
3 1761 07143497 1

De to Baronesser.

Original Roman i tre Dele

af

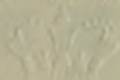
H. C. Andersen.

Andet Oplag.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1866.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Første Deel.

I.

I aaben Baad. — Den gamle, forfaldne Herregaard.

Det var en stærk Kuling fra Nordost. Gjennem store Bælt gik svær Sø; den væltede mod den smalle, skovgroede Ø Langeland, som Oehlenschläger kalder „en Rosengreen kastet i Vandet“, og som han saa smukt i sin „Langelandsreise“ har besunget; vi have kun at sige om den, at paa Nordspidsen her havde et Selskab slaaet sig til Ro om Madkurven; Vognen, der igjen skulde føre dem hjem til Herregaarden, holdt tæt ved. Brændingen sprøitede den ene Gang høiere end den anden, Champagnen knaldede, og Vinden greb i Servietterne og Damekaaberne, som vare halv paa, thi det var seent paa Høsten.

„Men det er jo næsten en Storm!“ sagde den ældste Dame.

„O, det er saa deiligt, Mama!“ sagde den Yngre; „bare der maatte strande et Skib!“

„Gud forlade Dig!“ sagde Moderen.

„Men de Strandede skulle faae det godt! vi ville give dem Skinke og Champagne, rede Seng for dem hjemme paa Gaarden...“

„Ti dog stille! det er jo grueligt! og see dog bare, der er et lille Fartøi derude! Gud, det vælter! det kan aldrig gaae godt! Gud skee Lov, at vi ere paa det Tørre.“

Fra Sjællands Side, langt ude, kom en stor, aaben Baad; kun eet Seil var oppe, det svulmede i den stærke Blæst og førte Baaden i flyvende Fart over de høie Bølger, der snart løftede den saaledes, at man troede at see Kjølen, snart næsten skjulte selve Seilet.

„Hun gaaer godt derude!" sagde en ældre Mand, der var med i Selskabet; „men ud for Sandrevet, naar de vende, ville de faae Kjærligheden at finde. Det bliver haardt at lægge ind til Lohals, og til Fyen komme de ikke, uden at det bliver smult Vande."

„See, hvor deiligt, Mama!" raabte den unge Dame, idet Baaden krængede høit paa en Sø og Vandet sprøitede hen over den.

„Grueligt er det," sagde Moderen, „men interessant!"

Vi ville nu see, hvor interessant de derude finde det.

Baaden var fra Fiskerleiet Skovshoved ovenfor Kjøbenhavn og havde herhid altsaa gjort en ret anseelig Søreise; ved Roret sad en Mand i guul Voxdugs Trøie og Buxer, en bred Hat af samme Stof hang ham ned om Skuldrene. Manden syntes at være klædt paa til at kunne gaae tørskindet gjennem Havet. Det var Baadens Eier, Ole Hansen fra Skovshoved; ved Siden af ham havde Plads en ung, smuk Mand, ogsaa i Sømandsklædning, men Tøiet var fiint, Snittet hvad man kalder „fjong"; det var Grev Frederik, en ung Student, hvis Faders Gods laae i Fyen. To andre vel indsvøbte Personer sad foran en stor Madkurv, af hvilken den Ene idetmindste bestandig spiste, en Fjerde laae udstrakt paa Bunden af Fartøiet, vel tildækket med Kapper, der dreve af Vand; han var høist lidende, det smukke Ansigt dødblegt, det sorte, vaade Haar laae fast paa Kinden; han saae ud som Liget af en ung, skjøn Gladiator.

„Lad mig styre hende, Hr. Greve!" sagde Ole Hansen, idet de fik den omtalte Sø, som fra øverst til nederst gjennem-

vædede den Syge; denne slog Øinene op, to Øine, saa mørke, saa lynende, som vare de fødte under Italiens Himmel.

Ole saae med fast Øie paa de fremvæltende Bølger, der nu, da Baaden forandrede Cours for at gaae omkring Landpyn-ten, vilde virke i hele deres Kraft, og han vidste med megen Kløgt ligesom at omgaae dem; Relingen blev slikket af den tunge Bølge, der syntes at ville vælte over det lille Fartøi, men dette dukkede ned og lod den nye Bølge igjen løfte sig høit i Veiret.

„Herligt styret, gamle Ole!" raabte Frederik. „Det er en Lyst! vi flyve som Søfugle! og see, hvor prægtigt Blæsten tager i Toppen, saa det ryger efter! Der staaer en Regnbue i Draaberne!"

„Vi faae snart nogle andre Draaber!" sagde Ole og pegede mod Skyen. „Den graae Karl deroppe vil snart give Vand! Vi maae gjøre et Slag for at tage lidt af Vinden! Seilet i Læ!"

Rask, som en øvet Matros, udførte Grev Frederik den befalede Manoeuvre; en stærk Sø krængede næsten Baaden; de To ved Madkurven sprang op, selv den Syge kom paa Benene. „Sid stille!" raabte den Gamle med stærk, bydende Stemme, „vi ere af Baaden!"

De adløde, og nu gik de med halvrebede Seil længer ud fra Land.

„Og Du, som skulde være den Lystige!" sagde Grev Frederik og saae paa den Syge, som igjen havde lagt sig, „Du er rigtignok morsom paa en ny, men høist kjedelig Maneer! Vi kunne godt føre Dig i Land, Du, vort Contrabande for Øen Fyen; Ingen vil kjende Dig."

Det begyndte at regne, Solen var ved at gaae ned. Den idelige Krydsen havde endnu kun bragt dem en fjerdedeels Miil ned paa den vestlige Side af Langeland. Det Gods, som tilhørte Grev Frederiks Fader, og hvorhen de vilde, laae paa den

fynenske Kyst mellem Svendborg og Faaborg, og de havde altsaa endnu en betydelig Strækning at tilbagelægge; Strøm og Vind vare dem imod, drivvaade sad de der, og allerede een Nat havde de tilbragt fra Kjøbenhavn ude under aaben Himmel.

„Vi naae ikke Svendborg ved dette Dagslys", sagde Ole, „vi maae søge ind under Fyen!"

„Hør," sagde Frederik, „det er ikke meget mere end en god halv Miil op i Landet, at den gamle Gaard ligger, hvilken min Fader har kjøbt og vil lade bygge op til mig; skulle vi søge derop? Den er en reen Røverkule at see til, men ganske romantisk, og hvad der er endnu bedre, der have vi Tag over Hovedet og Folk til vor Opvartning; der ligger en Avlskarl og en Meierske med Suite. Vi ville hverken lide Sult eller Tørst. Styr kun efter Svindinge Kirketaarn, det der! det stikker op i Luften som en Flaske! ..... Her paa Kysten, veed jeg, er en gammel Aa, som falder ud imellem Buskene; ved Høivande, som nu, kan man sætte lige op i den, og Baaden ligger som bag Fatters Bagerovn."

„Du har rigtignok faaet os godt ud at seile!" sagde han ved Madkurven; „havde jeg ikke havt den velsignede Appetit, saa havde jeg for længe siden ligget som Herman der." Og han pegede paa den Søsyge.

Det blev mere og mere mørkt; Baaden gik som en Gynge, og i hvor skarpt gamle Ole saae, og i hvor godt han styrede, de fik dog et Par stærke Søer; Regnen, der faldt, havde derimod ikke stort at sige for de Drivvaade.

„Sætter Du paa? Ole!" spurgte Frederik, idet de gik med stærk Fart mod Kysten.

„Her er Aaen!" sagde Ole, og det var rigtig den; hans Kjendskab til Strømningen, hans øvede Øie havde ledet ham. Seilet faldt, med et Spring var han i Land, „Halloi!" ..... Baaden slæbte han til Siden og kastede Touget om en af de

store Stene. Lænkehunden ved Fiskerhuset tæt ved gjøede allerede sin Velkomst.

En Vandring paa en god halvmiils Vei kunde være ganske velgjørende for de vaade, forfrosne, unge Mennesker, der vilde strax afsted til den forfaldne Herregaard. Ole skulde blive ved Fartøiet; i Fiskerhuset kunde han huses; den lille Flaske med Rum og det halve Mundforraad overlodes ham.

„Min Randsel er den letteste;“ sagde Herman, der nu paa Landjorden begyndte at blive talende. „Jeg har idetmindste een Skjorte for os hver, og det er altid Noget!“

Vandringen begyndte; mørkt var det, Veien tung og sandet, Regnen faldt i tunge Draaber.

„Man skal ikke kunne sige, at vi ere komne paa det Tørre endnu,“ sagde Herman. „Jeg har en Følelse, ligesom jeg gik paa Havsens Bund og den imellem neiede med mig.“

„Hør, hvor det suser i Træerne!“ sagde den Anden, „det bliver værre og værre! veed Du bestemt Veien? Frederik! at vi ikke komme til at løbe hele Natten eller nødes til at banke paa et Bondehuus, hvor de ikke engang lukke os op. Jeg maa holde Dig i Kjolen, for jeg seer ikke et Skridt foran mig!“ ..... i samme Øieblik styrtede han saa lang han var, men kom under almindelig Latter igjen paa Benene.

Vandringen havde nu allerede varet over en Time, da Frederik gav den Forsikkring at de i Mørket maatte være komne forbi det Sted, hvor Veien dreiede af til den gamle Gaard. De lyttede, og under Blæsten troede de at høre en Hundegjøen. Nei — de toge vistnok Feil; jo, det var rigtignok en Lystreise. De lyttede igjen .... et jamrende Skrig naaede dem.

„Hvad er det?“ spurgte de hverandre.

„Det er Blæsten!“ svarede de sig selv; men atter lødе de klagende Toner.

„Nei, hvad er det dog?“ sagde den Ene til den Anden;

Ingen kunde forklare det; de stode endnu et Øieblik og gik saa videre. Vi ville senere faae at vide, fra hvilket Menneskebryst disse dybe Suk kom.

Pludseligt viste sig foran dem et Lys.

„Nu veed jeg Veien," sagde Grev Frederik, „der ligger Gaarden."

Og i samme Øieblik var Lyset forsvundet, men i den Retning, hvor de havde seet det, styrede han.

„Jeg har allerede Støvlerne saa fulde af Vand," sagde den, som fulgte nærmest, „at jeg ikke veed, hvor dybt jeg egenlig gaaer; her synes jeg imidlertid at det bliver altfor frisk koldt om Fødderne. Skulle vi ikke være komne i en Mose?"

„Jo, det er vi!" sagde Frederik, „men det er den korteste Vei og man kan godt bunde. Det er den saakaldte tørre Side af den gamle Voldgrav, vi passere. Nu staae vi ved Huset."

De vare tæt ved det, ja vare sikkert løbne med Ansigterne lige imod Muren, hvis ikke oven for dem, neppe en Alen borte, Lyset atter var blevet synligt bag et Vindue. De raabte et stærkt „Halloi", der gik som det var indstuderet, og besvaredes af en tre, fire Hundes Gjøen. Ingen viste sig, Blæsten hylede og kastede dem store Regndraaber i Ansigtet. De bankede paa Ruden, og nu kom bag ved den et Ansigt og dervaa et andet, uden dog at de derinde sagde et Ord, eller aabnede Vinduet. Det unge Mandskab gjorde stærkere Larm. Frederik slog en Rude itu, idet han raabte, at de skulde lukke op. „Kom med Lys, I Fæhoveder!" skreg han, „det er mig, Grev Frederik! luk dog op i det Hundeveir!"

„Jesus!" var Svaret, og nu blev der indenfor en Travlhed; Lyset blev taget bort, og de derude stode i Bælgmørke; Hundenes Gjøen tog til; — endelig knagede Laagen paa den lukkede

Træport, en Lygte lyste, og Karl og Pige modtoge de Indtrædende med Udraabet: „Herre Kors! i dette Veir!"

„Vi komme fra Kjøbenhavn!" sagde Grev Frederik, „vi komme tilsøes, paa aaben Baad, og ere gaaede iland for det ende Veir. Gjør istand derovre i Salen ved Taarnet; det er nok det taaleligste Sted!"

„Der seer forfærdeligt ud," sagde Karlen, „men den Sal er vel bedst; vi kunne stoppe Noget i Vinduerne."

„Mine Herrer!" sagde Frederik, „saa ville vi nu holde vort Indtog paa min lille Eiendom; jeg haaber, den om Aar og Dag skal vise sig i bedre Skikkelse, og da skulle vi indvie den med et ordenligt Gilde; gaa bare forsigtig! her skal balanceres paa Bræt og paa Stene. — Skaf imidlertid noget Varmt! Hvad har I her? Øl og Æg idetmindste har I, for Rum og Citroner ere vel ikke at opdrive?"

„Jo!" nikkede Pigen og stak sit røde, fornøiede Ansigt frem fra Forklædet, som hun for Regnen ihast havde kastet over Hovedet.

De vandrede afsted, men hvert Øieblik snublede de over Stene og Brændestykker. Karlen førte dem med Lygte ned ad en med Nelder bevoxet Skraaning og lettede imellem lidt paa nogle Bræder, som dog derved ikke kom til at ligge stort bedre.

„Det er den anden Voldgrav, vi nu komme over," sagde Frederik; „her har i gammel Tid staaet en Herregaard med Volde og Grave; den blev for et halvhundrede Aar siden reven ned, paa et Taarn nær, og man klinede en stor Bindingsværks-Bygning op istedet; den er igjen under salig General Maag reent falden sammen, og min Fader har kjøbt hele Skrammelkisten. Jorderne ere gode, her er deilig Skov, og Stedet ligger prægtigt; næste Foraar bliver hele Kassen reven ned og en ny Bygning kommer istedet."

De stode nu i den indre Gaard, der fra tre Sider inde-

sluttedes af en Toetages Bygning; et herligt stort Lindetræ bredte sine Grene ud til alle Sider; Bygningen saae ved den svage Lygtebelysning ret anseelig ud.

„Her er jo deiligt!“ raabte En af dem, „en prægtig stor Dør midt paa Huset!“

„Men ingen Trappe,“ sagde Grev Frederik og dreiede Karlens Arm med Lygten; man saae nu at de brede Trappestene vare tagne bort; et rustent Jernrækværk, der havde hørt til Opgangen, stod stillet op mod Døren, der, nærmere betragtet, hang kun paa eet Hængsel og bugnede i Fyldingen.

„Hold Lygten i Veiret, at man kan see Leiligheden!“ sagde Frederik, og ved Belysningen viste sig, at der i Vinduerne neppe var en heel Rude; et Par Vinduesfarme vare gledne ud af deres Sammenføininger, og i Muren selv vare Revner, som om den hele Bygning nylig havde prøvet en stor Jordrystelse.

Gjennem en lille Dør kom de ind i en smal Gang; her maatte de over Gruus, Stene og en sønderbrudt Muur, og de vare da i et Kammer, hvor bogstaveligt de lasede Tapeter bevægede sig i Blæsten; de kom forbi en stor Skorsteen, der, da Underdelen var revnet, holdtes ved Bjælker og Stivere; Vinden susede deroppe. Derpaa gik de gjennem en Række forstyrrede Værelser, i hvilke Gulvene, eller idetmindste en Deel af disse, vare brudte op; et enkelt gammelt Møbel, Havəredskaber, overkalkede, plumpe Steenfigurer laae i Krogene.

Endelig vare de i en stor Hjørnesal, som bar mindre Spor af Ødelæggelsen. Væggene her, halv panelede, vare næsten skjulte med ormstukne Familieportraiter fra Riddertiden; her stode gamle, ærværdige Fruer med deres Hund paa Armen, eller med en stor Tulipan i Haanden, Riddere med Slagsværd og Jagthunde, samt præsteklædte Personer med Psalmebog, latinsk Devise og Aarstal. Et gammelt opslaaet Claveer havde Plads midt paa Gulvet.

„Og Instrument ovenikjøbet!“ raabte den Ene og slog en

Accord paa det; man hørte de klapprende Tangenter og tre skurrende Strænge; Spillemanden selv gjorde et af disse komiske Spring, man gjør, naar man er ved at falde, og det var han, thi der laae foran ham en gammel Dør, den til Taarnet. Lyset fra Lygten blev stukket i en Flaske, som heldigviis laae i det aabne Claveer.

„Flere Lys!" sagde Frederik, „og bring os saa nogle af dine Klæder, Christen! men rene maae de være! Du seer, vi drive af Vand! — Saa mange Hestedækkener som muligt, nogle Knipper Halm ind i Taarnet der, men Alt i Galop! Pigen maa slagte Kyllinger og lave det Bedste istand; men først Punschen, at vi kunne varmes op! i Galop, Christen! i Galop!"

Og det gik i Galop; Christen bragte alle sine bedste Kisteklæder og dertil en stor laadden Reisepels, som tilhørte Grev Frederiks Fader. Det ene vaade Stykke blev kastet efter det andet; Randselen blev imidlertid aabnet og Alt taget ud; imellem Lommetørklæderne fandtes ved en Feiltagelse indpakket et Par Svømmebeenklæder.

„Det er Himlens Styrelse," sagde vor søsyge Candidat, der nu var Lystigheden selv. „Her er en stor Buxemangel, smaa Bidrag modtages med Taknemmelighed! Dog, jeg er bedst vant til disse, jeg tager dem og Pelsen. Svømmebeenklæder og Skindpels, det er et godt Costume! Mine naadige Damer —" han bøiede sig for de alvorlige Portraiter rundt om, „De undskylde!" Og nu skete Forvandlingen. „Søndagsklæderne maa Geistligheden have!" sagde han og trak sin eneste og bedste medbragte Klædning frem. „Vor gode, ærværdige Manuducteur maa see meest menneskelig ud."

Det var den Ældste her, Talen var om, den eneste Borgerlige i dette lille Kammeratskab, en Holstener ved Navn Moritz Rommesen; han havde manuduceret de tre Andre til Philologicum og Philosophicum, der just nu var endt. Formanden

for det hele eventyrlige Tog, Grev Frederik, hvis Fader havde, som sagt, sine Eiendomme i den østlige Deel af Fyen, var fra Barndommen af vant til at seile om i sin egen Baad, havde som Dreng gjort Tour til Als og Angeln, ja, efter Artium to Gange med Ole Hansen prøvet Søreisen i aaben Baad fra Kjøbenhavn og hjem; nu var en lignende arrangeret og sat istand, Manuducteuren var med, og to Jevnaldrende, Baron Holger og Baron Herman, men Udfaldet, som vi see, ikke det heldigste. Under Tag og i tørre Klæder sad de nu; fem store Lys, rigtignok Tælle- og Spedelys, tændtes og opstilledes i høist forskjellige Stager. Inde i Taarnet blev med Halm og Hestedækkener redet en prægtig Søsterseng. Punschebollen dampede, og efter det første Glas dandsede — ikke Stuen, — men Vennerne rundt. Regnen skyllede ned ude, og Stormen ruskede i den skrøbelige Bygning.

„Herman!" sagde Grev Frederik, „nu skulde bare Døren aabne sig, din Bedstemoder træde ind og see Dig mellem os! Du som ikke tør komme til Fyen!"

„Men jeg kan ikke forstaae Konen!" sagde Manuducteuren.

„Ja, hun er heller ikke til at forstaae," afbrød Herman; „der er somme Tider, jeg vil kalde det lidt for meget Originalt ved hende, men til andre Tider igjen saa meget Godt og Ædelt. Næsten i Alt hvad hun gjør, stikker Gemyttet frem; de Fattige velsigne hende. Det er kun os, hendes Nærmeste, at hun er lidt haard imod; mig, for Exempel, har hun, fra jeg blev født, aldrig ret kunnet taale at see."

„Ja, naar han fortæller om hende," sagde Frederik, „saa tager hun sig ganske ordenlig ud, men gal er hun alligevel. Om Forladelse, jeg veed nok at hun er din Bedstemoder. I Italien har hun forelsket sig i Guido Renis Billede af Beatrice Cenci, afmalet som hun kjører til Rettersteder, og derfor har Baronessen altid en hende „à la fantasia" tillavet Rettersteds-

Dragt; hun har den i Variationer: Rettersteds-Reisekappe, Rettersteds-Morgenkjole og Rettersteds-Baldragt af Atlask; saadan en mødte hun med ifjor paa et af de største Baller."

„Paa samme Tid, man leer ad hendes Paaklædning," sagde Herman, „sidder hun med alle sine Piger og syer Klæder til fattige Folk!"

„Ja, jeg finder hende slet ikke saa gal," sagde Baron Holger; „imellem siger hun jo Ting, som ere høist træffende. Folk faae Sandheden at vide, naar de komme til hende. Der indbød hun forleden hos sig en Forsamling af de første Ædere, — Provsten var da med, — hun indbød dem paa et fornuftigt Maaltid — og saa fik de kun Vandgrød og Torsk, samt et Foredrag over, hvor skadeligt det er at fordærve sin Mave."

„Men det er jo en prægtig Kone," sagde Manuducteuren.

„Jeg har i ti Aar ikke seet min Bedstemoder," sagde Herman, „og der kan gjerne, om hun lever, gaae ti Aar endnu, før hun kalder mig herover."

„Hun leve!" raabte Holger, „Originalerne maae ikke døe bort, de gjøre samme gode Virkning i Verden, som Uniformerne i Theatret."

Han hævede Glasset og Skaalen blev drukket, men idet Hurraet endte, hørtes et sælsomt hendøende Suk; alle Fire dreiede Hovedet mod den Side, hvorfra Sukket lød, men Ingen sagde et Ord, overtydede om, at det kun var Vinden, de hørte.

Medens de ere muntre, ville vi nogle Dieblikke gaae til den omtalte Bedstemoder.

II.

Bedstemoderen.

For en firsindstyve Aar tilbage saae det i Danmark sørgeligt ud for den stakkels Bonde; han havde det ikke stort bedre end et Trældyr. Istedetfor Vornedskabet, som Kong Frederik den Fjerde hævede, var Stavnsbaandet kommet; saa godt som alle Bønder vare Livegne, og til deres to og halvtredsindstyvende Aar forpligtede til Krigstjeneste; mange unge Karle søgte at slippe fri ved at skjule sig, Andre lemlæstede sig selv for ikke at optages.

Herremanden til Gaarden, hvor nu den originale Bedstemoder boede, hendes Svigerfader, havde været en ryggesløs Krabat, en af den Tids barbariske Herremænd, om hvem der i Sagnene leve gruelige Erindringer.

Inde i Porten viste man endnu en Aabning, gjennem hvilken Bonden blev heiset ned i det saakaldte Hundehul. Fugtigheden fra Voldgraven sivede gjennem Muren dernede, og i vaade Aaringer stod Gulvet med Dynd og Vand, hvori Frøer og Vandrotter havde deres Tumleplads. Her stak de Bonden ned, og hvorfor? tidt alene fordi han ikke kunde betale hvad der var paalagt ham at betale for den elendige Gaard, Herremanden havde befalet ham at tage, og paa hvilken Bondens arvede Skillinger vare blevne tilsatte. I Taarnet laae endnu den spanske Kappe, som mangen skikkelig Mand havde maattet bære, og midt i Gaarden, hvor der nu var en smuk Græsplet og Provindsroser, havde Træhesten staaet; paa dens Ryg havde Bonden, med Blyvægt om Benene, siddet sig til en Krøbling, medens indenfor Baronen drak med sine gode Venner eller pidskede Jagthundene, saa at de pebe omkap med Rytteren udenfor.

Det er til den Tid, i denne Gaard og til denne Herremand, vi ville træde tilbage.

Nogle lasede Bønderdrenge stode og kigede ind i Gaarden. En red der igjen paa Træhest, for „den kunde dog bedst øire Bondeknolden;“ det var lange Rasmus, som de kaldte ham. Engang havde han Lidet til Bedste og derfor tvang Herremanden ham til at overtage en usſel, faldefærdig Gaard. Rasmus satte Alt til paa den, dog derved blev den ikke stort bedre og Afgifterne kunde ikke spares. Herremanden lod Rub og Stub derinde vurdere, og derpaa Rasmus med Kone og Barn sætte ud af Gaarden. Rasmus gjorde en bedrøvelig Vise derom og blev derfor sat i Hundehullet. Da han kom ud, overlod man ham et jordløst Huus paa Marken; for dette usle Skuur med en Smule Kaalhave og et Stykke af Hovmarken, to Tønder stort, maatte han og Konen slide og slæbe deres meste Tid bort paa Gaarden; imorges knyede han, at det var for haardt et Liv, og derfor red han nu paa „Træhesten“. Denne var et smalt Bræt, reist paa to Pæle; skraas over det var den arme Synder sat; to tunge Muursteene havde de bundet ham ved Benene for at disse kunde strækkes ned, og Sædet paa det skarpe Bræt derved blive ham smerteligere.

En usel, bleg Kone, med forgrædte Öine, stod og snakkede venligt til den Karl, der havde et Slags Opsigt med Synderen; hun var lange Rasmus's Kone; Rasmus havde hverken Hat eller Hue paa; ned om Ansigtet hang ham det tykke Haar, som han imellem rystede, naar Fluerne plagede ham for slemt. De tunge Muursteene tvang Fødderne mod Jorden, men i hvormeget han strakte Taaspidsen, kunde han dog ikke faae Støtte.

En lille treaars Pige, hans og Konens Barn, deilig som en Gudsengel, krøb i Græsset, og mens Moderen talte med den vagthavende Karl, nærmede Barnet sig Faderen, og enten efter Instrux af Moderen, eller af barnlig Instinkt, skød hun ganske sagte en Steen ind under Faderens ene Fod, hvorved han kunde støtte den. Barnet havde allerede ganske sagte taget en

Steen til den anden Fod og saae med sit kloge, deilige Ansigt op til Faderen, da stod Herremanden, Hr. Baronen, ligesor i Porten med sin store Ridepidsk; han havde seet hvad der skete, og Pidsken knaldede hen over det stakkels Barn, der udstødte et smerteligt Skrig ved Slaget; Moderen styrtede sig hen imellem dem, men Baronen sparkede den frugtsommelige Kone, der styrtede om paa Brostenene. . . . .

Vi vende os fra denne afskyelige Scene, af hvilke der i hine saakaldte „gamle gode Dage“ er oplevet mange, og fortælle kun, at dette Barn, hvis Hals og Arm svulmede ved Pidskeslaget, da hun skød Stenen hen under Faderens, lange Rasmus's Fod, medens han red paa Træhesten, nu ingen Anden var end den gamle Frue, Bedstemoderen; dette Barn, som han slog, blev i Tiden hans Sønnekone.

Saa mørkt et Billed fra sin Barndom, som det meddeelte, levede i Erindringen hos den gamle Kone, hvis Originalitet er bleven omtalt og udleet. Selv herskede hun alt i mange Aar paa denne Herregaard, hvor der var sparket hendes Moder en tung Sygdom til, hvor hendes Fader havde siddet i Hundehullet og redet Træhesten; de smukkeste Roser havde hun ladet plante paa dette Retterstеd.

Om den onde Herremand gik endnu mangt et Sagn. I Herskabsbegravelsen i Kirken stod hans prægtige Marmorsarkophag, omgiven af Engle og med forgyldte Indskrifter; selv havde han i levende Live ladet al den Pragt komme fra Italien og opsætte i Capellet. I et vildt, lystigt Lune gik han og Drikkebrødrene over i Kirken, og der satte han sig midt i sin Kiste og drak sin Skaal, Kammeraternes Skaal og tilsidst Fandens, og saa sad han død i Kisten. Nogle sagde, at han havde faaet et apoplektisk Tilfælde, men de Fleste vidste det bedre, — det var Fanden, der havde dreiet Halsen om paa ham.

Herremandens Søn, den Eneste han havde, var ligesaa raa

og vild, som Faderen, men ikke ond; han førte et tøileløst Liv, men blev tilsidst virkelig forelsket og det var i Skoleholderens Pleiedatter, en Deilighed, som Landet kun har faa af. Hun var Datteren af den lange Rasmus; hun var kjæk, overgiven og forunderlig, men dydig, og hvorledes det nu gik og ikke gik, Baronen maatte tage hende til Kone, vilde han have hende. Nu fortælles der rigtignok af onde Tunger, hvorledes han havde ladet sig besnære: at han just lige vilde kjøre afsted, for paa Lolland at ægte en adelig Frøken, men at han da ved Degnehuset saae den smukke Dorothea, og at Degnen da havde faaet ham ind at drikke, at en gammel Husar, forklædt som Præst, havde viet dem, men Løgn og Paafund er det; Kirkebogen viser det anderledes, og vist er det, at han ikke gav Slip paa Dorothea, der nu var en naadig Frue, men rigtignok tidt blev haardt og slet behandlet af ham.

De fik endeel Sønner, men alle, naar de naaede en vis Alder, døde de; endelig, mange Aar efter Brylluppet, kom en Datter; hun vorte op og blev et stille Barn. I hendes unge Aar døde Faderen, og nu begyndte Dorotheas Regimente. Man sagde, at havde hendes Liv før været en Begravelse, saa gik det nu hjemad med Piber og Trommer. Vel var der Ingen af den høie Adel blandt Naboerne, som besøgte hende, men fuldt op af Gjester havde hun altid. Om Vinteren levede hun muntert i Kjøbenhavn, og der gjorde hun Bekjendtskaber nok med Justitsraader og Etatsraader, Konstnere og Enkefruer, og saa havde hun Gaarden fyldt med Gjester hele Sommeren og var den naadige Frue. Hoved manglede Konen ikke, hun havde endog Genie, men det løb altid paa egen Haand; Hjerte var der ogsaa, og det meget, men her sad Lunet til Roers, idetmindste syntes det saa, og det var uberegneligt.

Hun reiste til Italien, blev Konstkjender og klædte sig à la Beatrice Cenci i Retterstedts-Dragt; alle Landsmænds Breve

fra Rom den Tid meldte morsomme Anekdoter hjem om den svenske Frue. En ikke ganske ung Mand, Baron Büncke-Rönnow fra Holsteen, opholdt sig da i Pavens By og besøgte Fru Baronessen og hendes smukke Datter, hvilken sidste man sagde alt i Kjøbenhavn havde gjort Indtryk paa ham. Med Eet hørte man, at de vare blevne forlovede og snart derpaa, at de vare gifte. Aaret efter kom de Alle til Danmark. Büncke-Rönnow var ikke ældste Søn, men havde en ikke ubetydelig Sum af Familiegodset, var desuden ansat i det tydske Cancellie og kunde saaledes, som man siger, nok føde en Kone. Ved Svigersønnen kom nu flere af de saakaldte første Familiers voxne Sønner i Svigermoderens Huus; de havde Øine for at see hendes Eiendommeligheder og Villie til at tale om dem. Hun var snart bekjendt og søgt, som en Original, der gav Stof til Conversation i det magre Salonliv.

Strax efter Hjemkomsten fra Italien fødte den unge Kone en Søn, mørk i Skindet og med kulsorte Øine, som Italiens Børn. Dette Barn var Herman, vor unge Candidat, som vi først fandt søsyg udstrakt i Baaden og nu sidst forlode i Svømmebuxer og Reisepels foran Punschebollen.

I hvor inderligt Forældrene holdt af hinanden, syntes de dog ikke at mødes i dette Barn; man vidste at fortælle, at fra første Øieblik det vistes Faderen, betragtede han det koldt og uden Ord. Moderens Følelse for det var derimod stille Veemod eller stille Sorg; der var et eget bedrøvet Træk ved hendes Mund idet hun saae paa den Lille, og hun rystede med Hovedet, som bifaldt hun ikke de Tanker, der rørte sig, brast i Graad og kyssede Barnet. Kun lidet over et Aar beholdt det sine Forældre; en heftig Typhus rev Faderen bort; Moderen pleiede ham Dag og Nat, inddrak Smitstoffet, og otte Dage efter hans Begravelse fulgte hendes.

Bedstemoderen sendte strax Barnet bort, det kom til en

skikkelig Gartnerfamilie ved Odense og var der til sit niende Aar; det var blevet en deilig Dreng, fuld af Ild og Kraft, vild og lystig, thi han havde altid fri Spas; men Alle holdt de af ham, Hjertelaget var godt; han havde flere Talenter, især det, at tegne, var ikke ubetydeligt, men det var altid det Komiske, han opfattede og gjengav.

Nu var han, som sagt, ni Aar, og Bedstemoderen vilde have ham til sig, for, som hun sagde, selv at opdrage ham „til en christelig Røver“. . . . Han kom, var i Huset hos hende i tre Dage, men hun fandt at han gjorde Nar ad Alt, var et lille Asikum, — Noget, som vi aldeles benegte, — og han skulde derfor bort igjen, men ikke til Gartnerfamilien, thi den forstod ikke at luge Ukrud, sagde hun. „Manden kan være god nok til at passe Agurker, og Madamen til at plukke Ribs, men Slavefrø forstaae de ikke at forædle.“

Drengens Familie paa Faderens Side brød sig ikke om ham, og Curator, der var Stedets Præst, lystrede i Alt den naadige Frue. Herman blev altsaa sendt afsted, til Herlufsholms Skole. Derfra var han dimitteret og i eet Aar udvoxet til en smuk Mand. Der var noget medfødt Ridderligt i hans hele Væsen, og, som det syntes, et lystigt og let Sind og en ikke ringe Veltalenhed. Hans smukke Talent for at tegne komiske Billeder, og at han af Fødsel var Baron, havde især knyttet Grev Frederik til ham; paa de academiske Forelæsninger havde de gjort Bekjendtskab og fortsat dette hos den fælles Manuducteur; den tredie unge Ven, Baron Holger, sluttede sig til i Manuductionen og Venskabet.

Herman vidste at Bedstemoder paa denne Tid var for en otte Dage siden reist til Holsteen, hvor hun vilde blive idetmindste sex Uger; han havde derfor ladet sig overtale af Grev Frederik til at gjøre Søtouren til Fyen, hvorhen hun ikke tillod ham at komme. Hver Maaned maatte han skrive hende

til og Postdagen efter fik han igjen regelmæssigt nogle faa Linier. „Jeg vil engang nok see Dig!“ havde hun nylig skrevet, „men vi kunne gjerne bie noget endnu begge To. Kom ikke før jeg kalder! Det bliver ellers en daarlig Fornøielse for Dig.“

Saaledes efter ti Aars Fraværelse kom Baron Herman nu til sin Fødeø; under Jagt og Lystighed skulde nogle faa Dage tilbringes der; en lille Ridetour forbi Bedstemoderens Gaard, en Kigen ind i Haven, nu hun var borte, lod sig vel gjøre, uden at det kom til hendes Kundskab. Ingen her vidste hvem han var.

De vare seilede ud fra Kjøbenhavn med god Vind, men da den siden dreiede, havde de den hele Dag kun bragt det til at naae Jungshoved paa Sjælland; her laae de i den aabne Baad første Nat, og vare nu, som vi vide, næste Aften komne til Fyen, ikke til Bestemmelsesstedet, men til den gamle forfaldne Gaard, hvor vi atter ville søge dem idet de udbringe Skaalen for de salige Fruer og Frøkener, hvis ormstukne Billeder udgjøre Damefelskabet i Salen, her, hvor endnu iaften en sælsom Begivenhed forestaaer.

III.

Studenternes Datter.

Herman havde allerede med Blyant i sin Skizzebog tegnet et ganske morsomt Billede af dem alle Fire i deres Udklædning her, og dernæst paa et andet Blad givet sig selv som søsyg Candidat, — et Billede, der gjorde stor Lykke for Ligheden. —

Samtalen havde taget en anden Retning. Vinden udenfor susede mindre; derimod var Regnskyllet desstærkere, Vandet løb i Strømme fra Vinduerne ned ad Væggen og hen ad Gulvet i et Flodleie, der selv havde dannet sig.

De vare midt inde i Jagthistorier; Grev Frederik fortalte saa beskueligt sin sidste Grævlingejagt, at Herman derved, som han sagde, ordenlig følte Kullene knage i sine Støvler.

„Slige Dyr kan jeg skyde!" vedblev Frederik; „Ræve, Maarkatte, store Rovfugle; men en Hjort, et Raadyr, nei! jeg er ingen rigtig Jæger! Alene Det at staae opstillet, vente, lure og saa see det kongelige Dyr saa let svævende springe forbi, og da give det Kuglen, hidse Hundene paa det, saa de hænge i det glindsende, brune Skind, og da see de Øine, Dyret kan sætte op; det er som et Menneske i den dybeste Bedrøvelse! Jeg har seet det og jeg smed Bøssen; der laae Noget i Dyrets Øine, som gjorde mig skamfuld og bedrøvet. — Nei, Jæger kunde jeg ikke blive, men Sømand, det er frit og stolt! det er Noget at brydes med Vinden og Søerne, og at blive Herre over dem!"

„Ja, jeg holder nu ikke af," sagde Herman, „at brydes med Søen, hverken paa den ene eller paa den anden Maade. Jeg har faaet nok disse to Nætter. Hvad derimod Sælhundejagten angaaer, saa har jeg dog været med een Gang; det var i en Ferie. — Hvor vi saae ud i Klæderne! omtrent som iaften, men paa en anden Maade; jeg havde Kanestøvler. Det var ganske tidlig Morgen, taaget og raakoldt; sex Personer seilede vi ud i en stor Baad; hver af os blev en Halvfjerdingvei derude sat af paa en af de mange Stene i det lave Vand; det var underligt nok at sidde der eensom paa Stenen, der var slimet af Sælhundens Krop. Taagen laae rundt om; jeg kunde ret tænke mig alene ude i det vilde Hav. Vandet skvulpede mod Stenen, og imellem gjøede huult og hæsligt en Sælhund; med Eet pladskede det tæt ved mig; jeg laae paa Maven, Vinden blæste

mig lige i Ansigtet; ganske stille laae jeg; — med Eet dukkede Sælhunden op fra den Side, Vinden blæste; den reiste sig lige op imod min Bøssepibe, jeg trykkede løs — det Hele var kun et Øieblik, men jeg havde seet ind i de store, brune Øine, som den fæstede paa mig og det var ligesom jeg havde skudt et Menneske."

„Jeg er vis paa —" sagde Grev Frederik, „at det er Sælhunden med sine kloge Menneskeøine, der først har givet Idee til Havmænd og Havfruer; tidt da jeg var en Dreng, naar jeg laae under Træerne ved Stranden, saae jeg dem dukke op, og naar da det friske Søgræs hang Dyret ned over Hovedet, saae det virkelig ud som et Menneske." — — —

Han standsede pludseligt og saae mod Sideværelset; de Andre gjorde en lignende Bevægelse, Alle havde den samme Tanke og samme Ord: „Vi ere ikke alene!"

Grev Frederik greb et Lys.

„Det er ikke Spøgelsetid endnu," sagde han og saae paa sit Uhr. „Klokken er kun Elleve! Hver tage sit Lys, de halve ville gaae ud i Trækvinden!"

Ganske tydeligt hørte man en Græden, — det kunde være et spædt Barn, det kunde være en Kat. Døren vilde ikke ret gaae op; et Spark med Foden hjalp, og de stode i et aldeles tomt Værelse; Vinden greb i Flammen af Lysene. Til næste Værelse var Døren tagen af og stillet paa tværs for Indgangen; der indenfor jamrede det, de lyste derind. Muren ud til Haven var halv reven ned; i en Krog laae paa nogle Ærteriis og et afrevet Væggebetræk et Menneske — et Fruentimmer, der, idet de trængte ind, hævede sig i Veiret og løftede et nøgent, lille Barn op imod dem.

Grev Frederik var forrest, han standsede, Fruentimmeret sank med et Suk tilbage og Hænderne faldt med Barnet mod hendes Bryst; men i dette korte Øieblik havde hun fæstet sine

Øine paa Frederik med et Udtryk af Smerte, dybere og stærkere end den saarede Hind, hvis Blik han nylig havde omtalt.

„Jesus!" udbrød han. Barnet græd; Moderen fandt de at være død eller besvimet; hendes Arme, som de løftede, faldt kraftløse tilbage.

„Det er et nyfødt Barn!" raabte Manuducteuren; den arme Lille! Og Moderen creperer her i dette Veir og Vind!" hurtig sprang han efter et Par af de Tæpper, som vare bestemte til deres Leie, og kastede dem over hende.

„Hvem mon hun er?" sagde Frederik. „Vi maae have fat paa nogle af Folkene og faae hende i Seng! Ja, Ingen af os finder over i den mørke Nat uden jeg!" og han løb afsted.

„Den stakkels Unge!" raabte Herman, tog Barnet op fra Moderen og svøbte det ind i sin tykke Reisepels. „Det havde jeg ikke drømt om, at jeg inat skulde blive Goldamme! I kunne troe, at det er Moderen, vi tidligere hørte jamre sig ude paa Marken."

Og dette var ogsaa Tilfældet. Den Lidende var, idet hun i det onde Veir var ude, bleven syg; i sin Elendighed tyede hun herind, hvor hun vidste Gaarden stod aaben og forladt; her i den mørke Krog, paa det afrevne Tapet, havde hun født sit Barn. De unge Mennesker toge Liget, thi død var hun, og bare det ind i det større, lune Værelse, hvor de havde siddet om Punschebollen. De haabede endnu at det kun var en Besvimelse.

Grev Frederik med Christen og et Par andre af Husets Folk kom til.

„Det er Musikanterens Kone," sagde Christen, „den omvandrende Musikants, han, som dreier paa Lirekassen og blæser paa Rørfløiten, der sidder ham oppe i Halsklædet. Konen er et ungt Barn, hun slog paa denne Triangel og sang Viser; jeg

saae nok sidst da hun sang her, hvordan hun havde det, og nu er hun død og borte."

„Nei, nei! sagde Frederik, „lad os bare faae hende ind i Taarnet paa Halmen, hvor vi skulde have ligget, og sæt Du Dig saa til Hest og rid, hvad Tøiet kan holde, og hent os Madame Sørensen i Qværndrup!"

„Ja, men Fruentimmeret er jo dødt, Hr. Greve!" sagde Christen; „hun er allerede kold i Hænderne!"

„Gjør som jeg siger!"

Og Christen maatte, hvor nødigt han vilde, til Hest efter Madamen, som her ikke kunde hjelpe.

Den Døde blev lagt i Taarnet paa et Halmknippe og godt dækket til; en af Malkepigerne fik Barnet, som blev vel svøbt ind; hun skulde tage det med sig i Seng, var Ordren.

„Ja skil mig bare ved det," sagde Baron Herman, idet han gav det til Pigen. „Det gaaer i Stykker, og det seer jo ud som en af de kobberrøde Indianere."

Barnet var en Pige.

„Vi maae nok Alle staae Fadder til hende," sagde Herman; „bare vi med Tiden ingen Skam faae af Jomfruen! en ung Dame, som første Gang, hun kommer i Huset, ligger ved Hjertet af en ung Cavaleer i Svømmebeenklæder, tør man ikke vente sig det Bedste af!"

„Ved Faderens Hjerte kan hun nok hvile," sagde Holger.

„Jeg vil ikke være hendes Fader," svarede Herman; „I have lige saa stor en Deel i hende, som jeg! Men jeg giver gjerne mit Bidrag til en christelig Opdragelse."

„Lagde I Mærke til de Ord, Moderen saae paa mig med?" sagde Frederik.

„Ja, Dig betroede hun da Barnet. Men da vi have staaet hos, bør vi vel ogsaa dele lidt af Byrden. Herman skal give Bidrag, jeg ogsaa, — og hvad siger vor Manuducteur? Vi

ere komne til Fadderstads iaften; men hvem sørger for, at den lille Datter kommer i Hænder, hvem skal være som Fader for hende? Det maa En af os. Lad os trække Straa!"

Og de trak.

„Manuducteuren har det korteste! altsaa er det Manuducteurens Datter; ja, saaledes være hun døbt!"

„Nei, Studenternes Datter!" sagde Moritz.

„Vel! Studenternes Datter! det er altid et Navn. Du er hendes Formynder!"

„Men om nu den rigtige Fader melder sig?"

„Ja, lad ham det, men jeg troer ikke at han gjør det! Lad os imidlertid tænke paa at faae nogen Hvile, og imorgen med bedre Vind og Veir komme videre. God Nat! — Studenternes Datter! Skaal for hendes Formynder! han leve!" og de hævede Glassene og klinkede med Manuducteuren.

„Nei," sagde denne, „skal min Skaal drikkes, saa hellere — ja, hvorfor lade det være en Hemmelighed? drik paa min Forlovelse!"

„Forlovelse!" raabte de Alle.

„Ja, iforgaars Aftes, netop en Time før vi reiste, blev jeg forlovet. Derfor var jeg søstærk! jeg tænkte paa hende, derfor smiilte jeg, og ikke ad de høie Søer, som De troede. At jeg tog med som det var bestemt, var hendes udtrykkelige Forlangende; ærligt talt, var jeg helst bleven hjemme!"

„Det er rimeligt," sagde Frederik, „men hvem er Bruden?"

„Caroline Heimeran, Etatsraadens Datter."

„Hvad? hende! nu bliver Noget mig klart! hun havde ifjor Plads i Theatret hver Tirsdag, og derfor skulde De altid see Tirsdagsstykkerne."

„Nu skriver De da strax hjem, at De har faaet en Datter!"

sagde Herman leende. Glassene klinkede, og lystigt lød et harmonisk Hurra, tæt ved den døde Kone.

En Time efter laae de alle Fire udstrakte paa Tæpper og Halmknipper; sundt og godt sov de ovenpaa de to Dages Søtour og denne Aftens Begivenhed; de sov uden Drømme, paa Manuducteuren nær; for ham svævede Billedet af en ung, livlig Pige, fiint bygget, svævende leende, Muntherheden selv; med sine to brune Oine saae hun ham ind i Sjælen; det var hans Kjæreste, Caroline Heimeran.

IV.

Kammerjunkeren.

Næste Morgen var det et deiligt klart Veir; Himmelen saae ud som om den var feiet, ikke en Sky var at see. Vennerne vandrede til Stranden. Ole fik Baaden istand, og for god Sidevind gik det nu rafkt langs med Kysten, hen mod Svendborgfjord.

„Vor nordiske Mythologies Archipelagus begynder her," sagde Frederik.

„Hvorledes faaer De det ud deraf?" spurgte Manuducteuren.

„Her ligger jo Fyen, hvor Odin boede; vi kunne en Dag kjøre op til Odense, Odins gamle By; her ud for os er Oen Taasinge, som fortæller om Thor, og der ligger Thurø, hvor Balder slog Thore."

De dreiede snart ind i Sundet, der her er, som Rhinen, paa det Bredeste, men mere grønt og gjennemsigtigt; i kjække,

maleriske Bugter gaaer den friske Strøm mellem Ege- og Bøgeskove.

„Her have Svend Tveskjæg og Palnatoke tumlet sig og givet blodige Pander; her gik Nordens Vikinger, vore Argonauter. See I der i Skoven St. Jørgens Gaard og Kirke? Der stred han med Lindormen. I Nyborg boede Slangen, den krøb ud over Landet og krævede hver Dag sit Offer; Loddet faldt paa Kongens Datter, Ridder Jørgen frelste hende. Norden har ogsaa sin Perseus og Andromeda!"

„Oversatte fra Græsken," sagde Manuducteuren med et Smiil.

„Nei, originale, lige op af Jordbunden," sagde Holger og loe; „lad Bønderne her fortælle dem! store Kobberporte under Jorden blive hver Midnat slaaede op og i; her brænde Troldlys over sunkne Skatte, og De skal see, at inde paa de svenske Marker ligge Stene, store som Huse; de ere af Trold-here kastede fra Taasinges høie Banke hen over Sundet; jo, vi seile her lige ind i Sagnenes Rige! Lyø, som de snart skal see, havde engang Træ ved Træ, men der var en Skipper, som, da han gik hjemme fra, lærte af sin Moder at løse Vindene, og da han saa seilede hjemad og kom ved Svendborg, løste han dem saaledes, at der blæste en Storm, saa Lyø Skove gik bort. Og man kan endnu see, at det er sandt, der er ikke et Træ at finde paa Lyø!"

„Nu seer jeg mit svenske Træ!" raabte Frederik, og Baaden styredes mod en kratbegroet Landtunge, hvor der stod et høit gammelt Træ, ikke udgaaet, men ved Vinden næsten bladløst; tusinde Fugle fløi skrigende op derfra, da vort Selskab sprang i Land; tæt ved tog en prægtig Hjort Flugten, saa let, saa svævende; en Hare løb afsted i modsat Retning. Alt tydede paa, at man var i et Paradiis for Jægere.

I høit Græs, dyndvaadt fra den forrige Nats Regn, vandrede de afsted hen mod Skovhuset, hvor Eiler og hans Kone

boede i stille Skoveensomhed og passede de i Indhegningen indelukkede Dyr. De to gamle Ægtefolks hele Verden var Landodden her, deres Hovedstad Herregaarden, den de maaskee neppe to Gange om Aaret kom op til; om hvad der skete i den virkelige Verden selv, vidste de aldeles Intet, uden naar Sønnen Hans, som havde den Lykke at være Tjener paa Herregaarden, lod et lille Ord falde fra Aviserne, men det glemtes strax igjen. Hans var netop nu i Skovhuset og ilede strax det unge Herskab imøde. Den gamle Kone tog sine Træskoe af og stod med Hosesokker paa det brolagte Gulv.

„Hvorfor gjør Hun det? Moer!" spurgte Frederik.

„Fordi jeg nok veed," sagde hun, „at give dem Ære, som Ære bør!" og hun smilede polisk ved sin udviiste Fiinhed. Sit Skjørt bredte hun ud paa den ene Stol og sin Mands Trøie paa den anden og bad saa Herskabet at sidde ned.

Det var et stort Held for Greven, sagde hun, at han skulde træffe hendes Søn her; nu kunde han faae at vide, hvorledes det stod paa Gaarden. Det var for at trøste Anna Lisbeth, Søsteren, at han var kommen her; hun havde været gift lidt over et Aar med en flink Sømand, der førte et Skib for Agenten i Faaborg; en Sø havde skyllet ham bort; sit lille Barn havde hun ogsaa mistet i disse Dage.

„Der have vi jo en Amme til Studenternes Datter," sagde Holger. „Det træffer udmærket, som det var arrangeret! saaledes gaaer det til i Virkeligheden; læser man Sligt i Bøger, saa gjør man Bemærkninger."

„Hvad Fremmede er der hjemme? Hans!" spurgte Grev Frederik.

„Ja, der er nu kommen Kammerjunkeren, ham, der hver Aften har Noget at vaske, og dog gaaer med Skindskjorte og Flipper." Hans loe polisk derved.

„Hvad, er han kommen? han bider sig da fast i flere

Maaneder; man har ham ordenlig i Kost herovre! det er En af disse Folk, der skulle være fornemme og ere færdige at døe af Sult. Hans hele Stræben er gaaet ud paa at blive Kammerjunker."

„Gaaer han med Skindskjorte og har dog Vask om Aftenen?" spurgte Herman.

„Ja," sagde Hans, der saae paa Ansigterne, at han turde tale som han havde begyndt. „Han har saa lidt Tøi med, at der hvert Øieblik maa vaskes; Kofferten faaer nu Skyld for det, at der gaaer saa lidt i den. Han er fiin galant mod os Folk, paa Drikkepenge nær; der kniber det, men saa faaer man jo Høflighed!" — Hans griinte.

„Og hvem er her Flere?"

„Her er Krigsraadens fra Odense, Mand og Kone."

„Det er ogsaa to Stykker," sagde Frederik; „han har engang reist udenlands i sex Uger, reist som Coureer gjennem en Deel af Nordtydskland; en halv Dag var han i Hannover, tre Timer i Braunschweig, men saa halvanden Dag i Cassel, og denne Reise taler han nu om, saa at man skulde troe, at han havde været tyve Aar ude. Enten har han truffet paa Folk, der vare i nær Familie med de berømteste Mænd, eller han har reist med en Person, der var Dens og Dens Portrait saa liig, at det er saa godt som vist, at det var hiin Mærkelighed selv. Ja, Napoleon tør han næsten sværge paa at have seilet med paa Rhinen, paa en Tømmerflaade. Det Morsomste er at mærke, at Konen saa ofte har hørt ham fortælle Reisen, at hun kan supplere, naar han stopper. Han er en moderne Gert Westphaler fra Kjøbenhavn til Mainz. Den meste Tid i de sex Reiseuger har han tilbragt i Postvogne og paa Landeveie, men som sagt, altid truffet de mærkeligste Folk,

Napoleon, Lavater og Fru Krüdener. — Og det er hele Selskabet?"

„Fru Bager fra Middelfart —."

„Naa, det var dog et christent Menneske! Er der ikke Flere? — Naa, saa lad os komme afsted! Zamora! min egen Dreng!" udbrød han og fløitede; en prægtig Jagthund jog ham imøde, sprang op ad ham, kastede sig paa Jorden, logrede med Halen og sprang atter gjøende i Veiret, blev klappet og jog nu afsted mod Gaarden og atter tilbage for at gjentage samme Manœuvre.

„Zamora er slet ikke i Familie med Spanierne," sagde Frederik, „men den skal ligne en Jagthund, min Fader fik af Zamora selv, og som, da Spanierne brøde op, listede sig ombord med ved Nyborg."

Mellem en Række prægtige Lindetræer skinnede nu Gaardens Udbygninger saa pyntelige med røde Mure, som vare de nylig reiste; men Aarstallene af Jern og de gamle Indskrifter sagde imidlertid, at de vare tre hundrede Aar gamle; Taget var nys tækket, og paa Gavlens Spiir dreiede sig en forgyldt Veirhane. Idet Vennerne nærmede sig, svingede fra Veien ind ad Porten en Reisevogn, men Hans kjendte hverken den eller Liberiet.

Inde i Gaarden, der var godt brolagt, voxte i Sollyset, op ad Staldbygningens hvide Muur foran hvilken var et lavt Trægitter, Aprikoser og Figener.

Flere af Godsets Tjenere stode foran Vognen, hvoraf Grev Frederiks Fader hjalp to Damer ud, Moder og Datter. Den Første kunde man endnu kalde en Skjønhed; her var en smuk Holdning, ædle Træk og brune, talende Øine; Datteren var igjen Moderens udtrykte Billede, kun i finere Form, og her var Ungdommen i hele sin blomstrende Friskhed.

„Er det Clara!" raabte den ældre Greve, og hans Øine

straalede ved at see et saadant Skjønhedsdigt af Vor Herre. Frederik trængte sig frem og greb Faderens Haand.

„Min Dreng! Du der!" raabte Faderen, trykkede et Kys paa hans Mund, tog hver af de unge Mænd i Haanden med et Velkommen, og førte saa begge Damerne til de for disse bestemte Værelser. Det var Enkeadmiralinde Schleysner med Datter, Begge fra Jylland, nu paa Reisen til Kjøbenhavn; Grevens Huus var Natteqvarteret. Allt næste Morgen skulde de Begge afsted, men en halv Dag og en Aften kan have mange Begivenheder eller idetmindste lægge Spirerne til dem.

„Jeg maa nok selv see at indqvartere os," sagde Frederik. „Er der istand paa den grønne Gang?" spurgte han Tjeneren.

„Hr. Greve — —!" sagde venligt et lille, særdeles magert Menneske og trykkede med stor Hjertelighed Frederiks Haand.

„Hr. Kammerjunker!" raabte Frederik leende; „ja, jeg hørte allerede da jeg steg i Land, at vi nøde den Ære at have Dem! — nu maa De rigtig være morsom og spille os Noget for, nogle Dandse! De saae, hvilken Dandserinde vi fik."

Det blev sagt venligt, — venligt, som naar man fløiter ad sin Hund; paa denne Maade idetmindste følte den Paagjældende det; en fiin Rødme gik over hans Ansigt, hvor det fremherskende Udtryk dog var et godmodigt Smiil. Det var altsaa Kammerjunkeren, ham, der efter Tjenerens Sigende gik med Skindskjorte og Flipper; han var omtrent fem og tyve Aar, og, om Udtrykket her ikke er smukt, det er betegnende, han saae forsulten ud.

Ved Middagsbordet samlede sig hele Selskabet; Grev Frederik førte Clara, der gjorde et mærkværdigt Indtryk paa Alle og maatte gjøre det. En Poet vilde i Vers sige om hende, at her var den kongelige Holdning og den Lethed, man seer hos den flygtende Hind; her var den Friskhed, som henriver os ved

den første udspringende Rose, eller det unge Foraarsgrønne idet Sneen smelter. Der var noget saa forunderligt Gjennemsigtigt i hele det Legemlige; det var den friske Ungdom med al sin Uskyld og Lykke, al sin Tillid til Menneskene og Verden.

„Det er ganske den Raphaelske Madonna i Dresden," bemærkede Krigsraaden fra Odense og hviskede sin Bemærkning til Manuducteuren og hans Nabo, idet han dog tilføiede, at han ikke havde været i Dresden, men at han i Frankfurt havde seet en udmærket Copi. — Manden havde jo reist.

Kammerjunkeren var ikke tilbords, man savnede ham ikke, Ingen nævnede ham. Samtalen gik nok saa livligt; de unge Herrers Søreise herover, Besøget forrige Aften i den øde Gaard, det lille Barn der og den døde Moder var jo et rigt Stof. Herman maatte frem med sine Tegninger, der især vakte Claras høieste Beundring; han var jo et Talent, et Genie, sagde hun, Fremstillingen af ham som søsyg erklærede hun for et Mesterværk. Admiralinden fortalte om Bekjendte i Jylland; Krigsraaden førtes altid ved hver Fortælling til noget Beslægtet, han havde oplevet i Tydskland, da han reiste; Krigsraadinden understøttede hans Hukommelse; Fru Bager gav korte, sunde Bemærkninger; Enhver aabenbarede sin egen Natur, men Clara var Solen, som belyste og opvarmede; hendes Veltalenhed laae i Smilet og hun smiilte tidt.

Det havde allerede længe været mørk Aften, da man stod fra Bordet. Clara satte sig ved Claveret; hun kunde udenad kun een Dands, og al hendes Musik var indpakket, sagde hun; Dandsen spilledes, og i Øiet straalede hele Balsalens Glæde. — „O, jeg elsker Musik!" udbrød hun, „men jeg kan ikke selv spille, idetmindste ikke uden Noder. — Hvem spiller?"

„Kammerjunkeren," sagde Frederik og gav en af Tjenerne Ordre til at sige Kammerjunkeren, at man ventede ham, at det nu ikke var Tid til at have Tandpine.

Og Kammerjunkeren kom med ophovnet Kind, men Smerterne vare stillede. Fru Bager klappede ham paa Skulderen og bad ham om, som hun kaldte det, „en musikalsk Forelæsning.“ Det stakkels Menneske undskyldte sig med, hvor lidt han denne Aften, efter voldsomme Tandsmerter, følte sig oplagt, men satte sig dog strax til Claveret, hvor Clara med sit talende Smiil saae ham ind i Ansigtet, saa at Blodet kom i hans Kinder. Han slog en Accord.

„Ikke Noget af Dem selv, om vi tør bede,“ sagde Grev Frederik, „De spiller saa udmærket hele Stykker af Barberen.“

Den gamle Greve holdt ogsaa paa at faae den „musikalske Forelæsning“, og Fru Bager lagde et Par Dele af „Kæmpeviserne“ frem paa Claveret. Forrige Efteraar havde Kammerjunkeren forelæst dem Scener af Goethes Faust, og før og efter hver Scene udmalet Situationen i Musik; han havde gjort dette „Konststykke“, som Grev Frederiks Fader kaldte det, med flere danske Digte, og virkelig skilt sig godt derved.

„Men ikke blade i Bogen,“ sagde Greven, „det Første det Bedste, det er just det Interessante! Her er Visen om Eline af Villenskov,“ og denne laae opslaaet.

Kammerjunkeren satte sig forlegen, Admiralinden saae medlidende til ham, Clara smiilte, og en sagte Conversation begyndte mellem de unge Herrer, idet Accorden lød og derpaa Toner, der antydede Vindens Susen gjennem Skoven, og Lynet, der slog ned, og endelig et Par smukke, storartede Harmonier; og nu begyndte han at læse, rolig og uden just at besidde noget Omfang i Organet, men dette selv var ret bøieligt:

„Der ligger en Vold i Vesterhav,
Der agter en Bonde at bygge —.“

Ved det tredie Vers holdt han op, og der kom en spøgelseagtig Musik, noget dæmonisk Omhvirvlende, saa at man virkelig kunde

troe at høre de syv hundrede Trolde, der kom og vilde gjøre Bonden Fortræd og tage hans Hustru, til Straf fordi han byggede der; og han læste videre, og altid gik Musik forud eller støttede sig til det Læste; man hørte Troldenes Kamp og de fromme Folks Bønner; det var som en Vexelsang med dæmoniske Hyl og Psalmesang. Hvor Qvinden tredie Gang raaber paa Jesu-Christ, og den mindste Trold derpaa taber sin Troldham og staaer som en skjøn Ridder, fulgte en smuk, jublende Melodi, der, ifald den virkelig improviseredes nu, maatte kaldes mesterlig, og var den en Andens efter Erindringen, da var den godt valgt. — Claras Fødder dandsede og Krigsraaden sagde Bravo. — Det mindede ham om en udmærket Pianist han havde hørt i Frankfurt. At Kammerjunkeren, efterat have endt Læsningen af Digtet, hvor den frelste Ridder ægter Bondens Datter, spillede: „god save the king“, var idetmindste vel beregnet paa Publicum her; „det var prægtigt tænkt,“ sagde Admiralinden, „Ridderen var jo Konge af England og Bondens Datter blev engelsk Dronning.“ Stort Bifald fulgte, og Krigsraadinden forsikkrede, at nu først ved denne Musik forstod hun Kæmpevisen.

Clara var traadt hen til Claveret, lagde sin Haand paa det, de to smukke Øine saae ham ind i hans, der laae Musik i hendes Ord; Kammerjunkeren blev endnu mere rød, men slog ikke Øinene ned; Musiken var hans Verden, den ombrusede ham endnu, og paa et Ord af Clara klang lette Dandsemelodier.

„Bravo!“ raabte Grev Frederik; „Bravo!“ gjentoge Herman og Holger, men det var Frederik, som dandsede rundt med den svævende, livsfriske Pige. — „Her ere Damer endnu!“ raabte han i Dandsen, men kun Krigsraadinden var den Eneste, der lod sig bevæge; hun førtes af Baron Holger.

Manuducteuren havde taget Plads ved Claveret og betragtede

den Spillendes magre, bevægelige Ansigt, der fik under Musiken et eget sjælfuldt Udtryk; Claveer og Menneske syntes som voxede sammen, Tonerne havde her, ligesaa sikkert som Blodet, deres Gang gjennem Hjertet. I Kammerjunkeren syntes at være noget Mere, end hans Omgivelser her forstode; det var idetmindste Manuducteurens Tanke. Nu betragtede han de Dandsende og ogsaa han fandt Clara smuk; han sammenlignede hende med sin Brud, Caroline Heimeran, og skulde han da høit og ærligt have udtalt sin Tanke, da var den: „hende her er det en Lyst at see paa, men der er endnu en anden Skjønhed, Aandens, der er en anden endnu varigere, Ungdomslunets, og begge disse have min Brud. Caroline er smukkere!" Det var nu Elskeren, som dømte.

Baron Herman traadte i Grev Frederiks Sted i Dandsen, thi Clara forsikkrede, at hun kunde holde ud at dandse hele Livet igjennem. „Og jeg i Evigheden med," sagde Herman, og underholdt vist sin Dame fortræffeligt, thi hun loe høit, loe saa hun ikke kunde dandse; der var en Snakken, en Støien, og under denne udbad Admiralinden sig Ouverturen til „Khalifen i Bagdad"; den laae paa Claveret og bruste nu fra Strængene, medens Conversationen begyndte, først hviskende, siden høiere; man gik, man kom, og da Musikstykket endte, begav man sig til Theebordet i Sideværelset. Kammerjunkeren blev tilbage, fordybet i Phantasier, indtil Grev Frederik slog ham paa Skulderen og sagde: „nu skal De hvile og vi med."

Kammerjunkeren sprang op, bukkede forlegen og kom til Theebordet, hvor Fru Bager sagde, han just havde fortjent sin Kop.

Admiralinden og hendes Datter vilde tidlig tilsengs; de maatte jo bort i Dagningen, „op ved Lys, længe før Herrerne staae op," sagde hun. Clara smilede til Kammerjunkeren, hans bedste Musik kunde ikke udtrykke dette Smil. Hun bøiede sig for

hver af Herrerne, Kammerjunkeren gav hun Haanden: „De har havt Arbeide nok," sagde hun, „Tusind Tak!" og saa var hun borte med Moderen. Den øvrige Deel af Aftenen var der Intet mere at sige om, paastode de unge Herrer, da Grev Frederik fulgte dem paa „den grønne Gang."

„Hun er deilig," sagde Frederik.

„Du er forelsket," sagde Herman og vilde skjule sin egen stærkere Forelskelse, ved at føre den over paa en Anden. „Ja Frederik, Du er forelsket," sagde han, men han var det slet ikke.

„Behøver De Manuduction?" spurgte Moritz.

„Ars amandi er vist let," svarede Herman, „Ovid hører ikke til de vanskelige autores."

Eet Lys slukkedes efter et andet hos Gjesterne; den Sidste, det endnu brændte hos, var Kammerjunkeren; hans Dør var vel tillukket, et Klædningsstykke med Flid hængt paa Dørhaandtaget indenfor, at Ingen af Tjenestefolkene skulde kige ind ad Nøglehullet og belure ham; han studerede Generalbas og — syede paa sine Klæder, et Talent, Verden ikke vidste han havde og ikke turde vide. Gaardhanen begyndte allerede at gale før Lyset slukkedes, før Sengetæppet blev trukket op under Hagen, men da det var skeet, sov han i samme Nu, og — drømte ikke om Clara, — og dog var hun i hans Tanker mellem Generalbassen og Skrædderkonsten. Da han om Morgenen kom ned vare hun og Moderen borte; de andre unge Herrer havde været oppe ved Afskeden, men ikke Kammerjunkeren, og dog var han Den, hvem Clara igaar Aftes ene og alene gav Haanden til Godnat. Det blev ogsaa bemærket.

„Solen er nede før De staaer op," sagde Frederik.

„Nede i Nyborg for at gaae over Bæltet!" var Hermans Ord.

En Vogn holdt for Døren, de unge Venner skulde see

Skovene; Kammerjunkeren maatte med, der var Plads. Zamora sprang allerede foran Hestene, Lænkehunden gav et enkelt Bjæf, og Tjenestepigerne skottede fra Kjælderkjøkkendøren, hvor de stode og stødte hverandre, saa Træskoene klapprede.

Selskabet rullede afsted, hen ad Markveien, over Kongeveien, ind i Skoven og ud af Skoven, og der var prægtigt derinde; Løvet var kobbret, Bregnen kneisede endnu frisk lysegrøn ved den blaagrønne Brombærranke; alle Dyrene saae de; Hjort og Raa stod i store Flokke, lyttende med Hovedet; En fløi afsted og hele Skaren fulgte efter; ingen indøvet Maneuvre kunde gaae bedre. — Der var prægtige Bøge, høie slanke, bredkronede; ethvert Land vilde være stolt af at eie dem, og Solen skinnede paa de vaade Stammer; man saae Skyggen af Heste, Vogn og Selskabet jage hen ad dem. Den grønne Skovmærke blomstrede igjen, og i de vaade, affaldne Blade sprang en bruun Frø, som var den et Blad, der havde faaet Liv.

„Vælt os ikke!" sagde Kammerjunkeren halv spøgende til Herman, der sad hos Kudsken og styrede Tømmerne, Noget, han ikke forstod; desuden var Conversationen i Vognen saa livlig, og den maatte han ogsaa høre efter; man havde snart været halv nede i Grøften, havde Kudsken ikke hjulpet med at styre, men nu syntes han ogsaa mere at have Ore end Oie.

„Er De nu bange!" raabte Grev Frederik; „O, jeg kjender Dem, De var udmærket ifjor, da vi kjørte sammen med Grev Borchs!" og han vendte sig halvt til de Andre idet han fortalte: „den mindste Datter, Herminia, — hun er en lille Vildkat, som føies i Alting, men det klæder hende, — hun sad hos Kudsken; Folkene lide hende fordi hun er saa rask; nu havde han givet hende Tømmerne, hun skulde kjøre en Vogn med fire Heste —"

„Og hun er kun syv Aar!" sagde Kammerjunkeren.

„Men det er just det Morsomme ved det," sagde Frederik;

„hun kjørte os hen ad Landeveien, tæt ved de dybe Grøfter, men sad ikke han der med Livet i Haanden; og da Kudsken smældede lidt med Pidsken, for at det kunde gaae raskere, og Hestene sprang til Siden, saa vilde han ikke længer sidde i Vognen."

„Men De har vist ikke lært at kjøre!" raabte Kammerjunkeren og greb fat i Baron Herman, der svingede og virkelig i samme Øieblik væltede dem Alle ned i Grøften.

Der blev en øieblikkelig Taushed; Hestene stode ganske rolige, alle Herrerne krøbe frem, Kammerjunkeren var den Sidste.

„O Gud, min Haand!" sukkede han; „den er brukken! — o det smerter ulideligt! — Vi ere ikke komne saa langt bort, jeg gaaer hjem; kjør De videre!"

„Vi maae være over en Miil hjemme fra," sagde Manuducteuren, „vi vende om igjen, eller jeg gaaer med Dem."

„De har stødt Haanden lidt, sagde Frederik, bild Dem det bare ikke ind, at den er brukken!"

„Maaskee De har Ret, Hr. Greve!" svarede han, „De har jo mere Forstand end jeg"; og han steg langsomt over Stenten, holdende paa den syge Haand.

„Han var grov," sagde Grev Frederik; „den Stodderkonge! Han har nu ikke brukket Haanden, men det er for at slippe af Vognen, den Cujon!"

„Kjære Grev Frederik!" sagde Moritz, „jeg kjender Dem nu saa godt, og veed at De er i Grunden et fortræffeligt Menneske, men De har fra første Øieblik, vi kom, viist Dem forunderlig haard mod dette Menneske. Han er Deres Faders Gjest, han er dog virkelig en Mand med Talent, ikke en „bar Kammerjunker," om jeg maa bruge dette Udtryk. De er for god til at bære Dem saaledes ad, og han er, troer jeg, ogsaa for god til at taale det."

„De manuducerer mig," sagde Frederik halv stødt. —

„Nu er det Dem, der forstyrrer Touren; — — vi kunne jo vende om, men det vilde da være meget dumt."

„Ja, jeg gaaer for at følge ham," sagde Moritz.

„Vend om!" sagde Frederik vred, og Kudsken maatte vende; han var nok ogsaa vred, han kjørte temmelig i Fodgang. De vare næsten tæt ved Gaarden, da Herman pegede hen imod Grøften, hvor Kammerjunkeren sad, dødbleg, med opreven Skjorte; han havde, overvældet af Smerte og den hurtige Gang, følt sig en Besvimelse nær og sad nu her og vædede sin Pande med Grøftevandet.

De fik ham til Gaarden, hvor tilfældigviis Lægen var tilstede; han erklærede, at Haandledet var forvredet og brukket, og forlangte den største Forsigtighed, idet Haanden ellers kunde blive stiv for bestandig; Feber var indtraadt; det fine, spinkle Legeme syntes Intet at kunne taale. Det bedrøvede Herman dybt, at han var Skyld deri.

„O, hvad er det Hele!" sagde Grev Frederik, „Haanden kommer sig snart, og imidlertid pleies han godt her; De har forsørget ham for et Par Uger. Ja, jeg har personligt imod ham; det er saa jammerligt at skulle være med i hvad man kalder Noblessen, at slide Trapper for en Indbydelse der, hvor man ikke engang har Klæder at komme. Heller en god Skrædder, end en fattig Kammerjunker!"

Den Syge laae i Feber; Fru Bager var gaaet bort, hun havde nylig besøgt ham. Mange Tanker gik febertunge igjennem Hovedet. „Min Haand ubrugelig! Musiken forbi! O, min Gud, hvor ulykkelig er jeg! Hvad bliver nu min Fremtid!"

V.

Liremanden.

„Det er nok Straffen, fordi jeg imod min Bedstemoders Befaling er tagen til Fyen," sagde Herman, hvem Bæltningen piinte; „det er Straffen, fordi jeg vilde kjøre og ikke har lært det."

„Kjære Ven!" sagde den gamle Greve, — „Sligt kunde være hændet den bedste Kudsk. Kom De med mig! De skal see min Frugthave; jeg vil selv vise Dem den; jeg maa sige Dem, at den er min Stolthed, her komme tidt Folk langveis fra, for at see den."

Og de gik i Haven; det var Dagen efter Kjøretouren; idet de kom ind i en af Sidegangene, saae de to Damer, ledsagede af Gartneren.

„Det er vist Fremmede, siden Gartneren er med," sagde Greven; „her komme Mange at see mine Frugtplantninger og hele Haveanlæget."

Damerne kom nærmere; de vare Begge gamle; den Ældste, en lille, bredskuldret Kone, med et kjækt Ansigt, som vist engang havde været smukt, traadte rask hen imod Greven; hun var iført en hvid Reisekappe og havde paa Hovedet et Slags Turban af samme Tøi: — Beatrice Cencis Costume; det var Baron Hermans Bedstemoder. Hun havde imod Bestemmelse forladt Holsteen, og idet hun nu paa Hjemreisen kom forbi Grevens Have, ladet sin Vogn holde, og var stegen af for at see sig om herinde.

„Dem, Hr. Greve, vilde jeg slet ikke see," sagde hun, „men Deres Frugttræer, Deres Mistbænke. De vilde vist ogsaa helst være fri for Visiten; man generer dog kun hinanden; men nu ere vi her og Ingen af os er Skyld deri."

Greven, overrasket og forlegen ved at hun pludseligt stod

her ligeoverfor Dattersønnen, der ikke turde komme til Fyen og var hans Gjest, stammede forlegen nogle Ord og undlod naturligviis at præsentere dem for hinanden.

Herman kjendte ved første Hilsen strax Bedstemoderen, hun derimod ikke ham; det var jo i hans sjette Aar, han var hos hende, og senere havde hun kun faa Dage i hans niende Aar seet ham; nu, som vi vide, var han udvoxet, havde et sort, smukt Skjæg og mandige Træk.

Greven paastod at ville være Ledsager istedetfor Gartneren og tilføiede, at den naadige Frue maatte bevise ham den Ære, at blive Middagen over, Noget, hun paa det Bestemteste afslog. Hun tog imidlertid hans Arm; de gik ned i Frugttræskolen, Herman samlede sig, blev endogsaa veltalende, og hun syntes at finde Behag i ham. „De mangler ikke Talegaver," sagde hun, „men bild Dem ikke ind, jeg troer Alt hvad De siger; jeg troer ikke Folk, der har Øine som Deres. Det sorte Hav er lumskeligt, siger man."

En uvilkaarlig Følelse af at være kjendt jog øiebliklig Blodet op i Hermans Kinder; idetsamme kom en Tjener og underrettede Greven om, at Liremanden, Faderen til den nyfødte Lille, var af Herredsfogden sendt op paa Gaarden, og at de vare Alle oppe i Billardstuen.

Greven gav den gamle Frue en kort Fremstilling af hvad der havde tildraget sig.

„Stakkels Barn!" var Alt hvad hun sagde, og hendes leende Ansigt blev veemodigt, hun fik Taarer i Øinene. „Jeg spiser ikke til Middag hos Dem," sagde hun, „men jeg vil nok i Forhøret. Jeg kan maaskee lægge en Haand imellem, dersom der skal løbes Spidsrod."

Hun fulgte med Greven, Herman bød sin Arm til Ledsagerinden, en skikkelig, ikke just ung Person, Enkemadame Krone; rolig og fornuftig var hun, ret skabt til at leve om

den gamle Frue, der havde sin Fornøielse af at oversee hende, at belære hende, og dog som oftest at føie sig efter hende.

Den eneste, om man vil, eiendommelige Stue paa hele Gaarden, var Billardstuen; her kom efter Bordet Herrerne og røge Tobak, sladdrede og spillede. Her i den graamalede Væg var indmuret tolv brogede, forgyldte Felter, hvori var, i naturlig Størrelse, fremspringende Hjortehoveder af Træ, med det ægte Gevier af de prægtige Dyr, der fældedes for Aarhundreder siden. Nogle havde tretten, andre femten Ender, alle lueforgyldte; de havde engang smykket det nedrevne Rustkammer. Mellem Vinduerne var ophængt gamle Vaaben, og paa den modsatte Væg, langs med hvilken en Sopha strakte sig paa hele Stuens Brede, hang to gamle Portraiter, Damer af Familien, begge malede som Hyrdinder, hver med et lille Lam, som de holdt i en Blomsterguirlande. Midt paa Gulvet stod Billardbordet.

Hovedpersonen her var nu Liremanden. Han havde været hos Herredsfogden og der givet Forklaring; hans Kone var i det onde Veir, medens han spillede i Kroen, gaaet fra Nyborg og bleven syg paa Veien; hun kjendte den forladte Deel af Bygningen, og da hun var nærmest ved den, havde hun under Smerterne søgt derhen, født sit Barn og draget sit sidste Suk. Liget skulde begraves paa Fattigvæsenets Regning. Faderen vidste, at den unge Greve og dennes Venner havde taget sig af Barnet; nu skulde man høre lidt om Forældrene.

Liremanden stod midt paa Gulvet, da Selskabet fra Haven traadte ind; den stakkels Mand havde en slidt Kjole paa af moderne Snit, men at den ikke var syet til ham, men til en fyldigere Person, saae man strax; alt for rummelig hang den om ham. En rød Fløiels Vest med en bred Bord, som skulde dække de slidte Kanter, og et Par af Slid glindsende Buxer, var det meest Iøinefaldende, hvad Klæderne angik; Kasketten, som han holdt i Haanden, var broderet med Uldgarn og havde en

lang Uldqvast; Ansigtet var blegt, det usikkre Øiekast søgte i en sværmerisk Stirren mod Loftet at finde Ro; et listigt Smiil spillede om Munden; man saae gjennem de glasagtige Øine ligesom heelt ind i Mennesket og saae dog slet Intet. Han skulde fortælle, og høist affecteret og med mange Bevægelser fortalte han sit Liv og Levnet:

„I Keiserstaden ved Donau er jeg født. Min Fader var Skuespiller ved „Theater an der Wien," men han spillede ikke store Roller; han bragte saadan et Brev ind, eller stod som Drabant. Jeg fik aldrig Lov at komme paa Scenen; han havde bemærket hos mig et uhyre Talent, det maatte ikke vækkes; næsten maa jeg troe at der var lidt Jalousi i Spillet; Sønnen maatte ikke være den Første der, hvor Faderen kun var Drabant. Saa blev jeg sat i Malerlære. Et vistnok ikke almindeligt Talent havde jeg og stor Selvfølelse, og derfor følte jeg mig krænket ved en lav Behandling, der culminerede i at lade mig passe et Barn, lade mig sidde og stikke det en Rangle i Munden. Saa gik jeg bort, det var lige Aaret før jeg skulde have været Svend, og blev reisende Skuespiller. Store Øieblikke havde jeg, men ogsaa mangen Krænkelse. Mit Talent var for stort for et lille Brædegulv; mine Bevægelser, der vare passende for Theater an der Wien, La Scala og St. Carlo, bleve paa en lille Skueplads latterlige. Det høie Tragiske ligger nærmest til det Komiske; jeg blev leet ud, fordi jeg var født for noget Større. Ja, man kan, som De, mine Herrer, lee; jeg selv har leet deraf, saaledes som man kan det."

„Og saa blev De Liremand?" spurgte Grev Frederik.

„Nei, jeg havde saa mange Talenter, der, hvert for sig udviklet og understøttet som det burde, kunde have stillet mig paa en ikke ringe Plads i Samfundet; jeg var i Uvished om, hvilket Talent jeg skulde tage mig af. Jeg kunde male, skrive Vers, sye Costumer, — jeg er overtydet om, at var jeg født og op-

draget i Paris, jeg kunde være bleven en af de første Modehandlere; jeg forstod at klippe med en Sax i Papir de yndigste Smaating; det havde jeg allerede kunnet som Barn, og i mange Familier opbevarer man endnu mine Udklipninger. Jeg blev nu Directeur for et „theatrum mundi.“ Det var virkelig høist interessante Ting, man saae; det var mest af Napoleons Liv; men det gav ikke Huus, jeg maatte tilsidst lade Theatret i Stikken og stod — jeg forsikkrer Dem det! — stod med bare Been i Støvlerne og den vide Verden for mig.“

„Og Deres Kone fulgte med Dem?“ spurgte den ældre Greve.

„Jeg var Ungkarl endnu. Det varede forunderligt længe før Kjærligheds-Følelsen vaktes hos mig. Heraf vil man vel kunde uddrage, at ingen store Evner boede i mig, idet at alle sande Genier, som bekjendt, have meget fængelige Hjerter. Jeg kan ikke svare Noget herpaa, men i Naturen findes altid Undtagelser. Nok, jeg reiste til Norge og blev Huuslærer for fire Elever.“

„Huuslærer! men hvad lærte De dem?“

„Lærte? Jeg lærte dem i Grunden Alting, for de vidste slet Intet og jeg var selv overmaade flittig. Hver Morgen læste jeg over paa det, jeg skulde examinere dem i; tidt sagde jeg dem ogsaa: idag have vi en svær Lectie; hvorlænge have I læst paa den? Jeg læste en heel Time. De lærte meget godt Geographie, især Wiens. Den ældste af Eleverne forelskede jeg mig i, og Faderen jog mig bort. — Saa gik jeg til Rusland og lod mig høre som Forelæser; jeg læste dem for, Schiller og Goethe, men det var ikke Noget for Russerne. De maae ikke have forstaaet det, thi de pebe begge Forfatterne ud, det vil sige, jeg maatte tage mod Pibningen. To Aar efter kom jeg igjen til det „stolte Norge,“ hvor jeg atter traf Stella — ja, min Elev hed Stella! er det ikke et smukt Navn? Faderen var

død, Børnene fordeelte; hun sluttede sig til mig, blev min Kone, og saa reiste vi ned til Kjøbenhavn, hvor vi have prøvet to haarde Vintre; men det vilde ikke gaae, — og saa tog jeg Liren; vi vilde til Keiserstaden; — Døden tog hende til en bedre Keiserstad."

Liremanden holdt inde i sin affecterede Fortælling og trykkede Uldqvasten fast mod sine Øine, og havde virkelige Taarer.

„Stort af hvad De der fortæller, er vel ikke sandt?" sagde den ældre Greve.

„Det Meste, Deres Excellence! Det er Sandhed og Digtning, som den store Goethe siger om sit eget Liv og Levnet, og ham kalder man dog ingen Løgner. Jeg har den Evne, at jeg kan gruppere, og det har jeg her gjort."

„Hør!" sagde den gamle Frue, som taus havde hørt paa den lange Fortælling, og nu traadte lige hen imod Manden; „Hans Historie er „gemacht" heel og holden. Der er noget Flaut i hans hele Personlighed, og jeg er ikke hans Nar! Barnet skal jeg tage mig af, — men jeg vil ikke have hans Besøg, jeg vil ikke have „Brevskriven" eller „Træden op," naar Barnet bliver en skikkelig Mand."

„Ja, men det er en Pige," sagde Herman.

„Naa, Narisans!" svarede hun, „saa skal jeg gjøre en Kone til Ham af hende."

„Det er smukt," sagde Frederik, „at De, naadige Frue, vil tage Dem af Barnet; kommer De kun ikke til at fortryde det."

„Det lader De mig om!" svarede den gamle Frue, med et kort Kast med Hovedet og loe.

„Jeg maa sige Dem, vi unge Mennesker have skudt sammen til den Lilles Underhold de første Aar; han der, Manuducteur og Candidatus theologiæ, holder Bog; han er Barnets Værge, og Barnet selv er kommet til Knud Caspersens Enke."

„Det er mere fornuftigt end jeg har troet, at De kunde bære Dem ad," svarede hun. „Theologen kjender jeg ikke, men Caspersens Enke kan komme til mig, jeg vil have Opsyn med Barnet. Og troe ikke, at Herrerne skulle være fri for at betale. Jeg vil have Kostpenge; hver af Herrerne giver aarligt fire Skilling for Ammen og en halv for Barnet; den Indtægt lægger jeg op til min Juleaften. Det er mit Alvor! saaledes bliver det! Ikke sandt, gamle Greve! vi to Gamle holde sammen. Og nu vil jeg bort. Iaften sender jeg Vogn efter Ammen og Barnet, men de fire Skilling strax og den halve med."

„Vi ere Fire om det," sagde Frederik, „det bliver altsaa een Mark og to Skilling. Her er een Mark og tre, anderledes har jeg ikke, men De bør jo ogsaa have Rente."

„Ingen Narrestreger!" sagde Fruen, „jeg sender Dem Deres Skilling; den er maaskee en Lykkeskilling for Dem, pas paa den!" Og nu nikkede hun venligt til dem Allesammen, saae et Øieblik paa Liremanden og sagde til ham: „sælg Han den Historie, Han gav os! der er nok en Nar, som kjøber den." Hun klappede Herman paa Skulderen og gik med Madam Krone, idet hun slog med Haanden efter den gamle Greve og Frederik, som vilde følge hende.

Det var Bedstemoderen, den fyenske Original, som man kaldte hende. Et eiendommeligt, men godt Indtryk havde hun gjort paa Herman, der, om hun var bleven her længer, vist havde sagt: „jeg er din Dattersøn." — Længe efter at hun var borte gik endnu den Tanke ham gjennem Hjertet: det er dog ikke Ret af mig, at jeg er her imod hendes Vidende og Villie. Det opfyldte ham, det piinte ham. „Jeg rider hen at besøge hende; der maa dog engang blive en Ende paa dette Forhold; hvad er det for en underlig Idee, ikke at ville see mig, mig, som aldrig fornærmede hende! der er bestemt meget Godt, meget Hjerte bag denne forunderlige Skal."

Hans Beslutning var tagen, og han sagde den til Grev Frederik, der dog iførstningen raadede derfra, men senere gik over til hans Mening; dog forlangte han at maatte være med ved Besøget, derved kunde maaskee Uveiret fordeles.

„Iaften bliver vor lille Pleiedatter afleveret; vi gaae imorgen tidlig paa Jagt, og efter Frokosten ride vi over for at see, om den Lille er vel kommen der; her hjemme siges ikke et Ord om Touren."

VI.

Besøget hos Bedstemoderen.

Fra den friskbevægede Sø, ud for Lyø, gik for god Vind et lille Fartøi med flere Reisende, der vilde til Kiel; de havde sat sig om deres Madkurv; Taffelmusik manglede ikke, en Liremand dreiede Liren, der spillede: „Noch einmal die schöne Gegend". Det var Faderen til den nysfødte Lille; hans Historie hørte vi; nu forlod han Øen, der beholdt hans døde Kone og hans levende Datter. Uagtet hele Personen, ethvert hans Ord, selv hans Tanke var affecteret og forskruet, bævede der dog i dette Øieblik en sørgmodig Stræng i hans Bryst; men Ingen læste derom i Ansigtet, her laae en naragtig Følsomhed, der syntes paatagen som Spas til den vemodige Melodi. Ingen her vidste, hvad han kunde tænke derved, han havde endnu ikke fortalt dem sin Historie, grupperet den for dem; paa Fyen var et af Capitlerne sluttet. Det bortseilende Skib kunde man see fra Landeveien og her red netop Grev Frederik og Baron Herman, for at friste deres Skjæbne hos den gamle Frue. Levende Hegn strakte

sig paa begge Sider af Veien, og kun hvor der kom et Led, var der Indkig til Marken.

Et ridende Bud fra den gamle Frue mødte dem og overrakte Grev Frederik et lille tykt Brev.

„Maaskee en Indbydelse! nei, hvad er det? en Skilling, en almindelig Kobber-Enesteskilling. Brevet lyder som saa: „„Hr. Greve, man skal betale sin Gjæld! her er Skillingen tilbage. Qvittering udbedes."" Efterskrift: „„Barnet er indtruffet, et meget skikkeligt Barn; Ammen lidt for rørende, meget respectabelt Fruentimmer; ærbødigst Dorothea.""

Frederik vendte sig til Budet: „Jeg skal selv bringe Qvitteringen, jeg rider derhen!" og nu satte han sin Hest i Galop, Herman sporede sin, og de fore afsted.

Udbygningerne af Gaarden frembøde et rigt Motiv for en Maler; de gamle Stene, der skulde tjene som Ledepæle vare omvoxede med vild Humle; Rankerne løb hen over Straataget, der ud imod Veien laae ned til Jorden, overgroet med Mos og Huusløg; her var en Farverigdom, saa broget, som den findes paa nogen Palet. Ligeoverfor Straataget hang fra den gule Leerskrænt vilde Rosenhække med deres røde Hyben. Midt for laae Hovedbygningen, hvis Mure understøttedes af tykke Muurpiller, men man saae ikke meget af de røde Stene i den halv kirkelige Bygning; de vare skjulte som med et Tæppe af tæt Epheu; friskt og frodigt voxte det op ad Taget, ja fæstede sig om selve Skorstenen. Gaardens Sidebygning var Bindingsværk, de fremspringende Fløie bedækkedes af vild Viin, som nu paa Efteraaret prangede med stærke zinnoberrøde Blade; her var Vindue ved Vindue fra øverst til nederst gjennem de to Etager; det saae aldeles ud som et stort Drivhuus, hvorfor ogsaa i Omegnen hele Gaarden almindeligviis kaldtes „Drivhuset." Udenfor stod i Sommertiden Palmer, Cypresser og Cactus i store Ballier, og det var værd at see de smukke Vandlilier, som her blomstrede;

de overvoxede næsten to lange Damme, Resten af den gamle Voldgrav. I et Vildnis af Grønt laae Gaarden; den var som over- og omgroet af Hvid- og Rødtjørn, Lindetræer, Kastanier og Bukketjørn. Man maatte give den Fremmede Ret, som engang sagde, at den saae ud som Slottet i „den sovende Skov", kun at Skjønheden derinde manglede. Maaskee at nu den lille Pige der kunde voxe op til en saadan.

Frederik og Herman lode sig melde og bleve modtagne. Gjennem en Gang, hvor to Viinstokke vare ledede gjennem en Rude og nu dannede en heel Løvsal med tunge, store Druer, traadte de ind i et lille Cabinet, hvor to Træer i mosomvundne Ballier stode som Skildvagter ved Døren. Alle Farver spillede her fra Grenene og der var dog ikke Blomst eller Blad; det var to konstige Træer, overalt besatte med udstoppede Colibrier, saa glindsende smukke, i Rødt og Grønt, i Guld og Farver, saa at man øieblikligt betragtede det Hele som rige, straalende Blomster. Et dobbelt Tæppe hang ned for Døren, det løftedes tilside, og man var i Bedstemoderens Dagligstue. Ogsaa her saae det ud som i et Drivhuus; langs Væggene stode lange, smalle Blikkasser, hvori var plantet Eviggrønt, som, ledet over et Gitter af fiint Spanskrør, dannede et Espalier, en levende Skjerm for Portraiterne, med hvilke Væggen bag ved var behængt; det friske Grønne skjulte Rammerne og for endeel Figurerne; kun foran Ansigterne var en større Aabning mellem Løvet.

„Min Mands Forfædre har jeg sat i Urtepotte," sagde den gamle Frue. „See Commandeuren der! ja Stjernen kan man nu ikke finde, den har faaet Overtræk; hvor han gjør underlige Oine bag de grønne Blade! jeg slaaer Cordon for de Døde, men med levende Grønt. Den blonde Dame der med Papegoien seer nok saa fornøiet ud derved, især Papegoien. Men godt er det at De komme; De ere jo Lærde begge To. Her sidder jeg og strider med Madam Krone, der er en meget brav Kone,

men Geographie kan hun ikke, og det er dog vist den Videnskab, man mindst kan undvære. Her ligger Geographien altid paa Bordet, at vi kunne see efter, naar vi læse Aviserne, og vide hvor vi ere; jeg bruger den i Kjøbenhavn altid ved Komedie-Placaten. Staaer der: Scenen er i Milano, saa slaaer jeg op i Bogen: „Milano, en stor Domkirke," — saa veed jeg det. Gaaer man i Theatret, da er Geographien ligesaa vigtig som Placaten, man maa vide hvor man er."

„Ja, men nu vil den naadige Frue," sagde Madame Krone, „have Jylland forbundet med Norge, og det gaaer dog aldrig; Jylland er paa den anden Side af Fyen, og Norge ligger en lang Søreise ovenfor Helsingør. Er jeg ikke selv seilet fra Kjøbenhavn derop?"

„Men jeg vil have en Hængebro," sagde Fruen. „Madam Krone veed ikke, at Jylland gaaer op i en Snip, og fra den Snip, som hedder Skagen, skulde man gjøre Forbindelsen."

„Men Afstanden er temmelig stor," sagde Grev Frederik, „der gaaer aabent Vand imellem, hele atten Miil."

„Det veed jeg; men derfor er det, jeg vil, at de skal gjøre en Hængebro; saa kan Posten gaae om Vinteren og man kan føre Korn ind og meget andet Nyttigt. Det er altid godt at Landene hænge sammen."

„Men hvori skulde da Broen hænge?" spurgte Frederik.

„I Kjæder," sagde Fruen, „man slaaer dem fast i de norske Klipper, bygger saa et Taarn paa Skagen, og saa hænger Broen derimellem."

„Men efter Tyngdens Love ville Kjæderne ved deres egen Vægt synke dybt ned i Havet."

„Saa spænder man dem stærkere," sagde Fruen. „Det maa Professoren i Physik forstaae. Har vi ikke en saadan ovre i Kjøbenhavn? Lad ham spænde ud, og saa hænger den! Men det kan Madam Krone ikke forstaae, hun vil have Veien

til Norge over Helsingør. Hvorfor leer den Anden der? Han med de prægtige Øine! naa, lee kun, Tænderne ere meget gode! det klæder godt; ærligt Sind til Tænderne idetmindste! indenfor skal jeg ikke gaae! naa, giv mig Haanden!" Hun rakte ham sin, rystede hans og sagde: „Tak, Kammerat! — Ogsaa Vandpjadskeren der!" tilføiede hun og rakte Grev Frederik Haanden; „lidt pjanket og søgal — — om Forladelse, Hr. Greve! — Begge To skulle De have en lille Foræring før De gaae, men endnu have De Lov at blive lidt."

„De siger, jeg har et ærligt Sind til Tænderne," sagde Herman; „jeg har det ogsaa indenfor Tænderne, og det er det, jeg vil bevise Dem. De veed ikke, hvilken usigelig Lyst, jeg i mange Aar har havt til at see Fyen. Min Ven der overtalte mig til at gjøre Seiltouren herhid; vi have Begge vel bestaaet Examen, lige strax tager man ikke fat paa at læse igjen. De var i Holsteen, vidste vi, men at De saa pludseligt kunde komme tilbage, faldt mig ikke ind; jeg var vis paa, at jeg ikke traf sammen med Dem og vilde om et Par Dage igjen være i Kjøbenhavn. Alt er indtruffet anderledes. De har gjort saa godt et Indtryk paa mig, at jeg finder det nærligt, ikke at sige Dem, hvem De her har seet, hvem De har venligt rakt Haanden. — — Jeg er Herman, kjære Bedstemoder!"

Den gamle Kone havde fra Begyndelsen af hans Tale seet stivt paa ham; hendes Ansigt var blevet mere og mere alvorligt, hun gjorde nu sit Kast med Hovedet og udbrød: „Jeg veed det; jeg vidste det, men jeg vil dog ikke vide det. Jeg er jo en underlig Tulle, siger man, hvad skal jeg saa vide det for?"

„Har De kjendt ham?" spurgte Grev Frederik; „nei hvor var det muligt!"

„Matros!" sagde hun, og der laae i Betoningen noget saae Eiendommeligt, det kunde være Spøg, det kunde være Vrede. „Nu skal De have Foræringerne, kom!" og hun vinkede ad Datter-

sønnen, men standsede: „nei, en Greve er mere, end en Baron; desuden hører Du jo til Huset, som man siger. Hr. Greve!" og hun drog Frederik med sig i Forværelset og saae her til alle Sider; pludselig fæstede hun sit Øie paa Træet med de brogede Colibrier. „Kan De lide det? De er jo selv en Fugl, en Vandfugl, og den mangler der. Har De Lyst til det? — Men De skal strax tage det med, for det siger jeg, at i det Øieblik, De har det, maa det ikke længer blive i mit Huus."

„De vil da, jeg skal ride med det foran paa Hesten?" sagde Frederik; „det er jo ikke muligt! saa maa jeg miste Deres smukke Foræring."

„Claus kan ride med det!" sagde hun. „Det er et smukt Fastelavnsriis!" ikke sandt? Og De kan have godt af Fastelavnsriis." Hun vendte ham Ryggen og gik ind i Stuen. „Nu har han faaet Riis," sagde hun og vendte sig til Herman: „Din Foræring skal Du faae." Hun aabnede Døren til det næste Værelse, Herman fulgte hende derind, og Døren blev lukket.

„Hvorfor har De faaet ham herover? Hr. Greve!" sagde Madam Krone. „Fruen er vred, gruelig vred, jeg kjender hendes Ansigt."

„Nei hun er ikke vred," sagde Frederik; „hun tog det jo høist elskværdigt op, vi faae Foræringer begge To. Desuden, hvad er det dog for en taabelig Idee af Konen, ikke at ville see sin Dattersøn, et Menneske, som Enhver holder af og maa agte —?"

„De veed det ikke, De kjender hende ikke! ja forlad mig, Hr. Greve, jeg taler saaledes. Hun er velsignet og god, bedre end Verden er det, men hun har sine Underligheder, dem maa man bære over med." —

„Er det sandt, som man fortæller," spurgte Frederik, „at hun til Dem, Madam Krone, nyligt syede et Fløielshals-

bind og broderede sit eget Navn derpaa, og det skulde De bære? Men naturligviis, De vilde ikke."

„Ja, slige Historier fortæller man, men andre, som ere mere sandfærdige og ligesaa morsomme, om De vil, men som vidne om hendes menneskekjærlige Hjerte, dem nævner man ikke."

„Jo man gjør," sagde Frederik; Krigsraadinden fortalte mig just igaar en, som baade er komisk og rørende. De spiller ogsaa en Rolle deri, det vil sige, De er kun Baronessens anden Haand. Nu skal De høre. Den naadige Frue kom nede ved Bondebyen forbi et usselt Huus, hvor en gammel Kone, der boer hos Huusmanden, stod og vaskede sit Linned; det var et eneste Stykke. „„Hvormange har hun af det Slags?"" spurgte Fruen. „„Gud hjelpe mig!"" sagde den Gamle, „„jeg har kun det ene Stykke."" — „„Enhver veloпdragen Kone,"" sagde Fruen, „„maa have sex."" — „„Ja, Gud hjelpe mig!"" sagde den Gamle. Og saa tog Fruen strax til Svendborg og kjøbte Lærred og syede sex — De veed nok! og den gamle Kone blev lykkelig, men Fruen ogsaa, og da sagde hun, „„kan jeg faae saamegen Glæde for det Par Skillinger og den Smule Syening, saa vil jeg have mere Fornøielse; hør Mo'er"", sagde hun, „„er her i Bondebyen flere Mennesker, som ikke have sex?"" — „„Ja, det veed Gud!"" sagde den Gamle. „„Naa, saa send dem Allesammen til mig."" — Fruen har selv fra første Færd fortalt Historien, og hun sagde: „„saa kom der saa mange Mennesker til mig, Piger og Koner; og jeg tog til Svendborg og kjøbte Lærred, og Madam Krone og jeg syede hele Dagen og den halve Nat i fjorten Dage, og nu have alle Mennesker sex.""

„Men er det til at gjøre Nar af?" sagde Madam Krone; „er det ikke smukt, er det ikke godt, om det ogsaa er noget Aparte?"

Bedstemoderen og Dattersønnen kom idetsamme tilbage, Begge leende, og han med et prægtigt Guldubr i en lang Kjæde.

„Det er for at han kan vide, at Tiden gaaer og at man skal bestille Noget og ikke sjase. Tag De lidt Lærdom af det med!" sagde Bedstemoderen til Frederik.

Hun og Herman kom Begge leende, men altfor tydeligt var det dog i Begges Ansigter, at Noget var skeet, at Følelser, ganske forskjellige fra Smilet, gjærede indvortes.

„Nu skulde vi see vor lille Pleiedatter," sagde Frederik.

„Hun sover," sagde den gamle Frue. „Der maa Ingen forstyrre hende. Og nu takker jeg for Æren af Besøget." Hun neiede dybt. „Hver har faaet Sit, og jeg har havt en stor Fornøielse."

Begge Herrerne maatte anbefale sig; Staldkarlene stode med Hestene for Døren, de stege op og galoperede afsted.

„See saa!" sagde Frederik. „Det er en mærkværdig Kone; egenlig bleve vi da viste Døren. — Men Du er ikke i dit gamle Humeur; har hun sagt noget Krænkende? Hvor kan hendes Ord saaledes virke ind paa Dig? fornuftige Menneske!"

„O nei!" svarede Herman og blev endnu mere bleg, „jeg veed at ethvert Menneske har sin Achilleshæl, hvor han kan saares, og hun har fundet min, saaret mig — dog, det er ikke Ordet, hun har grebet ind i mit Hjertes Urørlige. Sige Dig det kan jeg ikke; Ingen kan jeg sige det, idetmindste ikke idag, ikke iaar. Af Alle skal Du engang være den Første, jeg siger det. Men nu er alt Dette en Hemmelighed. Du giver mig din Haand derpaa. — Hun har kastet en Brand i min Sjæl, der i dette Øieblik fortærer al Glæde, al Lykke, — Nei, nei!" raabte han heftigt, „det er ikke saa! jeg vil have mit gode Lune!" — Og nu sporede han Hesten.

Grev Frederik, i høieste Forundring og urolig over den Forandring, der viste sig i Vennens Ansigt, fulgte ham Side om Side. Den gamle Frues Tjener kunde ikke holde Fart med dem, men hvad Bonden kalder „luntede" saa godt han kunde

bag efter, idet han holdt foran sig paa Hesten hele det konstige Træ med de brogede Colibrier, der bævede ved Bevægelsen og skinnede i Solen med tusinde Farver.

VII.

Paa Gaden og i Balsalen.

Vi gaae med Vennerne til Kjøbenhavn. Tilbagereisen gik ikke bedre end Henreisen. Det var i November, vor saakaldte slette Aarstid med Regn og Rusk, med sin evige Blæst; man troer sig i Vindenes Hule. Det var ægte kjøbenhavnske November-Dage; graa Himmel, Tusmørke istedetfor Dag, dyndede Gader, saa at Kalosker og Paraplyer blive en nødvendig Deel af Legemet, dets Begrændsning forneden og foroven; dertil, som eneste Afvexling, en raa, tyk Taage, hvilken man ordenlig kan smage; den hele Luft er en kold Fugtighed, som trænger gjennem Klæderne ind i Legemets Porer; den gyder sin Klamhed over Porte og Døre, over selve Trægelænderet inde i Forstuerne; man føler sig i et Element for Frøer og ikke for varmblodige Dyr. Skraldemandens Vogn, hvor den drivvaade, lasede Karl hjelper den smudsige Pige med Fjerdingen, det er Bouquetten paa en saadan kjøbenhavnsk Novemberdag.

Vi ville fra dette Veir, fra disse Gader træde ind i Ministerens Salon, see Lys og Farver, erindre os Sommersolen og aande der. Orangetræerne ere opstillede paa hver Side af den brede Trappe og denne selv belagt med brogede Tæpper, som holdes fast ved blanke Messingstænger. Tjenere, i Skoe og Silkestrømper og med broget Livree, opfylde Forværelset og slaae de store Fløidøre til Siden. En mild, krydret Luft strømmer

os imøde med Glandsen fra Lysekronerne under Loftet, fra Astrallamperne paa Bordene; en Række Værelser, saaledes belyste, ligge for os, alle med rige Gulvtæpper, lange, kostbare Gardiner, Silkestole, Fløielssophaer, der ved let Berørelse glide til den Plads, man vil give dem. Her staae Borde med rigt indbundne engelske og franske Bøger, Kobberstykker og Journaler. Paa Væggene hænge Malerier, og i een Stue, mellem de smukt opstillede Blomster, findes en skjøn Statue. En Deel af de Ældre gaae nu til Spilleborderne, Andre sidde i Samtale eller stille Beskuen. Grupper af unge Piger, som Herrerne slutte sig til, tale livligt og leende, og imellem disse er Clara den Smukkeste; man seer det ogsaa paa Admiralindens Ansigt; det siger: „hun er min Datter; saaledes saae jeg selv ud for atten Aar siden." Baron Herman fører Ordet; det er, om man vil, Repliker, der godt kunne staae i Bagtalelsens Skole, men der er ingen tiltænkt Gift i dem; det er et Par Smaahistorier om en bekjendt Mand, hvem man idetmindste altid kan tillægge Historier af den Art. Frederik og Holger gjøre lystige smaa Bemærkninger, men Herman er dog den Livligste; Ingen mærker den Skygge, der har sænket sig i hans Bryst fra hiin Samtale med Bedstemoderen. Ingen aner, at dette leende Ansigt kan hjemme, i eensomme Øieblikke, bære hele Smertens Udtryk. Her staaer han foran Clara, hendes Øie lyser ham ind i Sjælen, fylder og henriver ham.

„De har vel tegnet ham af, De fortalte om?" spurgte Clara. „De gjør det udmærket! De er egenlig et farligt Menneske."

„Han veed at opfatte os Alle paa Vrangen," sagde Frederik.

„Ogsaa mig?" spurgte Clara. De maa tegne mig i Caricatur; jeg bliver vist gyselig, men det er det Samme."

„Jeg veed ingen Vrangside at opfatte hos Dem," sagde Herman; „jeg maatte idetmindste oftere see Dem, belure Dem."

„Jeg leer saameget," sagde Clara, „der har De Motiv!" og hun loe med den friske Mund, de deilige Tænder og de lysende Øine, saa det blev endnu vanskeligere at opfatte en uskjøn eller komisk Side.

Tjeneren bragte Iis, Conversationen verlede, Fortepianoet klang. Husets Musiklærer havde faaet Tilladelse til at en af hans fattige Elever, en ung Pige, turde lade sig høre i den fornemme Kreds. Hun var ret smuk, hun var et Talent; et Par Lorgnetter kom ved Spillebordet for Øiet, en enkelt gammel Dame reiste sig og stod et Øieblik ved Døren: „charmant!" sagde hun; „nydeligt spillet!" sagde Clara, — „men hun holder sig ikke godt." Imidlertid var Clara den eneste af alle de unge Damer, som talte til den stille, fremmede Pige, der, efter at have endt Spillet, stod i en Krog mellem Claveret og en Gruppe andre unge Piger, som viste, at de havde Intet med hende at gjøre.

Claras Ord og Venlighed oplivede hendes Træk; Øinene lyste; Herman nærmede sig, var det for Pigens Skyld eller for Claras?

Ud paa Natten var han endnu ved Claras Side, da hun og Moderen stege i Vognen. Denne rullede afsted ind i den raavaade Luft, Taagen hang som et tæt hvidt Slør op om Karreetvinduerne, og Damerne trak Kaaberne tættere om sig.

„Du har jo alle de unge Herrer om Dig, Clara!" sagde Moderen. „Det har man i din Alder og med dit Udvortes. Vær et fornuftigt Barn! Giv Tid! — Du holdt Dig ellers ikke ganske rank. — Det er mærkeligt hvor Du ligner mig, da jeg var i din Alder!"

„Grev Frederik var meget elskværdig," sagde Clara, og

tænkte idetsamme egenlig paa Herman, hvis Livlighed, hvis Opmærksomhed mod hende ikke var uden Virkning.

„Grev Frederik er et fortræffeligt Menneske," sagde Moderen. „Familien er en af de Første." Der blev en Pause; hun kyssede derpaa Clara og — saa holdt de for deres Hjem.

Herman løb med Kalosker og Paraply gjennem de tørvemosede Gader; den fine, kolde Regn, som faldt i Taagen, trængte ham gjennem Klæderne, men han mærkede det ikke; indeni ham var Alt Flamme, Alt Sollys, hans hele Tanke omfattede Clara, og dog vidste han endnu ikke, at det var Forelskelse, hans opgaaende første Kjærlighed.

Vi ere igjen paa Bal, et stort Hofbal; der er som en klar Solskinsdag i denne prægtige Belysning; intet Blomsterbed er mere broget rigt end denne store Forsamling af røde Uniformer med Stjerner og Ridderordener; Damernes Toiletter ere saa smagfulde, saa forskjellige, og det er just Toiletterne, som Admiralinden mønstrer og taler om med en ældre Dame, hvis gyldne Turban, der seer ud som en Kasserolle, og brandgule Atlaskes Kjole med Blonder just ikke røber den bedste Smag. Det er en ganske udmærket Musik, den bringer selv de gamle Excellencers Been i en drømmende Dandsebevægelse. Lakaierne vandre som Karyatider med Forfriskninger gjennem de tætteste Kredse. I Vinduesfordybningen staaer Clara, smukkere maaskee end nogensinde før. Hun er i en hvid, klar Kjole, der falder i fyldige, taageagtige Folder, som var den vævet af Luft og bragt i Farve med Sneen; smaa Bouquetter af Mos og Violer synes at være ligesom kastede paa den. Der er en Gjennemsigtighed i Ansigt, i Arme, i den hele Skikkelse; der er et Udtryk af Lyksalighed i dette ungdomsfriske, deilige Ansigt, et Smiil, der eier mere Trolddom end al Musik og al Poesie. Aldrig før har hun været saa smuk, al-

drig før har hun smilet mere lykkelig; men hun er ogsaa i Samtale med en af Prindserne, som fører hende til Dands. Frederik staaer ikke langt derfra i blaa Fløiels Hofkjole med store Diamantsknapper; han seer hendes lykkelige Smiil, han er vred paa hende uden selv at gjøre sig Regnskab hvorfor. De mødes i Dandsen og skilles igjen. Holger træder netop i dette Dieblik ind. Clara har lovet ham tredie Dands, og dog er han den Sidste, som kommer; — man maa vide Aarsagen. Holger blev igaar Kammerjunker. Skrædderen har syet Nat og Dag paa Uniformen, gjort det Umulige muligt og bragt den færdig til dette Bal, men først for en halv Time siden blev den afleveret. Den røde, guldbroderede Kjole sidder fortræffeligt, de snevre Kaschmirs Beenklæder ere som en Deel af Legemet; Holger er paafaldende smuk, og han veed det selv. Det er den første Uniform, han bærer, det er den første Titel, han har erholdt udenfor den medfødte Barontitel, og Clara har allerede opdaget ham, tilsmilet ham. Hvor meget Ungdomsmod og Lykke kan dog ikke et Hjerte rumme!

Grev Frederik seer med Eet ganske utilfreds ud; Ballet kjeder ham, Claras Smiil er ham imod og ikke en Dands har hun for ham. „Allerede for fjorten Dage siden var jeg engageret til dem alle!" har hun sagt med et Smiil, som han i sin bittre Følelse finder letsindigt, og nu dandser hun med Holger. Det er et smukt Par, og man lægger Mærke til dem. Der er hos dem Begge en Følelse af: „hele Verden er vor; alle de Andre figurere kun om os." Er det Claras Smiil, er det Dandsemusiken eller den nye Uniform, der sidder saa godt, eller maaskee alle tre Dele, som virker? I dette Dieblik er det Holger klart som aldrig før, at han elsker Clara, at han maa sige hende det, at han med hende saaledes gad dandse Livet igjennem. Der er ingen Sorger, ingen Sygdom eller Død.

Man gaaer til Taffels, Champagnen knalder. Holger er

lykkelig som en Gud, veltalende, leende, og idet han atter træder ind i Dandsesalen med Clara, er en Beslutning fattet; før Ballet ender maa hun vide hans Følelser, vide, at han elsker hende, at hun er hans første, stærke Kjærlighed; han har Mod, han har Villie, det maa siges. Og i dette Øieblik sover Herman rolig hjemme, i dette Øieblik grunder Frederik paa, om han skal eller ikke skal kjøre Clara i Kane imorgen Middag, den store Kanetour til Bellevue. Dandsemelodier ere for den Forstemte tunge Søer, der gjøre hans Humeur endnu mere til Vrag, men den Livsglade løfte de kun endnu høiere. Clara har ganske glemt Hermans morsomme, geniale Billeder, glemt Frederiks livfulde Skildringer af hans Søtour, dem hun før med saa megen Henrykkelse lyttede til. Holger er den bedste Dandser, af Alle den Opmærksomste, den Elskværdigste.

I Dandsen, som nu er begyndt, skal inclineres. Med den Lykkeliges hele Udtryk i Øie og Mine staaer han foran Clara; hans Blod og Tanker ere som Champagnen, han bøier sig dybt med et spøgende Smiil, hæver sig derpaa en heel Tomme høiere end ellers, og da — er der vel Trolddom til? Man skulde troe det! ere Menneskene ledsagede af en usynlig Aand, god eller ond? Idet Holger hæver sig, foregaaer pludselig ligesom en Forvandling med ham, hans Ansigt bliver rødt som et Blod, hans Bevægelse er med Eet tvungen, hans Ord, hans Tale er ikke længer frisk, der er foregaaet noget Betydeligt; hans hele Tanke er deelt mellem Clara og — — ja det vilde klinge altfor skrækkeligt, pludseligt at udtale Ordet. De mindste Aarsager have tidt de største Følger. Holger bevæger sig ikke længer som før, han giver endog aldeles forkeerte Svar. I denne Nat frier han ikke; Clara er endnu til for Frederik, for Herman, for Den, Ingen endnu veed.

Midt i Henrykkelsens høieste Moment, midt i Kjærlighedens kjække Aabenbarelse er det — — ja, Flere end Een have maaskee

været i samme Situation, kjender denne Qval, hvorved Mennesket kan miste hele sit moralske Mod, og det har Holger mistet, — Ungdomsglæden, Følelsen af sin nye Titel, af sin velsyede Uniform.

Clara betragter ham med ængsteligt Blik; hos hende gaaer den Tanke op — den uretfærdige Tanke: — „det er Vinen; han har drukket for meget Champagne;" og Nimbussen om ham er slukket; hun veed ikke, hvilken Uret hun gjør ham. Hendes Veltalenhed forstummer, hun søger uvilkaarlig Grev Frederik, hendes Øine møder hans, han smiler, det er som om han begreb hendes Situation; — der inclineres atter og hun inclinerer for Frederik. Holger smutter bag Vinduesgardinet et Øieblik, kommer atter tilsyne, men er ikke mere som før. Og det Hele er den uskyldigste, men ulykkeligste Situation paa et Bal, idet man inclinerer, ja inclinerer for Alvor. Det er Virkelighedens frygteligste Prosa, der har overvældet ham. Naar En skal henrettes, er det Talebrug at sige: „Han skal miste sin Knap," det er at miste Hovedet, og Holger har mistet en Knap og med den Hovedet. Seleknappen bag i er gaaet af de snevre Kaschmirs Permissioner, — nu er det sagt! nu begriber man den pludselige Rødme, den tvungne Holdning, de deelte Tanker, de forkeerte Svar. Med den Knap faldt Mod og Lykke, med den faldt Claras Henrykkelse; hun inclinerede for Frederik, og de To kjørte næste Dag i Kane sammen til Bellevue. Fra Amalienborg gik Toget, syv og fyrretyve Kaner, Prindser, Diplomater, unge Adelsmænd. Bjælderne klang, de brogede Kanedækkener flagrede hen over Hestenes Ryggе, Pidskene smældede. Frederik, i Bjørneskindspels, med Sælhundeskinds Støvler og laadden Hue, havde Clara i sin Kane, og snart vare de ude af Byen, og Kragerne fløi hen over den hvide Snee; „kra, kra!" hver gratulerer jo paa sin Maade. Hvor Sneen var dybest, væltede de To; det var som en Leg, det

var et lille Eventyr. — „Det var en prægtig Tour, det var en betydningsfuld Tour," sagde Admiralinden, og hvorfor?

Samme Aften skrev Frederik til sin Fader, at han elskede Clara, at hun havde givet ham sit Ja, og at den fortræffelige Admiralinde havde Intet mod Partiet, naar Faderen billigede det.

„Den Knap," sagde Holger, da han hørte det, „den fordømte Knap er Skyld i det Hele," og han faldt hen i Tanker. Herman rev alle sine Tegninger itu; de vare for idealske, meente han; Alt var langt mere kantet, langt grimmere. Kjøbenhavn var den utaaleligste Stad, Menneskene, med meget faa Undtagelser, egenlig slet ingen, en Samling af Caricaturer og Kjedsommeligheder. Ja ikke blot Kjøbenhavn, nei Sjælland, Fyen, det hele Land var ham utaaleligt. Var det Claras Forlovelse, der kastede denne Skygge over Land og Mennesker, eller var den Giftsæd, Bedstemoderens Ord havde lagt i hans Hjerte, nu skudt op til et Upas, som forpestede Alt omkring ham? — — Slige Øieblik i et Sind som Hermans føde Tanker og Beslutninger, der tidt afgjøre Ens hele Fremtid.

Balsalen en Vinterformiddag efter et Bal er et uhyggeligt Rum; Glandsen er slukt, Musiken forstummet, al den friske Ungdomsglæde er borte, Gardinerne hænge tunge med Støv, Lysene sidde nedbrændte i Lampetterne, Contrabas og slige mammuthsstore Instrumenter ligge som Mumier og pege paa et Liv, der var. Saaledes saae det ud næste Morgen i den kongelige Balsal; midt paa Gulvet skinnede en Knap, som Feiekonen lod Kosten feie bort; den Knap, som havde bragt Holgers Hjerte til at see ud som Balsalen nu, tom, uhyggelig, et Mausoleum over en Knap

VIII.

Caroline Heimeran.

Da vi nu have fulgt de tre unge Venner og Reisekammerater, kunne vi opsøge Manuducteuren, eller hvad der lyder kortere Moritz. Ham træffe vi ikke ved Hoffet, ikke i de store Saloner; hans Verden er Etatsraad Heimerans hyggelige Stue. Her kunne vi maaskee ogsaa udhvile os paa de mange Baller. Her var Caroline Sjælen. Tidlig mistede hun sin Moder og blev Dreng med sine vilde Brødre, der nu vare spredte ad i Landet; fra dem havde hun grebet alle deres kjøbenhavnske dristige Udtryk, hvilke for de Indviede tidt klang høist sælsomme i den livlige, smukke Piges Mund. Faderen var en af disse gode, lattermilde Personer, der paa Tilskuerpladsen ere en Velsignelse for en Lystspildigter, hvis Stykke spilles; Etatsraaden loe ved mindste Anledning. I Forretninger var han nøiagtig som et Regnestykke, der gaaer op, og Fader med hele sin Sjæl. — Den hele Familie levede usædvanligt ind i sig selv, dannede deres egen faste Stok, og i denne levede og glimrede Caroline; man vidste hendes fortræffelige Egenskaber og morede sig just ved, hvad Fremmede vilde hos hende kalde Uvaner.

Som vi vide, havde Moritz netop Aftenen før sin Afreise til Fyen friet og faaet Ja, men tillige den Erklæring, at han maatte ikke lade Reisen gaae overstyr, at han skulde, som om Ingenting var skeet, seile det Par Dage med. „Vi ville ikke begynde med at hænge over hinanden;" sagde hun, „det har jeg seet nok af med min ældste Broder og Louise, den søde Kone, hun er! men et Hængetræ var hun. — Seil Du! men vælt ikke, for traurig har jeg rigtignok ikke Lyst at være; det er ingen Fornøielse!" Hun smilede, men havde Taarer i Øinene, — hun var nydelig.

Og Moritz seilede til Fyen, det vide vi, og Alt hvad der mødte ham og Vennerne der, det vide vi, samt at han nu atter var i Kjøbenhavn; men at han ved Modtagelsen fik det første Kys, det vide vi ikke, men det fik han, og der var Meget at sige, Meget at fortælle. „Troer Du, jeg vil bære paa al den Snak, jeg har hørt?" sagde hun, „nei, nu ere vi To om Byrderne; Du skal holde her!" De maatte ogsaa drikke Duus, ellers kunde hun jo ikke ordenlig tiltale ham, naar han skulde have Skjænd.

„Du er et sælsomt, velsignet Væsen," sagde han, „Du ligner, har jeg ofte tænkt, Undine."

„Det var et meget eventyrligt Fruentimmer, Du der søgte ud," svarede hun. „Ja, jeg er vel noget Aparte, men det er dog det, som har gjort mig interessant for Dig; vi To ligne rigtignok slet ikke hinanden."

En Veninde kom i Besøg.

„Vil Du see Fyren?" sagde hun. „Ja, han er lidt stille endnu, men jeg skal nok sætte Skik paa ham. Han skal til Vinteren paa Isen med mig. Det er saa kjedeligt med flere Herrer, naar de skulle følge mig hjem om Aftenen, saa ere de saa bange, fordi jeg taler høit, og saa maa jeg ikke glide paa Iis, naar der er Gadedrenge; det er just saa deiligt engang imellem at være Gadedreng. Af Banen! raaber jeg og glider."

„Naar man ikke kjendte Dig, Caroline—" sagde Moritz, „saa kunde man — —!"

„Hun kjender mig bedre end Du; vi ere dragne til Skole sammen; vi gik i Marts Maaned med Kaabe og Muffedisser og stor Parasol; den holdt vi foran mod Blæsten, og Solen skinnede os paa Nakken, saa Skyggen af os stod inde i Parasolen; for hvert Gadehjørne til Høire skiftedes vi til at bære den, og vi holdt den ud for Maven og ikke for Ansigtet; Blæsten nødte os dertil. Og saa troer Du, at hun ikke skulde kjende mig! det

er mere for to Mennesker at gaae under een Parasol end at stifte Guldring, kan Du forstaae det?" Og hun loe med Mund og Øine.

Tjenestefolkene holdt Alle paa det Inderligste af hende, thi hun var hjertensgod og talte altid saa fortroligt med dem. Den halvgamle Tjener kunde gaae i Ilden for hende, men hun nikkede jo ogsaa saa velsignet til ham, selv ved det store Selskab, der blev givet engang om Aaret, og hvor der var Conferentsraader og selv Politimesteren. „Ikke dette Blik, Jørgen!" sagde hun da; „jeg kan ikke taale det, og jeg er forlovet!" Pigerne skrev hun Vers og Breve for til deres Kjærester. Sit eget Sprog havde hun ogsaa til Folkene: „Du er Slave iaften Klokken Ni!" betydede for Jørgen: Du kommer til den Tid og henter mig. Ingen i Theatret var, ved en Tragedie, lettere at bevæge end hun; Ingen udgød flere Taarer ved Læsningen af en rørende Bog end hun, og i samme Øieblik kunde hun spøge derover. „Jeg har et uhyre Talent til at blive sentimental," sagde hun; „vilde jeg uddanne det, da kunde jeg blive en Saltkilde for Landet." Hendes smukkeste Talent var iøvrigt at foredrage ved Claveret smaa Sange; vel havde hun kun en lille Stemme, men al den dybe Følelse, som ved et Digterværk strax greb hende, gjennemstrømmede Sangen; det var en Lyst at høre hende foredrage Reichardts Melodier til Goethes Digte. — Lunet var, som sagt, det Fremherskende hos hende. Moritz's Eventyr i Fyen, Lodtrækningen om, hvem der skulde være det lille Barns Fader, fandt hun lystigt og rørende; det morede hende at sige til halvt Fremmede, naar Moritz hørte derpaa: „Min Kjæreste har en lille Datter i Fyen."

„Kjære Pige!" sagde Moritz, „Du maa jandelig fortælle den hele Historie eller ikke sige Sligt."

„Han er bange for sit Rygte!" raabte hun da leende. —

Paa sin Chiffonnière havde hun en Samling af Nuslerier: to Haner, limede sammen af Fjer, et heelt Fartøi, blæst af Glas,

men nydeligst vare fem smaa Porcellainsfigurer, der forestillede Amor i forskjellige Skikkelser. Først den nøgne lille Krabat med Kogger og Pile; derpaa Amor som Skorsteensfeier med Stigen; saa som Officeer med Generalhat paa Hovedet, Sabel om Livet og store Støvler paa, forresten nøgen; Nummer Fire: Vægter, med Morgenstjerne og Kabus; Nummer Fem: Matros, med blank Hat, kort Trøie og Aaren i Haanden.

„Du mangler ham bare som Præst," sagde Veninden.

„Der har jeg Moritz! det er i stor Udgave, men derfor er han nu ogsaa mere klædt paa."

„Du kommer virkelig til at ligne den gamle Frue ovre i Fyen," sagde hun; „Du taler næsten ligesom hun, har saa mange af hendes Noder; ja, endnu gaaer det; imedens Du er ung, saa kan det klæde endnu, og jeg er vel selv blind i Forlovelsesdagene, men naar Du bliver gammel og — —"

„Gud, jeg bliver nok stille og kjedelig," sagde hun. „Naar Du først faaer mig op til Færøerne eller over paa Bornholm, saa skal Du see, hvor sindig og kjedelig jeg bliver, ja, saa ønsker Du mig nok mit Humeur tilbage."

Vinteren var gaaet. Det var en Aften i det tidlige Foraar; Caroline var som alle Mennesker forkølet, „ja, i en saadan Grad forkølet," sagde hun, „at jeg maa bruge Lagen og ikke Lommetørklæde." Moritz var i daarligt Humeur, ærgerlig over at Herman, som han holdt af, og som var god og dygtig, havde faaet, som han kaldte det, en af den fynske Bedstemoders Raptusser. Herman havde pludselig opgivet at studere og vilde være Maler, eller hvad der nok meest laae ham i Sindet, han vilde afsted til Italien. Sex hundrede Daler havde han vel fast om Aaret, men hvad skulde de forslaae i Udlandet, og hvad Fremtid havde han for sig, dersom Bedstemoderen gjorde ham arveløs? „Jeg har prædiket for ham", sagde Moritz, „det hjelper ikke. Alt er i Orden til Afreisen; det er nok Generalen,

der holder af ham, som har talt hans Sag hos Kongen og udvirket ham Tilladelse til at gaae med Fregatten, som seiler imorgen til Middelhavet. — Han spolerer aldeles sin Fremtid, spolerer Alt, ogsaa med Bedstemoderen; men det er Noget af hendes Natur, der kommer frem. — Ja, jeg har sagt ham det."

„Jeg er ikke Skyld i det," sagde Caroline; „Du skal ikke see saa vred paa mig; er det af ulykkelig Kjærlighed til mig, saa er det jo Dig, der har Skylden; hvorfor har han faaet mig at see og lært at kjende min mageløse Elskværdighed?"

Moritz saae alvorligt paa hende ved denne Spøg, nu han var saa sørgmodig stemt; hun smilede og trykkede et Kys paa hans Pande. „Tag dog ikke Alt saa skrækkeligt alvorligt!" sagde hun; „hvad kan det nu hjelpe, jeg ogsaa sidder og hænger med Hovedet? Man maa døie, og man maa døe! hvem veed hvad det er godt for? siger jeg altid."

Endnu i denne Aften skulde Herman ombord; stille havde han i et Par Uger forberedet sig.

Vi søge ham ikke i Afskeden med Vennerne, de Faa, han skynder sig fra, som var det en Reise paa to, tre Dage; vi see ikke ind i Smerten, som bygger indeni ham. — Hvo savner ham her? Hvo tænker paa ham den tidlige Morgenstund, da de ude paa Rheden løfte Anker? Ikke Clara, nei Caroline Heimeran! hun tænker paa hans Sorg, tænker paa den smukke Clara — og undskylder hende; man kan kun elske Een, og hun elsker jo Grev Frederik.

Ingen taler mere om Herman, men om de første Violer, om Storken, der er kommen, om de nye Operaer, der endnu skulde gives før Saisonen sluttes. Og Sommeren kommer, — Høsten følger efter, og saa er Aarets Hjul eengang dreiet siden de fire Venner sad i Regn og Storm med fyldte Glas og adopterede den lille Datter. Vi dreie endnu fire Gange Aarets Hjul, og Clara er Grevinde; Holger er ved Gesandtskabet i

Stockholm; Moritz, — ja han har faaet sig et Præstekald paa Halligerne, ved Slesvigs Kyst; et halvt Aar har han allerede været der, i Høsten, som kommer, henter han sin Brud. Hun er den Eneste, som af vore Bekjendte sidder i Kjøbenhavn, smuk, livlig og spøgende som før. Hun har laant en Kjæreste i Moritz's Fraværelse, siger hun, „en ganske lille En!" Det er et Barn, en Dreng paa fire Aar, Moritz's Søstersøn; Moderen er Enke, og er denne Sommer taget til Jylland; den Lille savner hende ikke, han hænger med hele sin Sjæl ved Caroline. „Hun veed slet ikke at tale med Børn!" sagde Moritz tidt og viste derved, hvor lidt han kjendte disse. De Smaa more sig just ved nye Udtryk og en usædvanlig Tiltale. Hun var ligesaa ivrig med at male Drengens Top og binde ham Snert paa Pidsken, som med at sye paa sit Udstyr. Skortede det paa Historier, tog hun Adresseavisen og læste ham for med stærk Betoning og Henrykkelse alle de Retter, der stod, at man kunde erholde paa Spisequartererne, og hver Ret var for den Lille, som for os den deilige Strophe i et Digt; samme Avis, hvoraf hun læste op, endte som trekantet Hat eller som Baad, der kunde seile over at hente Moritz. Hun draperede sig og Drengen, og saa stode de i Tableau, og Ingen saae paa det uden Ragazo, den gamle Hund, saa fed og doven, saa uskikket til at lege med, at han lagde sig til Ro, selv naar Sabelen var bunden ham om Livet, og han, Caroline og den Lille skulde lege Røverbande. Disse Lege gjorde, at hun tidt maatte sidde oppe til længe efter Midnat, men da gik Fingrene endnu raskere, og Saxen klippede; der vilde komme baade Uldent og Linned i Præstegaarden paa Halligerne. Paa samme Tid bestyrede hun med een Pige Huset for sin Fader; Alt gik saa godt; der var Tid til at lege og spøge, idetmindste saae det saaledes ud. — Efteraaret kom, den lille Drengs Moder, Hedevig, vilde indtræffe i Løbet af fjorten Dage, men Moritz ventedes endnu tidligere. To Aftener

før hans Ankomst blev den lille Dreng syg, meget syg; Caroline vaagede hele Natten, var utrættelig hos ham. Lægen vidste endnu ikke, hvad Barnet feilede; det vilde altid have Caroline hos sig; hun vaagede den næste Nat igjen. Det var Typhus; Lægen erklærede det derfor netop idet Moritz indtraf. Nogle Uger vilde han blive, da skulde Brylluppet staae, og strax efter skulde han med sin søde Brud til Halligerne i den brusende Nordsø. Gjensynets Glæde var deelt; de vare bedrøvede for den Lille, hvis Moder var borte, hvis eneste Glæde han var. Barnets Seng stod i Carolines Sovekammer; hun kunde ikke forlade den Syge; ogsaa hun blev angreben og laae lidende, da de bare den Lille, som Liig, ud af hendes Kammer.

Med Hjertet fuldt af Sommerglæde var Moritz kommen; i Maaneder og Uger havde disse Dage lyst for ham som Lykkens Dage, og nu sad han maaskee ved en Dødsseng. Det var en vaad, raa Nat, en af de koldeste, Efteraaret endnu havde bragt; Vinduerne stode aabne, den døde, lille Dreng laae i Sideværelset. Caroline var falden i Søvn med Hovedet paa Moritz's Arm, han nænnede ikke at tage den bort, skjøndt det værkede i den. Hendes lange Haar var faldet ned over Panden; en hectisk Rødme farvede Kinderne. Det var ganske stille Nat; da sprang med Eet Døren op til Værelset, hvor den døde lille Dreng laae. Paa enhver anden Tid vilde dette intet Paafaldende have havt; Døren var oftere sprungen op, men nu, i denne Nat faldt det paa. Lampen var stillet saaledes, at den ikke skulde skinne paa den Syge, og kastede nu sit hele Lys paa Ansigtet af det døde Barn, som laae hvidklædt med Blomsterkrands om Hovedet. Caroline slog i det Samme Øinene op og stirrede derhen. „Ja, jeg vidste jo nok at han var død," sagde hun med sagte Stemme; „jeg døer ogsaa, men vær ikke bedrøvet! Jeg har før troet, at det var saa forskrækkeligt, men nu synes jeg det slet ikke; selv at Du bliver tilbage, bærer jeg saa godt; jeg synes, det er kun at

jeg skal sige Dig god Nat! Vi sees imorgen, — saa skal jeg nok gjøre Commerce med Dig, nu kan jeg ikke! god Nat!" og hun lagde atter Hovedet. Der var saa stille i Kamret, saa raakoldt; en Fugl skreg ude i Haven. Var det Dødsfuglen?

I Stuerne tæt op til hinanden laae to Liig, den lille Drengs og Caroline Heimerans.

IX.

Det hemmelighedsfulde Kammer.

Grev Frederik og Clara, som allerede eet Aar havde været gifte, kom netop i disse Dage tilbage fra Paris og Schweiz. Frederik hørte om Moritz's Ulykke og bad ham dog lægge Hjemreisen over Fyen og der tilbringe nogle Dage; Omgivelserne der vilde ikke som i Kjøbenhavn idelig minde om hans Tab. Søsteren Hedevig, som efter sin livlige, lille Drengs Død sluttede sig endnu inderligere til Broderen og havde besluttet at følge med ham til Halligerne og styre Huset, var naturligviis ogsaa indbuden. Moritz tog mod Tilbudet, idet han følte en Lidelse i at blive i Etatsraadens Huus, hvor med Caroline Sjælen og Solskinnet manglede. Det laae ham ogsaa paa Hjertet at tale med den gamle Baronesse om den lille Pige, Elisabeth hed hun; det stakkels Barn havde jo i den hele Verden Ingen uden ham, følte han ret i sin Sorg, og den femaars Lille var pludselig falden i Baronessens høieste Ugunst, var sat ud af Gaarden „for sin Underfundighed", som der stod i sidste Brev.

For at kjende denne „Underfundighed", gjøre vi Reisen med til Fyen, ja gaae nogle Uger tilbage i Tiden, til den fjortende

August, Fruens Fødselsdag, som den kaldtes, men egenlig aldrig havde været.

„Min Fødselsdag var en dum Dag," sagde hun; „den feirer jeg i Stilhed, og den skal Ingen vide; men den fjortende August har jeg søgt ud som Fødselsdag, den kan jeg lide i Almanaken og paa den vil jeg have det lystigt."

Man talte saa smaat om, at det var paa denne Dato, hendes Fader, lange Rasmus, havde redet paa Træhesten. Der gik saaledes flere Historier om et lille, ellers altid tillukket Kammer, der ikkun een Gang om Aaret, netop denne ene Morgen, blev aabnet; at den gamle Frue gik derind, og, naar hun kom tilbage, var lystig, som havde hun en lille Ruus.

Paa den fjortende August stededes de Fattige fra hele Omegnen til et Slags Audiens; den gamle Frue vidste dem Alle ved Navn og kjendte hele deres Liv og Levnet, og efter denne Kundskab bleve de belønnede. Den store Sal var da en heel Bazar, hvor hun med Madame Krone sad og uddeelte Foræringer. Hver fik Noget. De gifte Folk Gryn, Smør, Meel; de unge Piger Silkebaand og brogede Tørklæder; Bønderdrengene en Hest med Pibe til Hale, og den blæste Fruen selv allerførst i, før hun overrakte den. For flere Hundrede Rigsdalers Værd blev da givet bort. Henimod denne Tid, allerede i Julimaaned, fandt man derfor Fruen og Madame Krone ivrigt ifærd med at sye Klæder til Mandfolk og Fruentimmer, Alt efter Fruens Idee.

Naar de da Alle havde faaet, klappede den gamle Frue sig selv og Madame Krone, idet hun sagde: „See, nu har vi To været skikkelige Mennesker! Nu bliver jeg Hendes Naade!" Og hun iførte sig da sin bedste Pynt; Vogne rullede ind i Gaarden, fornemme og rige Gjester kom til et stort Middagsmaaltid, og efter dette maatte Alle ned i Haven og i den tilgrændsende Skov. Hvert Aar var her eet eller andet Arrangement, beregnet paa at overraske Gjesterne, sædvanlig et levende Maleri, tidt ordnet med

malerisk Sands og af Virkning. Saaledes, idet man spadserede i Skoven og kom, hvor denne omsluttede en lille Indsø, viste sig pludseligt Blus paa Vandet, enkelte Fiskere laae i deres Baad med udspændte Net, andre stode i Vand til Knæene, Fruentimmerne arbeidede, Børnene dandsede rundt. Det Hele udførtes altid af Bønderfolk, der selv fornøiede sig ved denne Komedie, som de kaldte det, og fik Penge til for det. Et andet Aar, som Gjesterne kom i Huulveien til Skoven, stode de her midt i en Zigeunerleir, hvor Ilden blussede under den store Suppekjedel og Zigeunermo'er gav den mindste Dreng Riis med Suppeskeen. Efter Vandringen fandt man oppe i den store Sal Alt festligt anrettet. Paa Bordet stod en overordenlig stor Kage, og paa et ubestemt Sted i samme laae en Nød, der var bagt i med. Kagen deeltes ligelig imellem Gjesterne, og den, som fik det Stykke, hvori Nødden sad, blev kaldet „det andet Fødselsdagsbarn," blev gratuleret og fik af Husets Frue en Foræring, der altid var omvunden af Roser, plukkede omkring Græsplainen ude i Gaarden, hvor vi vide at Træhesten havde staaet.

Det var netop mod Aften, Dagen før denne Festdag. Fruen havde travlt med at ordne Alt i Skoven; denne Gang skulde det være „Elverpigernes Dands". Det havde først været hendes Tanke at give „de græske Guder", men Madame Krone havde paa det Alvorligste arbeidet derimod og tilsidst faaet sin Villie; det vilde blevet en Skandale, meente hun, havde den gamle Frue sat Det istand med Havnympherne, der skulde have været nøgne Bønderkoner, som vadede om i Indsøen. At de kunde miste deres Sundhed ved den Komedie, bragte Fruen derfra, og ikke at det kunde kaldes umoralsk, thi umoralsk, sagde den gamle Frue, det var al Dyd, naar umoralske Mennesker dømte den. — Den lille Elisabeth, der nu var en femaars Pige, et sælsomt stille Barn, lidt uvoren, som en Forkjælet bliver det, sad paa Skamlen noget borte fra Madame Krone og Fruen, der Begge

vare flittige med at sye, da de endnu ikke vare ganske færdige med alle Foræringerne til imorgen; der manglede uldent Undertøi for en gammel, syglig Huusmand. Elisabeth havde foran sig sit lille Bord, fuldt af Legetøi, men dette laae urørt, Dukken var kastet paa Gulvet, Barnet holdt Hænderne i Skjødet og saae tankefuldt frem for sig med sine blaae Øine.

„Du maa ikke sidde og tænke, Lisbeth!" sagde den gamle Frue, „lad være med det til Du bliver stor! Og er det Søvnighed, saa i Seng! Det er nok ogsaa det Bedste, for imorgen bliver Du oppe som et gammelt Menneske!"

„O, imorgen!" udbrød Elisabeth, løftende de smaa Hænder, og sad igjen tankefuld.

„Det er alt Det, hun sidder og tænker paa!" sagde Madame Krone halvt sagte. „Hun hører jo i disse Dage ikke om Andet af Folkene, og seer hvor travlt vi have det. Smaa Gryder have ogsaa Øre! hvor var hun lyksalig baade ifjor og iforfjor, og nu har hun da mere Forstand!"

Det var ogsaa den Dag imorgen, som opfyldte hende, men paa en anden Maade end Fruen og Madame Krone havde Tanke om; de smaa Øren havde hørt og gjemt Meget af hvad Folkene fortalte. Der var mere Viisdom i den gamle Frues: „Du maa ikke sidde og tænke!" end Nogen troede.

Elisabeth skulde tilsengs; hun sov i et lille Kammer tæt ved Madame Krone, der nu førte hende derhen, fik hende afklædt og til Ro, og Syeningen begyndte igjen. Klokken Ti gik imidlertid Alle iaften tilsengs. Madame Krone saae ind til lille Elisabeth; der var Ingen i Sengen. Hun søgte, sendte Bud om hende i Kjøkkenet, lod Folkene søge i Gaarden og i Haven. Elisabeth var intet Sted at finde. Madame Krone vilde først i sin Angest gaae til den gamle Frue og sige hende det, men betænkte sig og gik selv ned i Folkestuen, hvor hun gav Ordre, at

de Alle med Lygter og Stænger skulde søge endnu engang i Haven; dog, Barnet fandtes ikke.

Det var allerede tidlig Morgenstund; Lyset tændtes hos den gamle Frue, som endnu Intet vidste; Madame Krone var paa Veien til hende, men standsede idet den gamle Frue gik til Lønkamret, hvis Hemmelighed Madame Krone ikke kjendte, eller ikke vilde vide at kjende; hun ventede paa at Fruen kom tilbage.

Der, mellem fire Vægge indesluttedes Gaardens, hele Omegnens Mysterie; om dette var der talt og atter talt mellem Folkene; ofte havde den lille Elisabeth lyttet til, og naar man mindst tænkte derpaa, siddet og gjort sig sine Tanker. Nogle sagde, at der i Kamret slet Intet fandtes uden et Par Træskoe og en Melkebøtte, som den naadige Frue engang som fattig Bondepige selv havde baaret, og som hun nu tog paa, sigende: „saadan var jeg! og saadan er jeg nu!" Andre sagde, at hun gjemte i en Flaske en lille Mand, som sagde hende Alt, hvad der skulde skee hele Aaret. Elisabeth tænkte ikke paa Andet end at komme derind og see hvad der var. Nøglen, som hun vidste laae i det lille Skrin paa Commoden, havde hun taget og ganske klogt stukket ned i sin Strømpe. Og saasnart hun nu var i Seng og Madame Krone borte, reiste hun sig, tog sine Skoe paa, tændte Lyset ved Natlampen og listede sig henad Gangen til Døren. Det lykkedes strax at faae den op, og med Lyset i Haanden stod hun nu i det lille, halvrunde Taarnkammer. Her var ikke Andet at see, end et stort, gammelt Portrait af en Herre, stillet op midt i Kamret paa et Bræt, der laae over nogle forraadnede Træpæle, som syntes at være trukne op af Jorden. Han havde en gruelig stor Paryk paa, rød Vest og Kjole, og det var et slemt vredt Ansigt. Elisabeth søgte i alle Kroge, om ikke Flasken med den lille Mand var at finde, eller idetmindste Træskoene og Melkebøtten. Der fandtes aldeles Intet, og derfor, ligesaa sagte som hun var kommen, vilde hun

liste sig ud, men Døren var gaaet i, Nøglen sad udenfor, hun kunde ikke, eller forstod ikke at faae den op. Lyset satte hun paa Gulvet og stødte med Hænder og Fødder; det hjalp ikke; hun var ved at græde, men holdt dog Taarerne tilbage. Hun saae paa det gamle Portrait, hele Lysskinnet faldt paa det, og hun kom i den skrækkeligste Angst, thi Billedet, syntes hun, blev levende. Taarerne strømmede hende ud af Øinene; hun raabte høit, men huskede i det Samme paa den gamle Frue, og af Skræk for hende blev hun pludselig stille og greb igjen Lyset, men det faldt hende ud af Haanden og slukkedes; kun den lange, røde Tande viste, hvor det laae; hun forsøgte at blæse den i Lue igjen, som hun havde seet Folkene gjøre, men det vilde ikke lykkes. Hendes urigtige Opførsel, hvilken hun godt forstod, og nu Mørket og dette hemmelighedsfulde Kammer, Alt rystede hende med Forfærdelse. Kammerpigen Trine, der snart skulde til Kjøbenhavn og giftes med sin Kjæreste, Skomageren, havde fortalt mange Historier, som hun kaldte Komedier og Balletter; en af dem om Rolf Blaaskjæg var især gruelig; han havde slaaet sine Koner ihjel og gjemte deres Liig inde i et Kammer, hvor Ingen turde komme. Den lille Elisabeth kunde ikke glemme den Historie og syntes, at Kamret her var et lige saadant. Hun tænkte paa de døde Koner, der, som Trine havde sagt, dandsede i hvide, klare Kjoler, og den Lille hulkede høit, krøb mere og mere op i en Krog, og da hun begyndte at fryse, trak hun sit lille Skjørt op om Hovedet og sad saaledes og faldt i Søvn.

Det var endnu ikke Daggry, da den gamle Baronesse var oppe; Nøglen savnede hun strax og fandt nu til sin Forfærdelse, at den sad i. Sig selv neppe bevidst, stødte hun Døren op med en Voldsomhed, saa at Elisabeth vaagnede og stirrede med store Oine. Den gamle Frue saae rundt om, og da hun opdagede Elisabeth, foer hun sammen med et sælsomt, kort Skrig; hendes Ansigt fortrak sig, hun greb med en Vanvittigs

Heftighed Barnet i Armen. „Afskum!" mumlede hun, „Nøgle-thy!" og slæbte saa Elisabeth hen foran Billedet; her hævede hun Armen til at slaae, men holdt pludselig inde og saae med et forstyrret Blik paa Portraitet, som i dette Dieblik var i fuld Belysning. „Nei Du," sagde hun til Billedet, „Du skal ikke see selv et skyldigt Barn straffes! rid paa din Hest!" Og som vanvittig spyttede hun paa Portraitet af ham, der havde sparket til hendes Moder, slaaet hende selv med Pidsken og ladet hendes Fader ride til Spot og Elendighed paa Træhesten, der nu stod her, et ormstukket, forraadnet Meubel, Fodstykke for Billedet. Det var den onde Herremand, hendes Mands Faders Portrait, med Resten af Træhesten, der gjemtes her. Elisabeth græd og jamrede.

„Ti!" raabte den gamle Frue; „Du er ond, slet; lure vilde Du! Alt Nedrigt kan der blive af Dig; ud af mit Huus skal Du!" — Hun slæbte hende med og lukkede saa Døren. Elisabeth stirrede dødbleg med taarefyldte Dine, alle Lemmer rystede af Skræk og Feberkulde.

„Jeg har en fast Charakteer, selv naar jeg vil være ond," mumlede den gamle Kone og brast i en heftig Graad.

Da kom idetsamme Madame Krone.

Fruen pegede paa Barnet: „bort med det Dyr! bort, iseng, iseng, see ikke paa mig, væk!" hun puffede den Lille fra sig, skyndte sig derpaa ind i sin Stue, smed sig paa en Stol og græd heftigt; alle hendes Lemmer zittrede. Med Eet sprang hun op, knugede Nøglen til det hemmelige Værelse fast i Haanden, gjorde et Skridt mod Døren, men standsede igjen. „Nei," sagde hun, „jeg har seet ham, jeg har haanet ham!" og hun lænede sin Haand til Bordet, bed Læberne sammen og blev staaende saaledes, idet Madame Krone kom.

Elisabeth skulde endnu idag ud af Huset, sagde den gamle Frue; Madame Krone kunde give hende til nogle Bønder eller

sætte hende i Svinestien, gjøre med hende hvad hun vilde; endnu idag skulde der blive skrevet til denne Manuducteur, hvem der jo aarligt var sendt Regnskab. „Det har været Bjank og Spøg, hvad han før har faaet, nu skal han faae Alvor!" sagde hun. — Og hendes Villie var fast. Madame Krone nødtes til at sende Elisabeth hen hos den gamle Degn. Trine, der kunde de mange Balletter og Komedier, maatte i Madame Krones Navn der bringe Alt i Orden, og det var meget bedrøveligt, thi hun holdt af lille Elisabeth, og, „ihvor meget godt der er ved Baronessen, urimelig er hun dog!" sagde Trine; „enkelte Gange er hun jo lige ved at være gal! Gud forlade mig min slemme Synd, at jeg siger det!"

Medens Trine gik med Elisabeth til de gamle Degnefolk, begyndte Festligheden for Bønderne. Den gamle Frue uddeelte Foræringerne til dem, men Bønderbørnene, der altid vare vante til ved Uddelingen at høre hende spøge, fik idag med deres Foræringer alvorlige Formaninger og Irettesættelser. „Fruen er ikke rigtig i Calotten!" sagde de. Men til dette mærkede ikke de fornemme Gjester, som siden kom; da var hun Lystigheden selv. Ingen spurgte om lille Elisabeth; stille og drømmende sad hun i Degneboligen hos de gamle, skikkelige, høist overtroiske Folk. Trine græd, Madame Krone var taus, men hun tænkte desto mere.

X.

Besøg hos Degnens.

Der var næsten gaaet to Maaneder siden denne Begivenhed, og i al den Tid var Elisabeth bleven hos Degnen og

hans Kone. Nu var det at Moritz med sin Søster Hedevig kom til Fyen; selv vilde han tale med den gamle Frue, vide hvorledes det egenligt gik Barnet; det var jo ikke at beregne, hvad den underlige Kone kunde finde paa. Hedevig, ganske opfyldt af Tabet af sin lille Søn, saae som Moder sit eget Barn i enhver Lille og hørte derfor med stor Deeltagelse hvad der fortaltes om Elisabeth, der nu var hos Degnens. Disse vare et høist skikkeligt gammelt Par, det levende Billede paa al Overtro. Hedevig besluttede at følge med Broderen paa Touren hen til den gamle Frue, ikke for at besøge hende, men for at see, hvad Slags Folk Degnens var, og hvorledes Barnet havde det der.

Hr. Cathrinesen hed den skikkelige gamle Mand, og vi ville af Navnet forstaae, at han er fra den lille Ø Ærø, hvor den usædvanlige Brug findes, at Sønnerne som oftest faae Navn efter deres Moder, naar denne har været en bekjendt dygtig Kone. Efter sin Moder Cathrine hed Degnen Cathrinesen; hans Kone var ogsaa fra Ærø, noget yngre end Manden, meget livlig og industriøs. Dette Sidste var det især, hvorfor Madame Krone holdt af hende. Deilig Suppe lavede Madame Cathrinesen af Hyben og Hyldebær; hendes Thee var indenlandsk Fabrikat, en Sammensætning af Kodriver og Rølliker. Kaffen blandedes med Cichorierod fra Marken og klaredes med Flynderskind. Ingen havde bedre Stivelse end hun; Kartoflerne bleve revne paa Rivejernet, Affaldet skyllet og atter skyllet, indtil den hvide Stivelse laae paa Lagenet for at bleges i Solen.

Men al Overtro fra Ærø, som den der afspeiles fra hele Landet, var, som sagt, flyttet med det gode Ægtepar ind i den lille Degnebolig, der var ret hyggelig og reenlig, men frembød Skuet af alle de Amuletter, Bonden har mod Overtro. Paa Dørtrinet var slaaet en udadvendt Hestesko, saa at hverken Varulv eller Spøgelse kunde slippe ind. Stuen, der ellers var over-

ordenlig reenlig og net, havde et Loft ganske glindsende af hvad Bonden kalder: Sildesjæl, et langt, fedt Stykke af Silden, der, naar den spises, altid tages ud og kastes op mod Loftet, hvor det bliver hængende og da sikrer den Spisende, at han ikke i det Aar faaer Feberen, „den Kale" *), som den kaldes. St. Hansurter voxte frodigt i Bjælkesprækkerne og forkyndte de Gamle en lang Levetid.

Hr. Cathrinesen var en rund, lille Person; Baronessen kaldte ham en Æbleskive med Been under; hans Kone derimod var et sandt Pindeværk, fiin og spinkel; hun havde i sin Ungdom mistet sit ene Øie, og for at skjule denne Mangel, bar hun altid ned over det en forloren Krølle, som ved sin overordenlige Størrelse og den forkeerte Plads, den havde, just drog Opmærksomheden derhen. Foruden Ægteparret befandt sig i Stuen, da Moritz og Hedevig traadte ind, lille Elisabeth og Kammerpigen Trine, der om to Dage skulde til Kjøbenhavn for at blive Skomagerkone. Hun holdt usigeligt af den Lille, hvem hun havde fortalt Balletter og Operaer, baade Rolf Blaaskjæg og Cendrillon, og sunget saa mange Arier for; Trine kunde en Mængde og havde en klar, stærk Stemme. Hun vilde dog endnu engang see sin søde, lille Elisabeth, til hvem hun havde medbragt som en Erindring om sig en trykt Visebog, den, hvoraf Trine saa tidt havde sunget, og i den havde hun skrevet paa Bindet de Ord: „Til lille Elisabeth fra hendes kjærlige Tjenerinde Trine, forlovet med Skomagerfrimester Hansen." Saasnart hun saae Moritz's Søster, raabte hun: „Gud, Madame, er det Dem?" Det var et Slags Bekjendtskab fra tidligere Aar i Kjøbenhavn.

„Det er mange Aar siden vi mødtes," sagde Hedevig, „jeg troede saamænd, De var ved Komedien."

---

*) „Den Kolde".

„Der er gaaet meget Vand i Søen siden den Tid," sagde Trine; „det var intet Sted for mig, som ogsaa Hansen sagde, der kan være skikkelige Mennesker der, — men Skinnet, Madame, det er det, man seer paa."

Moritz forklarede de gamle Folk, hvem han var, i hvad Anledning han kom, og at han vilde op til Baronessen.

„Det er kjønt af Dem," sagde Madame Cathrinesen, „for hvad skal der blive af Barnet? Med bedste Villie kunne vi ikke beholde det; vi ere gamle Folk, og ihvor god Lisbeth er, stiv er hun at magte; et føieligt Barn er hun ikke, og imellem, naar hun sidder alene og stirrer med de underlige Øine," — den gamle Kone talte sagtere — „skulde man troe, at Barnet ikke rigtigt hørte til christne Mennesker, uagtet Kroppen er meget reguleret."

Moritz svarede hvad han kunde svare og begav sig saa til den gamle Frue. Hedevig blev, det gamle Bekjendtskab til Trine var et Tilknytningspunkt. Madame Cathrinesen gik at hente Kaffekjedelen, som i Anledning af Trines Besøg var sat over Ilden.

„Har De, Jomfru, været ved Komedien?" spurgte Cathrinesen, idet han længe stod og tænkte over de Ord, der vare sagte. Trine blev rød, loe og nikkede.

„Det havde De nok ikke troet, Hr. Cathrinesen! jeg har heller ikke holdt af at tale om det; Hansen forlangte det af mig. Jeg har, det vil da sige, da jeg var et lille Barn, været Kjærlighedsguden, med Paliettcr paa Skoene og med Vinger. Ja, de klappede saamænd ad mig! Jeg var ved Dandsen, løb hele Dagen deroppe paa Skolen, maatte gaae i Bageriet for Figurantinderne og kjøbe Boller. Ak, det var et daarligt Liv, der er megen Chicane; og Skinnet var altid, idetmindste dengang, mod Dandsen, og Skinnet, det er det, man seer paa! Da jeg blev ældre, og Hansen var bleven Svend og friede til mig, saa

sagde han mig det, at det var ham saa haardt imod, at jeg gik og sprang om; Dandsemesteren skjændte ogsaa altid og satte mig mellem de Bageste. Saa tog jeg Tjeneste. Det er nu otte Aar siden. Fruen her har været mig en god Frue, thi god er hun, hvor sær hun kan være; nu er Hansen bleven Frimester, og faaer jeg det end ikke, som jeg er bleven vant til det her paa Gaarden, saa har jeg dog mit Eget, jeg har en rar Mand, som jeg rigtig holder af, og er fri for Verdens Omtale; for Skinnet, Hr. Cathrinesen, det er Alles og især hvert Fruentimmers Skudsmaal."

At Trine havde dandset med Paletter paa Skoene og Vinger paa Ryggen, greb forunderligt Hr. Cathrinesen; han var traadt nogle Skridt tilbage, hans Hænder foldede sig, og han saae med et veemodigt Udtryk frem for sig. Lille Elisabeth derimod gik lige hen til Trine, lagde sig med Albuerne i hendes Skjød og saae paa hende med ubevægelige Øine.

„Gud give Dem Lykke i Ægtestanden!" sagde Hedevig. „De er en god Pige, og det Theatervæsen er en tung Vei. Verden holder mest af at tale ondt."

„Ingen gaaer fri!" svarede Trine. „Ikke engang Hansen, men det er det Samme, ham kjender jeg. Menneskene see anderledes ud indvendig end udenpaa. Der er nu Fru Baronessen, hende lee de ad, Mange kalde hende gal, og hun er klogere end de Fleste; der er en god Bund i hende, hvor haard hun end er mod den lille Elisabeth, der har været et meget uartigt Barn!" tilføiede hun og saae saa strengt, hun kunde, paa den Lille, men kun et Øieblik, kyssede hende saa paa Panden og strøg Haanden hen over Lokkerne.

„Havde Du ikke Andet end Skoe og Vinger paa, da Du dandsede?" spurgte Elisabeth, der syntes med al sin Tanke at

være bleven ved dette Punkt, som det interessanteste i hele Trines Tale.

Madame Cathrinesen kom med den blanktpolerede Kaffekjedel. Kopper og Spølkummer sattes frem; Cathrinesen rykkede nærmere og rakte Trine et Papir. „Jeg vidste ikke," sagde han, „at De havde dandset, ellers havde jeg sat et fromt Vers ind endnu, fordi det er gaaet Dem saa vel, som det er. Det er en Vise til Dem; De kan synge den ved Brylluppet, De kan læse den, ligesom De vil! Jeg har sat den sammen."

Visen gik paa en Psalmemelodi og Ordene vare saa sørgelige, som om det var til en Henrettelse. Cathrinesen læste sit Skrevne, han græd allerede ved andet Vers; saa tørrede Trine ogsaa Øinene, og siden gjorde de Andre det Samme.

„Jeg troer ikke at Præsten skulde skrive den bedre," sagde Madam Cathrinesen og saae stolt til sin Mand.

„Havde Du ikke Andet end Skoe og Vinger paa, da Du dandsede?" spurgte Elisabeth.

„See ikke med de Øine, lille Lisbeth!" udbrød Madame Cathrinesen; „sæt Dig hen til din Dukke!" og hun trak Barnet fra Trine, idet hun sagde til Manden: „hun gjorde igjen Farmoders Øine."

„Farmoders?" gjentog Trine og trykkede endnu Cathrinesens Haand for den sørgelige, skjønne Vise.

„Det er saa vor Tale; vi har den fra Ærø! Cathrinesens Farmoder var jo gjort blind af Ellefolk; har De aldrig vidst det?

„Hun saae ikke;" sagde Manden, „og dog saae det ud, som om hun saae, og de Øine har tidt lille Lisbeth."

„Farmoder var Jordemoder i Dunkjær paa Ærø; hun blev hentet til Ellekvinden, som var i Barnsnød. Hun fik en Salve at smøre Ellebarnets Øine med; der hang Noget af den endnu ved hendes Fingre, da hun kom ud af Høien, og som hun kom

til at smøre sig i sine Øine med, da blev hun klarseende; hun saae i Rugageren de smaa Ellefolk vrimle frem og klippe af." „Hvad gjør I der?" sagde hun; da skrege de Alle: „Kan Du see, skal Du skee!"" og saa blæste de hendes Øine ud. Vist er det," tilføiede hun, „at al den Tid, jeg kan huske, var hun blind. Men imellem kom der en Glands paa de graablaae, døde Øine, hun syntes at see, og det var grandgiveligt saaledes som Lisbeth imellem seer, naar hun ikke siger et Ord."

„Ja, var det ikke Madame Krone, som havde talt, saa havde vi ikke det Barn," sagde Degnekonen; „gid Alt var vel igjen og hun sad oppe paa Gaarden og ikke her i Huset. Seer hun ud som et christent Barn? Det trives, men hun er jo Skind og Been, spiser for Tre og har en Hukommelse, saa man forfærdes for den, og det er ikke det Værste endda."

„Hun er klarseende!" gjentog Cathrinesen, og vedblev, da Hedevig rystede med Hovedet: — „Jeg skal give Dem Syn for Sagen, Madame! Hun var med mig paa Kirkegaarden igaar Aftes, det var rart Maaneskin; hvad gaaer der? sagde hun til mig og pegede paa Kirkemuren, og det saae ud for mig, som om det var hendes og min Skygge. Det er nok min Hest, sagde hun; da tænkte jeg paa Helhesten, tænkte paa, hvad Øine hun havde, og at hun nok kunde see bedre end jeg, og jeg sang høit en Psalme; da mærkede jeg, at hun zittrede som et Espeløv."

„De har gjort Barnet bange," sagde Hedevig; „der er jo ingen Helhest til; hvem troer Sligt?"

„Det gjør jeg," sagde Madame Cathrinesen; „og det gjorde min Fader med, for han kjendte Helhesten, kjendte ham bedre end De og jeg. Min Fader var Vægter i Ærøskjøbing; hver Nat saae han Helhesten humpe paa sine tre Been fra Kirkegaarden til det Sted, hvor Een skulde døe. Engang gik den lige hen imod vort Huus, hvor min Moder og jeg laae; det er sandt

hvert evige Ord! Ho, ho! sagde min Fader, kom ikke derhen! og saa nævnede han Vor Herres Navn. Men Helhesten er vel et Spøgelse, men den gaaer Vor Herres Ærender, og derfor blev den ved at gaae lige hen imod Huset; saa tog min Fader Skridt og satte sig lige med Eet op paa Hesten. Det var en modig Mand, min Fader! og da han sad paa Helhesten, saa havde han den i sin Magt; han holdt Morgenstjernen frem for sig og saa red han til, saa det klapprede efter; lige hen imod Raadhuset red han; ved Døren stod der et stort Træ, og ved det bandt han Helhesten, der vilde løs, men kunde ikke komme. Og min Fader stod og saae paa den, og saae, at alt som Dagen kom, blev Hesten mere og mere som en Taage, og da Solen stod op, var der ikke Hest at see, men ved Træet hang en lang Høvlspaan, som den var tagen lige af Liigkisten."

„Ih Jesu-Mutter!" skreg Madame Cathrinesen og tabte Spølkummen med Kaffe, thi den lille Elisabeth stod lige tæt ind paa hende med ubevægelige Øine, det var, som hun hørte med dem. „Var det den Helhest, vi saae iaftes?" spurgte hun.

„Lisbeth tager Livet af mig," sagde Madame Cathrinesen. „Hun er fæl at see paa!"

„O, den lille Stakkel!" udbrød Hedevig og drog Barnet hen til sig; „hun har et klogt Ansigt; Noget deri, jeg veed ikke selv, minder mig om min søde Dreng. Og netop saa stor var han!" hun tørrede Øinene og saae paa Elisabeth.

Da betroede Madame Cathrinesen hende og Trine, hvad der endnu ikke, som hun sagde, var fortalt til Nogen: „Dette Barn er ikke som Andre! De smaa Uskyldige sove deres søde Søvn om Natten, men det gjør hun ikke; jeg har seet det til min Forfærdelse, hun reiser sig! to Gange har hun gjort det, og den sidste Gang, det var paa Slaget Tolv, gik hun hen ad Gulvet, lige til Døren, der satte hun sig ned og trak Skjørtet op om Hovedet. Lisbeth! i Jesu Navn! raabte jeg, og saa

styrtede hun som død om paa Gulvet. Nu har jeg foran Sengen lagt et vaadt Klæde med Hørfrø; træder hun paa det, saa vender hun om igjen; det har jeg lært af Farmoder. Ja, det Barn, hun er ikke af vor Slags!"

„Aldrig gik hun isøvne oppe paa Gaarden," sagde Trine paa det Bestemteste og havde Ret, men Madame Cathrinesen havde det ogsaa; hun havde seet Lisbeth reise sig af Sengen og gaae lige hen til Døren, men det Hele var en Komedie, som Madame Cathrinesen selv var Skyld i, thi da Elisabeth en Nat var vaagnet og havde reist sig overende for at see hen paa Perpendikelen under Uhret, hvor Maanen skinnede, havde Madame Cathrinesen sagt ganske høit: „Jesus Mutter! nu staaer hun og spøger!" Og det havde givet Elisabeth den største Lyst dertil; men da Cathrinesen nu ogsaa vaagnede og talte hende til, blev der ikke Noget af den Nat, men derimod en følgende. Mand og Kone havde ogsaa snakket saa meget af deres Snak for det arme Barn, at det var nærved selv at troe, at det var en Trold. Aldrig havde Elisabeth før stirret saaledes med Øinene, som hun nu gjorde, da hun hørte, man lagde Mærke dertil, talte derom og var forfærdet, og alt Dette fandt hun, var artigt. Saaledes stode Sagerne.

Moritz kom nu tilbage fra den gamle Baronesse, hvor dog Noget var udrettet.

„Kjærnen er god," sagde han, „den holder sig fra Vor Herre, Skallen har Verden givet Couleur. Underlig er rigtignok Konen! „„Jeg vil aarlig give to hundrede Rigsdaler til Barnet,"" sagde hun, „„men det er ikke for Barnets Skyld, det duer ikke, men for min Samvittigheds, og den giver jeg nok to Hundrededalers Sedler. Er Lisbeth fjorten Aar, saa er det forbi, saa lad hende sørge for sig selv, og jeg veed, jeg har betalt min Entree for Løgnekomedien, Faderen gav os."" „Sær

er Konen," vedblev han, „men hun er bedre end hun vil synes at være, bedre end Verden seer det."

„Ja, kjendte Folk rigtigt hinanden," sagde Trine, „saa dømte man ikke som man dømmer."

Degnefolkene vilde ikke beholde Elisabeth, ikke for to hundrede og endnu to hundrede Rigsdaler til. Hvor skulde Barnet hen? Madame Cathrinesen meente, at det kunde være en god Hjelp for Trine, nu hun blev gift, at faae de Penge.

„Ih Gud bevare os!" sagde Trine; „det vilde rigtignok falde godt paa mig, om jeg kom og holdt Bryllup og havde en saadan lille Pige med; nei, ikke for al Verdens Guld! Saa kunde jeg ligesaa godt være bleven ved Dandsen! Skinnet, Madame Cathrinesen, det er det, man seer paa!" —

Hedevig greb Broderens Haand: „Elisabeth er paa Alder med min lille Dreng; hun vil kunne sidde hos mig, som havde jeg ham. Broder! jeg tager hende, naar Du vil det."

Moritz saae venligt paa Søsteren, og Elisabeths Skjæbne var afgjort; hun skulde følge med dem til Halligerne.

„Farvel!" sagde Trine, kyssede endnu engang Barnet og bad det gjemme vel paa Visebogen, hun havde givet det; Elisabeth hang sig om hendes Hals, græd og spurgte saa for tredie Gang: „havde Du kun Skoe og Vinger?"

„Tænker Du endnu paa det?" sagde Trine; „ak, jeg var klædt som Guds Engle paa Theatret, og de have Klæder, som see ud som ingen Klæder." Det er Skinnet, — var hun nær ved at sige, men sagde det ikke; hun kyssede Elisabeth, kyssede Madame Cathrinesen, gav alle de Andre Haanden. „Vær nu et godt Barn!" sagde hun, „og kommer Du engang til Kjøbenhavn, saa skal Hansen sye Dig røde Støvler, og jeg skal tage Dig hen i Komedien, at see „den grønne Sko", eller „Rolf Blaaskjæg". Du søde Barn! vi see maaske aldrig hinanden! jeg troede, Du skulde voxe op i den gode, gamle Gaard,

og engang lukke Fruens Øine. Du er nu snart mere vildsom end jeg var — og Du skal langveis bort! saa langt, saa langt!"

Moritz klappede hende paa Skuldrene: „det glæder mig at see, at En holder af den Lille; Gud lade mig faae det Gode i hende til ret at trives!"

„Ja ogsaa hun, den lille Sjæl," sagde Trine, „ogsaa hun, Deres Velærværdighed, har allerede Skinnet mod sig." Hun nikkede, kyssede nok engang Madame Cathrinesen, gav de Andre Haanden og gik for at holde Bryllup med sin Hansen.

Hedevig tog lille Elisabeth ved Haanden, trykkede ogsaa sit Kys paa hendes Pande og lovede i sit Hjerte at være hende en god Moder for ham, Vor Herre tog til sig. Og Barnet saae med de kloge, sjælfulde Øine paa den nye Moder; den virkelige havde allerede mange Aar ligget i Graven; Ingen vidste Stedet, Græsset voxte hen derover. Elisabeths Øine vare fulde af Taarer, men disse gjaldt dog Trine, som ogsaa engang, — ja, det tænkte da Ingen paa, skulde blive hende en Moder, en Tilflugt, den eneste i hendes Forladthed. Saaledes saae man det ikke nu, thi Skinnet — „ja, det er Skinnet, man seer paa!" sagde Trine.

Men vi reise nu med Moritz, Hedevig og den lille Elisabeth over til Halligerne, de stille Øer i den stormende Nordsø.

Anden Deel.

I.

Hvad der tildrog sig i Dagebüll.

Klokken To om Morgenen kjørte ud af Flensborg en stor holstensk Kurvevogn, vel bepakket med Reisegods; i den sad Moritz, Hedevig og den lille Elisabeth; de maatte kjøre ved den Tid, for at være sikkre paa at indtræffe til Flodtid ved Dagebüll. Det var klart Maaneskin, men koldt. Skridt for Skridt kjørte de op ad Banken, og meget raskere gik det heller ikke, da de kom ovenfor, hvor Egnen udstrakte sig i sandede Marker og Hedeland. Et langt Stykke var Landeveien, der havde opsamlet en Masse Regnvand, aldeles ikke Landevei, men en Canal, som Hestene vadede igjennem. Siden gik det frem i tungt Sand; sjeldent kom man forbi et Huus, sjeldnere ølnede man et Kirketaarn; en klynkende Fugl hørtes langt borte, ellers var Alt eensformigt og stille; Ingen af de Kjørende talte, hver sad hensunken i sig selv, den lille Elisabeth med Oinene paa Maanen.

I aaben Baad vare de fra Fyen seilede til Als, og herfra kjørte over Gravensteen til Flensborg. Det deilige Skovland, Afvexlingen af Fjorde og Indsøer, høie Banker, grønne Enge og Lyngheder, de anderledes klædte Folk, det fremmede Sprog, alle disse nye Indtryk fyldte lille Elisabeth, medens de glede

ligegyldige forbi Moritz og Hedevig, som kun tænkte paa, hvad de havde tabt i Verden.

Kort før Dagningen naaede de det første Bedested, der laae i Udkanten af en lille Landsby. Luften blev imod Morgen endnu koldere end før. Krostuen, de traadte ind i, var høist uhyggelig; paa Bordet stod halvtømte Kruse og Glas, et Tællelys brændte med lang Tande i Jernstagen; Gulvet laae tykt bestrøet med fugtigt Sand; Pigen, som skulde sætte Liv i det Hele, stod halv søvnig, med Klæderne løst om sig, og samlede op fra Gulvet nogle Breve, der vare faldne ned, hvert af dem ligesaa kluntet forseglet, som lagt sammen; de vare alle sendte med Leilighed, det vil sige med Slagtere eller Bønder, som toge ind her; opstablede mod Vinduesruden, hvor Enhver fra Veien kunde læse Udskriften, ventede nu hvert Brev paa, at Den, der skulde have det, eller en Bekjendt af ham, maatte komme forbi, og at det saaledes, tidt efter Uger og Dage, dog kunde komme til sin Bestemmelse. Det Snegleagtige i dette indbyrdes Postvæsen syntes at hvile over al Virksomheden herinde denne Morgen; at faae gjort Ild paa og lavet en Skaal varmt Æggeøl syntes at lægge sig saaledes hen i Fremtiden, at de opgave det til næste Bedested. Hestene havde faaet deres, og Kudsken lovede, at nu skulde det gaae rask fremad; senere vilde det ikke kunde skee, naar de kom ind i Marsken; Veiene der skulde være næsten ufremkommelige, sagde han, og Hestene vilde synke i til Boven; desuagtet troede han dog nok, der at bringe det til en halv Miil i Timen.

Skyerne bleve mere røde, Maanen blegere, og Daglyset kom; man saae Fuglene over sig, og til Siden Faar paa Heden, og endelig paa Veien enkelte Mennesker, de Fleste tilhest, ogsaa Fruentimmerne.

„Moritz, Dagen bliver smuk!“ begyndte Hedevig, ligesom drevet til en Samtale ved at see om sig det opvaagnende Liv. „Hver Morgenstund er dog i Grunden en Gjentagelse af

Skabelsen, saaledes som Bibelen fortæller os den; først seer man Luften, saa Vandet, Væxterne komme tilsyne, Himlens Fugle og Markens Dyr, tilsidst Menneskene."

„Vistnok," sagde Moritz; „Moses Bibel var Guds store Natur; i Ørkenen har han læst den; fra den fik han ligesaa megen Viisdom som fra Ægyptens Viise og de Sagn, hans eget Folk gav ham."

Moritz sad igjen taus og saae hen for sig; Hedevig vilde tale, men standsede; Kudsken tog sit Posthorn frem og blæste saa ynkeligt, han kunde, men det var ikke Meningen.

„Jeg forstaaer Tydsk!" raabte lille Elisabeth, da hun ved næste Bedested hørte Børnene tale. „Jeg forstaaer næsten hvert Ord!" og hun forstod det, thi det var Dansk, hun hørte. Her i hele Strækningen fra Flensborg ned mod Vesterhavet vexler Tydsk, Dansk og Frisisk; de tre Sprog slynge sig i hverandre; det Frisiske faaer Herredømmet i Marsken, hvor Friserne boe, dette ældgamle Folk, som allerede Herodot og Xenophon omtale som udvandret fra Persien.

Det flade, grønne Marskland udstrakte sig foran; de lange, stille Canaler vare ved den langvarige Regn gaaede over, og hele Strækninger stode under Vand. Grupper af Faar viste sig paa de enkelte høiere grønne Pletter, over til hvilke Vogterne maatte vade; Bønder gik dybt i Vandet og afskare det ikke ganske modne Korn. Som et Jernbanenet over Sumpe og Enge strække sig her, med lige Høider, de paa Diger opførte Veie; den Reisende maa ved Synet tænke paa Jernbaner, men med samme skuffede Følelse som Karavanen i Ørkenen, der ved fata morgana seer Søer og Skove, hvor den veed kun er det øde Sand. Hele Digeveien var saa halsbrækkende, hullet og dyndet, at den egenlig slet ikke kunde kaldes Vei; hvert Øieblik vare Hestene udsatte for at brække Benene, og hvor de Kjørende mødte Andre tilvogns, var det et sandt Konststykke at komme forbi hinanden og ikke

vælte ned i Vandet eller i en Bønnemark. De enkelte Landsbyer her ligge sædvanlig med alle deres Huse i Række langs Diget, hvorved de faae et udstrakt, betydeligt Udseende; alle Husene ere grundmurede og have store Diler, hvor Røgen søger ud af den store, aabne Port; Huusløg og Grønt blomstre henad de mosgroede Tage. Det Hele gjorde det levende, rørende Indtryk, Barndomsegnen altid gjør paa den Ældre. Moritz og Hedevig vare, som vi vide, fra Marsklandet, fra den holsteenske Deel ved Itzhoe; rigtignok tyder Land og Bygninger paa en større Velstand end denne Strækning i det Slesvigske, som Broder og Søster nu passerede, en Bemærkning, de ogsaa stille gjorde; men det var dog Hjemmets Charakteer, de saae, det var de kjendte skorsteensløse Huse med Gavlen ud mod Veien, og med den brede, aabne Port, hvorigjennem de saae ind i Stue, Kjøkken og Stald. Hvor ofte havde ikke Moritz og Hedevig, da de vare Børn, siddet og leget i den aabne Port, betragtende Svalen, som fløi ud og ind i Stuen, hvor ogsaa den havde sin Seng og sine Smaa. Broder og Søster havde i dette Øieblik samme Tanker, men de udtalte ikke disse.

Mere end to Timer gik for Milen fremad; de stakkels Heste dampede og anstrengte sig; en tyk, fugtig Taage væltede sig frem mod dem; det var Havgusen, som den kaldes; dens bittersalte Smag trængte sig ind i Mund og Øine, og snart kjørte de som i en Sky, der var saa uigjennemsigtig, at næsten hver Kjørende og Ridende, der kom forbi, var ved at støde lige imod Hestene. Det vilde neppe blive muligt idag at komme fra Fastlandet til Øerne; efter al Rimelighed maatte der overnattes i Dagebüll, det lille Færgested, hvorfra man kommer til Badestedet Føhr.

Det er ingen Snees Aar siden, at man i flere af de danske Kjøbstæder endnu ikke havde et egenligt Vertshuus, men maatte tage ind hos een eller anden næringsdrivende Borger, som besad Leilighed dertil og nok vilde have den Fortjeneste; sædvanligviis

var det Apothekeren eller Kramhandleren. Den ubekjendte Gjest fik Plads ved Familiens Bord, hvor Madamen nøiagtigt talte og beholdt i Hukommelsen, hvormange Stykker Smørrebrød og af hvad Slags, han spiste, for senere at føre det til Regning; det hørte nu til, hvad Folk i vore beqvemt og vel indrettede Dage kalde den Tids Poesie ved Reiselivet, men som man dog bør være glad ved er forbi. I Dagebüll var nu hverken Apotheker eller Kramhandler at tage ind til, men derimod en velhavende Marsklandsbonde, en ægte Friser, stolt og selvkjær, Monark i sit Huus og med Bevidsthed om, at Dagebüll var den største By i flere Miles Omkreds.

Dagebüll ligger tæt op til Diget, som beskytter By og Omegn mod det urolige Vesterhav. Vognen skrumplede hen over den forfærdelige Steenbro og holdt endelig for Kroen, om man tør give Gaarden dette Navn.

En høi, bredskuldret Mand kom frem i Døren, saae paa dem, men uden at sige Goddag; han syntes fortrydelig ved at see Fremmede, han ikke ventede. Det var Verten selv.

Moritz og Hedevig hilsede, men fik intet Svar. „Vi ville gjerne have de mange Sager under Tag!" sagde de.

„Ja, see at faae dem!" svarede Verten, vendte sig og gik ind.

Medens Kudsken spændte Hestene fra Vognen, der maatte staae ude med hele sin Oppakning og vel ogsaa stod sikkert nok, gik Moritz med sin Søster og den lille Elisabeth ind i Stuen. Den var temmelig opfyldt med Fremmede, ophedet og uhyggelig; ved Kakkelovnen, der udmærkede sig ved sin Størrelse, sine blanke Messingkugler, og desuden var omgiven med halv vaadt Linned, der hang som Faner i et Gravcapel, sad et Par Qvinder med store Mandfolkehatte af sort Filt, og to Føhringer Piger med Sølvplader og store Sølvknapper i Livstykket; brogede Tørklæder laae turbanagtigt om deres flettede Haar. Verten havde igjen

indtaget sin Plads for Enden af Bordet, hvor al hans Opmærksomhed syntes henvendt paa Sidemanden, en svær Person i en tyk, rød Nattrøie og med en Vest saa besat med smaa Knapper i flere Rader, at Vesten saae ud som Brystsstykket af en Husaruniform; et blaat, uldent Tørklæde hang Manden løst om Halsen, store Guldringe, som de, Fruentimmerne bære, sad i hans Øren, Hænderne vare mærkeligt store og røde, Alt colossalt, men derimod Talestemmen fiin som et Fruentimmers; han rørte med en Beenskee i sit Kruus; det var den rige Hestehandler Petters, som skulde til Tønningen.

Ingen gjorde Plads for Moritz og hans Søster; det var som om man slet ikke mærkede noget til dem; Moritz dreiede sig til Høire og Venstre, og da Døren stod aaben til den næste Stue, som førte ud i Kjøkkenet, hvor man hørte det brase paa Panden, gik han derud, fulgt af Hedevig og Elisabeth; han henvendte sig nu til Konen i Huset, der syntes at have meget travlt og saae vred og stolt ud.

„Jeg er Præsten fra Halligerne," sagde han.

„Ja, jeg kjender Ham nok," svarede hun mut; „Han har jo været her tre Gange før! Man kan da ikke røre sig i sit eget Huus."

Moritz taug taalmodig; Hedevig vidste snildelig ved en velanvendt Gaaen ind paa al den Uleilighed, Konen maatte have, al det store Slid og Slæb, der kunde være i et saadant Huus, endelig at bringe denne i en mildere Stemning, saa at hun indrømmede dem et lille Kammer, og det med en Seng i. Denne var endogsaa ganske eiendommelig; Hovedgjerdet var det halve Ror af et strandet Skib, og Fodstykket var ægte Mahognitræ med Udsnitning; det var en Dør, som Havet ogsaa havde bragt, og nu tjente til at lukke for Benene af den Sovende; nøgne hvide Vægge og vaadt Sand paa Gulvet, det var hele Meublementet. Efter her at have lagt en Deel af Reiseklæderne, og, som man

kalder det, gjort sig lidt istand, hvilket hos Moritz bestod i at afbørste sin Kjole, og hos Hedevig og Elisabeth i at ombinde Kappehagebaandene og sætte Haaret, besluttede man sig til at gaae tilbage igjen til den store Stue, hvor der paa en Bordende blev dækket for dem.

Hestehandler Petters, med sin fine, skingrende Qvindestemme, førte det høie Ord, og det var, hvad man mindst efter hans Næringsvei skulde være faldet paa, om Daaben, det vil da sige, om de gamle Kirkeklokkers Daab, ved hvilken der da baade var Faddere og en Madame, som sagdes at bære Klokken, ligesom man bærer Barnet. Om samme Madame havde Hr. Petters en skjemtsom Historie, der var mere plat end vittig, og som han, liig alle snaksomme Folk, der, naar deres Fortælling gjør Lykke, øieblikklig fortælle om igjen for det selvsamme Publicum, gjengav for tredie Gang, idet Moritz, Hedevig og Elisabeth traadte ind. En Vognrumlen udenfor bebudede nye Gjester, men Verten blev siddende og Hr. Petters hævede sin fine Stemme, thi Historien skulde fortælles ud.

To i Sælhundeskinds-Pelse vel indsvøbte Personer traadte ind ad Døren; det var Momme Levsen, den gamle Commandor, som han kaldtes, og hans Hustru. Det var netop de to betydeligste Sognebørn, Moritz havde paa Oland, og hans nærmeste Omgangsvenner. Saasnart Verten saae, hvem det var, reiste han sig lidt op, det var Folk af Betydning; Hr. Petters hilsede ligesaa fornøiet og loe ad Grønlænder-Bamsen. Ægteparret var paa Hjemfart fra Husum, hvor deres eneste levende Søn, „der havde været saa dum", som Commandoren sagde, „at studere," nu var Byfoged og havde holdt Bryllup; der maatte jo Forældrene være med, ellers vare de ikke komne fra deres Ø.

„Vi ere rigtignok blevne gjorte af!" sagde den gamle Kone; „jeg var som en Dronning! og hvor der var en Anretning!

men Kapun forstode de ikke at fylde; det sagde ogsaa min Søn, Byfogden!"

„Og vor Præst har vi der!" raabte Commandoren, idet han saae Moritz; „velkommen! velkommen! naa, hvor er Konen? hvor er Præstekonen til Halligerne? Imorgen gjør jeg et lille Skrald for hende! Men kan jeg vise mig for hende første Gang i dette Overtræk? Og Du, Mutter — —!"

Moritz trykkede hans Haand og sagde ham i faa Ord sit store Tab, og viste ham sin Søster og den lille Elisabeth. Commandorens leende Ansigt blev forlegent og alvorligt; uden at svare et Ord faldt han Moritz om Halsen og kyssede ham, og trak saa ud af Stuen med sin Kone, der opløftede et Sorgens Skrig. De gik til næste Værelse og kastede der Sælhundebeklædningen, den, Commandoren selv havde bragt fra Grønland, og som nu paa Husum-Reisen ret havde viist sig at være til Gavn.

Da de kom tilbage til Stuen, rakte Madam Levsen Hedevig Haanden, kyssede Elisabeth og fortalte om, hvad hun havde mistet i denne Verden; alle hendes Sønner havde Havet taget, Alle paa den Ene nær: „min Byfoged", som hun kaldte ham; og saa havde hun en Sønnesøn, Elimar, hendes Øiesteen, den smukkeste Dreng, det klogeste Barn, — det var Bedstemoderen som talte; han var nu ogsaa ude paa „den vaade Grav", eller nede i den; det var hans første Reise, Grønlandsreisen! „Nei, Landjorden er dog en fast Grund," vedblev den gamle Kone, „og den har ogsaa sit gode Brød og megen Glæde og Fornøielse; det er et Huus, min Byfoged har, det var et Bryllup!" og nu maatte hun fortælle om den Stads og om Dandsen. „Ja, min gamle Commandor dandsede ogsaa med; jeg gik kun een Gang rundt, de ere saa svære de nymodens Dandse, og hvad ere de saa mod dem fra min Bedstefaders Tid! jeg husker dem endnu, uagtet jeg blev løftet op paa Armen for

at see det. Ved alle Fester var min Bedstefader første Dandser, han var Kongen, som det kaldtes. Alle vare de i hvide Skjorteærmer. Alle havde de Bjælder ved hvert Been, og naar han saa havde holdt Talen, der var paa Vers, saa gik Benene, og Sværdene gik, for de førte altid Sværd med i Dandsen, og de sprang over Sværdene og satte disse i Stilling, saa at de dannede en Rose, og saa holdt de dem over sig som et Skjold, og Kongen stod ovenpaa og blev løftet høit op."

„Byfogden?" spurgte Petters, der ikke var fulgt med i Fortællingen og troede, at det Hele var en Beskrivelse af Bryllupsdandsen i Husum. „Det var da Satan til Dands!"

„Hvem taler om Byfogden?" svarede Madame Levsen; „jeg taler om gamle Dage, om min Bedstefader, om de gamle frisiske Dandse. Troer De, man nu dandser med Bjælder om Benene, eller gjør Roser i Dandsen?"

„Der var Tanke i al vor gamle Brug!" sagde Verten; „det har nu ikke nær det Høitidelige, som i ældgamle Tider. Jeg har altid syntes saa godt om de Dandse; nutildags, sving mig her, sving mig der! Tanken mangler. Og saa den skjønne Skik ved Bryllupet, at naar den unge Kone første Gang førtes til sit Huus, trak Manden sit Sværd, stak det ind i Straataget over Døren og lod hende gaae ind under det; Ægteskabssværdet var draget over hende!"

„Er Du kommen ind i den Passiar?" sagde en Stemme fra Kjøkkenet; men han lod sig ikke forstyrre og blev ved: „og nu det gamle Fenstern, som reent er døet ud, ja forbudt ved Loven!"

„Det synes mig ogsaa maatte forbydes," sagde Moritz; „det forekommer mig stridende mod al Ærbarhed at beholde en Skik som den." —

„Det var høist moralsk!" sagde Madame Levsen; „min Bedstemoder var en inderlig moralsk Kone, og hun fik sin Mand

ved „Fenstern". Man vidste jo, at naar Alle vare i Seng, gik de unge Karle hver til det Huus, hvor Den boede, han vilde frie til; Kammervinduerne bleve aldrig lukkede, Frieren steg meget ordenligt ind i Kamret og satte sig ved Sengen; der kunde han udtale sit Hjerte, og led hun ham ikke, havde hun jo Lov til at krybe under Dynen, saa langt hun vilde, og saa maatte han gaae sin Vei. — Jeg synes, at det er ikke mere stødende end de lange Forlovelser og det evige Kysseri, som følger med; det finder jeg umoralsk. Ikke et Kys fik de ved Nattefrieriet! jeg veed det, min Bedstemoder var en sanddru Kone!"

Saaledes kom Talen mere og mere ind paa den gamle Skik og Brug i Landet. Udenfor drev endnu den tykke, raae Havtaage; der var ikke at tænke paa nogen Overfart, saalænge den stod paa; ved Natten vilde Maanen komme, og den kunde maaskee faae Bugt med Havgusen; her i Dagebüll maatte ogsaa Selskabet blive Natten over, og da man vidste det, sluttede man sig tættere sammen. Talen gik om gamle og nye Tider; lille Elisabeth hørte efter med Barnets hele Nysgjerrighed, men hun forstod ikke det Sprog; træt og søvnig spilede hun sine Øine mere og mere op indtil de endelig lukkedes; hun sov saa fast, som man sover i den Alder. Vi ville ogsaa sove her og først igjen vaagne op, naar hun vaagner, og det var omtrent ved Midnat. Hun laae paa en Sæk og nogle Klædningsstykker, et Hestedækken var lagt over hende, og det tæt foran den med Ror og Dør forsynede Seng, paa hvilken Hedevig og Madame Levsen havde lagt sig, halv afklædte; de sov begge To.

Udenfor var det begyndt at blæse, Taagen deelte sig og jog portionsviis forbi Maanen; af og til oplystes saaledes Værelset. I det første Øieblik blev Barnet forskrækket ved at finde sig paa et fremmed Sted; hun reiste sig halvt op og huskede nu, hvor hun var, saae til Sengen om Hedevig var der, og da hun fandt hende og den gamle Madame, der sov meget

fast, blev hun rolig. Døren ud til Sidebygningen klapprede i eet Væk, hvert Vindstød satte den i Bevægelse, den var kun lukket med en Krampe af Seilgarn. Elisabeth reiste sig igjen heelt op; hun maatte vide, hvad Døren feilede, og da hun kom derhen og rørte ved Seilgarnet, og Døren var af det Slags Døre, som heller springe op end forholde sig lukkede, foer den tilbage udad, saa at Elisabeth styrtede paa Hovedet ned, dog uden at støde sig, thi der laae Halm. Hun kom igjen op og saae sig lidt om; det var en stor Længe, hun var dumpet ind i: her stode nogle Vogne, og midt imellem disse faldt en Straale fra Maanen ned paa Noget, der skinnede i Mørket, som en klar Stjerne. Hvad kunde det være? Hun maatte vide det, hun maatte derhen; et Øieblik stod hun endnu tvivlraadig, gjorde saa et rask Skridt — —

Og vi ville ogsaa gjøre et lignende, om kun nogle Timer frem.

Det var Morgen; Hedevig og Madame Levsen vare oppe og Begge i høi Grad bestyrtede, thi Barnet var ikke at finde, hverken inde eller ude. Ingen kunde give nogen Oplysning om det, og dog havde der før Dag været Folk oppe her i Gaarden. Hestehandler Petters var før Dagning kjørt Syd paa, og omtrent ved samme Tid vare Reisende fra Føhr gaaede herfra til Tønder. Madame Levsen var kort før Dag vækket ved at høre fra Længen tæt ved en stærk Hundegjøen; Døren fra Kamret var blæst op, sagde hun, det traf slemt, og hun var da staaet ud af Sengen for at lukke; ved den Leilighed troede hun at have seet lille Lisbeth ligge, hvor der var redt for hende, Noget, som dog ikke var Tilfældet, thi da var Elisabeth allerede ude i Længen. Man saae, at Barnet maatte uden Skoe eller Kjole være gaaet bort, men hvorhen? Forsvunden var hun.

„Ak, min egen lille Elimar!" sukkede Madame Levsen; „Vor Herre veed, hvor han er i dette Øieblik! tabe kunne vi Allesammen!" og nu, uagtet der ingen Grund var til at tænke,

at ogsaa Elimar skulde være forsvunden fra Fartøiet, han var paa, eller Fartøiet med ham kommet Noget til, kunde hun ikke lade være at tænke sig dette og udtale sin Angest; dog ligesaa hurtigt havde hun ogsaa Beklagelsens og Trøstens Ord for den ængstede Hedevig.

Hele Formiddagen gik med Søgen og Spørgen, men uden Held; stille og dybt bedrøvede stode Broder og Søster, der var Intet mere at gjøre. En ny Dag var lagt til Prøvelsens Tid for dem. Sorrigfulde stege de i Baaden, der skulde føre dem over til Oland; Flodtiden bød dem at komme afsted. Verten i Dagebüll og Strandcommissairen overdroge de at udspørge hver Fremmed om Barnet, og derpaa strax sende dem hver Efterretning, der kunde lede paa Spor.

Broder og Søster stode for ud i Baaden; de talte ikke et Ord, Øinene vare heftede paa de mørke, svømmende Øer, Halligerne; den største af disse var Maalet.

De hvide, bjergagtige Sanddyner paa Amrom løftede sig høit mod den mørke Luft; de flade Halliger laae som en Drift Søgræs, der er sat ud af Bevægelse. Havet væltede guulgrønne, grumsede Bølger, som Flodtiden bringer dem. Der maatte krydses, et Par Slag bleve gjorte og Oland kom nærmere med sin By og Kirke; tydeligt saae man to Qvinder nærme sig Strandbredden, snart kom Flere til; hver Figur traadte heel frem med Luften til Baggrund, saa lave ere Øerne, saa ringe Udstrækningen af selv den Største. Her er ikke et Træ, ikke en Busk, en Stikkelsbærhæk da undtagen, der sygelig skød sig frem i en Krog ved Præstens Gaard. Alle Byens Huse ere reiste paa et Bjælkelag og ligge tæt op til hverandre med smalle Slipper mellem sig; det er som om Storm og Vind have drevet dem nær sammen, tæt til Kirken, som Faarene til Væderen. De smaa Vinduer sidde høit oppe, blaae og grønmalede skinne de og see ud, som hørte de hiemme fra een eller anden Kahyt.

Fartøiet lagde ind paa en Side af Øen, hvor Havet havde gjort et Indsnit. En Deel af de ventende Fruentimmer, Alle sort klædte, som Qvinderne ere paa disse Øer, bandt strax deres Skjørter op om sig og sprang saa ud i Vandet og bare Madame Levsen og Hedevig iland; Commandoren og Moritz fik en Haandsrækning. Med stor Glæde og de hjerteligste Hilsener tog man mod de Hjemkomne; gladest var en halvgammel Pige; det var Keike, som tjente Moritz, Præstens Keike, som hun kaldtes; hun, som alle de Andre, vidste, at Moritz bragte sin unge Kone med, og ansaae Hedevig for at være det, uagtet hun ikke saae ud som Keike havde tænkt sig det; hun var jo en ældre Kone med et bedrøveligt Ansigt. Imidlertid hilsedes hun som Præstekonen af Keike og alle Qvinderne; de stode i Kreds om dem; Mandfolk var der for Øieblikket ikke paa Øen, de vare i Hyre til Holland og Grønland, eller ude paa Fiskefangst.

Moritz sagde dem sin Sorg og sit Tab, og Kredsen, der nylig havde staaet leende og glad med et fornøieligt Velkommen, blev sørgmodig og stille. Og de gik hen mod Byen med en Taushed, en Alvor, der stemmede sammen med deres Sørgeklædning, med den graae Luft over dem, med den sorte Farve, Havet i dette Øieblik havde, og med den stille, mørke Ø; de gik hen over det korte, stuppede Græs, der af Havet, som tidt ruller her hen over, har en egen Skarphed; nogle dyndede, store Pletter, noget henkastet Tang og et Par Grupper af Faar var hele Farvevexlingen.

Keike, som havde skyndt sig forud for de Andre, kom netop med stor Iilsomhed ud af Præstegaarden, idet Moritz traadte ind med den hele Skare af Sognebørn, thi ikke Een var bleven hjemme, uden en Feberpatient og et Par Børn, der sov. Han standsede Keike, der skjulte Noget under sit Forklæde og saae forlegen ud; det var noget Græs, hun bar bort; og hvorfor? Hun rystede med Hovedet. To Bogstaver, M. og C., Begyn-

delsen til Navnene Moritz og Caroline, havde Reike bundet af Græs, andet Grønt havde hun ikke; de to Bogstaver vare hængte op inde paa Væggen som Festhilsen til det unge Par; i de sidste Dage havde hun fornyet dem, saa de vare ganske friske; en enkelt Asters, hentet ovre fra Føhr, var stukken ind over hvert Bogstav. Den Stads havde hun nu skyndt sig med at faae bort.

Døren stod aaben til Stuen; det nys blaatmalede Paneel gav den et muntert Udseende; her stod Claveret, Moritz havde kjøbt til Caroline; det skulde have været hendes første Overraskelse, naar hun kom; ovenover det hang hendes Billede, ungt og livsglad, som hun var. Moritz blev staaende foran det, ingen Taarer kom i hans Øine, men han blev liigbleg og vendte sig derpaa om til sin lille Menighed, der, som sagt, var fulgt med ham; selv Commandoren og hans Frue stode der, Stuen og Gangen vare fyldte med Mennesker.

„Saa glad og saa lykkelig saae hun ud!" sagde han. „Hun var mit Bedste paa denne Jord, og Vor Herre tog hende fra mig! hans Villie er den rette, selv hvor vi ikke begribe den. Gud har prøvet mig tungt, taget fra mig, hvad jeg heldede mit Hoved og Hjerte til, for at jeg skulde helde mig fastere til ham, for at jeg i min Sorg skulde forstaae Andres. Som til Job, kommer Sorgen og Ulykken til os, at vi kunne forstaae Gud, os selv, hiin og denne Verden!" Og han talte til dem om sin Søsters lille muntre Dreng, som Vor Herre havde taget til sig, han berørte denne Morgens Begivenhed, hans Angest og Uvished om den lille Elisabeth. „Med Job maa jeg sige: den Haand, som trykker mig, er svarere end mine Suk; men jeg veed, at den Haand vil igjen kunne udføre det til det Bedre. „En Fattig skal ikke glemmes evindelig!" *) Og hans Tale, der strømmede ud fra den inderligt bevægede Sjæl, blev mere og mere Guds

*) Psalme 9, 19.

Røst, den lille Stue blev en hellig Kirke, Menigheden stod i from Andagt, og da Moritz sluttede med Psalmens Ord: „Vor Gud han er saa fast en Borg!" faldt alle Stemmer ind i Sangen.

Det var Indtrædelsen i det nye Hjem.

II.

Commandorens Huus.

Et Par Dage vare gaaede og endnu hørte man Intet om lille Elisabeth. Og dog er hun i bedste Velgaaende; vi ville snart see hende, høre hendes Eventyr. Men for at høre det, for at see hende vel inden fire Vægge, som man siger, maae vi besøge Commandoren; her træffe vi som Gjester Moritz og Hedevig. Middagsmaaltidet er endt, den store, blanktpolerede Kaffekjedel staaer paa det gamle, udskaarne Bord.

Ingen Genremaler kunde finde et bedre Motiv til en velhavende Halligers hyggelige Stue, end denne var det; under Loftet hang, med heel Takkelage, en Model af „Brakanden", det Fartøi, Commandoren havde ført; paa hver Side af samme, svævende i Silkebaand, der nu vare noget afblegede, to store Glaskugler, hvori afspeilede sig i Miniature hele Værelset, ja endeel af Kjøkkenet med, thi Døren derudtil stod aaben, og Kobbertøiet var saa blankt i Tinrækken. Man saae Stuens ene Væg pyntet med Skilderier, allesammen Skibe; man saae det store Maleri med Stammemoderen Ose, der var saa godt som et heelt Betræk, alle de Rococos Meubler og især den store Opsats, der saae ud som en Prædikestol; ikke at tale om Selskabet

selv, Commandoren i Lænestolen med sin lange Pibe, Moritz i Sophaen, der havde forgyldt Læderbetræk, begge Fruentimmerne paa Stole, hvis stive, høie Ryg indbød til at sidde rank. Geranium og Huusløg blomstrede i de smaa Vinduer; Bøger laae paa den lange Reol, som strakte sig i hele Stuens Brede. Paa Gulvet hoppede en sort Allike, der lød det Navn Claus og idelig fremskrattede de Ord: „Claus gaaer paa Loftet med Piltitz!" Det var Alt hvad han vidste, men det var hans Hverdagshistorie; den omtalte Piltitz var en gammel Kat, med hvem han levede i det inderligste Venskab og daglig gik Tour med, snart paa Gaden, snart paa Loftet; det Sidste syntes at være det Interessanteste. I de to Glaskugler havde man saaledes her paa eengang i Afspeiling, foruden Commandoren og hans Frue, hele deres huuslige Omgivelse og Omgang.

Alt var viist frem, Alt oppe og nede; Commandoren havde præsenteret sin Liigkiste, den han for længe siden havde bestilt og færdig: „rummelig og stor", som han sagde, „med Høvlspaans Matrasser." Daglig tog han sin Middagsluur i den og forsikkrede: „Koien er god og veltjæret, men den skal jo ogsaa holde længer ud end jeg."

Madame Levsen havde viist dem sin Elimars Billed, klippet i Silhouet, en skrækkelig, fiirkantet Klump; det skulde ligne vel, kun at han var meget deiligere; „og saa morsom er han", sagde hun; „mig kalder han: „„gamle Krydser""; det er fordi jeg dægger for ham! Han er uendelig elskelig!"

Af Alt, hvad som fremvistes, interesserede dog meest den store Opsats med de udskaarne Engle og Guds Moder i en Sky, hvorfra gik lange Straaler, Alt af Træ; Prædikestolen blev den kaldet, og den havde været det. Under den var Commandoren som spædt Barn bleven døbt, under den havde han og hans nu gamle Kone siddet som unge Brudefolk. Den var fra den af Sandflugten ødelagte Rantum Kirke paa Sylt.

„Tre Gange blev Kirken flyttet ind i Landet," sagde Commandoren, „tre Gange blev Byen flyttet ind, og det var saa stor en By, at den engang i Storm mistede flere end to hundrede Baade; Sandstormen driver indad og Søen løber bag efter og tager bort; den vil tage os Allesammen, naar vi ere i vor Grav. Men jeg har ikke Noget imod at gaae tilsøes."

„Tal ikke saa ugudeligt til Hans Velærværdighed!" sagde Konen; „Vor Herre holde sin Haand over vor lille Ø, og det kan han; vi have kun Havet at kæmpe imod, men paa Sylt have de Sandet med. Jeg glemmer aldrig vor sidste Kirkegang i Rantum Kirke; det var 1801, da Engelskmændene laae for Kjøbenhavn. Sanddynerne vare forfærdeligt tagne til om Kirken, den laae ligesom i en dyb Dal; Nat og Dag drev Sandet hen til Murene, det trængte gjennem de lukkede Vinduer og Døre, det dyngede sig op paa Gulvet og i Kirkestolene. Da holdtes den sidste Gudstjeneste, og til den maatte vi gaae ind ad Vinduerne; Sandet laae lige op om Alterbordet, hvor de store Vorlys brændte."

„Min Fader kjøbte Kirken," sagde Commandoren; „Alter og Prædikestol bleve satte op i min Kahyt og gik med over Nordsøen. Jeg gav Alteret til en Kirke i Grønland, Prædikestolen staaer der."

Saaledes knyttede sig til ethvert Stykke i Værelserne en Historie, den betydeligste maaskee til Bedstemoderen Ose, hvis Billede forekom Moritz at ligne ganske mærkeligt den gamle Baronesse i Fyen. Ja, det var hende, Træk for Træk, men i frisisk Dragt, Rødt og Hvidt, med den store, rummelige laadne Pels, hvortil syv Faar maatte levere Skindet; paa Hovedet havde hun en Kasket af hule Sølvæg, sammenføiede som Skællene paa en Fisk. De fik imidlertid ikke dennegang Historien, der hører til et af de smukkeste Sagn fra disse Egne; Kaffen var bragt ind — og med Kaffen fulgte andre Historier; man kom fra

Føhr til Grønland, og saa til Varde og til China, som det gaaer i en Samtale, men hvert Stykkes Historie var dog berørt paa eet nær. Vi have forglemt det Vigtigste her i Huset, det Vigtigste i hver nogenlunde vel indrettet Bolig paa disse Øer, vigtigere end Ovngrøden*), der ved den langsomt brændende Ild koger sig selv om Søndagen, medens de Alle ere i Kirke, — det var Husets Kikkert, der havde sin Plads over Døren.

En Kikkert bliver her et forunderligt aandeligt Vækkelsesmiddel; den er Budstikken fra det Liv, som rører sig paa Havet. I Storm og Stranding kommer den frem og fortæller om Død eller Redning; ved langvarig Østenvind, naar Havet er blæst bort milevidt i Ebben, og Rudera af undergaaede Byer, Skrogene af strandede Skibe, Hvalfiskeskeletter, Havnepladse, Kirkemure og Begravelsesstene rage spøgelseagtigt op af det hvide Sand, er det et Skuespil, rigt og forunderligt, med Kikkerten at drage den undergaaede Verden nærmere, og faae ud, hvad hvert Stykke har været; ikke at tale om den daglige Fornøielse at see, hvad Nation det Skib hører til, som viser sig som et Punkt i Horizonten, eller at see ud paa de smaa Fartøier, der krydse fra Dagebüll. Kikkerten var det, som nu, de sad om Kaffebordet, blev tagen ned; „den kunde hale," sagde Commandoren, lagde den mod et lavt Skabhjørne og stillede den for Moritz.

„Man seer hver Mand, man kan kjende dem, see hvert Tougværk, Alt hvad de have ombord." Men hverken Commandoren eller Moritz saae dog, hvad der vilde have overrasket og fornøiet meest, en ganske lille Matrosdreng, der sad mellem nogle Touguller; den Lille havde gule Flonelsbuxer, lang Trøie af samme Couleur, og paa Hovedet en strikket Hue; det var lille Elisabeth, hvis Eventyr vi skulle høre, men endnu seilede

---

*) O'enbras, „Ovnbrei", af Melk og Meel med Fleskestykker.

hun. Kikkerten var igjen hængt over Døren, Hedevig blev paanødt den tredie Kop Kaffe, Claus havde for fjerde Gang hoppet Commandoren paa Skulderen og sagt: „Claus gaaer paa Loftet med Piltiß!" da Keike styrtede ind i Stuen med den lille udklædte Matros og skreg: „Barnet er kommet og her er det!"

„Vor Herre være lovet!" udbrød Hedevig og løb hen mod Elisabeth, der begyndte at græde og krybe sammen, som forestod der Mere end et mundtligt Foredrag. En af Søfolkene ventede udenfor Døren; hans Besked og hvad de efterhaanden fik ud af Barnet, ville vi forstaaeligen sætte ud fra hinanden og forøge med Biomstændigheder.

Man siger, at Troldens Guld og straalende Juveler forvandles i Menneskenes Hænder til visne Blade, Glasstumper og Kul; saaledes viste det sig, at den paa Gulvet straalende Stjerne, der lokkede lille Elisabeth, var ikke Andet end en Flaskehals, som Maaneskinnet faldt paa igjennem et Hul i Taget; hun tog ganske forventningsfuld om det lysende Glas, der, idet hun berørte det, tabte sin hele Herlighed. Men, hvad der endnu var værre, en Hund styrtede med stærk Gjøen frem tæt foran; den foer op af Søvne, og vilde, havde den ikke ved en Strikke været bunden til Vognhjulet, faret paa hende; hun skreg og Hunden gjøede endnu heftigere; den stod lige imellem hende og Døren til Sovekamret; dens Øine skinnede i Mørket som Ildkugler; forskrækket krøb hun op i den nærmeste Vogn, det var Hr. Petters, Hestehandlerens; hun puttede sig ned i Høet netop i det Øieblik, Commandorens Frue, vækket ved Hundens Gjøen, stod op, fandt Døren aaben og troede, det var Skylden deri. Hunden vendte sig nu mod hende og gjøede ad den Kant, og da Døren lukkedes og Elisabeth forholdt sig stille, lagde den sig med lurende Blik og Knurren. I hvor angest den Lille var, faldt hun dog i Søvn, ja sov snart saa fast nede i Høet, at

hun slet ikke mærkede, at Karlen kom og spændte Hestene for, at Hr. Petters satte sig op paa Sædet og rullede afsted paa Diget langs med Havet Syd paa.

Det var lys Morgen da Hr. Petters holdt ved en Kro i Marsklandet; han vendte sig for at lægge sin Pidsk paa Sædet, da Elisabeth i det Samme stak Hovedet ud af Høet.

„Hvad er Du for en Gauthv?" var Petters første Udbrud, og han løftede Pidsken; Elisabeth skreg af Skræk. — „Hvem har puttet Dig i Vognen?" sagde han med sin fine, skrigende Stemme og trak hende op af Høet; „ingen Klæder paa! hvem har puttet Dig ned? Vil Du svare, Tøs! troer Du, jeg lader mig narre saadanne Varer paa?"

Hun forstod ham aldeles ikke, men at han var vred, saae hun.

Pidsken kom igjen iveiret, men Vertshuuskonen stillede sig imellem og begyndte paa en Examination, som var endnu mere uforstaaelig for Barnet; Verten loe, klappede Hr. Petters paa Skulderen og forsikkrede ham: „Een faaer Godt og Een faaer Ondt af Natten! I fik inat en Unge og jeg fik forleden Nat et Stykke høit Marskland, der drev op paa min Grund."

„Saa kan jeg faae hende der paa Græs," sagde Hr. Petters ærgerlig og begyndte nu paa Plattysk og saa paa Frisisk at spørge hende ud. Tilsidst fik Krokonen, der slog ind paa det Danske, saa meget ud, at hun, bange for en stor Hund, der vilde bide, da hun skulde ind i Kamret, hvorfra hun kom, var krøben op i Vognen. Hr. Petters erindrede sig nu, at en lille Pige var kommen til Dagebüll med Præstens og tilsidst kom da Alt i det Klare.

Barnet rystede af Angest og Kulde, hun stod halv paaklædt og uden Skoe midt i Sølen, hvor hun var stillet. Krokonen fik hende ind og søgte nu at faae lidt Tøi til hende; men der var ingen Smaapiger i Huset, Fiskerens Søn maatte derfor give

hende Trøie og Burer, og indtil videre lod man hende gaae i dem. Med første Leilighed til Dagebüll skulde hun sendes tilbage. Krokonen forudsagde, at da Hr. Petters saaledes var uventet kommen til en lille Datter, vilde han snart ogsaa uventet komme til en stor Kone, thi de To fulgtes altid ad; snart kom den Ene først og snart den Anden; og der gantedes og der blev talt, hvad de kaldte morsomt, og som Omqvæd lød ideligt: I maa see mit Stykke høie Marskland; det kommer lige fra Skotland eller Island."

Den Vinding af Land, Havet havde givet ham, var hans Tanke og Stolthed. „Das hohe Moor," som det kaldes, to svømmende Øer, vare lagte til hans Grund. Efter Folketroen kommer dette fra Islands eller fra Skotlands Kyst, men det er simplere at forklare, og dertil det eneste Rigtige, at det er Dele af det undergaaede Friisland, som af Havet selv er løftet fra dets Bund, hvor det laae, og som komme drivende op og blive siddende paa Sandbankerne.

Hr. Petters maatte see det, enhver Reisende, som i de Dage kom til Kroen, maatte derud og især tøve ved nogle røde Muursteen og et Stykke Tømmer, der sad fast i Grunden; det havde været Huus og Gaard, sagde Verten, og løi maaskee ikke. Elisabeth var i to Dage over ti Gange paa „det høie Marskland;" Krokonen gav hende Forklaring paa hvad hun saae, og det var af et saadant Indtryk paa hende, at Dette, mere end den Episode at hun blev borte for Moritz og Hedevig, her maa fortælles. Den lille Begivenhed lagde et Frø i hendes Sjæl, som vi senere skulle see springe ud igjen som Blomst paa hendes Livstræ. Og efterat Dette er sagt og antydet, ville vi lade hende tage Afsked igjen fra Kroen, og det med den første Aalevogn, som gaaer til Dagebüll. Hun kom der i Fiskerdrengens Klæder og gik derfra med Fartøiet til Oland, hvor hun, som vi vide, modtoges med Overraskelsens Glæde, selv af Claus, der

sagde, hvad han kunde sige: „Claus gaaer paa Loftet med Piltitz!“ Denne alene laae uden synlig Deeltagelse i Lænestolen; han plirede med Øiet engang og bevægede det ene Øre, det var hele Høfligheden. Hedevig græd, men var oplivet og snaksom, imod al Sædvane; ogsaa Moritz kom i en glad Stemning; Commandoren forlangte, at der skulde laves Punsch; Sømanden, der var kommen med Elisabeth, det var jo Jap=Lidt=Piders, skulde have sit Glas med; og Punschen blev lavet, og drikkes maatte den og Skaaler skulde udbringes. Commandorens Frue meente, at man ikke maatte glemme lille Climar, hendes Glæde og Trøst. „Naar han nu bare ikke sidder i Tønden oppe i Masten,“ sagde hun; „jeg holder ikke af det.“

„Men er han der, maa han sidde,“ sagde Commandoren, „skjøndt Du jo nok kan begribe, at nu er Fangsten forbi, at de maae være nærmere os end de ere Grønland. Og sad han ogsaa i Tønden, saa sad han godt; jeg har tidt siddet paa Vagt i den, deroppe i Masten, og kiget igjennem Hullerne efter Hvalfiskene; man sidder luunt for Vind og Kulde, og artigt er det at see, naar Hvalfiskene saa komme og give en Allee af Vandspring gjennem Næseborene; for de svømme i Geleder, Han og Hun Side ved Side, Ungerne bag efter, og naar den nyfødte, lille Hvalfisk ikke kan følge med, saa tager Moderen ham op paa sin Hale. See, det vilde Du, Mutter, ogsaa gjøre! den ene Moder ligner den anden, selv om hun kun er Fedt og Tran; og saa nubbe de sig paa Iisstykkerne, for de have ingen Redekam; man maa hjelpe sig som man kan! Tabe de Ungen, saa vende de strax om, selv om de have Harpunen i Livet, og slaae med Halen som de vare gale. Det vilde Du ogsaa Mutter, ha! ha! — Men kryds nu ikke for meget om Drengen, naar han kommer; Ret har han i at skjelde Dig ud for en Krydser, skjøndt det ikke viiser stor Opdragelse.“

„Han er den sødeste Dreng paa Jorden,“ sagde den gamle

Kone, „og Du fortjente mindst at være hans Bedstefader," og saa traf hun sin Gamle i Øreflippen og fyldte Punscheglasset, medens Moritz reiste sig for at bryde op og Keike viste sig i Døren med tændt Lygte, for at lyse sit Herskab hjem gjennem de smalle, bælgmørke Slipper.

III.

En Søndag.

Søndag vare alle Folk paa Øen i Kirke, ogsaa lille Elisabeth, hvis Øine og Tanke, som indespærrede Fugle, fløi ustadigt omkring, snart til Konernes eiendommelige Sørgeklædning, de lange Liin, der halvt skjulte Ansigterne, snart til Sanct Nicolai, Skibenes Patron, der, skaaren i Træ, malet og forgyldt, stod stillet op foran i Choret, og endelig til de to Portraiter af Kongen og Dronningen, der, med forgyldte Rammer om, hang, eet paa hver Side af den halvudslettede Altertavle. Da Bønnen for disse og det hele kongelige Huus læstes fra Prædikestolen, vare alle Øine vendte derhen, og Enhver, i Styrken af sin Indbildningskraft, fuldstændiggjorde sig nu Konge og Dronning efter disse daarlige Steentryk, som Moritz's Formand havde ladet hænge op og selv efter Evne illumineret, da hos de Enfoldige den naturlige Steentryksfarve, hvidt og sort, vilde være af et „ilde Udseende." Evangeliet: „Enkens Søn i Nain," blev læst, og Moritz overførte det i forstaaelig Tale paa Naturen selv, som nu blev skriinlagt, svøbt i Vinterens Liiglagen; Stormen sang om dens Grav og Glemsel, men den Døde vilde vækkes til Liv igjen; og han overførte det paa Menigheden selv, der

ved dens kjære Døde heri skulde høre Guds Røst: „græder ikke!“ Opstandelsen udtalte han forvisset og trøstende. Her, som i enhver af Moritz's Prædikener, var der en Overførelse, en Sammensmelten af Bibelen og Naturen; han laante Udtryk af sin Menighed, Billeder fra dens Dont og Virken; idet han kjendte dens Sorg og Glæde, dens fælles Interesser, knyttede han disse til sin Tale, og denne blev forstaaet og fandt Indgang i Forsamlingens Aand og Tanke. Han øste ikke sin Prædiken af Evangeliet selv, men gav fattelige, levende Ord til de Tanker, som ved Læsningen af det maatte vækkes hos hver tænkende Tilhører. Naturen om dem og deres eget Livs Hændelser ligesom belystes af Dagens Evangelium eller førtes over i det, og naar da denne Tankebygning var reist, hængte han sin egen Begeistrings- og Fortrøstningskrands paa den, og Enhver, selv den Fattigste i Aanden, gik da hjem med Noget.

Lille Elisabeths Frelse var idag ogsaa berørt, og det havde især bevæget Keike; thi i faa Dage vare de To blevne kjendte med hinanden, som om de vare gamle Venner.

„Nu skal vi ogsaa ud i Eftermiddag at fornøie os!“ sagde Keike, og lovede Elisabeth at gaae med hende baade til den nye og gamle Kirkegaard. Det var meget fornøieligt.

Haand i Haand vandrede de fra Landsbyen hen over Øen, der neppe er en Fjerdingvei lang; nogle Faar trippede om paa det lave Græs, de bleve klappede, dem blev der talt til, og saa gik man videre hen imod Havet, hvor den gamle Kirkegaardsplads var, og hvor Brændingen ved hver Storm skar Stykker fra Skrænten; denne var lav, og rundt om stak Stumper af Liigkister og hele Menneskeknogler frem. Keike krøb ned til den laveste Pynt og opsamlede i sit Forklæde de Been, der ellers snart maatte skylles bort; dem vilde hun bære op til den nye Kirkegaard og lægge i Jorden der, saa vare de dog i Ro saalænge, til Havet engang naaede derop. „Her vilde vi ikke være ved

Nattetid!" sagde hun; „her sidder tidt den sørgende Enke, som hun kaldes;" og Keike fortalte, at det ikke var Spøgelset af en Død, nei, det var Skikkelsen af den levende Kone, hvis Mand var druknet ude paa Havet. Mangen Sømands Kone havde seet sig selv sidde her ved Stranden sørgeklædt, vridende sine Hænder, og da vidste hun, at hendes Mand var død, hun havde jo seet sig selv, som „den sørgende Enke."

Saadanne og flere Historier fortalte Keike for at gjøre Spadseretouren behagelig og vendte saa om til den nye Kirkegaard, hvor hun tog en Spade, nedgravede Dødningbenene, hun havde samlet ved Stranden, og læste et „Fader vor!" over dem. Lille Elisabeth førte hun fra Grav til Grav, thi Keike forstod at læse Indskrifterne og kjendte alle Gravene; paa enkelte var opreist en stor, noget flad Steen, hvori var hugget, foruden Indskriften, den Afdøde selv, svævende i Skyer og modtagen af Forudgangne. Der var mange rørende og mange saare kortfattede Indskrifter; enkelte toge sig høist curiøse ud, men det faldt ikke Keike ind. Her læste man paa en Liigsteen, at foruden Manden selv, hvilede her Benene af hans endnu levende Kone. Hun havde selv sat Indskriften, saa maatte den jo være sand. En anden Steen var reist for en paa Havet omkommen, aldrig funden Styrmand og hans efterladte Børn; Dødsaaret for dem manglede, men der stod Plads aaben, at det kunde sættes til.

Alle Gravstene vare halv overtrukne med en fugtig Grønhed; ikke en Blomst fandtes, et Par Buxbombuske vare de eneste Vækster, man saae, og disse vare halvt gaaede ud; derimod stode et Par Børnegrave med smuk mosaikagtig Indfatning af Conchylier og runde, af Havet slebne Stene. Der laae „Jap-Lidt-Piders" syv Børn, sagde Keike; men hvem var „Jap-Lidt-Piders?" Jo vist, det var Sømanden, som havde bragt Elisabeth hertil fra Dagebüll og hos Commandoren fik sit Glas Punsch, saa deiligt som Madame Levsen kunde lave det.

I Præstegaarden sagde Keike, da de kom hjem, at de havde ret fornøiet sig, de havde været paa begge Kirkegaardene.

Dybt Indtryk paa Elisabeth havde især de Ord gjort, at paa den nye Kirkegaard vare de begravne Been dog i Ro til Havet naaede derop. Altsaa kunde Havet komme derhen, komme lige til Præstegaarden, ja, løbe ind i Stuen; hun spurgte Keike derom, og Keike svarede med stor Rolighed, at det kunde skee, naar det skulde være, og hun fortalte da, hvad hun godt vidste om gamle Dage: at for mange hundrede Aar tilbage havde alle Øerne her rundt om været een Eneste, men Havet var kommet og havde slugt Byer og Kirker; Folk havde svømmet om paa Bjælker og Tømmer, Vugger vare drevne om med smaa Børn i. Da var Landet blevet til mange Øer; men siden efter var den ene Ø skyllet bort efter den anden, eller bleven mindre og mindre; Føhr og Sylt havde dog endnu udgjort eet Land, og der var en stor By, Rungholdt, hvor Menneskene vare saa ugudelige. Nogle fæle Folk der drak en So fuld, lagde den i Sengen og sendte Bud efter Præsten, at han skulde give denne Syge Sacramentet, og vilde han ikke, skulde han kastes i Vandet; medens de raadsloge, slap han bort, men paa Veien hjem mødte ham ved en Kro to ugudelige Karle; de tvang ham at følge med ind i Skjenkestuen og fortælle, hvor han havde været, og da han fortalte dem, hvorledes han havde været til Spot, saa loe de og fratoge ham Æsken, hvori Sacramentet var, og heldte Øl i den: „for var Gud der," sagde de, „saa skulde han have lidt at drikke." Da Præsten fik den tilbage og slap bort, bragte han den til Kirken og bad Gud straffe de Ugudelige. Om Natten, han laae i sin Seng, blev han af Gud varet om at forlade Landet iilsomt, og da begyndte Storm og Høivande; hele Rungholdt og syv Kirkebyer sank, og kun Præsten, hans Pige og to Jomfruer, som havde været i Kirke, undslap. „Slægten lever endnu," tilføiede Keike, „det er Bakke Boyesens." Og vist

er det, at engang før Dommedag vil Rungholdt hæve sig med Alle deri op af Havet. Ved klart Vande øiner man endnu Huse, Kirketaarne og Møller; jeg har ikke selv seet det, for jeg lukkede Øinene, men det ringede for mine Øren, det var Klokkerne dernede, som gik."

Og lille Elisabeth sad ganske bleg og saae paa Keike, slugte hvert Ord, som hun havde slugt Historierne hos Cathrinesens, Degnefolkene i Fyen. „Men kan Havet komme op til dette Huus og skylle os bort?" spurgte hun.

„Det kan skylle Huset og os og alle Øerne bort; og det skeer engang, men det kan vare hundrede Aar til, og saa ere vi døde; det kan ogsaa skee endnu inat, men det skeer ikke. Ak! Havet er forfærdeligt! jeg har seet det, jeg har jo selv prøvet det i min Tid; det var Aaret 1825, det var en Vandflod! Havet gik over alle disse Øer; Faarene maatte vi drive op paa Lofterne, og selv maatte vi derop, og Søerne sloge mod Væggene, saa Stenene løsnedes og Murene faldt ned; Havet gik lige ind igjennem Stuerne; hvor Bjælkerne ikke faldt sammen, sad Folk paa Taget; i to Nætter sad vi der, og ingen Baad kunde komme til os fra Føhr, ingen fra Marsken; o! da den første Baad kom med Brød, med Vand, ferskt drikkeligt Vand, det var, som Vor Herre selv kom og sagde: „nu er Alting godt!" og der stode Taarer i Keikes Øine, ogsaa i lille Elisabeths, men hos den Sidste var det af Skræk og Angest, thi hun saae det ligesaa levende, som det var i Keikes Tanker.

Vi ville imidlertid gjøre Keike storlig Uret, om vi troe, at hun fyldte Elisabeths Indbildningskraft med kun skrækkende og ængstende Billeder; hun gav hende de deiligste Historier, dem Keike kjendte af trykte Bøger, ja een af dem, den om Jon Præst, der jo var en frisisk Kongesøn, havde hun beholdt med selve Bogens Ord, hvilke hun gjengav; hun vidste om Hr. Peder med Sølvnøglerne, om Melusine og om Whi-

tington, den lykkelige engelske Lord. Hvor Aftenen gik deiligt!

Det var allerede Sengetid, da bankede det paa Døren; Madame Levsen selv kom her for at fortælle, at der var et Skib for Anker ude ved Seesand, og at i Kikkerten havde hun og Commandoren selv seet, at det var „de tre Søstre," altsaa Fartøiet, som Elimar var ombord paa, han, det sødeste og klogeste Barn, Jorden eiede. Madame Levsen loe og var dog næsten i Taarer. „Bare dog denne Nat var gaaet!" sagde hun; „nu kan jeg jo ikke sove før jeg har ham i Stuen."

Det pikkede paa Døren.

„Det er umuligt ham!" udbrød hun, „han kan ikke komme før imorgen."

Og det var heller ikke ham; Døren blev aabnet, og den tamme Allike, som var fulgt med Madame Levsen til Huset, hoppede ind; han havde kjedet sig udenfor og derfor med Næbbet pikket paa Døren; han sagde, hvad han kunde sige: „Claus gaaer paa Loftet med Piltitz!" og det blev sagt med et Udtryk, saa man skulde troe, at han ogsaa glædede sig til Elimars Ankomst, Noget, han havde mindst Grund til, som Historien vil vise.

IV.

Elimar. — Et Vinterliv. — Dødsfare.

Næste Dag stod Elimar midt i Stuen, og det var ikke den fiirkantede Klump, som paa Silhouetten, nei, en smuk fjortenaars Dreng med klare blaae Øine og lyst krøllet Haar, der stak af mod de af Vind og Veir stærkt brunede Kinder; en rask

Dreng syntes han, lidt vel kaad kunde man ogsaa kalde ham. Sin første store Reise havde han nu gjort og var voxet undervejs, voxet hele to Tommer; Maalet af hans Høide ved Afreisen stod paa Dørkarmen.

„Han har gjort Grønlandsreisen," sagde Madame Levsen; „ja. man kan da ogsaa sige Amerikareisen, det kommer ud paa Eet; Grønland er landfast dermed, siger min Gamle, og da Grønland er opdaget først af de Norske, saa er det da egenlig os heroppe i Norden, der have opdaget Amerika, og ikke denne Columbus; men lad ham kun have den Ære, jeg har nu min søde Dreng! Kom og kys din Bedstemoder."

„Kys Du Piltiß og lad mig gaae!" sagde Elimar med fortredeligt Ansigt. „Det er jo ligesom om jeg var et Svøbelsebarn."

„O, du Engleunge!" sagde Madame Levsen med halv udbredte Arme, lyksalig ved at betragte ham; men Elimar gik hen til Vinduet og snoede Gardinfryndserne om sine Fingre, og da Bedstemoderen kom ham nærmere, gjorde han et Ryk, saa at det sagde „ritsch! ratsch!" der gik Gardinerne.

„Ja, Du kunde bleven fra mig!" sagde Elimar; „nu har Du det at sye sammen, saa er jeg da fri saalænge." Og han tog Alliken, som hoppede paa Gulvet, og klemte den imellem sine Fingre; den skreg i Forskrækkelse: „Claus gaaer paa Loftet med Piltiß!" og da Piltiß just laae tæt ved i Stolen, satte Elimar den forskrækkede Claus lige ned i Hovedet paa Piltiß, og da Claus spændte Been og Kløer ud, lod han disse, ikke just saa lempeligt, gaae hen over Kattens Pels. Det Hele var et Øieblikssag, men i dette Øieblik havde det raske, smukke Ansigt et Udtryk af Vildhed. Madame Levsen kjendte det nok, hun havde jo selv, kan man næsten sige, opelsket det. „Nu ligner Du Jes Jappen!" var Alt hvad hun sagde, og Elimar forstod hende, men brød sig ikke videre derom; mod hende var

han den uartigste Dreng, men det søgte hun at benegte for Alle, og for sig selv med. Alt havde hun gjort for at forkjæle og forqvakle ham. Naar han som Lille fortjente sit Livfuld Riis, hed det: „Barnet er sygt, ellers er han jo det mildeste og artigste Barn!" Bad hun ham i Anledning af et nyt Sopha- og Stolebetræk at tage sig iagt dermed, ikke at spilde sin Kaffe, saa flød den strax af Koppen hen over Stol og Sopha. Og da var han uagtsom, det søde Barn! Keike kunde ogsaa fortælle om Elimar, og den afdøde Præstekone kunde det, dersom hun stod op af sin Grav; hun vidste en Historie med Knald. Og hun og Keike havde ved den ogsaa sagt: „nu ligner Du Jes Jappen!" — Det var dengang Moritz's Formand levede, hvem Keike tjente; hun, Præstekonen og Madame Levsen sad og syede om et lille Bord, Elimar vilde just have dette, og da Præstekonen negtede det paa det Bestemteste, gik Elimar hjem til Sit, tog Commandorens altid ladte Pistol og gik saa tilbage til Præstens, og idet Fruentimmerne mindst tænkte paa det, skød han Pistolen af lige over deres Hoveder, saa at de alle Tre styrtede om paa Gulvet, og da de laae der, tog Elimar Bordet og bar det bort i Triumph. Saaledes var han.

Den Historie var gaaet, ikke blot til Føhr og Dagebüll, men heelt ind i Hertugdømmerne; dog til Commandoren var den ikke kommen endnu; for ham skjultes næsten alle disse Charakteerytringer, som Madame Levsen kaldte dem. Commandoren selv, ihvor meget han holdt af Sønnesønnen, indlod sig aldrig med ham, var mod ham ordknap, kort, han var Commandor og Elimar Skibsdreng, og det gik allerbedst. Dog iaar var det ikke at skjule, at han med en ikke ringe Fornøielse hørte Elimar fortælle om Grønland og Grønlænderne, dem han selv saa godt kjendte; men Elimar fortalte dog bedst for Præstens Keike og for lille Elisabeth, i hvem han ogsaa havde de meest opmærksomme Tilhørere. Grønlændernes Griserier, der bleve

udmalede i al deres Ækelhed, interesserede særdeles Keike, som var Reenligheden selv; derimod Beskrivelsen af de svømmende Iisstykker, der saae ud som Kirker og Slotte, Hvalfiske, der sprøitede Vandstraaler ud af Næsen, og Kjøretøier med ti til sexten Hunde for, var det Bedste for Elisabeth. Imidlertid klagede dog Keike over, at Elimar var bleven kaad og næsviis paa en ny Maade, og at han allerede begyndte at tale om Kjærester. „Det havde han nok ogsaa lært af Jes Jappen."

Og hvem var Jes Jappen? Navnene vare frisiske og meget gode, men han, som bar dem, var kun ilde anseet, især hos Madame Levsen, og vilde blive det endnu mere, dersom Elimar fortalte sin sidste Historie med ham; men det var ikke Noget at fortælle, syntes han. Jes Jappen var anden Kabysdreng paa Fartøiet „de tre Søstre," og der, for sit onde og raae Gemyt, flere Gange straffet; tilsidst havde man sat ham over paa et andet Fartøi, saa var man ham qvit; han og Elimar havde kort forud været i Slagsmaal; Jes Jappen havde der brugt sin Foldekniv, det skulde Madame Levsen have vidst! men Elimar sagde det ikke; „jeg bankede ham jo," tænkte han; „havde jeg havt min Foldekniv, havde jeg stukket igjen." Jes Jappens Moder havde tjent Commandorens, men var som en daarlig Person bleven jaget bort, og Jes havde siden været grov mod Madame Levsen; hun havde seet Prøver paa hans onde Streger, sagde hun, og Udtrykket af det værste Onde, hun kjendte, paastod hun, laae i denne Drengs Ansigt. Derfor var hendes: „Du ligner Jes Jappen!" de haardeste Ord, hun kunde sige. At begge Drengene i Heftighed og gale Streger stode hinanden nær, er vist, men hos hvem den onde Spire var størst, eller kom til frodigst Udvikling, vil Tiden vise. Jes Jappen var Tjenestepigens Barn, fattig, uden Tilhold, Elimar var den velhavende Commandors forkjælede Sønnesøn.

Bedst kom imidlertid han og Elisabeth ud af det; den

lille, underligt indesluttede Pige drog ham til sig, han følte sig her den Overlegne, den Beskyttende. — Tidt sad de To i en Baad og han roede over til de andre Halliger, selv til Føhr, ja endogsaa til Amrom; der gik de sammen i Dynerne og han hjalp hende at plukke Blomster og samle Steen; de legede i det Smaa Ingomar og Parthenia.*) De gik sammen til den gamle og nye Kirkegaard, sad hos Faarene paa Græsningen og kom i Besøg hos Fiskerne. Paa disse Vandringer havde Elimar ogsaa sine onde Øieblikke, Heftigheden bruste frem og gik derpaa over til slavisk Tilbedelse, til det inderligste Udtryk af Kjærlighed, af Lyst til at glæde hende igjen. Hun blev af de Fleste betragtet som et dvask Barn, og man fandt, at dette Dvaske med hver Dag tiltog; det mærkede Elimar ikke til; Børn i Almindelighed forstaae hinanden gjensidig bedst. Ofte sad hun, som det hed, tankeløs og ridsede med en Pind Streger i Sandet; det saae ud som en tom Leg, og Hedevig sagde ogsaa: „er det for en stor Pige at sidde saadan og skrabe i Sandet uden Tanke og Mening?" Men den var der! disse Streger og dette løse Sand bar en Fata Morgana-Bygning, som ved Ord blev synlig for Elimar; ham forklarede hun den hele Herlighed. Det var et Slags Grundrids af det Slot og den Have, hun vilde lade opføre, naar hun blev stor og uhyre rig; Slot og Have skulde reises her ved Havet, men ikke paa Oland, hvor Pladsen var for lille, nei, ovre paa Føhr; Træer skulde hentes fra de svenske Skove, Løvværk, som i Baronessens Gaard, voxe op ad Murene lige til Skorstenen, Fløiel og Silke hænge paa Væggene, og Sølv- og Guldstager, som de paa Alterbordet, staae med tændte Lys hele Natten. O, det lod sig saa deiligt udtænke, saa tydeligt afridse! Det var Værelserne og Havens Gange, hun her tegnede i Sandet, og saae fuldførte, saae dem

*) Halms „Sohn der Wildniß".

med Phantasien saa lyslevende og deilige. Idet hun en Dag saaledes bedst fortalte, sprang Elimar ind i Sandet, skrabede med sine Støvler til Høire og Venstre, saa at Alt gik i Eet, og raabte: „nu kommer Havet! suh! buh! — der skyller det Hele!" Og for Elisabeth var det, som om han omstyrtede Virkeligheden; Taarerne stode hende i Øinene, men Elimar loe og raabte: „Havet kommer!" tog den store Pige paa sin Ryg og løb afsted saa stærkt han kunde; hun skreg, og da han satte hende ned igjen og saae Taarerne endnu løbe, spurgte han: „hvad græder Du for? Du er et dumt Barn; der var jo hverken Slot eller Have, det var Brøvl Altsammen!" og han løb og sprang med hende, til Sorgen var glemt. De vare nede ved Havet, netop hvor den gamle Kirkegaard laae; de saae paa Skibene langt ude, smaa og store, og da fortalte Elimar hende, hvorledes hans Skib skulde blive udstyret; der maatte være Lukaf og Stormesse; det var noget Andet end hendes Slot, som hun kun tænkte sig, og som aldrig kom.

„Men intet Skib kan blive saa stort som et Slot," sagde Elisabeth; „der er intet Skib som den gamle Baronesses Gaard." Og hun fortalte om Stuen, hvor de gamle Portraiter hang bag det levende Grønne, hun udmalede Slottet større end hele Oland, og saa stort var jo intet Skib.

„Kæmpeskibet er endnu større," sagde Elimar og fortalte om Spøgelseskibet, Sømanden her troer paa. „Det seiler ude paa det store Hav, det er større end nogen af Øerne her; Dækket er saa langt, at Commandoren der altid er til Hest for at give sine Befalinger, Takkelagen saa uhyre, at naar unge Matroser kravle op og tumle sig deroppe, saa ere Aar gaaede hen før de blive færdige, og de komme ned som gamle Mænd med hvide Haar."

„Men hvor faae de Mad fra?" spurgte Elisabeth.

„I alle Blokhusene i Takkelagen ere Kroer, hvor de kunne

tage ind; Jap-Lidt-Piders Fader har jo engang været ombord, da han var Dreng. De vare komne i det Farvand, som kaldes Canalen, dernede ved England, og der er kun milebredt mellem Landene; derfor sad Skibet fast, og de maatte smøre Kysterne med grøn Sæbe, og fra den Tid skinne de altid endnu dernede." Og Elimar troede paa, hvad der var fortalt ham. „Jeg træffer nok engang paa Kæmpeskibet," sagde han, „og jeg er ikke bange."

Da bad den lille Elisabeth ham med Taarer, dog ikke at gaae ombord, endelig ikke at komme hjem som en gammel Mand med hvidt Haar og hvidt Skjæg.

„Men saa er Du jo ogsaa en gammel En, naar jeg kommer," svarede han. „Kan Du ikke begribe, der gaae ligesaa mange Aar for Dig? Du vil dog ikke have mig til Kjæreste!" Og han saae med et leende Ansigt paa hende, pillede imidlertid et Par løse Menneskeknogler ud af Jorden, hvor de ragede frem, og kastede dem langt ud i Vandet.

„Det maa Du ikke!" sagde Elisabeth. „De skal begraves om igjen oppe ved Kirken."

„Maa jeg ikke?" gjentog han og søgte just op et af de Største; han vilde lige kaste det, men lod dog være, idet han sagde: „Ja, vil Du være min Kjæreste, naar Du bliver stor? Det kan ikke vare saa længe til, og en Sømand skal have en Kjæreste; jeg er nu snart fjorten Aar." Han tog idetsamme Elisabeth om Halsen og kyssede hende. „Du skal ikke snakke om det til de Andre, heller ikke til Keike, for hun vilde nok have mig til Kjæreste, naar jeg vilde, men hun bliver for gammel; Du derimod bliver tilpas; Mandfolket skal altid være ældre."

Og Elisabeth hørte paa ham som om han fortalte en anden Historie; men Kjærestefolk vare de, syntes hun, og hun holdt ham endnu fastere i Haanden.

Og den ene Dag gik stille som den anden, og Efteraars-

stormene blæste og Havet rullede hen over den flade Ø. By og Kirke laae som et Vrag; mange Dage vare Beboerne aldeles skilte fra Fastlandet og de andre Øer. Ved Flodtid, i Stormveir, var det forunderligt for Hedevig, hvem denne Natur var mest uvant; hun sov ikke for den tordnende Lyd af Havet og af Bølgerne, som i lange, brudte Rullinger naaede næsten til Huset, mod hvis Muur hun ventede at eet eller andet Skib skulde kastes.

Hos Commandorens gik ogsaa Alt i sit gamle Trit, paa nogle ægteskabelige Stridigheder nær, som Elimar gav Anledning til. „Vildkatten bliver for gal," sagde Commandoren; men Bedstemoder vidste altid at finde noget Fortræffeligt i hvad Drengen gjorde, eller at vælte Skylden bort; det gjorde hun selv da Bedstemoderens, Oses Billede fandtes med udstukne Øine. „Det var Orm," sagde hun, „som havde saa akkurat gnavet to runde Huller i Øinene paa det gamle Portrait." Ogsaa mellem Claus og Piltitz var ved Elimars Spiloppper blevet et noget spændt Forhold, der endte sig tragisk. Den gamle Kat havde ikke Hoved nok til at indsee, at Elimar havde hele Skylden og den arme Allike aldeles ingen; det var jo i Forfærdelsens Krampe, at Claus strakte Been og Kløer, og det var Elimar, der lod dem som Redekam gaae hen over Piltitz's Ryg, men Piltitz var ingen Tænker, ihvormeget han havde Mine heraf, som vi jo ogsaa tidt see hos Menneskene; Piltitz forjog alle Venskabsfølelser, og en Dag, — — man hørte det Allesammen, men man var saa vant til at høre den Historie: „Claus gaaer paa Loftet med Piltitz!" — blev det raabt saa høit, at det burde have vakt Opmærksomhed; men det vakte ingen, uagtet det lød Slag i Slag, saa høit og stærkt, saa gjentaget; man hørte det fra Trappen, fra Loftet, altid længer borte, altid svagere og tilsidst slet ikke, og det var nu det Værste.

En Time efter fandt man Piltitz med skummelt Blik strække sig i sin Stol. Claus kom ikke tilsyne, Claus var ikke at finde, hverken i Huset eller hos Naboerne. Stakkels Claus! Ungdomsvennen havde taget ham i Ryggen, slæbt ham paa Loftet og spiist ham; Fjerene laae spredte rundt om, saa at Historien virkelig endte med, at Claus gik paa Loftet med Piltitz.

Det var første Gang Madame Levsen blev ordenlig vred paa Elimar. „Du er Skyld deri!" sagde hun; „Du er mere ond end Jes Jappen!" Det var det Grueligste, hun kunde sige, og hun brast i Graad, maaskee fordi hun havde sagt det. „Skam Dig!" sagde hun mildere; Claus og Piltitz have alletider holdt af hinanden, levet enige og lykkelige; Du har sat dem sammen, ligesom Du gjør med mig og Commandoren."

Og Elimar loe og forsikkrede, at Commandoren vilde ikke slæbe hende paa Loftet og spise hende, og saa tog han Bedstemoderen om Livet, svingede hende rundt, og hun loe; „man kan jo ikke andet," sagde hun, „for han har nu det velsignede Ansigt og er i Grunden et godt Barn. — Ja det er Du, min søde Dreng!" og saa var Forliget sluttet.

Men der var Ingen paa hele Øen, uden at han jo vidste at Claus var død og at Elimar havde Skylden.

Og Vinteren kom med Storm og Sneefog. I de lange Aftener skiftedes Moritz og Hedevig til at læse høit i Walter Scotts Romaner, disse sunde Skildringer, skaarne ud af Livet og Naturen. Det var Waverley og Røde Robin, som læstes. Commandoren og hans Hustru vare Tilhørere, og saa interesserede Tilhørere, som Faa; denne Forelæsen blev dem en Deel af deres Liv; de levede ganske med Fergus, Mac-Ivor, Rosa og Flora, de troede at have seet og kjendt Mac Gregor og Miss Vernon. Det Læste blev overført paa hvad de selv kjendte og havde oplevet; det Beslægtede mel-

lem Skotterne og Friserne laae saa nær, ikke blot i Sproget, men i gamle Skikke og Brug; ogsaa Friserne havde, som Skotterne, deres Clans; Slægtnavn af Familier er jo endnu hos Dithmarskerne: Boyerne og Reventlowerne. Ogsaa her herskede Blodhevnen næsten ligesaa længe som i Skotlands Bjerge. Herom blev talt, det levende Ord gik ud fra det Læste. Skotlænderens Emblem er en blomstrende Tidsel, denne for hans Bjergland saa betegnende Blomst, Frisernes Emblem derimod en Grødkjedel over Ilden. Men man udfandt dog deri det Beslægtede: Emblemet paa Hjemmet. Den poetiske Skotte seer det i Blomsten fra sine Bjerge, Friserne i Arnestedet; om dette dreier sig hele dette Folks Stræben, for Arnen kæmpede de, for den var deres Virken. Historie, Sagn, gamle Skikke og Brug ligesom fyldte mere og mere den Fure, Havet har gjort mellem Skotland og den cimbriske Halvø.

„Men Landene have jo ogsaa engang hængt sammen," sagde Madame Levsen; „idetmindste har England hængt fast ved Slesvig og Jylland. Det er et gammelt Sagn, at en heel Række Høie bandt England til vort Land; og den engelske Dronning skulde giftes med den danske Konge, men han sveg hende; da lod hun i syv Aar, med syv hundrede Mand, grave igjennem de grønne Høie, der holdt Havet paa begge Sider, og saa gik Havet sammen, slugte alle Øer og svømmede over hele Friisland, der blev til det Øland, det nu er."

Og Moritz talte om Anglernes Udvandring fra disse Egne til England og Skotland, og Commandoren beviste, at selv Brakanden, den, hans Fartøi var kaldet op efter, skreg godt Engelsk og Skotsk, idet den raabte: „good day! good day!"

De mange Historier og Sagn hos det frisiske Folk, det hele Liv paa denne Kyst og Øerne, vakte Beklagelse, at ingen

Walter Scott endnu var født i disse Egne, at Friserne saa godt som ingen Digter eiede.

„Ja, her er Stof," sagde Moritz, „men det ligger endnu som Marmoret i Bjerget, det venter Billedhuggeren. „Før Homer vare mange Helte," hedder det jo, men Verden veed ikke Noget om dem."

„Hvad kunde der ikke blive for en deilig Historie om Bedstemoder Ose? Det var en Kone! og om hende er det sandfærdigt, hvad der fortælles."

Moritz havde kun hørt Historien to Gange, Hedevig en eneste Gang; den kunde godt fortælles igjen, og det blev den; men vi ville endnu ikke høre den, men vente bedre Leilighed, overtydede om, at Madame Levsen nok fortæller den igjen, dersom hun lever, og det ville vi haabe, hun gjør.

Ved alle disse Samtaler og Oplæsninger vare ikke blot Elimar og Elisabeth Tilhørere, men ogsaa Keike, der maaskee var den meest Begeistrede for den skotske Digter. Elisabeth fattede kun saare Lidet, hun var endnu ikke ferm nok i Tydsken, og det var i det Sprog, Walter Scott blev læst. Saaledes gik Vinteren hen.

Drivisen havde lagt sig som et Bolværk om Øen; her kom graae, taagede Dage; endelig brød de første Solstraaler frem og Foraaret lyste; det eneste Træ paa Øen, den lille Stikkelsbærbusk, der stod i Læ, skød friske, grønne Skud, Solskinnet rullede dens fine Blade ud. Det vaagnende Liv bragte Taarer i Moritz's Øine; Foraarets grønne Skud vakte mere Veemod end Efteraarets Løvfald; det stille Solskin ligesom optøede Smerten; han saae paa den udsprungne Stikkelsbærbusk og tænkte paa Caroline, der havde eiet Livsfriskhed som denne og nu var Jord under Jorden.

Elimar, som under hele Vinterlivet havde viist sig som en flink Jæger, skudt og fanget Vildænder og Ederduunsfugle, ja

selv en Svane, som Jap=Lidt=Piders havde udstoppet for Madam Levsen, var ogsaa den Modigste til at springe om paa de svømmende Iisstykker og den Første til at sætte Baaden i Søen. I dette Foraar skulde han gjøre Reisen til Holland, og glædede sig dertil; det skulde være et prægtigt Land, havde man sagt ham, Marsken op ad Dage, og dertil med store Stæder, med Pragt og Magt. I Anledning af denne Reise maatte Elimar flere Dage til Føhr; Elisabeth følte derved en stor Bedrøvelse, selv Keikes Historier vare hende ingen Trøst. Paa en bestemt Dag i Foraaret skeer Føhringernes og Halligernes Afreise. Ugen før denne var Elimar igjen hos Commandor Levsen, og der bestemtes af de to Familier, Commandorens og Præstens, at de vilde aflægge Besøg hos nogle Venner paa Amrom, og Elimar skulde have den Fornøielse med; han maatte jo ogsaa sige Farvel til sine Venner og Bekjendte.

Mod Halligerne er Øen Amrom med sine hvide Sanddyner et sandt Høiland. Børnene vidste godt, hvor de fleste Kaniner derovre skjulte sig og hvor der mellem Dynerne blomstrede den smukkeste Lyng. Vinden var god, det blev kun en kort Seiltour. Begge Familier modtoges med stor Glæde og Jubel. Der blev dækket op paa det Bedste; Kaffekjedelen kom frem, Mændene talte om deres Sager, Qvinderne om deres; Elisabeth var allerede ude af Stuen, og nu listede Elimar sig; han kom gjennem Kjøkkenet, og da der Ingen var, kigede han i Gryder og Skuffer; i et Hjørne laae nogle Fiskeredskaber, og dem fik han Lyst til at prøve; Kassen, hvori de vare, og som var indrettet til at kaste over Ryggen, maatte med, og i et Spring var han ude.

Tæt ved Huset sad Elisabeth og saae mod Skrænten paa et Hul, som Kaninerne der havde gravet sig dybt ind under Lyngtørvene; et Par Dyr havde viist sig, men vare igjen blevne

borte i Aabningen. Man maa vide, at Amroms vigtigste Vildt er Kaniner, der Alle ere Efterkommere af eet Kaninpar, som for flere Aar siden strandede her paa Øen. Elisabeth pegede paa Aabningen, og Elimar laae strax paa Maven, kigede ind i den mørke Gang og kastede Stene derind, men Kaninerne forholdt sig rolige. Derimod viste sig øverst paa Skrænten tre Andre, der, da de saae Mennesker, øiebliklig med et komisk Spring dreiede om og toge Veien til de nærliggende Dyner, Elimar satte efter, Elisabeth fulgte langsommere med; hvert Øieblik stode Kaninerne stille, dreiede Hovedet, gjorde et høit Spring, løb derpaa tæt sammen og igjen ud fra hverandre, og forsvandt pludseligt i den forreste Dynedal.

Elimar blev længe staaende, saae til alle Sider og vendte saa tilbage til Elisabeth; de vare et betydeligt Stykke fra Hjemmet, men her, hvor de stode mellem Sandbankerne, var deiligt varmt; Elisabeth satte sig, hun var saa træt, han lagde sig i Sandet hos hende. Men længe blev han ikke liggende, saa var han oppe igjen, trak i Marehalmens lange Rødder, der som Baand hang frem fra Dyneskrænterne, og hele Lag Sand styrtede ned. Man maa ikke tænke sig Dynerne alene som en Bjergrække; af dens Sider vilde han ikke have mægtet at rykke den vilde Plante, — nei, de frembyde de mest forunderlige Skikkelser. Hvor Havet har kunnet virke med Magt mod dem, ere de forneden afskaarne, som var det skeet med en Spade; man troer at see en Række hvidgraae Muurcolosser, paa hvis Top Marehalmen groer og om hvis Sider Rødderne hænge frem som Slyngplanter; og nede i den graae, fugtige Grund vise sig underlige, rundagtige Figurer aftrykte af Havet, som var det dets hemmelighedsfulde Skrift, efterladt for at melde, hvilke Rigdomme og Rædsler det gjemmer.

Elimar kravlede op paa en af de høie Sandkegler, Elisabeth skulde ogsaa forsøge det Samme; det var en af de høieste,

de vare paa, og hvorfra de kunde see hele Nordhavet; det var i Ebben gaaet milevidt bort, ikke en Vind rørte sig. Længe stode de ikke her, de maatte ud paa den vaade, faste Grund, hvor der laae saamange Stene og Skaller rundt om; der laae ogsaa en heel Flaske, vel tilproppet. Elimar holdt den op mod Solen og saae, at der indeni laae et Papir, og snart blev Flasken slaaet itu; Papiret var beskrevet, men i et Sprog, Elimar ikke forstod; dog det vidste han, og det forklarede han for Elisabeth, at der var forgaaet et Skib etsteds, og i det sidste Øieblik havde de ombord skrevet dette og lagt det i Flasken, at Menneskene eet eller andet Sted i Verden kunde faae at vide, naar og hvor de vare døde og hvad de og Skibet kaldtes. Elisabeth fandt en underlig, guul Steen; den saae ud som Sukker; den var et deiligt stort Stykke Rav; gned man den varm mod sit Ærme, saa trak den Straa til sig. Idag var det en Lykkedag til at finde, og de gik længer og længer ud. Rundt om var som et Net af Vand spændt om hele Sandbunden; noget ude laae nogle høie Stene, og mellem disse fandt man Stykker af et Ror, en Vordugshat uden Puld, men tillige brogede Muslingskaller og, hvad der var endnu prægtigere, i en Pjøs Vand sprællede to store Fiske; Elimar vilde tage dem med Hænderne, dog, de smuttede fra ham igjen, men fanges skulde de. Elisabeth stod oppe paa en af de store Stene og saae til. Tiden gik deiligt, stille var det og Solen skinnede prægtigt.

Med Eet bemærkede Elimar, at Grunden begyndte at blive mere fugtig, at Vandnettet laae fyldigere; det var nok derfor paa Tiden at vende om, Floden vilde snart komme. Elimar saae mod Amrom, der kunde være en fire hundrede Skridt borte, men det var som Øen med Eet var sunket. En Taage Nord fra væltede frem og havde ganske indhyllet de nærmeste Klitter, og i næste Øieblik begge Børnene med. Solskinnet

slukkedes, Solen blev rødere og rødere; Elimar greb hurtig Elisabeth og skyndte sig mod Øen.

„Jeg bliver saa angest!" raabte Elisabeth. „Hvor er Amrom og hvor er mine Skoe? Jeg maa have mine Skoe og Strømper!" Disse havde hun netop faaet af for at gaae i Vandpjøsen til Elimar og Fiskene, da Taagen bemærkedes. Elimar vendte om; Skoene skulde ligge paa den store Steen, hvor hun havde siddet; de vare gledne ned, men de fandtes. Taagen var saa iiskold og saa tæt; Elimar havde Elisabeth paa Ryggen og skyndte sig afsted, men de enkelte Forgreninger af hvad vi have kaldt Vandnettet, de tilbagestaaende Vandrifter og Pytter voxte, de maatte omgaaes, og idet han troede at være tæt ved Sanddynerne, stod han ved de samme Stene, han kom fra. Med Fødderne stødte han mod en Gjenstand; det var det lille Træskriin, hvori Fiskeredskaberne laae, og som han i Flugten havde glemt; han tog det op, men var aldeles vildfarende angaaende Retningen, hvori Øen laae. Raab og Skrig var til ingen Nytte, men dog raabte han. Havet kom allerede, den første lange Havskylle slog over hans Fødder. Da løftede han lille Elisabeth op paa den høieste Steen og satte sig selv ved Siden; den næste Sø kom stærkere rullende, men alt som den steg høiere op over Sandbunden, blev Bevægelsen svagere, — Veiret var saa ganske stille.

Elisabeth græd ikke; det var, som begreb hun den hele Fare; bleg og med et forunderligt Blik saae hun paa Elimar; Floden steg og steg, saa at han maatte staae op paa Stenen ved Siden af hende; der var neppe Plads for To. Han raabte igjen med al den Fortvivlelsens Kraft, han havde, og nu troede han at høre en Hund gjøe, rigtignok fra en ganske anden Kant, end den, hvor han tænkte sig Amrom, maaskee at Nogen i en Baad nærmede sig. Et Øieblik fortyndedes Taagen, der blev paa Himlen en lysere Deel end før, og han vidste nu, hvor So-

len stod; den var hans Compas, Amrom laae just i den Retning, hvorfra han troede at høre Hundegjøen, men denne var ganske ophørt og Havet steg høiere og høiere.

Allerede gik Vandet over deres Fødder paa den store Steen. Elisabeth kunde ikke staae fast, hun klyngede sig til Elimar, og Begge faldt ned i Vandet; men hurtigt fik han hende igjen op paa Stenen, selv stod han nedenfor i Vand til Brystet og holdt hende med begge sine Arme. Floden tog stedse til; da skød han i Hast Kassen, hvori Fiskeredskaberne laae, ind under sine Fødder og kom derved et Stykke iveiret; hans Hoved var nu næsten i Høide med Elisabeths.

Der var ikke Bølgebevægelse i Havet; stille hævede Vandfladen sig, som var det ikke den, der steg, men som var det de To, der i et roligt Vand langsomt sank tilbunds. Elimar udstødte et Fortvivlelsens Raab, men det besvaredes ikke. Ved hvert Minut kom Vandspeilet høiere, snart vilde det naae op over deres Hoveder: Elimar var bleg som en Død, Taarer stode i hans Øine, han kyssede lille Elisabeth, der slyngede sine Arme omkring hans Hals. Vandet rørte ved deres Bryst og begyndte at løfte dem.

Da skingrede en Stemme tæt ved, der hørtes Aarepladsken, og i Taagen viste sig en Baad, hvori der sad en Mand; han kom nærmere, det var Jap-Lidt-Piders; han havde hørt Skriget og kom netop i rette Tid for at hjelpe. I Hast fik han dem i Baaden og satte saa med raske Aaretag mod Oland.

Her fik han først at vide af dem, hvorledes de vare komne i den Nød og Fare, og at Commandorens og Præstens vare paa Amrom i Besøg; saasnart han derfor havde afleveret Elisabeth til Keike, der bragte hende iseng, og Elimar var gaaet til Sit for at gjøre det Samme, seilede Jap over til Amrom og fortalte, uden just at indlade sig paa Biomstændigheder, at de To vare allerede hjemme og i god Behold.

Elimar havde ingen Skade af det vaade Bad; Elisasabeth derimod maatte et Par Dage holde Sengen, kunde ikke komme med til Føhr paa Afreisens Dag; men Tanken var der, i den stod Elimar, saa elskelig, saa lyslevende; den var i hine Minuter, da Havet bandt dem sammen, voxet fast for alle Tider; en Følelse var vakt, som den i en ligesaa ung Barnealder fandtes hos Ariost, hos Byron og Flere, hvis Navne lyse over Hverdagslivet.

Det var Afreisens Dag; Mænd og Qvinder havde samlet sig ved Landsbyen Gothing paa Føhr for at sige Farvel til deres Slægt og Kjære. Fartøierne glede fra Land; den store Skare Qvinder i deres sorte Klædninger stode paa det høieste Punkt, en gammel Kæmpegrav; fra den tilvinkede de deres Bortreisende det sidste Farvel.

V.

Et Par Aar. — En gammel Bekjendt træder op.

Først om en syv til otte Maaneder igjen kunde Elimar ventes tilbage; det var en lang, lang Tid, syntes Elisabeth, og var inderlig bedrøvet; men hvorledes vilde hun have baaret det, om hun havde vidst, at Haabets Maaneder tidt i Virkeligheden blive Aar, at Hjemkomstens Dag laae endnu fjernere end den Dag, hun nu mindst tænkte paa, hendes Confirmationsdag. Paa den Dag begynder Seiladsen paa Livets aabne Sø; det er en alvorlig Dag, og vi ville flyve hen til den og de eventyrlige Begivenheder, som den oprullede, men dog ikke før vi som i en stor Ramme have samlet de mellemliggende Aar og fremhævet,

hvad der i Elisabeths Liv kunde kaldes „Hjemmet paa Halligerne".

Som en lykkelig Modvægt mod den Phantasiens og Overtroens Verden, hvori Keikes Historier førte Elisabeth, var den sunde Natur og fornuftige Virksomhed, Hedevig altid søgte at føre hende til; hun maatte lære at sye og strikke, at kunne lidt Musik, og Elisabeth var i Alt forunderlig letnem, fattede snart, var huskssom og forraadte ualmindelige Evner. Det var Hedevigs Glæde at aabne og skjærpe hendes Øie for Naturen; den og Bibelen vare de to Bøger, som altid laae opslagne, hiin uden om, denne inde i Huset; begge bleve læste, begge kastede en Afglands i dette Hjem og gjennemtrængte dem, som levede der. Hedevig var i sit stille, inderlige Væsen en Velsignelse, der levede ganske for Broderen og det Barn, hun havde taget til sig; der var Poesie i hendes Sjæl uden at hun selv vidste det, og med den opfattede hun Alt, og hendes Øie lyste da forunderligt, som et grædende Barns Øie kan lyse, naar Bedrøvelsen gaaer over i Glæde.

„Hvor de store Stæder med deres Selskab og Skuespil," tænkte hun, „ere fattige mod det kjære Samliv i Eensomheden her, mod det Skuespil, som Havet og Himlen ruller op hver Dag og Aften!"

Hvorledes det iøvrigt rørte sig i Verden, vidste man ogsaa; Aviserne fik man jo, rigtignok paa Omgang og en Uge gamle; Bøger indtraf hver Maaned. Den nyere Literaturs Frembringelser kom i denne Afkrog af Verden, for det ganske lille Publicum, ligesom for en ny Domstol; mangen Bog, frembaaren og opløftet ved Anmeldelser, sank her for Naturens Dom; det beundrede Konstige, hvori der ingen indre Sandhed var, faldt hen i sit Intet. Hvor de to Bøger, Natur og Bibel, vare de første og Exemplet for alle Skrifter, maatte Fordringerne blive anderledes end de, Moden havde.

Ved denne Leven ind i alle Bøgers Bøger, ved fra disse at kunne læse høit for sin Kreds og Menighed, saaledes som Moritz af sit Hjertes Trang maatte, var det ikke alene fra Kirkens Prædikestol, han pegede hen paa Gud, men fra den lave Strandbred, fra Naboøernes Dyner; man vilde i enhver Tidsalder have forstaaet ham paa disse Steder. Intet betragtede han som Tilfældigt, men som Led i den store Kjæde; han fandt i det Ubetydelige tidt den skjulte Spire til et stort Betydningsfuldt, og han ledte de Andres Opmærksomhed og Tanke hen herpaa. Han lærte dem, hvorledes det enkelte Straahalm, som Vinden kaster om paa Kysten og fæster der, maaskee om Aarhundreder er til Frelse for Landet i den truende Stormflod. Det ubetydelige Straa samler om sig det løse Sand, det voxer og voxer, og tilsidst staaer det som en beskyttende Sanddyne. „Dog, stol ikke paa den," sagde han da, „see i den Magtens og Storhedens Fald! Intet i denne Verden er varigt. Hist ude, hvor Havet bryder sig mod Revlerne, stod for faa Aar tilbage et mægtigt Sandbjerg; da kom Kaninerne, de gravede deri deres Huler, Vinden blæste ind i disse, borede ved Nat og Dag, Søen slog mod den løse Grund, og Sandbjerget sank, rullede ind under Bølgerne."

Denne Sammenleven med Naturen, Læsningen om Aftenen, der altid i sit Valg var sund og underholdende, — de Walter Scottske Romaner, som for Elisabeth vare den levende Virkelighed, — opfyldte hende, som Sollyset opfylder Planten, og gav hende en Friskhed og Naturlighed i hendes Tanker. „Midlothians Hjerte" var den af alle Romanerne, som meest tiltalte hende, i denne fandt hun sin Heltinde, sit Ideal, og det var „Effie Deans"; Vandringen fra Edinburgh til London opfyldte og beskæftigede hende mange Tider; hun var langt mere hjemme i Skotlands Folkeliv og Sæder, end i det Lands, hun selv hørte til.

I selve Sommertiden var der i de senere Aar kommet en stor Samleven her paa Øerne med Verden og Menneskene. Badegjesternes Antal i den lille By Wyk paa Føhr, som kun ligger en Miilsvei fra Halligerne, var betydeligt tiltaget, den 1819 her grundede Badeanstalt betydeligt udvidet, og ikke blot fra Slesvig og Holsteen kom Besøgende, men selv fra det indre Tydskland. Et Slags Hotel, hvor en Hamborger førte Beværtningen, var oprettet derovre; et tydsk, omvandrende Musikcorps gav der Musik hver Søndag; man kunde fra Oland, naar Vinden bar derover ad, høre saa tydeligt og smukt, hvor de spillede. Med Commandorens gode Kikkert saae man der lange Rader Spadserende paa den med Træer nysbeplantede Promenade langs Søen, og mangen mørk Aften var det en Lyst at see, hvor man lod Raketter stige eller havde et Fyrværkeri. Jævnligt kom der nogle af de Fremmede i Besøg til Oland; Enkelte vare anbefalede Commandoren eller Præsten. Naar i September Badetiden sluttedes, drog Enhver sin Vei, og det stille, eensformige Liv begyndte atter. Mellem dem, som saaledes vare anbefalede Moritz, var en Skotlænder, Knox, der regnede sig i Familie med Skotlands Reformator, hvis Navn han bar. Han havde i ung Alder bereist hele Europa, men i det sidste Aar var det især Tydskland, Holland og det skandinaviske Norden, som havde hans hele Interesse; det Beslægtede i disse Nationer, Familiebaandet mellem dem, var hans Studium; han udtalte sig klart og tænkende derover, og var tillige den ypperste levende Commentator over de Walter Scottske Romaner; som Dreng havde han jo bereist dette af Digteren besjungne:

«Land of brown heath and shaggy wood,
Land of the mountain and the flood!»

Hans Familiehuus var i Kilburn, altsaa ikke langt fra Abbotsford, hvor han oftere havde besøgt den store Digter; han vidste mange charakteristiske Smaatræk om ham, kjendte saa godt

hans troe Hund Maida, havde tilbragt Aftener i Familiekredsen, baaret paa sin Arm Datterdatteren, Lockharts yndige Barn, det forædlede Udtryk af Walter Scott. Ved alle disse Fortællinger, Oplysninger og Træk fra hine Romaners Vugge, traadte disse for Elisabeth end mere over i Øieblikkets levende Virkelighed; denne selv fik en saa romantisk Glands, en Deilighed, der gjorde Det, at leve, til den høieste Lykke.

Moritz's og hans Søsters Personlighed tiltalte Skotlænderen; deres reent religiøse Væsen, der naturligt kom frem i selve Husets Skik og Brug, stemmede overeens med Skotlænderens Opdragelse; hos Præsten paa Halligerne mødte han igjen Hjemmets Sædvaner, her læstes Velsignelsen over Bordet før man satte sig, her havde Søndagen sin stille Hellighed, Aftenerne deres Andagtstimer; der var deri intet Søgt, Alt sprang ud af en naturlig Følelse og et religiøst Gemyt.

Det var den anden Sommer, at Knox kom til Føhr. En Dag bragte han med sig til Halligerne en ny Badegjest, der dog ikke i mange Aar havde været i Danmark, men derimod i Paris, hvor han ved sine musikalske Compositioner havde vakt Opsigt. Bladene forudsaae, at han vilde bryde en ny Bane; aldrig før vare Tonerne saaledes, som hos ham, blevne malende Ord. Imidlertid nævnedes han altid som Svensk, idet Sverrig var det Land i Norden, de kjendte bedst; der var en af deres Generaler, en af Napoleons Feltherrer, Bernadotte, bleven Konge.

Den Danske, som i dette Øieblik var Badesaisonens Løve, — hvad gjør ikke et Navn med fransk Berømmelse —? var en fiintbygget Mand midt i de Tredive; der var en forunderlig Bevægelighed i Ansigtet, en Blanding af Godmodighed og Stolthed, og det vibrerede, især om Munden; det var i de fine Træk om den, maaskee mere end i selve Øiet, at en Psycholog skulde søge at udfinde Charakteren. I hans Tale var hele Franskmandens

Livlighed og en Indblanding af hans Morsomhed i Udtrykket. Han vilde efter Badesaisonen igjen til Paris, men dog først aflægge et kort Besøg i Danmark. De fleste adelige Familier der, syntes han at kjende; Sommer- og Vinterlivet vidste han god Besked med; han roste meget der, men i hans Roes blandede sig Ironi, ja stundom Bitterhed. Det var især hans mageløse Talent for at phantasere paa Pianoet med een Haand, som havde knyttet Skotlænderen til ham; det var dette forunderlige Dygtige, han undte Moritz og Hedevig at faae at høre; der var jo i Præstegaarden et godt Claveer, Elisabeth sang til det alle de Sange, Caroline engang havde sunget, Reichardts herlige Compositioner til Goethes Digte.

Knox havde allerede et Par Dage forud i et Brev fortalt om den nye Gjest, og nu stod han i Præstens Stue, hvor han modtoges paa det Hjerteligste. Moritz studsede ved at see dette Ansigt, denne Personlighed; der var Noget deri, som forekom ham bekjendt: de maatte have seet hinanden før, ja ikke saa ganske flygtigt; der knyttede sig Erindringer til deres Møde, — men hvilke?

„Vi ere neppe ganske fremmede for hinanden," sagde Moritz, „jeg maa kjende Dem, men hvorfra, erindrer jeg ikke øieblikligt. Hvor kan jeg vel før have nydt Æren af at være i Deres Selskab?"

„Maaskee i Paris," svarede den Fremmede, „eller i Danmark; min hele Ungdom har jeg tilbragt der; det var ikke min lykkeligste Tid, men den bragte mig dog ogsaa sine Goder."

Hedevig skulde hjelpe Moritz's Hukommelse, sige, hvorfra han kjendte ham, men kunde ikke, og det var ogsaa ganske vist, at hun nu saae ham for første Gang. Der blev talt, spadseret, viist omkring; man havde seet Kirken, besøgt den gamle Kirkegaard, været i Commandorens Huus, og Middagsmaaltidet var taget. Den Danske var saa underholdende, vidste hundrede

smaa Anekdoter, der sprudlede som Raketter og belyste Samtalen. Bogsamlingen blev seet og Musikhylden, ja, her saae det tyndest ud. —

„Weyse! min kjære, fortræffelige Weyse!" udbrød han; „i ham har Danmark en national, dygtig Componist, større end Nationen veed. Ingen kjender ham ude, og hjemme er det kun de ægte Musikfolk, som begribe hans Betydning."

Det var Weyses Musik til Macbeth, der laae paa Hylden, og som han tog frem.

Denne har dog faaet almindelig Anerkjendelse," sagde Moritz: „den deilige Taffelmusik deri, Vægterens Sang og Hexescenerne."

„Jeg skatter og elsker Weyse!" svarede han; „jeg troer at turde regne mig til hans ivrigste Beundrere. Dog angaaende denne Composition er jeg, maaskee ved min musikalske Egenhed, forskjellig fra mine Landsmænd, selv fra de Dygtige. Jeg vilde just her have noget Andet end det Givne. Jeg savner her, hvad netop Weyse vidste at paatrykke sine Compositioner: det Charakteristiske. Taffelmusiken i Macbeths Slot er, jeg vil endogsaa sige, genial, men den er ikke charakteristisk for Tiden og Stedet, Compositionen her fører os ikke til Inverneß i Macbeths Slot. Gamle skotske Folkemelodier, eller Toner, som disse, maatte høres, Instrumenter maatte dominere, hvorved man kom til at tænke paa Sækkepiben. Hexescenerne i Musik kan jeg kun tænke mig ved at Musiken udmaler Situationen; det Ubehagelige, det Hemmelighedsfulde, Nattens Uveir paa Heden, vilde jeg underlægge en monoton Sang, der alene fandt sin Afvexling i Stemmens Synken og Stigen." Saaledes, som de fleste Andre, udtalte den Fremmede kun sin Dadel, udtalte den levende om Den, han beundrede.

Paa Hedevigs Indvending, at Taffelmusiken idetmindste for hende klang som ægte Skotsk, satte han sig til Claveret.

Ja, jeg kan dog ikke spille det," sagde han; „ti Fingre kræves dertil, og jeg har saagodtsom egenlig kun fem." Og han viste en stiv Haand: „det er Erindringer fra en Skovtour i Danmark!" Og med den raske Haand arbeidede han paa Claveret med et saadant Udtryk, en saadan Dygtighed, at man skulde troe, han havde fire Hænder; der kom et Liv, en Sjæl i det fiintbyggede Ansigt, Øinene lyste, Læberne vibrerede, og for Moritz gik det da op, hvor han havde seet ham, hvem han var; — og dog, hvorledes var det muligt? — Hiin, han huskede, var fattig, overseet, upassende behandlet, og Denne en berømt Mand, hvis Navn fra Frankrig lød med Betydning gjennem Konstverdenen.

„Jeg har seet Dem i Fyen for mange Aar siden," sagde Moritz.

„Det er muligt!" svarede han, „vist hos min gamle Veninde, Baronessen, i Fugleburet, som man saa vittigt kaldte Gaarden, thi hvor er man saa vittig, som i mit kjære Fædreland?"

„Nei, paa det Gods, hvor en af mine gamle Manuducenter boer, Grev Frederik."

„Der!" sagde den Fremmede, og Blodet kom et Øieblik i hans Kinder; det er rimeligt, der har jeg oftere været i flere Uger."

„Og De er, eller var dengang Kammerjunker?" sagde Moritz.

„Det var jeg," svarede han, „og jeg er ikke i Titel avanceret siden. De kjender da vist den gamle Baronesse paa Nabogodset? En fortræffelig Kone, uagtet alle sine Underligheder. Jeg holder af hende som om hun var min Moder, det siger jeg Dem forud; jeg skylder hende, næst Vor Herre, det jeg nu er, min uafhængige Stilling, Uddannelsen af mit Talent."

Og Moritz erindrede ham om Aftenen hos Grevens, hvor

de fik, han huskede endnu Udtrykket: en musikalsk Forelæsning. „De phantaserede for os over en af Kæmpeviserne; den nuværende Grevinde var just med sin Moder kommen i Besøg og var henrykt —!"

„Clara!" udbrød Kammerjunkeren, — vi ville lade ham beholde dette Navn: — „Clara! hvor hun var smuk! ja, hun sagde mig Complimenter, det var jeg dengang ikke vant til at høre; hun var henrykt, men foretrak dog at jeg spillede Dandsemusik."

„Vi vare Alle glade ved at høre Dem."

„„Bare ikke Noget af Dem selv!"" bad Grev Frederik mig. O, jeg husker den Aften saa godt! der er visse Minuter i Ens Liv, man beholder i sin Erindring, medens hele Maaneder blive glemte og komme aldrig frem igjen."

„Det er dog ikke Følgerne af den ulykkelige Væltning med Vognen?" spurgte Moritz og pegede paa Kammerjunkerens stive Haand.

„Jo, det fik jeg fordi den unge Herre ikke havde lært at kjøre og dog skulde være Kudsk; men jeg maa ikke klage over den Begivenhed, den har været til mit Gavn og ikke til min Skade. Med to sunde Hænder var jeg maaskee bleven en dygtig Claveerspiller, og vedbleven, i trange Kaar, at være maitre des plaisirs for nogle almindelige Mennesker, hvem Fødsel og Formue have givet denne Verdens Goder; da Haanden blev stiv og ubrugelig til Claveerspil, maatte andre Evner udvikles, og, Gud skee Lov! der vare nogle. Mit Compositionstalent, min Ulykke, eller om man vil, mit Uheld, og den Maade, det skete paa, kom den gamle Fru Baronesse for Øren; hun havde to Gange før hørt mig spille og fundet Fornøielse derved, nu blev hendes Deeltagelse vakt, et Par Krænkelser, jeg tør troe uforskyldte fra min Side, men som jeg led af den overmodige Grev Frederik, bragte hende til at blive min Beskytterinde, og inderlig deeltagende

viste hun sig; ja, — jeg skammer mig ikke ved at tilstaae, at hun har understøttet mig i Paris; hun har som en Moder offret Pengesummer paa mig. I Begyndelsen var det vel kun en Idee hos hende, en Grille, hun satte igjennem; man loe ad hende, som man har leet ad hendes bedste Handlinger, men hun holdt da just paa mig og det Dygtige, Gud gav mig, og hun vilde, hvad hun vilde. Jeg er glad ved at hun har faaet nogen Ære af mig."

Elisabeth hørte til med Forundring og erindrede sig nu ogsaa den musikalske, blege Mand, der med den ene Arm bunden i Tørklæde var kommen der paa Gaarden en kort Tid og havde musiceret med een Haand; han var saa stille og bedrøvet. Hvor ganske anderledes fremtraadte han ikke her, kjæk, bevidst og levende i at fortælle! heller aldrig før havde hun hørt Nogen tale med en saadan Inderlighed og Varme om den gamle Frue, som han her talte om hende.

„Jeg har altid fundet, der var særdeles meget Godt ved Fru Baronessen," sagde Moritz; „jeg har jo selv kjendt hende; ganske forunderlig er hun dog i Meget, og man kan egenlig ikke fortænke Verden i, at den opfatter hende som den gjør det."

Og Kammerjunkeren talte om hendes Barndomsliv, som vi kjende det, om hendes Fader, „lange Rasmus", der red paa Træhesten i den Gaard, hvor hun nu som gammel Kone boede og befalede, viste, hvorledes hun under de Omstændigheder, hun var opvoxet i og underkastet, maatte blive den forunderlige Charakteer, hun var, at der i denne forqvaklede Personlighed laae de bedste og ædleste Elementer, men at Verden nu engang fremhævede og omtalte det Kantede og det, man kunde lee af.

„Jeg ønsker ikke at omstyrte Deres Tro i den væsenlig smukke og rigtige Opfattelse af den gamle Frue," sagde Moritz; „men i et Par Tilfælde vil jeg ikke og vil De heller ikke kunne undskylde hendes ubillige Færd. Saaledes," og han pegede paa

Elisabeth, „var dette Barn hendes erklærede Yndling, men ved en Handling, som et Barn i hendes Alder kunde have fortjent Riis for at have begaaet, stødte hun hende ud i den vide Verden; vel lod hun ikke Barnet sulte ihjel, men hun slap det, ligegyldig for, til hvem det kom og hvad der vilde blive af det; aldrig har hun siden spurgt om dets Skjebne. Og nu hendes eget Blod, hendes egen Dattersøn, som hun aldrig vilde see, hvem hun ligesaa ligegyldig lader gaae som en Fremmed i Verden."

„Det er Uret," svarede Kammerjunkeren; „her vil hun ikke kunne undskyldes, men hendes Maade at være paa vil kunne forklares og betinges i den Personlighed, hun er; hvad Dattersønnen angaaer, der skal være et dygtigt og fortræffeligt Menneske, da ligger hos Baronessen i hendes Forhold til ham et Motiv, maaskee kun en fix Idee; jeg kjender den, men har ikke Ret til at røbe den, selv til hendes Forsvar, eller for at forklare hende; dog, i denne ulykkelige Idee ligger hele Hemmeligheden af hendes Opførsel. — Han har levet mange Aar i Italien."

„I endeel Aar har jeg kun to Gange hørt fra ham; den ene Gang var strax efter hans Ankomst til Rom, da gav han sig med Liv og Sjæl til at være Maler; anden Gang, han skrev, det var et Aar senere, havde han lagt Paletten og var bleven Billedhugger."

„Nu troer jeg ikke han er nogen af Delene, idetmindste ikke uden privatiserende; iøvrigt veed jeg saare Lidt om ham."

Under Samtalens Løb om Venner og Bekjendte i Fyen viste sig iøvrigt, at det var Kammerjunkeren, som var bedst underrettet. Baron Holger havde forrige Vinter været i Paris, og der en Dag forsikkret ham, at i Danmark havde han anseet Paul de Kocks Romaner for det Første i Verden, men at han i Paris fandt, at det, at udføre dem selv i Virkeligheden, var dog det egenlige Første. Paa samme Tid, han bebreidede

sig selv sit lette Sind, undskyldte han sig igjen med, at havde han faaet Clara til Kone, var han bleven et Mønster paa Mænd; men naar Himlen ikke tog Hensyn til dydige Ønsker, saa havde man heller ingen Forpligtelser mod Himlen. Hvad Grev Frederik angik, da var han efter sin Faders Død Herre paa Godset og Aristokrat i høieste Grad. Vintermaanederne tilbragte han i Kjøbenhavn, alt Stort og Fornemt kom i hans Huus, Prindser og Diplomater, dog ogsaa Konstnere, — Clara var jo Beskytterinde af det Skjønne, hun malede selv, skrev ganske allerkjæreste Smaavers, sagde man, og skulde ikke alene selv have givet, men indsamlet og tvunget Folk til at give Pengebidrag til Opførelsen af Thorvaldsens Museum.

Dette var omtrent Resultatet af Kammerjunkerens første Besøg paa Halligerne. Ved et fornyet blev hans Interesse især vakt for Elisabeth, hvis Historie han fik at vide, og hos hvem han opdagede et stort musikalsk Talent og en Stemme med et forunderligt smukt Udtryk. Men det vakte ikke liden Overraskelse i den stille, fromme Præstebolig, da han en Dag foreslog dem at lade denne Stemme uddanne for Operaen, og i den Anledning udviklede en Grisis og Albertazzis Fortjeneste, Hæder og Rigdom. Moritz smilede og rystede med Hovedet, sagde, hvor kjær han havde sin Pleiedatter, ja, at det vilde være ham altfor tungt at skilles fra hende, selv om det kun gjaldt, at hun tog til Kjøbenhavn; den fortræffelige Etatsraad Heimeran havde just i et af sine Breve foreslaaet, at Elisabeth skulde tilbringe en Vinter i Hovedstaden hos ham, der see lidt Mere af Verden, end hun nu havde Leilighed til, og modtage den gode Indvirkning, en større Stad altid kan give en ung Pige; dog var Talen slet ikke om denne Reise, før efter hendes Confirmation, og til den Tid var endnu halvandet Aar.

Ved Badetidens Slutning i September forlod først Kammerjunkeren og saa Skotlænderen Føhr. Vi ville senere

andetsteds møde dem; nu derimod ile vi til en Begivenhed, der som et Tordenskrald fra klar Himmel lød til Forfærdelse for Commandorens og Præstens, og blev et Vendepunkt i Elisabeths Liv.

VI.

Fortvivlelse. — Hjelp fra „Midlothians Hjerte."

Fra Elimars Afreise til hans Hjemkomst skulde kun ligge Maaneder, og vi vide, at disse bleve Aar. Commandoren var gaaet ind paa, at Elimar i Holland, hvor han var blandt Venner og Bekjendte og i et godt Huus, skulde tilegne sig theoretiske Sømandskundskaber; dermed gik den første Vinter; han syntes at være lystig og tilfreds. Elisabeth fik altid en Hilsen fra ham, hans Breve hørte hun og vidste af dem om alt det Nye og Prægtige, han saae, de store Slotte og Kirker, de altid klingende Klokkespil i Taarnene, de dybe Canaler i Gaderne, hvor store Skibe laae lige ind under høie Træer; hun vidste om Landeveiene, at de gjennem hele Landet vare murede, som Steengulvet i Marskens Melkestuer, — o, hvor man der maatte kunne kjøre, og ikke vælte, som paa de slesvigske Digeveie! Elimar havde ogsaa været i Komedie, hvor man agerede hele Historier med Musik og Sang, og han og alle de, som saae derpaa, sad med lange Piber i Munden og dampede, saa der var en Røg derinde; — men deilig gik Komedien fort, og der blev drukket Thee og læst Aviser. I Vinterens Løb, da Canaler og Søer vare frosne og blanke som et Speil, bleve Begkrandse tændte derude, skrev han, Blus brændte, og hele udklædte Skarer, Fruentimmer og Mandfolk, Allesammen paa Skøiter, en heel Maskerade, fore om

paa Isen; Nogle bare Fakler, som de svingede og sloge mod den blanke Iis, der skinnede igjen; det havde endnu været en deiligere Komedie, end den i Theatret, hvor der blev drukket Thee og røget Tobak. Elimar var uendelig lykkelig i Holland og holdt af Land og Mennesker. Aaret efter gik han tilsøes, og i Høsten atter tilbage til Haarlem, hvor Orgelet i Kirken var det første i alle Verdens Lande, og spillede som om hundrede Spillemænd kunde sidde i det, og hvor Tulipaner blomstrede med Farver, som der ikke var i Madame Levsens Brudekjole, der dog skinnede som ingen Kjole paa Halligerne. Imellem kom der en anden Klage over „Spilopmageren", som Commandoren kaldte Elimar, men kun en eneste Gang var der ret Grund til alvorlig Tale, det var over Elimars ubetvingelige Heftighed, der gjerne engang kunde bringe ham i Ulykke, som Brevet lød. Han gik imidlertid ved det tredie Foraars Begyndelse som Understyrmand med et stort Fartøi til Nordamerika og kom ikke forud i Besøg til Hjemmet, som havde været Bestemmelsen, men i Hilsenen til Elisabeth kaldtes hun, og det var for første Gang skriftlig: „min lille Kjæreste." Et Par morsomme Dukker fra Schewening en sendtes hende, det var Mand og Kone af smaa Conchylier, samlede ved Stranden, og saaledes sammensatte, at de viste hele Klædningen og Udseendet af Fiskerne der.

Men ikke den næste Høst og heller ikke den følgende kom Elimar til Halligerne; han var bestandig paa større Søreiser, og Amerika var altid Maalet.

Dersom Elimar var vendt tilbage og i længere Tid var bleven paa Halligerne sammen med Elisabeth, var maaskee den Nimbus, der nu omgav ham i hendes Tanker, bleven slukt, maaskee den tidligt udviklede unge Pige vilde have seet ham anderledes, end hendes Phantasie nu belyste ham. I de sidste Aar var hendes Aand mærkelig udviklet; ogsaa i legemlig Henseende var hun fremme for sin Alder, man kunde næsten antage hende

for sexten Aar og hun var kun fjorten. I det tilstundende Foraar var hendes Confirmation bestemt, men ved Juletid blev hun syg, en Green af Typhus var det; Moritz vaagede selv et Par Nætter ved hendes Seng; det var ham, som gjenlevede han de Sorgens Timer ved Carolines Sygeleie.

Men Elisabeth kom sig igjen, om endogsaa kun langsomt. Medens det svage Legeme laae som en Byrde, havde Aanden forunderligt løftet sig til Gud og var nu ligesom med en større Kraft og Udvikling vendt tilbage. Legemet vibrerede under denne Fylde, der var en nerveus Enthusiasme og en Iver, som næsten ængstede. Hun taalte ingen Slags Anstrengelse, man turde ikke lade hende læse; Confirmationen maatte udsættes til Efteraaret, og i hendes stille Sind var det Elisabeth en Trøst, at saa kunde Elimar være der; man ventede ham netop til denne Tid.

Confirmationssøndagen kom, den lille Kirke var pyntet med lange Baand, hvorpaa hang brogede Blomster af Papir; Madame Levsen havde selv klippet dem alle, de hang i Guirlander om Kirkens Chor; Alterlysene brændte, Menighedens Sang lød klangfuld under Hvælvingen. Moritz talte dybt bevæget om Livets underfulde Veie, om dets Korthed, Uvished og Sorger, og paa sin eiendommelige, for hans Menighed forstaaelige Maade, udtalte han trøstende Ord; af disse greb og opfyldte især eet Billede Elisabeths Tanker, ja heftede sig fast i disse for alle Tider.

„I den engelske Marine," sagde Moritz, „gaaer igjennem alt Tougværket, smaat og stort, en rød Traad, som viser, at det tilhører Kronen; igjennem hvert enkelt Menneskes Liv gaaer der ogsaa i Smaat og Stort en usynlig Traad, der viser, at vi tilhøre Gud." Og Elisabeth følte Sandheden heraf ved at see tilbage paa sit Livs Dage; med en Art Opløftelse lyste da hendes Øine, Blodet gik til Kinderne, hun tænkte sig sin forladte Stilling som spædt Barn i den døende Moders Arme, — Trine havde engang fortalt hende derom, Moritz aldrig; — hun

huskede levende igjen Scenen med den gamle Baronesse, der stødte hende ud af det hemmelighedsfulde Kammer, hun huskede paa hine skrækkelige Minuter, da hun med Elimar stod i det stigende Hav, der udenfor Amrom. Gud havde kjærligt og naadigt beskyttet hende, følte hun, og med Barnets hele Inderlighed i Tanken klyngede hun sig til ham, den evige, stærke Fader og Ven.

Der var festligt, lykkeligt i Elisabeths Hjem den Aften; alle Confirmanterne, med hende fem i Tallet, alle fattige Fiskerbørn, vare med deres Forældre indbudne; ogsaa Commandoren og Venner fra Føhr, Sylt og Amrom indfandt sig.

„Ak, var dog Elimar her ogsaa!“ sagde Madame Levsen; „det søde Barn; der skal dog altid mangle Noget i Glæden! men bi kun til han kommer! jeg skal gjøre et Gilde og saa skal I dandse. — Ak, min Skaber! det falder mig ind, Du har ikke lært at dandse“ — hun standsede pludseligt. „Det er fælt af mig, at jeg paa en saadan hellig Dag, som denne idag, taler til Dig om Dands; Vor Herre vil ikke straffe mig for det. Jeg er i Grunden saa glad, saa lykkelig! og maaskee varer det ikke otte Dage til, saa er jeg endnu lykkeligere, den lykkeligste gamle Bedstemoder!“ Og der stode Taarer i hendes Øine.

Næste Søndag skulde Elisabeth første Gang til Alters, men imellem den Dag og nu, mellem Løftets Aflæggelse og Nadverens Modtagelse, gik en mørk Sky, gik den tungeste Dag i mange Aar for Commandorens og de Mennesker, som med Venskab og Hjerte vare voxede til dem.

Fredagmorgen kom et Brev ovre fra Føhr til Moritz.

Hvor meget Solskin og hvor megen Glæde kan ikke lægges ind i et Brev, men ogsaa hvor megen Nat og Sorg! Dersom den Efterretning var kommen: „Elimar er død!“ den vilde vistnok et Øieblik have bøiet de to Gamle dybt som dette Slag, der nu ramte, men dette slog en blodig Vunde, der i alle Aar maatte bløde; der var en Fortvivlelse, en Skræk, hvorved Tan-

kerne ligesom bleve lammede. Naar uventet en kjær Hustru eller et elsket Barn er dødt, da kan Manden i de første Nætter efter, idet han vaagner op efter en Hvile, Legemet trængte til, i sin Opvaagnen have glemt sit store Tab, den nedbøiede Ulykke rundt om, men der ligger en Angest i hans Blod og Tanke, og han spørger sig: hvad er det, som er skeet? og det Skete ruller op i al sin Skrækkelighed, det er den gribende Tilbagevenden fra Drømmeverdenen til Virkeligheden. Og i en saadan Sjælsstemning vare de to Gamle. „Hvad er det? Er der Mulighed deri?" Ja, de maatte sige sig det selv; det stod i dette Brev, det stod indenfor Rimelighedens Grændse. Og nu dukkede mørke Billeder frem i Erindringen om Elimar, Erindringen om, hvad man havde kaldt hans onde Sind, det de Gamle ikke kunde bære ind i deres Tanke. Elimar var kommen til Kjøbenhavn, men hvorledes? I Bolt og Jern. Skibet, han havde været Styrmand paa, var forliist under Amerikas Kyst; han havde maattet tage anden Hyre, havde faaet Plads paa Fartøiet „Susanne", og der i en Ordstrid dræbt Styrmanden. I Kjøbenhavn sad han i Fængsel, og da han ingen Papirer eiede, — de vare tabte ved Skibbruddet, — havde Politiet skrevet til Landfogden paa Føhr, for at erholde nærmere Oplysning; fra denne var kommen Brev til Moritz, for at han paa bedste Maade kunde forberede Commandorens paa deres store Ulykke og fortælle, hvorledes Sagerne stode.

„Nei, nei!" sagde den gamle Kone, „han kan ikke have gjort det! — og dog, hans vilde Sind! — o, at Vor Herre havde lukket Øinene paa os Gamle før vi hørte det! — nei, nei, det vilde ikke have været ham til Hjelp og Frelse! hvem føler for ham, som vi? Han er saa ung, der er saa meget Godt hos ham!" Og hendes Tanker samlede hvert Træk, hvert Smiil, hun havde glædet sig over, og det blev en Sum saa rig, at den maatte kunne frikjøbe den største Forbryder.

Commandoren skrev til sin Søn, Byfogden i Husum, om at gjøre Alt for Elimar.

„Liv for Liv, siger Loven!" og den gamle Mand sank hen i mørke Tanker og mumlede for sig selv: „Mit Blod flyde for Bøddeløxen —! og fik han endogsaa beholde Livet, hvad er Livet i evigt Fængsel, i evigt Samqvem med Udskuddet?" Og den gamle Mand drev i Uro omkring, fra Hjemmet til Moritz, og atter hjem, for igjen at søge ud. Madame Levsen sad i Krogen og græd, hun saae paa Stammemoderen Oses Portrait. „Ja, ja, havde hun levet!" udbrød hun, „eller havde jeg hendes Kraft, jeg gik til Kjøbenhavn for at frelse ham!" Elisabeth stod grædende, med hele sit Hjerte fuldt af Kjærlighed til Elimar. Og hvad havde Ose gjort? Var hendes Historie virkelig saa gribende?

„Elimar ligner sin Stammefader," sagde den gamle Kone, „det er Friserblodet, som er i ham. Hans Stammefader kunde ogsaa bruse op, og som Havet knække og bryde, men dog være dyb og klar ligesom det. Han slog en anden Friser ihjel, ogsaa han udgød Blod!" — og den gamle Kone græd og begyndte saa igjen: — „da fyldtes hans Sjæl med Rædsel over hans Gjerning! — ak, hvad maa Elimar lide! — min Stammefader flygtede fra Huus og Hjem, hans Kone Ose, hun, hvis Billede der hænger," — og hun pegede paa det afmalede Billede, hvor hun stod med Lammeskindspelsen og Sølvkasketten, — „hun maatte betale Mandebod, det var Loven i de Tider, hun maatte sælge Huus og Klæder og saa sørge for sig selv og Børnene, og det gjorde hun og det kunde hun. Hun spandt Uld Nat og Dag, fortjente Brød for sig og Sine; og der gik Aaringer, og glemt blev hendes Mand og hans Gjerning. Ingen var mere agtet end Ose, hendes Vandel var christelig, hendes Flid og Omhu for Børnene stor, hun var et sandt Mønster for Alle, Mønsteret paa gode Sæder; da saae man, at hun, hvem Alle

agtede og hædrede, hun, den eensomme Qvinde, skulde blive Moder igjen, og man speidede nu omkring hende, passede paa hende med de Ondes Øine; og da opdagedes, at hun ugentlig søgte ud til en eensom Dal i Dynerne, et Sted, hvor der spøgte, hvor en blodig Haand tidt rakte frem af Sandet og fæle Hyl hørtes; der havde hun sit Stævne, hun, den gudfrygtige, den skikkelige Ose; der maatte Kjæresten være skjult; der i et stort Sandhul, fandt de ham, — det var hendes Mand, der i alle Aaringer, man troede ham borte, havde boet paa dette Sted; her havde hun hver Uge besøgt ham, bragt ham Næring, trøstet ham, holdt ham oppe. Hans lange Bod og hendes Troskab bragte Dommerne og selv hans Fjender til at give ham Naade; og det gik dem lykkeligt og godt, rige Folk bleve de, hædrede, hæderlige, — men Sligt skeer aldrig mere; o, min stakkels Elimar!" —

„Elimar vilde ogsaa blive lykkelig og god," sagde Elisabeth; „er der da Ingen paa Jorden, som kan frelse ham, Ingen?"

„Jo, Kongen!" sagde Madame Levsen. „Kongen er over Loven. Han kjender jo min Commandor; Kong Frederik den Sjette har det mildeste Hjerte."

„Lad os bede ham! lad os græde Elimar fri! skrive kunne vi jo, — Kongen hører Alle! Commandoren maa reise til Kjøbenhavn." —

„Nei, nei!" sagde Madame Levsen; „han siger, at Loven maa have sin Gang, og lider dog som jeg; han reiser ikke, skriver ikke uden til vor Søn Byfogden, og han er ogsaa en Mand for Loven; men jeg vil skrive; som den Ulykkeliges Bedstemoder vil jeg tale til min Konges Hjerte, tale for den Forvildede, som kan frelses endnu. Men min Gamle lader ikke Brevet gaae afsted," sagde hun efter et kort Ophold og betænkte sig; „Du maa besørge mig det over til Føhr, jeg faaer det ellers ikke afsted. Dig kan jeg jo stole paa, Du er for-

sigtig, Du er jo taus; ikke engang hjemme hos Dit taler Du derom!" Den gamle Kone zittrede. „Jeg vil skrive i min Smerte, Vor Herre føre Pennen, Vor Herre lede Alt!"

Og der blev skrevet, og det Skrevne igjen revet itu og Nyt skrevet. Endelig var Ansøgningen færdig; enkelte Udtryk i den kunne vel bringe en Fremmed til at smile, men i sin Heelhed maatte den dog fremkalde flere Taarer end Smiil. Det Skrevne var, som han det bad for, født i Angest og Smerte.

Om Søndagen var Altergang; Elisabeth skulde Dagen forud til Føhr for at gjøre et Indkjøb; hun fulgte med Keike over i en Fiskerbaad; Madame Levsen havde hemmeligt givet hende det i al Naivetet og Inderlighed til Kongen skrevne Brev; til Landfogden havde hun en Skrivelse fra Commandoren. Medens Keike besøgte en Slægtning, vilde Elisabeth besørge Brevene.

I en af de smaa Gyder mellem Haver og Baghuse, hvor Hvalfisketænder ere satte som Ledpæle, hvor det grønne Græs og Hængeplanter skyde frem af den fugtige Beenpæl, standsede Elisabeth og tog Madame Levsens Brev frem, der laae gjemt paa Brystet; hun læste Udskriften: „Til den høie Monark, Landets Fader, Kong Frederik den Sjette i Kjøbenhavn." Disse Ord alene gave Brevet en Betydning, en Hellighed; hun syntes deri at see som en Deel af Majestæten selv. „Om nu Postmesteren spørger, fra hvem Brevet er," tænkte hun, „om han ikke vil modtage et Brev til Kongen?" Tanken herom fik hende til at ryste; hun nærmede sig Huset, — gik det forbi; hvad skulde hun gjøre? Uvilkaarligt traadte hun Døren nærmere; der hang et lille Bogskab udenfor, her var Leiebibliothek; flere Bøger laae med Titlerne opslaaede; den første, hun tilfældigviis saae, var: „Midlothians Hjerte" af Walter Scott. En Tanke slog op i hende ved at huske paa Effie Deans;" et Øieblik stod hun stille, en Beslutning var fattet. — Hun vendte om, gjemte Brevet vel, opsøgte

Reise, og efterat hvert Ærende var besørget, sad de igjen i Baaden og seilede til Oland.

Den Spænding, Elisabeth var i, tilskrev man deels hendes Sorg og Deeltagelse for Elimar, deels hendes nervøse Legeme og Forventningen om den hellige Handling, hun næste Dag skulde deeltage i. Med et spørgende Blik saae Madame Levsen paa hende: „er Brevet besørget?" og Elisabeth nikkede, medens Papiret brændte paa hendes Bryst.

Om Aftenen hjemme fortalte Elisabeth, at Madame Levsen først havde tænkt paa at tage til Kjøbenhavn, hvor hun aldrig havde været, men at hun siden havde opgivet det; det vilde jo ogsaa være blevet for besværligt at udføre for den gamle Kone. Og Elisabeth spurgte om Veien, hvor lang den var, og hvorledes den havde maattet gjøres. Talen herom syntes at adsprede hende, og derfor blev Hedevig ved at svare, forklare og give Besked. „Den Reise vilde for den gamle Kone," sagde hun, „være bleven en Umulighed i denne slemme Aarstid; hun maatte jo have lagt Veien over Øerne, dersom ikke tilfældigviis der fandtes Skibsleilighed ved Flensborg; der vilde være mødt tusinde Vanskeligheder.

Det var Søndagmorgen og Altergang. Med taarefyldte Øine saae Elisabeth paa Kongens og Dronningens Portraiter; ak, til Dronningen havde hun meest Mod at tale, men det var jo Kongen, Brevet var til, det var Kongen, der stod over Loven. Elisabeths Beslutning var fast; som Effie Deans gik fra Edinburgh til London, vilde hun ogsaa gaae fra Oland til Kjøbenhavn, gaae til Kongen, overrække ham Brevet og af hele sit Hjertes Fylde tale for Elimar. Der var i hendes Tankegang og Beslutning intet Overspændt, og vi forstaae det, naar vi huske, hvor ganske hun levede i Illusionernes Rige, hvorledes hun alene gjennem Bøger kjendte Verden. Walter Scotts Romaner vare jo Virkeligheden

selv, historisk sande; hun vilde jo kun gjøre, hvad der havde ladet sig gjøre før; det var et Slags Uskyldighed, forenet med den inderligste Tillid til Vor Herre. Og dog, hvilken Kamp havde hun ikke at kæmpe med sig selv! at gaae til Kjøbenhavn eller blive, det var her ikke længer Spørgsmaal om, men om hun forud skulde sige det til Moritz eller Hedevig. Maatte hun ikke frygte, at de ikke vilde tillade hende at reise? Og hvilken Skræk og Angest maatte ikke hendes Bortgang vække hos dem, naar de ikke vidste Aarsagen? Det var en Synd, en Uret, at skrække dem, at handle imod deres Vidende og Villie; men Brevet, hun havde holdt tilbage, brændte hende paa Brystet. Ak, turde hun dog betroe sig til Keike! een Gang var hun nær derved, men gjorde det dog ikke; Taarer brast ud af hendes Øine, det lettede hendes Sind; man saae hende græde, men deri var just intet Paafaldende for de Andre; de vidste jo Alle, med hvilken Inderlighed hun holdt af Elimar; for ham græd hun.

Færgebaaden til Dagebüll afgaaer altid ved Flodtiden; denne vilde næste Morgen begynde Klokken Tre, altsaa paa en Tid, da Enhver, som ikke skulde med, sov sin bedste Søvn. Elisabeth havde ingen Hvile; et Par Gange gik hun hen til Vinduet, Luften var klar. Udenfor skinnede endnu Carlsvognen, det Stjernebillede, som Øboerne her betragte som den Vogn, i hvilken Elias foer til Himmels, og der kom hende i Tanke, hvad Moritz havde sagt om Propheten: at ogsaa for andre Mennesker var Livet tidt en gloende Vogn, hvorpaa Veien gik til Himlens Fred. Ja, hun følte alt, hvor Livet kunde brænde, følte den Alvor, som rullede op bag Barndomsalderen; men hun huskede ogsaa paa den usynlige Traad, som viste, at vi vare Guds Eiendom, og der var Fortrøstning i hendes Sjæl.

Et Par Ord havde hun skrevet, som hun vilde efterlade i sit Kammer; med qvalt Hulken læste hun sin egen Skrift:

„Gud, vor Herre, hjelpe mig og lade os glade sees! troer intet Ondt om Eders kjærlige

Elisabeth."

Klokken halv Tre stod hun med sin lille Bylt og med alle Pengene fra sin Sparebøsse, — de udgjorde omtrent fire Specier; sine Guldringe havde hun svøbt ind og taget med, i Nødsfald kunde de jo sælges; rig nok til Reisen syntes hun sig at være. Endnu engang faldt hun paa sine Knæe, bad til Vor Herre og skyndte sig saa ud af Huset, hvor Alle sov, og ned i Baaden.

„Jomfruen vil med os, og det alene?" spurgte Jap-Lidt-Piders.

„Ja, til Dagebüll!" svarede hun. Tag mig med, Jap! Men," tilføiede hun ligesom i en Fornemmelse af, at han kunde ane, at hun vilde ud i den vide Verden, „jeg maa i Eftermiddag tilbage med igjen. Glem mig ikke! Tiden skal jeg vel selv passe, men lad mig endelig komme med tilbage!" Der var en Angest i Udtrykket af hendes Ord, som fik Jap til at lee.

„Ja, der er fælt paa Landjorden for en lille Jomfru," sagde han smaaleende; „man løber bort med dem, naar de ere lidt nette."

Vinden var god, Seilene reistes, og Baaden foer fra Oland hen mod Dagebüll.

Elisabeth saae mod Himlen og læste sit Fadervor; Han deroppe var nu hendes eneste Støtte og Ledsager.

I mindre end en Time kom de til Dagebüll, det var endnu ganske mørkt.

„Der hvor Lyset brænder, ligger Kroen," sagde Jap. „De kan vel selv finde derop?"

„Det tænker jeg nok!" svarede Elisabeth; „farvel, Jap, til vi sees!" Og hun forlod ham i den Retning, han havde viist, men dreiede snart af, hen over Diget, hvor hun for otte Aar siden, sovende, var kjørt bort i Hr. Petters Vogn og kommen

tilbage igjen med Aalemanden. Hun vidste, ad hvad Kant hun maatte gaae for at komme til Flensborg, og fulgte denne Vei. Det var netop samme Aarstid, som da hun med Moritz og Hedevig første Gang kom her. Alt var uforandret; Regnen havde gjort Engene nedenfor til store Søer, Digeveiene vare næsten ufremkommelige; hun tabte et Par Gange Skoene, fandt dem igjen og skred ufortøvet fremad paa vaade Fødder. Vinden blæste mere og mere stærk, og før Solen stod op, var det en heel Storm. O, hvor det gik langsomt at komme fremad! et Par Gange stod hun stille og mægtede ikke videre; da foldede hun sine Hænder, løftede dem høit mod Himlen, og det traf sig saa, at Vindstødene kom sjeldnere; hun fik Blæsten paa Ryggen, dette hjalp; nu faldt enkelte store Regndraaber, og snart blev det en heel Bløde; denne trak imidlertid over, Stormen drev den afsted; saaledes gik Formiddagen. Mod Middagstid var Elisabeth saa træt, Vei og Veir saa slette, at hun nødtes til at blive i Kroen, der ligger mellem Marsk- og Geest-Landet.

„Jeg skal til Flensborg," sagde hun. Her var mange Gjester, Ingen brød sig om hende. Alle nødtes de til at blive, det var et forfærdeligt Veir med Regn og Storm; megen Skade vilde vist høres fra Havet.

Elisabeth fik en Seng for Natten, her, faa Mile fra Hjemmet, hvor de allerede længe maatte have savnet hende og læst hendes Brev; men i dette Veir, vidste hun, kunde Ingen seile til Dagebüll; Jap-Lidt-Piders havde vel neppe kunnet komme tilbage.

Træt kastede hun sig paa Sengen og sov til det var lys Dag. Forskrækket sprang hun op; Luften var ganske klar, men Vinden endnu stærk; Havet maatte være i skrækkeligt Oprør, hun troede at kunne høre, hvor det buldrede. Veien var lukket for hende, om hun vilde vende tilbage, men hun vilde det ikke, kunde det ikke. I klart Solskin, medens Blæsten næsten bar hende

fremad, gik hun videre; men Veien var tung og trættende; det var ud paa Eftermiddagen før hun naaede Banken, hvorfra man seer Flensborg under sig. Greben af Overraskelse stod hun ved dette Skue. Hun saae den store By, Fjorden og de skovgroede Banker. Nei, hvor der var mange Træer! det Syn havde hun i Aaringer ikke kjendt; beløvede Træer vare hende som Phantasiebilleder fra hendes Barndomserindringer. Hun faldt paa sine Knæe og bad til Vor Herre: „Giv mig Hjelp, Du, min Eneste!“ Solen skinnede saa oplivende paa hele den høie, smukke, skovgroede Kyst hiinsides Fjorden, det var en Lyst at see. Idet hun endnu laae, kom en ældre Madame og vistnok dennes Datter; de gik tæt forbi Elisabeth, saae hende ind i Ansigtet, og da de mærkede, at hun græd, standsede de et Øieblik, hilsede, og gik videre. Elisabeth troede at see et bekjendt Ansigt, hun sprang op, gik uvilkaarligt nogle Skridt efter, og Madamen blev staaende. Elisabeth spurgte om Veien til Kjøbenhavn.

„Kjøbenhavn!“ gjentog Madamen; ja, der er mange Veie, tilsøes og tillands. Kjøbenhavn, det er længere borte end til Hamborg. Men har jeg ikke seet Dig et Sted før? Har Du ikke været paa Føhr?“ Elisabeth bejaede det og sagde, hvem hun var.

„Syntes jeg ikke nok!“ sagde Madamen; „og husker Du ikke mig, Enkemadame Tiedemann? Jeg har jo været paa Føhr og ovre hos Præstens. Hvor skal Du hen, og alene? Vil Du til Kjøbenhavn?“

Elisabeth kunde ikke tale; den Sjælespænding, hvori hun var, opløste sig i Graad. Madamen lod hende følge hjem med sig og fik nu at vide, at Reisen gjaldt et Menneskes Liv, at der skulde overbringes et Brev til Kongen. Ja, det gav nu Anledning til hundrede Spørgsmaal, men ikke til det, som her havde været det vigtigste, om de hjemme vidste noget af det Hele; det antog Madamen naturligviis, at de gjorde. Dybt

bevæget hørte hun paa Elisabeth, som levende og rørende fortalte hende Commandorens og hans Kones Sorg. „Men hvem skal Du nu søge til i Kjøbenhavn?“ spurgte hun; „hvem kjender Du?“ Det var endnu ikke faldet Elisabeth ind at tænke paa det; pludselig erindrede hun sig Etatsraad Heimeran, Carolines Fader, med hvem Moritz stod i Brevvexling, ham, der engang havde skrevet, at Elisabeth kunde komme over til ham en Vinter, og hun nævnede hans Navn, dog uden at tilføie, at hun intet Brev havde til ham, og ikke heller vidste, hvor han boede i den for hende fremmede, store By.

„Naa, det er vel, at Du har Etatsraaden, ellers gik det jo heller ikke an, Du reiste; men de hjemme burde bedre have sørget for Dig, tænkt over Tingene; ja, de leve nu der paa deres Ø i saadan Uvidenhed om Verden. Hør! jeg skal kjøre Dig til Holnæs; det er muligt, Du der kan finde Leilighed til Kjøbenhavn; vort Fartøi, som skulde være gaaet imorges, ligger vel endnu; det har jo været en rædsom Storm; det skulde bringe Muursteen til Karrebæksminde; er Du der, saa er Du i Sjælland. Naa, dit Pas maa jeg ogsaa lade skrive paa, ellers tager Skipperen Dig ikke med; giv mig Passet.“

At man skulde have et saadant, derom havde Elisabeth ingen Anelse; hun blev i høi Grad forbauset og sagde: „Pas? jeg veed ikke, jeg har ikke, — det gav man mig ikke med, — behøves det?“

„Ih du min Skaber!“ sagde Madamen; „man kan jo ikke reise i det danske Land uden at have Pas for hver Smule Vand, man skal over, og nu ovenikjøbet fra Hertugdømmerne! Det er jo Altsammen reent galt!“

Madamen var imidlertid en praktisk Kone; der var ingen Tid at give bort; hun fik, som Bosiddende og Grundeierinde, snart et Pas udstedt, og Elisabeth kom paa Vognen til Holnæs. Fartøiet laae heldigviis her endnu. Skipper Thømming

læste Brevet fra Madamen og tog imod Elisabeth. Næste Morgen tidlig seilede de ud af Fjorden, der i smukke Bugter med prægtige Skovpartier udfoldede en Deilighed, saa ny og forunderlig for Elisabeth, at hun glemte alt Andet derover. Vinden var god, snart var man ude af Fjorden; til Høire laae den aabne Østersø, til Venstre Øen Als med Sønderborg, hvis rødtagede Huse og Veirmøller løftede sig bag det skumle Slot, hvor Danmarks Konge, Christian den Anden, havde lidt og levet i Taarnet atten lange Aar.

VII.

De Strandede. — Brev fra Elimar.

Medens Elisabeth seiler, vende vi tilbage til Halligerne, hvor man strax i Dagningen savnede hende; Moritz og Hedevig troede, at hun var hos Commandorens, og da hun ikke op ad Formiddagen kom hjem, sendtes Keike derover at søge hende; hun var ikke der og heller ikke i Husene der omkring. Nu fandt Hedevig det Brev, Elisabeth havde efterladt, og Forskrækkelsen og Angesten var stor. Det blæste en Storm ude, og den tog saaledes til, at ved næste Flodtid kunde intet Fartøi gaae over til Dagebüll og Jap-Lidt-Piders heller ikke ventes tilbage. En Fiskerdreng, der i Morgenstunden havde været ved Indskibningen, sagde, at Elisabeth virkelig var gaaet med.

„Men Du Himlens Gud," sagde Hedevig, „jeg begriber ikke, hvad der driver hende til at gjøre Sligt; det ulykkelige

Barn, hvorhen vil hun? Hvad har hun isinde? Moritz, hvad har Du sagt til hende? Hvad er der skeet?"

„Den velsignede stakkels Pige!" sukkede Madame Levsen; „ak, jeg faaer en Tanke! ja — det kunde hun gjøre!" Den gamle Kone holdt Hænderne for sit Ansigt: „Ak min Gud, hun har vist ikke leveret Brevet af paa Wyk, hun gaaer selv med det lige til Kongen! hun gaaer lige til Kjøbenhavn! Og nu tilstod hun Alt, men tilføiede, at Elisabeth iforgaars ved Hjemkomsten fra Føhr havde nikket „ja" til Spørgsmaalet, om Brevet var afleveret.

Det haarde Veir tog til; det var netop den Tid paa Dagen, da, som vi veed, Elisabeth nødtes til at gaae ind i Kroen ved Geestlandet. Et Skib var i Sigte, Stormen drev det mod Land; store Søer væltede ind paa Oland, man kunde der ikke længere staae fast udenfor Husene; Havet og Stormen steg med dybe Drøn, med Hvinen og Susen; der tog saa voldsomme Kast i Husene, at Døre og Vinduer klapprede; den løse Grund syntes at ryste, man var som ombord i et Skib; de lange Søer rullede langt hen over Øen og naaede i den sidste Magt af deres Henskyllen de laveststaaende Huse.

„O, det arme Barn!" sukkede Hedevig; „hvor er hun dog i denne Time?" Kun for hende havde hun Angest og Tanke, mere end for de Ulykkelige, hvis Skib i dette Øieblik drev mod Revlerne ved Seesand. Dette er en stor, hvid Sandbanke, der strækker sig ud fra Øen Amrom; ved selve Høivande er den tør, kun ved Stormflod overskylles den; omtrent midt paa den er bygget af svære Bjælker en pyramidedannet „Baake", med en stor, kugleformig Opbygning paa fem og halvtredsindstyve Fods Høide og i klart Veir synlig ti til tolv Mile borte. Dette Bjælkehuus er det eneste sikkre Sømærke paa Ydersiderne af Grundene mellem Amrom og Eiderstedt, og af særdeles Vigtighed, deels for Skibe, som forefalde under

denne Deel af Kysten, og deels til Veiledning ved Indseilingen af Løbene Vest og Syd for Amrom. Nær „Baaken" laae Fartøiet strandet. Man havde i Morgenstunden, før Stormen ret begyndte, seet det styre mod Indløbet, men, bekjendte med Faren, havde de, da Veiret blev saa voldsomt, igjen søgt at vinde rum Sø, men for sildigt; de store Søer og Paalandsvinden dreve Fartøiet mod Revlerne, og snart sad det fast i Sandgrunden. Det var umuligt at faae Hjelp derude, men i deres Ulykke var det et Held, at de strandede lige ud for „Baaken", der ikke blot er Sømærke, men Tilflugt for dem, som naae Seesand og der ikke skylles bort af de rullende Søer. Oppe i den kugleformige Bygning er et Slags Værelse, hvori er henlagt en Tønde med ferskt Vand, nogle Skibstvebakker og en Flaske Brændeviin, saa at de Strandede her for et Par Dage kunne friste Livet, indtil Havet lægger sig og man fra Øerne kan bringe Hjelp.

Mod Aften troede man at see et guult Tørklæde flagre som Tegn fra „Baaken"; det strandede Skib, kastet paa Siden, deelt i to Stykker og fast i Sandet, laae i Skum og Brænding, intet Menneske syntes mere ombord. Det var Skibet „Kalverstreet", kaldet op efter Amsterdams første Gade.

Oppe i Bjælkekamret sad tre Frelste, ja, vi kunne sige fire, for ogsaa Skibshunden var reddet; den krøb hen i en Krog, og uden at ryste sin vaade Pels lagde den sig og saae med de store, skikkelige Øine paa den gamle Styrmand, der strax gik hen til de henstillede Skibstvebakker, brød et Stykke af, tog en Slurk Brændeviin og overlod de to Andre at følge sit Exempel. Hunden blev ikke glemt, han fik en halv Tvebak; derpaa foldede den gamle Karl sine Hænder og takkede Vor Herre for at de havde beholdt Livet. Det Næste, han havde at gjøre, var at trække sine Støvler af, helde Vandet ud, klæde sig ganske nøgen, vride Vandet af hvert Stykke, han havde baaret, og derpaa,

ligesom det var, tage det paa igjen; Matrosen gjorde ligesom han, men den tredie Person, der var i en sort, snever Klædning, og med et stort, graat Slag over sig, løsnede kun dette, heldte Vandet af Støvlerne og gik saa til Taaren og Skibstvebakkerne.

„Gjør som vi," sagde Matrosen, „saa tørrer hun bedre."

Men den blege, tynde Mand, som de vaade Klæder gjorde endnu mere tynd, rystede med Hovedet.

„Jeg er bange, jeg forkøler mig," sagde han; „nu er jeg varm, deilig varm, og jeg bliver det mere endnu ved en Slurk til."

„Ja, men kun een," sagde Styrmanden; „vi kunne blive nødte til at ligge her for Anker i flere Dage, og I seer Alt, hvad vi have at leve af. Smøg Tøiet af, som vi, og klem det tørt!"

Den blege Mand rystede med Hovedet; der gik et Kuldegys gjennem ham, men han var deilig varm, sagde han. Hvad var Aarsagen til, at han vægrede sig? Deri laae et charakteristisk Træk, paa hvilket vi maaskee kunne kjende ham igjen fra gamle Tider. Der er et Eventyr om en Konge, som led af en svær, dødelig Sygdom og kun kunde blive helbredet ved at iføres den Skjorte, som havde været brugt og baaret af En, som ansaae sig for at være fuldkommen lykkelig. Man søgte overalt, men der var Ingen at finde; tilsidst traf man en Hyrde; han sang og jublede, han var fuldkommen lykkelig, Intet savnede han, Intet ønskede han; og nu bad man om hans Skjorte til Kongen, men han havde ingen, den fuldkommen Lykkelige havde ingen Skjorte! — Og i dette Capitel lignede vor Strandede aldeles den fuldkommen Lykkelige; derfor var det, at han ikke vilde tage den af og vride den, ikke lægge fine Klæder, saa at man skulde see, hvad han manglede; det vaade Tøi, Støvler og Sokker undtagne, tørrede ogsaa paa Kroppen.

Ingen af de Tre, som sad i „Baaken", havde Lyst til at

tale; trætte og udmattede af den Nød og Kamp, de havde prøvet, kastede de sig Hver i sin Krog. Skibshunden Nieble laae i det fjerde Hjørne. Gulvet fløod med Vand fra Klæderne og fra Brændingerne, som sprøitede mod Lugen. „Der er i Universet", siger Walter Scott, „to Ting, som vanskeligt finde deres Lige, Solen paa Himlen og Nordsøen paa Jorden." Denne ulignelige Herlighed kjendte disse nu altfor godt, og under dens evig rullende Torden bøiede de Hovedet og sov.

Da Stormen havde lagt sig, vovede ved Høivande nogle Fiskere at lægge ud til „Baaken" og bjerge de Strandede. Styrmanden og Matrosen kom i Huset hos Commandoren; den blege magre Mand, noget over fyrretyve Aar syntes han at være, og efter Dialecten en Sydtydsker, kom til Moritz i Præstegaarden.

„Undskyld min noget usle Skikkelse!" sagde han med en under Omstændighederne forunderlig Livlighed; „jeg reiser altid med de daarligste Klæder, jeg har, de gode komme i Kofferten; „Reen og anstændig", det er mit Valgsprog."

Hedevig stod allerede med en gammel Slobrok af Broderens og aabnede et Kammer for den nye Gjest.

„Jeg vilde for min Sundheds Skyld til Föhr," sagde han, „tage nogle Søbade, jeg har faaet dem nu fra Grunden."

„De har beholdt Livet, Vor Herre være lovet! Hviil Dem nu ret ud hos os, og skriv saa snart til Deres Familie, at de ikke skulde være i Angest for Dem." Hvad kan man ikke lide! hvad kan man ikke tænke! Og Hedevig sukkede dybt, hun tænkte paa Elisabeth.

Opvarmet og udhvilet, styrket ved Mad og Drikke, fortalte Manden, at han var en ungarsk Skuespiller af et betydeligt Navn; det var Moritz, han meddeelte sig til og forsikkrede, at han især i Stæderne Komorn og Gran havde gjort Furore som Max i Wallenstein, men at en altfor stor Interesse for en høi Dame havde bragt hans Pligtfølelse i Collision med

hans Lykke, og at han havde opgivet den. „I Petersborg", vedblev han, „gav jeg dramatiske Oplæsninger til Forbauselse, men jeg kunde ikke holde det haarde Clima ud, og saa gik jeg til Norge. Der, hvor man ikke havde seet en Laroche, en Löwe, en Anschütz spille, ikke kjendte disse Heroer fra Burgtheatret i Wien, bleve mine sceniske Forestillinger en ny Aabenbarelse i Konstens Rige. Alle sad grebne! Der var en ung Pige, Stella hed hun, en Stella var hun!" han saae mod Loftet, — „mit Spil fortryllede hende, hun elskede mig og blev forskudt af Familien. Vi bleve viede, — og nu kom Cabalen i Theatret; der optraadte et Partie, som peb, jeg siger Dem, peb! Men hele det dannede Norge trak Støvlerne af i Theatret og pryglede Piberne ud. Det var min Seier! — saa forlod jeg Landet. Da var det paa Hjemreisen over en af de danske smaa Øer, at min Stella fødte en Datter; saa uventet kom den lille Engel, at vi fra Landeveien maatte tye ind paa en Herregaard. Moder og Barn bleve her pleiede og hædrede, men Stellas Hjerte brast;" — han tørrede Øinene med Pegefingeren, gjorde et lille Ophold og vedblev da: „man beholdt den Lille, thi hun var, jeg vil ikke sige mit, men Moderens udtrykte Billede; hun opdrages nu med de unge Grever og kan være omtrent fjorten Aar; engang træder hun rimeligviis som Hustru ind i den høie, dannede Kreds, hvori hun lever. De unge Grever ere excellente Mennesker, de tilbede hende; men jeg seer hende ikke, jeg træder ikke for hendes Øine før jeg kan gjøre det værdig hendes Omgivelse. Der er Noget, Hr. Pastor, man kalder ædel Skam, og den føler den værdige Fattige, han, hvem Tilfældet, Øieblikket stiller paa Prøvens mørke Trin i Livet."

Moritz saae stivt paa ham og udbrød: „jeg har hørt en anden Historie, som ligner denne meget, naar jeg undtager Slutningen; i den var det en ulykkelig Liremand og hans Kone, som fødte sit Barn i en gammel, faldefærdig Gaard; der op-

holdt sig ved et Tilfælde nogle unge, adelige Venner, de toge sig af Barnet, og da der siden oppe paa Gaarden blev Forhør over Liremanden, kom det i Huus hos en gammel Baronesse. Jeg var selv tilstede, jeg var Gjest, og De var ogsaa tilstede. De var Liremanden."

„Ja, saa seer De, at min Historie er rigtig," sagde uden al Forlegenhed Manden, idet han var saa vant til at „gruppere" sine Begivenheder, at naar han havde fortalt dem, syntes han ogsaa, at de vare sande eller fortjente at være det.

Styrmanden og Matrosen, som Begge vare optagne hos Commandorens, vare Föhringer; Fartøiet, uagtet det bar et hollandsk Navn, hørte hjemme her, ligesom Skibshunden Nieble, opkaldt efter sin Fødeby Nieblum paa Föhr.

„Jeg har da Brev til Dem, Commandor!" sagde Matrosen; „det er blevet noget vaadt i Lommen og bedærvet om Kanterne, men det lader sig vel læse; nær havde jeg ikke bragt det, men Commandoren seer, jeg havde da været lovlig undskyldt."

„Fra hvem har Du Brev? Nickels! fra van Groote i Haarlem?"

„Nei, fra hans Sønnesøn! jeg kan tænke, at Han ikke var bleven glad, om det var forkommet med mig."

„Fra Elimar!" udbrød Commandoren.

„Ja!" svarede Matrosen; „han vilde nok gjerne have de Papirer, han skriver om. Nu ere de brugelige."

„De ere sendte paa anden Vei," sagde Commandoren og kunde ikke tilbageholde et dybt Suk. Den inderligste Sorg stod i den gamle Mands Ansigt.

„Hvorfra har Han vidst det tidligere?" spurgte Matrosen med et polisk Smil, der ikke syntes at passe her. „Vi have havt en hurtig Reise derovre fra; men hvad kan alt Det hjelpe mod det sidste Stød, vi fik?"

„Fortæl mig Alt, hvad Du veed om den Ulykkelige!" sagde Commandoren.

„Saa meget ulykkelig kan man da ikke kalde ham," svarede Matrosen; „den Galei vilde han jo dog komme paa, seent eller tidligt; det følger altid efter."

„Fy!" sagde Commandoren; „kan Du tale saaledes til mig i mit Huus og i en saadan Sorgens Time."

Matrosen saae paa ham. „Det er jo et godt Partie, som man siger; hvorfor skulde han da ikke tage hende, selv om hun kan være Moder til ham? Vilde Commandoren ikke have gjort det Samme?"

„Om hvem taler Du?" spurgte Commandoren.

„Om Elimar Levsen, Jeres Sønnesøn!" svarede Nickels; „han gifter Enken derovre og faaer eget Fartøi at føre; det staaer vel Alt i Brevet."

„Du er forstyrret i dit Hoved!" sagde Commandoren. „Du har endnu ikke forvundet hvad du har døiet derude, det rapler for Dig. Ja, ja, ogsaa paa Landjorden kan man prøve Søer, der slaae Hjernen itu paa os."

„Elimar Levsen har gjort Lykke hos Enken," sagde Nickels. „Det er ikke saa utroligt! raskt Væsen har han, godt seer han ud, og det holde Fruentimmerne af; og saa har den rige Enke, hvem han foer for i Amerika, gjort ham fra Styrmand til hendes egen Capitain. Jeg talte jo selv med ham derovre; Forlovelsen var lige glattet af, da jeg skulde hjem, og saa skrev han Brevet, jeg har her, og som han gav mig med, for han vidste, jeg vilde lige fra Holland stikke her hjem med en af vore Föhringer."

„Elimar er jo i Kjøbenhavn," sagde Commandoren. „Veed Du ikke det? I Bolt og Jern er han der."

„Hvor skulde han komme der?" sagde Nickels og satte det meest forundrede Ansigt op. „Da maa jeg jo være et un-

derligt Kyllingehoved, men det er jeg ikke, og her er Brevet, hans egen Skjønskrift, vaadt i Kanterne, men dog det Tørreste i hele Brevtasken."

Den gamle Mand greb det, hans Haand rystede, det var Elimars Skrift. Han aabnede det, og bredte det ud paa Bordet, thi det var skilt ad i Sammenlægningen.

„Det er noget læk i Delene," sagde Nickels.

Commandoren læste, begyndte at vakle, satte sig, stod op igjen, gik til Skuffen, hvori Skrivelsen laae fra Landfogeden i Wyk; jo, der stod tydeligt i den, at Elimar var kommen til Kjøbenhavn, at han var en fangen Mand, en Forbryder, at han havde dræbt Understyrmanden paa det Fartøi, han var paa. Men nu dette, rigtignok ældre daterede Brev fra Amerika, som Nickels bragte. Det var Elimars Skrift, og Alt deri var Glæde og Lystighed; han fortalte om heldige Reiser, han havde gjort, om den rige Enke, han derovre havde faret for, at hun fandt Behag i hans Person, at de skulde giftes, at han var overordenlig glad og lykkelig, og udbad sig Døbesedlen og sine Papirer tilsendte før Brylluppet. I en Efterskrift var tilføiet en Hilsen til hans lille Kjæreste Elisabeth, som han ikke kunde gaae og vente paa, men som han lovede at ægte, naar han engang blev Enkemand.

„Han har Ingen dræbt," sagde den gamle Mand og sank grædende tilbage i Stolen.

Madame Levsens Glæde og Lyksalighed var uendelig stor; hun kyssede Nickels, løb over til Moritz og Hedevig, loe og græd. Men deres første, stadige Tanke var dog Elisabeth; hvad var der blevet af hende, hvor var hun kommen hen? Moritz havde alt et Par Breve færdige, som han vilde sende til de forskjellige Overfartssteder, hvor han troede, hun maatte være bleven standset, da hun var uden Pas; dernæst et Brev til Etatsraad Heimeran, for at han i Kjøbenhavn kunde søge

Oplysning om hende, dersom hun var naaet dertil. Ikke engang til Hedevig havde han sagt et Ord om, at den Strandede, de havde som Gjest, var Elisabeths Fader; denne selv fik ikke at vide, at hans Barn endnu igaar Morges havde været i dette Huus, at man for hende her var i Sorg og Angest; det var unødvendigt at fortælle og hverken til Gavn eller Glæde.

Nu kom Commandoren, men ikke saa fornøiet som hans Kone; hun var i sin Henrykkelse og Glæde strax løbet derover. Commandoren havde ogsaa øiebliklig været glad, men snart var den sørgelige og rimelige Tanke opstaaet: „Alt var godt og vel da dette Brev blev skrevet, saaledes stode Sagerne dengang, men kan det Onde ikke senere være skeet, ja maaskee samme Dag, Nickels seilede bort med Brevet? Partiet kan være gaaet overstyr, Elimar kan have gjort en gal Streg, opgivet Alt, være gaaet paa et andet Fartøi, Alt kan være passeret som vi frygte og maae frygte. Der er jo skrevet nøiagtigt derom fra Politiet i Kjøbenhavn. Det er Galskab at være glad og troe og tænke paa en saa utrolig Lykke."

Madame Levsen blev bleg af Skræk, da hun hørte den Mening; hun vred sine Hænder og var ligesaa hurtig til igjen at frygte det Værste, som hun havde været det til at gribe Lykkebuddet, der bragtes.

Moritz maatte give Commandoren Ret, men et Haab havde de dog, sagde han, et Haab, der ikke burde opgives. Han aabnede igjen Brevet til Etatsraad Heimeran, tilføiede Efterretningen om Elimars Brev, om Nickels's Meddelelser og bad Etatsraaden, paa det Indstændigste, at søge Oplysning om Fangen, og, naar han fik den, da uopholdelig at skrive derom. Jap-Lidt-Piders, som var kommen fra Dagebüll, sagde, at Elisabeth rigtigt var tagen med ham over, men var slet ikke kommen til Vertshuset; Ingen derovre havde seet noget til hende; hun maatte strax være gaaet videre fort.

Vi ville see, hvor vidt hun var. Hun seilede netop da i store Bælt, ud for Langeland, omtrent paa samme Sted, hvor vi den Aften, hun fødtes, saae Moritz med de unge, adelige Manuducenter i aaben Baad styre til Fyen. Ogsaa nu var Vinden imod, Skipperen maatte krydse, og først næste Eftermiddag naaede han Karrebæksminde, hvor Elisabeth steg iland, for derfra at vandre til Kjøbenhavn og søge Kongen og Elimar.

Tredie Deel.

I.

Enkefruen.

Elisabeth var kommen i Land ved Karrebæksminde*). Skipper Thømming havde viist hende, hvad Vei hun skulde gaae til Nestved og raadet hende, at overnatte der, for næste Morgen tidlig, der just var en af de Dage, paa hvilke Dagvognen gik til Kjøbenhavn, at tage med denne; hun vilde da for nogle faa Penge endnu før Aften naae til Kjøbenhavn; dette var den sikkreste og meest tilraadelige Maade at komme derind paa. I Nestved skulde hun boe hos Viinhandleren paa Hjørnet af Helligaandsgaden og Catechismusstrædet, her var et godt Vertshuus og herfra kjørte just Dagvognen; Alt vilde gaae af sig selv, tilføiede han. Ikke uden Veemod sagde hun Farvel til den skikkelige Skipper og begav sig hen ad Skovveien til Nestved.

Det var i October, Skoven stod usædvanlig silde endnu med tæt, broget Løv; Luften var efter Stormen saa klar og høi. Det var de store Træer, den hele Skovnatur i sin synkende Pragt, saa fremmed og dog saa kjendt, der greb hendes reent poetiske

*) Karrebæksminde er en Havn i Sjælland for den, en Miil derfra oppe i Landet, ved Suse-Aa beliggende Kjøbstad Nestved.

Gemyt; der var noget Kirkeligt i Skoven, og Solen skinnede som et Guds Ord, en Guds Prædiken derind. Det var ikke den korteste Vei, hun gik, men hun vidste det ikke, mærkede det ikke. Pludseligt hørte hun Orgeltoner, de løde ind i Skoven til hende: hun var ved det gamle Herlufsholm; nogle af Disciplene fra Skolen legede paa den grønne Plads foran den gamle, røde Gaard. Solen skinnede, Orgelet klang, her saae saa hjemligt og godt ud; en af Drengene hilsede hende saa venligt, saa bekjendt, og det gjorde hende godt; og han viste hende Stien langs med Aaen forbi Vandmøllen, hvor Birgitte Gjøe har boet, men hvor nu den fromme, ridderlige Frues Stadsestue er forvandlet til Svinesti.

Snart saae hun for sig Byen under den store Sandbanke, der er i Høide med Kirketaarnet; hun fandt Vertshuset og fik sig der et lille Kammer; Brød havde hun kjøbt sig paa Gaden hos Bageren, det spiste hun og drak Vand til, for ikke at faae for stor Regning. Elimar var hendes stadige Tanke, ham skulde hun snart see, maaskee allerede imorgen Aften, men hvorledes kom hun til ham? Hvad maatte han ikke lide! Og hun tænkte paa sine Pleieforældre, som hun havde gjort den bittre Sorg at gaae bort fra, uden at sige Farvel, det hun ikke kunde, det de ikke vilde have tilladt hende. Og hvad vilde Monarken sige? Vilde hun hos ham have Mod til at bede? Jeg vil græde for hans Fødder, tænkte hun, og han vil læse den gamle Bedstemoders Brev og røres ved al den Nød. Taarerne trillede Elisabeth ned ad Kinderne. Da lød ude fra Gaden Musik; det var Trompeterne, som blæste Tappenstreg; hendes Tanker vendte sig derud, og hun blev lettere i Sindet, stille læste hun sin Aftenbøn og sov.

I Morgenstunden blev hun vakt af Pigen, der sagde hende, at nu maatte hun op vilde hun med Dagvognen. Nede i Gaarden holdt to store, firesædige Vogne; endeel Madamer og Herrer,

Alle fine Folk, syntes Elisabeth, stege op, det var skrækkeligt høit i Veiret; hun fik en Plads i Midten, Kudsken blæste, og rask gik det gjennem Gaderne, hvor Folk rundt om kom til Vinduerne; der var en Nikken og en Hilsen, en Raaben til og fra; det gik just raskt, men kun ud af Byen, da inderligt langsomt. Det var Dagvognskjørsel; Dagvognsconversationen begyndte, Dagvognsbekjendtskabet blev gjort. Alle vare, som sagt, fine Folk.

Himlen var med Skyer, det blæste stærkt; men i den danske Tilfredshed, hvad Climatet angaaer, trøstede man sig indbyrdes med, at man maatte være glad for den Blæst, thi ellers havde man Skylregn. To Madamer fortalte hinanden de frygteligste Historier om Dagvognen; den var væltet Dagen forud, den havde engang ifjor kjørt et Barn over; man kunde vente Alting; og nu kom de til at tale om Elendighed, og det gik fra Dagvognen til en Luftbalon, der var styrtet ned ovre i England.

Der var en halvgammel Mand, som talte æsthetisk og blev deri dreven frem af en ung Student, der syntes Kløgten selv. „Jeg siger som Shakespeare: no, no!" sagde den Gamle, — for han kunde citere.

„Hvor siger Shakespeare det?" spurgte Studenten.

„Det siger han mange Steder. Det er en meget bekjendt Replik."

„Ja, saa siger han vel noget Mere?" sagde Studenten.

„Saa, troer De det?" svarede den Gamle, og saa var han stødt.

En Madame talte idelig kun om Madlavning og om hvad de nu turde skrive i Aviserne.

En gammel og sygelig Herre sad med sin ganske unge Kone, og en Ven, han traf her paa Vognen, billigede hans Giftermaal og talte meget trøsteligt for Ægteparret, sagde, at det var fornuftigt, han havde taget en Kone, som var ung og rask og kunde pleie ham i hans Alderdom og Sygelighed, og som han

kunde efterlade Midler, saa hun efter hans Død vilde faae det velsignet. Den unge Kone sværmede for to Ting: sin gamle Mand, hvis Fingre hun sad og legede med, og for at komme paa Komedie i Kjøbenhavn; hendes Tidsregning havde altid været efter, naar Theatret aabnedes og naar det lukkedes; læste hun i Aviserne, at nu vare Logerne til Salg for den kommende Saison, det var for hende som for os at læse: nu har Storken viist sig, eller at der allerede var kommet modne Jordbær. Dagvogns-Selskabet blev indbyrdes mere og mere bekjendt, og snart var det opdaget, at Elisabeth var „en Fremmed fra Holsteen," som de sagde, og at hun var ganske alene; hvor Halligerne laae, vidste Ingen, ikke engang Studenten; han meente, at det var en gal Udtale af Navnet, thi ellers kjendte han det. Halliger gjorde han til Haligoland, og saa var det snart Helgoland. Elisabeth rystede med Hovedet, men indlod sig ikke videre paa Forklaring. Og saa kjørte de over det høitliggende bakkede Hedeland med den vide Udsigt, forbi Gisselfeldts og Bregentveds Skove. Hun saae dem ikke i deres Friskhed, saae ikke ind i denne Sommer-Skov-Eensomhed, hvor Vildtet springer i det høie Græs, hvor Storken gaaer i Enge; hun saae den døende Natur, saae den i sit Fald, saae den fra Dagvognen, og dog som en deilig Musik greb den uendeligt hendes Sjæl under al den tomme Snakken. Endelig naaede de Kjøge; den sygelige Mand viste paa hele Touren den største Lyst til at sige Elisabeth Beskeed om Egne og Huse, om Alting, men hun forstod ham ikke, saa særegne vare Mærkelighederne, han udpegede. „Det er nu røde Huus!" sagde han om et Huus paa Veien, de kom forbi. I Kjøge pegede han paa et andet Huus: „der boer min Svoger!" Men Elisabeth vendte sig til den modsatte Side, der laae Kirken; en lav Muur skilte den fra Gaden, og op ad Kirkens Muur voxte et heelt Tæppe af Evighedsgrønt; det mindede hende om den gamle Frues Gaard i Fyen; siden Elisabeth som

Barn var der, havde hun ikke seet et sligt Grønt. Det fattige Kjøge havde saaledes den smukkeste Erindringsblomst at fremvise. Efterat have passeret Byen, kommer man til Vertshuset; her ved Ombytning af Vognen fik Elisabeth Plads ved de to Madamer, der talte om Dagvognsulykker; de maatte vide, hvem den lille „Holsteenske" var, og med barnlig Uerfarenhed fortalte hun sin Reises Hensigt, og at det var første Gang, hun kom til Kjøbenhavn, og at hun slet Ingen kjendte. Og nu havde begge Madamerne, den Ene var en Enkefrue, en ny, sand Ulykke, som de kunde regne med til Dagvognsulykker.

„Men hvem vil De da søge til, naar De kommer ind i Byen?" spurgte Enkefruen.

Elisabeth nævnede Etatsraad Heimeran, som hun ikke kjendte, men som kjendte hendes Pleiefader. Etatsraaden var næst Kongen hendes Haab og Støtte.

„Ja, men hvor finder De Etatsraaden iaften? Kjøbenhavn er en stor, vildsom By med fæle Mennesker; saadant et stakkels ungt Barn, som De, kan ikke gaae alene paa Gaden; der er de ækleste unge Mennesker! Ak det er skrækkeligt!"

Og hun gjorde Elisabeth endnu mere angest.

„Jeg veed ikke, hvad jeg skal finde paa med hende," sagde Enkefruen.

De nærmede sig Kjøbenhavn; det var, som vi veed, i October, det var Flyttedag, vaadt og graat. Der er til enhver Aarstid noget Trykkende ved at komme fra Landet ind i en Fæstning, som Kjøbenhavn er, at kjøre for første Gang igjennem snevre, mørke Befæstningsværker, over smalle Broer ind ad en lang, tunnelartet Port under Volden ind i de snevre Gader med høie Huse paa begge Sider; og det gjorde Elisabeth nu ved Efteraarstid i Regn og Rusk, paa aaben Vogn, lige i Mørkningen, om Aftenen paa en Flyttedag. I andre Lande kjender man ikke denne Dag, der hos os indtræffer en Gang om For-

aaret og en Gang om Efteraaret, da de Familier, som skifte Bopæl, drage med Alt, hvad de have, fra det Sted, hvor de vare, og ind i det nye Hjem. Her er en Rumsteren, et Roderi, som vel kan være ret artigt for en Genremaler at studere, men for Vedkommende ikke er saa lysteligt. Den Fremmede, som ikke kjender en kjøbenhavnsk Flyttedag, og paa denne kommer ind i Byen, vil troe at være traadt ind i en Gade, hvor Qvarteret i Nærheden staaer i Lysslue, og at det er derfor, alle Mennesker paa Vogne og paa Børe slæbe afsted med Dyner og Meubler, for at frelse. Hele Gader ligge opdyngede med Straa og Skarn, med Alt, hvad der ikke er værdt at gjemme paa; man seer en uendelig Mødding. Hvilket Billed paa Forgængelighed! Der hviler en skrækkelig gammel Silkehat, som engang vakte Misundelse i hele Nabolavet og sad dog paa et stygt Hoved; her ligger en graa Handske, engang var den hvid, Brudgommen bar den sin Bryllupsdag. I dette Chaos kjørte Elisabeth. Hun følte sig som trykket sammen, forkuet og angest. I Vertshuusgaarden, hvor Dagvognen holdt, stege de Alle af; de Fleste fandt Bekjendte, som ventede paa dem, der var megen Glæde og Snakken, Eftersyn med Kofferter, Trængsel og Droskekjørsel. Elisabeth følte sig saa forladt, som aldrig før; med sin lille Bylt stod hun og vidste hverken frem eller tilbage. Enkefruen søgte ogsaa efter Nogen; med Eet skreg hun: „Sanne!" og en ganske lille Pige, spinkel og skiden, Haarene hang hende i Tjavser om Ansigtet, borede sig frem, kyssede Enkefruen paa Haanden og tog en Æske, der havde staaet paa Skjødet hele Dagvognstouren. Den Lille snakkede i Eet væk, vendte og dreiede sig, borede sig frem i Mængden og skreg med fiin Stemme paa en Landsoldat, der skulde bære Kofferten. Enkefruen nikkede til Elisabeth, saae derpaa endnu engang paa hende og vilde til at gaae. Da greb Elisabeth i Angest fat i hendes Kaabe og spurgte, idet Taarerne løb hende ned over Kinderne: „O Herre Gud, hvor gaaer jeg hen?"

„Stakkels Barn!" sagde Enkefruen, „det er næsten bælgmørkt; kom da med mig! for en Nat eller to faaer jeg vel Plads til Dem; De kunde komme i slemme Hænder, stakkels Barn! det er en farlig By og her er mange onde Mennesker!" Landsoldaten gik med Kofferten paa Ryggen, Sanne løb med Æsken foran. „Vi skulle i Laxegaden," sagde Enkefruen; „den Gade har De vel hørt nævne? den ligger paa et godt Strøg, mellem Børsen og Theatret; det er i den Gade, Fanden for et Par Aar siden viste sig, som der blev talt saameget om og som Politiet aldrig kom efter."

I Regn og Rusk, i alt Flyttedagsdyndet vandrede de afsted. De mange Mennesker paa Gaden, denne Travlhed, Alt havde noget ængstende for Elisabeth; „saa Mange rundt om og ikke en Eneste kjender mig eller bryder sig om mig!" det var en Tanke, som paatrængte sig. Endelig vare de i Laxegaden, den saae ud som de andre Gader, med Halm og Skarndynger; en Kobbersmed stod med sine tre Drenge og hamrede Slag i Slag paa en stor Kjedel nær ved Huset, hvor de stege ind og op ad de mange Trapper, vistnok flere end der var i Kirketaarnet paa Oland. Stuen, de traadte ind i, laae temmelig i Uorden, det Hele her svarede ikke ganske til de fine Klæder, Fruen havde paa i daarligt Veir paa Dagvognen. Alt laae kastet omkring; Sanne løb hurtig ud at gjøre Ild paa og kom saa at faae Penge til Brænde, Fløde og til Punschextract.

„Et lille uconfirmeret Skind er det," sagde Fruen, „Sanne kommer Morgen og Aften og passer mig; den Anden, jeg havde, var en slet Person, som jeg maatte lade løbe. Siden skal De see en ung Dame, Adelgunde, en klog, dannet Pige; hun kommer i de bedste Familier, hun hjelper med Pynten, det kan hun mageløst. Hun gjorde stemt engang et Partie, i den høiere Stand, hun er egenlig født til at være Prindsesse."

Elisabeth vidste ikke hvad hun skulde svare, hun sad for-

knyt og trykkede Fruens Haand til sin Mund; og nu gav Fruen hende en egen Skuffe med egen Nøgle til, der kunde hun gjemme sit Tøi og de Penge, hun havde, — nogle maatte hun jo have; og saa vilde de for iaften ikke sørge mere, sagde hun; nu kom Adelgunde strax, og saa skulde de hver have et Glas Punsch; imorgen kunde de tænke over, og saa skulde Elisabeth gaae til Etatsraad Heimeran, der maatte tage sig af hende og vilde det nok.

Fruen fik et meget godt Shawl om sig, Bordet blev vel besat, og nu kom Adelgunde, med Silkekaabe og Fløielshat. Hun var neppe tyve Aar, slank Figur, straalende Øine og et ypperligt Snakketøi, og af Profession — Sypige.

I Kjøbenhavn ere Sypigerne en egen Classe, og i Regelen høist respektable Piger, — med Undtagelser. Deres Stilling er sædvanlig meget tung og bitterlig. Fortjenesten er saare ringe, og deres Liv ofte et Fængselsliv. Fra den tidlige Morgen til ud paa Aftenen maae de i en dem fremmed Familie arbeide ufortrødent og prøve forskjellig Behandling; hos Borgerclassen regnes de i Almindelighed med til Huset, spise endogsaa i Stuen med Familien, eller i Børnenes Sovekammer; hos Folk høiere i Rangen have de et Slags eensom Arrest; de lukkes inde med Sytøiet paa et Kammer og der kommer ikke et levende Væsen til dem, uden, ligesom i Arresten, naar Maden bringes dem. Man har mange Exempler paa, at om endogsaa Fortjenesten her er større end et andetsteds, de stakkels Syjomfruer aldeles skye disse Huse; de kunne ikke udholde denne Affsondring fra Alle, denne evige Taushed.

Adelgunde havde for længe siden taget sit Partie, kun at gaae hvor hun morede sig, og det var ikke mange Steder; dog, hun havde det alligevel som Lilierne paa Marken, de staae godt klædte. Familierne, som hun syede hos, vidste hun ypperligt at opfatte fra deres komiske Side, og forstod hjemme med ægte dra-

matisk Talent at gjengive dem. Hun var inde i alle Forhold, vidste løst og fast franeden og fraoven.

Enkefruen satte hende strax ind i Elisabeths Historie, og Adelgunde blev saa rørt over sin Venindes Opførsel, at hun faldt hende om Halsen og kaldte hende „sin søde Frue." Det var ogsaa yndigt, fandt hun, hvad Elisabeth havde gjort; naar bare Fyren ikke blev Slave; „det er saa nedrigt!" sagde hun. „Han er da din Kjæreste? Ja, det kan man da godt tænke paa i din Alder; det gjorde jeg, — det ligger i os! Ah, see, hun bliver rød!" udbrød hun; „det kan jeg lide! Hun er i Grunden ikke ilde, den Smaa! der er noget Fiint, noget Klogt; men Kjolen er fra Landet." Og Adelgunde loe og fortalte sine Historier hele Aftenen; hun vidste uendelig Meget. Og der blev drukket Punsch og klinket, og drukket en Skaal, som Fruen hviskede til Adelgunde, der da loe og kastede sig tilbage i Sophaen. Det var igrunden forunderligt at see de to lystige Qvinder der og den frygtsomme, bedrøvede Elisabeth. Silde kom hun tilsengs; et Spisekammer, som ved en Trævæg var afdeelt fra Kjøkkenet, hvorud Døren gik med to udskaarne Hjerter i, blev hendes Sovekammer. Hun læste sin Aftenbøn og takkede Vor Herre, at der gaves gode Mennesker, og at hun havde fundet dem i denne store, skrækkelige By.

Det var høit op paa Dagen, da der blev kaldt paa hende; hun havde sovet længe. Adelgunde bragte hende selv Kaffe paa Sengen, og da hun saa stod op og saae ud fra Kjøkkenvinduet, var Luften saa klar, Solen skinnede over Nabohusene; et Vindue paa Tagkamret stod aabent, en lille Fugl i Buur sang derfra saa høit og lystigt, — et godt Varsel for, hvad Dagen vilde bringe. I Hast var hun færdig for strax at gaae til Elimar; see ham, trøste ham, var hendes første Tanke. Men Enkefruen sagde, at det var ikke saaledes at løbe til, der maatte først erholdes Tilladelse hos Politiet; der var Meget at

gjøre, før man saaledes kom ind til Fanger, og det Dødsfanger; hun skulde imidlertid idag høre sig for og saa paa det Snareste faae det udvirket, at hun kom til ham. Men Elisabeth maatte strax i Formiddag gaae til Etatsraad Heimeran; Sanne kunde følge hende; de skulde imidlertid først gaae til Urtekræmmeren ligeoverfor, laane Veiviseren og see, hvor Etatsraaden boede. Det var langt ude paa Christianshavn, hans Huus var, — der maatte de ud. Sanne vidste Vei gjennem Børsen, for der var Noget at see, Boutiker og Gange, to hele lange Gader under Tag; og udenfor laae Fartøier, Side ved Side, alle Arter, ligefra de smaa Pæreskuder med Æbler og Potter, til de store Kulskibe. Der var en Trængsel med Vogne og Bærebøre; Piger kom med Torvekurve, Skoledrenge med Bøger, og hele Gaden var i eet Dynd. Amagerpiger og Fiskerkoner raabte, den Ene hæsere end den Anden. Sanne var snart foran snart paa Siden, saa uendelig vever, og hun vidste ogsaa at fortælle. Hendes ældre Søster, sagde hun, havde havt Bryllup med en Mand, hvis Embede var at bære et Blad om; Brylluppet havde staaet hos Forældrene, og Søsteren havde af sit Herskab faaet fem Rigsbankdaler til Brylluppet; for de to var kjøbt en Myrthebouquet i botanisk Have, for den maatte Bruden have; og saa var der dandset hele Natten i deres lille Stue, hvor Seng og Dragkiste var sat ud paa Gangen; de havde siddet i Vindueskarmene og faaet Klipfisk og Punsch; og lille Sanne loe over hele sit lille, skidne Ansigt og tabte to Gange Slæberne, som hun havde dandset med og traadt ned; men hun fik dem igjen, og saa kom de til Etatsraadens. Jørgen lukkede op, den gamle, skikkelige Jørgen, som Caroline saa tidt havde spøgt med; Elisabeth kjendte ham af Fortællinger fra Hjemmet, ja hun kjendte næsten Meublerne selv, saa ofte havde hun hørt om Alt i dette Huus. Hun sagde, at hun kom fra Halligerne, fra Moritz, og Jørgen satte sit allerbedste Ansigt op, men gav

tillige den Besked, at Etatsraaden netop idag var reist ud paa Landet og kom ikke tilbage før om fem, sex Dage. Elisabeth stod forskrækket, var nær ved at briste i Graad, kunde ikke sige et Ord, og da Jørgen saa spurgte, hvor hun boede, var det Sanne, som maatte svare for hende. Og saa gik de hjem igjen. Her sad Adelgunde og læste i en Roman af Johannes Wildt; den var saa spændende, sagde hun, den var noget Andet end dem af Walter Scott, — han forstod sig ikke paa Kjærlighed. Iøvigt trøstede hun Elisabeth med, at fem, sex Dage var jo ingen Evighed, og saa kom jo Etatsraaden; hun skulde nok snakke med Enkefruen. Denne hørte ikke med det meest fornøiede Ansigt derpaa, men Adelgunde vidste at tale, sagde, at nu var hun engang den lille Jomfrues Beskytter, og det kunde jo altid blive gjengjældt.

„Mit Hjerte koster mig meget!" sagde Enkefruen; „det løber altid af med mig; ja, var jeg en rig Kone, saa var det ikke Noget, saa kunde jeg ødelægge mig med Fornøielse, det sagde ikke Noget! men nu maa jeg tænke videre frem; naa, saa bliv da her til Etatsraaden kommer, men saa maa Du fortælle ham, hvad jeg har gjort, nogen Godtgjørelse maa jeg have." Og hun kaldte Elisabeth til Siden, bad hende, som Laan foreløbigt at give tre Rigsdaler af dem, hun havde; Enkefruen var i en øiebliklig Pengeforlegenhed. Hvad Elimar angik, var der talt med Assistenten, og hun vilde erholde Tilladelse til at see ham, rimeligviis imorgen Eftermiddag; den Dag var det ogsaa Audiensdag og saa kunde hun benytte Formiddagen til at forsøge sin Skjebne hos Kongen; man maatte bruge Tiden.

Altsaa endnu næsten en heel Dag før hun skulde see Elimar! hendes Hjerte bankede i Sorg og Længsel, hendes Hoved var som vilde det gaae itu; men hun maatte jo finde sig i hvad de Andre sagde, det var det ene Rigtige og Mulige. Adelgunde læste høit for hende af „Dødningefingeren", et af de aller-

deiligste Steder, som hun forsikkrede. Der var to Fruer i Besøg om Aftenen og der blev levet høit, rimeligviis for de tre Rigsdaler, Elisabeth havde leveret; men hun fandt ingen Trøst eller Glæde, ikke engang i Enkefruens Kjærligheds-historie, Intriguen som den kaldtes, den, hvorved hun havde faaet sin salig Mand.

Fra sin tidligste Ungdom havde hun elsket ham, men han havde ikke mærket det, for han var Forretningsmenneske; da kom de i By sammen, det var i Helsingør, og der begyndte Intriguen. En Dag, hun var i Kjøbenhavn, læste hun i Aviserne, at en Mand i Slagelse lyste efter sin Hund, som var løben bort. Da fik hun sin Idee; hun skrev strax uden videre, at Hunden var seet i Kjøbenhavn der og der; og heri var nu ikke et Ord sandt, men indeni Brevet lagde hun et Andet, som hun bad Manden i Slagelse besørge til Helsingør, og det var til ham, hun elskede, og hvem hun nu sagde det reent ud; for det er altid det Bedste! Sit Navn skrev hun ikke, og den Omvei, Brevet gjorde, vilde føre ham paa Vildspor, meente hun; ogsaa havde hun skrevet, at dersom han nu, efterat vide hendes Hjertes Tanker, vilde kjende hendes Person, da kunde han Løverdag Middag i Helsingør hos fire forskjellige Piger finde hendes Liighed; den Ene var Klædekræmmerens Datter paa Hjørnet, der kunde han gaae ind og tage Prøver af fiint Klæde; den Anden var hos Isenkræmmeren, der kunde han gaae ind at kjøbe smaa Søm; det tredie Sted skulde han gaae ind paa Gangen og spørge efter Nogen, som ikke boede der, og paa det fjerde Sted, det var hos Consulens, kunde han gjøre det Samme, og naar han saa havde seet dem alle Fire, kunde han tænke over; han skulde da om Søndagen gaae i Kirken, hvor han vilde finde alle fire Piger i den sidste Kirkestol, og naar de saa gik ud, skulde han tale til den af dem, som meest behagede ham; traf han da den Rette, vilde han modtage en lille Billet, og Forlovelsen var af-

gjort. Og Brevet kom rigtigt og Alt gik rigtigt. Han gik i alle fire Huse, og om Søndagen i Kirken, og traf den Rette, og saa var det jo gjensidig Kjærlighed; de bleve Mand og Kone, og nu var hun Enkefrue. Og Adelgunde saae med opspilede Øine paa hende, loe og forsikkrede, at det kunde blive den deiligste Roman, naar den blev rigtig sat sammen; og Fruerne beundrede hvad der var fortalt, og havde ogsaa Historier, der skulde sætte dem lige saa høit i Opfindsomhed og Kjærlighed. Elisabeth vidste tilsidst slet ikke hvad de talte om, hun hensank i sin egen Sorg og dens mørke Tanker. Næste Morgen skulde hun søge Kongen og samme Dag see Elimar; det var den vigtigste Dag i hendes Liv, følte hun; hvorledes vilde den ende? Med hvilken Ro og Fortrøstning skulde hun vel imorgen gaae tilsengs? Hun var saa ung, og alt saa gammel i Sorg og Angest.

II.

I Forgemakket, paa Raadstuen og i Theatret, samt hvad der senere fulgte paa.

Lille Sanne skulde vise Elisabeth ud til Amalienborg, hvor Kong Frederik den Sjette boede, og gav den Dag Audiens for Alle og Enhver. Der var saadan en Beverhed i Sanne, saa hverken Haaret eller Slæberne vilde sidde fast; hun havde igjen en Historie: hendes Svoger, som bar Bladet om, det, han havde giftet sig paa, skulde nu have sit eget Navn trykt paa Bladet, som den Ansvarende for hvad der stod deri. Og Elisabeth spurgte, for dog at sige Noget, thi hende var alt Det ligegyldigt: „skriver han da Bladet?“

„Han hverken skriver eller læser," sagde Sanne; „han bærer kun om og er Ansvarendes."

Nu vare de ved Slottet; der stode Soldater i Colonnaden og en rødklædt Portner med Sølvstok. Elisabeth neiede ganske dybt og blev staaende; hun ventede at han vilde vise hende bort, men han pegede op ad en Gang, hvor der stode Gardere med dragne Sabler; det gøs i hende; hun gik imidlertid Veien, hun skulde gaae, og standsede i Værelset, hvor Lakaierne sad; hun neiede og neiede igjen, til de med et Smiil aabnede Døren for hende og hun stod i Audiens=Forgemakket. Her var en gruelig Mængde Mennesker, Herrer og Damer; de stode stille og forventningsfulde mellem hverandre; længere fremad gik op og ned flere Herrer i Sølv og Guld; det kunde gjerne være Konger Allesammen; Nogle havde ogsaa Stjerne paa Brystet og Allesammen bare de Ordenstegn; de talte meget, men ikke med høi Stemme, bemærkede hun; de saae stolte ud, talte ikke til de Sortklædte, uden det var Præster med Fløiel paa Kraven og Ordenstegn; havde de ikke det, syntes hun, at de ogsaa stode tiloversː. Henimod Væggen hang over to Pauker nogle gamle, sølvbroderede Faner, det var det eneste Mærkelige herinde. Her altsaa boede Kongen. At han ikke daglig gik med Scepter og Krone, vidste hun; et Slags Forestilling om hans Person havde hun gjort sig efter Portraitet, der hang ved Alteret i Kirken hjemme paa Oland. Hvorledes vilde han høre paa hende, hvorledes vilde Gud føie hendes Tale? Hun søgte i Tankerne at ordne den, og havde Ord, syntes hun, der vilde føie sig. I Skaren, hvor hun stod, gik en af de pyntede Cavalerer om, udspurgte Enhver og skrev det op; han kom ogsaa til Elisabeth, vilde vide hendes Navn og hvorfra hun var. Hendes Stemme skjælvede, da hun gav ham Svar. Og der gik een Time, der gik to, mange Mennesker kom ind til Kongen og ud igjen, men endnu vare grumme Mange tilbage; en halv Time gik, Officeren vinkede ad

Elisabeth; hun var jo saa langveis borte fra, han undte hende at komme ind, og hun traadte hen ved Siden af Døren til det kongelige Værelse, saaledes som hun havde seet de Andre gjøre. Altsaa var da nu Øieblikket; hun lukkede sine Øine, foldede sine Hænder, samlede al sin Tanke. En Lakai kom idetsamme, hviskede til den jourhavende Officeer, denne gik ind til Kongen og kom strax efter tilbage med den Efterretning, at Kongen saae ingen Flere idag. „Giv mig din Ansøgning," sagde han til Elisabeth, „jeg skal sørge for at Kongen faaer den."

„Jeg maa selv tale med ham!" stammede hun, „o min Gud!" og hun var nær ved at segne om.

„Kom paa Mandag," sagde han, „og Du vil nok komme ind." Alle gik, Elisabeth maatte ogsaa gaae, i det Øieblik, hun stod saa nær ved Naadens Dør, saa levende havde samlet Alt, hvad hun vilde sige.

Dybt bedrøvet kom hun hjem; men Enkefruen, der kjendte Forgemaksvæsenet, havde forudseet det; i Eftermiddag vilde hun selv gaae med Elisabeth til Synderen, som hun kaldte Elimar. „Jeg vil følge Dig derop paa Raadstuen," sagde hun, „skjøndt det er et afskyeligt Sted, hvor jeg aldrig har været; men nu har jeg jo engang taget mig af Dig, og saa maa jeg holde det ud."

De gik til Raad- og Domhuset, det var for Elisabeth en Vei, endnu tungere, endnu mere rystende end den til Kongens Slot; om faa Øieblikke skulde hun altsaa see Elimar, hendes Barndoms Ven, ham, som holdt hende fast i den stigende Flod, ham, hendes „stadige Tanke".

Raadhusets høie Colonnader, de store, tilgittrede Vinduer, den brede Trappe, hele Bygningens Forskjellighed fra de andre Gaarde der paa Pladsen bidrog til at forhøie Stemningen; de gik op ad brede Trapper, hen ad lange Gange og over et Galeri,

hvorfra de saae ned i en stor Sal; Alt var saa stort og forskjelligt fra den Forestilling, Elisabeth havde gjort sig om Veien til et Fængsel; her var ikke mørkt, skummelt og gammelt, som i Edingburghs Fængsel, og dog smaasnakkede Fruen i Eetvæk, at her var rædsomt, at Luften var ganske gruelig, at hun havde Zittren i sine Been.

De traadte nu ind i et som Contor indrettet Værelse; Assessoren lod en Betjent gaae at hente Elimar Levsen. Dødsblegbed gik over Elisabeths Pande, hun maatte holde sig til Stolen, det var som om Alt omkring hende dreiede sig rundt. Betjenten kom tilbage med den Fangne, som var iført en Kalmuks Sømandsklædning; han saae dristigt omkring sig, Elisabeth havde gjort et Skridt fremad, men standsede — —

„Nu kunne I tale sammen!" sagde Assessoren.

„Det er ikke ham!" udbrød Elisabeth; det er ikke Elimar Levsen; ham søger jeg, ham der kjender jeg ikke."

„Det er Elimar Levsen!"

„Nei, nei! det er ikke denne! jeg søger Elimar ovre fra Oland, Commandorens Sønnesøn, som" — hun kunde ikke udtale: — „har myrdet . . . ." men sagde: „som er kommen fangen hjem fra Amerika."

„Det er jo Dig!" sagde Assessoren til den Fangne. „Hedder Du ikke Elimar Levsen?"

„Det er mit Navn!" svarede han med et eget Smiil. „Jeg er Sønnesøn af Commandoren paa Oland."

„Nei, det er ikke muligt!" sagde Elisabeth med en forunderlig Heftighed. „Saaledes seer Elimar ikke ud, saaledes kunde han ikke komme til at see ud! Det er ikke de Oine, ikke det Ansigt, slet Intet!"

Assessoren hørte med Opmærksomhed paa Elisabeth, betragtede hende og den Fangne, og en Art af Forhør begyndte, hvori Elisabeth naturligt og uskyldigt fortalte om den Sorg,

der laae paa de Gamle hjemme, at Madame Levsen havde skrevet et Brev til Kongen, og at hun var gaaet med det til Kjøbenhavn og idag havde søgt om Audiensen.

„Saa Commandoren og Mutter Levsen tage sig det saa forfærdeligt!“ sagde den Fangne; „det tænkte jeg nok og det kan de have godt af. De skal huske Jes Jappen!“

„Jes Jappen!“ raabte Elisabeth.

Ja, ham var det, Jes Jappen, Tjenestepigens Søn. Han havde virkelig i Amerika lidt Skibbrud, mistet Pas og Papirer og uden nogen bestemt Hensigt, men af et Indfald, kaldt sig Elimar Levsen, da han tog Hyre paa et andet Fartøi; i en Ordstrid havde han med sin Kniv stukket Styrmanden ihjel, og da han i Baand og Jern kom til Kjøbenhavn, var det ham en Fornøielse at tænke, hvilken Forfærdelse de ovre hos Commandorens vilde faae, naar de hørte at Kjællingeungen, som han kaldte Elimar, var kommen i den Bedrøvelse. Et lille Skub kunde de have godt af derovre, de fik jo nok at vide, at det var Løgn, og saa havde de jo dobbelt Fornøielse.

Alt dette tilstod han uden videre, og da han saae, hvor Elisabeths Øine lyste, hvor hele hendes Ansigt afprægede en indre Lyksalighed, kom det egne Griin om hans Mund og han sagde: „det var syndigt om han tog den rige Enke derovre, naar han har saadan en Kjæreste.“

Elisabeth blev blodrød; den Fangne førtes bort, for senere at tages i et nyt Forhør. Assessoren sagde Elisabeth, at hun muligt endnu engang kunde blive kaldt derop, dog vilde det ikke skee, naar ikke Jes Jappen kom med nye Løgne, hvorved hendes Udsagn maatte hjelpe dem. Han fik derpaa Enkefruens Adresse, og da Assessoren gratulerede Elisabeth til det lykkelige Udfald for hende, greb hun hans Haand, kyssede den med en Inderlighed, en Bevægelse, som om et Menneskes Liv var givet hende i denne Time. Deiligt som et Feeslot var hende

nu den hele Bygning med Trapper og Gange; hun loe, hun græd, kyssede Enkefruen paa Haanden og paa Kaaben.

„Men Gud bevares, Barn!" sagde Fruen, „det er jo deiligt! det er mageløst! men bliv besindig! lad os bare slippe hjem, komme ud af dette Tyvehul! uh, Luften kommer til at sidde i Klæderne paa os! der er Noget ved Raadstueluften ligesom ved Hospitalsluften, den gaaer lige ind i Tøiet!" og hun pustede og hun viftede sig med sit broderede Lommetørklæde.

Elisabeth var glad og lykkelig som aldrig før; hun maatte skrive, strax skrive hjem at det ikke var Elimar, som sad i Baand og Jern, at hun selv var i gode Hænder, hos en velsignet Frue, hun havde truffet paa Dagvognen, at hun om to Dage kunde vente Etatsraaden, der nu var paa Landet, og at hun vilde bede ham hjelpe sig til Oland. Hun huskede nu ogsaa paa, at i Kjøbenhavn var en Bekjendt, den kjære Trine, gift med Skomager Hansen, Trine, der engang som Barn havde været ved Theatret og dandset med Vinger paa Ryggen og Palliетter paa Skoene; Elisabeth spurgte Enkefruen, om hun kjendte hende, om hun vidste, hvor hun boede, om man ikke kunde see efter hende i den Bog, hvori de havde fundet Etatsraadens Bopæl?

„Han er vist for simpel Skomager til at staae i Veiviseren," sagde Fruen; her vrimler af Folk, som hedde Hansen; de Fleste flytte hvert Halvaar. De har kun een Syl og en Spandrem og saa en forfærdelig Mængde Børn."

„Jo vist, hende kan det være!" sagde Adelgunde; „jeg kjender hende; de har ingen Børn og boe omme i Kjelderen; hun er endnu ved Theatret og synger i Chor; hun hedder Trine Hansen; jeg har rigtignok aldrig talt med hende, men hende er det, hun har tjent i Fyen hos Baronessen med Turbanen!"

„Hos den gale Baronesse!" sagde Enkefruen. „Veed Du, hun er kommen fra Fyen for en otte Dage siden, og Datter-

sønnen med? Men han logerer omme i Hotel Royal; det er et deiligt Menneske, han seer ud som en Italiener! Du vilde synes godt om ham, Adelgunde."

Sanne kom hjem fra Urteboden med et halvt Ark Brevpapir; den lille Lap graat Papir, som Boutikdrengen havde lagt mellem det og Sannes smaa Fingre, var Skyld i, at det kom skinnende hvidt i Huus; Pen og Blæk blev bragt, og snart sad Elisabeth ifærd med at bringe alle de sidste store Begivenheder paa Papiret. „Det var syndigt, om han tog den rige Enke derovre, naar han har en saadan Kjæreste!" havde Jes Jappen sagt, det var hans sidste Ord, de kom altid tilbage i Elisabeths Tanke, de laae idetmindste et Øieblik saa mægtige, saa forstyrrende, og i hvor ubetydelige de end vare, havde de dog en Virkning som det fine Haar i Kikkerten, der voxer til Ankertoug og forhindrer ret at see Gjenstanden, der skal betragtes. Men som sagt, det var kun et Øieblik, alt som hun skrev, lyste det mere og mere i hendes Sjæl; Elimar var jo fri og uskyldig, det Hele havde været en fæl Drøm; hun tænkte paa de Gamles Glæde og Lyksalighed, naar de fik alt Dette at vide, og hendes eneste Frygt, — den hun udtalte for Adelgunde og Enkefruen, — var, om bare dette Brev gik sikkert med Posten, om man passede vel paa det og hvor mange Dage det kunde vare førend det kom til Oland. Paa det Sidste vidste de nu ikke at svare, derimod trøstede de særdeles med hvad Sikkerheden angik. „Alle Brevene," sagde de, „blive paa Posthuset indskrevne i en Bog og saa ere de aldeles sikkre." Sanne skulde gaae med Brevet, men Elisabeth havde en saadan Frygt for at hun kunde tabe det, eller levere det til Andre end Postmesteren selv, at hun helst selv gik med og bad paa Posthuset, at det maatte gaae sikkert, da det var saa vigtigt; og man lovede hende det ganske bestemt. Nu behøvede hun altsaa ikke at gaae til Kongen, hun havde slet Ingen at søge uden Etatsraad Heimeran og

Trine, ja hende maatte hun besøge, den kjærlige, skikkelige Trine. Mon de kunde kjende hinanden igjen?

Med fornøiet Ansigt, glad og usædvanlig snaksom, hvilket Elisabeth ikke før havde været, kom hun hjem med Sanne; og denne Livlighed klædte hende, sagde Adelgunde; „hun kunde med Klæder, som havde Fjong, blive ganske pikant;" og nu blev der leet og talt og drukket Punsch, — og Bestemmelsen var, at imorgen skulde Elisabeth ud med Enkefruen og see lidt af Byen.

Deres Betragtninger paa Vandringen vare just ikke saa dybsindige; vi kunde ved Vandringen maaskee dog ledes til Andre, der, om de heller ikke ere dybsindige, dog tjene til Overgangsbro for hvad her videre er at fortælle. Fiskeri og Tiggeri har noget meget Beslægtet; Fiskeren kan sidde hele Dagen paa samme Plet, vente og vente, tidt for at faae en ussel lille Skalle; Tiggeren sidder ogsaa hele Dagen paa samme Plet, venter og venter paa en lille Skilling; der er den Forskjel, at den Ene kalder det „at more sig", den Anden „at friste Livet"; Den, der morer sig, river tidt den uskyldige Fisk af Krogen, saa dens Mundvig og Øine sønderrives, og er Fisken for lille, kastes den blodig tilbage eller hen i Græsset for at døe der. Tiggeren, idetmindste han, der som Fiskeren sidder paa sin faste Plads, gjør ikke saa blodig Fortræd; men der er et andet Slags, den velklædte, omvandrende, ikke værdige Tigger, der ofte flænger Mundvig og Øine i aandelig Betydning. En af disse Velklædte, Omvandrende — ja det er ikke at skjule, — i hendes Selskab ere vi, idet vi gaae med Enkefruen.

„Du maa gjøre mig en Tjeneste," sagde hun til Elisabeth, idet de gik. „Her henne i Havnen boer en Mand, jeg skal have Penge hos. Gaa op med dette Brev, — anden Sal tilvenstre, — Kammerraad er han; og spørger han, hvem det er fra, kan Du, for ikke at gjøre lang Forklaring, sige, at det er

fra din Moder. Jeg vil ikke gjerne mundtlig kræve ham, for saa taler han saa ynkeligt og jeg lader mig bevæge, men nu har jeg skrevet; Meget faaer jeg vel ikke, og det er haardt, ikke at kunne faae sine egne erhvervede Penge; men tal ikke et Ord om, hvad jeg har sagt, ikke et eneste, det vilde genere ham, og det nænner jeg dog ikke."

Og Elisabeth gik op i Huset med Brevet. Kammerraaden lukkede op, han var i Slobrok, en venlig, gammel Mand. Med et noget ynkeligt Ansigt læste han Brevet, rystede med Hovedet, trippede lidt om og sagde: „ja, jeg vilde gjerne, men det er mig umuligt; jeg har i den sidste Tid havt saa store Udgifter, alle Folk strømme ind paa mig! hm! hm! stakkels Kone!" og han gik til sit Chatol, tog en Rigsdalerseddel og gav Elisabeth. „Siig Deres Moder," sagde han, „at det er Alt, hvad jeg for Øieblikket kan!" Og han saae ret venlig paa hende og lukkede hende ud.

Enkefruen, der stod i næste Gadedør, kom frem og spurgte, hvad han havde sagt. Elisabeth fortalte hvert Ord og gav hende Rigsdaleren.

„Er det Alt hvad Du fik?" spurgte Enkefruen; „det er skammeligt! jeg skulde have mange Penge hos den Person og saa giver han mig een Rigsdaler; det er næsten en Fornærmelse! han fortjente, jeg gik op til ham! det maa være i Drukkenskab, han har gjort det; han drikker, skal jeg sige Dig! snakkede han ikke over sig? Sagde han ingen Ting, Du syntes var underligt, angaaende, at jeg krævede mine Penge?"

Elisabeth gjentog hvert Ord, han havde sagt, og Fruen var rolig; der var ikke Noget, som kunde tyde paa, at Manden havde faaet et almindeligt Tiggerbrev.

„Det er en daarlig Person!" sagde Enkefruen. Det Skudsmaal fik den skikkelige, gamle Kammerraad, der tænkte, at den „høisttrængende Enke, som havde kjendt bedre Dage", i dette

Øieblik velsignede ham. „Det er ikke engang til et Par franske Handsker, som jeg trænger saadan til," sagde Enkefruen; „jeg maa lægge to Mark til for at faae dem." Og det gjorde hun.

Da de kom hjem, havde Elisabeth idetmindste seet og været i de fleste Boutiker paa Østergade. „Vi have brugt os!" sagde Enkefruen.

„Og nu skal jeg gjøre hende en Fornøielse," sagde Adelgunde. „De har nok intet Theater ovre i Holsteen, paa deres Øer, — Gud!" afbrød hun sig, „det har jeg nu aldrig tænkt paa, at der var Øer ovre ved Holsteen; hvor dog Verden er mærkelig stor! Du skal med mig paa Komedie iaften, jeg har af min Kjæreste faaet to Billetter til Pladslogen i anden Etage. Men vi maae gaae tidligt for at komme paa første Bænk, og Barnet maa pyntes lidt! De laaner hende Deres Shawl, det gamle," sagde hun til Enkefruen, „og jeg skal sætte hendes Haar."

Der blev strax begyndt paa det. Elisabeth maatte heelt frem paa Gulvet.

„Hun har ingen Huller i Ørene!" udbrød Adelgunde; „hun har aldrig baaret Ørenringe! hvor hun er forsømt! Hun maa have min „Stirnkette" paa, det hæver Huden. Ja, men hun er nydelig! hun vil gjøre Lykke; saadant et lille uskyldigt Ansigt klæder godt!"

Og de To gik paa Komedie.

„Vi maae om ad den lille Gade der," sagde Adelgunde; „jeg skal see Lotteri-Nummerne hos Collecteuren, for jeg har en Seddel med tre Mark paa Tal, jeg har drømt; faaer jeg Ternen, skal Du faae en Present."

Og de gik forbi Collecteuren, men Tallene vare der ikke. „Dernede i Kjelderen er det, at den Trine Hansen boer, som Du kjender; seer Du Skomagerskiltet og Navnet? Ja, nu kan Du ikke løbe derned, det er der ikke Tid til, skal vi paa første Bænk."

Og hun gik afsted med Elisabeth, som mærkede sig Huset, hvor Collecteuren boede, tæt ved Hjørnet. De kom til Theatret netop idet der blev lukket op, og med en egen Færdighed i at bruge Albuerne og støde tilside, førte Adelgunde hende nu i Trængselen ind ad Døre og op ad Trapper og saa sad de paa første Bænk.

Adelgunde kjendte næsten alle Mennesker, især Herrerne, som hun nævnede ved Navn, men mellem disse mange Navne klang kun et eneste bekjendt for Elisabeth, det var Thorvaldsens. Den gamle, kraftige Mand med det venlige Ansigt og det lange, hvide Haar stod dernede, han syntes at see lige op paa hende, hendes Hjerte bankede stærkere, som om det var Kongen, hun saae. Hvor ofte havde hun ikke i det sidste Aar hørt Thorvaldsen nævne! Beskrivelsen af hans prægtige Modtagelse havde faaet Taarer i Moritz's Øine. Hernede stod han, her i samme Huus, under samme Tag; hun syntes, at alle de Andre rundt om ham kun vare her for at see ham, for at være sammen med ham; men det var ikke Adelgundes Tanker. Musiken begyndte, Tæppet rullede op, man gav Vaudevillen „Kjøge Huuskors." Til Kjøge førtes de hen, den By, Elisabeth for tre Dage siden var kjørt igjennem paa Dagvognen, der hvor hun havde gjort Bekjendtskab med Enkefruen; vel kjendte hun ikke Husene igjen, men hun kjendte de grønne Træer og Havet; ja, det var Kjøge! men Huuskorset var ikke den fæle Spøgelse- og Hexehistorie; Elisabeth forstod godt, at den skikkelige Muursvend, der fra sit Stillads udenpaa Huset, ligesom Svalen, saae ind og vidste, hvad der skete, var det Overnaturlige, var Huuskorset, der hjalp de Elskende. Det var en heel Historie, saa virkelig og dog ikke ganske som i det Virkelige, for de sang saa meget, men yndigt var det. Under hele Stykket gav Adelgunde Forklaringer.

„Det er Fru Heiberg!" sagde hun; „men det er en

daarlig Rolle, hun er i sine egne Klæder, og det er saa almindeligt, hvad hun har at sige; men nu kan Du tænke Dig hende i Guld og Silke, og paa Vers; jeg holder egenlig ikke af Vaudeviller." Det var nu hendes Dom og den var ligesaa kløgtig som de fleste Andres.

De tomme Pladser i Hofparquettet, de nummererede Pladser i Løverækken, som man kalder den Bænk, nærmest Scenen, da den sædvanligviis søges af de kjøbenhavnske Løver, fyldtes, thi nu begyndte det egenlige Skuespil, nemlig Balletten. Mellem de Indtrædende var en ung Mand i rigt Pelsværk; han havde beholdt det paa, det klædte ham. De vel arrangerede Haar vare noget tynde, Skjægget derimod tykt og smukt. „Seer Du ham, der kom?" sagde Adelgunde; „den Smukke, ham i Pelsværket. Det er kostbart Skind! Er han ikke smuk? Seer Du, han smiler! see i min Kikkert! han hilser med det ene Øielaag! seer Du, det er min Kjæreste!" Og Adelgunde var rød som et Blod, loe og talte, reiste sig og satte sig, fik Shawlet om Skuldrene og af Skuldrene, der var en Uro og Bevægelighed, som skulde hun træde op i Balletten.

Musiken begyndte igjen, Tæppet rullede op, det var „Festen i Albano". De bløde Melodier, den sydlige Decoration, de italienske Dragter, det hele Liv og Røre paa Scenen var et Sollys i Elisabeths Phantasie. Campagnen laae foran hende med Rom, hun var der selv; de Dandsende stege op ad Bjerget, Børnene med vaiende Faner, hele Bryllupstoget.

„De komme op af et Hul i Gulvet," sagde Adelgunde. „Seer Du den store Lem lige ned i Kjelderen?"

Men Elisabeth saae Bjerg og Dal, den klare blaae Luft, Konstnernes Fest; Alt forstod hun, kun ikke, hvorfor de to Pilegrime bleve til græske Guder; hun spurgte, hvad det var.

„Det er Balletmesteren selv," sagde Adelgunde; hun havde Svar til Alt.

Og Musiken bølgede fort, og de brogede Dragter blendede Øiet; Aftenrøden beskinnede Rom, Natten brød frem og Blusset tændtes under jublende Dandse. Og Elisabeth havde under alt Dette, som i een Tankesum, Alt hvad hun hjemme havde læst og hørt om det deilige Italien, og Taarerne stode hende i Øinene.

„Det er forbi, kom nu!“ hviskede Adelgunde. Tæppet var endnu ikke faldet, men hun drog hende med, Mængden strømmede efter; da de naaede den yderste Udgang, hvor Dørene stode aabne til Gaden, strømmede Regnen ned, det var et afskyeligt Veir, og en Trængsel og et Sammenstød med vaade Paraplyer. Midt i Trængselen stod Herren i den Pelsværks Frakke, han søgte Nogen, det var Adelgunde; hun fulgte efter med Elisabeth, og før denne ret vidste det, vare de alle Tre oppe i en Droske; det var jo særdeles heldigt i dette Veir, og saa kjørte de. Elisabeth vidste hverken det Ene eller det Andet, men da de holdt, vare de ikke udenfor hvor Enkefruen boede.

„Men hvor er det vi ere?“ spurgte hun.

„Vi drikke Thee hos min Kjæreste,“ sagde Adelgunde; „det er saadan lidt Morskab, som hører til i Kjøbenhavn.“

„Ja, De gjør os den Fornøielse!“ sagde Herren ganske venligt, og hun fulgte med; hvor skulde hun gaae hen, og der er jo intet Ondt i at drikke Thee med Forlovede.

I Forværelset sagde Tjeneren, at der var Nogen inde i Stuen, den Herre, som igaar havde spiist Frokost hos Baronen, og at han uden videre, da han saae Theemaskinen og det dækkede Bord, var gaaet ind og vilde vente.

„Han! — det gjør ikke Noget;“ sagde han til Adelgunde, der syntes at ville vende om. „Han er en af mine intimeste Venner; han er ingen Kjøbenhavner, han er en halv Udlænding.“

Foruden Theen blev givet Befaling ogsaa at bringe Cham-

pagne. Døren aabnedes i det Samme, og en smuk Mand paa maaskee lidt over de tredive Aar, med et ganske italiensk Ansigt, tog leende imod Baronen, thi Adelgundes Ledsager eller, om man vil, Forlovede, var ikke ringere end Baron.

Vennen begyndte med en Undskyldning over at være trængt ind, men standsede . . . „Damer!" udbrød han, „jeg beder Dig tusinde Gange om Forladelse!"

„Bryd Du Dig ikke om Noget, min Ven!" svarede Baronen; „jeg skal strax præsentere Eder for hverandre. Du skal kjende min nydelige lille Baronesse. Og her er hendes yngre Søster og trofaste Veninde; — præsenteer Du hende!" sagde han til Adelgunde.

Den fremmede, smukke Mand loe, viste de deiligste, hvide Tænder og saae med et gjennemtrængende Blik paa Elisabeth, som blev endnu mere forlegen.

„Det er min Ven, Baronen af Montefiascone, est, est, est! og flere Lande;" sagde Baronen. „Han er, som De seer, mine Damer, et overmaade smukt Menneske, og jeg kan tilføie, en stor Kjender af det Skjønne. Og nu skulle vi have Thee og saa er Du morsom, du lille Trold!" sagde han til Adelgunde og svingede hende rundt.

Adelgunde loe, kastede sig i en Gyngestol og var i samme Nu oppe igjen, hun skulde jo være Huusmoder og skjenke Thee. Under alt Dette stod Elisabeth endnu og famlede med sit store Shawl; hun vidste ikke, om hun skulde gaae eller blive.

„De er dog ikke bange for mig?" sagde den Fremmede og saae med de mørke, levende Øine saa stivt og underligt paa hende, at hun slog sine ned; hendes Hjerte følte en Angest, som om dette Menneske vilde gjøre hende noget Ondt.

„Det er jo et yndigt lille Ansigt!" sagde han og tog hendes Haand; uvilkaarligt skreg hun høit og løb hen mod Døren.

Adelgunde saae vred til hende. „Vær dog intet Barn!

man skulde troe, Du ikke havde været mellem Mennesker før. Saaledes er nu Kjøbenhavn, Barn!"

„O Gud, jeg er jo ogsaa et Barn!" udbrød Elisabeth; „lad mig komme hjem!" og hun saae med et saa inderligt bedende Udtryk paa Baronen, den af dem alle Tre, hun i dette Øieblik følte meest Tillid til.

„O, du lille Nar!" sagde han; „Du er jo hjemme, Du er jo hos din Veninde!" og han loe og nikkede til Adelgunde.

Den Fremmede saae igjen med sine forunderlige Blik paa Elisabeth, der var dødbleg og traadte heelt op til Døren.

„Er det Deres Alvor, at De vil bort?" spurgte han. „De bør have Deres Villie! — men alene kan De ikke gaae, tillad at jeg følger Dem!"

„Nei, nei!" raabte Elisabeth, rev Døren op og løb gjennem Værelset, ned ad Trappen, og da hun der ikke vidste Besked, lige ind i et Sandhul, hvor hun faldt i det bløde Sand.

„Hun løber ikke," sagde Adelgunde; „hun veed ingen Vei, hun er lige fra Landet."

Den Fremmede, som var bleven tilbage, saae paa Adelgunde, sprang derpaa ud i Forværelset, kastede sin Kappe om sig, tog sin Hat, Alt i stor Hurtighed, og var i Gadedøren ligesaa tidligt som Elisabeth, der ved at komme ind i Sandhullet var blevet sinket nogle Secunder.

„O, lad mig gaae!" bad hun; „gjør mig Intet! jeg er saa angest!"

„Men, mit kjære Barn!" sagde den Fremmede, „jeg vil ikke gjøre Dem noget Ondt! jeg vil hjelpe Dem, jeg vil følge Dem, — jeg har jo ikke sagt et Ord, der kunde forskrække Dem. De veed ingen Vei, De er fra Landet, sagde Deres Veninde deroppe."

Elisabeth taug og gik raskere, hun vidste ikke selv hvorhen. Den Fremmede fulgte med ved Siden.

„Jeg forsikkrer Dem, at De kan have Tillid til mig," sagde han igjen, „og er De ganske uskyldig kommen i daarligt Selskab, som jeg troer, saa skal jeg hjelpe Dem og føre Dem hvorhen De vil. Har jeg viist mig lidt for fortrolig, saa vil De indsee eller komme til at indsee, at jeg kan undskyldes og, at det fra min Side var ganske naturligt. Giv mig Deres Arm, siig mig, hvorhen jeg skal følge Dem."

Der laae noget saa Godt og Ærligt i Stemmen, at et naturligt, uskyldigt Barn, som Elisabeth, maatte troe derpaa; dog tog hun ikke imod hans Arm, men sagde med zittrende Stemme: „vær ikke vred paa mig! jeg veed slet ingen Ting, jeg er ganske fremmed herovre i denne store By. O, hvor de hjemme vilde være bedrøvede for mig, om de vidste, hvorledes jeg har det!"

Og den Fremmede spurgte igjen med Hjertelighed og Deeltagelse, og han fik da at vide, at hun var kommen til Byen for at søge Kongen, at hun Ingen kjendte, at Enkefruen havde ladet hende boe hos sig, og at hun der havde lært at kjende Adelgunde, som havde taget hende med paa Komedie, at de der vare komne i en Vogn, som hun troede vilde kjøre dem hjem, men som derimod havde bragt dem derhen, hvor de nu kom fra.

„Men, mit kjære Barn," sagde han, „den Enkefrue og den Adelgunde ere aldeles ikke noget godt Selskab. Det er syndigt at føre Dem derhen. — Men hvad skal jeg gjøre for Dem? Kjender De da slet ingen andre Mennesker?"

„Nei," sagde Elisabeth, „Ingen uden en Etatsraad ude paa Christianshavn, og ham har jeg aldrig seet og han er ikke hjemme."

„Ja, saa er det ligesaa godt som slet ikke at kjende ham," sagde den Fremmede; „Hvad skulle vi gjøre? Vi kunne ikke gaae her paa Gaden, det regner jo afskyeligt."

„Enkefruen er saa god mod mig," sagde Elisabeth; „det er en skikkelig Kone."

„Nei, nei!" sagde den Fremmede, „det er hun bestemt ikke, det forstaaer De Dem ikke paa, og det er meget godt! — vidste jeg kun en skikkelig Person, — men jeg er selv saa godt som ganske fremmed; — hvor boer da den Enkefrue? Vi maae jo derhen! — og dog, jeg kan ikke bære det over mit Hjerte."

„Bare jeg havde talt med Trine!" sagde Elisabeth; „hun er god og ærlig —;"

„Hvem er Trine?" spurgte han.

„Det er en Skomagerkone, som jeg kjendte, da jeg var et lille Barn; hun holdt saa meget af mig; hun boer tæt ved Enkefruens, men jeg har ikke talt med hende her i Byen, ikke engang seet hende."

„Lad os gaae til Trine!" sagde den Fremmede raskt og med et Udtryk af Humor. „Jeg troer, Skomagerkonen er sikkrere end Enkefruen."

„Ja, ja, jeg takker Dem!" udbrød Elisabeth; „o, hvor jeg er angest! hvad skal der blive af? Dersom det nu ikke er Trine, ikke hende, jeg troer! O, Gud hjelpe mig!"

„Jeg følger Dem til Døren, De gaaer derind, og er det feil, saa kom strax tilbage; jeg lover Dem, at jeg skal vente et Qvarteer; kommer De ikke til den Tid, da haaber jeg, De er i gode Hænder. Men veed De Veien, vi skulle gaae?"

„Jeg troer, at jeg veed den, naar jeg først er ved Theatret," sagde Elisabeth.

Han førte hende derhen, men hun gjenkjendte ikke strax Bygningen, saa mørk, saa eensom laae den nu; istedetfor den Lysmasse, som før straalede ud herfra, skinnede nu kun et mat Skjær fra et Tagvindue, hvor Brandvagten vaagede. Den store Bygning, som for faa Timer siden var det mest levende Sted, hvor Musiken brusede, hvor store Tanker og Ideer rørte sig, var

nu tom og spøgelseagtig, et afsjælet Legeme. Elisabeth saae sig rundt om, og ved at see Colonnerne paa Kaffehuset her tæt ved, erindrede hun sig Sidegaden, hun skulde nedad for at komme derhen, hvor Trine boede. Her var Lotteriskiltet hendes Leder; hun pegede paa Kjelderen, hvor der var Lys, og sagde paa en inderlig rørende Maade: „Vor Herre velsigne Dem for al Deres Godhed imod mig!"

„Jeg venter et Qvarteer," sagde han og trykkede hende nogle Penge i Haanden. Hun saae endnu engang paa ham med et Udtryk af Velsignelse og Tak, og foer saa ned ad Trappen i Kjelderen.

Den Fremmede gik langsomt hen til Gadehjørnet, stod stille, gik nogle Skridt frem og tilbage, saae til Kjeldertrappen, gik igjen og stod stille; der kom ingen Elisabeth.

„Jeg er ordenlig paa Eventyr," sagde han til sig selv. „Dette er imidlertid saa uskyldigt, som det kan være. Men hvad gjør jeg, om hun kommer tilbage, om jeg skal være hendes Ridder igjen? Det er en ganske egen Situation!"

Og han stod stadigt stille ved Gadehjørnet og fik en Hilsen af Natvægteren.

III.

Skomagerens Kjelder.

Naar man tænker paa Trines Sætning: „det er Skinnet, man seer paa! det er Skinnet, Madame!" og husker, hvor strengt hendes Hansen ogsaa tænker i denne Henseende, saa kan man forestille sig, hvilken Overraskelse det var for de to skikkelige Mennesker at see, seent paa Aftenen, en ung Pige, med langt Shawl over Skuldrene, „Stirnkette" paa Panden og

Haaret vaadt og i Uorden, træde ind ad Døren og i Forvirring og Bevægelse spørge efter Trine fra Fyen, hvor jo Trine ikke havde været i syv Aar.

„Hvem er Hun, hvad vil Hun?" spurgte Hansen, der sad i sin Kattuns Arbeidstrøie ved Aftensbordet og nu reiste sig halvt op; men Elisabeth svarede ham ikke, saae ikke paa ham, hun havde kun Øine for Trine, der reenlig og net klædt sad paa den anden Stol.

„Trine! ja det er jo Dig!" raabte Elisabeth. „Kjender Du ikke ogsaa mig, den lille Elisabeth ovre hos Baronessen? Du holdt saa meget af mig, fortalte Historier og sang Viser. Du gav mig en Bog og skrev i den: „Til min lille Elisabeth!"

„Ih, du min Gud!" raabte Trine, „hvem er Hun dog? Hansen, hvem er det Fruentimmer?"

„Hvad vil Hun?" spurgte Hansen. „Hvad er paa Færde?"

„O Trine, jag mig ikke bort!" sagde Elisabeth, saa bedende bedrøvet, og rakte begge Hænderne henimod hende; „det er jo Dig, jeg troer det; jeg var jo rigtignok saa lille; Du førte mig hen til Cathrinesen, der gav Du mig Sangbogen, som Du skrev i."

„Herre min Jesus!" raabte Trine; „er det lille Elisabeth? Men hvor kommer Du her og — —" hun vilde have sagt — „seer saaledes ud?" men hun sagde det ikke, hun saae op og ned ad hende, paa „Stirnketten", det lange Shawl og Fødderne, der vare dyngvaade fra Gaden.

„Lad mig blive hos Dig til Etatsraaden kommer hjem!" sagde Elisabeth, „lad mig ikke komme til Enkefruen! jeg er saa bange nu for alle Mennesker, men ikke for Dig; Du var saa god imod mig, jeg husker det, som jeg længe, længe ikke har husket det!"

„Er det virkelig Dig? Elisabeth!" sagde Trine i en

Tone, der havde ligesaa megen Tvivl som Tiltro. „Jeg kan ikke ret kjende Dig, og dog troer jeg, det er Dig. Du er saa stor! Du er saa —!" hun standsede i sine Ord og saae paa hende tvivlsomt, men med et Udtryk af Deeltagelse.

„Lad mig tale!" sagde Hansen. „Det er en underlig Tid, Jomfruen kommer her paa. Min Kone tænker som jeg og jeg tænker som min Kone; vil De saa sige i en Hast, hvad der er paa Færde og hvad De vil os?"

„Jeg kommer hjemme fra Præstegaarden," sagde Elisabeth; „der var et Menneskes Liv, troede vi, det gjaldt om; jeg skulde gaae til Kongen og saa —," hun standsede.

„Ak, Herre Gud! jeg troer paa hende!" sagde Trine; „det Ansigt kan ikke lyve; jeg troer, i hvor underlig hun seer ud og hvor underligt hun kommer. Sæt Dig, du stakkels Barn! fortæl os!"

Og Elisabeth fortalte og blev spurgt, og hun svarede og forklarede igjen.

Efterretningen om Elimar, om de gamle Bedsteforældres store Sorg, og endelig hendes Beslutning, selv at gaae til Byen, bevægede Trine dybt.

„Men er det sandt, hvad Du siger?" sagde Hansen; „Trine, er det ikke en Historie, som hun giver os?"

„Nei, nei!" sagde Trine og faldt Elisabeth om Halsen, „det er sandt hvert Ord, hun siger, det stakkels Barn! Det er ligesom i „Alferne", jeg saae hende som lille Barn og nu kommer hun igjen som voxent Menneske. Men staaer endnu Cavaleren derude? Det er over et Qvarteer siden Du kom. — Hansen, kig dog ud, for han har dog viist sig meget honnet, skjøndt han vist er en meget umoralsk Person."

Der var gaaet mere end tre Qvarteer, Ingen var at see derude. Elisabeth maatte beskrive, hvem Fruen var og hvor hun boede.

„Ih, du min Gud, det er hende!" raabte Trine; „det er en Plattenslagerske! hun lever af at skrive Tiggerbreve og faae Folk til at tage Lotterinummere paa broderede Puder. Jomfruen kjender jeg ogsaa. Ih, du arme Barn! hvor er Du kommen i Hænder? Saa var Cavaleren da den Honnetteste; maaskee de ogsaa have forledt ham, og jeg tager det i mig igjen, hvad jeg sagde, at han var en umoralsk Person; man kan aldrig troe paa Skinnet."

For bedre i den lille Huusholdning at komme ud af det, var Trine igjen gaaet til Theatret, var Choristinde; nu var Standen, sagde hun, høist respectabel, for Alle der vare de honnetteste Folks Børn. De, som synge i Chor, maae hjelpe til i Balletterne; Trine havde denne Aften været Bondekone i „Festen i Albano", var efter Omklædningen nylig kommen hjem, og sad med sin Mand ved deres tarvelige Aftensbord; endnu senere vilde Elisabeth have fundet dem oppe, thi Hansen læste hver Aften et Stykke høit af en Historiebog, som Pontoppidans Atlas, Kjøbenhavns Beskrivelse, eller gammel dansk Magasin; thi Hansen var, som Trine sagde, dannet over sin Stand. Men denne Aften blev nu ikke læst, der var saa Meget at spørge om, saa Meget at høre, at Klokken blev Tolv før man tænkte paa at faae en Seng lavet paa Stole for Elisabeth.

„Sov Du nu i Guds Navn!" sagde Trine; det havde jeg rigtignok ikke tænkt paa imorges, da jeg stod op, at Du skulde komme her til Natten og jeg høre saadanne Historier. Vor Herre seer dog til os Allesammen, naar vi ret ere i Nød!" og hun kyssede Elisabeth og kyssede Hansen. „Han er en god Mand, en dannet Mand, mere end Nogen troer, og Du skal komme til at holde af ham, som jeg gjør det."

Næste Morgen vaagnede Elisabeth ved Hammerslagene paa det udblødte Læder, som Hansen gjorde mygt. I Værkstedet var Alt saa net opstillet, Pudsefløite, Syle, Læste og Hysken.

Bøgerne stode paa Hylden ligefor Glasfuglen, Canarifuglen skreg og Kaffekoppen dampede. Nu skulde Elisabeth gaae til Enkefruen, hente sin Smule Tøi og tage Afsked der.

„Ih, du min Skaber! skammer De Dem ikke?" sagde Fruen; „at være borte en heel Nat; hvor har De været? De har jo ført Dem forfærdeligt op, som jeg hører af Jomfruen; ja her kan De ikke blive; ikke en Time indenfor min Dør, Æren er mig det Vigtigste. Hvad vilde min salig Mand dømme, saae han op?"

Elisabeth sagde hende, at hun kom for at forlade Huset og takke for hendes Godhed, og vilde kun hente sit Tøi og sine Penge.

„Det har jeg for mit gode Hjerte," sagde Fruen, „Utaknemmelighed, den er man vis! — ja, tag sit Tøi, tag, hvad hendes er, men jeg vil have, hvad mit er! hid med Shawlet!" Elisabeth havde det sammenlagt paa Armen. „Hvor har det været? det har faaet Kjelderlugt! — De skal faae Deres, men jeg vil have mit; fem Rigsdaler ligge her, det er det Mindste, jeg kan have for Føde og Ophold i fire Døgn, og for Alt, hvad jeg har gjort, — vær saa god! Hver faaer Sit! her er Deres Tøi. Adelgunde har fortalt mig Alt, at De løb bort med den fremmede Herre. De begynder tidligt paa daarlige Veie, Utaknemmelige!" Og saa græd Enkefruen, kastede Kaaben om sig og betydede Elisabeth, at hun skulde gaae, thi her var ikke Tid og ikke Sted for hende at være; men Fruen kaldte dog lille Sanne ind, for at hun skulde høre og tage Exempel, hvorledes det gik slette Personer.

Og Sanne tørrede sig med de skidne Hænder, saa at hun blev sortere endnu og saae ud, som om hun havde spillet det hæderlige Spil „Sorte Peer", hvor man, ved at tabe Spillet, sværtes i Ansigtet med en Korktol.

Og saa kom Elisabeth hen til Trine, der hele Formid-

dagen maatte paa Syngeskolen og paa Theaterprøve; men hun tog Skoene med, der skulde kantes; Normas Præstinde i Irminsuls hellige Skov glemte ikke Fri-Skomager Hansen i Nellikegaden. Denne Aften var der ingen Komedie, og Hansen læste høit i dansk Magasin, læste om Mester Brockmann, Kong Christian den Andens Secretair, der i sin Ungdom havde studeret i Tydskland og blev der Magister, eller, som han kaldtes, Mester.

„Deraf seer man," sagde Hansen, som altid holdt et belærende Foredrag over, hvad han læste, at „Mester" egenlig betyder Magister, og at jeg altsaa som Skomagermester er Skomager-Magister;" han fremhævede nu, hvorledes der just af hans Haandværk var fremgaaet mærkelige Personer, og han nævnede den jerusalemske Skomager og Pasqino i Rom og Mestersangeren Hans Sachs; og ved denne Tale sad der et eget Smiil om Hansens Mund, det kunde være en Spøgen med sine egne Ord, men ogsaa en fornøiet Selvtilfredshed; hvad det nu var eller ikke, gemytligt og godt var der i den lille Stue og det var altid „lærerigt" at høre, som Trine sagde. Og hendes Øine skinnede, idet hun saae paa sin dygtige Mand, som kun hun kjendte som han var, og ogsaa Elisabeth hørte til med Andagt. Men nu bankede det paa Døren. Det var Hansens Søskendebarn, Dykkeren, der kom, en tro Ven, som altid saae til dem, naar han var i Byen; selv havde han opfundet sin Maskine, og tale kunde han om sit Værksted, det dybe, uendelige Hav. Naa, det gav Standsning i Læsningen, men saa taltes der desto mere. Samtalen gled over paa Dykkerens Dont og Gevinst, og Elisabeth hørte endnu ivrigere end paa Historien om Mester Brockmann, om Pasqino og Hans Sachs; i Skomagerens fattige Stue lagdes denne Aften et nyt Aandens Frøkorn i hendes Sjæl. „Og godt var det, at Søskendebarnet kom," sagde Trine; af ham fik de at vide, at Hr. Heimeran var kommen hjem denne Aften. Elisabeth kunde altsaa strax

imorgen søge hans Raad og Hjelp; men dette Vigtige glemtes næsten ved at høre Manden fortælle om sin Dont saa jævnt og ligefremt, som Hansen talte om at spænde Spandremmen over Knæet og bruge den rispede Traad. I Flod og Ebbe havde Elisabeth seet Havet, det havde jo engang nærmet sig hendes Mund til Dødskys, hun kjendte det i dets Kamp og Ro, men aldrig som Søskendebarn fortalte derom, og hun syntes det var anderledes dristigt at stige ned favnedybt, og med Døden hængende over sit Hoved at vandre om paa Bunden i fri Virksomhed, end at seile hen over det. Endnu efterat Dykkeren var borte og Alle tilsengs, var det for Elisabeth, som om hun endnu hørte ham fortælle; hun fulgte hans Ord, glemte sin egen Skjebne, Besøget, hun imorgen skulde gjøre hos Heimeran; selv Elimar gled ud af Tanken.

Det var Phantasien, som i sin uendelige Kraft første Gang ved forandret Sted, ved Contrasten i Omgivelsen, begyndte at løfte sig. Hvor underligt var der dog paa Havets Dyb! hvor underligt der i Dynd og Mudder til Halsen at staae som Dykkeren, øvende sin Dont, udsat for at hænge fast nede i Skibets Jernkroge, eller klemmes ind mellem dets Kobber og Planker.

„Der i Dyndet staaer jeg," havde han sagt, „og store Vandsnoge, ja, man kan ogsaa kalde dem Aal, krybe omkring mig; Fiskene ere saa uhyre nysgjerrige, Flynderne løbe lige paa, Torskene komme i hele Hobe og slutte sig i en Kreds rundt om og gloe; gjør jeg saa bare en lille Bevægelse, saa ere de i et Svip borte, men komme strax igjen og staae i Stime og gloe. Værst ere Krabberne; de store Krabber sætte sig til Modværge, ja, ville endogsaa binde an med mig; de see ud som Edderkopper og ere saa store som en Tallerken; de kradse og skrabe, og de fede Vandsnoge slikke sig imellem. Selv seer jeg nok ud for dem som en underlig Krabbe; et Harnisk har jeg over Hovedet, hvorfra gaae to Læderslanger, og ind i disse pumpe de

ideligt ovenfra Baaden Luft ned til mig; den kommer i Strømninger over Ansigtet; rundt om min Hals bobler da i Eet væk Vandet, det vil opad, det vil stige; pumpede de ikke, saa var jeg snart færdig; men derpaa har jeg tænkt, jeg skyder Blylodderne af mine Been, de, som holde mig, og kommer op med Pilens Fart."

Det var, som havde Elisabeth hørt en af Walter Scotts Romaner; det maatte jo kunne nedskrives, blive en heel Historie til at trykke, en Historie fra Havet; og hun huskede paa de sunkne Stæder ved Sylt og Amrom, de svømmende Øer, dem hun som lille Pige, da hun i Hr. Petters Vogn kjørte sovende ud paa Eventyr, havde seet drevne op paa Kromandens Strand; hun huskede de mange Sagn, Keike havde fortalt, og Elimars Historie om Kæmpeskibet; et underligt Havbillede fyldte hendes Tanker; det var, hende ubevidst, hendes første Digtning. Her i Skomagerens lille Værksted, i en kjøbenhavnsk Kjelder, rullede en ubegrændset Digtning op; hun sammensatte af, hvad hun havde seet og af, hvad hun havde hørt, det var som en deilig Drøm, en heel Novelle, hun følte, men ikke havde Ord for, ligesom hun heller ikke havde Tanke om, at denne Følelse kan klares, styrkes og blive et stort, herligt Billed. Det var i Dagningen før Elisabeth sov.

Etatsraad Heimeran havde netop Aftenen forud læst Brevet fra Moritz og var nu om Morgenen ifærd med at skrive Breve, for at komme paa Spor efter Elisabeth og faae nøiere Besked om Elimar Levsen, — da Trine og Elisabeth kom. Den gamle Mand tog med synlig Deeltagelse og Glæde imod dem. Det inderlige, godmodige Sind lyste frem af Ansigt og Ord; og da han nu hørte, at det var oplyst, at den Fangne ikke var Elimar, kom det gamle Smiil i alle Træk; det havde altsaa sin Rigtighed med det Brev, der senere var kommet til

Commandoren og hvorom Moritz havde meldt. Alt var lykkeligt og godt.

„Og det er den lille Lisbeth," sagde han. „Naa, saa har jeg Dig hos mig og jeg kan idag skrive og trøste dem hjemme. Du har gjort dem svært forskrækkede; men en god Pige er Du, en velsignet Pige, og Lykken har været bedre end Forstanden."

Trine gav Etatsraaden den hele Historie i kort Uddrag, og det var snart afgjort, at Elisabeth skulde blive hos ham, til der fandtes Leilighed hjem til Halligerne; lidt skulde hun dog see af Byen, nu hun var her.

„Ja, tag imod det," sagde Trine. „Jeg beholdt Dig gjerne, men her er dog bedre end at sidde hos os i Kjelderen, og tænk, hvor meget af Dagen jeg er paa Theatret!"

Og Etatsraaden læste op af Moritz's Brev, hvad der stod om Elimars Skrivelse, at han skulde giftes med en rig Enke i Amerika; og Taarerne løb Elisabeth ned ad Kinderne, hun hulkede stærkt.

„Det er alene over at høre hjemme fra," sagde Trine.

Elisabeth fik et smukt lille Kammer ud til Gaarden, hvor der voxte Træer, og over Nabohuset løftede sig „Vor Frelsers" høie Taarn, med sit Gelænder om Vindeltrappen udenpaa op til Billedstøtten af Frelseren, som seer hen over By og Hav.

Altsaa var Elisabeth nu i Havn.

IV.

Baronessens Salon.

Samme Eftermiddag kom Etatsraad Heimeran i Forretnings-Besøg hos den gamle Baronesse fra Fyen. I det sidste Aar var han bleven hendes Curator, eftersom den tidligere var død.

„Banditten er her," sagde hun; „han har vel hilset paa Dem? Jeg er ret fornøiet med ham. Ganske Slavefrø er han ikke. Nu har jeg nok snart pjanket nok i Verden, og han skal jo da, som Datterbarn, have Gaarden, og Datterbarn, det er han, det kan ikke negtes. Lidt til Folk og Fæ bør han jo kjende før han faaer Regjeringen. Vi ere nu allierede Magter, og det kan man godt være uden at elske hinanden."

Etatsraaden fortalte, at Grev Frederik var tilsinds at sælge sin smukke lille Gaard, den hans Fader havde ladet opføre for ham der, hvor vi saae en faldefærdig Bindingsværks Længe, hvor Elisabeth fødtes og hvor Vennerne tilbragte hendes Fødselsnat under Storm og Regnveir. Grev Frederik var efter Faderens Død flyttet ind paa Familiesædet; den lille nybyggede Gaard, saa smuk og hyggelig, stod allerede over to Aar forladt. Frederik vilde, som sagt, sælge den, og Baron Hermann havde Lyst til at være Kjøber og her øve sig i Landvæsenet.

„Ja, han veed nok, hvad han vil!" sagde den gamle Frue, „og De har ikke bidt ham i Øret, da De gav ham det Raad; men jeg gjør det ikke, fordi han vil det og De makker Historien sammen, jeg har selv tænkt den ud i Forveien, ellers gjorde jeg det ikke. Men det siger jeg, at Svigerdatteren skal være der før Aar og Dag; jeg vil ikke have noget Pebersvenderi! ja, see, det Ord har jeg selv gjort og det er meget godt; honnet og anstændig skal en Mand være. Han faaer Gaarden, men han

skal skaffe Svigerdatteren, og Ingen, som ligner Grevinde Clara. Hun maa heller være fra Malkebøtten end fra Statskalenderen!" og nu loe den gamle Kone med sin underlige skingrende Latter og slog med sit egne Kast Hovedet tilbage. Hun var øiensynlig i godt Humeur, Etatsraaden troede derfor at kunne fortælle denne Morgens Tildragelse, hvorledes lille Elisabeth var kommen til ham, hvilke Breve han havde faaet, kort sagt, Begivenheden. Han begyndte derpaa, hun studsede, men denne Studsen var ikke ganske naturlig; Trine havde for saa Timer siden været her, fortalt Alt, fra først til sidst, fortalt det for Madame Krone, som havde sin Maade igjen at sige Fruen det paa; og da blev Trine kaldet Sladdermund, men fik dog Kaffe og Sukker til en heel Maaned. Nu derimod lagde den gamle Frue Fingeren paa Munden, vilde Intet høre.

„Jeg kjender ikke den Lisbeth," sagde hun; „jeg vil ikke kjende hende, og Historier kan jeg selv lave. Har De derimod en Pleiedatter, en lille Frøken eller Jomfru, som skulde see sig lidt om mellem Mennesker, saa er hun velkommen med Dem, men det er Deres Jomfru, jeg kjender hende ikke; hun kommer som Deres! tag hende med paa Mandag, saa er her stor Pullie for alle Mønter, for Sølv og Kobber. Der kommer ogsaa Regnepenge!"

„Og hvad er jeg for en Mønt?" spurgte Heimeran leende."

„En fra Møntsamlingen!" svarede Fruen; „en af dem, man ikke har to af, og derfor maa De ikke blive borte!" og hun loe og nikkede, idet hun raabte til ham i Døren: „Vær ikke for godmodig, Hr. Etatsraad! væn Dem af med det. Godmodighed er som Liigtorne; mærke Folk, man har dem, saa kan man være vis paa at blive traadt hvert Øieblik paa Benene."

Næste Dag kom Madame Krone ud paa Christianshavn for at hilse paa Elisabeth, der ved sit kloge Ansigt og natur-

lige Væsen ogsaa strax indtog hende. Etatsraaden var ganske opfyldt af den forunderlige levende Maade, Elisabeth kunde fortælle paa; hun havde Aftenen forud sagt ham saa meget om Halligerne, Føhr og Amrom, at han syntes, han havde været der; ingen Bog, ingen mundtlig Beskrivelse havde før givet ham en saa klar Forestilling. Elisabeth selv kjendte ikke sin egen Kraft; hendes Øie havde ubevidst opfattet det meest Charakteristiske, og i al sin Simpelhed virkede nu det levende Ord.

Om Aftenen satte hun sig hen ved Claveret; Etatsraaden bad hende om en lille Sang; han vidste jo, hun kunde alle de Sange, Caroline engang havde sunget, og hun begyndte halv sagte med: „De klare Bølger rulled"; men efterhaanden steg Stemmen høiere, saa klangfuld, saa blød og rørende; Elisabeth tænkte paa Hjemmet, hvor hun havde sunget den, tænkte paa Elimar, der nu vist var gift og aldrig mere kom til Europa, og der gik en melodisk Dirren, en Hjerteklang ind i Melodien; den gamle Heimeran løb Taarerne ned over Kinderne, han syntes, han hørte sit eget kjære Barn, den velsignede Caroline. Og han gik hen til Elisabeth, kyssede hende, som han vilde have kysset Caroline, og sagde: „Du tager ikke saa snart fra mig; bliv dog nu i Vinter, mit kjære Barn."

Mandag Aften skulde der jo hos Fru Baronessen være „stor Pullie", som hun selv kaldte det; Elisabeth havde imidlertid stukket lidt underligt af i Pynten, dersom ikke hun, hvem Verden kaldte „den gale Kone", havde tænkt lidt herpaa.

Mandag Morgen kom en stor Pakke til Elisabeth, en Morgenhilsen fra en Ubekjendt, hvori var det fineste Linned, Over- og Undertøi, og, hvad der var „endnu yndigere", en sort Silkekjole, der passede, som om der var taget Maal til den. Det var Altsammen fra Baronessen; hun vidste nok, at Etatsraaden, ihvor practisk han iøvrigt kunde være, ikke tænkte paa sligt Nødvendigt, og at Elisabeth vel neppe talte derom.

Vognen kom noget silde, de vilde ikke blive af dem, som kom først; Trappe og Forværelse vare stærkt oplyste, Stuen, de traadte ind i, derimod bælgmørk, ganske opfyldt med Fremmede.

„Vær saa god og fald ikke over en Conferentsraad eller en Student, som ogsaa kan blive Conferentsraad," sagde Baronessen. „Vi lege Juleaften! jeg holder ikke af at have Juletræ med de Andre, og saa har jeg lavet mit i Aften; jeg holder meget af at være et Par Maaneder forud, ligesom de tydske Nytaarsgaver, der ere gamle, naar det er Nytaar."

Elisabeths Hjerte bankede af Skræk ved at høre denne Stemme; hun syntes, det var som igaar, hun fornam den raabe: „alt Nedrigt kan der blive af Dig! ud af mit Huus skal Du!" De Ord, skregne ud i det hemmelighedsfulde Værelse, vare levende vakte igjen. Elisabeth holdt sig fast ved Etatsraaden.

Her var alle Arter, om man vil, et Miniaturbillede af Kjøbenhavn. Her sad et skikkeligt Par af Embedsclassen, hvis æsthetiske Sands begrændsedes af Adressеavisen og Corsaren, og som dog gave deres Besyv med om det Skjønne. Der stod et Medlem af en heel Deel lærde Selskaber, af dem, som oprettes for at give Folk et Navn, som ellers slet intet have. Her var en ung Mand af Guds Adel, den, hvortil Pottemagersønnen Themistokles hørte, og hos os Skrædderdrengen Tordenskjold og Nybodersmandens Søn Albert Thorvaldsen. Her sad Liberale, der vilde blive Tyranner, og her Tyranner, der endnu ikke vare færdige. Folk, som bildte sig for Lidt ind og Folk, som bildte sig for Meget ind, kort, her var broget Selskab. Baronessen sagde meget rigtigt: „Mit Huus er som en Adresseavis, der kommer alt Skikkeligt, baade Den, som søger Tjeneste og Den, som giver den." For Øieblikket sad de, som sagt, Alle i Mørke; enten ventede man endnu flere Gjester eller det forestaaende Arrangement i Salen tæt ved var ikke færdigt.

„Her er vel nok En, der kan spille lidt paa Claveer for

os," sagde den gamle Frue; „En, der kan undvære at blive seet paa."

Ingen svarede; der fulgte en Pause.

„Saa faaer nok jeg, Bedstemoder!" sagde en Herrestemme, der klang Elisabeth bekjendt; Blodet gik til hendes Kinder. Han sang rask og livlig den neapolitanske Tarantelle til italiensk Text.

„Bravo!" raabte den gamle Frue; „Bravo!" sagde man rundt om, da Sangen var ude, og en ny fulgte og atter en ny, italienske og spanske; der var et Liv, en Klang, der rev med sig; der blev et kort Ophold, og under dette kom endnu flere Fremmede.

„Hvad er det for en Nicodemus, der nu kommer?" spurgte Fruen.

„Det er os, Fru Baronesse!" sagde Clara, som med sin Gemal Grev Frederik traadte ind; „nei, hvor her er mørkt!"

„Ja, jeg er ondskabsfuld," sagde Baronessen; „Ingen kan see, hvor smuk Du er, mit Barn, hvor deiligt Du er klædt. Naar man kommer ud paa Natten, saa ere Lysene brændte ned. Men nu skal Madame Krone lade Solen staae op. Nu gaaer Ballonen!" Hun loe høit, og Fløidørene til Salen aabnedes; tre deilige, store, rigt udpyntede Juletræer stode midt i Salen; Lys af alle Farver brændte mellem Grenene, og komiske Papirfigurer tittede frem fra det Grønne, hvor der var fuldt op af Guldæbler og Viindruer. Som Fodstykke for Træerne var en Rabat af de deiligste Blomster i Potter, men Potterne saae man ikke, de vare dækkede til med frisk Mos, og paa denne sad konstige Sanct Hansorme, hele Skarer af Vor Herres Høns og et Par Frøer, der ved en Mechanik sprang, naar man rørte ved dem, — Alt meget fornøieligt. Men kun et Øieblik overraskedes Elisabeth ved dette Nye og Brogede; hun saae tæt foran sig — Adelgundes Kjæreste. Den fine, rigtklædte Herre stod midt i Stuen

og betragtede hende med Overraskelse og Forundring; han lagde sin Haand paa Naboens Skulder, denne vendte sig om til ham og — Naboen saae hun, var ham, der havde fulgt hende til Trines Dør hiin forfærdelige Aften. Det var som om hele Stuen dreiede sig, som om Lys og Farver fløde i hverandre.

De to Herrer vare Baronerne Holger og Herman.

„Hvem er den unge Pige der?" spurgte de Begge Madame Krone.

„Naa, hende kjender De ikke?" svarede Madame Krone med et Smiil, hvori deres Samvittighed saae, hvad aldrig den skikkelige Kone vilde lægge deri; hendes Tanke var: „det er jo Deres Hittebarn derovre fra Fyen;" og hun vedblev: „har De glemt Deres eget Eventyr!"

Herman blev rød og saae paa Holger.

„Skal det være en Overraskelse?" hviskede Holger.

Madame Krone havde travlt med at lade Enhver trække Nummere til Julegevinsterne, og til hver af disse fulgte, som Fruen kaldte det, et „Nachspiel", som var det Artigste, nemlig en Gave, hun selv udleverede til Den, hun havde bestemt den for. Grev Frederik fik et Bind Stændertidender, Clara derimod en stor Æske, hvori laae afdeelte i forskjellige Rum Brokker af Muursteen, og paa hver var klæbet en Skrift, der sagde, hvorfra de vare; der stod Ninive, Babylon, Theben o. s. v. Clara var ganske henrykt. Og jeg skal have alle disse Skatte!" udbrød hun. „Hvor har De dog dem fra?"

„Fra min Kostald!" svarede Fruen med det venligste Ansigt. „Navnene ere rigtige, jeg har selv skrevet dem ud af min Geographi; det er en Bog, jeg har stor Gavn af."

„Men saa er det Hele jo falsk!" raabte Clara.

„Tro bare, det er ægte!" sagde Fruen, „saa er det ægte."

Af dette Slags var Alt, hvad der hørte til dette „Nachspiel."

Holger og Herman erfarede snart, hvem Elisabeth var, og Herman, som den af hende selv Underrettede, kom hurtigst ind i Historien.

„Det Barn var det!“ tænkte han, „det Barn, vi lovede at være Fader og Beskytter.“ Der gik Alvor igjennem hans Sjæl, han følte igjen Glæde over sin Opførsel, Tak til Gud, som havde beskyttet hende og ham.

„Mod til at tale til hende har jeg ikke.“

„Da har jeg!“ sagde Holger og gik rask hen til Etatsraaden, som han var inderlig glad ved at see, sagde han; den unge Dame havde vist grebet et lykkeligt Nummer, vedblev han, og spurgte, hvad hun havde faaet, om det var første Gang hun var i Kjøbenhavn, om hun alt her havde været paa mange Baller, hvilke Stykker hun havde seet i Theatret? Kort, den sædvanlige Conversationsliste blev gjennemgaaet; Holger talte saa utvungent, at Elisabeth næsten begyndte at tvivle paa sin egen Hukommelse. Herman derimod nærmede sig ikke, før Etatsraaden tog bort; til ham sagde han et Par Ord og bøiede sig fremmed, med stor Høflighed, for Elisabeth.

Hvilken Aften! Aldrig havde Erindringen om Lønkamret været saa levende hos hende, som ved dette første Besøg i Salon-Verdenen, denne Indtrædelse just hos den gamle Baronesse. Mødet her med de to Mænd fra hendes Livs meest angestfulde Aften bragte alle hendes Lemmer til at zittre; endelig sad hun i Vognen.

„Det var nok for Meget paa eengang?“ sagde Etatsraaden; „men nu har Du seet den Stads.“

Elisabeth svarede ikke; der var i hendes Sjæl en Kamp, om hun skulde, om hun kunde sige ham: disse to Mænd har jeg før seet, den Ene, som nu stod saa fremmed, at han ikke sagde et Ord til mig, har været min Ledsager, min Hjelper; der

kom en Undseelse over hende, en uklar Forestilling om, at det ikke kunde siges, hun manglede Ord. Og hvem vare de to Mænd?

„Du er dog ikke syg? mit kjære Barn!" spurgte Etatsraaden.

„O nei, kun træt, meget træt!" hviskede hun.

„Ja, Du kjendte nu Ingen, uden Madame Krone, men nu skal jeg sige Dig de Mærkeligste." Og den gamle Mand fortalte om dem Alle, kun ikke om Herman, sagde ikke hvem han var, det troede han, havde været tydeligt nok at see, han var vel ogsaa bleven kaldet Dattersønnen. Og medens han fortalte og de kjørte, skyllede Regnen ned. Det var en Aften, netop som da Herman fulgte Elisabeth, da hun gik ulykkelig og vildsom i den store By. Hun tænkte derpaa. Og Regnen pidskede paa Ruderne og Lygterne brændte ynkeligt, men midt i dette Mørke, i Blæst og Rusk sang Vægteren: „Det var ved Midnats Tide, en Frelser os blev født!"

V.

Herman og Elisabeth.

Vi have ikke seet eller hørt Noget til Herman, fra han ved Grev Frederiks Giftermaal med Clara forlod Kjøbenhavn, til vi med Elisabeth nu, mange Aar efter, mødte ham hos Holger. Der laae ni Aar imellem, ni Aar, tilbragte i fremmede Lande, hvor Naturen, Konsten og Verdenslivet havde været hans Opdragere, og det maa indrømmes, at i hvor høit man end sætter Skolelærdom og al Kundskab, tilegnet ved Flid og Besvær, saa giver dog Livet selv noget Mere; i dette var

han ikke omdannet, men udviklet, havde vundet Klarhed med sig selv og Verden. Ved at see fremmede Lande, var han igjen kommen til at vurdere sit eget Fædreland, at erkjende dets Lyssider og at blive Patriot, uden at synde mod Andres Rettigheder. Vi ville snart i Etatsraad Heimerans Stue fornye det gamle Bekjendtskab.

Fra Trines Dør var han hiin Aften ikke vendt tilbage til Holger og Adelgunde, men til Hotellet, hvor han boede. Elisabeths Forskrækkelse, Forladthed og uskyldige Tro paa Gud og Verden beskæftigede hans Tanke. „Det arme Barn! hvorledes var hun bleven modtaget i Kjelderen? Hvorledes var det senere gaaet hende?" Dagen efter gik han gjennem Gaden, halv tilsinds at stige ned til Skomagerens, men han gjorde det dog ikke; imidlertid, hans Interesse var vakt, og den blev det endnu stærkere efter Mødet i Bedstemoderens Salon, efter at han der havde erfaret, at hun var hans og Vennernes Hittebarn. Der, i den store Kreds havde det været ham umuligt at tale til hende, men tale vilde han, og næste Formiddag kom han derfor ud til Etatsraaden; det var i Forretningssag, og fra denne gik han i halvspøgende Tone over til sit Eventyr i Fyen, sin Deel i den „lille Elisabeth". Mødet hos Holger berørtes ikke.

„Jeg veed af Madame Krone," sagde han, „at det er paa en ganske romanagtig Maade, den unge Pige er kommen her til Byen; jeg er bange for, at hun er temmelig overspændt; det har hun fra vor gode Moritz Rommesen, hvem De da kjender bedre end jeg; han er en god, sund Natur."

„Og det er hun ogsaa," svarede Etatsraaden; „det er reent af Uskyldighed og det bedste Hjerte, at hun har gjort dette underlige Løb ud i Verden." Og den gamle Mand talte saa varmt og godt om hende, og sagde ogsaa hvilken smuk Stemme hun havde og hvilken forunderlig begavet Pige hun var.

Og Herman blev der til Middag, han blev der til Aften;

i al den Tid talte Elisabeth ikke meget; men hun tog naturlig og glad imod ham, trykkede hans Haand, saae paa ham med kloge, ærlige Øine, der lyste af Taknemmelighed og Tillid. Med levende Opmærksomhed, der flere Gange jog Blodet til hendes Ansigt, hørte hun ham fortælle, og han fortalte Meget; Etatsraaden vidste jo saa Lidet om hans hele Leven ude, hørte saa gjerne om den og fremmede Lande, og af disse var det især Italien og England, som opfyldte Herman; med Begeistring fortalte han om Rom og London, Byerne for alle Byer, som han kaldte dem, saa forskjellige og dog i Modsætningen saa lige. Rom var Natten, den store, herlige Nat, rig og opløftende for Tanken og Phantasien; London var Dagen, den travle, virksomme Dag, der river med sig til Liv og Virken; men det var Rom, som Herman først havde seet, det var der, han havde levet længst og gjennemgaaet sin aandelige Udvikling. Vi ville kun høre, hvad han fortæller derfra, Aftenens Samtale kunde ellers blive en heel Bog; Verdensbyen Rom havde paa ham, som paa de fleste Fremmede, strax gjort det mægtige Indtryk af Storhed og Hyggelighed, saa at han var som voxet fast.

„Der er en unævnelig Magt i denne Luft, i denne Jordbund,“ sagde han; „gid jeg kunde oprulle Rom for Dem, oprulle den med dens Paladser, Kirker og Ruiner, give Dem en Idee om Samlivet med de dygtige Konstnere; deres Friskhed og Genialitet virkede sundt ind paa mig, det brogede Folkeliv opfyldte mig og gav mig Beskæftigelse. I Danmark havde jeg som ung Student et Talent til at opfatte det Grelle, Opholdet i Italien foredlede denne Evne til en Opfatten af det Charakteristiske; mit sjælelige Øie blev skærpet for det Poetiske og Maleriske i Hverdagslivet, jeg bildte mig virkelig selv tilsidst ind, at jeg var en anden Pinelli.“

„Og dog opgav de at blive Maler!“ sagde Etatsraaden.

„Ja, allerede efter det første Aar; jeg lagde Penselen og

tog Modeleerstokken. Jeg var kommen til at erkjende, at Sculptur stod et Trin endnu høiere end Malerkonst. Billedhuggeren er mere end Maleren nødt til at begrændse sin Idee, simplificere sin Tanke og at komme Naturen, der dog er vort Ideal, saa nær som muligt. Jeg studerede saalænge Antikerne i Rom og Bronzerne i Neapel, at jeg kom til den Bevidsthed, at jeg ikke havde Genie for at give noget Lignende; det er for den Unge en bitter Erkjendelse, men denne Bitterhed giver Sundhed. Det er ogsaa Noget i Verden at begribe det Skjønne, at kunne forstaae det. I det tredie Aar, jeg var i Rom, stod jeg netop saa langt fremme i Dommen over mig selv."

Under Alt, hvad Herman fortalte, var Ingen en mere levende Tilhører end Elisabeth; men taus hørte hun; først da der taltes om Livet i Bjergene, kom hun med et Spørgsmaal, det sædvanlige, den Fremmede fra Norden gjør, Spørgsmaalet om Røvere, og just ved dette, eller var det ved at høre de første Ord af den unge Pige? — gik en let Rødme over Hermans Ansigt; han gjentog Ordet Røvere, — det var som om han studsede, — men fortalte derpaa, at han egenlig kun havde seet en eneste Røver, og det var, da denne førtes til Retterstedet.

„Han var ikke ung, men endnu smuk og kraftfuld; han havde, hed det, i mange Aar, til forskjellige Tider, huseret i Sabinerbjergene; man sagde, at mangen Løsesum var gaaet til ham for fangne Ladies. Jeg saae ham kjøre til Retterstedet, bagbunden sad han paa Karren, trukken af to hvide Oxer, det var som til en Fest, han førtes; smilende og stolt sad han, pyntet i sorte Fløiels Klæder, Sølvknapper i Trøien, Nellike i Knaphullet, flagrende Silkebaand fra Hatten. Ja, Alt er malerisk i dette Land!" Og Herman taug et kort Øieblik, han udtalte ikke den Tanke, som dengang ved Synet af Røveren rystede ham, den Tanke, som vaagnede ved at see denne Mand; havde vi hørt, hvad Bedstemoderen engang hviskede ham i Øret,

da han besøgte hende i Fyen, da Elisabeth, som spædt Barn, sov i Kamret tæt ved, vi vilde have forstaaet ham.

„Det var en rar Aften,“ sagde Heimeran, da henimod Midnat Herman var gaaet bort. Jeg kunde sidde og høre paa ham endnu meget længere; gid han snart vilde komme igjen!“

„Hvor Verden blev stor!“ sagde Elisabeth, og hendes Øine straalede; hun havde ikke flere Ord derfor; som et rigt, uendeligt Landskab i en ny Natur laae Hermans Fortælling for hende, den Aand, som havde ordnet og belyste dette, fyldte hende med Beundring; hjemme paa Halligerne havde hun hørt Skotlænderen fortælle om sine Bjerge, om Abbotsford og Walter Scott, og ogsaa da var hendes Tanke bleven opfyldt med Billeder; de Walter Scottske Romaner vare endnu mere voxede sammen med Virkeligheden, hvori hun levede, men Knox havde dog ikke talt som Baron Herman, der var ligesaa ædel og god, som han var klog og begavet. Hun huskede paa hvert mildt Ord, han havde sagt den Aften, han deeltagende og retskaffen fulgte hende i Regn og Rusk. Tusinde Tanker gik gjennem hendes Hoved, længe sad hun paa Sengekanten i sit lille Kammer, før hun kunde komme til Hvile, og om hun ikke sagde som Heimeran: „Gid han snart vilde komme igjen!“ hun meente det.

Og Herman kom igjen, var en stadig Gjest og: „det var smukt af ham;“ sagde Etatsraaden, „for vi kunne dog ikke more ham! ja, din Sang holder han af, har jeg mærket. Du synger ogsaa smukkere og smukkere; det er som jeg hørte Caroline igjen; og hende har han ogsaa kjendt, hun holdt meget af ham og var bedrøvet paa sin Maade, da han gik derud i Verden.“

Og snart var det for Elisabeth, som om hun selv havde været paa alle de Steder, Herman fortalte om; hun saae dem i Phantasien og meente da, at Danmark, Kjøbenhavn, Alt herhjemme maatte forekomme ham fattigt og lille.

„Tro ikke det!“ svarede da Herman; „ved at reise i

fremmede Lande, see hvad Verden kalder det Største og Bedste, kommer man ud af falske Illusioner om noget aldeles Fuldkomment; man faaer Øinene ret op, og det er just ude, at Kjærligheden til vort Fædreland bliver stærkere; man føler, at man har Rod i Jordbunden hjemme, man lærer at skatte, hvad man selv har. Jeg veed ikke Noget, der mere samler sig i et Billed af Italien, end en siciliansk Klosterhave; det er en egen sybaritisk Følelse paa en ret hed Dag at strække sig der i den skyggefulde aabne Søilegang, hvor Væggene ere malede med konstneriske, fromme Billeder, at see derfra ind under Palmerne og mellem de høie poppelagtige Cypresser, høre Vandstraalen pladske i Marmorkummerne; man troer sig sat ind i Eventyrenes Verden. Og just her var det, at der i min Erindring opgik en Naturskjønhed, Danmark har fremfor noget andet Land, og som bliver en ligesaa betegnende og deilig Vignet for vore „grønne Øer," som en siciliansk Klosterhave er det for Italien; — det er vor Bøgeskov! Hvor er der en Klosterhal, som frembyder større Kølighed end denne i sin udstrakte Storhed, med sine nedhængende, duftende Grene? Yppigere er desuden ikke det Grønne i Syden; husk vore høie, mægtige Bøge, hvor tusinde smaa Skud skyde frem heelt op ad Stammen, som kunde Barken ikke fastholde den Straale af Løv, som trænger sig mod Toppen og der vælder ud i et levende Blad-Tag; husk det friske Græsteppe nedenunder med Skovmærker, Anemoner og Violer, som hist og her enkelte Solstraaler belyse. Den Vellyst, det maa være for Svanen at dukke ned i det friske klare Hav, har jeg ret følt ved ligesom at dukke mig ind i den danske Bøgeskov; den er en Naturpragt, der i sit Slags kan maale sig med hvad Syden eier; selv dens forgængelige Skjønhed, dens Løvfald og Vintertid ere kun nye Aabenbaringer! husk Dem Skoven med Riimfrost, de uendelige Farvenuancer, den frembyder, den Pragt i Sollyset, hvert Træ, hver Green fremviser."

„Ja, ja!" gjentog Elisabeth, og omfattede med al sin Tanke den danske Bøgeskov, som hun i sin Erindring gjemte den.

„Og foruden Skoven eie vi Havet," vedblev Herman; „om ikke det silkeagtige, gjennemsigtige Middelhav, saa dog det levende Vand, det evigtverlende Hav. Da jeg første Gang seilede op ad Themsen, denne Verdenshandelens store Landevei, var hvert Øie fra Skibet, hvor jeg stod, overvældet ved Synet af disse Hærskarer af Fartøier; man begreb, at England var Havets Dronning; i hundredviis, som Svaner i Flokke, dreve for fulde Seil Fiskerbaadene; nu kom Fartøi paa Fartøi, man blev træt af at tælle, Dampskib fulgte Dampskib; Alle omkring mig stode forbavsede, henrykte, jeg alene forbausedes ikke, jeg havde seet noget Lignende i Danmark, seet det enkelte Gange i Sundet ved Helsingør, vist det eneste Sted, hvor, momentviis, et lignende Syn frembyder sig, naar en Dag en russisk Flaade gaaer forbi Kronborg og Kjøbmandsskibe i hundredviis flyve for fulde Seil."

„Hvor det gjør godt at høre!" sagde Heimeran, inderlig glad. Ja, vort lille Land er et velsignet Land! man veed det ikke selv!" Der har nu ogsaa Elisabeth fortalt mig om Oland og Amrom, om disse Øer under det Slesvigske, og var det ikke, som om jeg hørte om Lande i andre Verdensdele; thi hun fortæller godt!"

Og Herman saae usigelig mildt paa Elisabeth, der blev rød ved den Værd, man tillagde hendes Fortælling.

„Der er vildt og nøgent i den Kant," vedblev Heimeran; „og det er der ogsaa paa de jydske Heder, dem har jeg da seet."

„Jeg endnu ikke," sagde Herman; „men en begeistret Skotlænder har sagt mig, at de ere som skaarne ud af hans Fædreland; paa de jydske Heder havde han gjenfundet sit Hjems Alvor og Eensomhed; de vaade Taager, der i Blæsten jege hen over de mørkebrune Lynghøider, gjengave ganske det skotske Billede. Han viste mig mellem Bladene i en Bog to blomstrende Lyng-

grene, den ene var fra Ben-Lomond i Skotland, røde Robins Land, den anden fra Viborg i Jylland, og de blomstrende Lynggrene vare ikke at skjelne fra hinanden, de saae ud, som vare de skudte op fra samme Rod. Den Lighed, der laae i Blomsterne, laae ogsaa i deres Jordbund."

Ved at nævne Skotland og røde Robins Land kom Elisabeth til sin Yndlingsdigter, og om ham vare de i deres Kjærlighed Alle enige; men da hun, fordi Walter Scott aldrig lægger Scenen hen i vore Dage, yttrede, at disse ikke havde Poesie, paastod Herman det Modsatte.

„Det vilde ellers," sagde han, „see sørgeligt ud for de kommende Digtere. Vor Tidsalders Begivenheder anseer jeg endogsaa for en af de rigeste Guldgruber for Poesien. Har ikke selv det lille Danmark, hvor Alting synes at gaae sin rolige Hverdagsgang, en heel Række Begivenheder til digterisk Behandling? Her er Spaniernes Ophold i Danmark 1808; tænk det hele sydlige Liv, der her træder op i vor danske Natur! her er katholsk Gudstjeneste paa aaben Mark ved en Kæmpegrav, spanske Dandse imellem Hasselbuske og Pile, Natteqvarteer under Rustvogne og Kanoner i de smaa Kjøbstedgader, Marscher og Flugt. Gaae vi tilbage til 1801, da have vi Slaget paa Rheden, de brændende Skibe, vore Kanonbaade og Helten fra Abukir og Trafalgar. Men De vil ikke tilbage, De vil nærmere vor Tid end 1801 og 1808; nu vel da, i de allersidste Dage have vi Thorvaldsens Ankomst, den nationale Jubel, den hele Folkefest."

Det var saadanne Samtaler, saadanne Timer, der udgøde deres Solvarme over hvert slumrende Frø i Elisabeths Sjæl. Af en lignende Virksomhed vare Besøgene i Theatret, og disse udstrakte sig til to Gange ugentlig, saa ofte havde den gamle Baronesse Loge, og i denne havde hun givet Elisabeth en Plads, for, som Baronessen udtrykkede sig, at hun, ligesom Kræmmerdrengen, kunde faae Nok af Svedskerne, naar Skuffen

stod aaben hver Dag. Mangen Kikkert, mangt et smilende Ansigt var i Mellemacten vendt mod Logen, og snart var bemærket den nye unge Pige, der nu var optagen i „Daarekisten", som Een og Anden kaldte Baronessens Loge; og dog var der tidt mere Viisdom derinde end i de fleste andre Loger, og det uagtet Geographiebogen i den sidste Tid aldrig kom der, da Madame Krone var kjed af at slæbe den store Bog med sig, som de jo kunde udenad. Elisabeth saae med en Andagt, en Hengivelse hver Forestilling, og først i Hjemmet hos Etatsraaden og hos Herman udtalte hun sig derover, og hendes Dom var frisk og naturlig. Kjøbenhavn var en herlig By, den største og eneste store, hun kjendte. „Her er saa uendelig Meget for Tanken!" sagde hun; man bliver klogere, lærer hurtigt Mere end paa det stille Oland; men der var dog ogsaa godt; der var anderledes! alle Mennesker kjendte hinanden, man tænkte mere paa —" hun standsede, som om hun blev forlegen ved at udtale sin Tanke, men begyndte igjen med et eget blødt Udtryk, som om det skulde formilde Ordene: „man tænkte der mere paa Vor Herre; jeg troer, Menneskene her i Kjøbenhavn ere vist i Hjertet ligesaa gudsfrygtige, som de derovre, men de faae ikke her Tid at øve det, for al den Tummel og Travlhed. Jeg savner — ja, jeg veed ikke, — men jeg var saa vant dertil, — hver Middag hjemme læstes tilbords, Gud kom der mere ind i Ord og Tale; her hører jeg ham kun nævne om Søndagen i Kirken."

Herman var Vidne til hendes Lyksalighed ved at faae de første Breve hjemme fra; hun loe og græd, talte om Hjemkomsten, som om den alt var den Dag imorgen; der var saa Meget, hun havde at sige dem Allesammen. Men Hjemkomstdagen var endnu langt borte, hun skulde først see Skoven springe ud, havde Heimeran sagt. Det var umuligt andet end at holde af hende; hun vandt dem ogsaa Alle, selv Clara ydede hende Opmærk-

somhed, indbød hende i sin glimrende Cirkel, hvor hun ved Claras Opmuntring og „elskværdige Commando," bragtes til at synge et Par af sine smaa Sange. Alle vare henrykte, kun ikke Herman, han blev stille og alvorlig, som var han utilfreds.

VI.

Kong Frederik den Sjette.

Ogsaa October og November vare gaaede med Selskaber og Komedier, og Julen vilde komme med alle sine Glæder; da pludseligt svøbtes Alt i Sorg. Det hed, at Kong Frederik den Sjette var syg, dog laae han ikke tilsengs, og hver Morgen gav han endnu i fuld Uniform Parolen; men de sidste to Gange havde han seet ud som en Død, hans ranke Skikkelse var bøiet, med synlig Anstrengelse havde han støttet sig til Bordet. Tidligt den tredie December 1839 gik som en Løbeild gjennem Byen det Budskab: Kongen er død! Alle Stadens Porte bleve efter gammel Brug lukkede, medens Tropperne toges i Ed; fra Slottets Altan paa Amalienborg udraabtes: „Frederik den Sjette er død! Leve Christian den Ottende!" og alle Byens Kirkeklokker ringede.

En lang Regjerings Tid var afsluttet, en heel Generation var opvoxet med den. Der havde mellem Folk og Konge været noget Patriarkalsk, med Pietet saae Mængden op til hans Handlinger. Det var en stor Begivenhed for Danmark; der var Veemod over Folket, Alle, selv Tyendet, klædte sig i Sorg, Patriotismen udtalte sig i Sange og Sørgeflor. Frederik den Sjette, selv fremmed for Poesie, havde i sit Liv poetiske Momenter

for Digteren; det var i sin Virken for den fortrykte danske Bonde, Kongens ærlige, gode Sind især fremlyste; det klang i alle Sørgesange, det klang fra Hjertet hos den danske Bonde, der bad om at turde bære sin Velgjørers Liig de fire lange Mile fra Kjøbenhavn til Roeskilde Domkirke. Det var denne Kongens Kjærlighed til Bonden, hans ædle Menneskelighed, der berørte de dybeste Strænge hos den gamle Baronesse; forunderligt rystet sad den gamle Kone; ved hvert Skridt fremad for Bonden var hendes Hjerte voxet fastere til Kong Frederik. Hans Buste stillede hun paa sit Bord, satte de smukkeste Blomster rundt omkring den; med Øinene heftede paa den, med Hænderne i Skjødet, fandt Herman hende.

„Der er død en brav Mand idag!" sagde hun. „Nu er den Tidsregning ude, jeg hørte til. De gaae Allesammen bort, den Sidste kommer ogsaa;" — og hun sad stille, bedrøvet.

Herman talte om Kongens sidste Timer, om hvad man vidste han havde sagt, da Dødskulden iisnede ham: „Det er koldt, man maa tænke paa Brænde til den Fattige!"

„Ja, fattig Mand tænkte han paa," sagde den gamle Frue; „han forstod den haarde Tid, selv havde han prøvet de haarde Dage, prøvet dem som Barn og som voxen Mand. Du veed vel nok Noget derom, Herman, men Du veed ikke som jeg. Faderen fik de Sol og Maane til at staae stille for i Hovedet, Moderen førtes fangen ud af Landet; stakkels Mathilde! hun kjendte ikke Landets Skik, hun var saa ung og saa ene. En deilig Brud fik Kong Frederik! jeg husker Indtoget, det var i September; otte deilige hvide Hingste vare der for den forgyldte Stadsvogn; jeg saae det! hvor skinnede dog hans blaae Øine! nu ere de lukkede; hvor mild og deilig var ikke Marie Sophie Frederikke! nu sidder hun i Enkesorg paa sit Slot. Eet og Andet kan vel siges om ham i hans Kiste; han lod os miste Norge, han vilde have sin egen Villie, troede, at den for-

nemste Mand i Landet ogsaa var den kyndigste! Men jeg skriver ikke hans Historie! jeg holder mig til hans Hjerte, holder mig til, hvad Landet maa velsigne ham for: han tænkte paa fattig Mand, han var brav mod Bonden. Jeg har levet med, jeg husker de onde Dage, da ærlig Mand kom i Hundehullet, Skikkeligheden red paa Træhesten og uskyldigt Barn fik Slag af Herremandens Pidsk." — Den gamle Kone standsede, bed Læberne sammen, Blodet skinnede i hendes Kinder. „Nu er den Tidsregning ude! Bonden har det som et skikkeligt Menneske, sidder ved Herremandens Side og taler et Ord derude i Roeskilde. Jeg har seet de gode Dage, jeg vil glemme de onde og tilgive de onde. Herman, jeg skal dog give Dig Noget, der husker Dig paa den Dag idag og paa, hvad jeg har sagt Dig. Du faaer Lystgaarden, Grev Frederik vil sælge; Bonde troer jeg ikke. Du har lært at være, men det er der Andre, der forstaae, og saa kan Du see paa dem; men lad bare selv være at klatte med Jorden, før Du forstaaer det. Den ringe Mand kan lære Dig Meget, og saa veed Du det, naar jeg reiser efter Kong Frederik."

I Kjøbenhavn var Dødsstilhed, al Musik forstummet, Sørgeflor hang fra Instrumenter og Faner. Folk strømmede til Amalienborg for at see Kong Frederik den Sjette paa „Lit de parade", som det endnu kaldtes fra gamle Tider, da man pyntede Sproget med fremmede Ord; Kongen paa „Liig-Parade", oversatte Almuen det. Der var gaaet ti Dage efter hans Død. Folk af alle Stænder kom, for endnu engang at see den Afdøde, om Formiddagen de forskjellige Afdelinger af Civile og Militaire, om Eftermiddagen den blandede Mængde, og da var der en skrækkelig Trængsel og „Træden ned". For at holde Orden blev Gaden besat med Husarer og Politie. Den gamle Baronesse vilde ogsaa endnu engang see Kong Frederik, men Madame Krone, der frygtede for, at det vilde ryste den gamle Kone, ivrede paa det meest Bestemte derimod.

„Det er jo ikke Kongen mere, som der ligger," sagde hun, „det er snarere som en Dukke; de have jo balsameret ham, sminket ham hvid og klædt ham ud; husk hans levende, velsignede Ansigt, det er bedre! De faaer ikke Lov for mig at see ham!"

„Vel, mit Barn!" sagde den gamle Kone, „saa lader jeg være og vi skjendes ikke. Huusfred er god, sagde Manden, da han bankede sin Kone."

Men det skulde blive anderledes end Madame Krone og Fruen vilde.

De spiste til Middag hos Etatsraad Heimeran; der blev talt om de mange smukke Vers over den afdøde Konge. Det Ingemannske Digt:

„Paa sin Liigseng ligger Kong Frederik hvid,
Fra Vuggen hans Puder var haarde,"

der er affattet til Melodien af „Dronning Dagmars Vise," lod sig synge, Elisabeth sang det; det var første Gang den gamle Baronesse hørte hende synge, aldrig havde hun skjøttet om det; hvert Ord blev udtalt tydeligt og foredraget med en Simpelhed, en Inderlighed, Stemmen var saa blød og rørende. Taarerne kom den gamle Baronesse i Øinene, hun kyssede Elisabeth, bad hende synge den igjen og forlangte saa, hun skulde følge hjem med, faae en smuk Foræring, drikke Thee og saa synge den nok engang.

De sad snart alle Tre i Vognen; det var mørk Aften, netop paa den Tid, Dørene bleve lukkede til Riddersalen, hvor Kongen laae; Folk kom i Skarer derfra.

„Skulle vi kjøre om ad Gaden hjem?" sagde Madame Krone; „Faklerne ere vist ikke slukkede endnu, saa faaer Elisabeth den Illumination at see."

Og Kudsken fik Ordre at gjøre den lille Omvei; men neppe var han, gjennem en stor Menneskeskare, kommen ind i Gaden og vilde rask forbi Vognrækken, der endnu holdt, før en

Politiebetjent tilraabte ham: „i Række!" Riddersalen var endnu ikke lukket, en stor Mængde ventede at komme ind. „Vil Han holde sig i Række!" raabte Politiet.

Kudsken begyndte at forklare, at han skulde videre med sit Herskab.

„Ingen Snak!" sagde Politiet; det forstod ikke, hvad han sagde, og saa: „ingen Snak!" han maatte i Række.

„Hvad er det?" spurgte de hinanden i Vognen, og denne satte sig langsomt i Bevægelse, holdt stille, kjørte igjen, holdt og kjørte; det var ikke Kudsken muligt at slippe bort; hver Gang han vilde ud af Række, kom der en Betjent eller en Husar, der truede og skreg; endelig holdt de i Colonnaden og Karreetdøren blev lukket op.

„Skynd Dem!" blev der sagt, „det er meget over Tiden og der er flere Vogne."

„Vi skal aldeles ikke derop," sagde Madame Krone, som sad Døren nærmest.

„De ere vist ikke kjørte herud, naar de ikke vilde derop!" sagde Betjenten; „skynd Dem, hurtigt!" og han trak hende i Haanden.

„Hurtigt! hurtigt!" sagde den gamle Frue, stødte Madame Krone i Siden, og denne maatte ud; Baronessen og Elisabeth fulgte efter, den Ene holdt ved den Anden i Trængselen.

„Nu faaer jeg dog min Villie," sagde den gamle Baronesse, „og De har ført os an, Madame Krone."

„Jeg, som seer saadan ud," sagde Madame Krone; „min rædsomme gamle Hat har jeg paa! og nu i alt det Lys deroppe."

Men der var ingen Tid til at rette paa Hatten; de Bageste trængte fremad, vende om var ikke muligt. Trappen, Væggen og Loftet var betrukket med sort Klæde, hist og her hang en mat, hvid Lampe, hvis svage Skin netop strakte til at vise mod den sorte Grund hver enkelt borgerlig Militair, her stod, ubevægelig

opstillet, et Billed, som fra en laterna magica. Luften var ved den store Menneskemasse qvalm at aande; det var trættende for den gamle Baronesse at stige, Madame Krone understøttede hende paa det Bedste; Elisabeth fulgte, forunderlig greben ved Synet af denne Dødens Gang, denne Taushed og Stilhed. Fod for Fod skred man fremad gjennem en Række Værelser, alle sortbeklædte, Vægge, Loft og Gulv. Officerer, Pager, sørgeklædte Lakeier, med brogede Axelbaand, stode som Støtter opstillede. Den langsomme Marsch, de eensartede Værelser og Forventningen gjorde Veien dobbelt lang. Ingen sagde et Ord, Elisabeth følte en forunderlig nerveus Mathed, det var som om Gulvet bevægede sig under hende. Endelig traadte de ind i Riddersalen. Sexten høie Sølvlyseborde med Lys stode herinde; Rigets og Provindsernes Vaaben skinnede fra de sortbetrukne Vægge; Drabanter stode med Hellebarder langs med disse, og midt paa Gulvet Kong Frederiks ældste Hofmænd i deres bedste Dragt; under den svævende Thronhimmel af sort Fløiel og hvidt Silke laae i sin Kroningsdragt Kong Frederik den Sjette*).

Der gik en Zittren gjennem Elisabeth; det var Kongen, hos hvem hun vilde have søgt Naade for Elimar, det var Herskeren; her laae hans Scepter og Krone, her rundt om alle hans rige, kostelige Smykker — Kongens — den Dødes.

Et stort Sørgetempel var Riddersalen, den samme, hvor vi for fjorten Aar siden vare paa Hofbal, hvor Clara dandsede med Holger og hvor Dagen efter Feiekonens Kost gik hen over en Knap, hvis Falden til Jorden havde store Følger.

Elisabeth følte en Mathed, en Svimmel, og var hun ikke fra Sørgesalen pludselig traadt ud paa den luftige Gang, saa var hun segnet om; hendes Fødder vaklede, og da i det

---

*) Ogsaa Christian den Ottende blev jordet i den Klædning, han havde baaret ved Kroningen.

Samme den gamle Baronesse, for at støtte sig, greb mod hendes Skulder, faldt hun et Par Trin, men kom snart op igjen; den gamle Kone derimod laae besvimet; man bragte hende ind i Portnerstuen, hvor hun snart kom til sig selv, og da hun var i Vognen, og Smilet igjen kom hende om Munden, skjendte Madame Krone.

„Jeg tænkte det nok!" sagde hun; „Fru Baronessen skulde aldrig have været her."

„Jeg fik min Villie, og saa er man altid glad," sagde hun, men hendes Kinder brændte som af Feber. „Jeg skal have mig et godt Kinderpulver, naar jeg kommer hjem, det er mit Apothek og min Doctor."

Næste Morgen, da Elisabeth stod op, følte hun en Strammen i sit Knæ; det smertede noget, men hun tænkte ikke paa at forholde sig rolig; Grevinde Clara vilde denne Formiddag føre hende i Thorvaldsens Atelier, hun skulde see den store Konstner selv og tale med ham.

Elisabeth gik til Grevinden, og de kjørte til Charlottenborg, Thorvaldsens Bolig. Den venlige gamle Konstner tog hjerteligt imod dem, førte dem selv omkring, og naar den naadige Grevinde udtalte sig lidt for exalteret, saa han kunde blive ærgerlig derover, saae han sig strax i Humeur igjen paa hendes smukke Ansigt, hendes talende Øine, thi smuk var hun endnu. Alt maatte sees, Ateliéet, Stuen med Broncerne og Malerierne.

„Ja, det Allerhelligste maa jeg ogsaa see," sagde Clara; „Deres Sovekammer!"

„Der staaer kun mine gamle Støvler og Tøfler," sagde Thorvaldsen.

„Ogsaa de ville engang faae Plads paa vort Museum," sagde hun, og hun kunde sige vort, thi hun havde sin gode Deel deri.

„Saa kommer der vel til at boe en Skoflikker i Kjelde-

ren," sagde Thorvaldsen, og der gik et Kjedsommeligheds Udtryk over hans Ansigt.

Clara maatte igjen til Ateliéet, see igjen hver Statue, hvert Basrelief. „Og hvor gaae disse Døre hen?" spurgte hun og pegede paa to derinde.

„Ud til botanisk Have. Der kan man ogsaa gaae ud af!" tilføiede han uvilkaarlig, thi han var træt; han aabnede Døren; det havde om Natten været stærk Taage, nu var det Frost og klart Solskin, alle Buske og Træer vare som krystalliserede af Riimfrosten, det saae ganske feeagtigt ud.

Elisabeth, der med høitidelig Følelse stille havde seet alle Konstværkerne, udraabte her overrasket: „hvor deiligt, min Gud!"

Thorvaldsen vendte sig med et Smiil til hende, og saae hendes besjælede Ansigt; han havde ikke tidligere ret lagt Mærke til hende.

„Det er et smukt Syn," sagde han.

„Men der er for megen Riimfrost paa hver Green," sagde Clara; „lidt tyndere, og det havde været mere malerisk."

„Det er dog ganske godt gjort af Vor Herre at være!" sagde Thorvaldsen med ironisk Smiil. Nu skulde man see Drivhusene, saa igjen ind i Ateliéet og Værelserne. Elisabeth sad igjen i Vognen, men hun følte en Træthed i alle Lemmer; Knæet smertede, og da hun kom hjem til Christianshavn, maatte hun overanstrenget lægge sig; næste Dag forordnede Lægen Igler og Omslag, hun skulde holde Sengen.

Og det blev i Dage, det blev i Uger; den gamle Baronesse tog sig det nær, som var hun Skyld deri, sendte daglig Bud og Foræringer, italienske Truer, Silkeforklæder, Bøger; Herman bragte udsøgte Værker, Etatsraaden var som en god Fader, og Trine kom med hundrede Nyheder fra Byen og Theatret. Mange Timer var hun vel ganske ene med sig selv, men i disse følte hun det Deilige i at være ret ene, at træde

ind i sit Hjertes Inderste, hvor alle Erindringer sidde og tale som gamle Melodier, at see det Uvisse rulle op i vexlende Skikkelser, at være ganske sig selv.

„Jeg samler mig saa godt," sagde hun, „det er en heel Hvile for Aand og Legeme."

Det var hende en kjær Beskæftigelse at bringe paa Papiret alle de kjøbenhavnske Indtryk, sin Opfattelse af alt det Nye, sine Bemærkninger, men Ingen saae det, Ingen anede det; hun holdt endnu Sengen, da til Kong Frederiks Begravelse alle Kirkeklokkerne klang over hele Landet; hun hørte dem fra de nærmeste Kirker, vidste, at nu drog Sørgetoget gjennem de illuminerede Gader, hvor Militairet stod opstillet, hun hørte Skuddene fra Volden, saae, at det lysnede i Luften for hendes Vindue ved Kanonsalven. Hun var saa godt som ene i Huset, Alle vare ude at see Sørgetoget; hendes Tanker fulgte med, som de engang havde fulgt Elimar, da hun ogsaa laae tilsengs og han fra Føhr med Søfolkene drog bort til Holland. Erindringen om Elimar fortrængte Tanken om Kong Frederik; der kom Taarer i hendes Øine, hun bøiede Hovedet, sov og drømte, som man imellem kan drømme, at man synes ikke endnu at være falden i Søvn, at man seer Alt omkring sig i Soveværelset; hun saae det, saae Luften lyse ved hvert Skud, hørte Sørgeklokkerne ringe; ved Sengen sad Elimar, og det forekom hende slet ikke uventet eller forunderligt; de talte som i gamle Dage og læste sammen i en Bog deres hele Fremtid. „Husk nu godt paa det, naar Du vaagner!" sagde han, og da var det ikke længer Elimar, men en ganske Anden, hvem Elisabeth, idet hun foer op af Søvnen, slet ikke kunde erindre sig, og heller ikke, hvad hun i Drømme havde læst, — det var som udvisket, og dog havde det været saa klart, saa naturligt. Men det vidste hun om Morgenen, at noget Mærkeligt havde hun drømt den Nat, Kong Frederiks Liig kjørtes til Roeskilde Domkirke.

Op ad Dagen kom Trine, som med Theatrets Syngende havde været med derude i Kirken og seet Alt.

„Bønderne vare det Bedste," sagde hun; „ja Bønderne i deres lange Kofter med Sølvknapper, de bare Kisten ind ad den midterste Kirkedør; og Orgelet spillede og alle Klokkerne klang, og Kong Christian den Ottende, kulsort klædt, og Bispen i Bispekaaben og med Krumstav gik dem imøde; det var høitideligt at see; men her i Kjøbenhavn iaftes, det holdt jeg ikke af; der gik det i en Fart, i en Galop, de Forreste rede for stærkt og de Andre maatte følge efter; Liigvognen foer, saa at Kisten dandsede ved det. De stakkels gamle Mennesker, Commandeurer og Etatsraader, maatte løbe; det fandt jeg ikke passende; der skal være Syn ved en Ting, Skinnet er dog ogsaa Noget! en af de gamle Mænd var ved at segne, og man har sagt mig, at han ved Vesterport maatte sætte sig op bag paa Liigvognen, og nu skal han være død; nu ligger han ligesom Kong Frederik. Der blev sunget saa smukt fra Volden, det var et „Farvel!" og ved Frihedsstøtten sang Bønderne, og saa kom Krigsfolk og Kanoner, der fulgte med fra Jernporten; langsomt kjørte de, jeg var længe bag efter, og det var ikke rart nær ved Byen; der gik vilde Skarer og sang og raabte Hurra! de kastede Sneebolde og Fakkelstumper efter os. Ved hver Kro holdt Krigsfolkene med Liigvognen, de kjørte op for Døren og gik ind at drikke; det saae ikke godt ud, men det var en kold Nat for de stakkels Mennesker. Faklerne skinnede saa røde; hvor jeg kom forbi dem, stod en heel Skare Bønder om Liigvognen og sang en Psalme, og fra alle Landsbyerne ringede Klokkerne og fra hvert Bondehuus skinnede et Lys i Vinduet ud over Mark og Vei, der var hvid af Snee. Baron Herman saae jeg ogsaa; jeg saae ham i Kirken, og han kjendte mig, og da det Hele var forbi og vi gik, hilsede han mig; det gjør han altid, han

er en net og høflig Herre! nu faaer han sig en lille Gaard, har Baronessen sagt, og endnu iaar skal han giftes."

Med hvem vidste Trine ikke, men det vidste da ikke heller Herman.

VII.

Kammerjunkeren.

„Nu reiser Herman," sagde den gamle Baronesse, „men jeg sætter strax en Mand istedet. De skal nok faae ham at see, Etatsraad, det koster otte Skilling, men saa bliver han Dem frit tilkjørt."

Det var Kammerjunkeren, der med første Dampskib vilde indtræffe til Kjøbenhavn og i Sommermaanederne paa Baronessens Gaard fuldende et nyt musikalsk Arbeide, Stormen efter Shakespeares Drama.

Etatsraaden beklagede, at han skulde miste Herman, hvem han var bleven saa vant til, som havde saa gode Indsigter og talte saa vel om sine Reiser.

„Ja, det kunde ogsaa Geert Westphaler!" sagde Baronessen, „og troer De ikke, jeg ogsaa kan, naar jeg vil? Jeg har reist flinkere end de Andre! har De hørt min Berlinerreise? jeg var i Hamborg og vilde hjem over Lübeck; men saa skulde jeg da see Uglspils Grav i den By Möln, og saa kom vi paa en bred Vei; hvor langt gaaer den? spurgte jeg; „„til Berlin,"" sagde man; hvad, ere vi paa Berlinerveien? sagde jeg; ja, lad os saa kjøre til Berlin; og saa kjørte vi til Berlin og saae Soldater, og gik „unter den Linden" og fik Sand i Øinene; jeg boede ligeoverfor Postgaarden hos en Gjestgiver,

der var Poet, brav Mand, lidt komediegal, men det er jeg ogsaa, og saa kom vi To godt ud af det. Har Herman fortalt Dem noget Bedre? Jeg siger derved ikke Noget imod ham; han er næsten god nok, men Den, jeg sætter istedet, han er Perlen; han har Genie, han har, hvad Herman kan snakke om, sprætte op og sige: Det er rigtigt! Der skal sørges for dem begge To. Den Ene har klattet med Malning og med Leer, nu kan han klatte med Græs og Kartofler; den Anden, som Godtfolk vilde klatte med, men som var for god til det og nu kan blæse ad dem med Basuner, skal der kjæles for og skaffes gode Dage i Byen og paa Landet."

Og derfor var det hende her om at gjøre, at faae sit „gode Barn" i skikkelige Hænder den Tid, han blev i Kjøbenhavn. Etatsraaden havde to ledige meublerede Værelser, disse skulde han have.

Alt var efter Kongens Død igjen i sit gamle Trit, Selskaber og Komedier i fuld Gang; men med Elisabeth skred det langsomt fremad; det var i Begyndelsen af Marts Maaned; kun paa to Krykker kunde hun bevæge sig i Værelserne.

Herman kom for at sige Farvel før han reiste til Fyen.

„Jeg seer Dem vist aldrig mere!" sagde hun, og det var kun med al sin Villies Styrke, at hun holdt Taarerne tilbage.

„Troer De da, jeg døer?" spurgte Herman.

„Nei, ikke det, men mit Hjem er i en Udkant af Verden; naar jeg nu snart er saa vel, at jeg kan taale at reise, tager jeg jo til Oland."

„Og der kan jeg komme over!" sagde Herman; „jeg vil besøge den gode Moritz Rommesen; jeg vil bruge Badene paa Føhr; — ja, denne Sommer bliver det nu ikke, men hvo veed, den tilkommende —"

„Deres Bedstemoder er en gammel Kone," sagde Elisa-

beth; „Vor Herre kan kalde hende, De faaer da en ny, større Virkekreds."

Men saa kommer Moritz til mig, og De følger med ham, De vil jo ikke ganske glemme mig!"

„Glemme Dem!" udbrød hun med Varme og Heftighed, „De, som har været saa uendelig god mod mig, der er saa ringe, saa ubetydelig! jeg har hørt og lært saa Meget ved Deres Besøg hos os; og troer De jeg glemmer den Aften, da —;" hun standsede, og Blodet steg i hendes Kinder, Taarerne brøde frem; „da saae jeg dem ind i Deres Hjerte, De er ædel og god!"

„Tal ikke om den Time!" sagde Herman; „min Opførsel dengang, min Tale — ja, jeg husker ikke, hvad jeg i de første Øieblikke har sagt til Dem, men jeg kan ikke staae i synderligt godt Lys, — min Opførsel siden var ikke anderledes, end at ethvert almindelig skikkeligt Menneske vilde have baaret sig ligesaadan ad. Og nu, levvel! Tak for de smukke Sange, for de smukke Aftener! Gud velsigne Dem, kjære Elisabeth!" Han trykkede hendes Haand og vilde afsted; da kom Etatsraaden, der blev endnu talt endeel, Elisabeth fik Tid at fatte sig, Herman var i godt Humeur og fuld af Lyst og Længsel efter sin nye Virksomhed paa Landet. Saa skiltes de. — Tre Uger efter kom Dampskibet med Kammerjunkeren.

Foraaret var saa at sige ogsaa kommet. Luften var bleven mildere, eller om man vil, vi havde begyndt at faae Regn istedetfor Snee. Paa Gaden stod Vandet i Hul ved Hul, Rendesteensbræderne standsede Vandløbet, det flød over alle Bredder, og ved hver frisk Skylle truede det med at sætte Kjelderne under Vand og drukne et Par smaa Børn og svagelige Gamle. Svømmende Halm og Kaalstokke dreve som Forkyndelse af Vaaren; de slidte Fliser paa Fortogene stode fyldte med deres smaa Vandbeholdninger; Folk generede hinanden med vaade Paraplyer; „det var", sagde man, „deiligt mildt Veir"! og i dette

milde Veir kom Kammerjunkeren. Mager endnu, som da vi sidst saae ham, men næsten med en endnu større Livlighed end før og med den forunderlige Bevægelighed i hvert Ansigtstræk, der ligesom afspeilede Tankerne, stod han for Elisabeth; han huskede godt hende og hendes smukke Stemme, som ogsaa Besøgene i Præstegaarden paa Oland.

Det Liv og Lune, den Snaksomhed, der saa aandelig gjorde sig gjældende hos Kammerjunkeren, selv det Sarkastiske, behagede strax Etatsraaden, der kun indvendte, at rigtig patriotisk var Kammerjunkeren ikke, og det sagde han ham.

„Jeg elsker Naturen her," svarede han da leende, „men jeg elsker ikke Generationen, ikke det inderlig smaalige Kjøbenhavn; og derfor boer jeg paa Christianshavn. Det er sælsomt, efter Aar og Dag at komme her tilbage, efter Aar, saa rige, at de synes en Levealder, saa bevægede, som havde man staaet udenfor Verden og seet den dreie sig. Alt her hjemme er i sit gamle Trit, Alt eens, som Skyggen, der falder fra Husene; de samme Folk i det samme Trav, og i Theatret det samme „charmant!" paa gale Steder, den samme „Slaaen falsk Takt", det samme Slags sindrige Bemærkninger. Jaftes, ved Mozarts Don Juan, fik jeg een ganske fortræffelig: det var en Hofcavaleer, som talte, Navnet gjør ikke til Sagen, Dumheden er nok! Han gjorde den Bemærkning for mig, da Commandantens Aand kom, at det var saa unaturligt med det Spøgelse, man burde i vor Tid gjøre det mere sandsynligt; det kunde jo være en god Ven, der havde forklædt sig for at advare Don Juan. Men Musiken tyder slet ikke paa en god Ven, sagde jeg, men det troede han ikke."

„Men træffer man ikke ogsaa Sligt i andre Lande?" spurgte Etatsraaden. „Staaer Paris virkelig saa meget høiere?"

„Aldeles ikke!" sagde Kammerjunkeren; „men det tale vi ikke om, jeg har et Horn i Siden paa Kjøbenhavn!" og han loe og spøgte over sig selv, og saaledes altid.

Elisabeth sammenlignede Kammerjunkeren med Herman, til hvem hun i Alt saae op, som mangt et Øie i Ørkenen saae op til Døberen, og den nye Gjest fik hos hende kun en ringe Plads; dog, det var kun i de første Dage; senere, da hun hørte ham spille, hørte ham udtale sig om Musik og Poesie med den Begeistring og Originalitet, som udgjorde en Deel af hans Personlighed, steg han betydeligt høiere. Hvad Hjemmets Skyggesider angik, da bleve de bestandig uenige, men i denne deres Strid rykkede de hinanden nærmere, bleve fortroligere. Det var hendes Foredrag af de „Schubertske Lieder" og de svenske og danske Folkesange, der, sagde han, gav ham Ideer til Miranda; „men, hvo synger mig dette Partie saaledes som De? Ingen vil kunne det! jeg kan let finde en kraftigere, en anderledes uddannet Stemme, end Deres, men den Menneskesjæl, den Uskyldighed, jeg her har hørt, faaer jeg ikke. Mirandas Partie skal være simpelt, som en af Rousseaus Sange, det maa eie al den Melodi, et Hjerte kan udaande; derimod Forziringer, Roulader og Konster, hvor Menneskestemmen bliver som Toner fra Fløite- og Violin, lægger jeg under Ariels og Calibans Partie, der høre de hjemme, der faae de Sandhed og Natur."

Medens Kammerjunkeren componerede, hvilket Alle vidste, sad Elisabeth i sin lille Stue og componerede ogsaa, hvilket Ingen vidste, men det var Tankens og Ordets Composition; tidt i Eensomheden sank Sytøiet ned paa Skjødet, Bogen, hun læste i, faldt sammen, og hun vuggede sig paa sine Tanker. Det Taagebillede af en Digtning, der i Trines Huus ligesom opgik for hende, kom uvilkaarligt frem, traadte atter tilbage og stod der igjen, altid klarere i Omrids: hun maatte sætte det paa Papiret; det var en lille Novelle, og Stoffet til den ikke mindre end hiin første Barndomserindring, det svømmende Stykke Marskland, som Havet havde sat paa Land. I faa Ord gav hun et Billede deraf; et sammenstyrtet Huus laae paa Øen og

i Krogen derinde to smaa Børn, Dreng og Pige; de voxte op; det var Elisabeth og Elimar; det var deres Barndomsliv, det var deres Nød og Angest, da Floden kom og Vandet steg dem til Brystet. Levende var Alt udmalet, deres Skræk og den truende Død; men ingen Jap-Lidt-Piders kom til deres Frelse, Kæmpeskibet kom, det uhyre Spøgelseskib optog dem, og nu gik Farten ud paa Verdenshavet til Morland og Indien, det Phantasiens Land, Keike havde udmalet hende efter Krøniken om Præst Jon, Landet med de hvide og røde Bjørne, Fugl Phønix og de femten Alen høie Mennesker. Og Aar vare gaaede før de naaede derhen, Børnene vare voxede og blevne gamle Mennesker; med sølvhvidt Haar, støttende sig paa hinanden, kom de iland til Foryngelsens Kilde, drak af dens Vande og bleve unge, som da de gik ombord paa Kæmpeskibet; Haand i Haand vandrede de ind i Præst Jons Slot, der var reist af Guld og Elfenbeen, havde Porte af Cedertræ, Vinduer af Krystal og Senge af Saphir, tækkede med Tyrsteen, som fordriver al Sygdom. Tyvetusinde Mand vaagede derinde, Alle vare de Konger, Hertuger og Erkebisper, og foran Slottet stod reist en Stolpe af Krystal, med et Speil, hvori man kunde see, hvem der vilde os ilde eller vel, og det over hele Verden.

Ingen havde Anelse om Elisabeths Beskæftigelse. Kammerjunkerens nye Composition talte hun om; den var en Deel af deres Samliv, og ligesom der fra hans Ansigt fremlyste hver Tanke, hver indre Bevægelse, saaledes fremlyste ogsaa fra hans Musik Sjælen og Stemningen; de vare saa forunderligt modtagelige for Alt rundt om, som Vandfladen er det for at bære Farven af de røde Morgenskyer og under en graa Himmel at inddrikke dens Blytunghed og Kulde. Det var hos ham mere en udstrakt Modtagelighed for hver Natur, end en Sammensætning af forskjellige. Af alle Bekjendtskaber hjemme var Holger den, han jævnligst kom sammen med, Noget, der for Elisabeth

syntes ganske uforklarligt; de To kunde jo ingen Berøringspunkter have. Jo! „Adelgunde-Themaet", om vi saa kunne antyde det, de østerlandske Elementer, der vare Holgers Livsopgave og gave ham det rigeste Stof til Samtale, havde for Den, som levede reen i Tonernes Verden, noget Tillokkende; Sommerfuglen hviler sig stundom paa det grønne Sumpmos, slaaer med Vingerne og flyver igjen mod Solen. Timer efter, hos Elisabeth, hørte han med naturlig reen Sjæl, hvad hun i Uskyldighed udtalte; han var i sin inderste Kjærne da fuldkommen from og god. Hans Hjerte strømmede over af Taknemmelighed mod Enhver, som havde mødt ham med venligt Sind, og paa samme Tid viste han en mærkværdig Hukommelse for hver lidt Krænkelse fra tidligere Aar. Medens han som fornuftigt Menneske erkjendte Aandens Adel som den høieste, kom der dog Øieblikke, hvor „Kammerjunkeren" fik Magt over ham og han, efter Baronessens Udtryk, burde „kysse Statskalenderen". Hos hende stod han som et Exempel for Alle, hver Yttring af ham var fortræffelig, og kom han engang med Noget, aldeles modsat hendes Anskuelse, sagde hun: „det er ikke ham, der taler, det er et Mundsveir fra Andre, han giver; det er godt nok til os, hans egen gode, sunde Tale fortjene vi ikke." Med klart Øie saae han sine egne Svagheder, og fra Studiet af sig selv begreb han Andre; men denne Dvælen ved sig selv ledede ham som oftest til at tale for meget om sit eget Jeg, gjøre sin egen Personlighed til Talens Gjenstand, hvorved Andre efterhaanden bleve friere i deres Dom, som om det var en tredie Fremmed. Elisabeth blev fortroligere, Forholdet blev dristigere end med Herman; Kammerjunkerens Liv var hende mere en opslagen Bog; han fortalte hende Erindringer fra sin bittre Ungdomstid mellem stolte Drømme, som Josephs, og Overseelser og Krænkelser, fordi han var den Fattige. Han spillede hende sine nedskrevne første Compositioner, og fortalte hende Anledningen til flere. I en saadan Samtale

spurgte han, om hun aldrig følte lignende musikalske Stemninger, om Tonerne ikke, ligesom gvældede frem i Sjælen, der hvor Tanken ikke havde Ord; og hun sagde da, at Ordet aldrig manglede hende, hun troede at have Udtrykket for hver Tanke, kun at denne ofte var saa henflyvende, at hun ikke kunde holde den saa længe, til den i sin Tilblivelse bragtes paa Papiret; og idet hun forklarede sig mere, var hendes Hemmelighed røbet, og tilsidst, efter stor Overtalelse, kom det Skrevne frem og Vennen fik Lov at læse det, men ingen, ingen Anden. Elisabeth var som et Blod, det var som om hun havde begaaet en Synd, triviel og barnagtig syntes hun nu den hele Digtning var. Og Kammerjunkeren læste, forundret over det friske Sprog, de poetiske Billeder, men især over Naturskildringen, der var mere end almindelig; han følte en Digtersjæl deri, og med levende Udtalelse heraf sad han igjen hos Elisabeth, fremhævede Enkeltheder, gav disse en Betydning, hun aldrig havde tænkt paa, men som vel kunde lægges deri. Præst Jons Rige var Poesiens og Konstens Land, hvori den Ældre fandt sin Ungdoms Styrke og Livets hele Skjønhed igjen. Kammerjunkeren blev en Commentator, som saa Mange ere blevne det. Hans Henrykkelse gav Digtningen igjen Værd hos Elisabeth; hans Opmuntring var som et Solkys paa Blomsten efter Regntid; hans store Interesse for hende blev ikke skjult, men vel dennes Aarsag, og den maatte jo være: „han er forelsket!"

Det var idetmindste den gamle Baronesses Tanke, og hun saae paa ham med et Udtryk af Inderlighed og rystede saa lidt med Hovedet:

„Mit gode Barn!" sagde hun, „gaa bare ikke og drøm Dig en Kone til; det gjorde Adam, men Konen, han fik, duede ikke. Der er Fruentimmerhjerter, der ere som en Postsæk, — den er fuld af forseglede Breve, men den veed ikke selv, hvad der staaer i dem."

Imidlertid kom Baronessen oftere end før ud til Etatsraaden, talte paa sin Maade, som hun kaldte det, fornuftigt med Elisabeth, der meer og meer steg i hendes Gunst og pludselig en Dag i Mai, kort før Baronessens Afreise til Fyen, blev indbudt til at følge med. „For det kan Du have godt af!" sagde den gamle Kone; „der er Fred og Ro og grønne Skove, der er ogsaa en Doctor i Nærheden, og Kudskeren kan sige Dig, hvorlænge Du skal leve. Vi gaae med Dampskib, det er een Dags Reise, og saa er Du halvveis hjemme til din Ø."

Hun sagde det Samme til Etatsraaden, der blev talt og atter talt derom; der blev skrevet til Moritz og det var afgjort. Kammerjunkeren fandt det fortræffeligt; Elisabeth smilede gjennem Taarer; det var jo Skilsmisse fra det kjøbenhavnske Hjem, men det førte til de fyenske Skove og til Hjemkomsten paa Oland. Trine tog det meest fornøieligt; „gid jeg ogsaa kunde tage med!" sagde hun; „og Hansen! Gud bevare os, jeg vilde ikke reise ham foruden; der er deiligt i Fyen, det er mit Land, skjøndt jeg er en Kjøbenhavner. Hils Madame Cathrinesen; Manden, veed jeg, er død; det stod jo i Aviserne med et lille Vers, og veed De, hvorudaf det var taget? det var af min Bryllupsvise, som Cathrinesen selv havde gjort. Ja, reis til mit søde Fyen! Gud give, De maatte arve Baronessen! men hvorledes det end gaaer, glem mig ikke og heller ikke Hansen, det er en sjelden Mand; hans Søskendebarn, Dykkeren, talte igaar om Dem og lader hilse! Herre Gud, skriv mig til, De kjender Kjelderen i Nellikegaden!"

Heimeran var forstemt; det var, sagde han, som han igjen skulde miste et af sine Børn. „Alle ere de gaaede vidt omkring; den ældste Søn har jeg i Ostindien, den anden i Archangel, de to Yngste, — Vor Herre deelte med mig, — dem tog han til sig; de To har jeg da nærmest!"

Og Dampskibet gik til Fyen.

Veiret var fortræffeligt, Vinden god, der blev sat Seil til; Solen var endnu ikke nede, da de naaede Svendborg, hvorfra der kun vare nogle Miil til Baronessens Gaard.

Hvad der i Fyen levende erindrer om England og begge Steder fortryller Øiet, er det friske Grønne, de levende Hegn og de smukke Trægrupper paa Marken, hvorved Landet faaer Udseende af en Have. Dette Skue henrev Elisabeth; vel var Solen nede, da de kjørte fra Svendborg hjemad, men Luften var som et Guld, Fuldmaanen stod ganske bleg i al den Herlighed, der var en Ro i den hele Natur, som om alle Skovene rundt om sov, og i Landsbyerne, man kom igjennem, hvor Klokken nylig havde ringet ved Solnedgang, saae man Grupper af sladdrende Piger; Bønderkarlene spillede Kegler, Huusmandens lille Datter kom drivende med sin Ko, den havde hele Dagen græsset ved Veien og skulde nu hjem; Markerne med Vaarsæd syntes et grønt Fløiel, Grøfterne et Fyldehorn af Blomster, og alt som de kjørte, bleve Skyerne blegere, Maanen fik en stærkere Glands, det blev mere og mere stille paa Veien, selv oppe i Byerne, og fra Engene hævede sig en blaalig Taage, som Spøgelset af den Sø, her engang havde strakt sig. I Elisabeths Hjerte blev hver Barndomserindring vakt. Hun nærmede sig Haveeensomheden og den gamle Gaard derinde; dens takkede Gavle, bevoxede med Grønt, stode skarpe mod den klare Luft; en Storkerede var øverst oppe, der sov nu Storkefamilien — det var jo over Midnat; Lysene bevægede sig inde bag Ruderne.

Elisabeth saae igjen det levende Grønne derinde, de gamle Portraiter, Commandeuren med Stjerne, Fruen med Papegøien paa Haanden. Alt var saa kjendt, men mindre, meget mindre end hun rummede det i sin Tanke; den lange Gang, hvor Gulvet bugnede, — det gjorde det endnu, — var, syntes hun, kun halv saa lang, som da hun var Barn. En smuk Stue ud til Haven ventede hende, og da hun her kom tilsengs

og Maanen skinnede ind ad Vinduet paa Tapetet, hvor Hjortene sprang, syntes hun næsten, at Livet paa Oland og i Kjøbenhavn var kun en Drøm, men i den var hun bleven ældre, klogere, havde fundet den usynlige Traad, der gik igjennem hendes, som gjennem hvert Menneskes Liv.

VIII.

I Lønkamret og i Landsbykirken.

Elisabeth var altsaa i Fyen.

Hun sad igjen under de høie, nys udsprungne Bøge; den hele Skov havde dette Præg af Jomfruelighed, som gjør vort Øie saa vel, vor Tanke saa ung; Nattergalen sang, ikke Sørgesange, nei, klokkeklare, hjertefulde Alvorsqvad. Et lille Esel var sadlet for Elisabeth, Kammerjunkeren gik ved Siden, og saaledes gjordes Toure i Haven og i Skoven. Enkelte Gange blev der kjørt, og da gik det paa de befarne Veie og gjennem Landsbyer, thi Baronessen vilde see Mennesker. De smaa Bønderdrenge, — hvidgule Haar og brune Ansigter havde de næsten Allesammen, — gave deres komiske Nik med Hovedet, som om de fik et Nakkedrag; Pigerne, store og smaa, „støbte Lys;" — Det var det Baronessens Fornøielse at see paa.

„De have ikke gaaet paa Dandseskole, som Trine!" sagde hun; „det er Naturneining, den kunde jeg ogsaa engang, nu har jeg dovnet den bort."

De besøgte de rige Bønder, hvor man sad i Storstuen mellem de høit opredte Senge, hvori Menneskene forsvinde i Dyner; de saae, hvad der var spundet og vundet, hvad Hver-

garn og Vadmel der var gjort. Men de kom ogsaa ind paa den Fattiges Leergulv, hvor Hønen havde en Krog ved Familiesengen, hvor der under det lave Loft tidt rummedes saa meget Godt og Skikkeligt, at Flere end „Vor Herre" vilde have optegnet det. Derom talte den gamle Frue paa sin Maade; ved den Syges Dør holdt hun og spurgte, hvorledes det nu gik; den bedste Viin fra hendes Kjelder var her ikke for god. Det simple Ord i Fattigmands Tak, de Øine, som saae, naar Ordene slet ikke vilde føie sig, trængte igjennem og gjorde godt, som Solskinnet og som den friske Skov.

Herman, der allerede Dagen efter Bedstemoderens Ankomst havde aflagt sit Besøg, var hver Søndag en stadig Gjest, og det uagtet at hans Gaard laae tre Mile borte nedad mod store Bælt. Han og Kammerjunkeren havde kun seet hinanden for mange Aar siden, da de Begge, forskjelligt behandlede, vare Gjester hos Grev Frederiks Fader. De forstode snart det Dygtige hos hinanden. Naar de To talede om Konst og Poesie, flyttede Elisabeth nærmere, men aldrig var hun da til at bringe ind i Samtalen; i Hermans Nærværelse undervurderede hun sig selv ganske, kunde kun sige et enkelt Ord. En Dag, hun følte det, ledede Kammerjunkeren Talen hen paa Digtninger af den Art, hvortil hendes Skriverier maatte henregnes, og hun syntes at Hermans Dom blev strengere, og at han gjennemtrængende fæstede sine Øine paa hende; og dog kjendte han jo ikke hendes „eneste Feil," som en Digter har kaldet det.

„Det er ikke nok at kunne correct nedskrive sine Tanker," sagde Herman; „det hører til vor Tids Dannelse, men det gjælder om, hvorledes disse Tanker ere; det er ikke nok, at de gjengive en Afspeiling af det Dygtige vi alt have; der skal sættes en ny Blomst paa Poesiens Træ, eller et svagere Blad skal styrkes eller udvikles."

„Jeg antager ogsaa," sagde Kammerjunkeren, „at det Dig-

terværk, hvori man under Læsningen ikke beriges med en ny Tanke, der enten ganske gives, eller før laae uklar hos os selv, er et middelmaadigt Værk. Men De synes at forlange en heel ny Digterart, at vente en vor Tids Messias i Digtningens Verden, — og kunne vi det?"

„Jeg troer, det endnu ikke er Tidens Fylde!" svarede Herman. „Der er saa Meget antydet, som endnu ikke er udført; der er saa Meget, der skal bringes til Sandhed først. I Romanen vil jeg ikke have Begivenheder alene, men Charakteer og Poesie; en Roman, som kun har Begivenheder, læses kun eengang; det Uventede, det Overraskende, som var den levende Nerve deri, er senere dødt; derimod, hvor Menneskecharakteren træder frem, med alle sine fine Lærdomme, hvor Tanken staaer levende i Ord, hvor Poesien har sine uvisnelige Grene, der vender man igjen tilbage, den Bog læses og læses atter, man gaaer forfrisket fra den, som fra en Foraarsvandring i Skoven."

„Men have vi ikke for endeel en saadan Forfatter i Jean Paul?" sagde Kammerjunkeren.

„Han staaer nær derved," svarede Herman, „og vilde være en af de Interessanteste, var han ikke en af de meest trættende Forfattere, jeg kjender; han kan antyde, men bliver dog ikke selv Tidsalderens Columbus, der fører os til Kysten af en ny Digtning; Reisen hos ham er lang nok og har ogsaa sine glimrende Naturundere, men vi svæve, vi gynge; han har ingen fast Jordbund; Menneskene, vi møde, ere ikke Kjød af vort Kjød, det Sjælelige ligesom skjuler for os det Legemlige; vi føle, om jeg tør bruge dette Udtryk, Duften af Blomsten, men see ikke Blomsten selv, dette legemligt Fattelige i god Betydning, som f. Ex. Walter Scott har. Denne Digter og Jean Paul, saa forskjellige i deres Frembringelser og dog saa lige i digterisk Kraft, troer jeg, — vare de sammensmeltede og bragte til en sammentrængt Fremstilling, — vilde være en Typus for vor

Tids nye Digter. Alt skal være sandt, klart og kort, omgivet med den Duft, der hviler over vore Kæmpeviser, den Lyrik, som omstraaler Calderons Dramer; og den kan indaandes i selv den prosaiske Fortælling; det er ikke Ordets metriske Sammenslyngninger, men Malmet i det, som klinger til Hjerter og Folkeslægter."

Medens Herman talede, hævede Elisabeths Tanke sig til det Ideal, han pegede paa, og hun følte, hvilken Barneleg hendes Skriverier vare; Kammerjunkeren derimod fandt i disse just en ubevidst Tilnærmelse, som Herman vilde erkjende, naar han læste dem; det maatte han, derom bad Kammerjunkeren Elisabeth, og hun blev rød ved dette Forlangende og afslog det paa det meest Bestemte.

„Og det kan De tænke og sige, efterat have hørt hans Ord idag!" sagde hun. Men han kom oftere tilbage til det samme Punkt; hans Overbeviisning var ærlig, den gav hans Ord Vægt, og med Frygtsomhed og en blandet Følelse af Lyst og Ulyst, tillod hun ham det, under den Betingelse, at Herman, dersom han fandt, hvad hun var forvisset om, at det var værdiløst for Verden, da aldrig maatte tale til hende derom.

Og Uger gik.

„Herman finder det fortræffeligt!" sagde Kammerjunkeren.

„Jeg troer det ikke," sagde Elisabeth; „han talte ikke et Ord til mig derom ved sidste Besøg. De veed ikke, hvor uhyggelig jeg følte mig; det var, som laae der et Bjerg imellem os; jeg vovede ikke at være ene med ham."

„Og derved just er De selv Skyld i, at han ikke fik Leilighed til at takke Dem, at tale med Dem."

„Herman har betragtet det for hvad det er, en Sygs Beskæftigelse," tænkte hun, og dog gjemte hun paa hvert berømmende Ord, Kammerjunkeren overrakte som Hermans; der

blev seet paa det som et Metal, hun ikke vidste, om det var ægte eller uægte, og dog ikke kunde kaste bort.

En Søndag Eftermiddag, da Elisabeth sad under Rødtjørnene, kom Herman, — de vare alene.

„Tak for Deres Tillid til mig!" sagde han. „Hvad De har skrevet, er smukt og naturligt, og det eier, hvad de fleste Skrifter i vor Tid mangle, Religiøsitet. Jeg skulde lykønske Dem, idet jeg virkelig, som en ældre Broder, holder af Dem —! De har Øie for Naturen og Mennesket, De har Hjerte og Reenhed, som Qvinden skal have den, og dog, med alle disse store Midler, idet disse frembryde i en Trang til at producere, bliver jeg bedrøvet for Dem. Ja, jeg mener Dem det saa inderlig godt! De har Mod til at træde frem for Verden, for ligesom at dele med den, hvad Gud har givet Dem; men husk, at fra det Øieblik, De gjør det, tilhører De ikke længer Dem selv; De maa være forberedt paa, at deres bedste Følelser blive misforstaaede. De veed, at jeg altid har fremhævet det Gode i vort Fædreland, men her er Øieblikket, hvor jeg maa pege paa dets Skygge. Godmodighed er ikke, idetmindste for Øieblikket, et Særkjende paa de Danske; der er hos os et Element af Spot, der er langt mere overveiende; vi have stor Sands for det Komiske, derved eie vi en Lystspil-Literatur, men hos Mængden bliver denne Sands til en Lyst efter at finde Vrangsiderne, latterliggjøre Alt. Har De Mod og Kraft til at taale, at Taaben spotter Dem, at selv de Ædleste og Bedste kunne krænke Dem, vel, saa siger jeg ikke et Ord mere; hvad der er en guddommelig Mission hos os, vil bane sig Vei; men fremman ikke disse Stemninger hos Dem, opelsk ikke en Blomsterflor, som udsuger den gode Jordbund og forhindrer, at Det trives, som maaskee var nyttigere og bedre!"

„O, De mener mig det ærligt og godt," sagde Elisabeth; „Dem troer jeg paa, saa fast, saa inderlig! men tro ogsaa mig, at jeg aldrig har fundet Mere deri, end den For-

nøielse, jeg havde, naar jeg var alene, ved at synge en Melodi, der kom mig i Tankerne; men jeg kunde have ladet mig vildlede ved at høre en Anden, der lagde sin egen poetiske Sjæl ind i mine nedskrevne Ord. Jeg forsikkrer Dem, at fra dette Dieblik af skal jeg aldrig bringe noget Lignende paa Papiret."

„Det vilde være Uret mod mig, mod Dem selv!" sagde Herman; „dog, Deres sunde Natur vil lede Dem. Hvad jeg her sagde, var af en ældre Broders Hjerte, det være Dem en Modvægt mod den maaskee altfor store Begeistring, en Anden nedlægger for Dem! og nu giver De mig Deres Haand paa, at De har modtaget mit Ord ligesaa velmeent, som det er givet, — at vi ere Venner."

„Endnu mere end nogensinde!" udbrød Elisabeth med en Heftighed, en Varme, der næsten forskrækkede hende selv, og hun trykkede kun sagte den Haand, hun selv havde grebet.

Det var den fjortende August, den Dag i Almanaken, den gamle Baronesse kunde lide, som hun sagde, og havde udvalgt til sin Fødselsdag, hvor de Fattige kom om Formiddagen og fik deres Foræringer, hvilket endnu var Skik, og stort Selskab indbødes til Middag. I den tidlige Morgenstund gik den gamle Baronesse til Lønkamret, men denne Gang tog hun Madame Krone med, der ikke var lidet forundret over Indbydelsen.

„Ingen seer, naar Sørnen kommer!" sagde den gamle Frue, „og endnu mindre, naar Døden kommer! det er godt at have ryddet op før man lægger sig, og det vil jeg gjøre idag, og De skal hjelpe mig, Madame Krone. Derpaa har jeg tænkt siden jeg sagde Farvel til Kong Frederik; han var ingen Krigsmand, hvormeget han end holdt af Soldater, og det vil jeg heller ikke være: jeg slutter Fred, og det paa Geburtsdagen. Der sidder min Svigerfader!" og hun pegede paa det gamle

Portrait, der stod opstillet paa Resten af Gaardens Træhest. „Saa vred saae han ud, og endnu værre; han er det Første, jeg kan huske fra min Barndomstid; i saadan en rød Kjole stod han med Tyrepidsken i sin Haand, den knaldede over mit Hoved, den slog mig en lang Blodvable over mit Hoved og Hals, og jeg var et lille uskyldigt Barn, der krøb paa Brostenene under Træhesten, som min stakkels Fader red paa, med Stene bundne ved Benene. Jeg kan huske, hvor fælt min Moder skreg, og han der i den røde Kjole sparkede den syge, elendige Kone, saa hun faldt henad Stenene; jeg har aldrig kunnet glemme det! jeg har hørt det skrige mange Gange igjen inde i mit Hoved, jeg har følt Pidskeslaget brænde ned over min Tinding, og at jeg ikke er bleven gal, er ikke min Skyld. Men man skal være christelige Mennesker; jeg har gjerne villet være det, men vi due ikke rigtig, Madame Krone! Villien er ikke nok. Men nu er den Tidsregning ude, — Kong Frederik ligger i sin Grav, og jeg holder nok min sidste Geburtsdag, og saa vil jeg ikke bæres under Tag med ham der, uden at have jævnet og tilgivet!" — Hun tog Billedet, der var halvt løsnet fra den ormstukne Ramme. „Det skal varme under Fattigmands Suppekjedel!" sagde hun; „det og alt Træet der! hjelp mig, Madame Krone. Jeg vil brænde ham; og naar han saa bliver Aske med Pinebænken der, vil jeg ønske, at han ikke maa brænde andre Steder. See hvor frisk endnu den skarpe Fjæl er, der var Hesteryg; den skal ikke brændes, den vil jeg have god Brug af. Det er ikke noget Pjankeri, det er en christelig Tanke."

„Christelig og god har De altid været," sagde Madame Krone, „og det er rigtigt og fornuftigt at faae alt Dette brændt, det skulde have været gjort for lang Tid siden."

„Han har handlet ilde mod mig og Mine, mod hvert fattigt Barn, ja, mod sit eget Kjød og Blod. Hans egen Søn var god fra Vor Herre, men blev qvaklet om, derfor har jeg

grædt mange Taarer. — Men det har jeg siddet og fundet ud i de sidste Dage: død Mand sover ikke saa fast, der er jo Noget af ham, der hører og veed, hvad der skeer heroppe. Han, som løftede Tyrepidsken, har maattet ligge stille i sin Kiste og see fattige Dorthea kjøre ind i Gaarden med fire Heste, see sin Søn og sit Navn gaae ud og Rasmus's Datter være Baronesse. Efter mig kommer der et fremmed Navn, og saa er der Ingen mere, der kjender Slægten. Et fremmed Navn, som maaskee ikke engang er det ærlige!" — Hun standsede, og der gik et bittert Smiil over hendes Mund.

„Siig dog ikke Mere mod Baron Herman!" udbrød Madame Krone; „alene Tanken er syndig."

„Og dem har vi mange af!" sagde den gamle Frue; „jeg har selv sagt det til ham engang. Det skal fornøie mig, om jeg hos Vor Herre maa bede ham om Forladelse for det. Men mit Datterbarn er han, og derfor bliver han ogsaa Herre her paa Gaarden, naar jeg flytter hen ved Kirken."

„Hans Moder har grædt salte Taarer over ham, da han var spædt Barn," sagde Madame Krone; „hans Moder var saa englereen, som Nogen paa denne Jord."

„Ja, tænk mig ikke Andet om hende!" sagde den gamle Baronesse i stærk Heftighed; „hun var reen og retskaffen lige ind i Hjerte og Tanke; men min Mening er dog ikke bygget paa Luft og falske Ord. Englereen var hun, siger jeg, og det er hun hos Gud. Jeg har mere Skyld! Man skal altid frygte Gud og holde Landeveien! vare vi blevne paa Landeveien til Neapel, saa havde det været bedre for os Allesammen. Jeg har aldrig rigtig sagt Dem det, Madame Krone, — det er ikke fornøieligt at tale om. Jeg var i Rom med min Datter, hun blev forlovet der med Büncke Rønnow, Holsteneren. Vielsen stod tidligt om Morgenen, og saa satte vi os strax i Vognen, for at tage til Neapel. Men jeg vilde ikke ad Landeveien,

jeg vilde over Bjergene; der vare vi midt paa Dagen, vi rede videre fort om Eftermiddagen; vi vare alle til Esels, og Førerne løb ved Siden af; der saae vildt ud, der var eensomt, og Aften blev det, og altid fik vi større Følgeskab; det blev for stort, de havde baade Knive og Geværer, og som jeg bedst tænkte paa, hvad der vilde blive af, løb vore Førere. Der knaldede kun eet Gevær, og Rønnows Tjener, der var stor og stærk, laae skudt ihjel; der var Tre om hver af os. Rønnow bandt de Hænderne paa, — det var en deilig Bryllupsdag, han havde; tilsidst maatte vi gaae Allesammen, mellem Stene og Buske; det var op og ned; en af Røverne, en ung, rask Karl, hjalp min Datter, han var kjøn af sit Slags. Der var i Bjergene nogle Huller, ligesom en Hestestald; der kom vi ind, og der snakkede de deres Kram; saa blev Rønnow løst, han skulde skaffe Penge til en vis Time og bringe dem til et opgivet Sted; Een fik han til at følge sig, — jeg og min Datter maatte blive. De gjorde os ikke ondt, de gave os Mad og Drikke, og jeg sagde dem, hvor haardt det var og at det ikke var christeligt, sagde dem, at det var min Datters Bryllupsdag, at hun var viet imorges. „Stakkels Barn!" sagde Gautyven, han, der havde hjulpet hende, og saa loe han med de Øine, han havde, de vare sortere endnu end Hermans; hans Tænder de skinnede saa hvide, som de, der sidde i Hermans Mund; — og saa bleve vi der i Hestestalden. Jeg fik et Hul at ligge i; — det var en god Søvn, jeg havde! min Datter sørgede han for, han med de sorte Øine. Næste Aften kom allerede Løsepengene og vi bleve høfligt og vel førte ud til Vei og Sti, satte paa Esler, og der blev os sagt, at vi skulde følge Stien, saa kom vi til Ægtemanden, — og det gjorde vi ogsaa. Den Første, vi traf paa, var Rønnow, der var tvungen af dem til at vente der, hvor han ventede paa os. Men før vi skiltes fra Kjeltringerne, kom han med de sorte Øine og de hvide Tænder, — han kyssede mit stakkels Barn,

der var bleg som et Liig. Han sagde Ord, som jeg har gjemt i mit Hjerte, gjemt ved det Smiil, han havde, med den Person, han viste, da han stod op paa Stenen og svingede sit røde Halsklæde, idet vi rede bort. — Ja saaledes gik det til; men den Historie skal De ikke lade trykke, Madame Krone, og det vil jeg ikke heller. Tag nu det øvrige Træskramleri; jeg har taget hvad jeg kan, og saa gaae vi til Kjøkkenet og faae det ordenligt til at blusse op under Fattigkjedelen."

Før de forlode Loukamret, havde Elisabeth, der nu uden Stok kunde gjøre en Vandring, forladt Gaarden og var gaaet ind i Skoven; herfra fulgte hun Stien over Engen til Kirken. Døren til Vaabenhuset stod aaben, Orgelet lød smukt til hende; det var Kammerjunkeren, vidste hun, der tidt tog Kirkedørsnøglen og gik herhen at spille ene for sig selv. Hun standsede ved en Grav. Det var Cathrinesens. Et af de Vers, han havde skrevet til Trines Bryllup, og som var aftrykt i Avisen ved Anmeldelsen om hans Død, stod ogsaa skrevet her som Epitaphium; — hans Vers vare unegteligt i høi Grad tagne i Brug. Fra Graven gik Elisabeth ind i Kirken, heelt op til Alteret, hvorfra Orgelspillet bedst hørtes. Det var en smuk Landsbykirke med hvidkalkede Vægge og Hvælving; til Høire i Choret var et gammelt Maleri, hvorpaa en geistligklædt Mand med et langt Skjæg stod midt imellem begge sine Koner og alle sine Børn, Sønnerne til Høire, Døttrene til Venstre, de Yngste allerforrest, eensklædte, Alle med foldede Hænder. Ligeover herfor og i Choret var det herskabelige Capel, som skiltes fra Kirken ved et Jerngitter; derinde stode Kisterne opstillede i Række, men midt paa Gulvet den prægtige Marmorsarkophag fra Italien, hvori den onde Herremand, Baronessens Svigerfader, gjemtes. Her, i levende Live, havde han sviret med sine Drikkebrødre, her i den aabne Kiste havde han sat sig og drukket de ryggesløseste Skaaler, og var under disse med Eet bleven taus, — død sad

han med sortblaat Ansigt. Nu var her saa fredeligt og stille, en Solstraale faldt igjennem Vinduet paa de gamle ophængte Faner og paa den hvide Marmorkiste, ved hvis Fod to udhugne Engle græd; men der kom ikke Vand i Øinene, sagde Bønderne, for det kunde der ikke komme for den Karl.

De sidste Orgeltoner døde hen; Kammerjunkeren kom ned i Kirken til Elisabeth.

Oppe paa Gaarden var paa samme Tid Herman indtruffen; hans Hest var bragt i Stalden, selv gik han fra Stue til Stue, der var Ingen at finde. „Kammerjunkeren er nok ovre i Kirken," sagde Tjeneren, og Herman gik derover; Orgelspillet hørte han ikke, men Døren i Vaabenhuset var aaben, der maatte være Nogen; idet han kom ind i Gangen, saae han Elisabeth og Kammerjunkeren i Samtale, siddende paa Knælebænken foran Alteret. De mærkede ikke ham, han fik et Indfald og vendte om igjen til Vaabenhuset, hvorfra man ad en lille aaben Dør og Trappe kunde stige op paa Kirkeloftet. Hvælvingen hævede sig her, som var det den ene Bagerovn ved Siden af den anden; Herman fandt imidlertid Vei hen til den Hvælving, der var ligeover Choret, og hvor han, ved ganske sagte at tage en Fjæl bort, havde et aabent, muret Hul, hvorfra han lige over deres Hoveder kunde see ned og tale til dem. De mærkede slet Intet, — han var kommen forsigtig og stille.

Kun et Par Minuter før Herman kom, var Orgelspillet holdt op og Kammerjunkeren var traadt ned til Elisabeth. De saae paa Præstefamiliens Portraiter, og Elisabeth fandt, at især Præsten var saa levende malet, at det var, som om han vilde træde ud af Rammen og tale til dem. „Men nu ved Dagen, i klart Solskin, troer jeg ikke, det vilde forskrække mig."

„Det kom vel an paa, hvad han spurgte Dem om?" sagde Kammerjunkeren med et Smiil.

„Jeg har hørt, at man skal svare Aander kort og bestemt,

saa have de ingen Magt," sagde hun; „jeg veed desuden ikke, med hvilket Spørgsmaal jeg just skulde kunne forskrækkes."

„Man kunde vel finde et!"

„Og dette var?" spurgte hun.

„Dersom han nu stillede sig foran os," udbrød Kammerjunkeren, „og han spurgte Dem, — ja det kunde han gjøre, — vil Du give denne Mand, som sidder hos Dig, din Haand, og være hans Hustru?"

„Da vilde jeg svare: vi ere ikke forlovede!" sagde Elisabeth, „og vi tænke ikke paa at blive det."

„Men om jeg nu tænkte derpaa?" sagde Kammerjunkeren alvorlig og greb hendes Haand; det var netop i det Øieblik, Herman fra Aabningen ovenover saae ned til dem, men han hørte ikke et Ord, hørte ikke, hvad der blev sagt.

„Ja, Elisabeth! De er mig saa inderlig kjær, jeg vil ved Dem kunde blive lykkelig, uendelig lykkelig! paa dette hellige Sted vover jeg at sige Dem det: Bliv min Kone!"

Nei, Herman hørte det ikke, og dog foer han uvilkaarligt tilbage, overrasket ved den Inderlighed, hvormed Kammerjunkeren greb Elisabeths Haand, forlegen over, som Lurer maaskee at være traadt ind i en Hemmelighed; han stod et Øieblik opreist, uvis om han skulde tale eller tie, gaae eller blive; han vovede ikke at skyde Brættet hen over Aabningen og maaskee ved Larmen deraf vække deres Opmærksomhed; — sagte vilde han liste sig bort. Hvad var der blevet sagt? I hvad Forbindelse stode deres Ord med hvad han havde seet? De talte endnu dernede, men Ordene forstod han ikke, vilde ikke høre dem, — da hans eget Navn idetsamme lydeligt nævnedes af Kammerjunkeren.

„Herman! De elsker Herman?" sagde han, „svar mig derpaa!"

Og Herman hørte det; Blodet steg ham op til Hovedet, han vilde bort, men han snublede og faldt; det gik keitet med

at krybe over Hvælvingerne tilbage, og da han naaede Trappen ned, blev han her et Øieblik staaende, tvivlraadig med sig selv, om han skulde gaae eller blive. Idetsamme hørtes Trin, Døren til Vaabenhuset blev slaaet i; det var Elisabeth, som hurtigt havde afbrudt Samtalen og, fulgt af Kammerjunkeren, forlod Kirken. Da Herman stod i Vaabenhuset, fandt han sig lukket inde; fra Kirken selv var dog maaskee endnu en Udgang, idetmindste kunde man dog slippe bort igjennem et af Vinduerne. Disse sad imidlertid meget høit. Hans Tanker vare i stor Bevægelse; han satte sig foran Alteret, hvor de To for et Øieblik siden havde siddet. „De elsker Herman!" gjentog han for sig selv; og hvad havde hun svaret derpaa? — Hvad havde foranlediget dette Udbrud? Hvilket Forhold var der mellem de To? Tankerne sænkede sig fra Panden til Hjertet; han gik et Par Skridt og blev staaende foran Gitteret ved den aabne Begravelse; den nærmeste Kiste var den mindste, der laae en vissen Blomsterkrands paa den, hvert Aar fornyedes den; det maatte være Hermans Moder, som hviilte der; Kisten ved Siden af gjemte vistnok hans Fader; han tænkte derpaa: det var første Gang, han stod her ved Capellet, disse Døde saa nær. Ingen af dem kunde han huske, han var kun lidt over et Aar gammel, da de døde. Hvad Bedstemoderen for Aaringer siden i Bitterhed udtalte om hans Fødsel, huskede han paa; i hans Tanker fremtraadte den i Silke og Fløiel klædte Røver paa Veien til Rettersstedet, hans eget Speilbillede med de mørke Øine, de skinnende hvide Tænder; til denne Skikkelse stillede sig en anden, det var Elisabeths Fader, som han stod i Billardstuen og tørrede Øinene med Uldqvasten paa sin Kasket. Og nu de To, som nyligt sad her foran Alteret, og hvad her var sagt! — Alt gik i hurtig Tankeflugt gjennem Hermans Hoved og Hjerte, for hurtigt til at vi kunne lægge Ord derunder, men selv uden disse ville vi forstaae ham. Nogle Minuter havde han staaet, da blev der

stukket en Nøgle i den lille Dør, som fra Capellet førte ud til Kirkegaarden; Døren gik op og den gamle Baronesse og Madame Krone traadte ind. Med Forundring saae de ham.

„Herman!" sagde Bedstemoderen, „Du her!"

„Jeg fandt Ingen ovre paa Gaarden," svarede han, „saa gik jeg herover og er bleven lukket inde; jeg ventede rigtignok ikke, at De skulde komme her, det er ikke Stedet til at bringe min Fødselsdagshilsen.

„Gratuleer kun!" sagde hun; „veed Du ikke endnu, at det aldrig har været min Fødselsdag? Den blev der ikke lagt Mærke til, da jeg blev født, men denne Dato er bleven husket! da gjorde han der i Marmorkisten min Fader blodig Ondt, min Moder og mig; derfor har jeg gjort Fattigfolk Godt den Dag. Men det skal Du ikke rose mig for, og jeg vil det ikke heller; jeg havde ondt i mit Hjerte imod ham, men nu har gamle Kong Frederik bedet hos Vor Herre for Herremændene, som han her bad for Bønderne."

Herman nikkede venligt deeltagende til den gamle Kone.

„Nu har jeg imorges ryddet op paa Gaarden," vedblev hun, „og jeg har ryddet op i mit eget Hjerte; det skulde man altid gjøre! jeg kom her for at sige, at det Gamle er glemt, og nu sætter jeg ikke mine Been her, før de bære mig herhen. Ja, veed Du hvad, Herman, jeg kunde have Lyst til at ligge udenfor og ikke lade min Kiste staae til Stads som en anden Dragkiste. Giv mig din Haand! Her sover din Moder, hun var reen og uskyldig, som en Gudsengel; gjør hende Glæde og gjør mig Glæde ved at være god imod fattig Mand. Vi ere Alle eet Stykke, Alle gjorte af samme Klat Jord; En kom i Avispapir, en Anden i Guldpapir, men den Forgyldning skal Klatten ikke være stolt af. Der er Adel i enhver Stand, men den stikker i Tanken og ikke i Blodet, for vi ere ogsaa Alle eet

Blod, hvad de saa sige; hvad der løber i Aarerne ved Hælen har før været ved Hjertet, og kan komme der igjen; saaledes er det indeni os, og saaledes er det med Menneskene udenom os. Læg det paa Hjertet! — Og nu gaae vi, mit Barn."

IX.

Skilsmisse og Sammenkomst.

I den store Sal paa Gaarden fik Bønderfolkene deres Foræringer, Uldent og Linned, Madvarer og Legetøi, og: Baronessen talte rigtig op med os!" sagde de. Ved Frokostbordet sad Herman ganske ene; Kammerjunkeren havde undskyldt sig, han componerede; og Elisabeth lod sig see, rakte Herman Haanden, men der var en Uro hos hende, hun havde et Arrangement at gjøre, sagde hun, — og Herman sad igjen ene. Han gik i Haven og pludseligt stod Kammerjunkeren for ham, saa fri, saa livlig og hjertelig; det var slet ikke, som om Noget nys havde stærkt bevæget ham; han talte om sin Musik, sin nyeste Composition, hvor rask den gik fremad.

„Jeg ligger her som i en rolig Havn," sagde han, „kan rulle mig i mig selv uden at forstyrres udenfra. Det har været frugtbringende Maaneder for mig, men min Natur er ikke for en saa vedvarende Fred; i de sidste Dage har jeg af og til følt Uro og Reiselyst, idag har jeg et saadant Anfald. Der er Noget af Trækfuglenes Natur i mig, denne Drift, som uforklarlig driver dem afsted fra den hyggelige Rede, driver dem afsted paa den smukkeste Dag. Jeg troer, jeg flyver før jeg selv veed det."

„Jeg har i en tidligere Tid kjendt det Samme!" svarede Herman; „det ligger i Ungdomssindet, og det har De, som en stærk begavet poetisk Natur, bevaret længere end jeg; det er en Drift, der maa være, som for Bien, for at flyve ud og samle til Honning."

Medens de saaledes, i Samtale om Stemninger og Tilstande, der dog slet ikke berørte denne Morgens Begivenhed i Kirken, vandrede om i Haven, rullede den ene Vogn efter den anden med Gjester ind i den gamle Gaard. De syntes ikke at bemærke det; Tjeneren kom og lod dem vide, hvor seent det var.

Ved Middagsbordet fik Herman Plads ved en gammel Bekjendt, der var lykkelig ved at sidde hos en Mand, som havde seet saameget af Verden.

„Det danner, det belærer!" sagde han; „hvor har jeg ikke ønsket mig i Deres Sted, for jeg veed hvad det er at reise; jeg har besøgt det meste af Tydskland, været i Hamborg, Hannover, Frankfurt, rundt om, men hvad er det mod Dem?" Det var Justitsraaden fra Odense, ham, vi maaskee huske fra gamle Dage; han var bleven et synligt Stykke ældre, de graae Haar laae tyndt hen over Panden, hans Ledsagerske paa Livets Reise havde forladt ham, han var Enkemand.

Elisabeth sad paa den modsatte Side; ikke en eneste Gang saae hun hen til Herman, derimod forekom det ham, som om hun flere Gange, med et tankefuldt Blik, betragtede Kammerjunkeren, — ja, endogsaa, at der eengang trængte Taarer frem i hendes Øine, som hun igjen trang tilbage.

„Og han kan troe, at hun elsker mig!" tænkte Herman; „han kan glemme, hvilken Forskjel der er i hendes og min Alder, hun sexten Aar, jeg fire og tredive, altsaa det Dobbelte, ja, mere end det Dobbelte! hun, dette Barn, som jeg har baaret paa mine Arme, trykket til mit Hjerte! — Men er han ikke ogsaa den Ældre? Ja af min Alder, eller over den! han maa være

det, — men det staaer ikke i hans Ansigt, ikke i hans Sjæl, den er ung, som hendes. Sjælen er dog Rod og Blomst paa vort Livstræ!" Tankefuld sænkede han sine Øine, og da han atter saae op, var det paa Elisabeth, der saa jomfruelig smuk sad over for ham; ja, Mennesket er skabt i Guds Billed, følte han; hendes afprægede sig i hans Tanke for at følge ham til Hjemmet, og som Solstraalerne, der samles i Brændeglasset, at virke med stærkere Kræfter.

Samme Aften, da Selskabet var brudt op, havde Kammerjunkeren en lang Samtale med den gamle Baronesse, og det var i Anledning af denne, at Madame Krone næste Dag fik et lille Foredrag, som vil bringe os et Skridt videre i disse Begivenheder; det var et Foredrag over „Ægteskab".

„Man skal ikke lege med Vor Herre," sagde Baronessen, „ikke parre Mennesker sammen. Det duer ikke, Madame Krone, og jeg har aldrig gjort det."

„Ja, jeg ikke heller," svarede Madame Krone; „jeg veed slet ikke, hvorfor De siger det til mig."

„Fordi jeg siger det til mig selv!" sagde Baronessen; „jeg har læst i en gammel Bog, eller jeg har selv udtænkt det, det husker jeg ikke, men det er det Samme, thi trykkes skal det ikke: ethvert Menneske er saadan en halv Kugle, som triller om i Verden og vil have den rigtige, halve Deel, som hører til den, for at blive heel."

„Ja, hvad kan det hjelpe!" sagde Madame Krone.

„Saa trille de bedre!" sagde Baronessen; „der kommer en Halvdeel og der kommer en anden Halvdeel, de smække strax sammen, men de passe ikke, de trille daarligt; tidt falde de fra hinanden, og det er da ikke det Værste. Saaledes troede jeg og om mit „gode Barn" og den lille Elisabeth, at det var to Halve til en rigtig Heel; jeg har ikke smækket dem sammen og vilde ikke lege Vor Herre, men jeg lagde dem i Banen og

tænkte: nu kan de løbe. For det er slemt, Madame Krone, naar den ene Halvdeel triller om i Grønland og den anden i Frankrig, — de finde ikke hinanden! Jeg har tænkt mit, men jeg har tænkt galt, de ville ikke løbe sammen; han har faaet Fart med Eet, han triller til Paris, — nu kan hun trille til Oland, jeg gjør ingen Konster."

Dagen var bestemt til Kammerjunkerens Afreise; han vilde bort, han maatte bort.

„Jeg er ikke det Selvmenneske, at jeg skulde holde paa ham!" sagde den gamle Baronesse; „han hører Verden til, han er en Viin, der skal heldes i Guldskaal og ikke staae her i Spølkummen. Han skal reise, det vil jeg selv have!" og Vandet kom den gamle Kone i Oinene.

Det var, som om den Uro, der drev ham fra Gaarden, ogsaa havde grebet Elisabeth; hun var jo fuldkommen rask, der var næsten gaaet et Aar, siden hun forlod sit Hjem paa Oland; hvor rig havde ikke den Tid været! et heelt nyt Menneske følte hun sig at være bleven; Barndomstiden, syntes hun, laae langt, langt tilbage; hun var løftet høit til Tanke og Alvor, og Alt under Solskin og Glæde; milde Oine havde seet til hende, Alle vare kjærligt traadte hende imøde; men nu i de tre sidste Dage var det anderledes, det var, som hun havde krænket et Menneske, der var hende inderlig god, og hvem hun følte for, som en kjær Broder, ikke mindre — men heller ikke mere.

Det var den sidste Aften, Kammerjunkeren var paa Gaarden; der var et Liv, en Bevægelighed hos ham, det var, som om han alt med een Fod stod midt inde i Pariserlivet. Marseillaisen klang igjen fra Claveret, det infernalske Thema af „Robert", og „Berangers Sange"; kraftigst af disse:

„Reine du monde, ô France, ó ma patrie!"

Den gamle Baronesse var ligesaa livlig; men da Klokken slog Ti, den sædvanlige Sengetid, eller rettere, Tiden, da man selv

om Sommeren brød op, fik hendes leende Ansigt et alvorligt Udtryk, Vandet stod hende i Öinene.

„Farvel, mit gode Barn! vær skikkelig og dygtig, som altid, jeg staaer ikke op med Solen imorgen tidlig; jeg siger mit Farvel eengang for alle.“ Hun tog ham om Kinden. „Lad mig rigtigt see Ansigtet! see, nu har jeg det og skal huske det, hvor jeg kommer hen. Gud velsigne Dig, mit gode, skikkelige Barn! Gaa, gaa! Farvel!“

Og Kammerjunkeren maatte skynde sig med at komme bort; han fik trykket Elisabeths Haand, men Intet sagt, den gamle Frue vinkede mod Døren; hans Öine laae et Second nølende, veemodige, inderlige paa Elisabeth, han saae til Baronessen, nikkede og var ude af Stuen.

Da Elisabeth kom paa sit Værelse, satte hun sig strax til Skriverbordet; hun kunde ikke Andet, hun maatte udtale sig for Vennen, Broderen, sige ham et kjærligt, hjerteligt Levvel. Med en Uskyldighed, en Inderlighed sagde hun ham, hvor bedrøvet hun var, bad ham tilgive sig, bad ham være hende god, som en Broder kan være det. En Elsker vilde imellem disse Linier have læst Haab og Lykke, men han havde jo rigtignok læst feil. En lille Pung af trefarvet Silke var alt for en Uge siden færdig og bestemt for Kammerjunkeren, naar de skiltes, men i den Hurtighed, Afreisen var bleven bestemt, havde Elisabeth glemt denne lille Erindring; den blev tagen frem, Brevet blev lagt deri, og hun gik tilsengs, for betids imorgen at staae op og sige ham endnu engang: „Lev vel!“ Der vilde ingen Søvn komme i hendes Öine, Timerne gik under store Søer af veemodige Tanker; i Dagningen blundede hun lidt, men foer op afsøvne, thi der kjørte en Vogn ind i Gaarden; det var den, som skulde bringe Kammerjunkeren til Assens, hvorfra han med Dampskib samme Dag vilde naae til Kiel. Elisabeth foer ud af Sengen og klædte sig i Hast paa; sit Brev tog hun

igjen frem; hun maatte læse det endnu engang, — da idetsamme Vognen kjørte ud af Gaarden; Kammerjunkeren havde alt været færdig ved dens Komme, og ikke ladet vente paa sig. Elisabeth sprang til Vinduet, stak Brevet hurtigt ned i Pungen. Kammerjunkeren kjørte ud lige under hende, hun kunde have kastet begge Dele ned i Skjødet paa ham; hun tænkte det, men vaklede i sine Tanker, og saa var han alt et Stykke ude. Han vendte sig og saae op til Vinduet. „Farvel! Farvel!" raabte hun med bevæget Stemme; han svarede og svingede med Hatten, men Brev og Pung holdt hun fast i sin Haand; Vognen dreiede om Ladebygningen, ud af den forreste Port. Elisabeth saae mod Skyerne, de farvedes røde af den opgaaende Sol.

Otte Dage efter skulde Elisabeth til sit Hjem, paa Halligerne; Moritz vilde da paa en bestemt Dag ved Dampskibets Ankomst afhente hende i Flensborg; derhen maatte hun fra Fyen gaae alene med Dampskibet. Hermans Gaard skulde hun ikke faae at see; et Besøg der havde ofte været bestemt medens Kammerjunkeren endnu var her, men det blev altid udsat; nu var det, som sagt, ganske opgivet; men ikke af Madame Krone, der syntes saa godt om Eiendommen og vilde, at Elisabeth skulde see sit Fødested. Ja nu saae der jo ganske anderledes ud! istedetfor den faldefærdige Gaard, de dyndede, begroede Voldgrave, var der nu et lille Paradis, det yndigste Landsted, saa smukt beliggende, med Udsigt til Bæltet og Langeland. „Det var Synd om Elisabeth ikke kom derhen," meente hun, og tre Dage før Afreisen blev det da ved Madame Krones diplomatiske Talent sat igjennem, at Elisabeth skulde komme der, — hun og Madame Krone; Baronessen vilde imidlertid, som hun sagde, være fri for dem begge To, og fornøie sig hjemme.

Det var et Par Miil at kjøre, men Egnen var meget smuk, især efter at man havde forladt Hovedlandeveien; man kom da i

en bakket Skovegn, der paa de fleste Punkter havde noget parkmæssigt; Veien førte forbi Skraaninger, hvor man saae ind gjennem Toppene af gamle, høie Bøge, ned i store Mølledamme; Vandmøllen laae saa dybt, at Røgen, der blaalig steg fra Skorstenen, havde en lang Strækning at løfte sig forbi den høitliggende, mørke Skovgrund bag ved. Smukke Græsplainer strakte sig op ad Bakken, omgivne af Skov, og hvor der tæt ved Veien stod et gammelt Piletræ, saa knuddret og revnet, at man skulde troe, det maatte falde, bar dette, i sin sprukne Bul og knortede Top, et heelt Vildnis af Hindbærbuske og Skovblomster, voxede op fra Frø, som Vinden eller Fuglene havde baaret derhen.

„Det er uendeligt deiligt!" udbrød Elisabeth, „og her er en Fred og Velsignelse over Alt." Hendes Øine lyste derved, og i det samme Øieblik sank veemodige Tanker gjennem hendes Hjerte. „Her gik min stakkels Moder, syg og forladt," tænkte hun; „her paa en Kirkegaard, jeg ikke selv veed, har de begravet hende; Ingen kjender hendes Grav."

Madame Krone fandt ogsaa Egnen velsignet deilig, „det havde hun altid fundet den," sagde hun; vare vi bare igjennem Posen."

Hvad Madame Krone kaldte Posen, var en lang Gyde med levende Hegn, det prægtigste, der var at finde i hele Fyen. De vilde Rosenhækker, hvis grønne Blade udbredte en Æbleduft, hang saa frodigt frem med tornede Grene, saa at disse sloge Hestene mod Boven; høie Skræpper løftede deres Kæmpeblade, Hylden bugnede af Frugt, og Haslerne vare som oversaaede med fem- og syvkløvsede Nødder, medens Convolvoli, eller som Bonden kalder dem „Kravl op", kappedes med Humleranken om at faae Magten.

Veien gjorde en Bøining, og der laae et lille, venligt Landsted, hvis Hjørner begrændsedes af to Taarne; et gammelt,

prægtigt Lindetræ, det samme, de søfarne unge Venner saae i den forfaldne Gaard, var Prydelsen foran Indgangen.

Med glædestraalende Ansigt kom Herman sine Gjester imøde, der var ingen Overraskelse ved dette Besøg. „Endelig, endelig!“ raabte han, „det var deiligt, og det skylder jeg Madame Krone.“

„Ganske og aldeles mig!“ svarede hun. Og de førtes ind i de pompejansk malede Stuer; her var nydeligt, hyggeligt. Frokostbordet dækkedes i det runde Hjørnekammer, hvorfra man saae ud over Eng og Skov. Det var netop Stedet, hvor Elisabeth var født; der lød nu hendes Skaal til Velkomst. Man talte sig næsten fast til Bordet, — det var, som om de der glemte, at Huus og Have ogsaa maatte sees; Timerne fløi hen. Det var næsten mod Solnedgang, da Madame Krone huskede paa „Thingstedet“, den Rest af et Oldtidsminde, der laae tæt bag Meieriet, et Navn, den nærliggende Bygning endnu førte.

„Min bedste Udsigt!“ raabte Herman, „den videste af dem alle! der er ogsaa en forunderlig Hastværk i den Dag i Dag, hvor er Tiden bleven af?“ Og han bød Madame Krone Armen, — hun var træt — og de fulgte en Sti under Elle- og Hasselbuske, der hang fulde af Nødder; en naturlig Vold hævede sig tilhøire; det syntes umuligt, at Hestene her kunde gaae foran Ploven, Skraaningen var for stærk, og dog havde de gaaet her, det viste den modne Hvede, som nu bølgede her over Plovfuren. Snart stode de foran Thingstedet, der frembød en Mængde store Stene, opstillede i en aflang Kreds; Slaaenbuske og Brombærranker dannede her et lille Krat; en Skare Krager fløi skrigende bort herfra, ud over Landskabet, som i mindre Høider og Dale sænkede sig med Kornmarker og Enge, omsluttede af Skove.

„Møllebækken dernede,“ sagde Herman, „har engang været en mægtig Aa, der har baaret Vikingeskibe her høit op i Lan-

det; man seer tydeligt hele Aaleiet. Heroppe sad de gamle Kæmper og holdt Raad, hver paa en af disse Stene, og Høvdingen sad paa den største; de stærke Mænd ere Alle borte, Alle glemte, deres Navne og selv deres Tid; ogsaa han, som ligger deroppe, vist en Konge, kjender nu Ingen Navnet paa;" — og Herman pegede paa en Steenhob høit bag ved dem, hvor den naturlige Vold pludselig brød af. Tre store Stene med en mægtig Overligger laae der, den syntes at svæve i Luften.

„Derfra har vi en endnu større Udsigt," sagde han, „et heelt Rundmaleri." De stege derop, og „store Bælt", med enkelte Seilere, den sjællandske Kyst og Langeland udbredte sig foran. Madame Krone vilde ikke kravle saa høit, hun satte sig ved Nøddebuskene. Elisabeth stod paa den overliggende Steen, der var bred nok til at Herman kunde stige op ved Siden af; Solen sendte sine sidste Straaler og Vinden luftede saa frisk; de stode i Luft og Sol paa Stenen som Elimar og Elisabeth engang havde staaet i det stigende Hav; hvor vare de Tanker, som her fik Liv? — Der staaer i Skriften, at „Ild og Hvirvelvinde ere Herrens Tjenere;" ogsaa den varme Solstraale og de milde Vinde melde hans Bud; de bære mangt et Ord, der er for helligt til at klinge for Mængdens Øre, Ord, der indeslutte en Poesie, som den, Petrarca nedlagde i sine Sonnetter, som den, hver ung og erotisk Digter troer at give i sine første Sange. Herman og Elisabeth havde sat sig paa den overliggende Steen; der fandt Madame Krone dem, da de, uden at høre hende, bleve siddende og hun kom til.

„Men De lade mig sidde dernede!" sagde hun, „høre slet ikke, komme ikke heller, er her da saa deiligt?"

„Uendelig deiligt!" raabte Herman med et Udtryk af Henrykkelse; „her er til at dandse ved!" og han svingede Madame Krone rundt, der baade loe og saae forundret ud over den Lystighed. Han førte hende hen til Elisabeth, som havde

reist sig; hendes Kinder brændte blussende røde, — det var, som om der stode Taarer i hendes blaae Øine.

Hvad var skeet? — Ja, to Dage senere var det ikke længere en Hemmelighed, — de vare Brud og Brudgom.

„Jeg har sagt, og det er min Mening," sagde Bedstemoderen, „heller fra Malkebøtten end fra Statscalenderen, og Elisabeth hører mere til den Første end til den Sidste, hun er „Fattigmands Barn", og det er jeg ogsaa, vi have eet Slags Stamtræ. Christeligt Menneske vil hun altid blive, og hun kan lære de unge Baroner, naar de komme, at de selv ere i Slægt med Fattigmand; jeg skal ogsaa give en god Huskeseddel. „Bedstemoders Brudegave" kunne I kalde den, det er et Stykke fra mit Levnet, det er Blomsten paa mit Stamtræ, som skal blive god Lærdom."

Og hvad var „Bedstemoders Brudegave"? Den blev bragt paa Bryllupsdagen, den Dag, vi hurtigt flyve til, sidst i September, netop Aarsdagen, da Vennerne sad i den faldefærdige Gaard, der nu var et hyggeligt, deiligt Hjem, Aarsdagen, da Vennerne hørte det spæde Barn græde og Herman trykkede det til sit Hjerte, det Barn, som nu var hans Brud, hans Hustru.

Portraitmaleren vælger det bedste Moment til at tage Billedet af Den, han vil fremstille, vi vælge det lykkeligste: „Bryllupsdagen". Elisabeth staaer for os. En hvid Atlaskeskjole uden Forziringer omslutter hende; det brune, skinnende Haar ligger i en naturlig Fletning; hun er noget bleg, men Øinene lyse, Sjælen straaler fra dette Aasyn, og man seer, hun er kun sexten Aar. Fattigmands Barn, i Legemsskjønhed adelbaaren, i Aand og Optræden en Datter af Aandens Adel, der er den høieste, staaer her for os. Endnu kun saa kort en Levealder og dog en Historie for mange Blade, endnu kun et stille Liv, men i et afrundet Heelt, endnu kun en Hverdagshistorie, men som af

den poetiske Sjæl paa sin bedste Solskinsdag blev seet med alle sine Blomster. Hun huskede Moritz's Ord om den røde Traad, der gik gjennem Tougværket, smaat og stort, for at antyde, det var Kronens Eiendom, og den usynlige Traad, der gik gjennem hvert Menneskes Liv i Smaat og Stort, og viste os, at vi ere Guds Eiendom. Hun saae den i de Aar, hun havde levet, hun saae, hvor nødvendig, hvor velsignelsesrig hver tung Omskiftelses-Dag havde været hende; hun forstod, at i det eensomme Liv paa Oland, mellem Natur og Bibel, var en rigere Sæd nedlagt i hendes Sjæl, end der i den velhavende Gaard, hos den gamle, underlige Baronesse, vilde have været Mulighed for; selv Mødet med Enkefruen maatte saa være; Kjøretouren med Adelgunde førte lidt over Sumpgrund, men Sumpen havde sine Lilier, i Støvtraadene laae den usynlige himmelske Traad. Med Taknemmelighed og Forvisning hævede sig Elisabeths Hjerte til Gud; og vort vil det ogsaa, naar vi, som hun, hver søger i vort Livs Historie den usynlige Traad.

Midt paa Bordet stod Bedstemoders Brudegave, skjult i et lille Skriin, der ikke maatte aabnes før hendes Død, Ingen maatte før see, hvad hun kaldte Blomsten paa sit Stamtræ, eller Huskeseddel for den kommende Slægt. Af stort Omfang kunde det Givne ikke være. „Det er min Skat," sagde hun, „og den love I mig at gjøre Brug af i Familien paa den fjortende August!" Var det Guld og Kostbarheder, der skulde uddeles? Var det et Smykke, Elisabeth skulde bære?

„I skulle nok høre Bestemmelsen!" sagde den gamle Kone og kastede med Hovedet.

Og Gjesterne samledes om Bryllupsbordet; der var Moritz, Hedevig og Præsten, som havde holdt Vielsen; ellers var der Ingen, det ønskede Herman og Elisabeth, det vilde Bedstemoderen, og vi kunne sige, Madame Krone med.

Fuldmaanen var Fakkelbærer, da tidligt paa Aftenen de

lykkelige To kjørte til deres Hjem, Elisabeths Fødested. Veien kunde have været hundrede Mile, de havde ikke følt det, ikke tænkt derpaa. Det lille Skriin stod paa Elisabeths Skjød, — hvad gjemte det?

Vi ville ile til Tidspunktet, det kunde aabnes, Bedstemoderens Dødsdag; men den er ikke endnu. Fuldmaanen, som lyser Brudeparret hjem, skinner ind i Kamret til den gamle underlige Kone, der foran sin Seng bøier Knæ og beder sin Bøn til Vor Herre.

X.

Lidt om dem Alle. Bedstemoderens Brudegave.

Fra det stille, lykkelige Hjem ville vi igjen flyve ud, flyve vidt omkring, for trætte at komme tilbage, og da endnu bedre nyde Hvilen, omfatte med Tanken det hele Billede, der nedlagdes i disse Blade; vi ville see til alle gamle Bekjendte, see, hvorledes de have det. Der ere gaaede fire Aar siden Hermans og Elisabeths Bryllup.

Enkefruen er kommen i Tugthuset, der sidder hun godt og vænnes til „Politie-Luft."

Adelgunde — ja det gaaer forunderligt til i denne Verden! men det er nu ikke anderledes — hun er gift med Holger, det har hun forstaaet at bringe istand! han er Postmester i en Provindsby og hun er Postmesterske; og det var den Knap Skyld i, den ulykkelige Knap, som gik af, ellers havde Holger maaskee siddet med Clara ved sin Side. Clara, som nu lever i Konsten og den store Verden, har sin Loge i Kjøbenhavns

italienske Opera, sværmer for Italienerne, bringer dem regelmæssigt Krandse, kalder frem og er lykkelig, — den høie Verden er det, det halve Kjøbenhavn er det; ligesaa begeistret er hun for det Ydre af Thorvaldsens Museum, og det uagtet hun ikke er malet paa Muren.

Frederik er traadt ud af Stænderne; ogsaa ved Statens Skib er han bleven kjed af sin Ungdoms Lyst, Styrmandskonsten.

Lille Sanne er bleven confirmeret for tre Aar siden og har to Gange været forlovet; Kjæresten nu er ved Dampvaskeriet, og det maa glæde os for lille Sanne, hun kan blive reen endnu!

Liremanden, Elisabeths Fader, — ja, hun veed endnu ikke Noget om ham, og han heller ikke om hende, saaledes har han grupperet sin Historie, at man kommer reent af Sporet, — han er imidlertid i Kjøbenhavn, og gift — med lille Sannes Søster; hendes første Mand døde, denne har faaet hans Embede, ikke med at bære Bladet om, men med det Vigtigere: at være Ansvarendes! selv bebuder han et nyt Blad med Familie-Hemmeligheder og Træsnit, det vil faae Abonnenter! Men vi gaae langt fra disse til det friske, aabne Hav, til de stille Halliger; ogsaa der have vi Bekjendte. Alt paa Oland var, som dengang, Elisabeth reiste bort, selv Piltitz laae paa samme Stol og saae paa Billedet af Stammoderen Ose, hvis Øine Elimar havde prikket i, Elimar, der var i Velstand ved Enken. Jap-Lidt-Piders havde friet til Keike, men de vare ikke blevne enige. Alt var som før, kun Stikkelsbærbusken ved Præstegaarden var visnet, Foraaret rullede ikke mere dens fine, grønne Blade ud, og Havet havde skaaret et stort Stykke bort af den gamle Kirkegaard.

Men i Fyen bragte alle Aarets Tider Rigdom og Lykke; i Fyen paa den lille Gaard byggede og boede Herman og Eli-

sabeth, med hvert Aar endnu lykkeligere, om det var muligt. Hvad hun havde drømt den Nat, Kong Frederiks Liig førtes til Roeskilde, kom tilbage i hendes Tanke; hun erindrede sig nu, at det var Herman, som indtog Elimars Plads, da hun i Drømme læste sin Fremtids Bog. Hun troede derpaa, syntes, at hendes Lykke i Virkeligheden var en fortsat Drøm. Der var en Velsignelse i og om det lille Hjem, ret som om gode Alfer, — Sagnet fortæller jo Sligt — nærede hver en Rod. Frugttræerne bugnede i deres Fylde, Kornet havde de tungeste Vipper, og foran i Canalen skød frem Elisabeths Yndlingsblomst, den hvide Aakande, Nordens Lotusplante; den laa som en stor svømmende Busk midt paa Vandet, et heelt Blomster-Eventyr. I det Hjørne af Huset, hvor Elisabeth var født, gjemtes i det prægtige Roccoco-Skab det uaabnede Skrin med Bedstemoderens Brudegave; en Dag gjemte Elisabeth der nogle skrevne Blade; paa dem stod Bedstemoders Historie, indtil de unge Folks Bryllupsdag, et tro, smukt Billede af den gamle Baronesse; man kunde ogsaa kalde det en Novelle, og virkelig, i den var løst Digterens Opgave, at aabne Øiet for det Poetiske i Hverdagslivet om os, pege hen paa den usynlige Traad, der i ethvert Menneskes Liv tyder paa, at vi ere Guds Eiendom, lade os see det Eiendommelige i Hjemmets Natur og i Menneskene der, og finde Præget af Gud, selv hvor dette findes under Narreklædning og Pjalter.

Herman hævede truende Fingeren og smilede: „Du har endnu ikke slaaet Digteren ihjel i Dig!" sagde han.

„Aanden kan man ikke ihjelslaae!" sagde hun spøgende. „Dette være imidlertid en Forklaring til Bedstemoders Brudegave, hvad saa denne er. Det erindrer om hende!"

„Og om mit kjære Hittebarn!" sagde Herman og trykkede Elisabeth til sit Hjerte; „om hende og Dig! De to Baronesser!"

Og vi besøge den Ældre, den underlige gamle Kone.

Ovre paa den store Gaard residerede hun endnu, Bedstemoderen, og Madame Krone ogsaa. Det var i Rosentiden, den store Rosenplet inde i Gaarden, hvor før Træhesten havde staaet, var i sin rigeste Flor. Paa Marken udenfor stod den røde Kløver saa tæt og duftede med sine Blomster, som vilde de ogsaa være Roser. Luften var varm, Skyerne saa smukke, de kunde afmales allesammen, saa ganske vare de, hvad de skulde være; Bierne fløi summende om, og Pilevqistene bøiede sig under Skarer af Graaspurve; der var et Røre, et Liv, og under dette nærmede sig, ikke den hvidgule Beenrad med Leen, som han staaer malet paa Kirkens Muur, nei, Fornyelsens Engel, hvis Vingeslag bringer fra det ubekjendte Land en Luftning, i hvis forfriskende Bad vort jordiske Legeme føler et Gys. I to Dage havde den gamle Baronesse skrantet, nu havde hun igjen sin sædvanlige Livlighed, og denne forøgedes endnu mere, da hun idag, kort før Middagsbordet, fik et Brev fra sit gode Barn, Kammerjunkeren, et Brev, der sagde hende, at han ikke skulde døe som Pebersvend; en fortræffelig Pige var hans Brud, en Skotlænderinde, Søster til Knox, som vi erindre fra Besøget i Præstegaarden paa Oland; hans nye Opera Stormen, efter Shakespeares Drama, var bragt paa Scenen i London og havde gjort Furore.

„Hurra for England og Skotland!" raabte den gamle Baronesse. „Den Skaal ville vi drikke, Madame Krone!"

Og hun fyldte Glasset og tømte det; hendes Øine bleve saa store, saa klare. „Hurra for England og Skotland!" gjentog hun; det var Lampen, der blussede op; hun smilede, sad stille, som tænkte hun ret inderlig glad paa Noget; da lukkede hendes Øine sig halvt, hun aabnede dem igjen.

„Det er mærkeligt, hvor jeg er træt!" sagde hun; „Søvnen kommer lige med Eet over mig; — jeg er dog ikke stærk,

selv til at bære en Glæde; — jeg vil sidde lidt tilbage i Lænestolen."

Og hun sad der og syntes at sove, men kun et Par Minuter, og underlig heftig slog hun Øinene op: „Hvor er Herman? Hvor er Elisabeth?" sagde hun. „Jeg faaer dem ikke mere at see, jeg døer! Lad mig ikke ligge i Capellet, men udenfor det, der er en kjøn Udsigt. Jeg vil ikke see paa den, men det kan de, som komme derhen, og saa har de dog nogen Fornøielse af det. Jeg har givet dem min Brudegave, men jeg vilde have sagt et Par Ord med den; nu kan de lukke Skrinet op. Hvad troer Du, der ligger deri? Der ligger kun en Træskee, men den er skaaren af en Fjæl i Træhesten, som min Fader red paa, det var den fjortende August; den Dag skal de altid tage den frem til den unge Stamherre, naar han kommer; de skal lægge den for ham og fortælle ham, hvorfra den er, lade den sige ham, at Fattigmands Barn — det er vi Alle — for Vor Herre!"

Hun nikkede, — der stod et Smiil om hendes Mund, og den gamle Baronesse var død.

Udenfor skinnede den varme Sol, Skyerne vare saa smukke og Roserne blomstrede; der fløi en hvid Sommerfugl opad, som vilde Tilfældet ogsaa prædike Udødelighed, den, der lyste fra den gamle Kones Aasyn og lyser i hver Troendes Hjerte.

Indhold.

Første Deel.

Anden Deel.

Tredie Deel.

O. T.

Original Roman i to Dele

af

H. C. Andersen.

Tredie Udgave.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1876.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

O. T.

Første Deel.

I.

„Quod felix faustumque sit!"
Det academiske Borgerbrev.

Der gives een Lyksalighed, som endnu ingen Digter har ret besjunget, ingen nok saa elskværdig Læserinde har oplevet eller vil komme til at opleve i denne Verden; det er en Lyksaligheds-Tilstand, som kun er den mandlige Classe tildeelt og selv af denne kun de Udvalgte. Det er et Livsøieblik, som griber vore Følelser, vor Aand, vort hele Væsen. Der er flydt Uskyldiges Taarer, hengaaet søvnløse Nætter, i hvilke den fromme Moder og de kjærlige Søstre have bedet til Gud for dette Sønnens og Broderens kritiske Livsmoment.

Lyksalige Øieblik, som ingen Qvinde, hun være nok saa god, nok saa smuk og aandrig, kan opleve — at blive Student, eller, for almindeligere at betegne det, faae sin første Examen.

Kadetten, der bliver Officeer, Disciplen, som bliver academisk Borger, Læredrengen, der bliver Svend, Alle kjende de, i større eller mindre Grad, denne Vingernes Løsnen, denne Hoppen over Artiumsgjærdet ind paa Philosophiens Carrouselplads. Alle hige vi efter en større Bane, bruse afsted som Floden, der taber sig i Havet.

Det er første Gang, den ungdommelige Sjæl ret føler sin Frihed, og den føler den altsaa dobbelt; den higer efter at virke, den fatter sit Jeg, det er jo prøvet

og ikke sundet for let; den eier endnu alle Barnets uskuffede Drømme. Ikke Kjærligheds Lykke, ikke Begeistring for Kunst og Videnskab electriserer saaledes alle Nerver, som dette: nu er jeg Student!

Denne Livsens Foraarsdag, paa hvilken Skolens Iisdække sprænges, Forhaabningernes Træ skyder Knop, den varme Friheds Sol skinner, indtræffer hos os, som bekjendt, i October Maaned, just som Naturen taber sit Løv, som Aftenerne begynde at blive mørkere, og tungere Vinterskyer trække sammen, ret som vilde den lære de Unge: „Eders Vaar, som Examen føder, er kun Drømme! nu begynder det just at see alvorligt ud!“ men det tænker den lykkelige Ungdom ikke paa, og det ville vi ikke heller, men glæde os med de Glade og netop besøge deres Kreds. I en saadan er det, vor Fortælling tager sin Begyndelse.

II.

I Tiden, naar skilte vi gaae
Een vel i Jylland, i Fyen vel en anden,
For vor Erindring skal Rusen da staae —
— Mere livlig og munter
Neppe der kommer en Dag.

Carl Bagger.

Det var 1829, hen i October Maaned. Examen artium var endt. En Deel unge Studenter vare samlede til Aften hos een af deres Kammerater, en attenaarig Kjøbenhavner, som Forældrene lode gjøre Examensgilde for sig og de nye Venner. Moder og Søster havde arrangeret Alt paa det Nydeligste, Faderen givet en prægtig Viin fra Kjælderen, Studenten selv, der her var rex convivii, sørget for Tobak, ægte Oronoco-Kanaster. Men hvad Piber angik, da hed det paa Indbydelsen, der naturligviis var skrevet paa Latin, at Enhver maatte bringe sin med.

Selskabet, der bestod af en og tyve Personer, og det var kun de intimeste Venner, var allerede samlet. Omtrent en Trediedeel af disse var fra Provindserne, de Andre derimod Kjøbenhavnere.

„Den gamle Fatter Homerus skal staae midt paa Bordet!“ sagde en af de Livligste, i det han tog ned af Kakkelovnen en Gibsbuste, som han satte paa det dækkede Bord.

„Jo, han har nok drukket, ligesom de andre Poeter!“ sagde en Ældre. „Giv mig een af dine Stilebøger, Ludvig, saa skal jeg klippe ham en Krands af Drueblade, eftersom vi ingen Roser have og jeg heller ikke kan klippe disse!“

„Jeg vil begynde Libationen!“ udbrød en Tredie. «Favete lingvis!» og nu kastede han en Knivsod Salt hen over Busten, medens han tillige hævede Viinglasset, for at gyde nogle Draaber over Busten.

„Behandl ikke min Homerus, som en Oxe!“ udbrød Verten. „Homerus skal have Hæderspladsen midt imellem Bollen og Krandsekagen! han er just min Poet! det var ved ham, jeg fik laudabilis et quidem egregie i Græsken! nu ville vi drikke hverandres Skaal! Jørgen skal være magister bibendi, og saa synge vi «gaudeamus igitur» og «integer vitæ».

„Degnen med Cardinalhatten maa være Forsanger!“ udbrød een af Provindsialerne, i det han pegede paa en rødmusset Knøs.

„O, nu er vi ikke Degn længer!“ sagde denne leende. „Ripper Du op, saa faaer Du ogsaa dit gamle Skolenavn: Røgsprutten!“

„Ja, men det er en deilig Historie!“ sagde denne. „Ham kaldte vi Degnen, fordi hans Fader var Degn; det var nu ikke saa vittigt! men om Hatten var det meget godt; thi den lignede en Cardinalhat. Jeg fik mit Navn paa en lystigere Maade!“

„Han boede ved Siden af Skolen,“ begyndte den Anden, „altid, naar vi havde Friqvarteer, kunde han smutte ind til Sit; saa tog han en Dag Munden fuld

af Tobaksrøg, for at sætte os den lige i Ansigtet; men da han, med de opspilede Kinder, kom ind i Gangen, var Qvarteret ude og vi inde i Classen; Rector stod endnu i Døren, saa turde han ikke slippe Røgen, og vilde luske sig ind. „Hvad har han der i Munden!" spurgte Rector, men Philip kunde ikke svare, uden at Røgen maatte futte ud. „Naa, maaber han!" sagde Rector og gav ham En paa Siden af Hovedet, saa Røgen spruttede ud af Næse og Mund. Det saae deiligt ud! Rector selv blev saa fornøiet, at han slap for Notabene!"

«Integer vitæ!» faldt Forsangeren ind, og smukt harmonisk fulgte de andre Stemmer. En ung Kjøbenhavner viste derpaa sit dramatiske Talent, ved ganske skuffende at tale efter Academiets Professorer, og gjengive disses Eiendommeligheder, dog paa en saa godmodig Maade, at det selv vilde have moret de Paagjældende. Nu fulgte Skaaler: «vivant omnes hi et hæ!»

„Den bedste Piges Skaal!" raabte dristigt een af de lystige Brødre.

„Den vedste Pige!" gjentog et Par af de Yngre og stødte Glas imod Glas, medens Blodet steg dem op i Hovedet over deres Kjækhed, thi de havde endnu aldrig tænkt paa et elsket Væsen, men det skulde nu være saa rask. Rundsangen begyndte, hvori hver skulde nævne Fornavnet paa den Elskede, og vistnok greb hveranden et ud af Luften, men Enkelte udtalte ogsaa et med nogen Hjertebanken. Samtalen blev livligere; de forestaaende militaire Øvelser, den smukke Uniform, Optagelsen i Studenterforeningen, Fornøielserne der, Alt var af stor Interesse; men den kommende philologicum og philosophicum, ja om disse blev der ogsaa talt, der skulde man vise sig i Latinen.

„Hvad synes De!" sagde Een af dem, „om vi skifteviis samledes een Gang om Ugen hos hinanden, og holdt Disputeerøvelse? Men der maa da ikke tales et dansk Ord. Det kan blive ypperligt!"

„Jeg er med!" gjentog Flere.

„Der maa ordentlig skrives Love!"

„Ja, men vor bedste Latiner, Kronjyden, Otto Thostrup, maae vi have med! han skrev sin Stiil paa Hexameter!"

„Han er ikke inviteret her i Aften!" udbrød Sidemanden, den unge Baron Vilhelm fra Fyen, den eneste Adelsmand i hele Selskabet.

„Otto Thostrup!" svarede Verten. „Ja, han er vistnok en flink Fyr, men han seer saa storagtig ud. Han har Noget i sit Væsen, som slet ikke behager mig. Fordi han fik ni præcæteris, ere vi Andre da ikke Sinker!"

„Ærgerligt var det dog!" udbrød en Anden, „at han skulde faae det ene non i Mathematik. Han var ellers blevet indkaldt! nu maa han kun ærgre sig over de mange brillante Characterer!"

„Ja, og han er god i Mathematik!" tilføiede Vilhelm. „Der var noget Vrøvleri med det Skriftlige! det var Opsynsmandens Skyld! jeg veed ikke hvorledes, men Thostrup er saa rasende hæftig, kan reent glemme alle Omstændigheder; han blev gal i Hovedet og gik sin Vei, der kom kun et Stykke reent Papir op fra ham, og det var da Nul, som det Mundtlige ikke kunde hjælpe op høiere, end til Non. Thostrup er bestemt en herlig Fyr! vi have gjort en Tour sammen med Dampskibet fra Helsingøer til Kjøbenhavn, og ved det Skriftlige sad vi ved Siden af hinanden, paa den Dag nær vi havde Mathematik, da var jeg neden under. Jeg synes just godt om ham, paa Stoltheden nær, og den maa man vænne ham af med!"

„Hr. Baron," sagde Naboen, „jeg er af Deres Mening. Skal vi drikke Dus?"

„Vi ville allesammen drikke Dus iaften!" sagde Verten, „det er saa flaut, at Kammerater og gode Venner sige De!"

«Evoe Bacchus!» jublede de Lystige. Glassene fyldtes, man bøiede sin Arm om Naboens og tømte Skaalen, medens Enkelte istemte: «dulce cum sodalibus!»

„Siig mig, hvad Du hedder?" spurgte een af de Yngre sin nye Dus-Broder.

„Hvad jeg hedder," svarede denne, „jeg hedder, paa eet Bogstav nær, ligesom Baronen!"

„Baronen!" udbrod en Tredie, „ja, hvor blev han af?"

„Der staaer han og sladdrer ved Døren; vil han tage Glasset! nu have vi Andre drukket Dus!"

Glassene hævede sig, den unge Baron loe, klinkede og raabte til dem rundtom: „Du, Du!" men der laae dog noget Tvunget i hele Maaden, som dog intet af de unge Gemytter lagde Mærke til, mindre gjorde sig Tanke over, at hans pludselige Trædentilbage, medens den første Dusdrikken fandt Sted, maaskee ene og alene var for at undgaae den. Men snart igjen var han en af de meest Overgivne, lovede Enhver, som vilde studere Theologie, skulde blive Præst paa hans Gods, naar han fik det under Hænder, og foreslog derpaa, at de latinske Disputeer-Øvelser skulde begynde hos ham, og det den første Fredag, som kom, men at Otto Thostrup skulde med, — at sige, dersom han vilde — han var en rask Student og hans Ven, de havde jo reist sammen og begge været Naboer ved det grønne Bord.

Mellem dem, som tidligst gave deres valete amici! var Baronen; en Deel vilde endnu ikke forlade den lystige Kreds. Ude paa Gaden var allerede ganske stille, det var deiligt Maaneskin. I de fleste Huse var Alt til Ro, kun i en enkelt Etage saae man endnu Lys, de fleste Folk sov, ja flere, end Pligten tillod det; saaledes sad der en solle Hyrekudsk hoit paa Kareth-Sædet og nød, med Tommen snoet om Hænderne, den forønskede Hvile, udenfor et Huus, hvor han ventede paa sit Herskab. Vilhelm (vi ville herefter nævne den unge Baron kun ved hans Fornavn) kom alene gjennem Gaden. Vinen havde opvarmet det nordiske Blod, — det flød desuden aldrig langsomt; hans ungdommelige Sind, overgivne Lune og Glæden fra det lystige Selskab, han havde forladt, tillod ei heller, at han gik saa stille forbi denne sovende Endymion. Hurtigt fik han det Indfald at aabne Karethdøren og springe derind, trak nu Glasset ned og raabte

med stærk Stemme: „kjør til!“ Kudsken foer op af sin velsignede Søvn og spurgte ganske besippet: „hvorhen?“ Uden at betænke sig, raabte Vilhelm: „Skibet paa Vestergade“. Kudsken kjørte; men paa Halvveien fik Vilhelm Døren op igjen, gjorde dristigt et Spring ud, og Vognen foer afsted. Den holdt ved Vertshuset Skibet. Kudsken steg ned og aabnede Karethdøren; der var slet Ingen derinde, han stak Hovedet ind i Vognen for ret at overtyde sig derom, nei, der var tomt! „besynderligt!“ sagde Karlen, „kan jeg have drømt det? Men jeg hørte jo ganske tydeligt der blev sagt: kjør til Skibet! Gud bevar' os, nu vente de mig!“ og han foer op paa Bukken og jog igjen tilbage.

Imidlertid var Vilhelm kommet til sit Hjem i Viingaardstræde, havde aabnet Vinduet i den smukke Nat, og saae ud over den øde Kirkegaards Plads, som Boutikerne indeslutte; sove havde han ingen Lyst til, skjøndt Alt i Gaden, lige til Vægteren, syntes at nyde denne Gudsgave. Vilhelm tænkte paa det lystige Aftenselskab, paa sit Eventyr med den stakkels Hyrekudsk, tog derpaa Violinen ned af Væggen og begyndte at spille nogle Variationer.

Efternølerne fra det hæderlige Rusgilde, lystigere, end da Vilhelm forlod dem, kom nu vandrende gjennem Gaden. En af dem jodlede smukt, og ingen Vægter viste sig, som forstyrrende Princip. De hørte Vilhelms Violin og kjendte Spillemanden.

„Spil os en Française, Du deroppe!“ raabte de.

„Men Vægteren —?“ hviskede en af de mindre Modige.

„Død og Pølse, der sidder han!“ udbrød en Tredie, og pegede paa en sovende Gjenstand, der hvilede Hovedet op til en stor Trækasse udenfor de lukkede Boder.

„Han er salig!“ sagde den Første. „Havde vi bare den stærke Islænder her, han skulde snart faae ham hængt op ved Vandeleret paa en af Jernkrogene. Det har han gjort før! han har Hestekræfter. Han tog saadan en Gripomenus, ret saa nydeligt om det Smalle af Livet

og hængte ham ved Beltet op paa en af Krogene ved Veierboden. Det har seet deiligt ud. Der hang Vægteren og peeb af de Andre. Den Første, der kom, blev strax hængt op ved Siden, og saa løb Islænderen, mens de to blæste Duetter!"

„Hør, tag fat!" raabte en af de lystige Brødre, i det han hurtigt aabnede Trækassen, hvor kun en Pind holdt Laaget til. „Lad os faae Vægteren her ned, han sover jo, som en Hest!"

Øieblikkelig havde Fire fat paa den Sovende, der rigtignok vaagnede herved, men han var alt i Kassen. Laaget fløi til, og et Par af Vennerne sprang ovenpaa, medens Pinden blev sat for. Vægteren inde i Kassen greb strax fat paa sin Pibe og udstødte den meest hjerteskjærende Lyd. Hurtigt trak hans Plageaander sig bort, dog ikke længer, end at de kunde høre Piben og see, hvad der vilde skee.

Nu kom Nabovægterne til.

„For en Ulykke! hvor er Du?" raabte de og fandt nu Stedet.

„O, Gud hjælpe mig!" raabte han derinde. „Luk mig ud, luk mig ud! jeg skal jo raabe!"

„Du har nok faaet lidt over Torsten, Kammerat!" sagde de Andre. „Er Du faldet i Kisten, saa lig der, din So!" leende forlode de ham.

„O, de Kjeltringer!" sukkede han og arbeidede forgjæves paa at faae Laaget op. Kisten væltede om ved hans voldsomme Bestræbelser. Nu traadte de unge Mennesker frem, og som forbausede over hele Historien, den han maatte fortælle, lode de sig bevæge til at aabne Kassen, men kun paa den Betingelse, at han skulde holde Gaden reen for de andre Vægteres Indblanding, medens de dandsede Française efter Vilhelms Violin.

Den arme Mand kom ud af sit Fængsel og maatte nu smukt staae Skildvagt, medens de stillede sig op til Françaisen. Vilhelm blev opmuntret til at give dem en, og Dandsen begyndte; men der manglede een Dandser. En stikkelig Borgermand kom i det Samme forbi.

Den af Herrerne, som stod uden Dame, nærmede sig ham med komisk Ærbødighed, og bad ham om at tage Partie.

„Jeg dandser aldrig!" sagde Manden leende og vilde bort.

„Ja," svarede Kavaleren. „De maa alligevel gjøre mig den Fornøielse! ellers faaer jeg jo ikke dandset!" tog ham derpaa om Livet, og Dandsen begyndte, enten den gode Mand vilde eller ei.

„Vægteren bør have en Mark af os hver!" sagde de, da Françaisen var endt. „Han er en brav Mand, som holder Orden i Gaden, saa man kan faae sig en Dands!"

„Det er honnette Folks Børn!" sagde Vægteren til sig selv, medens han fornøiet stak Pengene i sin Skindpung.

Alt var igjen stille paa Gaden, ogsaa Violinen taug.

III.

Wer blickt in meines Herzens Schattenreich?
A. v. Chamisso.

Vi hørte i det Foregaaende nævne en ung Student, Otto Thostrup, en flink Fyr med ni præcæteris, som Kammeraterne sagde, men ogsaa med en Stolthed, som han skulde vænnes af med. Vi ville ikke gjøre hans Bekjendtskab ved de omtalte Disputeerøvelser, skjøndt man der maatte faae Agtelse for den gode Latiner; ikke i stort Selskab, hvor hans smukke Udvortes, det talende melancholske Blik, maatte gjøre ham interessant; ikke heller i Hofparterret, som man for Spøg, i den sidste Tid, har kaldet Hjertets Side i Parterret, skjøndt hans der faa, men træffende Bemærkninger vilde vise os en ung Mand med megen Aand; vi ville første Gang søge ham hos Vennen, den unge Baron Vilhelm. Det er i Begyn-

delsen af November, vi finde dem begge med Piben i Munden; paa Bordet ligger Tibul og Anakreon, som de læse sammen til den forestaaende philologicum.

I Værelset staaer et Fortepiano med en Mængde Musicalier, paa Væggen hænge Weyses og Beethovens Portraiter, thi vor unge Baron er musikalsk, ja Componist ovenikjøbet.

„See, nu have vi da der igjen den velsignede seige Taage!“ sagde Vilhelm, „den kan ordentlig smages derude. Hjemme var den min Pest, her londoniserer den kun Byen!“

„Jeg kan godt lide den!“ svarede Otto. „Mig er den en gammel Bekjendt fra Vestervovov! det er, ligesom om den bragte mig Hilsener fra Havet og Sandklitterne!“

„Jeg gad nok seet Vesterhavet, men boe der, det maatte Fanden gjøre! hvilken Kjøbstad ligger Deres Bedstefaders Gaard nærmest?“

„Lemvig!“ svarede Otto. „Vil man ret see Vesterhavet, maa man op i Thisted og Hjørring Amt; jeg har reist der, besøgt Familien i Børglum-Kloster og desuden gjort kortere Reiser. Aldrig glemmer jeg en Aften, ja, det var et Uveir! Sligt har man ei Begreb om inde i Landet. Jeg reed med en af vore Karle, jeg var kun en Dreng, en vild Krabat; vi vare mellem Sandklitterne, da Stormen begyndte. Det skulde De have seet! Sandet gjør langs Stranden høie Banker, som dæmme mod Havet! de ere nu beplantede med Klittag og Marehalm, men faaer Stormen Hul, saa gaaer det Hele! det fik vi at see. Det var en arabisk Sandflugt, og Vesterhavet brølte, saa det kunde høres milevidt. Det salte Skum fløi os med Sandet ind i Ansigtet!“

„Det maa være herligt!“ udbrød Vilhelm, og hans Øine funklede. „Jylland er dog den meest romantiske Deel af Danmark! Jeg har ret faaet Interesse for det Land, siden jeg læste Steen-Blichers Noveller. Jeg synes, det maa have meget tilfælles med de skotske Lavlande! og der er jo Zigeunere!“

„Kjæltringer kalde vi dem," sagde Otto med et uvilligt Træk om Munden. „De svare til Navnet!"

„Fiskerne paa Kysten ere nok heller ikke bedre! lade de endnu fra Prædikestolen bede vor Herre om Stranding? Slaae de endnu de Skibbrudne ihjel?"

„Jeg har hørt vor Præst, der er en gammel Mand, fortælle, at i de første Aar, han kom i Embede, maatte han i Kirken bede, at skulde Skibe strande, det da maatte skee i hans District; men jeg har aldrig hørt det. Hvad man ellers fortæller om, at de slaae ihjel, ja, — Havgasserne*) ere ikke blødhjertede Folk, men saavidt gaaer det heller ikke i vor Tid. Der døde en gammel Bonde deroppe; om ham fortalte de rigtignok, at han i ondt Veir havde bundet en Lanterne under Bugen paa sin Hest og derpaa ladet den gaae frem og tilbage ved Stranden, for at den fremmede Skipper, som seilede derude, skulde troe, det var et Skib, som krydsede, og at han altsaa endnu var et godt Stykke fra Land; saaledes gik da mangen en Seiler til Grunde; men see, det er Historier fra Thisted Amt, og før mine Jagttagelser begyndte; det er fra den gyldne Tid, da man i den forfaldne Fiskerhytte kunde efter saadan en god Stranding finde ægte Schawler, lidt søslaaede kun, benyttede som Sengeomhæng. Støvler og Skoe bleve smurte med den fineste Pomade. Faaer de nu Sligt, vide de bedre at sætte det om i Penge. Strandkommissairerne passe paa; nu skal det være en sand Kobberalder deroppe!"

„De har da seet en Stranding?" spurgte Vilhelm med stigende Interesse.

„Vor Gaard ligger kun en halv Miil fra Havet. Hvert Aar, paa denne Tid, naar Taagen, som i Dag, faldt paa, og Stormene begyndte, saa gik det lystigt til. I mit Vildskab, som Dreng, og under et eensformigt Liv, kunde jeg ordentlig længes derefter. Paa en Reise til Børglum Kloster oplevede jeg en Storm. I Morgenstunden var det ganske blikstille, men graat, og vi fik et

*) Dette Navn bruges skjemteviis om Kystbeboerne.

Slags Fata Morgana. Et Skib, endnu ikke kommet frem over Horizonten, viiste sig derude, men var vendt om med hele Takkelagen, Masten ned og Skroget op. Det kalder man Dødningskibet, og naar det sees, er man vis paa et Uveir og en Stranding. Op ad Formiddagen begyndte det ogsaa at lufte, og inden en Time var det en ordentlig Kuling. Havet brummede ganske artigt! vi kjørte op mellem Klitter og Miler, de see ud som Høie og Dale ved Vintertid; men her er det ikke Snee, der smelter, her kommer aldrig et grønt Straa; hist og her skinner en sort Pæl frem, det er en Stump af et Vrag, hvis Historie man ikke kjender. Hen paa Eftermiddagen blev det da en Storm, som den jeg prøvede, da jeg og Karlen reed mellem Klitterne. Vi kunde ikke kjøre længere, og maatte derfor tage ind i en af Boderne, som Fiskerne havde reist sig mellem de hvide Miler. Der bleve vi, og jeg saae en Stranding, jeg glemmer den aldrig! En Amerikaner laae ikke et Bøsseskud fra Land. De kappede Masten; sex, syv Mand klyngede sig fast til den ude i Vandet! O, hvor de gyngede i det sprøitende Skum! den tog Fart op mod Kysten; tilsidst hang kun tre Mand ved, den kastedes op paa Land, men Søen, der gik tilbage, rullede den med sig, den knuste Arme og Been paa dem, som klyngede sig fast, knuste dem, som Orme. Jeg drømte om det flere Nætter. Bølgerne slyngede Skroget af Skibet høit op, hvor man ellers kjørte, og borede det ned i Sandet. Da vi senere reiste samme Vei tilbage, var For- og Bagstavn borte, man saae ligesom to stærke Plankeværk, Veien gik derimellem. Endnu kjører man tvertigjennem Skroget!"

„Derovre maa jo ethvert poetisk Gemyt blive en Byron!" sagde Vilhelm. „Paa mine Forældres Gods have vi ikke uden Idyller; hele Fyen er en Have. Vi besøge hinanden paa Herregaardene, hvor det gaaer lystigt til, dandse med Bonderpigerne til Høstgilde, tage paa Jagt i Skoven, og fiske paa Indsøerne. Det eneste Triste, vi have, er en Liigbegjængelse, og af romantiske Characterer en lille puklet Spillemand, en klog Kone og en

ærlig Skolemester, der endnu, som Jeronimus, fuldt og fast troer, at Jorden er flak, og at man jo maatte falde Fanden i Vold, dersom den dreiede sig."

„Jeg elsker Jyllands Natur!" udbrød Otto. „Det aabne Hav, den brune Hede og det buskede Moseland! De skulde see Vildmosen i Vendsyssel, det er en Strækning! næsten altid svæver den vaade Taage over dens utilgjængelige Midte, som Ingen kjender. Det er ikke halvtredsindstyve Aar siden, den endnu var Opholdssted for Ulve. Ofte kommer der Brand derude, Svovlstofgasset gjennemtrænger den, milevidt kan man see Ilden!"

„Alt det skulde min Søster Sophie høre!" sagde Vilhelm. „De vilde gjøre Lykke hos hende! den velsignede Pige! hun er det bedste Hoved hjemme, men hun holder af Effect. Hun er forfalden til Hoffmann og Victor Hugo. Byron har hun hver Nat i Sovekammeret. De var istand til, ved at fortælle hende om den jydske Vestkyst, Heder og Moser, at faae hende til at gjøre en Reise derover. Man skulde heller ikke troe, vi havde saa romantiske Situationer i vort eget Land!"

„Hun er Deres eneste Søster?" spurgte Otto.

„Nei!" svarede Vilhelm „jeg har to; Louise hedder den anden. Hun er nu en ganske modsat Characteer; jeg veed ikke, hvilken af dem man maa holde meest af. Har De ingen Sødskende?" spurgte han Otto.

„Nei!" svarede denne, med det forrige uvillige og halv veemodige Træk. „Jeg er eneste Barn. Der er stille og eensomt ovre i mit Hjem; jeg har kun min Bedstefader levende. Han er en rask, stærk Mand, men af de alvorlige Folk. Han læste Mathematik med mig, det kan han tilgavns. Præsten lærte mig Latin, Græsk og Historie; men i Religionen havde jeg To, som toge sig af mig, Præsten og min gamle Rosalie. Hun er en god Sjæl. Hvorofte drillede jeg hende ikke, var kaad, næsten ond. Hun holdt dog saa meget af mig, hun var mig Moder og Søster, hun gav mig Religion, ligesaa godt, som Præsten, skjøndt hun er katholsk. Fra min Faders Barndom har hun været, som et Slags Gouver=

nante, i Huset. De skulde see, hvor veemodigt hun smilte, naar hun hørte mig i Geographie, og vi da læste om hendes kjære Schweits, hvor hun var født, om Sydfrankrige, hvor hun engang, som Barn, havde reist. Den jydske Vestkyst maa ogsaa tage sig mager ud oven paa disse Lande!"

„Men hun kunde jo have gjort Dem katholsk! der skulde dog aldrig hænge lidt ved?"

„Rosalie var en fornuftig gammel Pige; hendes Lærdomme kunde Luther selv være bekjendt. Hvad der er helligt for Menneskets Hjerte, bliver ogsaa helligt i hver Religion!"

„Men at bygge Altere for Madonna!" udbrød Vilhelm, „at tilbede En, som ei engang Bibelen gjør til en hellig Person, det er dog lidt for galt! og saa alt det Brøvl, de have for med Røgelse og Klokkeringning! jo, jeg kunde have Lyst at slaae Hovedet af Paven og hele Clereſiet! sælge Aflad —? Men det maa ogsaa være Folk, der ret troe paa det! jeg vil ikke engang tage Hatten af for Madonna!"

„Da vil jeg! og i mit Hjerte bøie mig for hende!" svarede Otto alvorligt.

„Tænkte jeg det ikke nok! hun har gjort Dem katholsk!"

„Paa ingen Maade! jeg er saa god en Protestant, som De; men hvorfor skulde vi ikke agte Christi Moder? Hvad Katholicismens Ceremonievæsen, Aflad og alle disse Præste-Tilsætninger angaaer, er jeg med at kappe Hovedet af Alle, som saaledes nedværdige Gud og den menneskelige Forstand. Men i Meget ere vi ubillige. Vi glemme saa let det første og store Bud: elsk din Næste, som Dig selv! vi ere ikke tolerante. Blandt vore Fester have vi een for de hellige tre Konger, den holdes endnu af Menigmand; men hvad have disse Konger gjort? De knælede for Christi Krybbe, derfor hædre vi dem. Guds Moder har derimod ikke en Festdag! ja, Mængden smiler selv ved Navnet! — Vil De blot roligt høre mit simple Raisonnement, og vi skulle blive enige. De vil tage

Hatten af og bøie Dem for Madonna. Kun to Tilfælde ere tænkelige: Christus har enten ganske været et Menneske, eller, som Bibelen lærer os, et guddommeligt Væsen; jeg vil nu antage dette Sidste. Han er en Gud selv, der paa en os ubegribelig Maade fødtes af Jomfrue Maria. Men da maatte hun være det reneste, det fuldkomneste qvindelige Væsen, da Gud fandt hende værdig at føde Sønnen, den Eenbaarne; hun bliver da saa hellig, som et Menneske kan blive det, og vi maae bøie os dybt for den Rene, den Ophøiede. Jeg antager, at Christus var et Menneske, som vi, ellers kan han, efter min Tro, ikke opfordre os til at efterligne sig; det var heller ikke stort, som Gud at gaae en legemlig Død imøde, hvor han kunde banlyse hver Smerte. Var han nu kun Menneske, født af Maria, da bør han dobbelt beundres, da maae vi knæle for hans store Aand, hans oplysende og trøstelige Lære. Men kunne vi da glemme, hvormeget Moderen har virket ind paa Barnet, hvor ophøiet og dyb hendes Sjæl har været, hun som først talte til hans Hjerte. Vi maae agte og ære hende! Overalt hvor hun i Skriften træder frem, see vi et Exempel paa Omhu og Kjærlighed; med hele sin Sjæl hænger hun ved Sønnen. Husk, hvorledes hun ængstedes og søgte ham i Templet, husk hendes milde Bebreidelse. Mig har altid Sønnens Ord klinget haarde. „Det er Østerlænderens stærke Udtryk!" sagde min gamle Præst. Frelseren var stræng, stræng, som han maatte være det! alt da laae Strængheden mig i hans Ord! hun var ganske Moder; hun var det da, som da hun græd paa Golgatha. Ære og Agtelse fortjener hun af os!"

„Men det har hun da ogsaa!" svarede Vilhelm og tilføiede med et Smiil, i det han slog ham paa Skulderen: „De er jo nærved, paa romersk-katholsk Viis at sætte Moderen over Sønnen! gamle Rosalie har gjort Proselyter! De er dog en halv Katholik!"

„Det er jeg ikke!" svarede Otto, og vil ikke være det!"

„See, Tordenskyen trækker!" lød det nede fra

Gaarden; den smukke neapolitanske Folkemelodie naaede Vennernes Øre. De traadte ind i Sideværelset og aabnede et Vindue. Tre fattige Drenge stode dernede i Regn og Rusk og istemte Sangen. Den største var fjorten eller femten Aar, hans dybe raa Stemme syntes mere ved Regn og Slud, end ved Alder, at være bragt til Styrke og Dybde. De smudsige, vaade Klæder hang i Laser om Kroppen; Tøflerne paa de nøgne Fødder, og Hatten, hvis Pul var riet fast med hvid Traad, vare Luxusartikler; de to andre Drenge havde hverken Sko eller Hat; men i Klæder vare de dog hele og rene. Den yngste syntes sex til syv Aar, hans sølvhvide Haar kontrasterede med det brune Ansigt, de mørke Øine og de lange sorte Øienhaar. Hans Stemme klang, som en lille Piges, saa fiin og blød mod de to Andres, som Høst-Aftenens Luftninger mod det ublide Novemberveir.

„Det er en deilig Dreng!" udbrøde Vennerne paa eengang.

„Og en yndig Melodie!" tilføiede Otto.

„Ja, men de synge falskt!" svarede Vilhelm, „den Ene synger en halv Tone for lavt, den Anden en halv Tone for høit!"

„Ja, det kan jeg Gud skee Lov ikke mærke!" sagde Otto. „Det klinger smukt! og den Lille kunde blive en Sanger! Stakkels Unge!" tilføiede han alvorligt. „Bare Fødder, vaad til Skindet, og saa faaer den Store ham vel til at drikke Brændeviin. Stemmen gaaer maaskee inden en Maaned. Saa er den Nattergal død!" Hurtigt kastede han et Par Skilling ned, indsvøbte i et Papir.

„Kom op!" raabte Vilhelm og vinkede. Den største af Drengene fløi, som en Piil, men Vilhelm sagde, at det var den mindste meent. De andre stode udenfor Døren, den Lille traadte ind.

„Hvis Søn er Du?" spurgte Vilhelm. Drengen taug og slog forlegent Øinene ned. „Naa, Du skal ikke blive undseelig. Du er af godt Blod, kan man nok see paa Dig! er Du ikke din Moders Søn? Jeg vil give

Dig nogle Strømper, og hillebød! her er et Par Støvler, som ere mig for smaa: drukner Du ikke i dem, skal de være dine! men Du maa synge!" han satte sig ved Claveret og slog an. „Naa, hvor bliver Du af? udbrød han lidt uvilligt. Den Lille saae mod Jorden.

„Hvad, græder Du, eller er det Regnen, som staaer Dig i de sorte Øienhaar?" sagde Otto og løftede hans Hoved iveiret. „Vi ville jo ikke gjøre Dig uden godt. Der har Du endnu en Skilling fra mig!"

Den Lille blev endnu temmelig ordknap; Alt, hvad man fik at vide var, at han hed Jonas, og at hans gamle Bedstemoder holdt saa meget af ham.

„Her har Du Strømper!" sagde Vilhelm, „og see her, en Kjole med Fløiels Krave, høilovlig Ihukommelse. Støvlerne! — Du kan vist faae begge Been i den ene. See, det er saa godt som to Par at skifte med! Lad os see!"

Drengens Øine straalede af Glæde; han trak Støvlerne paa, Sokkerne kom i Lommen, og den hele Bylt op under Armen!

„Men Du maa synge en Vise for os!" sagde Vilhelm, og den Lille begyndte den gamle Sang af Fruentimmerhaderen: „Ei paa Kupido kan man lide!"

Det levende Udtryk i de mørke Øine, Drengen selv i de vaade, fattige Klæder, de store Støvler og med Bylten under Armen, havde noget saa characteristisk, at var det malet og Maleren havde kaldet Billedet: Amor paa Vandring, vilde Enhver have fundet den lille Gud træffende, uagtet han ikke var blind.

„Den Dreng og den Stemme kunde der blive Noget af!" sagde Vilhelm, da den lille Jonas, nok saa glad, med de to andre Drenge havde forladt Huset.

„Stakkels Barn!" sukkede Otto. „Jeg er ordentlig bragt i slet Humeur derved. Det ryster mig saa forunderligt, naar jeg seer Elendighed og Genie samlet. Der kom engang til vor Gaard i Jylland en Mand, som blæste Rørfløite og slog tillige paa Bækken og Tromme, en lille Pige stod ved Siden og spillede Triangel. Jeg

kom til at græde derover; det uskyldige Barns Ulykke følte jeg, uden at begribe den. Jeg selv var kun en Dreng!"

„Han saae saa komisk ud med de store Støvler, at jeg blev lystigt og ikke alvorligt stemt. Synd er det ellers, at saa ædelt Blod, som man strax seer, han er af, saa kjøn en Unge, skal blive en raa Klods, og den smukke Stemme gaae over i et saadant Brøl, som det den anden lange Laban opvartede os med. Hvo veed, om ikke den lille Jonas kunde blive den første Sanger paa den kongelige danske Skueplads! ja, fik han Dannelse paa Sjæl og Stemme, hvo veed? Jeg kunde have Lyst at prøve derpaa, hjælpe Een frem i Verden, før jeg endnu selv kom ret i Trit!"

„Blev han født til Tigger", sagde Otto, „da lad ham leve og døe som Tigger, og ikke faae Begreb om noget Høiere. Det er bedre, det er ønskeligere!"

Vilhelm satte sig til Claveret og spillede en af sine egne Compositioner. „Det er svært!" sagde han. „Enhver spiller ikke det!"

„Jo simplere, jo smukkere!" svarede Otto.

„I Musik maa De ikke tale med!" svarede Vennen. „Den forstaaer De Dem ikke paa! italienske lette Operaer er det let at lave!"

Ud paa Aftenen skiltes Vennerne ad. Idet Otto tog sin Hat, bankede det paa Døren, Vilhelm lukkede op. Der stod udenfor en gammel, fattig Kone, med et blegt skarpt Ansigt; hun holdt en lille Dreng ved Haanden, det var Jonas; altsaa et Besøg af ham og Bedstemoderen.

De andre Drenge havde solgt baade de Støvler og Klæder, han fik. De skulde dele, paastode de. Denne himmelraabende Uretfærdighed havde bragt den gamle Bedstemoder til strax at gaae med den lille Jonas til de to gode Herrer og fortælle, hvor Lidet den stakkels Dreng havde faaet af det, som de dog ene og alene havde forundt ham.

Vilhelm talte om Drengens smukke Stemme, og

meente, at han kunde gjøre sin Lykke ved Theatret; men da maatte man ikke nu lade ham trave barbenet om i Regn og Slud.

„Men derved bringer han en Skilling hjem!“ sagde den Gamle. „Det seer hans Fader og Moder paa, og Skillingen kan man altid bruge.“ Ellers havde ogsaa hun tænkt paa at faae ham anbragt ved Theatret, men det skulde være ved Dandsen, for der fik de frit Sko og Strømper at dandse med, og disse kunde de da ogsaa løbe med hjemme. Det var allerede nogen Fordeel.

„Jeg vil lære Drengen Musik!“ sagde Vilhelm, „han kan imellem komme til mig!“

„Og saa faaer han vel lidt Gammelt, gode Herre!“ sagde Bedstemoderen, „en Skjorte og en Vest, som det kan falde sig.“

„Bliv Du Skrædder eller Skomager!“ sagde Otto alvorligt og lagde sin Haand paa Drengens Hoved.

„Han skal være et Genie!“ sagde Vilhelm.

IV.

Juletid
Af Snee var Skoven saa glimmerhvid.
Oehlenschlägers Helge.

Vi lade igjen nogle Uger glide hen, det var lille Juledag, der bringer os den smukke Julefest. Vi finde begge Vennerne paa en Spadseretour.

Beskriv for en Sydbo et Land, hvor Jorden synes bedækket med det reneste Marmor fra Carrara, hvor Træernes Grene ligne hvide Coraller, oversaaede med Diamanter, og dertil en Luft saa blaa, som Syden eier den, og han vil sige: det er i et Feeland. Kunde Du da pludseligt føre ham fra hans mørke Cypresser og Olietræer til Norden, naar den friske Snee ligger paa

Jorden, naar den hvide Riimfrost har pudbret Grenene og Solen skinner fra den blaa Himmel, da vil han gjenkjende Skildringen og kalde Norden et Feeland.

Det var denne Pragt, Vennerne beundrede. De store Træer paa Castelsvolden syntes crystalliserede imod den blaa Luft. Sundet var endnu ikke lagt til, Skibe glede forbi med udspændte Seil i den røde Aftensol. Den svenske Kyst syntes at være rykket nærmere, man kunde see de enkelte Huse i Landskrone. Det var smukt, derfor var der ogsaa mange Spadserende paa Volden og Langelinie.

„Sverrig synes saa nær, at man kunde svømme derover!" sagde Vilhelm.

„Den Tour blev for lang!" svarede Otto, men jeg gad nok boltre mig derude i det blaa, dybe Vand!"

„Hvor det forfrisker En!" sagde Vilhelm, „naar Vandet spiller op om Kinderne! mens jeg var hjemme, svømmede jeg altid i store Belt. Ja, De er nok en halv Fisk, naar De kommer i Vandet!"

„Jeg?" gjentog Otto og taug, men begyndte derpaa med et Slags Forlegenhed, som var ham fremmed, man skulde troe, det var ham ubehageligt at tilstaae en Mangel. „Jeg svømmer ikke!"

„Det maa læres til Sommer!" sagde Vilhelm.

„Der er Meget, der skal læres!" svarede Otto, „Svømning bliver nok det Sidste." Han vendte sig nu pludselig mod Castellet og blev staaende. „See dog, hvor melancholsk og stille!" sagde han og ledte igjen Samtalen hen paa, hvad der omgav dem. „Skildvagten ved Fængselsbygningen gaaer saa roligt op og ned; Solen skinner paa hans Bajonnet. Hvor det minder mig om et nydeligt Digt af Heine; det er, som om han skildrede denne Fæstning og denne Soldat, men i Sommervarme, man seer det lyslevende, som her, Geværet glindser i Solen, og Digteren ender saa gribende: „ich wollt' er schösse mich todt!" — Her er romantisk smukt! til hoire den levende Promenade og Udsigten over Sundet, til venstre den øde Plads, hvor de militaire

Forbrydere blive skudte, og tæt derved Fængselet med Bjælkepalissader. Solskinnet kommer neppe ind af disse Vinduer. Dog kan Fangen vist see os, som spadsere paa Volden!"

„Og misunde os vor gyldne Frihed!" sagde Vilhelm.

„Maaskee spotter han den!" svarede Otto. „Han er bundet til sit Kammer og den lille Gaard bag Bjælkeplankeværket; vi ere bundne til Kysten, kunne ikke med Skibene flyve ud i den store, deilige Verden. Vi have ogsaa Lænke om Benet, kun at vor er lidt længere end Fangens; men det ville vi ikke tænke paa! lad os gaae ned, hvor de smukke Damer vandre!"

„For at see og sees!" udbrød Vilhelm. «Spectatum veniunt; veniunt spectentur ut ipsæ», som Ovid siger!"

Vennerne gik ned af Volden.

„Der kommer jo min Elev, den lille Jonas!" udbrød Vilhelm. Drengen saae anderledes heel ud i Klæder, end da han sidst optraadte; ihast tog han sin lille Kasket af og blev staaende, en ung fattig Pige holdt ham ved Haanden.

„God Dag, min raske Dreng!" sagde Vilhelm, og hans Blik faldt paa Pigen; hun var af en overordentlig fiin Skabning; havde hun holdt sig bedre, havde hun været en fuldkommen Skjønhed. Det var Psyche selv, som stod hos Amor. Hun smilte venligt; den Lille havde vist sagt hende, hvem de Herrer vare; men hun blev blodrød og slog Øiet ned, da Vilhelm saae tilbage paa hende; han vinkede af Jonas, der strax kom. Pigen var hans Søster, sagde han, hun hed Eva. Vilhelm nikkede til hende, og Vennerne gik videre.

„Det var en deilig Pige!" sagde Vilhelm og saae endnu engang tilbage. „En Rosenknop, der kunde kysses, til den blev en udsprungen Rose!"

„Ved det Experiment kan Rosenknoppen let knækkes!" svarede Otto, „det er i det Mindste Tilfældet med de

virkelige Blomster; men see dog ikke mere tilbage! det er Synd!"

„Synd? gjentog Vilhelm, „ja, det er da en meget uskyldig Synd! De kan troe, det smigrer det lille Væsen, at vi beskue hendes Deilighed. Jeg kan ret tænke mig, hvor lokkende et kjærligt Ciekast af en ung, rig Herre kan være for sligt et svagt, qvindeligt Gemyt. De søde Ord, man kan sige, er en Gift, der gaaer over i Blodet. Endnu har jeg da en god Samvittighed, ikke een uskyldig Sjæl har jeg forgiftet!"

„Og De er dog ung og rig nok dertil!" gjentog Otto med en blandet Bitterhed. „Vore Venner foregaae os med et godt Exempel! der komme nogle fra vort Aar! De kjende til Roserne!"

„God Aften Du!" raabte Tre, Fire til Vilhelm, hvem Hilsenerne meest syntes at gjælde.

„Er De Dus med alle disse?" spurgte Otto.

„Ja!" svarede Vilhelm, „vi bleve det ved et Rusgilde. De drak Alle Dus, jeg kunde da ikke undslaae mig. Jeg giver ellers ikke gjerne mit Du, uden til mine Nærmeste. Det har mig noget beslægtet, noget helligt. Mange kunne strax kaste det til den Første den Bedste, drikke de et Glas sammen. Ved Rusgildet kunde jeg ikke sige nei."

„Hvorfor ikke det?" svarede Otto, „det vilde aldrig have generet mig."

Begge Vennerne vandrede Arm i Arm videre. Vi see dem først igjen ud paa Aftenen hos en adelig Familie, hvis Navn og Stand findes i den danske Statskalender; det vilde altsaa være udelicat at nævne disse i en Fortælling, hvis Begivenheder ligge os saa nær.

Store Selskaber ere de kjedeligste. I disse har man to Slags Pinebænke. Enten bliver man spændt fast ved Spillebordet, eller faaer en Plads, stillet op til Væggen, hvor man med Hatten i Haanden, eller senere, med denne ved sine Fødder, maa staae, selv under Maaltidet. Dog dette Huus var et af de aandrige. Du, som

gjenkjender det, vil erkjende, at det ikke kan tælles mellem dem

„Hvor Hverdags-Sladdrens matte Fisk
Blev daglig dækket Dig paa Disk.*)“

Denne Aften lære vi ikke at kjende Familien, men kun dens smukke Julefest.

I et stort Værelse var Selskabet samlet, Astral-Lampen brændte svagt, men det var med Flid, for at Effecten kunde være større, naar Salsdøren aabnedes, og Børnene flokkede sig der, forventningsfulde og lykkelige.

Nu traadte Vilhelm hen til Claveret, nogle Accorder bragte Stilhed og Opmærksomhed. Under dæmpede Toner traadte da fra Sidedøren tre hvidklædte Piger ind, hver med et langt Slør over Nakken, et blaat, et rødt og et hvidt. Hver holdt en Urne i Armen, og de forestillede Sandsigersker fra Østerland. De bragte Held eller Uheld, hvilket de fortalte hver i et lille Vers. Man maatte trække et Nummer, og efter dette fik man siden sin Gave paa Juletræet. Een af Pigerne bragte Ritter, men hvilken? Ja, nu gjaldt det at være et Lykkens Barn. Enhver, selv Børnene, drog sit uvisse Nummer, kun med Huuslægen og et Par ældre Damer af Familien skete der Undtagelse; dem blev et særegent Tal stukket i Haanden, deres Gaver vare beregnede forud.

„Hvo bringer mig Lykke?“ spurgte Otto, da de tre smukke unge Piger nærmede sig ham. Den hvidklædte var Vilhelms ældste Søster, Frøken Sophie, som var her i Besøg denne Vinter. Hun lignede Broderen. Det hvide Liin om Hovedet hævede hendes udtryksfulde Ansigt; hun hæftede sit Øie fast paa Otto, og maaskee fordi han var Broderens Ven, hævede hun Pegefingeren. Mon hun vilde advare eller tilskynde? Otto ansaae det for en Tilskyndelse, greb i Urnen og fik Nummer 33. Alle vare forsørgede. Pigerne forsvandt, og Salens Fløidøre aabnedes.

---

*) Christian Winther.

Et blændende Lys strømmede Selskabet imøde. Et prægtigt Grantræ, besat med antændte brogede Smaalys, og behængt med Knitter-Guld, forgyldte Æg og Æbler, Krakmandler og Druer, blændede Øiet. Paa begge Sider af Træet vare Grotter af Gran og Mos, behængte med røde og blaa Papirslygter. I hver Grotte var et Alter; paa det ene stod Johan fra Bolognas svævende Merkur, paa det andet, i halv Størrelse, en Gips-Afstøbning af Thorvaldsens Hyrdedreng. Trinene vare overdyngede med Presenter, paa hvilke de forskjellige Nummere vare hæftede.

„Superbe! nydeligt!" lød det fra alle Sider, og de lykkelige Børn jublede i Glæde. Man tog Plads i en Halvkreds, den ene Række bag den anden. Nu traadte en af Husets Fættere frem, en ung Poet, der, om vi ikke feile, senere er traadt op mellem Anonymerne i Nytaarsgave fra danske Digtere; han var i Aften klædt som Magier og fremsagde et lille Digt, der forklarede, at Enhver havde jo selv grebet i Skjebnens Urne, Ingen kunde altsaa blive vred, om der fulgte Hæder eller Spot. Det var Skjæbnen og ikke Fortjenesten, som her dominerede. — To smaa Drenge, med store Sommerfuglevinger og Gevander, frembar de forskjellige Gaver. Et af de Nummere, der med Flid var givet en af de ældre Damer, blev nu opraabt, og begge Drengene frembar en stor, tung Hankekrukke af Pottemagerleer. En lang Signatur af to Ark Papir hang ned fra den, og man læste med store Bogstaver: „Middel mod Frost." Krukken blev aabnet og en nydelig Boa trukket frem, den overraktes til Damen.

„Hvad Nummer har De, min naadige Frøken?" spurgte Otto Vilhelms Søster, der nu, befriet fra sit lange Slør, traadte ind og tog en Plads ved Siden af ham.

„Nummer 34," svarede hun. „Jeg skulde beholde det sidste, jeg havde tilbage, naar de Andre havde taget."

„Vi ere da Naboer i Skjæbnens Række!" svarede Otto. „Jeg har Nummer 33.

„Saa faaer En af os vist noget meget Taarligt!" sagde Sophie. „Saa vidt jeg veed, er kun hvert andet godt."

I det Samme lød hendes Nummer. Digtet, som fulgte med, forklarede, at kun et poetisk, ædelt Gemyt fortjente denne Gave. Det var et fransk, illumineret Træsnit, en simpel, men rørende Idee. Man saae en tilfrosset Sø, kun den nøgne Isflade til Horizonten. Et Hul var brudt i Isen, tæt ved laae en Hat med rødt Foer; ved Siden sad en Hund med alvorlige Øine, stille og ventende. Rundtom Isens gjennembrudte Aabning viiste sig Spor af, at Hunden havde kradset i den faste Iisskorpe. «Il attend toujours», var den hele Underskrift.

„Det er herligt!" udbrød Otto. „En rørende Tanke! Hans Herre sank i Søen, og den troe Hund venter stedse; gid det var tilfaldet mig!"

„Det er smukt!" sagde Sophie, og et veemodigt Blik gjorde den unge Pige skjønnere.

Senere kom Touren til Vilhelm.

„Luk Pakken op, og De skal finde
Det Allerskjønneste herinde!"

lød Verset. Han lukkede op, og der laae et lille Speil. „Ja, det var bestemt for en af Damerne!" sagde han; „der havde det talt Sandhed, her gjør det kun Nar af Folk!"

„Til mig er der nok slet Intet, uden mit Nummer!" sagde Otto til sin Nabo, da alle Presenter syntes uddeelte.

„Det sidste er 33!" sagde Fætteren, og fremtog en Papirs-Rulle, der havde forstukket sig mellem det Grønne. Den blev rullet op. Det var et gammelt Stamtræ af en uddød Slægt. Ridderen laae nederst med Skjold og Harnisk, ud af Brystet voxte det mangegrenede Træ med Skjolde og Navne. Rimeligviis var det kjøbt paa en Auktion mellem andet Skramleri og nu ved Julen, da alle Gjemmer bleve eftersee te for at benytte Alt som

Spog eller Alvor, taget med til Juletræet. Fætteren læste følgende Vers:

Er Du af Adel ei — nu desto bedre:
Da gjælder dette Træ ei dine Fædre,
Din stolte Slægt, det gjælder Dig alene!
Fra Dig udgaae berømmelige Grene.
Fremstaaer Du der, hvor Adel er det største,
Viis da dit Stamtræ. Du er der den første!
Fra denne Time her Du adlet være,
Du vil ei glemme Ridderpligt og Ære!

„Gratulerer!" sagde Vilhelm leende. „Nu kommer De til at betale Rangskat."

Et Par af de nærmeste Damer frembragte ogsaa smilende en Slags Lykønskning; Sophie alene blev taus og betragtede en af de andre Damers Presenter, en smuk Naalepude i Form af en broget Sommerfugl.

Den forreste Række reiste sig nu, for nærmere at see, hvor smukt Juletræet var arrangeret. Sophie drog een af Damerne med sig.

„Lad os see de smukke Statuer!" sagde hun, „Hyrdedrengen og Mercur!"

„Det passer sig ikke!" hviskede Damen, „men see, hvilke deilige, store Rosiner der hænge i Træet!"

Sophie traadte hen for Thorvaldsens Hyrdedreng. Damen hviskede til en Veninde: „det seer dog underligt ud, at hun seer paa de Figurer!"

„O", svarede denne, „hun er en Kunstelsker, veed De nok! tænk, paa den sidste Udstilling gik hun med sin Broder ind i den store Sal, hvor alle Gibs-Afstøbningerne staae. Dem saae hun paa! baade Herkules og de andre uanstændige Figurer, og saa sagde hun, det var ypperligt! det skal nu være saa naturligt! ellers er det en nydelig Pige!"

„Skade, hun er lidt skjæv!"

Sophie nærmede sig; begge Damerne gjorde Plads for hende og indbød hende kjærligt, dog at sidde hos dem. „Du søde Pige!"

V.

— Hør nu Paukers og Trompeters Klang,
Forstemte Violiner, Skrig og Sang.
Jetzt ist, Hurra!
Der Doctor da!
Her Bakken er, som vi vil gjæste!
J. L. Heiberg.

Ikke Skridt for Skridt ville vi følge Hovedpersonerne i vor Fortælling, men kun gjengive de fremtrædende Livsmomenter, disse være smaae eller store; vi gribe dem, naar de kunne bidrage til at gjøre det hele Malerie mere beskueligt.

Vinteren var forbi; Trækfuglene havde alt længe været der, Marker og Skove stode grønne, og hvad der for Vennerne var lige saa interessant, de havde heldigt bestaaet examen philologicum. Vilhelm, der, strax efter denne, havde ledsaget Søsteren hjem, var igjen vendt tilbage, sang med den lille Jonas, tænkte paa philosophicum, men ogsaa paa at nyde Sommeren, saa smuk og kort den er her i Norden.

Det var Sanct-Hans Dag. Familierne fra Kjøbenhavn vare flyttede ud i deres smukke Lyststeder paa Strandveien, hvor Ridende og Kjørende bruste forbi, og hvor Chausseen var opfyldt med Gaaende. Den hele Vei gjengav et Billede af Livet paa Parises Boulevard. Solen brændte, Støvet hvirvlede høit op i Luften, derfor valgte en Deel den behagelige Tour med Dampskibet langs Kysten, hvor man kunde see den hele Færdsel paa Landeveien, uden at lide af Støv eller Solhede. Skibe krydsede forbi; raske Matroser kappedes, ved stærke Aaretag, at roe omkap med Dampskibet, hvis sorte Røg, som en Dæmon, halv hvilede paa Skibets Top, halv svævede hen i Luften.

Flere unge Studenter, blandt hvilke Vilhelm og Otto vare, stege iland ved Charlottenlund, Kjøbenhavnernes meest besøgte Lystskov. Det var første Gang, Otto var her, første Gang han skulde see Dyrehaven.

En Sommer-Eftermiddag i Linke's Bad ved Dresden har noget Beslægtet med Charlottenlund, kun at den danske Skov er større, at vi, istedetfor Elben, have Sundet, der her er tre Mile bredt, og hvor ofte over hundrede Skibe, alle tænkelige europæiske Flag, glide forbi. Et Musikchor spillede af Preciosa, de hvide Telte skinnede som Snee eller Svaner mellem de grønne Bøge. Hist og her var gjort af Græstørv en Kamin, hvori man kogte og stegte, saa den blaa Røg hvirvlede op mellem Træerne. Udenfor Skoven holdt, i lange Rækker, Bondervogne, „Caffemøller" kaldede; de svare til Neapolitanernes Corricolo, Parisernes Coucou, samme Billighed, samme Overlæssen med Passagerer, og derved høist malerisk Gruppering. Vi have det genialt opfattet paa et Malerie af Marstrand. Mellem Ager og Eng gaaer det saa lystigt til Dyrehaven; Vennerne vandrede langs Stien.

„Skal jeg børste Herrerne!" raabte paa eengang fem til sex Smaadrenge, som trængte sig om Vennerne, i det de nærmede sig Indgangen til Dyrehaven. Uden at faae Svar, begyndte Drengene strax Alle at børste dem Støvet af Klæder og Støvler.

„Det er Kirsten Piils Pager!" sagde Vilhelm leende. „De sørge for, at man træder nydeligt op. Men nu ere vi pudsede nok!" en Sexskilling lyksaliggjorde disse smaae Savojarder.

Parisernes «Champs Élysées» ved en stor Folkefest, naar Theatrene ere opslaaede, Gyngerne svæve, Trompeter og Trommer ville bedøve den blødere Musik, og Menneskevrimlen, som eet Legeme, bevæger sig mellem Boder og Telte, er meest beslægtet med det Skue, den saakaldte Dyrehavsbakke frembyder. Det er Neapels «Largo del castello» med sine dandsende Aber, skrigende Bajazzer, den hele bedøvende Jubel, der er henflyttet i en nordisk Bøgeskov. Ogsaa her paa Brædehusene vise store, grelle Malerier, hvilke kostelige Skuespil man kan nyde derinde. Den smukke Beriderske staaer paa Brædebalkonen og smælder med Pidsken, medens Harlequin

støder i Trompeten. Store brogede Papegøier, lænkede til en Stang, nikke over Mængdens Hoved. Her staaer en Bjergmand i sin sorte Dragt og viser et Bjergværks Indre. Han dreier Positivet, og under Musik stige Dukkerne op og ned. En Anden viser Frederikssteens prægtige Fæstning: „det hele Casalleri og Infanteri, der have lidt usigeligt meget! her en Mand uden Gevær, der en Gevær uden en Mand! her een uden Baugeneet, der en Bangeneet uden een, og dog ere de glade og tilfredse, thi de have forvundet deres Seier!" *) — Hollandske Vaffelboutiker, hvor de smukke Hollænderinder i deres Nationaldragt varte op, lokke Unge og Gamle. Her et Perspectiv, der en sjelden dansk Stud, o. s. v. Høit mellem de friske Trægrene flyver Gyngen. Er det to Elskende, der svæve? Luftningen tager i Pigens Kjole og Schawl, den unge Mand snoer sin Arm om hendes Liv, det er for Sikkerheds Skyld, hun sidder da mere tryg. Nedenfor Bakken koger og braser man, det synes en heel Zigeuner Leir. — Under Træet sidder den gamle Jøde, det er just hans halvtredsindstyveaarige Jubilæum, i et halvt Aarhundrede sang han her sin komiske Doctorsang. Nu, vi læse dette, er han død, det characteristiske Ansigt Støv, de talende Øine lukkede, hans Sang forsvundne Toner. Oehlenschläger har i sit Sanct-Hans Aftenspil opbevaret hans Billede, og det vil leve, som Mester Jakel, vor danske Thespis, vil det. Her paa Bakken staaer hans lille Theater; fra Fader til Søn arvedes Marionetter og Stykke, hvilket gjentages hvert Qvarteer paa Dagen. Den aabne Natur er Tilskueplads, og efter hver Forestilling gaaer Directeuren selv om med Tallerkenen.

Dette var det første Skuespil herude, Vennerne fik at see. Ikke langt herfra stod en bondeklædt, halvgammel Taskenspiller med et simpelt, stygt Ansigt. Skjorteærmerne vare smøgede op og viste laadne, muskel-

---

*) Udraaberens egne Ord.

stærke Arme. Mængden, som drog fra Mester Jakel, da Tallerkenen der begyndte at gaae om, skjød Otto og Vilhelm med, hen imod den lave Skranke foran Taskenspillerens Bord.

„Træd indenfor, mine naadige Herrer, mit høie Herskab!" sagde Taskenspilleren med en Betoning af Ordene, der tydede paa, at han var født tydsk. Han aabnede Skranken, begge Vennerne bleve formeligt stødte derind, de toge Plads paa Bænken, saa vare de dog uden for Trængselen.

„Vil den velbaarne Herre holde dette Bæger!" sagde Taskenspilleren og rakte Otto et af sine Apparater. Otto fæstede sit Blik paa Manden, denne var beskjæftiget med sin Kunst, men Ottos Kinder og Pande bleve pludseligt som et Blod, og derpaa gik Dødens Blegbed over hans Ansigt; hans Haand skjælvede, men det var kun et Moment, han samlede igjen hele sin Sjælskraft og syntes den Samme som før.

„Det var en meget god Kunst!" sagde Vilhelm.

„Ja vistnok!" svarede Otto, men han havde aldeles Intet seet. Hans Sjælelige var grebet. Manden gjorde endnu nogle Kunststykker og nærmede sig derpaa med Tallerkenen. Otto lagde et Markstykke og reiste sig i det Samme for at gaae. Manden saae den store Skilling, et Smiil spillede ham om Munden, han saae paa Otto, og et forunderligt ondt Udtryk laae der i det sledske Blik, hvormed han høit udtalte sin Tak: „Hr. Otto Thostrup er altid saa naadig og god!"

„Kjender han Dem?" spurgte Vilhelm.

„Man har Æren!" grinede Taskenspilleren og gik videre.

„Han har gjort Kunster i de jydske Byer og paa min Faders Gaard!" hviskede Otto.

„Altsaa et Barndoms Bekjendtskab!" sagde Vilhelm.

„Et Barndoms!" gjentog Otto, og de banede sig Vei gjennem Vrimmelen.

De mødte et Par unge Adelsmænd, beslægtede med Vilhelm, Fætteren, som ved Juul skrev Vers til Juletræet,

og endnu et Par Venner fra Rusgildet, og Selskabet voxte. De vilde, som Flere, blive Natten over i Skoven og ved Midnat drikke af Kirsten Piils Kilde. Med Mørket blev her først lystigt, sagde de; men Otto havde bestemt at være i Byen ud paa Aftenen. „Det bliver der Intet af!" sagde Poeten, „vil De afsted, da binde vi Dem fast til Een af os!"

„Saa tager jeg ham med mig paa Ryggen", svarede Otto, „og løber dog til Byen. Hvad skal jeg her i Skoven om Natten?"

„Være lystig!" svarede Vilhelm. „Kom nu ikke med noget Drillerie, eller jeg slaaer ogsaa engang bagud!"

Lirer, Trompeter og Trommer brusede mellem hverandre. Bajazzo brølte, et Par gamle hæse Jomfruer sang og klimprede paa Guitar; det var komisk eller rørende, ligesom man var oplagt til. Aftenen nærmede sig, og nu blev Trængselen større, Glæden mere støiende.

„Men hvor er Otto?" spurgte Vilhelm. Otto var forsvundet i Trængselen. Det nyttede ikke at søge; Tilfældet maatte føre dem sammen. Var det med Forsæt, han havde trukket sig bort? Ingen vidste hvorfor, Ingen drømte om, hvad der var foregaaet i hans Sjæl.

Det blev Aften, og snart laae ligesom to bevægelige, brogede Baand Vei og Sti udenfor Dyrehaven; i denne selv tog Brimmelen kjendelig af; nu var Landeveien en Dyrehavsbakke. Vognene joge forbi hinanden, som til en Væddekjørsel. Folk skreg og sang, om ikke melodisk, som Fiskernes Barcarole under Lido, saa dog med en Sydboes hele Carnevalsglæde. Dampskibet pilede langs Kysten; rundt om fra Haverne, ved Landstederne, steg Raketter op i den blaa Luft, Nordens Moccoli ovenpaa Dyrehavens Carneval.

Vilhelm blev med sine unge Venner i Skoven, der vilde de jo ved Slaget Tolv drikke af Kirsten Piils Kilde. Mænd og Koner, Piger og Karle af Almueklassen og lystige unge Mennesker maatte saaledes her nyde Sanct-Hansnat. Endnu støiede Musiken, Gyngerne

vare i Bevægelse, Lanterner hængte ud, mens Nymaanen tittede ind mellem de mørke Trægrene.

Henimod Midnat hendøde Larmen; kun en blind Bonde sad endnu og gned paa de tre Strænge af Violinen; nogle Tjenestepiger gik med deres Kjærester Arm i Arm og sang. Klokken Tolv flokkedes Alle om Kilden, og drak det klare, iiskolde Vand; ikke langt derfra lød smukt, i den tause Nat, et fiirstemmigt Mands=Chor: det var, som Skovens Alfer sang Kildenymphens Priis.

Paa Bakken var nu tomt og stille. Bajazzo og il Padrone sov under samme Tyne bag den tynde Lærredsvæg. Maanen gik ned, men det var de lyse Nætter: en skjønnere Stjernehimmel sees ikke i en frostklar Vinternat. Vilhelms Selskab var lystigt, Timerne flød let hen; med fiirstemmige Sange vandrede Selskabet gjennem Skoven ud mod Stranden. Dagen gryede alt; en rød Stribe i Horizonten bebudede dens Komme.

Naturen sang for dem Mythen om Verdens Skabelse, saaledes som den sang for Moses, der nedskrev denne Guds Stemme gjennem Naturen. Lyset spredte Mørket, Hav og Himmel skiltes ad; først viste Fuglene sig i den klare Luft, senere reiste sig Markens Dyr, og sidst kom Menneskene til Syne.

„Morgenen er ordenlig lummer!" sagde Vilhelm. „Søen seer ud som et Speil! skal vi ikke gaae i Vandet?"

Forslaget blev antaget.

„Der have vi alt Najaderne!" sagde Een af Selskabet, i det en Flok af Fiskernes Koner og Døttre kom med bare Fødder, det grønne Skjørt opkiltret og Kurven paa Ryggen, hvori de have Fisk til Kjøbenhavn. De lystige Fættere gave den Smukkeste et Blik, saa varmt og funklende, som Solen selv gav, der i dette Oieblik stod op og stinnede hen over Sundet, hvor en prægtig Tremaster laae med alle Seil heisede for at opfange hver Luftning. Selskabet kom ned til Stranden.

„Der er alt Een ude i Vandet!" sagde Vilhelm. „Han tager gode Tag! det er en ypperlig Svømmer!"

„Her ligger hans Klæder!" sagde Een af dem.

„Hvad!" udbrød Vilhelm, „det er Otto Thostrups Frakke! men Otto kan jo ikke svømme! jeg har aldrig kunnet faae ham i Vandet med! naa, vi skal ud at gjøre Bekjendtskab!"

„Jo, vist er det ham!" sagde en af de Andre. „Nu træder han Vande!"

„Men saa har han jo været i Skoven i Nat!" udbrød Vilhelm. „Jo, det er en deilig Fugl! os løber han fra! det skal blive betalt. „God Morgen, Otto Thostrup!" raabte han, „har De ligget i Nat i Søen, eller paa andre upassende Steder? Det hører ikke til de Civiliseredes Sæder at forlade sine Venner uden at sige et Ord! Da De viser Dem som et Natur-Menneske, ville vi tage Pakkenilliikerne! det kan ikke genere Dem in puris naturalibus at søge os i Skoven!"

Otto hævede Hovedet, men blev taus.

„Naa, vil De ikke til at komme op?" raabte Vilhelm. „Kun knælende for Enhver af os faaer De igjen Stykker af Deres Habit, at De kan komme til at see ud som en dannet Europæer!" han uddeelte nu til de Andre Tøiet, hver holdt sit Stykke i Haanden.

„Lad de Narrestreger være!" raabte Otto med en forunderlig Alvor. „Læg Klæderne og gaae Eders Vei!"

„Jo, det kan De troe, vi gjøre!" svarede Vilhelm. „De er rigtignok en deilig Mikkel! De kan ikke svømme, siger De! jo, De skal artigt op at knæle!"

„Gaae bort!" raabte Otto, „eller jeg svømmer ud i Strømmen og kommer aldrig mere tilbage!"

„Det kunde være ganske originalt!" svarede Vilhelm. „Svøm ud eller kom op og knæl!"

„Vilhelm!" raabte Otto med et gribende Suk, og svømmede i store Tag øieblikkeligt udad.

„Der gaaer han!" sagde en af Selskabet, „han veed godt at skjære igjennem, det er en herlig Svømmer!"

Smilende stirrede de hen over Fladen, Otto vedblev at svømme udad.

„Men hvor vil han hen?" udbrød noget alvorligt

En af Selskabet. „Han maa jo miste Kræfterne, før han kommer det Stykke tilbage igjen!"

„Han er dog ikke bleven gal!" udbrød Vilhelm. „Lad os faae Baaden los og roe efter, det kan blive ham en slem Historie!"

De løste Baaden. Otto svømmede langt ude; de styrede efter ham med raske Aareslag.

„Hvor er han nu?" raabte Vilhelm et Øieblik efter, „jeg seer ikke hans Hoved!"

„Jo, der stiger det igjen," sagde en Anden, „men Kræfter har han ikke mange fleer!"

„Afsted! afsted!" raabte Vilhelm, „han drukner, kommer vi ham ikke til Hjælp. Han synker, see dog!"

Al Kraft havde forladt Otto, hans Hoved bøiede sig under Søen og forsvandt. Vennerne vare tæt ved; Vilhelm og et Par af de bedste Svømmere kastede Støvler og Frakke, sprang i Søen og dukkede under Vandet. Der gik et kort, taust Øieblik. Een af Svømmerne hævede sig: „han er død!" vare de første Ord, man hørte. Nu viste Vilhelm sig og de tre Andre; de holdt fast ved Otto, nær var Baaden kæntret ved at faae ham op i den. Han laae dødbleg, en smukt formet Marmorstatue, et Billede af en ung Gladiator, faldet paa Arena.

Vennerne tumlede med ham, gned hans Bryst og Hænder, medens to Andre roede mod Land.

„Han aander!" sagde Vilhelm.

Otto aabnede Øinene, hans Læber bevægede sig; hans Blik blev fastere; en stærk Rødme gik over hans Bryst og Ansigt; han hævede sig i Veiret; Vilhelm understøttede ham. Med Eet drog han et dybt Suk, stødte Vilhelm bort og greb, som en Vanvittig, efter et af Klædningsstykkerne, som han kastede over sig; med krampagtig Skjælven om Læberne sagde han til Vilhelm, som holdt hans Haand: „Jeg hader Dem!"

VI.

— Bist Du Prometheus, der die Wunden fühlet
Bist Du der Geier, der sein Herz durchwühlet?
J. Chr. v. Zedlitz's Todtenkränze.

Ingen halv Time efter denne Begivenhed rullede en Vogn affted til Byen; en stor tresædet Vogn, men foruden Kudsken sad kun Een deri. Det var Otto; hans Læber vare blege, Døden havde jo berørt dem! ene jog han affted, han sidste Ord til Vilhelm havde ogsaa været hans eneste.

„Han er blevet gal!" sagde een af Vennerne.

„Det er en Raptus," svarede en Anden, „som den han fik ved Examen, da han under Mathematiken kun gav et Stykke hvidt Papir op, fordi han følte sig fornærmet af Opsynsmanden."

„Jeg kan ærgre mig over min tossede Spøg!" sagde Vilhelm. „Jeg maatte kjende ham bedre! han er en forunderlig, ulykkelig Characteer! giv mig Eders Haand! vi tale ikke til Nogen om, hvad der er skeet! det vil give Anledning til Folkesnak, saare ham dybt, og han er et fortræffeligt, herligt Menneske!"

De gave hinanden Haand derpaa og kjørte til Byen.

Samme Dag, henimod Aften, søge vi Otto. Vi finde ham paa sit Værelse. Taus, med korslagte Arme stod han foran et Kobberstykke, som forestillede Horace Vernets Fremstilling af Mazeppa, der nøgen, bundet til den vilde Hest, jager gjennem Skoven. Ulvene stikke deres Hoveder frem og vise de skarpe Tænder.

„Mit eget Liv!" sukkede Otto, „ogsaa jeg er bunden til den vilde Hest, der jager affted. Og ikke en Ven, ikke en eneste! Vilhelm, jeg kunde dræbe Dig! dem Alle kunde jeg see i Blod! o almægtige Gud!" han knugede Hænderne for sit Ansigt, kastede sig i en Stol, men Øiet fæstede sig igjen paa Billedet, det viste et Moment, beslægtet med hans Sjælstilstand.

I det Samme gik Døren op, og Vilhelm stod foran ham.

„Hvorledes er det med Dem, Thostrup?" sagde han. „Vi ere jo Venner som før?" han vilde række ham Haanden. Otto trak sin tilbage. „Jeg har Intet gjort, der saaledes kunde fornærme Dem!" sagde Vilhelm, „det Hele var en Spøg! giv mig Deres Haand, og vi tale ikke mere derom!"

„Den jeg hader, rækker jeg aldrig min Haand!" svarede Otto, og hans Læber vare hvide som hans Kinder.

„Det er anden Gang i Dag, De siger disse Ord!" udbrød Vilhelm, og Blodet steg ham op i Ansigtet. „Vi vare Venner, hvorfor kunne vi ikke være det længer? Har man bagtalt mig for Dem? Hvad har man paaløiet mig? Siig mig det ærligt, og jeg skal kunne forsvare mig!"

„De maa skydes med mig!" sagde Otto, og hans Blik blev mørkere. Vilhelm taug, der var et Øieblik stille. Otto undertrykkede et dybt Suk. Endelig brød Vilhelm Tausheden og sagde med alvorlig, bevæget Stemme: „Jeg har megen Letsindighed, spøger saa ofte og griber Alt fra den morsomme Side; men derfor har jeg dog Hjerte og Følelse. De maa have erkjendt, hvor kjær De var mig frem for de fleste Andre. De er det endnu, skjøndt De fornærmer mig. I dette Øieblik er Deres Blod i Bevægelse, De vil ikke nu, men om nogle Dage, selv bedst erkjende, hvo af os der er den Fornærmende. De forlanger, jeg skal skydes med Dem; jeg vil det, dersom Deres Ære behøver denne Opreisning; men De maa give mig en antagelig Grund, jeg vil vide, hvorfor vi sætte Livet paa Spil. Lad nogle Dage gaae hen, overvei Alt med Deres Forstand og Hjerte! endnu vil det beroe paa Dem selv, om vi skulle blive Venner som før. Farvel!" Vilhelm gik.

Ethvert af hans Ord var trængt til Ottos Hjerte. Et Øieblik stod han taus og indesluttet, da skjælvede uvilkaarligt hans Lemmer, Taarerne strømmede

ud af hans Øine, det var Krampegraad, han knugede Hovedet tilbage. „Gud! hvor jeg er ulykkelig!" vare hans eneste Ord.

Nogle Øieblikke gik; han havde udgrædt og var roligere; pludselig sprang han da op, skjød Skoddet for Døren, trak Rullegardinerne ned, tændte sit Lys og saae endnu engang speidende omkring sig; ogsaa Klappen for Nøglehullet blev dreiet til. Han kastede Kjolen, og blottede sin Overkrop — — —.

VII.

„Byerne svæve forbi, neppe vi sine dem først.
Fyensreisen af Oehlenschläger.

Tidligt næste Morgen, medens Vilhelm endnu sov og drømte om de kjære Søskende, lød bekjendte Fodtrin paa Trappen, Døren aabnedes, og Otto traadte ind i Sovekamret. Vilhelm slog Øinene op. Otto var bleg, en søvnløs Nat med Hjertets Sorg havde beaandet hans Øine og Pande.

„Thostrup!" raabte Vilhelm med glad Overraskelse og strakte Haanden ud imod ham, men den sank igjen; Otto greb og trykkede den fast i sin, i det han med dyb Alvor tilføiede: „De har ydmyget mig! er det Dem Fyldestgjørelse nok?"

„Vi ere altsaa Venner!" sagde Vilhelm. „Venner maae smukt bære over med hinanden, De var lidt sær igaar, jeg kan blive det imorgen; saa gjør man Gjengjeld!"

Otto trykkede hans Haand. „Vi tale aldrig med hinanden om, hvad der er skeet igaar!"

„Aldrig!" gjentog Vilhelm, grebet ved Vennens forunderlige Alvor.

„De er et ædelt og godt Menneske!" sagde Otto og bøiede sig over ham, hans Læber berørte Vilhelms Pande.

Vilhelm greb hans Haand og saae ham trofast ind i Øiet. „De er ikke lykkelig!“ udbrød han, „om jeg ikke kan hjælpe, jeg kan ærligt dele Sorgen med en Ven! kjære Otto!“

„Det er just, hvad vi aldrig maae, aldrig tør tale om!“ svarede Otto. „Lev vel! jeg har bestemt at reise hjem; kun paa nogle Uger, det er jo Ferie! jeg har ikke været i Jylland, siden jeg blev Student. Selv en Maaneds Ophold der kan ikke sinke mig, jeg er vel forberedt paa philosophicum.»

„Og naar vil De reise?“ spurgte Vilhelm.

„Imorgen med Dampskibet! her er hedt og tungt inde i Byen! mit Blod bliver tykt. Det er jo ogsaa snart et Aar siden, jeg saae dem der hjemme.“

„Thostrup!“ udbrød Vilhelm, i det en Idee pludselig opstod hos ham. „Jeg kunde ogsaa have Lyst at see mine hjemme! de have skrevet til mig, at jeg dog skulde komme! hør! læg Reisen over Fyen. Bliv blot tre, fire Dage hos os. Min Moders Vogn skal kjøre Dem til Middelfart. Siig ja, og saa reise vi endnu iaften!“

„Det lader sig ikke gjøre!“ svarede Otto; men en halv Time efter, da de Begge sad ved Theebordet og Vilhelm gjentog sit Ønske, gav Otto efter, vist nok mere af en Slags Forbindtligheds-Følelse, end egentlig af Lyst. Mod Aften vilde de altsaa afsted, i den smukke Sommernat gjennemreise Sjælland.

Pyntede Familier spadserede ud af Porten til Sommertheatret og Frederiksberg; Aftensolen skinnede paa Friheds-Støtten, den smukke Obelisk, om hvilken Wiedewelts Statuer staae; hvor endnu den ene græder

i de hvide Marmorklæder.
— Haand paa Brystet,
Aldrig, aldrig trøstet
Stirrer hun hen paa den sorte Sø*)

*) Oehlenschläger.

hvor Kunstnerens Øie lukkedes. Mon det var Erindringen herom, der lagde det Mørke i Ottos Blik, i det hans Øie hvilte paa Statuerne, da de kjørte forbi, eller var det maaskee Afspeilingen af hans egen Sjæl, der laae i Øiet?

„Her er levende og lystigt!" sagde Vilhelm, for at begynde en Samtale. „Vesterbro er da ogsaa vor brillanteste Forstad. Den er en heel By, en lille Stat! oppe paa Bakken ligger Kongens Slot, og der til Venstre, mellem Pilene, Digterboligen, hvor gamle Rahbek boede med sin Kamma!"

„Slot og Digterbolig," gjentog Otto, „engang vil de rangere lige høist for Interessen!"

„Snart vil den gamle Rønne blive revet ned!" sagde Vilhelm; „paa saa smuk en Plads, saa nær ved Byen, reiser sig en prægtig Villa, og Intet minder meer om Philemon og Baucis!"

„De gamle Træer om Parken ville skaanes!" sagde Otto, „Blomsterne ville dufte i Haven og erindre om Kammas Blomster. Rahbek var ingen stor Digter, men havde en sand Digtersjæl, arbeidede trofast i den store Viingaard, elskede Blomsterne, som Kamma elskede dem!"

Vennerne vare Frederiksberg forbi. Slottets hvide Mure skinnede mellem de grønne Grene; bag Søndermarken udbredte sig den store, velhavende Landsby. Solen var nede, før de naaede Damhuset, hvor de vilde Svaner komme fra Havet og bygge i den ferske Indsøe. Her er det sidste Smukke; kun flade Marker og hist og her en Gravhøi begrændser Horizonten.

Den klare Sommernat drog Blikket opad. Postillonen blæste for dem i sit Horn, og Vognen rullede mod Roskilde By, Danmarks St. Denis, hvor Kongerne blive Støv, hvor Hroars Kilde endnu sprudler og blander sine Vande med Issefjordens.

De kjørte til Vertshuset for at skifte Heste. En ung Pige førte de unge Herrer ind i et Gjæsteværelse; hun gik foran med Lyset, hendes slanke Figur og svævende

Gang faldt strax Vilhelm i Dinene, hans Haand berørte let hendes Skulder, hun sprang et Skridt til Side, og fæstede sit smukke alvorlige Die paa ham, men Udtrykket formildedes, hun smilte og rødmede paa engang.

„De er Søster til den lille Jonas!" udbrød Vilhelm, i det han gjenkjendte den unge Pige, han ved Juletid havde seet i Grønningen.

„Ogsaa jeg," sagde hun, „maa takke Dem for Deres Godhed mod den stakkels Dreng!" ihast satte hun Lysene og forlod, med et mildt Blik, Værelset.

„Hun er smuk, meget smuk!" sagde Vilhelm. „Det var et ganske behageligt Møde!"

„Er det Dem, Hr. Baron, der gjør mig den Ære!" udbrød den indtrædende Vert, en gammelagtig Mand med et jovialt Ansigt. „Ja, Baronen vil nok see lidt til dem ovre i Fyen? Nu er det en Stund siden, De var paa den Kant!"

„Det er vor Vert!" sagde Vilhelm til Otto. „Han og hans Kone ere fødte paa mine Forældres Gods!"

„Ja," sagde Verten, „jeg har i min Ungdom skudt mangen Sneppe og Vildand med Hr. Baronens Fader! men Eva skal dække Bordet, Herrerne spise vist Aftensmad, og et godt Glas Punsch holder Hr. Baronen af, ligner De Deres salig Fader."

Den unge Pige dækkede Bordet i Sideværelset.

„Hun er nydelig!" hviskede Vilhelm til den Gamle.

„Og ligesaa from og uskyldig, som hun er smuk! svarede han. „Det er meget sagt, da hun er et fattigt Barn og fra Kjøbenhavn. Vi have Gavn af hende, og min Kone siger ogsaa, at Eva skal ikke komme fra os, før hun engang bliver godt gift!"

Vilhelm inviterede Verten til at tage et Glas med, og den Gamle blev livligere og betroede nu, halvt hemmelighedsfuld, hvad der gjorde Eva saa agtværdig i hans Kones Dine, og som jo ogsaa i sig selv var meget smukt. „Min Mutter," sagde han, „var derinde

i Kjøbenhavn for at faae en Opvartningspige. Ja, der var nok at faae, og det skjønne Fruentimmer; men Mutter har nu sine egne Tanker og Meninger; hun har gode Øine, har hun! der kom nu en Deel, og der kom ogsaa Eva! men Herre Gud! hun var meget fattigt klædt paa! spinkel og svag saae hun ud, hvad Gavn kunde hun vel gjøre? Men et rart Ansigt havde hun, og saa græd den stakkels Pige og bad Mutter dog at tage sig af hende, for hun havde det ikke godt hjemme, og fra Kjøbenhavn vilde hun. Nu veed Mutter saadan at dreie sin Tale, — det er slemt, hun ikke er her hjemme iaften, det vilde have glædet hende saadan at see Hr. Baronen! — ja, hvad jeg nu fortalte, hun førte nu saaledes sin egen Snak, og saa tilstod Eva, hvorfor hun vilde bort. Seer De, Pigen er kjøn, og de unge galante Herrer i Kjøbenhavn havde nok lagt Mærke til hendes glatte Ansigt! ja, det havde da de Gamle ogsaa! saadanne En, jeg kunde gjerne nævne ham, men det kan nu være det Samme! en meget fornem Mand derinde, der ellers havde baade Kone og Børn, havde snakket for Forældrene, og for saadanne fattige Folk ere trehundrede Rdl. mange Penge, man kan nok undskylde dem; men Eva græd og sagde, at hun før vilde gaae i Castelsgraven. Saa havde de nu saa mange Kunster for med det stakkels Barn; da hørte hun om Conditionen herude hos os. Hun græd, kyssede Mutter paa Haanden, og saa kom hun med, og siden have vi havt Gavn og Glæde af Eva!"

Nogle Øieblikke efter traadte Eva ind. Ottos Øie hvilte veemodigt paa den skjønne Skikkelse; aldrig havde han endnu saaledes beskuet en Qvinde. Hendes Ansigt var overordentlig fiint, Næse og Pande ædelt formede, Øienbrynene mørke, og i de sortblaa Øine laae noget Veemodigt og dog Lykkeligt; man kunde bruge om dette Blik det homeriske Udtryk: „at smile gjennem Taarer." Hun meldte, at Vognen var spændt for.

En fiin Iagttager vilde snart have bemærket, hvilken Forandring der ved Vertens Fortælling var

foregaaet hos de to Venner. Vilhelm var ikke længere saa fri mod den stakkels Eva, Otto derimod nærmede sig hende meer, og ved Afskeden rakte de hende hver en større Gave, end de ellers vilde have givet.

Hun stod ene med Otto ved den aabne Dør og hjalp ham hans Reisekappe paa.

„Bevar Deres Hjerte reent!“ sagde han alvorligt. „Det er langt mere end Skjønhed!“

Den unge Pige rødmede og saae forundret efter ham, saaledes talte ingen af hans Alder til hende. Vennerne rullede afsted.

„Stakkels Pige!“ sagde Otto, „men jeg troer, det er skikkelige Folk, hun er kommet til! —“

„Hun har et forunderligt Blik!“ sagde Vilhelm, „veed De hvad? Der er virkelig noget Beslægtet deri mellem Dem og hende. Det var mig saa paafaldende!“ —

„Det er en Compliment, jeg ikke kan tage imod!“ svarede Otto og smilte. „Hende vilde jeg nok ligne.“

Klokken var ikke Tre endnu, da Vennerne naaede Ringsted.

„Saalangt inde i Sjælland har jeg endnu aldrig været!“ sagde Otto.

„Saa skal jeg være Deres Guide. Ringsted har een Gade og en Stump, og man bliver slet opvartet, som De snart skal see og prøve. Imidlertid kan man tænke paa Hagbarth og Signe; ikke langt herfra, ved Sigersted, hang hans Kaabe i Egen, og Signelils Buur stod i Lue. Nu er der kun Mark og Eng, en Kæmpehøi og den gamle Folkevise. Saa jage vi forbi det venlige Sorøe, der med Skoven speiler sig i den bugtede Sø; men vi faae ikke meget af det at see. Dog er her et andet romantisk Partie, en gammel Ridderborg forvandlet til en Kirke, høit paa Bakken ved Søen, og, tæt ved, det skumle Rettersted. Derpaa kommer man til Slagelse, en livligere By, med Antvorskov Kloster, Frankenaus Grav, og en Latinskole, berømt ved sine Digtere. Der har Baggesen

og Ingemann svedet Latin. Ellers, da jeg engang spurgte Vertinden om Mærkværdigheder her, erkjendte hun kun to: Bastholms Bibliothek og Byens engelske Sprøite? Theatret har til Fortæppe en Allee med et Vandspring, hvor Straalen er malet saaledes, at den synes at staae op fra Souffleurhullet, eller maaskee er det Hele den engelske Sprøite? jeg veed ikke! dets Gadecoration præsenterer Byens Torv, hvorved alle Stykkerne faaer noget Hjemligt. See, det er nu Byens nyere Historie! af den ældre og romantiske, da veed De, at det var her, hellig Anders var Sognepræst. Ja, det var en Mand! han er ogsaa besjunget af vore første Poeter! Vi ende derpaa med Korsør, hvor Baggesen er født og Birckner begravet. I dens nyere Historie spiller Kong Salomon og Jørgen Hattemager en stor Rolle. Desuden veed jeg, at Byen skal have eiet et privat Theater, men det gik til Grunde, Decorationerne solgtes, en Møller kjøbte dem og bødede dermed paa sine Veirmøllevinger. Paa een Vinge var et Stykke af en Skov, paa en anden noget af en Stue eller Gade, og det ene jog saaledes efter det andet! muligt er det kun Bagtalelse, jeg har det fra Slagelse, og Nabobyer tale ikke godt om hinanden!" saaledes sladrede Vilhelm fort, og Vennerne passerede den beskrevne Vei. De vare alt igjennem Slagelse og Bondebyen Landsgrav, da Vilhelm befalede Kudsken at dreie af til Høire fra den lige Landevei!

„Hvor vil De have os hen?" spurgte Otto.

„Gjøre Dem en Glæde! vi komme tidsnok til det kjedsommelige Korsør! Dampskibet gaaer først over Klokken Ti, og den er ikke Syv endnu! De skal overraskes, jeg veed jo, De er en halv Katholik! jeg fører Dem et Sted hen, hvor De skal troe Dem et Par hundrede Aar tilbage, og kunne hendrømme Dem i et katholsk Land! det er jo behageligt! ikke sandt?"

Otto smilede. Vennerne steg af Vognen og gik over en Hvedemark. De vare paa en Høide; det hele Landskab udbredte sig for dem, de saae Beltet med

Sprogø og Fyen. Egnen rundtom var rigtignok flad, men Variationen af det Grønne, Aaen tæt ved, den mørke Stribe af Skov nær ved Korsør, Bugten selv, og Alt i en varm Morgenbelysning, havde Effect. Vennerne dreiede om til Høire, og foran dem, paa en Høi, stod et stort Trækors med den Korsfæstedes Billede. Et lille Tag var bygget over Korset for Regnskyl, som man seer det endnu i Bayern. Frelserens Billede var af Træ, malet med stærke grelle Farver, en visnet Krands af Kornblomster hang over hans bøiede Hoved.

„Det er mærkværdigt!" sagde Otto, „i vor Tid, 1830, et saa katholsk Symbol i det lutherske Danmark! og dog — ja, De vil lee af mig! jeg finder det smukt, det rører mig, stemmer til Andagt."

„Det grelle, smagløse Billede?" udbrød Vilhelm. „See, hvor plumpt! Haaret er tjæret, for at det kan holde Regnen ude. Bønderne her have deres egen Overtro. Lade de dette Kors forfalde, da have de ingen Lykke med deres Jorder. Det var paa den Høi, hellig Anders, Slagelse berømte Sognepræst, vaagnede. Han var ved Christi Grav, men da han bad forlænge, seilede Skibet bort, og han maatte blive. Da kom der en Mand og tog ham med paa sin Hest, de vilde ride til Joppe*), hellig Anders faldt i Søvn, men da han vaagnede, laae han her og hørte Slagelse Klokker klinge. Han red Byen de store Jorder ind paa et nattegammelt Føl, mens Kong Valdemar var i Badet; han kunde hænge sin Handske paa Solens Straaler. Høien her, hvor han vaagnede, blev kaldt Hvilehøi, Korset med Frelserens Billede sat herop, og det staaer endnu og erindrer om Sagnet og hellig Anders." —

En lille Bondepige klavrede i det Samme op af Høien, men standsede, da hun saae de Fremmede.

„Bliv ikke bange, min Unge!" sagde Vilhelm.

---

*) En Havn ved Middelhavet, hvor Korsfarerne landede.

„Hvad har Du der? en Krands! skal den hænge paa Korset? Kom kun, saa vil vi hjælpe Dig!“

„Den skulde hænge over vor Herre!“ sagde den Lille, men holdt forlegent Krandsen af de smukke blaa Kornblomster ned mod Jorden. Otto tog Krandsen og hængte den op istedet for den visne.

„Det var vort Morgen-Eventyr!“ sagde Vilhelm, og snart rullede de i det tunge Sand ned mod Korsør, ned mod de Bakker, hvor Digteren, som Lille, saae Sol og Maane glide ned i Søen, og ønskte Vinger for at fange dem.

Sørgelig stille ligger Byen paa den flade Kyst; det gamle Slot er forvandlet til Pakhuus, høit Græs voxer over Volden. I Storm, naar Vinden bærer paa, slaaer Brændingen op mod de yderste Huse. Høit paa Kirken staaer en Telegraph, de sorte Træplader synes Sorgeflag, ophængte over den synkende By. — Her er Intet for den Fremmede at see, Intet uden en Grav: Tænkeren Birckners. — Vennerne kjørte ned mod Vertshuset ved Stranden. Ikke et Menneske mødte de paa Gaden, uden en Dreng, der gik med en Bordklokke og ringede.

„Det betyder til Kirke,“ sagde Vilhelm. „Da der ingen Klokker er i Taarnet, saa har de her en saadan vandrende Ringer. Holla, der ligger Vertshuset!“ —

„Baron Vilhelm!“ raabte en stærk Stemme, og en Mand, i grøn Jakke med store Brystlommer, mægtige Ridestøvler, der vare stænkede til høit op paa Kraverne, og med en Pidsk i Haanden, traadte dem i Møde, løftede lidt paa sin sorte Hestehaars Kasket og rakte Vilhelm Haanden.

„Kammerjunkeren fra Fyen!“ sagde Vilhelm, „min Moders Nabo, en af de dristigste og rigeste Herremænd i hele Fyen.“

„De kommer da til mig en af de første Dage!“ sagde Kammerjunkeren, „De skal prøve mit russiske Dampbad, jeg har faaet et indrettet paa Gaarden.

Alle de, som besøge mig, Damer og Herrer, uden Undtagelse, maae prøve det! de svede, saa det er en Lyst!"

„Og Kirsebærtræerne, give de noget i Aar?" spurgte Vilhelm.

„Nei, nei," svarede Kammerjunkeren, „det duer ikke! men Æblerne tegne godt! alle de gamle Træer i Hoihave staae i fuld Pragt. Det har jeg sat i Stand. For to Aar siden var der ikke en Skjæppe paa dem allesammen. Men jeg lod de Heste, der bleve aarladte, føre hen under Træerne, lod det varme Blod sprøite over Rodderne, det skete nogle Gange, og det har været en reen Livs-Indpodning?"

„Og hvorledes staaer det sig paa —?" Vilhelm nævnede en fynsk Herregaard, hvis adelige Herskab er bekjendt.

„O," svarede han, „begge Frokenerne, veed De vel, ere blevne forlovede med to Fættere, de gifte sig jo der altid ind i Familien, og det duer hverken for Folk eller Bæster. Derfor er der altid et heelt Apothek der ovre; saa have de ondt der og saa der. I China bruge de vel det Experiment med Qvæget, altid at pare Beslægtede; det giver fedt og mørt Kjød, Knokler og Sener svinde bort, og der kommer dobbelt saa megen Talg, som paa almindeligt Qvæg. Men Herre Gud, det er jo ikke Menneskets Bestemmelse."

„Vinden er nok god!" sagde Otto, som denne Samtale begyndte at kjede.

„Nei, stik imod!" sagde Kammerjunkeren. „Fløien derovre paa det lille Huus lyver. Den vender altid mod Nyborg, viser altid god Vind for os, som vil afsted; i Nyborg er ogsaa en Fløi, der staaer lige saa fast som denne, og snakker for dem der ogsaa om god Vind. Jeg regner de to staaende Fløie for et Slags Veivisere, som kun ville sige: der gaaer Veien! Nei, havde vi havt Vind, var jeg gaaet med Børten, ikke med Pjaskemalene, som Søfolkene kalde Dampskibet. — Vognen venter vel de unge Herrer i Nyborg?"

vedblev han. „Jeg gjør da Følgeskab, min Brune staaer og venter mig hos Schalburgs. Den skal De see! den har Sener som Staalfjedre og Been, som en Dandsemester. Det er min egen Brune."

„Ingen veed, vi komme!" svarede Vilhelm. „Vi tage derfor Vogn i Nyborg."

„Vi følges ad!" sagde Kammerjunkeren, „og saa besøger De og den unge Herre mig. De skal sove i det sorte Kammer! ja De gjør mig vel den Fornøielse?" sagde han til Otto. „Er De en Elsker af det Antike, saa vil min Gaard fornøie Dem, der er Grave, Taarne og Vagtstuer, Spøgelser og Gjengangere, som sig hør og bør paa en gammel Gaard. — Det sorte Kammer! ikke sandt, Hr. Baron? Der er det ikke saa rigtigt!"

„Nei, Fanden være Natten over hos Dem!" sagde Vilhelm, „sildigt kommmer man i Seng, og saa faaer man ikke Lov at lukke Øinene, De, Deres Søster og Jomfruen, jo, det er et smukt Kløverblad. Ja, Thostrup! De kjender ikke, hvilke Spilopper de have for paa Kammerjunkerens Gaard. Man maa være forberedt! det skal nu spøge der ovre, men ville ikke de Døde, saa ville de Levende. Kammerjunkeren staaer i Complot med sine Fruentimmer. Der havde de sidst syet levende Oldenborrer ind i min Hovedpude, det triblede og krablede, jeg vidste Fanden, hvad det var. En levende Hane var sat under Sengen, og da jeg i Dagningen skulde til at sove, saa begynder Bæstet at gale!"

„Det havde Fruentimmerne gjort", sagde Kammerjunkeren. „Lod de ikke samme Nat en Dør-Klokke slaae op under mit Hovedgjerde. Jeg havde ikke Tanke derom. Den tykke Lænder laae i samme Kammer, og havde saadan langs med Væggen en Seilgarns Snor hen til Klokken. Jeg vaagnede ved det Klingeling. Hvad Satan er det for en Klokke? sagde jeg, og saae rundt om i Kammeret, for jeg kunde ikke begribe det. Klokke? spurgte Lænder, her er jo ingen Klokke! den holdt ogsaa op at ringe. Saa troede jeg, at jeg havde drømt, eller havde endnu en lille Pidst fra om Aftenen.

Men saa begyndte hun at kime igjen. Lænder kunde see saa uskyldig ud, og jeg begriber mig ikke selv, jeg troede, det var saadant Noget, jeg bildte mig ind, og saa blev jeg flau og fornægtede min egen Hørelse og sagde, nei, det var Noget, jeg drømte, og gav mig da til at regne og tælle, for at bruge min Forstand; men kimede ikke det lille Spetakkel, saa jeg maatte blive gal. Jeg sprang ud af Sengen, og saa fandt jeg Spilleværket; men hvor Lænder grinede, han var tyk og rød i Hovedet."

„Har De ogsaa saadanne Løier paa Deres Gaard?" spurgte Otto, og vendte sig mod Vilhelm.

„Nei ikke saa stærkt!" svarede Kammerjunkeren, „et Stykke Brænde eller et Skabilkenhoved i Sengen. Frøken Sophie giver os ellers andre Netheder, Tableaus og Schattenspiel. Jeg var jo med engang. Ja, hvad var det, jeg var? — Ih! jeg var, Gud hjælpe mig, Kong Cyrus, havde Papirskrone paa og Frøken Sophies Kaabe om mig, med Vrangen ud, for der er Zobelskind. Jeg saae ud som Satan!"

Dampskibets Passagerer bleve kaldte ombord, Selskabet vandrede ned til Skibet, og snart skjød det Fart over Beltet.

VIII.

„See, Navnet Fyen betyder fiin,
Og vil saa meget sige:
At Fyen det er en Have fiin
For hele Danmarks Rige!"

Den Nøgenhed, det sidste Skue af Sjælland frembyder, gjør, at man dobbelt gribes ved den Fylde og Frodighed, hvormed Fyen fremtræder. Grønne Skove, rige Kornmarker, og rundt om Herregaarde og Kirker. Nyborg selv synes en levende Hovedstad imod

det stille sørgelige Korsør. Her seer man Folk paa den store Skibsbro, Spadserende paa Volden og brede Gader med høie Huse, her er Soldater, man hører Musik, og hvad der paa en Reise er høist oplivende, man kommer i et ypperligt Vertshuus. Udkjørselen gjennem den hvælvede Port ser overraskende, den er længere og større end nogen af Kjøbenhavns. Landsbyer og Bønderhuse faae et mere velhavende Udseende, end i Sjælland, hvor man tidt ved Veien troer, det er er Dynge Gjødning løftet op paa fire Pæle, og da er det en Familiebolig. Fra Landeveien i Fyen seer man kun reenlige Huse; Vindueskarmene malede, foran Døren et Blomsterparti, og hvor Blomster opelskes, er altid, som Bulwer træffende bemærker, en større Cultur hos Bonden, han tænker ogsaa paa det Skjønne. Paa Grøfterne langs Veien see vi Syrener, hvide og lilla; Naturen selv har her pyntet med en Mængde vilde Papaver, som i Farvepragt kunne maale sig med de skjønneste, der opelskes i nogen botanisk Have. Nær ved Nyborg især voxe de i overvættes Mængde

„Hvilken blændende Farve!“ udbrød Otto, i det Vennerne rullede forbi de smukke, røde Blomster.

„Det er en stolt Couleur!“ sagde Kammerjunkeren, sem reed paa sin Brune tæt ved. „En stolt Couleur! men de ere ogsaa gjødede med andalusisk Hingsteblod. Just heromkring var det, Bataillen stod mellem Bæsterne! De veed, det var 1808, Spanierne laae her i Fyen; de engelske Skibe krydsede i Beltet, og Romana med hele Hæren flygtede ombord, men deres Heste kunde de ikke faa med. Det var de prægtigste andalusiske Dyr, et Øie vilde see! de toge Tømmerne af dem og lode dem drive om her paa Marken som vilde Heste. Her græssede nu ogsaa de fra Nyborg. og da Andaluserne saae Vore, stillede de sig op i en Linie og overfaldt de danske Heste, det var en Kamp! Tilsidst sloge de hinanden selv indbyrdes, saa de styrtede i deres Blod! endnu som Dreng har jeg seet Pandeskallen af et af disse Bæster. Det er det sidste Eventyr, vi have fra Spaniernes

Besøg i Danmark. Nede i Byen, vi nu komme igjennem, ere endnu nogle Erindringer; see kun paa de unge Knøse og Piger! de ere lidt sortere i Huden, end Folk i de andre fynske Byer, det er spansk Blod, som man siger. Her var det, man har Historien om Præstens Pige, der græd og var saa utrøstelig, da de Spanske vare borte. Men det var saamænd ikke for Kjærestens Skyld, hun jamrede, ikke for Omstændighederne, for det anseer den fynske Almue ikke for noget! en Pige kan da forlange mere Løn, hun siger os nok saa kjæk: nei. jeg maa have flere Rigsdalere, for jeg har Barn! men, hvad jeg nu vilde fortælle, hun græd som et elendigt Menneske, Præsten trøstede hende, og hun sagde da, at hun græd alene over, at skulde det uskyldige Barn ligne sin Fader, saa vilde det tale Spansk, og det kunde jo ikke en Sjæl forstaae. Ja, saadanne Historier have vi her i Fyen!" sagde han leende til Otto.

Med lignende Fortællinger og nogle landoeconomiske Bemærkninger, eftersom Situationerne rundtom indbød dertil, underholdt vor fortræffelige Godseier de unge Herrer. De vare alt et Par Miil fra Nyborg, da han midt i en meget interessant Samtale om det Characteristiske hos en ægte Fynboe, at denne altid mimrer med Munden, naar han kommer forbi en Boghvede-Ager, pludseligt afbrød, og gjorde Vilhelm opmærksom paa en Wienervogn, der kom hen ad en af Biveiene. Efter Kudsk og Heste at dømme, maatte det være Familien fra Gaarden.

Det var ogsaa Tilfældet; de kom fra et Besøg. Hvor Veiene krydse, mødte de hinanden. Otto kjendte strax Frøken Sophie, ved Siden af hende sad en gammelagtig Dame med et mildt, godmodigt Ansigt, det var Moderen. Her blev Overraskelse og Glæde. Sophie rødmede; Broderen kunde det da ikke være for, Kammerjunkeren da? Nei, det syntes umuligt! saa maatte det vel være for Otto. Moderen gav ham Haanden, ønskede Velkommen, i det hun tillige indbød Kammerjunkeren at tilbringe Middagen hos dem. Der

laae saa megen Opmærksomhed og Forbindtlighed i Maaden, hun sagde det paa, at Otto følte, her stod Manden i større Anseelse, var anderledes vurderet, end han, under deres korte Bekjendtskab, havde kunnet tænke sig.

Sophie tilføiede smilende: „De skal blive!“ som Kammerjunkeren besvarede med Undskyldning for sin Ridehabit.

„Vi ere jo ikke fremmede for hinanden!“ sagde Fruen. „Det er ogsaa kun et Familiemaaltid! De seer den sædvanlige Kreds. Dem, Hr. Thostrup,“ tilføiede hun forbindtlig, „troer jeg at kjende saa godt af Vilhelms Breve, at De slet ikke er os fremmed. Herrerne kjende hinanden!“

„Jeg tager mod Indbydelsen!“ sagde Kammerjunkeren, „og nu vil jeg vise Dem, i hvilken Gallop jeg kan sætte min Brune. Det er Carl Rise, som De seer, min Frøken! De har selv givet den Navn!“

„Ja, rid forud!“ sagde Sophie smilende. „Derved vil De ret forbinde Dem min Søster. Hun kunde blive forskrækket ved at see saa stor en Karavane komme til Gaarden, og ikke have Middagsbordet arrangeret, som det skulde!“

„Som min naadige Frøken befaler!“ sagde Rytteren og sprængte afsted.

Egnen blev meer og meer skovrig; Veien gik forbi flere smaa Indsøer, næsten tilgroede med Aakandeblade og beskyggede af de gamle Træer; nu tittede Herregaardens gammeldags takkede Gavle frem. Man passerede en Allee med vilde Kastanier, Brolægningen truede her med at knække Axlerne. Til Høire laae Smedien, hvor Gnisterne fløi ud igjennem den aabne Dør; en lille barbenet Pige aabnede Ledet, og nu var man paa en stor Plads foran de rødmalede Udbygninger. Jorden var belagt med Halm, og alt Gaardens Qvæg her drevet sammen til Malkning; man maatte kjøre Skridt for Skridt, til man kom gjennem Porten ind i den større Gaard, der indesluttedes af Længerne og den egentlige Hovedbygning; om denne strakte sig brede Grave, næsten tilgroede med

Rør; over en solid Bro med murede Piller kom man nu gjennem Hovedfløien, hvor den gamle Eiers Vaaben og Navnetræk stod over Porten, ind i den inderste Gaard, der indesluttedes af tre Fløie, den omtalte antike og to nyere; den fjerde Side var et lavt Gitter ud til Haven, hvor Kanalerne tabte sig i en Indsø.

„Det er en interessant, gammel Gaard!“ udbrød Otto.

„O, den er Intet mod Kammerjunkerens!“ svarede Vilhelm. „Der skal De faae en at see!“

„Ja, De maa komme i disse Dage!“ sagde Kammerjunkeren. „Stille, Fingal! stille, Valdine!“ raabte han til de gjøende Hunde. Et Par kalkunske Haner reiste Fjer og klukkede af alle Kræfter. Tjener og Pige stode ved Døren, det var Modtagelsen.

„Thostrup skal vel have den røde Stue?“ spurgte Vilhelm, og Vennerne vandrede op ad Trappen.

En ung, bleg Pige, noget fregnet vel, men med megen Sjæl i Øiet, løb dem imøde, det var Vilhelms yngste Søster, hun trykkede Broderen til sit Hjerte og tog Otto fortroligt i Haanden. Hun er ikke smuk! var det første Indtryk, hun gjorde paa ham. Værelset, han fik, var hvælvet, Væggene saaledes malede, som vare Betrækkene gobelinske Tapeter; de fremstillede hele Olympen. Til Venstre var en gammel Kamin med Udzi-ringer og forgyldt Indskrift; til Høire stod en gam-meldags Topseng med røde Damaskes Gardiner. Ud-sigten fra Vinduet indskrænkede sig til Voldgraven og den indvendige Gaard. Kun nogle Øieblikke, og Otto og Vilhelm kaldtes til Middagsbordet. En lang Gang gjennem Gaardens to Fløie, med Vinduer paa den ene og Indgange til Værelserne paa den anden Side, førte op til Spisestuen. Den hele Gang var et stort Billedgallerie, Portraiter i Legemsstørrelse af høiadelige Riddere og Damer, der kneisede med rødpudrede Pa-rykker, Børn klædte ud som de Gamle, med Tulipaner i Hænderne, og store Jagthunde ved Siden, desuden historiske Stykker, smykkede Væggene.

„Har vi ikke faaet en Krands paa Bordet!" udbrød Sophie, i det hun med de Andre traadte ind i Spisestuen.

„Et svagt Forsøg i at efterligne min Søster!" sagde Louise og smilede.

„Men der er ikke en eneste Blomst! hvilken Oeconomie! og dog er det nydeligt!"

„Hvor smagfuldt!" udbrød Otto, i det han betragtede Krandsen, som Louise havde lagt.

Alle Arter af Grønt, i de utallige Overgange, et Par gule Lindeblade og lidt af en Blodbøg, frembragte, ved de forskjellige Farver og Former, en smagfuld Krands paa den hvide Dug.

„De faaer en Tidsel og et vissent Blad!" hviskede Vilhelm, da Otto satte sig.

„Men dog det Smukkeste!" svarede han. „Blodbøgen gjør en deilig Virkning mod den hvidgrønne Tidsel og det gule Blad!"

„Min Søster Sophie," sagde Louise, „lægger os hver Dag en forskjellig Krands, der pynter saa smukt! er hun borte, faae vi ingen; det havde blevet Tilfældet i Dag, men da jeg hørte, at Vilhelm kom, og at vi," tilføiede hun med et venligt Blik, „fik to Gjæster, gjorde jeg i største Hast et Forsøg, og —"

„Og vilde vise mig, hvorledes man kunde gjøre det nydeligt, uden at rane dine Blomster!" udbrød Sophie leende. „I Grunden er ogsaa jeg grusom! jeg kapper Hovedet af alle hendes Yndlinger. Imorgen skal jeg, for at parodiere din i Dag, lægge en Krands af Grønkaal og Ærteskokke!"

„Madera eller Portviin?" sagde Kammerjunkeren, og dreiede Samtalen fra Blomster til Drikke- og Spisevarer. „Man befinder sig vel her paa Gaarden! Frøken Louise sørger for Legemet og Frøken Sophie for Aanden!"

„Og Mama skjænker en god Kop Caffe!" sagde Moderen, „mig maa De ogsaa rose lidt!"

„Jeg giver Musik efter Bordet!“ udbrød Vilhelm, „saa har da hele Familien viist sin Virksomhed.“

„Men ingen Phantasier!“ sagde Kammerjunkeren, „ingen Phantasier, søde Ven! nei, en rask en, som man kan høre, hvad er! ingen af de kunstige!“ et ret antageligt Slag paa Skulderen skulde formilde hans Udtryk.

XI.

— Hun seer, om Dugen er reen og hvid. —
— Om Sengen har Bolster og Lagen.
Om Lyset passer i Stagen.

Beskeden hun er, uagtet hun
Saa meget gavner det Hele.
Hun triner ind i dæmrende Stund,
For Selskabets Glæder at dele.
Oehlenschläger.

En stille, syslende Huusalf var Louise, de smukke duftende Blomster hendes Yndlinger. Godmodigt smilte hun til Søsterens Trillerier, roligt hørte hun paa hver letsindig Spot, kun naar Nogen greb travesterende ind i, hvad der var hendes Sjæl helligt, blev hun bragt ud af sin Rolighed og fik en Art Veltalenhed.

Vi skulle nu nøiere lære at kjende begge Søstrene, og gaae derfor over til en af de følgende Dage.

Ved at leve en Uge sammen paa en Herregaard, bliver man tidt mere fortrolig, end ved at mødes hele Vinteren i de store Selskabskredse i Byen. Otto følte sig alt som hjemme; han blev behandlet, som en Nærbeslægtet. — Vilhelm fortalte om den smukke Eva, og Sophie fandt, det var en romantisk Characteer, Mama beklagede det stakkels Barn, og Louise ønskede, at hun havde hende her paa Gaarden, et Vertshuus var dog intet Sted for en skikkelig Pige. Saa talte man om Vinterglæderne i Kjøbenhavn, om Kunst og Theater; der kunde Louise ikke tale meget

med, skjøndt eet Stykke havde hun dog seet, Dyveke; Fremstillerindens elskelige Natur havde talt dybt til hendes Hjerte.

Et Par Dage vare gaaede, det var graat Veir; Ungdommen samledes om Bordet, der var Stof nok til Samtale. Enhver, som har Brødre eller Sønner, der studere, vil have bemærket, hvormeget især de physiske og astronomiske Forelæsninger gribe dem, i det Verden ligesom udvides for deres Aandens Øie. Vi vide, at just denne Sommer havde Vennerne bivaanet disse Forelæsninger, og vare, som de Fleste, opfyldte deraf, lige fra Beskuelsen af Vanddraaben med sine utallige Infusionsdyr til Stjerners og Planeters Afstand og Størrelse.

For de Fleste af os er dette bekjendte Lærdomme; det var heller ikke noget aldeles Nyt for Damerne her, men det interesserede, maaskee tildeels ved Ottos smukke Veltalenhed. Det graa, regnfulde Veir ledede Talen over paa den physiske Forklaring af vor Klodes Tilblivelse, saaledes som Vennerne havde opfattet den paa Ørsteds Forelæsninger.

„De nordiske og græske Myther stemme ogsaa deri overeens!" sagde Otto. „Vi maa tænke os, at i Rummet var der en evig, uendelig Taage, i hvilken der laae en Sammentrækningskraft, Taagen fortættedes da til en Draabe, en uhyre, æggeformig Draabe var vor Klode; Lys og Varme virkede ind paa dette store Verdensæg, der ikke fødte kun een Skabning, men Millioner; de maatte igjen døe, vige for nye, men deres Legemer sank som Grus mod Midtpunktet; dette voxte, Vandet selv uddunstede, og snart hævede sig et Punkt frem over Havfladen; Solvarmen udviklede der Mos og Planter, nye Øer fremstege, i Aarhundreder viste sig større Udvikling og Forædling, til der opnaaedes den Fuldendthed, vi nu beskue!"

„Men saaledes lærer Bibelen os det ikke!" sagde Louise.

„Moses har digtet sin Fremstilling af Skabelsen!"

svarede Otto, „vi holde os til Naturen; den har større Aabenbaringer, end Mennesket!"

„Bibelen er Dem dog en hellig Bog?" spurgte Louise og rødmede.

„En ærværdig Bog!" svarede Otto. „Den eier de dybeste Lærdomme, den interessanteste Historie, men der er Meget i den, som slet ikke hører hjemme i en hellig Bog."

„Hvor kan De sige Sligt?" udbrød Louise.

„Rør ikke ved Religionen, naar hun hører derpaa!" sagde Sophie. „Hun er et fromt Gemyt, som troer og vil ikke vide hvorfor."

„Ja," sagde Vilhelm, „hun blev ordentligt vred og for første Gang, troer jeg, vred paa mig i Vinter, da jeg sagde, at Christus var et Menneske!"

„Vilhelm!" udbrød den unge Pige, „tal ikke derom! jeg føler mig ulykkelig derved! det Hellige kan og vil jeg ikke skal drages ned til mig og Hverdagslivet. Det er min Natur, at jeg ved at tænke anderledes, end jeg har lært og mit Hjerte tillader mig, begaaer en Synd! det er profant! og tale I, paa denne Maade, mere om Religionen, saa forlader jeg Værelset!"

Moderen traadte i det Samme ind. „Festen er begyndt!" sagde hun. „Jeg har maattet udlevere min blankeste Sølvskilling! Kjender Hr. Thostrup den gamle Skik, der bruges paa denne Kant af Landet, naar her brygges Øl til Slaaegildet?

Et gjennemtrængende Skrig, som fra en Horde Vilde, lød i det Samme op til dem.

Vennerne gik ned.

Midt i det store Bryggers stod et Kar, rundtom dette dandsede alle Gaardens Piger, fra Meiersken og ned til Svinevogtersken; de jernbeslagne Træskoe raslede mod det ujevne Steengulv. De fleste Dandsende vare uden Troier, men med de lange Særkeærmer og den snevre Bul. Nogle skreg, Andre loe, det smeltede sammen i et Hyl, i det de, med hinanden ved Haanden, dandsede rundt om Karret, hvori Øllet skulde brygges.

Bryggerpigen kastede nu den blanke Sølvskilling deri, hvorpaa alle Pigerne, som vilde Mænader, reve Huerne af hinanden, og i bacchantisk Vildskab brødes om Karret. Derved skulde Øllet faae større Kræfter, virke mere berusende ved det forestaaende Slaaegilde.

Mellem Pigerne var en især mærkværdig ved sin stærke Bygning, sit lange, sorte Haar, der, da Huen var revet af, stod hende stridt om det røde Ansigt. De mørke Øienbryn vare sammengroede. Alle syntes at rase meest mod hende, og virkelig fik hun noget Vildt, som Dyret. Begge Arme hævede hun høit i Veiret, og med udspilede Fingre hvirvlede hun sig rundt.

„Det er hæsligt!" hviskede Otto. „De see Alle ud som Vanvittige!"

Vilhelm loe deraf. Den vilde Lystighed tabte sig i en lyksalig Latter. Pigen med de sammengroede Bryn lod Armene synke, men endnu laae det Vilde i hendes Blik, som det løse Haar og den afblottede Skulder end mere gjorde fremtrædende. Enten havde een af de Andre været uheldig med at kradse hendes Læbe, eller hun havde selv i bacchantisk Vildskab bidt den til Blods. Hun saae tilfældigt hen imod den aabne Dør, hvor begge Vennerne stode. Ottos Ansigt fortrak sig, som altid, naar Noget virkede ubehageligt paa ham. Hun syntes at gjætte hans Tanke og loe høit. Otto traadte til Side; det var, som forudfølte han, hvilken Skygge hiin Skikkelse engang vilde kaste ind i hans Liv.

Da han og Vilhelm derpaa traadte op til Sophie og Louise, fortalte han, hvilket ubehageligt Indtryk Pigen havde gjort paa ham.

„O, det er min Meg Merrilies!" udbrød Sophie. „Ja, finder De ikke, at hun, uagtet sin Ungdommelighed, har Noget af disse Walterscottske Hexe? Naar hun bliver ældre, vil hun blive ypperlig! hun seer ud til nogle og tredive, og tænk, hun skal ikke være mere end de tyve! hun er en sand Kjæmpe!"

„Stakkel!" sagde Louise. „Alle dømme efter det

Udvortes! hendes Omgivning er hende hadefuld, fordi, troer jeg, Øienbrynene ere groede sammen, og det skal være et Tegn paa, at hun er en Mare!*) de ere onde mod hende, og af den Klasse Mennesker, hun hører til, hvor kan man da vente, at hun skulde gjengjælde Haan med Godmodighed. Hun er blevet et Uvæsen, for ikke at blive et Skumpelskud. De vil selv om nogle Dage, naar vi skulle have Slaaegilde, see enhver af Pigerne faae sig en Dandser; den stakkels Sidsel kan pynte sig, saa meget hun vil, hun staaer dog alene. Det er rigtignok haardt, at blive født til et saadant Væsen."

„Den Ulykkelige!" sukkede Otto.

„O, det føler hun ikke noget til!" sagde Vilhelm, „hun kan ikke føle det, dertil er hun for raa, for nær de Umælende!"

---

*) I Thieles danske Folkesagn omtales denne Folke-Overtro. „Naar en Pige ved Midnat udspænder mellem fire Kjeppe den Hinde, i hvilken Føllet er, naar det kastes, og derpaa nøgen kryber der igjennem, da vil hun kunne føde Børn uden Smerte, men alle de Drenge, hun undfanger, blive Varulve, alle de Piger blive Marer." — De ere derved kjendelige om Dagen, at „Øienhaarene ere sammengroede over Næsen." Om Natten kommer hun ind gjennem Nøglehullet og sætter sig paa Brystet af den Sovende. Ogsaa i Tydskland findes samme. Grimm omtaler det og siger: „Sagt man zu dem drückenden Alp!

Trud komm Morgen,
So will ich borgen!

weicht er alsbald und kömmt am andern Morgen in Gestalt eines Menschen, etwas zu borgen."

X.

Waren nicht jung die Erbsen und frisch und wie Zucker die Wurzeln?
Und was fehlte dem Schinken, der Gänsebrust und dem Hering?
Was dem gebratenen Lamm, und dem kühlenden röthlichgesprengtem
Kopfsalat? War der Essig nicht scharf und balsamisch das Nußöl? —
— Nicht die Butter wie Kern, nicht zart die rothen Radieschen?
Was? —

Voss' Louise.

— —

„Hr. Thostrup skal see Kammerjunkerens gamle Gaard. Imorgen maae vi derover!"

Louise kunde ikke følge med, hundrede smaa Pligter bandt hende. Den stærkeste af alle var Strygning.

„Men det kan jo Stuepigen gjøre!" sagde Sophie, „kom dog med!"

„Men, naar Du nu seer Tøiet smukt og nydeligt i dine Skuffer!" sagde Louise, „saa tilgiver Du mig nok, at jeg blev hjemme!"

„Ja, Du er en velsignet Pige!" sagde Sophie, „Du fortjente, at Jean Paul skulde have kjendt Dig og gjort Dig udødelig i en af sine Bøger! Du fortjente den Lykke, at besynges af en saadan Digter!"

„Kalder Du det Lykke," svarede Søsteren, „at hele Verden vender sin Opmærksomhed paa En? det maa være ængsteligt, ulykkeligt! nei, langt bedre er det dog slet ikke at blive lagt Mærke til. Bring dem mine Hilsener derovre, og faae min Claudius tilbage! nu have de havt den et halvt Aar!"

„Det er Halvdelen af min Søsters Bibliothek, de have beholdt!" sagde Sophie leende til Otto. „De maa vide, hun har kun to Bøger: „Mynsters Prædikener" og „Wandsbeckerboten"!"

Vognen rullede afsted gjennem den store Kastanie-Allee.

„Der paa Høien, tæt ved Skoven, har jeg været Elverpige," sagde Sophie. „Jeg var ikke confirmeret; her vare Fremmede paa Gaarden, de spadserede i det smukke Maaneskin gjennem Skoven. To af mine Veninder og jeg hoppede ud paa Høien, toge hinanden i Hæn-

derne og dandsede rundt. Dagen efter fortalte to af Sognefolkene til Præsten om tre hvidklædte Elverpiger, som havde dandset paa Høien i Maaneskin. Elverpigerne vare vi, men at vi i Ryggen vare hule som et Deitrug, og at Høien skinnede som Sølv, det var deres egen Opfindelse."

„Og i den Eeg," udbrød Vilhelm, „skjød jeg, som Dreng, den første Fugl, der faldt for mit Skud. Det var en Krage. Den fik en overordentlig god Begravelse!"

„Ja, under min Søsters Grædepiil!" sagde Sophie. „Vi begravede den i en gammel Chapeaubas, der var besat med hvide Sløifer. Graven var pyntet med Pionblade og gule Lillier. Jeg bar Liget, Vilhelm, der var en lang Dreng, holdt Talen, og Louise strøede Blomster."

„I vare nogle smaa Narre!" sagde Moderen. „Men see I, hvem der kommer?"

„O, min lille Dickie, min Dverg fra Kenilworth!" udbrød Sophie, idet en lille, puklet Mand, med tynde Been og et gammelagtigt Ansigt, nærmede sig. Han var bondeklædt og havde paa Ryggen en lille Randsel af rødt Kalveskind, hvor Haarene vendte ud; i denne bar han sin Violin.

„Hedder han Dickie?" spurgte Otto.

„Nei, det er Spøg af Sophie!" svarede Vilhelm. „Hun skal nu altid romantisere skikkelige Folk. Han hedder slet og ret: „Musikanti." Fynboen, veed De, italieniserer de fleste Navne. Ellers hedder han ogsaa Peer Krøbling!"

„De skal høre hans Toner!" sagde Sophie. „Han er Nummer Eet i Overmorgen, naar vi have Slaaegilde. Han kan Musik, som neppe De kjender; han spiller Dem baade „Skomagerdandsen" og „Kirsebærsuppen;" saadanne Dandse have Folkene her til Lands!"

„Nu ere vi ude af mine Jorder og inde paa Naboens!" sagde den gamle Frue. „De vil faae en ægte gammel Gaard at see!

„Nu gad jeg nok vide," sagde Sophie, „hvad Hr. Thostrup vil synes om Beboerne. Kammerjunkeren kjender De, han er en fortræffelig Landmand. Hans Søster derimod er lidt egen; hun er nu af de Mennesker, som altid, selv med deres bedste Villie, sige Folk Ubehageligheder. Det har hun et sjeldent Talent for. De vil nok erfare det. Men hun mener det ikke saa slemt. Hun kan ogsaa gjøre Løier! tak De Gud, at De ikke bliver der Natten over, ellers skulde De see, hvad hun og Jomfruen kan finde paa!"

„Ja, det er min Veninde, Jomfruen!" sagde Vilhelm. „De skal see hendes Snæske med alle Curiositeterne. Den Æske spiller en stor Rolle; den tager hun altid med, naar hun er i Besøg; den maa frem for Conversations Skyld, og saa bliver Alting seet igjennem og gaaer rundt. Jo, der er nydelige Ting: en lille Trillebør med Naalepude paa, en Sølvfisk med Hovedvand i, og den lille Alen af et Silkebaand!"

„Ja og Ravhjertet!" sagde Sophie, „den lille Napoleon af støbt Jern og saa Officeren, der er klistret paa Bunden; det skal være vor gode Ven i Odense, betroede hun mig sidst."

„See, hvor smukt Kammerjunkeren har ladet sætte Steengjerde!" sagde den gamle Frue, „og hvor Kirsebærtræerne staae godt! det er en driftig Mand!"

De nærmede sig Haven. Den var i gammel fransk Smag med stive Alleer, Pyramider af Buxbom og hvidmalede Steenfigurer; Satyrer og Gudinder tittede frem fra det Grønne. Nu saae de et høit Taarn med Spiir, og snart laae hele den gamle Gaard foran dem. Vandet var ledet ud af de brede Voldgrave, hvor Piletræerne med bøiede Kroner og afblottede Rødder stode i det varme Solskin; en Mængde Karle vare i fuld Beskjæftigelse med at rense Gravene for Dynd, der paa Trillebøre bragtes op paa begge Siderne.

Man kom strax ind i Hovedgaarden; Længer og Udhuse laae til den modsatte Side. En Brimmel af Hunde styrtede gjøende om Vognen, alle mulige Racer,

fra den store danske Hund, som Pariserne kjende, til Forvalterens lille Mops, der havde blandet sig i dette Selskab. Her stod Mynden med sine alenlange Been, og Grævlingehunden med de smaa korte; alle Nuancer saae man, og hver havde sin egen melodiske Gjøen. Et Par Paafugle med udbredte brogede Haler oploftede paa samme Tid et Skrig, der maatte gjøre Indtryk. Den hele Gaard havde et paafaldende Strøg af Reenlighed; Græsset var luget mellem Stenene, Alt feiet og stillet i en bestemt Orden. Foran Hovedtrappen voxte fire store Lindetræer; fra deres Ungdom bøiede med Kronerne mod hinanden, og derpaa stivtbeskaarne, dannede de to store Æreporte, som nu grønnedes Vaar og Sommer. Til Høire stod paa en opreist Bjelke, der var tilhugget og formet som en Søile, et smukt malet Dueslag, og rundtom flaggrede og kurrede de brogede Beboere. Høistjerten spredte sin Hale omkap med de skrigende Paafugle, og Kropperten reiste sig paa sine lange Been og brystede sig, som om den med en fornem Mands Mine vilde byde de Fremmede velkommen.

Kun det brunrøde Tegltag og de blankpolerede Ruder tydede paa det Moderne; Bygningen selv, lige fra Steenvinduesskarmene til det gammeldags Taarn, man traadte ind igjennem, forkyndte det Antike. I den hvælvede Forstue stode to mægtige Skabe; den Masse af Træ og de kunstige Udskjæringer deri vidnede om deres høie Alder. Over Døren var hæftet et Par Hjortetakker med ti Ender.

Kammerjunkerens Søster, Frøken Jakoba, en Pige paa nogle og tredive, hverken feed eller mager, men med en forunderlig Blanding af Jovialitet og Tværhed, traadte dem imøde. Hun syntes meget glad over Besøget.

„Ja, De er jo kommet herover!“ sagde hun til Vilhelm. „Jeg troede, De havde nok at gjøre med Deres Examen!“

Vilhelm smilte og forsikkrede, at man maatte opfriskes lidt efter den megen Læsning.

„Ja, De læser nok en god Støvle!“ sagde hun, og

vendte sig meget venligt mod Sophie. „Ih, Gud, Frøken,“ udbrød hun, „hvor Solen er faldet paa Deres Næse! det seer sælt ud! kjører De ikke med Slør? De, som ellers seer saa godt ud!“

Otto var hende fremmed, han slap for Ubehageligheder. Hele Dagen skulde de tilbringe her, meente hun; men Mama talte om at være hjemme igjen til Middag.

„Det bliver der ikke noget af!“ sagde Jakoba. „Jeg har ventet Dem, og nu have vi lavet Mad og gjort Anstalter; al den Uleilighed ville vi ikke have for ingen Ting. Den aparte Mad er for Deres Skyld, og saa skal De ogsaa spise den!“ Dette blev imidlertid sagt i en saa godmodig Tone, at selv en Fremmed vilde ikke være blevet fornærmet derved. Kammerjunkeren var ude i Marken at see til sin Hør, han vilde snart komme tilbage. Junker Vilhelm kunde imidlertid føre Hr. Thostrup om; „han havde jo ikke Andet at bestille!“ sagde hun.

Ingen af dem maatte imidlertid være i Dagligstuen, der var saa trist! Væggene vare ogsaa endnu fra gammel Tid betrukne med sortmalet Kalveskind, hvorpaa vare aftrykte forgyldte Blomster; nei, de skulde ind i Salen, der var moderniseret, siden Fruen sidst var her. Den gamle Kamin med det udskaarne Træværk var skaffet bort og en smuk Flisekakkelovn sat der i Stedet. Væggene havde faaet nye Betræk fra Paris: alle denne Byes smukkeste Bygninger havde man at see paa, Notre Dame, Saint Sulpice og Tuilerierne. Lange røde Gardiner, kastede over forgyldte Stokke, hang om de høie Vinduer. Alt dette blev beundret.

„Jeg holder dog mere af den antike Dagligstue,“ sagde Sophie, „den gamle Kamin og det Kalveskinds Betræk; man lever ordentligt ind i Riddertiden!“

„Ja, De har nu altid været lidt fjantet af Dem!“ sagde Jakoba, og formildede sin Tale med et Smiil og et Haandtryk. „Nei, Salen her liver mere op! ak!“ udbrød hun i det Samme, „der har Tine nu sat sin Syæske i Vinduet! det er en Uorden.“

„O, er det den berømte Æske med alle Narrestregerne?" spurgte Vilhelm leende og greb efter den.

„Der er hverken Narre eller Narrestreger i!" sagde Jakoba. „Ja, see Dem kun i Speilet paa Laaget, kanskee De dog finder een af Delene!"

„Ikke grov, min Frøken!" sagde Vilhelm, „jeg er akademisk Borger!"

Nu traadte Kammerjunkeren ind; han var i samme Ridehabit, i hvilken vi gjorde hans Bekjendtskab. Han havde besøgt sit Hø og sin Havre, seet til dem, som satte Gjærde, og været i Plantagen. Det havde været en varm Formiddag. „Naa, Frøken Sophie!" sagde han, „saae De, hvor jeg rydder op om Gaarden? det koster mig over femtenhundrede Rigsdaler, og det er dog Gaardens Bønder, der muddre. Men jeg faaer og en delikat Modding, den er saa feed og lækker, at det er en Lyst! — Men, Jakoba, hvor bliver Caffen af?"

„Lad dem først komme ret ind af Døren!" sagde Jakoba. „De have vel nok faaet Lidt, før de tog hjemmefra. Lad mig passe Fruentimmersagerne, og tag Du Dig af Herrerne, at de ikke staae og kjede sig!"

Kammerjunkeren førte Vennerne op ad den hvirvlede Steentrappe i det gamle Taarn.

„Alt solidt og godt!" sagde han, „saaledes bygge vi ikke nu! Skydehullerne her tæt under Tagskjægget ere alt i min salig Faders Tid murede til. Men see her, hvilket Tømmer!"

Det hele Loft syntes et heelt Kjæmpeskelet af Bjelker, den ene krydsede den anden. Paa hver Side heroppe var et hvælvet Kammer med en muret Kamin; rimeligviis havde man benyttet disse Værelser som Vagtstuer; fra begge gik, mellem Bjelkepallisaderne og den brede Muur, en Slags Vægtergang.

„Ja her," sagde Kammerjunkeren, „har de havt et godt Udkig, naar Fjenden kom. See igjennem min Kikkert! man har her for sig hele Landet fra Vissenberg til Munkebobanke, Beltet og Svendborg Høider. See kun! det er klar Luft, vi see baade Langeland og Sjæl=

land. Her kunde man 1807 have betragtet den engelske Flaade!"

De stege alle Tre op ad den smalle Stige, forbi det store Uhr, hvis Lodder ved et Fald maatte sprænge Steentrappen, og snart sad Herrerne paa det høieste Punkt. Kammerjunkeren laante ogsaa Kikkerten, stillede den og udbrød:

„Tænkte jeg det ikke nok! har man ikke Øie med dem, saa sjaske de. Ja, vi see det nok! der have nu de, der sætte Gjærde, fat i Pigerne! ingen Ting bestille de. Ja, de troe ikke, jeg sidder i Taarnet og seer dem!"

„Det er et farligt Vaaben, slig en Kikkert!" udbrød Vilhelm, „De kan kige paa Folk, naar man mindst venter det. Tillykke ligger vor Gaard skjult bag Skoven, vi ere da sikkre!"

„Javist, min Fa'er!" svarede han, „men Yderkanten af Haven har vi. Saae jeg ikke der ifjor ganske tydeligt Frøken Sophie, hvor hun pillede Rønnebærrene i sin lille Kurv. Jeg vidste da, hun havde Kunster for; hun troede ikke, jeg sad og saae de nydelige Spring, hun gjorde!"

De traadte ned fra Taarnet og gik igjennem den saakaldte Riddersal, hvor mægtige Bjelker, lagte ved Siden af hinanden, bar Loftet. I hver Ende af Salen var en stor Kamin med paamalede Vaaben; nu brugtes Salen som Kornloft; man maatte over en Korndynge, for at komme ind i den saakaldte Herskabsstol i det lille Kapel, der ikke længere benyttedes til Gudstjeneste.

„Her kunde jo blive et kjønt lille Kammer," sagde han, „men vi have nok, og saa lader jeg det staae for Kuriositeten! Den Maane der er sine Penge værd!" han pegede op paa Hvælvingen, hvor Maanen var afbildet, som en rund, hvid Skive, i hvilken nok saa naivt Maleren havde ridset en Mand med et Bundt Kaal paa Ryggen; en tro Fremstilling af Almuetroen om de sorte Pletter i Maanen, at disse skulle være en Mand, vor Herre satte derop, fordi han stjal sin Naboes Kaal. — „Det store Billede, der hænger til Høire," sagde han,

„er Fru Ellen Marsviin; jeg kjøbte Stykket paa en Herregaards Auction. Een af Bønderne bød paa det; jeg spurgte, hvad han vilde med det store Skrammel, han kunde jo ikke faae det ind af sine Døre. Men veed De, hvad for en Speculation han havde? Den var ikke saa gal! Seer De, det malede Lærred skyder saa deiligt Vand; saa vilde han derfor af Skilderiet lade sig gjøre et Par Buxer til at gaae bag Ploven med i Regnveir, de vilde holde Regnen ude; men jeg syntes dog, jeg maatte forpurre, at den høiagtede Fru Ellen Marsviins Portrait kom i saadan en Ramme. Jeg kjøbte hende; nu hænger hun der, og seer ordentligt ganske fornøiet ud. Bonden fik sig en Ridder, maaskee en af mine egne Forfædre, der nu blev skaaret itu til Beenklæder. See, det har man af at lade sig male!"

„Men Skabet der i Pillen?" spurgte Otto.

„Ja, deri har vist Bibel og Bønnebog ligget. Nu har jeg der, hvad jeg kalder Mundgodt for Cancellieraad Thomsen: gamle Offerknive, Kiler og Ringe, som jeg har fundet i Hestemosen og oppe i Høiene; det var ikke et Qvarteer under Grønsværen, vi fandt Potte ved Potte. Et lille Steenhegn om hver, en flad Overlægger-Steen, saa havde vi Potten med brændte Kjæmpebeen og en lille Knap eller et Knivsblad. De bedste Ting have de alt faaet i Kjøbenhavn, og kommer Cancellieraaden, saa tager han, Gud døde mig, Klatten med. Det er da ogsaa min Mening, for jeg har ingen Brug for det!"

Efter Caffebordet blev spadseret i den gamle Have. Opmuddringen nøiere beskuet, Melkestuen og Svinestien besøgt, den nye Tærskemaskine beskuet. Men nu skulde ogsaa det russiske Dampbad prøves, „der var fyret i!" men det endte med, at kun Kammerjunkeren selv tog Nytten af det. Middagsbordet var dækket, da han kom tilbage. „Men her er jo Mangler!" udbrød han, gik igjen ud af Værelset, og kom strax tilbage med to store Blomsterbouquetter i Ølglas og stillede disse paa Bordet. „Hvor Frøken Sophie spiser, maa der pyntes med Blomster! men vi kan rigtignok ikke lægge Krandse, som

De!" han satte sig ved Bordenden, og vilde, som han udtrykkede sig: være Præsident Lars! de havde havt Wandsbeckerboten et halvt Aar i Huset, og det maatte jo behage Frøken Sophie, at man forraadte Lecture. Den Lars og de Blomster vare her ligesaa meget, som i Syden en Serenade under den Skjønnes Vinduer.

Da mod Aften Vognen holdt for Døren til Hjemreisen, stod Otto endnu og beskuede nogle gamle Indskrifter, der vare indmurede i Taarnbygningen.

„Det kan De komme over at see en anden Dag!" sagde Jakoba, „nu maa De gjøre lidt Gavn!" og hun rakte ham Damernes Kaaber.

Med Løfte om Gjenvisit, og under Hundenes Afskedsgjøen, rullede Vognen afsted.

„Jeg er virkelig forelsket i den gamle Gaard!" sagde Sophie.

„Kammerjunkeren vinder meget, ved at man kommer til at kjende ham!" sagde Otto.

De vare nu ved det yderste Hjørne af Haven. En Blomsterregn fløi over dem og Vognen. Kammerjunkeren, Jakoba og Jomfruen havde skudt Gjenvei og tilvinkede endnu et Farvel, i det de kastede Hyazinter og Levkoyer over dem. Jakoba styrede med øvet Haand, som Tegn paa Venskab, en stor Nellike lige ind i Ansigtet paa Otto. „Lev vel! lev vel!" lød det gjensidigt, og Vognen rullede afsted, mens Aftenklokken ringede fra Kirkebyen, thi det var ved Solens Nedgang.

XI.

„Dandser og tramper,
Saa Skosaalerne falder a'!"

Dansk Almuesang.

Næste Dag skulde det omtalte Slaaegilde finde Sted. Det var Høhøsten, som bragte denne Lystighed.*)

I den indre Gaard, under aaben Himmel, tre Eftermiddage i Træk, skulde Ballet staae. Langs Væggen blev, paa nogle Brændeknuder, lagt raae Planker, som saaledes dannede Bænke. I de to Hjørner af Gaarden stode to Tønder med det nyligt bryggede Øl, der havde faaet mere Malt, end sædvanligt, og desuden jo ved Sølvstillingen og Pigernes magiske Dands om Karret var bragt til sjeldne Kræfter. En stor Trækande, som rummede flere Potter Brændeviin, var stillet op paa et Bord; Hyrden, der passede Blegen, blev som en Slags Skaffer anbragt ved Skjænken. En Brødkone fra Nyborg, med friskt Hvedebrød, rullede ind i Gaarden og opslog der sin Disk, hvor de kunde kjøbe; thi det var kun Drikkevarer, de fik frit.

Parviis kom de nu ind i Gaarden. Karlene vare deels i Trøier, deels i lange Frakker, som naaede til Anklerne. Fra Vestelommen fremstak en lille Bouquet af Buskneliker og Ambra. Pigerne bare deres „Lugtekost," som de kaldte den, i det siirligt sammenlagte Lomme-

---

*) Stavnsbaandet er vel løst, men Bonden er ikke ganske fri, og kan ikke være det. For Huus og Jorder maa han give en Tribut, og denne bestaaer i Arbeide; det kan da træffe sig, at hans eget maa hvile for Herskabets; Vognen, han lod spænde for, til at hjembringe sin egen Sæd, maa, om det befales, kjøre til Herremandens Mark og der gjøre Tjeneste. Det er saaledes en Slags Skat, han betaler, og for dens tro Erlæggelse fornøies han med et Høst- og Slaaegilde, ved hvilket sidste han faaer et vist Qvantum af Brændeviin, og af Øl saameget, han vil drikke. Dandsen staaer sædvanlig midt i Gaarden, og de Dandsende maae selv betale deres Musikanter.

tørklæde. Toget blev anført af to Spillemænd, et ganske ungt Blod, kjoleklædt, med stivt Halsbind, og den bekjendte Peer Krøbling, „Musikanti,“ som han kaldtes. De spillede samme Stykke, men hver paa sin Maade. Godt og gammelt var det.

Nu begyndte en Lodtrækning om, hvo der skulde dandse udenfor Herskabets Dør, og hvo der skulde dandse udenfor Forvalterens, derpaa trak igjen hvert Partie Lod om Spillemændene. Pigerne satte sig i Rad paa Bænkene og bleve der valgte. Galanteriet svarede til Balsalen, den haarde Steenbro. Græsset var jo ikke engang luget af; men det vilde nok gaae, naar de havde dandset der den første Dag. „Naa, hvo'd'n sidder Du?“ *), sagt med en halvfortrædelig Venlighed, var Indbydelsen, og en saadan gjaldt for syv Dandse. „Du skal ette være kyv i Græverne!“ **) lød det, og nu bevægede sig Størstedelen phlegmatisk rundt, som i Søvne eller til en tvungen Dands; Pigen med Øinene stivt hæftede paa sine egne Fødder, Karlen med Hovedet paa den ene Side og Øinene i lige Retning paa hendes Korsklæde. Et Par af de Raskeste viste vel et Slags Livlighed ved vældigt at trampe i Steenbroen, saa Støvet stod rundt om dem. Det var en Glæde! en Glæde, som i flere Uger havde beskjæftiget dem, men endnu havde Glæden ikke ret arbeidet sig ud; „det kom nok!“ sagde Vilhelm, som med Søstrene og Otto havde taget Plads ved det aabne Vindue. —

De Gamle holdt sig imidlertid til Øltønderne og til Brændevinen. Denne sidste blev ogsaa presenteret Pigerne, og de maatte idetmindste nippe til den. Vilhelm opdagede snart de smukkeste af dem, som sad, og til disse

---

*) „Naa, hvorledes sidder Du?“

**) „Du skal ikke være kjed af Greverne!“ En fynsk Bonde-Talemaade, der betyder: ikke være bedrøvet. Muligt forstaaes ved Greverne, Fedtegrever, en Mad, som ved Indslagtning gives Folkene, og som de let blive kjede af, hvorfor det siden er gaaet over til at betegne noget Ubehageligt.

kastede han Roser ned. Pigerne sprang strax til for at opsamle Blomsterne, men Cavalererne vilde ogsaa have dem, og de vare stærkere; derfor stødte de med Kjækhed Damerne til Side, saa et Par af disse satte sig ved det ned paa Steenbroen og fik ingen Roser; det var en lystig Spøg; „Du er en vov Een! dæn fal dei paa Hæren, o Du ku dou ette ta'en!“ *) sagde den første Elsker til sin Dame og stak nu Rosen i Vestelommen.

Alle fik dandset, alle Pigerne, selv Børnene, de sprang jo om ude paa Broen og sang selv dertil; kun Een stod forskudt: Sidsel med de sammengroede Øienbryn, hun smiilte, loe høit, Ingen blev hendes Dandser. Da rakte Peer Krøbling Violinen til een af de unge Karle, og bad ham spille, thi han vilde ogsaa „øire“ Benene lidt. Pigerne trak sig tilbage og sladdrede med hinanden; men Peer Krøbling skred roligt fremad hen til Sidsel, slog Armene om hendes Sider, og de dandsede en hvirvlende Dands. Sophie loe høit derover, da fæstede Sidsel sit sælsomme Blik ondt og gjennemborende paa hende. Otto saae det, og Pigen var ham dobbelt modbydelig og afskrækkende. Alt som det mørknedes, blev Forsamlingen livligere, de to dandsende Partier smeltede sammen i eet. Siden da det blev mørkt, da Øltønderne vare tomte, Kanden fornyet og igjen gjort tom, vandrede de parviis syngende bort. Nu begyndte først Glæden, Øllets mægtige Virkning. Nu spadserede de i Skoven, fulgte hjem, som det kaldtes; det blev en Vandring til den lyse Morgen.

Otto og Vilhelm vare gaaet ud i Alleen, og dem tilraabtes et taknemmeligt Godnat for den lystige Eftermiddag.

„Nu virker Trolddommen!“ sagde Vilhelm, „Øllets magiske Kraft! Nu begynder Bacchanalet! rækker De den smukkeste Pige Haanden, hun giver Dem strax Hjertet!“

*) „Du er en daarlig Een! den faldt dig paa Skulderen, og Du kunde dog ikke tage den!“

„Skade," svarede Otto, at Nordens Mænader kun have det Dyriske tilfælles med Sydens!"

„See, der gaaer den smukke Smededatter," udbrød Vilhelm, „hende, jeg kastede den bedste Rose til. Hun har faaet sig to Kjærester, een under hver Arm!"

„Ja, der gaaer hun!" grinede en qvindelig Stemme tæt ved. Det var Sidsel, som sad paa Fodtrinet af Stenten, næsten skjult i det Mørke, som Træerne og Gjærdet forøgede.

„Har hun ingen Kjæreste, Sidsel?" spurgte Vilhelm.

„Hi, hi, hi!" grinede hun, „Hr. Baronen og den anden Herre søge vel ogsaa efter een! Er jeg deilig nok? I Mørke ere alle Katte graae!"

„Kom!" hviskede Otto og drog Vilhelm bort fra hende. „Som en Ulykkesfugl sidder hun der ved Gjærdet!"

„Hvilken Forskjel!" udbrød Vilhelm, idet han fulgte, „ja hvilken forbausende Forskjel mellem dette Udyr, ja selv mellem de andre Piger og den smukke Eva. Hun er vist, som de, født i samme Armod, i samme Omgivning; og dog ere de som Nat og Dag; hvilken Sjæl er ikke givet Eva, hvilken medfødt Adel! det maa dog være mere, end et blot Naturspil!"

„Lad bare ikke Naturen faae Spil med Dem!" sagde Otto smilende og hævede Haanden. „De taler tidt om Eva!"

„Her var det Ideeassociation," svarede Vilhelm. „Contrasten vakte Erindringen."

Otto kom paa sit Værelse; han aabnede Vinduet i den maaneklare Nat. Fra Skoven, nær derved, lød Latter og Sang over til ham. Det var de unge Karle og Piger, som vare muntre paa deres Vandring. Otto stod stille og tankefuld ved det aabne Vindue. Maaskee var det Maanen, som gjorde hans Ansigt saa blegt. Hvad tænkte han paa? Afreisen maaskee! Kun een Dag endnu vilde han blive her, hvor han følte sig som hjemme; men Reisen gik jo til det egentlige Hjem, til Bestefaderen,

Rosalie og den gamle Præst, som Alle holdt af ham. Otto stod lyttende og taus. Vinden bar Sangen tydeligere over fra Skoven.

„Det er deres Glæde, deres Lykke!" sagde han. „Den skulde ogsaa være blevet min!" laae der i det Suk, han udaandede. Hans Læber bevægede sig ikke; det var kun hans Tanke, der talte sit stumme Sprog. „Jeg skulde have staaet paa samme Punkt som disse; min Sjæl have været bundet i Støvet! og dog havde den været den samme, jeg nu har, som vil omfatte alle Verdener! den samme, begavet med denne Stolthedsfølelse, som driver mig frem til Daad og Virken! Min Skjæbne svævede mellem at vorde een af disse eller stige til hines Kreds, Verden kalder den høiere. Taagebilledet sank ikke ned i Mosedyndet, men steg op i den høie, forfriskende Luft. Og er jeg lykkelig derved?" Hans Øie stirrede stivt ind i Maanens oplyste Skive. To tunge Taarer rullede over hans blege Kinder. „Uendelige Almagt! Du er til! Du styrer Alt! paa Dig vil jeg stole!"

Et sorgmodigt Smiil gik over hans Læber, han traadte tilbage i Værelset, foldede sine Hænder, bad og følte Ro og Hvile.

XII.

De Reisende rulle i Verden hen,
Liig Rosenblade i Strøm.
Det Svundne kommer ei meer igjen;
Snart er det en gammel Drøm.

B. S. Ingemann.

Næste Dag, den sidste for Ottos Afreise, spadserede han og Vilhelm i Haven, da kom Sophie med en Krands, flettet af Egeblade; den var bestemt for Otto, nu skulde de jo miste ham.

„Sophie kommer neppe saa tidlig op imorgen!" sagde Louise, „hun maa idag give Dem sin Krands; jeg, veed De nok, mangler ikke ved Caffebordet, der skal jeg da bringe Dem min Bouquet."

„Jeg skal gjemme den og Krandsen, til vi sees igjen! de ere Vignetter til min smukke Sommerdrøm. Naar jeg nu sidder igjen i Kjøbenhavn, naar Regnen pladsker og Vinteren begynder at komme med Kulde og Graat, vil Fyen staae for mig med grønne Skove, Blomster og Solskin; jeg vil synes: saaledes er der endnu. Krands og Bouquet ere kun visnede, fordi de ere her hos mig i Vinterkulden!"

„I Kjøbenhavn mødes vi!" sagde Sophie.

„Og jeg seer Dem med Svalerne," sagde Louise, „naar mine Blomster springe ud, naar vi faae varmt Solskin igjen! De hører for mig Sommeren til, ikke den kolde, rolige Vinter!"

Tidlig næste Morgen var dog Sophie ved Caffebordet. Det var til Ære for Otto. Mama viste sig, da Vognen holdt for Døren; Vilhelm vilde gjøre Følgeskab med til Odense. Det blev altsaa en dobbelt Afsked, her og der.

„Altid blive vi Venner! trofaste Venner!" sagde Vilhelm, da de skiltes.

„Trofaste Venner!" gjentog Otto, og rullede afsted mod Middelfart; saalangt skulde Mamas egen Vogn bringe den fortræffelige Otto. Vilhelm blev tilbage i Odense, hans Kudsk kjørte Otto, og der blev sladdret paa Veien. De passerede ved Vissenberg de høie, skovgroede Bakker, der have faaet Navn af de fyenske Alper. Sagnet fortæller her om Røvere, som havde dybe Gange ind under Landeveien, hvor der hang Klokker, som ringede, naar Nogen kjørte forbi. Endnu betragtes Beboerne her med mistroiske Blikke. Vissenberg synes et Slags „Itri"*) mellem Kjøbenhavn

*) „Itri," Fra-Diavolos Fødeby, ligger i det Neapolitanske, paa Landeveien mellem Rom og Neapel. Beboerne ere, ikke uden Grund, mistænkte for at være Røvere.

og Hamborg. Ved Kirken her laae fordum en Steen, paa hvilken Knud den Hellige skal have hvilet sig, da han flygtede for de oprørske Jyder. I Stenen blev Spor, hvor han havde siddet. Den haarde Steen var blødere, end Oprørernes Hjerter.

Disse og lignende Sagn vidste Karlen, som kjørte, at fortælle; han var jo barnfødt der i Egnen, dog ikke i Vissenberg selv, hvor de gjorde falske Sedler*). Ethvert Sagn vinder i Interesse, naar man hører det paa Stedet, som det knytter sig til. Fyen er især riig paa slige Fortællinger.

Hiin Kjæmpehøi reiser sig ved Juletid paa fire røde Pæle, og man seer da Troldenes Dands og Lystighed derinde. Gjennem den Bondegaard kjører hver Nat en gloende Kareth med kulsorte Heste. Hvor vi nu see en Dam med Siv og Rødder, laae engang en Kirke, men den sank, da Ugudelige vanhelligede den; endnu høre vi ved Midnat deres Suk og Poenitence-Psalmer.

Vel sammenblandede Karlen enkelte Sagn, der hørte hjemme til andre Kanter af Landet, vel gjorde han smaa Spring og indblandede sine egne Tanker, men Otto hørte med megen Interesse. Om Herskabet hjemme paa Gaarden blev der da ogsaa talt.

„Ja, de ere afholdte!" sagde Karlen; „Herren kan troe, at vi rigtigt skjønne paa dem!"

„Og hvo er nu bedst af de unge Damer?" spurgte Otto.

„Ja, Frøken Louise vil enhver Mand bedst være tjent med!" svarede Karlen.

„Frøken Sophie er smukkere!" sagde Otto.

„Ja, hun er ogsaa meget god, hun er nu saadan Lærd! hun kan Tydsk, kan hun! hun kan ordentlig gjøre Comedie! jeg har engang med de andre Folk faaet Lov at være deroppe i Stuen; vi stode bag ved Herskabet; hun gjorte det ikke saa galt endda!"

*) For en Deel Aar siden greb man i Vissenberg en Bande, som gjorde falske Bancosedler.

Ihvormeget de gamle Sagn interessrede Otto, det syntes dog, som han hellere hørte den simple Karls Raisonnement over Familien, der var blevet ham saa kjær. Tale og Tanke bevægede sig om Gjenstandene der. Vilhelm var og blev ham dog kjærest; han erindrede, med hvilken Mildhed han havde rakt ham Haanden til Forlig, da han selv stødte ham fra sig. Som en smuk, kort Drøm syntes alt nu de glade Sommerdage her, det hele Besøg.

Der laae en Trang hos Otto til at udtale sin Forbindtlighed; selv Stoltheden, der var et Grundtræk i hans Characteer, bød ham det. Vilhelms Hengivenhed, hans Ønske om varigt Venskab syntes Otto at maatte belønne; derfor var det vist, at han i det Par Ord, som han før Overfarten over Lille-Belt gav Karlen med tilbage, tilføiede: „Vilhelm, vi sige herefter Du til hinanden, det er meer fortroligt!" — „Han er den Første, jeg har givet mit Du!" sagde Otto, da Brevet var afsendt. „Det vil glæde ham! jeg er da ogsaa engang kommet ham imøde, men han fortjener det!"

Faa Øieblikke efter fortrød det ham igjen. „Jeg er dog en Nar, som de Andre!" sagde han og ønskede at kunne tilintetgjøre Papiret. Han kaldtes ombord. Lille-Belt er kun en Flod mellem Landene; snart var han paa jydsk Grund, og Pidsken smeldede og Hjulene gik, som Lykkens, op og ned, dog altid fremad.

Seent paa Aftenen kom han i Herberg. Fra det eensomme Værelse fløi Tankerne i modsat Retning, snart til Bedstefaderens stille Gaard mellem Klitterne, snart til det livlige Herresæde i Fyen, hvor de nye Venner boede. Han havde aabnet sin Kuffert og fremtaget, hvad der laae øverst, Krandsen med Egebladene, og den smukke Bouquet, han fik denne Morgenstund.

De Fleste paastaae jo, at hvad man tænker meget paa, derom drømmer man om Natten; Otto maa da have tænkt meget paa Vesterhavet, thi det var om dette og ei om de unge Damer, han drømte hele Natten.

XIII.

„Lynglærken kun Gravmelodier sjunger."
S. S. Blicher.

Den jydske Halvøe eier ikke blot de samme Naturskjønheder, som Sjælland og Fyen frembyde: deilige Bøgeskove og duftende Kløvermarker tæt ved den salte Søe; men den eier tillige en vild, en øde Natur i de lynggroede Heder og vidt udstrakte Moser. Øst og Vest ere forskjellige som det grønne saftfulde Blad og den hvidgraae Tang paa Strandbredden. Fra Marselisborg-Skove til Skovene Syd for Kolding-Fjord er Landet riigt og blomstrende: det er den danske Natur i sin Storhed. Her hæver „Himmelbjerget" sig med sit Vildnis af Krat og Lyng, og herfra seer man mod Vest det rige Landskab med Skove og Indsøer.

Landets Vestkyst derimod staaer uden Træer, uden Buske, kun med hvide Sandbanker ved det stormende Hav, der pidsker med Sandflugt og skarpe Vinde den døde, sørgelige Kyst. Mellem disse Contraster, som Øst- og Vestkyst frembyde, Hesperien og Siberien, ligger den store, lynggroede Hede, der fra Lyneborgs Sand strækker sig til Skagens Rev. Intet Hegn viser her de begrændsede Eiendomme. I de krydsende Hjulspor maa Du søge Viveiene. Forknyttede Ege med hvidgrønt Mos til de yderste Grene voxe henad Jorden, som frygtede de for Storm og Havgusser. Som et nomadisk Folk, men uden Hjorder, drage her de saakaldte Natmænds-Folk om, med deres indbyrdes Sprog og Ceremonier. Pludseligt viser sig midt i Hedeørkenen en Coloni, et andet fremmed Folk, tydske Udvandrede, som ved Vindskibelighed nøde den magre Egn til Frugtbarhed.

Fra Veile vilde Otto lægge Veien op over Viborg, som den lige og korteste, til Bedstefaderens Gaard, der laae mellem Nissumfjord og Lemvig.

De første Tuer med Lyng tiltalte ham som kjære Barndoms Venner. De smukke Bøgeskove laae bagved,

Hedestrækningen begyndte, men Heden var Otto kjær; det var denne Natur, der stod som Grundlag for mange kjære Erindringer.

Landet høinede sig meer og meer, med brune, uoverseelige Høie. Huse og Gaarde bleve sjeldnere, Kirsebærhaverne forvandledes til Kaalplantninger. Kun paa enkelte Pletter var Lyngen borte, og her stod Græs, men lavt, som var det Mosarter, eller som den grønne Andemad paa Dammene; her samlede Fuglene sig i hundredeviis og flagrede qviddrende op, idet Vognen rullede forbi.

„I vide at finde den grønne Plet paa Heden og at være lykkelig ved den!“ sukkede Otto. „Kunde jeg kun ligne Eder!“

Længer borte hævede sig nøgne Høie, uden Lyng, uden Agerland, Ahlen skinnede bruun og guul i de høie Skrænter. En lille Dreng og Pige vogtede Faar tæt ved Veien; Drengen blæste Rørfløite, Pigen sang en Psalme, det var den bedste Sang, hun vidste at bringe den Reisende, for at faae en lille Gave.

Dagen var varm og smuk, Aftenen bragte Taage, den kolde Havgusse, der dog inde i Landet taber af sin Styrke.

„Det er Velkomstkys fra Hjemmet!“ sagde Otto. „Havfruens Dødskys! i Fyen kaldes det Elverpigens!“

Man har i de sidste Aar sendt flere fattige Børn over til Alheden, at de, istedetfor at blive kjøbenhavnske Kjæltringer, kunne blive ærlige jydske Bønder. En saadan Dreng fik Otto til Kudsk. Drengen var meget tilfreds, og dog blev Otto forstemt ved hans Fortælling. Livs-Erindringer bevægede sig i hans Bryst. „Tak Du Gud,“ sagde han og gav Drengen en anseelig Gave, „paa Heden har Du Huus og Hjem, i Kjøbenhavn var maaskee din Seng blevet Sandkisterne, den kommende Dag havde bragt Dig Sult og Kulde!“

Jo mere vestpaa Otto kom, des alvorligere stemtes han; det var, som den øde Natur og den kolde Havgusse gik over i hans Sjælelige; Billederne fra den muntre Herregaard i Fyen fortrængtes af Erindringen om Hjem-

met hos Bedstefaderen. Han blev meer og meer forstemt. Først da kun een Miil var endnu tilbage, beseiredes hans Tungsind ved Følelsen om at skulle overraske de Kjære.

Han øinede Gaardens røde Tag, saae Pileplantningerne og hørte Lænkehundens Gjøen. Der stod en Gruppe Børn paa Lyngbakken udenfor Porten. Otto kunde ikke længer udholde den langsomme Kjørsel i de dybe Hjulspor. Han sprang af Vognen og mere løb, end gik. Børnene paa Høien bleve ham vaer og vendte alle Ansigtet mod den Side, hvorfra han kom.

Den lange Kjørsel og denne Hensynken i mørke Griller havde slappet hans kraftige Legeme, men nu vendte øieblikkelig al Kraft tilbage; hans Kinder blussede, og Hjertet bankede med lydelige Slag.

Fra Gaarden lød Sang; det var Psalmesang. Han traadte ind af Porten. En Flok Bønder stode med blottede Hoveder; foran Døren holdt en Vogn, nogle Karle løftede en sort Liigkiste op paa den. I Døren stod den gamle Præst og talte til en anden sortklædt Mand.

„Herre Jesus! hvem er død?“ vare Ottos første Ord, og hans Ansigt blev blegt som et Liig.

„Otto!“ raabte de Alle.

„Otto!“ udbrød den gamle Præst forundret, greb hans Haand og sagde alvorligt: „Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet!“

„Lad mig see den Dødes Ansigt!“ sagde Otto. Ingen Taare kom i hans Øine, Overraskelsen og Smerten vare dertil for store.

„Skal jeg tage Skruerne ud?“ spurgte den af Mændene, som nyligt havde slaaet Laaget til.

„Lad ham sove i den evige Fred!“ sagde Præsten.

Otto stirrede paa den sorte Kiste, i hvilken Bedstefaderen laae. Vognen kjørte med den. Otto fulgte efter med Præsten, hørte denne kaste Jorden paa Laaget, hørte Ord, han ikke samlede, saae det sidste Hjørne af Kisten, og den skjultes. Alt var som en Drøm.

De vendte tilbage til Præstegaarden; en bleg Skik-

kelse kom dem imøde. Det var Rosalie, den gamle Rosalie.

„Vi have her intet blivende Sted, vi ile Alle mod det Tilkommende!" sagde den gamle Præst. „Styrk Eder nu ved Mad og Drikke! Legemet kan ikke lide som Sjælen! Vi have fulgt ham til sit Sovekammer; hans Seng var vel redt! jeg har læst Aftenbønnen, han sover i Gud og vil vaagne for at see hans Herlighed! Amen!"

„Otto! Du kjære Otto!" sagde Rosalie. „Den bittreste Dag bringer mig denne Glæde! Hvor jeg har tænkt paa Dig! Du skulde derovre mellem Fremmede høre, at han var død! Ingen der kunde føle din Sorg! intet Øie skulde Du see græde for, hvad Du havde tabt! Nu er Du her! nu, jeg tænkte Dig saa langt borte! det er et Mirakel! først idag kunde Du have faaet Brevet om den Saliges Død!"

„Jeg vilde overraske Eder!" sagde Otto. „Mig forestod en sørgelig Overraskelse!"

„Sæt Dig, mit Barn!" sagde Præsten, og drog ham ned ved det dækkede Bord. „Naar det Træ falder, der gav os Skygge og Frugt, fra hvilket vi have udplantet Stiklinger og Frø i vor egen lille Have, da kunne vi nok see paa det med Veemod, føle Savnet; men man maa ikke glemme sin egen Have, ikke glemme at opelske, hvad vi have vundet af det, ikke høre op at leve for de Levende! jeg savner, som I, det stolte Træ, der frydede min Sjæl og mit Hjerte, men jeg veed, det er plantet om i en bedre Have, hvor Christus er Urtegaardsmanden."

Præstens Indbydelse, at blive hos ham under Besøget i Hjemmet, afslog Otto. Sit eget lille Kammer i Sørgehuset vilde han alt indtage denne Nat; ogsaa Rosalie vilde tilbage.

„Vi have meget at tale sammen," sagde Præsten og lagde sin Haand paa Ottos Skulder. „Næste Sommer trykke I neppe min Haand, den trykkes vel af Grønsværen!"

„Jeg kommer her i Morgen!" sagde Otto og kjørte med den gamle Rosalie tilbage til Hjemmet.

Tjenestetyendet kyssede den unge Herre paa Haanden og Kjolen; han vilde forhindre det, den gamle Pige græd. Otto traadte ind i Stuen; her havde Liget staaet, derfor vare flere af Meublerne tagne bort, og Tomheden blev mere gribende. De lange hvide Sørgegardiner flagrede i Blæsten fra de aabne Vinduer. Rosalie førte ham ved Haanden ind i det lille Sovekammer, hvor Bedstefaderen var død; her stod Alt endnu, som før, det store Bogskab med Glasdørene for, hvorinde den aandelige Skat gjemtes; Wieland og Fielding, Millots Verdenshistorie og von der Hagens Narrenbuch rangerede her øverst, de havde været den gamle Herres meest læste Bøger. Men der var ogsaa Ottos første Sjæleføde, Albertus Julius, den engelske Spectator og Ewalds Skrifter. Paa Væggen hang Piber, Pistoler og en stor gammel Sabel, Bedstefaderen engang havde baaret. Paa Bordet, under Speilet, stod et Timeglas; det var udrundet. Rosalie pegede paa Sengen. „Der døde han, mellem Sex og Syv om Aftenen. Han var kun tre Dage syg; de to sidste vare med vilde Feberphantasier! han reiste sig i Sengen og rystede Stolperne; jeg maatte lade to stærke Karle vaage hos ham. „Til Hest! til Hest!“ sagde han, „Kanonerne fremad!“ det var Krig og Slag, hans Hjerne drømte om. Ogsaa Deres salig Fader talte han om! haardt og bittert! hvert Ord var et Knivshug; han var, som i Livet, haard imod ham!“

„Og Karlene kunde forstaae hans Tale?“ spurgte Otto med rynket Bryn.

„Nei, det var mørke Ord for den Uindviede, og havde der været Mening i, de havde troet, det var af Sygdommen, han talte. „Der staaer Moderen med de to Børn! den ene skal hugge ind i Flankerne, bringe mig Ære og Glæde. Moder og Datter kjender jeg ikke!“ det var Alt, hvad jeg hørte ham sige om Dem, Deres Moder og Søster. Tredie Dags Middag var Feberen forbi; den stærke, mørke Mand var svag og mild som et Barn; jeg sad ved hans Seng. Havde jeg dog Otto her, sagde han; jeg har været haardt angrebet, Rosalie,

men nu er jeg meget bedre, jeg vil sove, det styrker! Saa smilte han til mig og lukkede Øinene. Han laae ganske stille; jeg læste min Bøn, gik sagte, for ikke at vække ham, han laae endnu uforandret, da jeg kom tilbage. Jeg sad lidt ved Siden, hans Hænder laae uden for Dynen, jeg rørte ved dem, de vare iiskolde; da blev jeg forskrækket, jeg berørte hans Pande og Ansigt. Han var død! død uden et Krampetræk."

Længe talte de endnu sammen om den Afdøde; først mod Midnat steg Otto op ad den smalle Trappe til det lille Qvistværelse, hvor han som Barn og Dreng havde sovet. Alt stod her som for et Aar siden, kun i en mere pyntelig Orden. Paa Væggen hang den sortmalede Skive, hvor han engang havde rammet tæt ved Centrum. Skøiterne laae paa Kommoden ved Siden af den nikkende Gibsdukke. Den lange Reise, den rystende Overraskelse ved Hjemkomsten, havde stærkt angrebet ham; han aabnede Vinduet, en stor hvid Sandbanke, tæt uden for, stod som en Muur foran og borttog al Udsigt. Hvorofte havde han ikke, som Barn, i de ved Regnen fremkomne Furer i Sandet og ved de løsrevne Stykker, dannet sig Billeder, Byer, Taarne og hele vandrende Armeer; nu var det kun en hvid Muur, der mindede om et Liigklæde. En lille Strimmel af den blaa Himmel var synlig imellem Huset og Skrænten af Bakken. Aldrig havde Otto endnu følt, aldrig tænkt over det at staae ene i Verden, det at Ingen ved Blodets Baand maatte elske ham.

„Ene, som i denne tause Nat, staaer jeg i Verden. I den store Menneskevrimmel er jeg dog ene! kun eet Væsen kan jeg kalde mit! kun Een kan jeg, som Broder, trykke til mit Hjerte, og jeg gyser for Mødet, velsigner Tanken: var hun død! — Fader! Du styrtede eet Væsen og gjorde tre ulykkelige. Jeg har aldrig elsket Dig! der voxte Bitterhed i mit Bryst, da jeg lærte at kjende Dig! Moder! dine Træk er døde af min Erindring, Dig skatter jeg! Du var Kjærlighed, Du offrede Livet, meer end Livet for den! bed for mig hos din Gud! bed for mig, I Døde! dersom der er en Udødelighed, dersom ikke

Kjødet kun gjenfødes i Græs og Orme, Sjælen taber sig i Luftens Strømme. Vi skulle være uvidende derom, evigt skulle vi sove. Evigt." Otto knugede Panden op mod Vindueskarmen, hans Arme sank matte ned. „Moder! stakkels Moder! Du vandt ved Døden, selv om den kun er en evig Søvn uden Drømme! — kort have vi kun at leve, og dele dog Levedagene med Søvnen! mit Legeme længes efter denne korte Død! — jeg vil sove! sove som alle Mine. De vaagne ikke!" Han kastede sig paa Sengen; den kolde Luftning fra Havet viftede gjennem det aabne Vindue. Det udmattede Legeme seirede, det sank i den dødlignende Søvn, mens den tvivlende Sjæl, altid virkende, fødte levende Drømme.

XIV.

Ein thöricht Wesen dünkt mich der Mensch,
Treibt dahin auf den Wogen der Zeit,
Endlos geschleudert auf und nieder,
Und wie er ein Fleckchen Grün erspäht,
Gebildet von Schlamm und stockenden Moor,
Und der Verwesung grünlichem Moder,
Ruft er: Land! und rudert d'rauf hin,
Und besteigt's — und sinkt und sinkt —
Und wird nicht mehr gesehn.

Das goldne Vließ von Grillparzer.

Den gamle Rosalie skjenkede Caffe, da Otto om Morgenen kom ned til hende. Stille Ro og Hengivenhed i Gud laae i hendes milde Ansigt. Otto var bleg, meer end sædvanligt; men han var smukkere, end Rosalie havde seet ham; eet Aar havde gjort ham ældre og mandigere, det fine Duun krusede sig til Skjæg om Kinden, Mandens Alvor laae i det Øie, hvori hun ved Afskeden saae kun det medfødte melankolske Blik. — Med et Slags Velbehag betragtede hun det smukke sørgmodige Ansigt, og med inderlig Kjærlighed rakte hun ham Haanden.

„Her staaer din Stol, Otto, og dine Kopper. Jeg

vil drikke din Velkomst. Det syntes mig længe siden, jeg saae Dig, og dog er det, nu jeg har Dig igjen, kun kort. Gid kun Pladsen der ikke var tom!" hun pegede paa det Sted ved Bordet, hvor Bedstefaderen pleiede at sidde.

„Havde jeg dog faaet ham at see!" sagde Otto.

„Hans Ansigt var saa mildt i Døden!" sagde Rosalie. „Det Strenge, det Alvorlige, han havde over Øinene, var glattet. Selv var jeg med at klæde ham. Han fik sin Uniform paa, den han altid bar ved Festanledninger, Sabelen ved Siden, og den store Hat ved Hovedet. Jeg vidste, det var hans Ønske!" — Stille gjorde hun Korsets Tegn for sig.

„Alle Bedstefaders Papirer ere forseglede?" spurgte Otto.

„De vigtigste, de, som vil have størst Interesse for Dig," sagde Rosalie, „ere i Præstens Hænder. Ifjor, Dagen efter din Afreise, gav han Præsten dem; ogsaa din Faders sidste Brev, veed jeg, er derimellem."

„Min Fader!" sagde Otto, og saae mod Jorden. „Ja," gjentog han, „der er Sandhed i Skriftens Ord, Fædrenes Misgjerning straffes paa Børnene i tredie og fjerde Led!"

„Otto!" sagde Rosalie med bedende og bebreidende Blik. „Bedstefader var en haard Mand. Du har kjendt ham, seet hans mørke Øieblikke, og dog havde da Alder og Sorg gjort ham blød; hans Kjærlighed til Dig formildede hver Opbrusen. Havde han elsket din Fader, som han elskede Dig, da var det maaskee endt bedre; men vi tør ikke dømme!"

„Og hvad har jeg gjort?" sagde Otto. „Du, Rosalie, kjender mit Livs Historie. Er det ikke, som der hvilte en Forbandelse over mig? jeg var en vild Dreng, tidt bragte jeg Dig til Taarer; dog stillede Du Dig mellem Straffen og mig. Det var mit onde Blod, Blodet fra min Fødsel, hvori Forbandelsen laae, som drev mig!"

„Men Du blev god og kjærlig, som Du nu er!" sagde Rosalie.

„Først da jeg kom til at kjende mig selv og min Skjæbne. I Barnets Vildskab, uvidende om Verden, om mig, lod jeg selv indgrave i mit Kjød Tegnet paa den Elendighed, der nu knuger min Sjæl. Ja, Rosalie! jeg husker det godt! har altid klart bevaret hine, mine første Erindringer, før Bedstefader tog mig til sig, før jeg, som Dreng, kom her i Huset. Jeg erindrede den store Bygning, hvor jeg var hentet fra, de mange Mennesker, som arbeidede der, sang og loe og fortalte mig forunderlige Historier, om hvor slet man bliver behandlet i den deilige Verden. Det var mine Forældres Huus, troede jeg, da jeg begyndte at tænke over Forældre og Børns Forhold til disse. Det var en stor Fabrik, de eiede, tænkte jeg; jeg huskede jo de mange Arbeidsfolk. Alle tumlede de med mig. Jeg var vild og overgiven, en sex Aars Dreng kun, men med en Udholdenhed, en Villie, som den paa ti. Rosalie! Du saae mange Prøver paa dette Onde i mit Blod; det gik til Trods. Jeg huskede godt den stærke, lystige Heinrich, der altid sang ved Væven; han viiste mig og de Andre sit tatoverede Bryst, hvor hele Lidelseshistorien var indgravet; paa Armen havde han sit og sin Kjærestes Navn. Det morede mig, jeg vilde ogsaa have mit Navn paa min Arm. „Det smerter!" sagde han, „saa piber Du, Dreng!" Det var Spore nok for mig til at ville. Jeg lod ham prikke i min Hud, prikke et O og et T paa min Skulder, og jeg græd ikke, ei engang da Krudtet brændte det ind; men jeg blev ogsaa rost og var stolt af at bære Navnet, var stolt deraf, til jeg for tre Aar siden mødte Heinrich her. Jeg kjendte ham, men han ikke mig, da jeg viiste ham min Skulder og bad ham læse Navnet, læse dette O og T; men han sagde ikke Otto Thostrup, han sagde et Navn, som dræbte min Barndoms Lykke, gjorde mig for altid ulykkelig!"

„Det var en skrækkelig Dag!" sagde Rosalie. „Du kom og fordrede Forklaring af mig; Bedstefader gav Dig den, og Du var ikke længer den Otto, vi før havde hos os. Men hvorfor tale derom? Du er god og klog,

ædel og uskyldig! saml ikke Sorg i dit Hjerte fra en Tid, der er forbigangen, glemt, som den skal være det for Dig!"

„Men Heinrich lever endnu!" sagde Otto, „jeg har mødt ham, talt med ham; det var, som om al Besindighed forlod mig."

„Hvor og naar?" spurgte Rosalie.

Da fortalte Otto om sin Vandring med Vilhelm i Dyrehaven, om Taskenspilleren der, i hvem han gjenkjendte Heinrich. „Jeg løsrev mig fra mine Venner, vandrede alene om i Skoven den hele Nat. O, Rosalie, jeg tænkte paa Døden, paa Døden saaledes, som en Christen ikke bør det. En smuk Morgen fulgte paa, jeg gik ved Søen, som jeg elsker, som jeg her saa ofte boltrede mig i. — Siden hiin Forklaring var lagt i Navnetrækket paa min Skulder, der mindede mig om min ulykkelige Fødsel, havde jeg aldrig blottet den for Nogen. O, jeg har skuret den til Blods med en Muursteen! Bogstaverne ere borte, og dog synes jeg at see dem i det dybe Ar. Et Kainsmærke staaer der endnu. Hiin Morgen fik jeg Lyst til at gaae i Vandet. De friske Strømme gjød Liv igjen i min Sjæl. Da kom Vilhelm og flere Bekjendte just til, de kaldte paa mig, de toge mine Klæder; mit Blod kom i Bevægelse; hele min Ulykke, der denne Nat havde rørt sig i min Sjæl, opfyldte mig igjen, det var, som om de to udslettede Bogstaver vilde glide frem i Mærket paa min Skulder og udtale min Smertes Hemmelighed! Livslede opfyldte mig. Jeg veed ikke, hvad jeg tilraabte dem, men det var mig, som maatte jeg svømme ud i Strømmen og aldrig vende tilbage. Jeg svømmede, til det blev Nat for mine Øine. Jeg sank, Vilhelm reddede mig! aldrig siden have vi talt om denne Time. O, Rosalie! jeg har i mange Tider ikke kunnet udtale min Sjæl, som for Dig i dette Øieblik! det er ei at have en Ven, naar man ei kan sige ham sin hele Tanke. Ingen har jeg kunnet sige den, uden Dig, som alt veed den. Jeg lider som en Forbryder, og er

dog uskyldig, som den Grimme og Forvorne er uskyldig i sin Styghed!"

„Jeg har ikke dine Kundskaber, Otto!" sagde Rosalie, og trykkede hans Haand, „har aldrig besiddet dit lyse Hoved, men jeg har, hvad Du ikke kan have: Erfaring. Ungdommen forvandler let Spindelvæv til Ankertoug, i Sorg, som i Glæde. Selvskuffelse har forvandlet Blodet i dine Aarer, Tanken i din Sjæl; men klyng Dig ikke bestandigt til dette ene sorte Punkt! det vil Du heller ikke! det vil drive Dig til Virksomhed, hæve og ikke nedtrykke din Sjæl. Nu har den sørgelige Overraskelse ved Bedstefaders Død, ham Du ventede frisk og sund, nedtrykt Dig og bragt Tankerne paa alt dette Mørke. Der kommer bedre Dage, lykkelige Dage! Du har Ungdom, og Ungdommen bringer Sundhed for Sjæl og Legeme!"

Hun førte Otto ud i Haven, hvor Pileplantningen dækkede de andre Træer mod den skarpe Vestenvind. Stikkelsbærhækkene stode med Frugt, men endnu ikke modne; een Busk, som lille Stikling, havde Otto plantet, den var nu stor, Rosalie havde bundet Grenene op til Plankeværket, for at den, som Espalier, ret kunde inddrikke hver Solstraale. Otto saae mere paa Baandene end paa den gode Hensigt. „Lad den voxe frit" sagde han, „den vil ellers knækkes, naar det møre Plankeværk falder!" og han skar Baandene over.

„Det er den gamle Otto!" sagde Rosalie. De gik ind i hendes lille Stue, hvor Crucifixet, med Blomster foran i en lille Krukke, pyntede paa Bordet. Over Korset hang en Krands af vissent Lyng. „Den gav Du mig for to Aar siden, Otto!" sagde Rosalie. „Der var da ingen Blomster flere, intet Grønt, uden Lyngen, saa flettede Du af den. Siden har jeg ikke villet tage den bort fra Crucifixet!"

De bleve afbrudte ved et Besøg. Det var den gamle Præst.

XV.

Hans Kjortel grov var gammeldags,
Ei bedre han begjærte.
(Den Dober bar vel samme Slags,
Da han paa Jorden lærte).
C. J. Boye.

Ikke blot om Ottos Anliggender, men om Staden derovre, som Præsten, $\varkappa\alpha\tau$ $\grave{\epsilon}\xi o\chi\eta\nu$, kaldte Kjøbenhavn, var det, han vilde tale. Kun eengang om Ugen kom „Viborg Samler" til ham, og de kjøbenhavnske Blade brugte en heel Maaned til at gaae Omgang. „Man vilde gjerne følge med Tiderne!" sagde han.

Igaar, paa Bedstefaders Begravelses-Dag, havde han ikke fundet det passende at tilfredsstille sin Trang, høre den kjære Otto fortælle om „Staden," men i Dag, meente han, lod det sig godt gjøre, og derfor havde han ikke oppebiet hans Besøg, men vilde selv aflægge et.

„Du har da seet vor gode Konge?" var det Første, han spurgte om. „Herren velsigne den Salvede! han er dog rask og rørig endnu, som altid, min gode Kong Frederik!" Og nu maatte han fortælle et Træk, der havde hans Hjerte, og som han syntes fortjente Plads i Historiens Aarbøger. Det var passeret nu sidste Gang, Kongen var i Jylland; han havde jo reist om i Landet og paa Vestkysten. Da Kongen forlod et Vertshuus, var den gamle Kone der løbet efter ham og havde bedet Fader endelig skrive sit Navn med Kridt paa Bjelken til Amindelse om sig. De fornemme Herrer havde ikke villet lade hende komme frem; men hun traf Kongen i Kjolen, og da han hørte, hvad hun vilde, havde han nikket saa venligt og sagt: „grumme gjerne!" var saa gaaet tilbage og havde skrevet Navnet paa Bjelken. Taarene kom den gamle Mand i Øinene, han græd og bad for sin Konge. Nu spurgte han om det gamle Træ i Regentsgaarden og talte derpaa om Nyerup og Abrahamson; dem havde han kjendt i sine Studenterdage.

Det blev i Grunden ham selv, som fortalte; ethvert

Spørgsmaal, han fremsatte, berørte Et eller Andet af hans eget Liv, han kom altid tilbage til Kilden: sine Studenterdage. Da havde der været anderledes Røre, anderledes Liv og Bevægelse, meente han. Hans kongelige Skjønheds Ideal var Dronning Mathilde. „Jeg saae hende tidt til Heſt," ſagde han, „da var det ikke Skik her, at Damerne reed; det var Brug i hendes Fædreland, her forargede det Øiet. Gud gav hende Skjønhed, en Kongekrone og et Hjerte fuldt af Kjærlighed, Verden gav hende, hvad den kan give, en Grav, nær ved den nøgne Hede!"

Ved saaledes idelig at vende tilbage til sine egne Erindringer, blev Udbyttet ikke stort af det Nye, han fik at vide, men han var fyldestgjort. Kjøbenhavn syntes ham en heel Verden, en kongelig Stad; men Sodoma og Gomorra havde der mere end een Gade.

Otto smilte over den Alvor, hvormed han sagde det.

„Ja, det kjender jeg bedre, end Du, min Dreng!" svarede Præsten. „Djævelen gaaer vel ikke om, som en brølende Løve, men han har dog der sine største Fabrikker! han er godt klædt paa, er han! han skjuler Kloerne og Svandsen. Stol ikke paa din Kraft! han gaaer, som Katten i Fabelen, «pede suspenso» listende og forsigtig. Djævelen er i Grunden ligesom en jydsk Bondekarl. Denne kommer til Byen, har ingen Ting, løber om og pudser Skoe og Støvler for de unge Mennesker, derved faaer han en lille Skilling; han forstaaer at spare, nu kan han leie sig Kjælderen, hvor Du boer, og begynde en lille Handel. Den gaaer godt! den gaaer meget godt! Saa faaer han Raad til at leie Stuen; der trækker han bedre Profit, bliver en holden Mand, og, før Du veed det, kjøber han hele Huset! See, saadan er det med den jydske Bondekarl, og ligeledes er det med Fanden. Først faaer han Kjælderen, saa Stuen og tilsidst hele Huset!"

XVI.

Zwar ist's schön im fremden Lande,
Doch zur Heimath wird es nie! —

Möcht' die Berge wiedersehen,
Und die lautern Glätscher d'ran —

Möcht' die Glocken wieder hören,
Wenn der Hirt zu Berge treibt.

Schweitzers Heimweh.

Først efter Frokosten gik Præsten over til Ottos Anliggender. Bedstefaderens Testament indsatte Otto til eneste Arving af den betydelige Formue; en Mand i Kjøbenhavn, Contoirchef Berger, skulde, da Præsten havde undslaaet sig derfor, være Curator. Rosalie var ikke glemt; hendes Hengivenhed og Troskab havde hævet hende til en Beslægtet; hendes sidste Dage skulde ikke kjende Sorger, dem hun havde søgt at fjerne fra den Afdøde, medens han levede. En sorgfri Alder ventede hende, men Otto ønskede hende ogsaa en lykkelig. Sin Plan meddeelte han Præsten; denne rystede med Hovedet, meente, at den ikke lod sig bringe istand, betragtede den som et Indfald, en Grille. Det var den ikke!

Nogle Dage gik. Det var ud paa Eftermiddagen, Rosalie sad paa den lille Træbænk under Kirsebærtræerne og syede Sorgetøi, hun skulde bære om Vinteren.

„Det er sidste Sommer, vi sidde her!" sagde hun, „sidste Sommer, at vort Hjem er her! Nu var jeg, som voxet fast til denne Plet. Det gjør mig ondt at forlade den!"

„Du har maattet forlade dit kjære Schweits!" sagde Otto; „det var dog tungere!"

„Da var jeg ung!" svarede hun. „Det unge Træ lader sig nok omplante, men det gamle har fæstet Rødderne dybere. Danmark er et godt Land!" et smukt Land!"

„Men ikke Jyllands Vestkyst!" udbrød Otto. „For

dine grønne Græsgange har Du her Lynghede, for dine Bjerge lave Sandklitter!"

„Paa Jurabjergene findes ogsaa Lyng," sagde Rosalie. „Lyngen her paa Heden minder mig tidt om Hjemmet paa Jura. Der er ogsaa koldt, i August kan der falde Snee. Granskovene ere ganske puddrede dermed!"

„Jeg elsker Schweits, som jeg aldrig saae; din Fortælling har givet mig et Billede af den maleriske Storhed, Bjerglandet eier. Jeg har en Plan, Rosalie! jeg veed, at Hjemvee aldrig uddøer i Bjergboens Hjerte! jeg husker nok, hvor dit Øie funklede, naar Du fortalte om Vandringen til Le Locle og Neufchatel, selv som Dreng var det, som jeg ved dine Ord følte den lette Bjergluft. Jeg kjørte med Dig paa den svimlende Vei, hvor Skovene under os laae som Kartoffelagre; hvad der neden fra steg, som en Røg fra Kulbrænderens Baal, var en Sky i Luften! jeg saae Alpekjæden, som svømmende Skybjerge, nederst Taage, overst mørke Skikkelser med skinnende Gletscher!" —

„Ja, Otto!" sagde Rosalie, og hendes Øine fik ungdommelig Ild, „saaledes staaer Alperækken, naar man kjører fra Le Locle ned til Neufchatel. Saaledes saae jeg den der, da jeg sidste Gang kjørte ned fra Jura. Det var i August. Løvtræerne stode gule og røde mellem de mørke Graner; Berberisser og Hyben voxte mellem de store Bregner. Alperne laae saa smukt belyste, Foden var himmelblaa, Toppen sneehvid i det klare Solskin. Jeg var veemodig stemt, jeg gik jo fra mine Bjerge! jeg har ogsaa været ung, Otto!" sagde hun og smilte veemodig. „Neufchatellersøen nede under mig var saa blikstille; en lille Baad med hvide Seil flød, som en Svane, paa Fladen. Paa Veien, hvor vi kjørte, sloge Bønderne Kastanier ned; Vinen hang i store, sorte Druer. Hvor sligt et Indtryk kan fæste sig i Sjælen! det er nu fem og tredive Aar siden, og jeg seer endnu Baaden med de hvide Seil, de høie Alper og de sorte Druer!"

„Du skal see dit Schweits igjen, Rosalie!" udbrød

Otto, „høre Køernes Klokker paa de grønne Enge. Du skal igjen gaae til Capellet i Franche Comté, besøge Vennerne ved Le Locle, see den underjordiske Mølle og Doubfaldet."

„Møllehjulet gaaer endnu, Vandet styrter, ligesom da jeg var ung; men Vennerne ere borte, min Familie adsplittet; jeg vil komme, som en Fremmed, og naar man er i min Alder, kan Naturen ikke være En nok, man vil ogsaa have Mennesker!"

„Du veed, Rosalie, Bedstefader har bestemt en Sum for Dig, saalænge Du lever. Jeg havde nu tænkt, Du kunde nyde dine sidste Dage hos dine Kjære i Hjemmet, i det herlige Schweits. I October tager jeg philosophicum, næste Sommer vilde jeg ledsage Dig. Ogsaa jeg maa see det herlige Bjergland, kjende lidt mere af Verden, end jeg endnu kjender. — Jeg veed, hvor Du altid tænkte paa dit Schweits; der vil jeg føre Dig tilbage, der er Du mindre eensom, end her i Danmark!"

„Du flyver paa Ungdomstanker, som Du skal og maa, Du kjære, elskelige Sjæl!" sagde hun og smilede. I min Alder gaaer det ikke saa let!"

„Vi gjøre kun Dagreiser," sagde Otto, „gaae med Dampskibet op af Rhinen, det trætter ikke, og fra Basel er man snart i Franche Comté paa Jura."

„Nei, paa Heden, ved Vestervovov, som de her kalde det," sagde hun, „vil den gamle Rosalie døe. Her er jeg nu blevet hjemme, her har jeg to, tre Venner. Familien i Lemvig har indbudet mig; hos den er en Plads ved Bordet, et lille Kammer og venlige Ansigter. Schweits vilde nu ikke længer være det Schweits, jeg forlod. Naturen vilde jeg hilse, som en gammel Bekjendt; det vilde være mig Musik, at høre Køernes Klokker klinge; det vilde røre mig dybt, at knæle i det lille Capel paa Bjerget; men jeg vilde snart føle mig mere fremmed der, end her. Havde det været for femten Aar siden, da levede min Søster endnu, den fromme Adele; hun boede med min Onkel tæt ved Grændsen af Neufchatel, som Du veed, neppe meer end en Fjerdingvei

fra Le Locle, Byen, som vi kaldte den, da det var den største nærmest os. Nu leve kun Beslægtede langtude, som have glemt mig. Jeg er der en Fremmed. Danmark gav mig Brød, det vil ogsaa give mig en Grav."

„Jeg tænkte at glæde Dig!" sagde Otto.

„Det gjør din Kjærlighed for mig!" svarede hun.

„Jeg tænkte, Du skulde have viist mig dine Bjerge, dit Hjem, Du saa ofte talte om!"

„Det kan jeg endnu. Jeg husker hver Plet, hvert Træ, Alt staaer saa lyslevende i min Erindring. Nu kjøre vi sammen op af Jura, høiere og høiere, her er ingen flere Viinhaver, ingen Maisfrugt eller Kastanier, kun sorte Graner, store Klipper, hist og her en Bøg, grøn og stor, som i Danmark. Nu ere vi ude af Skoven, mange Fod over Havet; Du mærker det nok paa den friske Luftning! rundt om grønne Enge; Køernes Klokker klinge idelig. Endnu seer Du ingen By, og dog ere vi tæt ved Le Locle. Med Eet bøier Veien, og vi see midt paa Bjergfladen en lille Dal, og i den ligger Byen med sine røde Tage, sine Kirker og sine store Haver. Tæt under Vinduerne hæver sig Bjergsiden med Græs og Blomster; det seer ud, som Qvæget maatte styrte ned paa Husene. Vi gaae gjennem den lange Gade forbi Kirken; Beboerne ere Protestanter. Det er en heel Uhrmager-By; min Onkel og Adele sad ogsaa hele Dagen og arbeidede med Hjul og Kjæder; det var for Monsieur Houriet i Le Locle. Hans Døttre kjender jeg. Den ene hedder Rosalie som jeg. Rosalie og Lydia, de have vist glemt mig! Men det er sandt, vi reise jo. Ja, seer Du, ved Enden af Byen følge vi ikke den brede Landevei, den gaaer til Besançon, vi blive paa den mindre her i Dalen, hvor Byen ligger. Den smukke Dal! Den grønne Bjergside beholde vi til Høire, rundt om deroppe ligge Huse med store Steen paa de skraa Trætage, og smaa Haver med Blommetræer. Dalen sluttes med steile Klippevægge; der er en Kløft, klattrer Du derop, da seer Du lige ind i Frankrige og seer

en Slette, flad, som den danske. I Dalen, hvor vi ere, tæt under Fjeldet, ligger et lille Huus, o, jeg seer det saa tydeligt! hvidkalket og med blaamalede Vindueskarme, en stor Lænkehund ved Porten. Jeg hører ham gjøe! Vi gaae ind i det stille, venlige Huus. Børnene lege paa Gulvet. O, min lille Henry=Numa=Robert! ja det er sandt, nu er han større og ældre end Du. Vi gaae ned af en Trappe til Kjælderen. Her staae Sække og Kister med Meel. Det bruser forunderligt under Gulvet! endnu nogle Trin ned, og vi maae have Lampen tændt, for her er mørkt. Vi ere da i en stor Vandmølle, en underjordisk Mølle. Dybt under Jorden bruser en Flod; Ingen drømmer om den ovenfor; Vandet styrter flere Favne ned over Hjulene, der snurre, som vilde de gribe os i Klæderne og hvirvle os med. Trinene, hvor vi staae, ere halvslidte og slibrige. Steenmuren flyder med Vand, og tætved synes Dybet bundløst! O, Du vilde elske denne Mølle, som jeg elsker den. Naar vi ere oppe og udenfor, sees kun det stille venlige Huus. Veed Du hvad, Otto! tidt naar Du sad stille og drømmende, rolig, som et Billede, tænkte jeg paa min Mølle, paa den Ro, den der viste, og hvor vildt Strømmen bruste dernede, hvor Hjulene gik, og hvor mørkt der var i Dybet!"

„Vi gaae fra Møllen!" sagde Otto, og søgte at føre hende fra Reflexionerne til den egentlige Fortælling. „Vi ere i Skoven, hvor Aftenklokken klinger fra Capellet i Franche=Comté.

„Der staaer min Faders Huus!" sagde hun. „Fra Hjørnevinduet seer man over Skoven til Auberne z*), hvor Broen gaaer over Doub. Solen skinner paa Floden, der bugter sig dybt dernede og seer ud som det klare Sølv."

---

*) En Landsby i Cantonet Neufchatel, beliggende tæt ved Floden Doub, hvor den gjør Grændse mellem Schweits og Frankrige.

„Og hele Frankrige breder sig ud foran os!" sagde Otto.

„Hvor smukt! hvor smukt!" udbrød Rosalie, og hendes Øine tindrede, idet hun saae hen for sig; men snart blev Blikket veemodigt, hun trykkede Otto i Haanden. „Ingen vilde byde mig velkommen i mit Hjem! jeg kjender ikke deres Glæder, deres Sorger, de ikke mine! I Danmark er jeg hjemme. Kommer den kolde Havgusse og lægger sig over Heden, tænker jeg tidt, at jeg boer paa mine Bjerge, hvor Lyngen voxer. Taagen er en Sneesky, der hviler heroppe, og saaledes er jeg, naar de Andre klage over slet Veir, just i Skyerne paa mine Bjerge!"

„Du flytter altsaa til Familien i Lemvig?" spurgte Otto.

„Der er jeg velkommen!" svarede hun.

XVII.

„Betragt det sagtnende Hav. Endnu bæve Bølgerne paa Dybet og synes at frygte for Blæsten." – „Over mig svæver den styggefulde Taage. Dugvædede ere mine Lokker."

Ossian, oversat af S. S. Blicher.

Otto havde endnu ikke besøgt Klitterne, Stranden, Fiskerne og Bønderne, mellem hvilke han før i alle sine Fritimer havde tumlet sig.

Den smukke Sommerdag drev ham afsted; Hjertet trængte til at drikke Solvarme.

Kun Veiene mellem de store Byer ere her i taalelig Stand, eller rettere, i saa god, som Egnen her tillader det. Biveiene betegnes kun ved de ved Siden af hinanden løbende Hjulspor; paa enkelte Steder er, for at forhindre Hjulene fra at trænge ned i det dybe Sand, strøet lidt Lyngtop; hvor denne mangler og Sporene krydse hinanden, vil neppe en Fremmed finde Vei. Her

sætter Markfred sin usynlige Grændse mellem de naboelige Eiendomme.

Hver Gaard, Hytte og Høi var Otto en gammel Bekjendt; han styrede sin Vei mod Harboøre, et Sogn, der kan siges at bestaae af Sand og Vand, men som dog ikke kan kaldes ufrugtbart. Enkelte Beboere her have Avlsbrug, men Størstedelen ere Fiskere, som beboe smaa jordløse Huse.

Det første Møde paa Vandringen var en af disse store bedækkede Vogne, som de saakaldte Aalemænd mellem Sancthansdag og Bartholomæidag bringe med Aal til de søndre og østre Kjøbstæder, hvor de igjen belæsses med Æbler og Havefrugter, en Artikel, der siden gaaer rivende af hos Almuen. Aalemanden holdt stille, da han saae og kjendte Otto.

„Velkommen, Hr. Otto!" sagde han, „ja, han er kommen herover i et bedrøveligt Anliggende! at Oberst Thostrup saaledes skulde reise af! men man kunde da ikke vente Andet af ham! han var gammel nok!"

„Døden kræver sin Ret!" svarede Otto og trykkede Mandens Haand. „Ham gaaer det vel godt, Morten Chrænsen?"

„Hele Vognen fuld af Strueaal og et Par røgede Helt! han er vel god at møde, Hr. Otto? Paa Landjorden er en Præst meget god, men ikke ombord paa Søen, som de sige hjemme til Vore*). Ja, han er vel Præst nu, eller skal være det?"

„Nei, jeg studerer ikke dertil!" svarede Otto.

„Naa, saa skal han vel være Prokurator? Jeg synes, han er klog nok, han behøver ikke at læse mere! ja, han seer da ind til Vores. Fa'ermo'er sidder og spinder Garn til Pulsvaad**). Nu har hun faaet Stær paa det andet Øie med, men Knevelen***) gaaer ligesaa rask paa hende, som før! hun lader sig ikke forbløffe,

*) Hjemme hos os.
**) Kystbeboerne ved Liimfjorden bruge disse til at fange Aal i.
***) Munden.

fordi hun sidder i Mørke. Mutter staaer for Ees'en*) hun har nok med Sætkrogene**) at gjøre!"

„Men Maria! den raske, lille Maria?" spurgte Otto.

„Tøsen? Hun er iaar med de andre Fiskerpiger draget til Ringkjøbing og har ladet sig fæste til Hø- og Kornhøsten; vi troede ikke, vi behøvede hendes Gavn hjemme! men, Gud befalet! nu kjører jeg." Trohjertigt rystede han Ottos Haand og fortsatte sin langsomme Kjørsel.

Aalebondens Brødre vare raske Fiskere, som deres Fader havde været det; skjøndt gifte, boede de dog sammen. Børneflokken var ikke saa ringe; smaa og store udgjorde her en Familie, i hvilken den blinde Fa'ermo'er havde første Stemme.

Otto nærmede sig Vaaningshuset; foran var en lille Plet med Kartofler og Gulerødder, samt et Bed med Løg og Timian. To store Bulbidere med skarpe Tænder og onde Øine foer Otto imøde. „Tyv! Grumsling!" skingrede en Stemme, og Hundene lode Halen synke og trak sig med en sagte Snærren tilbage mod Huset. Her, i Forstuen, sad en gammel Kone med ulden kraprød Trøie, et Halstørklæde af samme Stof og Farve og en Mandfolkehat af sort Filt paa Hovedet. Hun spandt paa sin Rok. Otto kjendte strax den blinde Fa'ermo'er.

„Guds Fred i Huset!" sagde han.

„Den Stemme har jeg ikke hørt over Aar og Dag!" svarede hun og løftede Hovedet, som om hun vilde see med de døde Øine. „Er det ikke Oberst Thostrups Otto? I ligner ham paa Mælet. Jeg vidste nok,

---

*) Fiske-Madding: enten smaa Orme, som i Ebbetiden opgraves ved Fjordbredderne, eller Fisk, helst saadanne, som ere blanke og skinnende. Kan ingen anden Ees faaes, bruger man ogsaa Kalvekjød eller Lever af Hornqvæg.

**) Paa disse hæftes Ees'en; de maa, mellem hver Gang de benyttes, blive reengjorte, et Arbeide, som tilfalder Fruentimmerne.

naar I var her, kom I over til Vore! Ide skal lade Ees'en staae, og faae Kjedelen over, at I kan faae en Skaal Caffe. Før har I ikke forsmaaet den, I er vel ikke blevet storagtig paa Reisen? Caffevikken*) er god, den er fra Holmsland og smager bedre, end Kjøbmandens Bønner." Hundene snærrede endnu af Otto. „Kan I dumme Dyr, som have Øine i Hovedet at see med, ikke kjende Oberstens Otto?" udbrød hun og uddeelte et Par vældige Dask over deres Sider.

Ottos Ankomst bragte stor Bevægelse i den lille Huusholdning; velkommen var han, det kunde man see paa hvert Ansigt.

„Ja", sagde Fa'ermo'eren, „nu er han blevet meget visere der i Staden! kan skrive en Almanak, om det skulde være! han har vel faaet en Kjæreste derovre? Eller skal han have en fra Lemvig? For Kjøbstedfolk maa hun vel være! Ja, jeg har da kjendt ham, fra han var en lille Grumsling; paa Muren derude lavede han jo af Sildehoveder den gloende Satan, som han staaer og gaaer. Vor lille Griis puttede han i Aalevognen mellem Fjerdingerne. Vi søgte en heel Dag om Grisen, og saa gjorde den Reise til Holstebro. Jo, han var et vildt Spektakel! siden, da han fik den megen Læsning, blev han mere sørgmodig. Ja, ja! de sidste Aar har Bogen taget paa ham!"

„Mangen god Gang stak han i Søen med min Mand", udbrød den ene af Svigerdøttrene. „En Nat blev han derude med! hvor da den franske Jomfru paa Gaarden blev forskrækket!"

„Han var aldrig storagtig!" sagde Fa'ermo'eren, „han gnavede sin tørre Fisk til den ferske Fisk og drak en Kop Valle med lidt Vand, skjøndt han var bedre vant til Huse."

---

*) Astragalus bæticus, benyttes som Kaffesurrogat, og dyrkes især paa Klitterne vesten for Holmsland. Først skalles den i Bælgene, pilles derpaa ud, tørres og brændes lidt.

Nu blev Caffen sat frem og skjænket i store Leerspølkummer. Otto maatte fortære sin Deel.

„Husker han“, spurgte Fa'ermo'eren, „hvor gjerne han til Caffen gnavede en tør Flynder, naar vi ingen Kavring*) havde? Men idag have vi Hvedebrød, friskt og godt; det kom igaar fra Lemvig.“

Brændeviinsglasset, hvis Fod var af Træ og malet rød, sattes for Otto. De havde under Sengen et Anker Brændeviin, „en lille Pind“, som her Strandingsgods kaldes**).

Otto spurgte efter de gifte Sønner. De vare med Karlene nede ved Stranden for at drage paa Fangst. Fa'ermo'eren vilde følge med ham derned; endnu vare de ikke ude, hun skulde først bringe dem „tør Mad“.

Den Gamle tog sin Stok, Hunden sprang foran, og nu gik Vandringen ind mellem Klitterne, hvor deres Hytte eller Bod var opført af Sparreværk med Jordbeklædning. Rundtom laae Fiske-Affaldet, Hoved og Indvold, henkastet. Mændene vare just ifærd med at sætte Truget med Bakkerne***) ombord.

Den aabne Sø laae foran, næsten speilklar, da Vinden var østlig. En halv bondeklædt Mand til Hest, med Ridebuxer knappede langs ned af Siden, holdt tæt ved.

„Har De hørt Nyheder?“ tilraabte han Otto. „Jeg kommer fra Ringkjøbing. Jeg har hos Kjøbmand Cohen læst de tydske Aviser. Der er Revolution

---

*) En Tvebak.

**) Hvad der saaledes fiskes ude paa Havet, eller findes drevet op paa Kysten, faaer Navn af „en Pind“; det skjules for Strandfogederne i Sandet og skaffes siden hjem.

***) En Bakke bestaaer af tre Liner, hver paa 200 Alen og til 200 Kroge, den udspændte Bakke er saaledes 600 Alen, og har 600 Kroge; disse ere gjorte fast til Linen med Strikker paa en halv Alens Længde og af Tykkelse som fiint Seilgarn. Til hver Bakke hører et firekantet Trug, hvorpaa det føres ombord. Til en større Fiskerbaad regnes 6 Lodder Fiskekroge, hver Lod har 8 til 9 Bakker.

i Frankrige! Carl den Tiende og hele den kongelige Familie er flygtet. Jo, det gaaer lystigt til i Paris!"

„Det er et vildt Folk, Franskosen!" sagde Fa'ermo'eren. „Een Konge og een Dronning have de hugget Hovedet af i min Tid. Nu gjøre de det Samme med disse. At vor Herre taaler, at der handles saaledes med hans Salvede!"

„Der bliver Krig igjen!" sagde een af Fiskerne.

„Saa gaaer der flere Heste ud af Landet", sagde den Fremmede, trykkede Otto i Haanden og red afsted mellem Klitterne.

„Det var jo Hesteprangeren fra Varde?" spurgte Otto.

„Ja, han forstaaer Sprog!" sagde Fiskeren. Derfor veed han om det Udenlandske før vi Andre. Saa slaaes De nu i Frankrige! Blodet flyder op ad Gaderne; saaledes bliver det ikke i Danmark, før Tyrken binder sin Hest ved Busken i Viborg Sø. Men saa er det ogsaa, efter Sybilles Spaadom, mod Verdens Ende!"

Alt var imidlertid færdigt, til at de kunde drage paa Fangst. Dersom Hr. Otto vilde føre den bageste Aare og havde Lyst at blive Natten over derude, kunde han faae Plads i Baaden, men han havde lovet Rosalie at komme tilbage før Aften. Fa'ermo'eren læste nu knælende med de Andre en Bøn, og snart efter gled den lavkjølede Baad, ved raske Aareslag, ud fra Bredden. Frankrigs Skjæbne var glemt, Fangsten beskjæftigede Fiskerne.

Den Gamle syntes at lytte efter Aareslagene, de døde Øine hvilede ubevægeligt frem paa Havet. En Maage strøg i sin Flugt tæt forbi hende. „Det var en Fugl!" sagde hun; „her er jo Ingen uden vi To?"

„Nei, slet Ingen!" svarede Otto ligegyldig.

„Er der Ingen i Boden, Ingen bag Klitten?" sagde Fa'ermo'eren igjen. „Det var ikke for den torre Mad, jeg gik herned, ikke for at vadske mit Ansigt i Stranden. Jeg vilde tale med Jer i Eenrum, som vi ikke kunde til Huse. Maa jeg faae Eders Haand? Nu fører I selv

Stavnaaren, nu den Gamle er i Jorden; Gaarden skal jo sælges, og I kommer sagtens ikke meer her Vester paa. Vor Herre har gjort sort for mine Øine, før han lukkede mine Ører og gav mig Lov at reise. Jeg kan ikke see Jer meer; men jeg har Jer for min Tanke, som I saae ud, før I forlod vort Land. Nu er I vel kjønnere, kan jeg tænke, men lystigere er I ikke! snakke kan I vel, og jeg har hørt Jer lee, men det var kun en bitte bedre, end i de to sidste Aar I var herovre. Eengang var Eders Klæder anderledes skaarne! ingen Nisse kunde skabe sig vildere end I!"

„Man bliver roligere med Aarene!" sagde Otto, og saae forundret paa den blinde Kone, der ikke slap hans Haand. „Som Dreng var jeg altfor lystig, det kunde ikke blive ved, og at jeg denne Gang er alvorlig, ja, det seer hun jo nok, jeg har Grund til! min sidste Støtte er falden bort!"

„Ja vist! ja vist!" gjentog hun langsomt og overveiende, men rystede derpaa med Hovedet. „Det kommer ikke derfra! troer han ikke paa Djævelens Magt? Vor Herre Jesus tilgive mig! troer han ikke paa onde Menneskers Kræfter? Der er ikke større Forskjel paa Menneskets Barn og Skiftningen, de Underjordiske lægge for det i Vuggen, end paa Jer, som Dreng, og paa den, I blev det sidste Aar, før I reiste. Det kommer af Bogen, det kommer af den megen Læsning, sagde jeg til de Andre. Gid jeg kunde have sagt det til mig selv! Men I skal blive glad, Sorgen i Eders Hjerte skal visne hen som en giftig Urt. Jeg veed, hvorfra den kommer, og har med Guds Bistand Frelse for den. Vil I love mig helligt, at ingen Sjæl i Verden faaer at vide, hvad vi tale her i denne Time?'

„Hvad har I at sige mig?" sagde Otto, grebet af den Gamles sælsomme Alvor.

„Tydske Heinrich, Komediantspilleren! I husker ham nok? Han er Skyld i Eders Bekymring! ja, hans Navn faaer Jeres Puls til at gaae stærkere. Det kan jeg føle, om jeg ikke kan see Eders Ansigt!"

„Tydske Heinrich!“ gjentog Otto og hans Haand skjælvede virkeligt. Skulde Heinrich, da han var her for tre Aar siden, have sagt hende, sagt Fiskerne her, hvad Ingen turde vide, hvad der havde dræbt hans Ungdoms Munterhed? „Hvad har jeg med tydske Heinrich at gjøre?“

„Ikke mere, end en from Christen har med Djævelen at gjøre!“ svarede hun og slog Kors for sig. „Men Heinrich har blæst et ondt Ord ind i Eders Øre, han har dulgt Eders lystige Sind, som man kan dølge en Snog!“

„Det har han sagt Eder?“ udbrød Otto, og hans Aandedrag blev hurtigere. „Siig mig Alt, hvad han har sagt!“

„I vil ikke lade mig komme i Fortræd?“ sagde hun. „Jeg er uskyldig deri, og dog har jeg virket med! det var kun et Ord, men et utilbørligt Ord, og for det skal man gjøre Regnskab paa Dommens Dag!„

„Jeg forstaaer Eder ikke!“ sagde Otto, og hans Øie speidede rundt omkring, om Ingen hørte dem. De vare ganske ene; Baaden med Fiskerne viste sig langt ude, som et mørkt Punkt.

„Husker I, hvor ellevild I var som Dreng? Hvordan I bandt Blærer ved Kattens Been og Hale, og kastede den saa ud fra Loftslugen, for at den skulde flyve? Jeg siger det ikke af noget ondt, for vi holdt Alle af Eder, men naar I blev forskaad, kunde man jo nok sige: kan da Ingen binde den Knægt?“ See, de selvsamme Ord sagde jeg! det er al min Synd, men de have siden ligget tungt paa mit Hjerte. Da kom for tre Aar siden tydske Heinrich, han var jo to Nætter i vort Huus; Gud forlade os det! Kunster kunde han gjøre, han vidste Mere end sit Fadervor, Mere, end det baader et Menneske at vide. Een Kunst skulde I hjælpe ham med; men da han gav Jer Bægeret, gjorde I Eders egne Kunster, og han kunde ikke faae sin i Rigtighed. I vilde ogsaa være viis. Da fik han et ondt Øie til Eder, skjøndt han var nok saa mild og underdanig, da

I var et Herskabsbarn. Husker I da, nei, det har I nok glemt, hvordan I samme Gang havde taget Ees'en af Sætkrogene og bundet mine Træskoe til istedet. Da sagde jeg i Vrede, og Menneskets Vrede er aldrig god: kan da Ingen binde mig den Knægt? Han gjorde jo Nar af Jer i Eders aabne Oine! sagde jeg til Komediantspilleren. Har I ingen Kunst, der kan tæmme den Vildkat? Da loe han ilde, og jeg tænkte ikke meer derpaa. Men næste Dag sagde han: nu har jeg bundet Knægten! I skal see, han er blevet tam, og skulde han begynde at sprælle igjen, saa spørg ham bare: hvad var det for Ord, tydske Heinrich hviskede Eder i Øret, saa skal I see, hvor lind han vil blive. Det Kunststykke skal han ikke gjøre Nar af! Det gjøs i mit Hjerte, men jeg tænkte siden, det har vel ikke Noget at betyde. — Jo, jo! fra den Time han havde været her, var I ikke meer den Samme, som før, det kom af Troldddomsordet, han blæste Jer i Øret. I kan ikke udsige Ordet, det sagde han mig ogsaa; men ved det er I bleven dulgt; det, og ikke Læsning i Bogen gjør det. Men I skal blive løst! har I Tro dertil, og det maa I have, da skal I blive lystig igjen, og jeg kunne roligt sove i min Grav for det onde Ord, jeg udsagde. Vil I lægge dette ved Hjertekulen, nu Maanen er i Næ, saa vil Sorgen gaae bort fra Eders Hjerte, som Maanens Skive tager af!" nu tog hun en lille Skindpung op af Lommen, aabnede den og fremtog et sammenviklet Papir. „Heri er et Stykke af det Slags Træ, hvorpaa vor Herre, Frelseren blev korsfæstet. Det vil drage Sorgen fra Eders Hjerte, og bære den, som det bar ham, der tog paa sig alle Verdens Sorger!" Hun kyssede fromt derpaa og rakte det til Otto.

Det blev ham klart, det Hele. Han erindrede, hvorledes han i Vildskab som Dreng fik Heinrichs Kunst til at mislykkes, hvilket vakte stor Fornøielse hos Tilskuerne, men Uvillie hos Heinrich; snart bleve de Venner igjen, og Otto gjenkjendte i ham den lystige Væver paa Fabrikken, som han kaldte det. De vare ene, Otto

spurgte, om han ikke huskede hans Navn, Heinrich rystede med Hovedet. Da blottede Otto sin Skulder, bad ham læse, og han hørte da den ulykkelige Udtydning, der gav hans Munterhed Dødsstødet. Heinrich maa have seet, hvad Indtryk det gjorde paa Drengen, han fik herved Leilighed til at hævne sig og tillige komme i Anseelse igjen som Hexemester. Han havde tæmmet ham, hviskede han til den Gamle, tæmmet Drengen ved et eneste Ord. Under enhver senere Overgivenhed hos Otto maatte Alvor og Skræk strax vende tilbage, naar Nogen spurgte: hvad var det for Ord, tydske Heinrich hviskede Dig i Øret. „Ja, spørg ham kun“, havde han sagt.

Paa en ganske naturlig Maade var der altsaa virkelig Trolddom i Heinrichs Ord, om ikke saaledes, som den Gamles Overtro udtydede den. At udvikle hende Sagens Sammenhæng, maatte have hævet hendes Skrupler, men en Forklaring her var Otto umulig. Han trykkede hendes Haand, bad hende være rolig; ingen Sorg laae tungt paa hans Hjerte, uden dette sidste Tab af hans kjære Bedstefader.

„Hver Aften har jeg nævnet Eders Navn ved min Bøn! hver Aften ondt Veir var i Vente, og Sønnerne paa Havet, saa vi hængte Flag eller tændte Blus for at give dem Tegn, tænkte jeg paa de Ord, der slap mig af Munden, og som den onde Heinrich greb, jeg frygtede for, at vor Herre skulde lade Straffen gaae ud over mine Børn.“

„Vær kun rolig, kjære Gamle!“ sagde Otto. „Gjem selv det hellige Træ, paa hvis Kræfter I stoler! det tage hver Sorg fra Eders eget Hjerte!“

„Nei, min Sorg er jeg selv Skyld i! Eders har fremmed Mand lagt i Eders Hjerte! den Uskyldiges Sorg vil Korsets Træ kun bære!“

Det Smukke, som hende ubevidst laae i disse Ord, rørte Otto. Han tog Gaven, gjemte den, søgte at berolige hende og saae nu sidste Gang ud over det prægtige udstrakte Hav, der var sin egen Grændse.

Det var mod Aften, før han kom hjem til Gaarden, hvor Rosalie ventede. Det sidste Optrin med den blinde Fiskerkone havde sat ham tilbage i hans mørke Sindsstemning. „I Grunden veed hun dog Intet!" sagde han til sig selv. „Denne Heinrich er min onde Engel! kunde han dog snart døe!" Det var i Ottos Sjæl, som om han kunde roligt skyde Heinrich en Kugle gjennem Hjertet. „Var han først begravet under Lyngtørven, da var min Hemmelighed det ogsaa! Blod vil jeg! ja, der er noget Djævelsk i Mennesket! kunde dog Heinrich døe! men der lever Flere, som kjende min Fødsel; — min Søster! min stakkels, tilsidesatte Søster, hun, som havde samme Ret til Aandsudvikling, som jeg! hvor frygter jeg for dette Møde! det vil blive bittert! bort maa jeg! bort vil jeg! her qvæles Livet! jeg har jo Formue! jeg vil reise. Det levende Frankrige vil forjage Grillerne, og — saa er jeg borte, langt fra Hjemmet. Næste Foraar er jeg en Fremmed, ude mellem de Fremmede!" og hans Tanke gik over i stille Veemod. Saaledes kom han til Gaarden.

XVIII.

L'Angleterre jalouse et la Grèce homérique,
Toute l'Europe admire, et la jeune Amérique
Se lève et bat des mains du bord des océans.
Trois jours vous ont suffi pour briser vos entraves.
Vous êtes les ainés d'une race de braves,
Vous êtes les fils des géans!

V. Hugo, Chants du crépuscule.

„Politiken, mine Herrer!"

Mortons Lystspil: den hjemkomne Nabob.

„Der er Revolution i Frankrige!" var det Første, Otto fortalte. „Carl den Tiende og hans Familie ere flygtede. Det skal staae i de tydske Aviser!"

„Revolution!" gjentog Rosalie og foldede Hænderne. „Det ulykkelige Frankrige! der er flydt Blod, og nu flyder det igjen! Der mistede jeg min Fader og min Broder. Jeg er blevet en Landflygtig, har maattet søge et nyt Fædreland!" hun tørrede en Taare af Kinden og sank hen i stille Grublen. Hun kjendte det Skrækkelige ved en Revolution, saae i denne nye kun en Gjentagelse af de Rædselsscener, hun havde oplevet, og som drev hende ud i Verden, op mod Norden, hvor hun tumlede om, til hun tilsidst hos Ottos Bedstefader fik et Hjem, et blivende Sted.

Alt Stort og Skjønt greb Ottos Sjæl, kun i een Retning havde han endnu ikke viist nogen Interesse: den politiske, og Politik var just det, som Bedstefaderen i sin Afkrog meest beskjæftigede sig med. Men Ottos Sjæl var for levende, for let bevægelig, den overvældedes af, hvad der laae ham nærmere. „Man maa ret leve ind i Livet selv, før Verdensbegivenhederne kunne gribe os!" sagde han. „Hos de Fleste, der i en meget ung Alder politisere, er det ogsaa Affectation. Det er som Drengen, der nøder sig til at ryge Tobak, for at synes ældre, end han er!" Udenfor Hjemmet var Frankrige det eneste Land, som egentlig interesserede Otto. Der havde Napoleon hersket, Napoleons Navn havde naaet hans Hjerte; han var voxet op, medens dette Navn lød fra Mund til Mund; Heltens Navn og Bedrifter klang ham, alt som Dreng, som et stort Verdens-Eventyr. Hvorofte havde han ikke hørt Bedstefaderen sige, rystende med Hovedet: ja, nu have Avisskriverne kun lidt at fortælle, nu Napoleon er stille. Da havde han fortalt ham om Helten ved Arcole og ved Pyramiderne, om de store Felttog mod Europa, Moskovs Brand og Tilbagegangen fra Elba.

Hvo har ikke i sin Barndom skrevet en Comedie? Ottos eneste Sujet var Napoleon: Heltens hele Historie fra Sneebatterierne ved Brienne til Klippeøen i Verdenshavet. Vistnok var Digtet et vildt Skud, men det var udsprunget fra et begeistret Hjerte. Han gjemte

det dengang, som en Skat. Et lille Træk, som knyttede sig hertil og characteriserer Ottos vilde Opbrusen som Dreng, ville vi anføre.

Et af Tyendets Børn, en lille munter Dreng, som Otto gav sig af med, legede hos ham oppe paa Qvistkammeret. Otto skrev just da sin Comedie. Drengen drillede ham med at trække i Papirerne. Otto forbød det med den Trudsel: gjør Du det engang til, kaster jeg Dig ud af Vinduet. Drengen traf øieblikkelig i Papiret; strax greb Otto ham om Livet, svingede ham op mod det aabne Vindue og havde styrtet ham ud, var ikke lykkeligviis Rosalie traadt ind i Værelset, og med et Udbrud af Skræk havde grebet Ottos Arm. Han stod dødbleg, skjælvende over hele Legemet.

Napoleon havde saaledes vakt Ottos Interesse for Frankrige. Det var ogsaa dette Land, Rosalie næst sit Schweits helst talte om. Revolutionen havde grebet levende ind i hendes Liv, levende maatte derfor hendes Tale blive derom. Selv for den gamle Præst stod den som een af hans største Verdensbegivenheder. Revolutionen og Napoleon havde tidt draget hans Tanker og Tale over til dette Land. Otto var saaledes, uden i mindste Maade at leve ind i Politik, opvoxet i et Slags Interesse for Frankrige. Nyheden om Julidagenes Kamp blev ham derfor ikke ligegyldig. Endnu vidste han kun, hvad Prangeren havde sagt, kjendte Intet til Congregationen eller Polignacs Ministerium; men Frankrige var ham det mægtige Verdenskrater, der glimrede ved prægtige Eruptioner, dem han i Afstand beundrede.

Den gamle Præst rystede med Hovedet, da Otto meddeelte ham den politiske Nyhed. En Konge, i levende Live, han maatte være, som han vilde, var ham hellig. En Konges Handlinger lignede Bibelens Ord, dem Mennesket ikke maatte veie; de skulde tages, som de vare givne. „Der er ingen Øvrighed, uden han er af Gud!“ sagde han, „den Salvede er hellig, ham giver Gud Viisdom, han er et Lys, vi Alle maae skue op til.“

„Han er et Menneske, som vi!" svarede Otto. „Han er Landets første Embedsmand, og som saadan skylde vi ham den høieste Ærbødighed og Lydighed. Fødsel, og ikke Fortjeneste, giver ham den høie Post, han beklæder; han maa kun ville det Gode, kun udøve det Retfærdige; hans Pligter ere saa store som Undersaattens!"

„Men vanskeligere, min Dreng!" sagde den Gamle. „Det er ingen Sag, at sidde i Krandsen som Blomst, og bryste sig der; det er værre, at være Haanden, som fletter den. Traaden skal baade være stram og lind, den maa ikke skjære ind i Stilkene, maa heller ikke sidde for løs, saa falde de ogsaa fra. Ja, I unge Mennesker snakke, som I have Forstand til. Jo, I ere kloge! akkurat ligesom Konen, der gjemte til Aftensmad en stegt Kylling; hun satte den, paa en Tintallerken, ind paa de brændende Gløder, og gik saa sine Ærinder, men, da hun kom hjem igjen, var Tallerkenen smeltet, og Stegen laae i Asken. Hvor det er en klog Kat, jeg har, sagde hun, den har spiist Tallerkenen og ladet Kyllingen ligge. See, I snakke ligedan og see Tingene fra samme fornuftige Side. Snak ikke efter de Andre derovre i Staden! frygt Gud og ær Kongen! med de To have vi ikke noget at raisonnere! de gjøre det af sammen, de To! de Franske ere ligesom unge Russer, i det de have faaet examen artium, de troe, at de have slugt hele Verden! de slaae bag ud og gjøre Kommers! de Franske maae have en Napoleon, der kan give dem Noget at bestille! gaae de paa egen Haand, saa gjøre de gale Streger!"

„Ja, lad os nu see, hvorledes egentlig Aviseefterretningerne lyde!" svarede Otto.

Dagen efter indtraf et stort Brev, det var fra Vilhelm.

„Min fortræffelige Otto!

Vi have Alle drukket Otto Thostrups Skaal, jeg hævede Glasset og drak din. Venskabsdissonansen De er opløst i et harmonisk Du, og selv har Du angivet Accorden. Alle tale om Dig hjemme; selv Kammer-

junkerens Jomfru valgte forleden Dig og ikke sin Svœske til Gjenstand for Talen. Den Aften Du kjørte over den jydske Hede, satte jeg mig til Claveret og phantaserede for mine Sødskende hele din Reise. Kjørselen over Heden gav jeg dem ved et monotont Stykke paa tre Toner, der slet ikke lignede det, Rousseau har componeret. Søstrene vare nær ved at fortvivle; men jeg sagde, det var ikke mere morsomt paa Heden. Imellem gjorde jeg et lille Løb, en Trille, det var Hedelærken, som flagrede op; Introductionen af Zigeunerchoret i Preciosa antydede de jydske „Kjeltringefolk", som droge forbi. Nu kom Themaet af Jeannot og Colin: „o glade Barndomsdage", og saa var Du hjemme. Jeg hamrede ned i Bassen, det var Vesterhavet, Choret i din nuværende grand' Opera. Du kan troe, det var ganske originalt! Ellers er Alt hjemme ved det Gamle. Jeg har været i Svendborg, og jeg har sat Musik til det smukke Digt: Ønskerne, af Carl Bagger. Han falder mig lidt haard i Versene, men der bliver bestemt Kjerne i den Karl! det er mine egne Ønsker, han har udtalt. Ellers have vi og alle Godtfolk faaet et electrisk Stød ved de overraskende Efterretninger fra Frankrige. Ja, Du har nok i din Eensomhed ikke hørt om de glimrende Julidage. Pariserne have afsat Carl den Tiende. Var den forrige Revolution en Blodfrugt, da er denne en sand Passionsblomst, udsprungen med Eet, forbausende ved sin Skjønhed, og da Værket var fuldendt, rullede den selv sine Blade sammen. Min Fætter Joachim, der, som Du veed, i denne Tid opholder sig i Paris, har oplevet disse mærkværdige Dage. Iforgaars fik vi et stort interessant Brev fra ham, af hvilket vi have faaet et klarere Begreb om det Enkelte og Hele, end Aviserne kunde give os. — Folk flokke sig ved Posthusene, for at faae Bladene saa friske de komme. — Jeg har uddraget af Fætters Brev de Ting, som meest have grebet mig, og sender Dig disse i et Bilag. Saa kan Du dog leve med, derovre i din Udkant af Verden.

Tusinde Hilsener fra Alle hjemme. Du har Plads i Mamas Hjerte, dog ligesaa meget i mit."

Din Ven og Broder
Vilhelm.

P. S.

„Det er sandt! min Søster Sophie beder Dig, at Du endelig maa bringe hende en Steen fra Vesterhavet. Maaskee vil Du tage en Spand Vand med til mig, men den maa ikke genere Dig!"

Det hjertelige Brev førte Otto tilbage til de kjære Mennesker i Fyen. Det Hjørne af Papiret, hvor Vilhelms Navn stod, trykkede han til sine Læber. Hans Hjerte var ganske opfyldt af ædelt Venskab.

Uddraget, Vilhelm havde gjort af Fætterens Brev, var kort og betegnende, det kunde lignes med et smukt Digt, oversat i en god Prosa.

I Theatret interessere vi os for den kjæmpende Uskyldighed, dog endnu mere gribes vi, naar det er et heelt Folks Skjæbne, som afgjøres; derfor har Vilhelm Tell saa stor Interesse. Større end Skuespillet, Digteren skaber, var her hos Otto Skildringen af Julidagene. Denne var selve Virkeligheden, i hvilken han levede. Hans Hjerte var opfyldt af Beundring for Frankrige, der havde kjæmpet Frihedens hellige Kamp, med Sværdets Ord udtalt Tidsalderens Banstraale over Oplysningens og Forædlingens Fjender.

Den gamle Præst foldede sine Hænder, da han hørte det, hans Øine funklede, men snart rystede han med Hovedet. „Tør saaledes Menneskene dømme den af Gud Salvede? Hvo som griber til Sværdet, skal omkomme ved Sværdet!"

„Kongen blev til for Folkets Skyld", sagde Otto, „ikke Folket for Kongens!"

„Ludvig den Sextendes ulykkelige Datter!" sukkede Rosalie. „Tredie Gang er hun da forjaget fra sit Fædreland. Forældre og Broder dræbt! hendes Gemal vanæret! Selv har hun Aand og Hjerte. Hun er

det eneste Mandfolk af Bourbonerne, sagde jo Napoleon!"

Præsten, gammeldags ærlig, Royalist af sit ganske Hjerte, betragtede Sagen med vaklende Mening og Frygt for Fremtiden. Rosalie tænkte meest paa dem, som vare blevne ulykkelige, de kongelige Damer og de stakkels Børn. Hver fulgte sin Natur og sin Alders Anskuelse, og det gjorde ogsaa Otto, og derfor var hans Sjæl begeistret. Begeistring hører Ungdommen til. Om Paris drømte hans Tanke, derhen fløi hans Ønsker!

„Ja, reise vil jeg!" udbrød han. „Det vil give min hele Characteer en kraftigere Retning! jeg vil og maa!" tilføiede han stille i sine Tanker, „min Sorg vil udslettes, Barndoms-Erindringerne glemmes. Derude møder jeg ingen Rædselsbilleder, som her. Min Fader er jo død. Fremmed Jord ligger over hans Kiste!"

„Men Embedsexaminen!" sagde den gamle Præst, „see at faae den først! det er altid godt at have den i Baghaanden, selv om Du ikke bruger den! Nu tager Du i Aar din philosophicum — —!"

„Og næste Foraar reiser jeg!" sagde Otto.

„Det kommer an paa din Curator, min Dreng!" sagde Præsten.

Nogle Dage gik. Det begyndte at blive Otto eensomt i Hjemmet. Alt dreiede sig her i en snever Kreds. Hans Aand var vant til at gjøre større Vingeslag. Han kjedede sig, og da glide Timerne jo med Snegleflugt:

« — minutterna likasom räcka och sträcka sig. Man känner behof at göre så med» *).

Han tænkte paa Afreisen.

„Du maa lægge Veien om over Lemvig!" sagde Rosalie. „Saa vil jeg besøge Familien der nogle Dage, det vil ret glæde dem at faae Dig at see, og jeg er da saameget længer sammen med Dig. Det vil Du jo nok?"

Dagen blev bestemt, paa hvilken de vilde tage bort.

---

*) Tekningar utur Hvardagslifvet.

Aftenen forud aflagde Otto sin sidste Visit hos Præsten. De talte længe om den afdøde Bedstefader. Præsten overgav Otto endeel Papirer, blandt disse Faderens sidste Brev.

Til Ære for Otto blev nu en Flaske Viin sat paa Bordet.

„Din Skaal, min Dreng!" sagde Præsten og hævede Glasset. „Nu sidde vi neppe nogen Aften meer sammen. Der er Meget for Dig at gaae igjennem, før Du kommer saa vidt som jeg! Verden har flere Tornebuske, end Guldbjerge! Det seer ud til en bevæget Tid! Frankrige begynder et nyt Slags Felttoge i Europa og rykker vist alle de unge Mennesker med, før var det Erobreren Napoleon, der gik ud, nu er det Friheds-Ideen. Vor Herre bevare vor gode Konge, saa bliver det nok godt her tillands. Du, Otto, flyver ud i den vide Verden — bare Du dog havde din Embedsexamen først! — Men naar og hvor Du flyver hen, saa husk i meer end i een Henseende Bibelsproget: Naar Syndere lokke Dig, da samtyk ikke! Alle ville vi regjere. Phaeton vilde op i Solens Vogn, men han forstod ikke at holde Tømmerne, han stak Ild paa Landene og faldt selv ned og brak Halsen. — Jeg har Ingen derovre i Staden Kjøbenhavn, jeg kan bede Dig hilse. Alle mine Ungdomsvenner ere spredte i Øster og Vester. Er der nogle af dem i Staden, saa have de vist glemt mig. Men kommer Du engang i Regentsgaarden, sidder med de Andre og smøger en Pibe under Træet, saa tænk paa mig! der har jeg ogsaa siddet, da jeg var ung, som Du, da ogsaa Frankrigs Revolution fik mit Blod til at gaae raskere, og Frihedstankerne lode mig kneise lidt høiere med Hovedet. Det kjære gamle Træ*)! Ja, man seer nok ikke paa det, som paa mig, hvormange Aar det er siden!" Han trykkede Otto et Kys paa Panden, gav ham sin Velsignelse, og de skiltes ad.

---

*) Det blev alt omhugget i Slutningen af det forrige Aarhundrede, to yngre plantedes der istedet; de staae nu i fuld Vært.

Otto var veemodig stemt; han følte, at det vistnok var sidste Gang, han saae den Gamle. Ved Hjemkomsten fandt han Rosalie isærd med Indpakningen. Næste Morgen tidlig vilde de følges ad til Lemvig; der havde Otto ikke været i de to sidste Aar; Reisen derhen havde i gamle Dage staaet for ham som en Fest, nu var den ham næsten betydningsløs.

Han gik op paa sit lille Kammer, det var sidste Gang i hans Liv, han skulde sove her. Fra imorgen begyndte, syntes ham, et nyt Afsnit af hans Liv. Det byronske Farvel klang som gamle Melodier for Øret:

O Farvel! er det for evigt!
Nu, for evigt da Farvel*)!

Ved Daggry kjørte Vognen med ham og Rosalie ud af Gaarden. De vare Begge tause; det gik kun langsomt frem i de dybe Hjulspor. Otto saae endnu engang tilbage. En Hedelærke fløi qviddrende over hans Hoved.

„Det bliver en smuk Dag!“ sagde Karlen, der kjørte for dem; hans Ord og Lærkens Sang udlagde Rosalie som et godt Varsel for Ottos hele Reise.

XIX.

Geske. Har Du kommet Sirup i Kaffeen?
Henrich. Jo jeg har.
Geske. Vær saa god, I gode Madammer, at tage til Takke!
Holbergs politiske Kandestøber.

Lemvig ligger, som bekjendt, ved en Arm af Liimfjorden. Sagnet fortæller, at i den svenske Krig tvang her en Trop fjendtlige Ryttere en Bonde til at tage sin

---

*) „Fare thee well, and, if for ever,
Still for ever fare thee well!“

Hest og vise dem Vei. Mørket faldt paa; de vare alt paa de høie Banker. Bonden styrede hen mod den steile Brink, de saae Lys i en Gaard paa den anden Side Fjorden. „Det er Lemvig!" sagde Bonden, „lad os nu skynde os!" han gav Hesten Sporerne, Svensken gjorde som han, og de styrtede ned; næste Morgen fandt man deres Liig. Monumentet for den raske Lemvigerbonde staaer i Sagnet og i Digternes Sange, og det er de Monumenter, som holde sig længst. Ved disse fik den nøgne Klint en aandig Skjønhed, der nok kunde maale sig med det ellers smukke Skue over Byen og Fjorden.

Rosalie og Otto kjørte ind i Byen. Det var kun to Aar siden, han var her, og Alt syntes ham i denne Tid at være svundet sammen, snevert og smaat, hvorhen han saae. I Erindringen havde det en anderledes Storhed.

Nu holdt de ved Kjøbmandens Gaard. Entreen gik gjennem Boutikken, som var decoreret med Træskoe, Uldvanter og Jernskrammel. Tæt indenfor Døren stode to Kar med Tjære. Over Disken hang en udstoppet sjelden Fisk og et heelt Bundt Filthatte til Brug for begge Kjøn. Det var en Handel en gros og en detail, som blev forestaaet af Sønnen der i Huset. Faderen selv var Nummer Eet i Lemvig, han havde Skibe i Søen, førte et fiint Huus, som det hed der i Egnen.

Stuedøren gik op, og Fruen selv, en tyk, fiirkantet Dame, med et ærligt, fornøiet Ansigt, traadte ud og tog med Kys og Omfavnelser mod dem Begge; desvære lader sig hendes gode jydske Udtale ikke gjengive i Skriftsproget.

„Nei, hvor det var prægtigt, at Jomfruen kom og tog Hr. Thostrup med. Hvor han er blevet kjøn og voxen! ja hans Mærke have vi endnu paa Døren!" hun drog Otto derhen. „Over et heelt Qvarteer har han skudt sig!"

Han betragtede Gjenstandene rundtom.

„Ja," sagde hun, „Instrumentet er kommet her, siden De var her sidst; det har Maren faaet af sin Broder. Ja, De faaer hende nok til at synge! det er forfærdeligt, saadant et Bryst hun har! sidste Pintse sang hun i Kirken med de Musikalske. Jeg kunde høre hende over Orgelværket!"

Otto nærmede sig Sophaen, over hvilken hang et stort Stykke i en prægtig forgyldt Ramme.

„Det er Marens Navneklud," sagde Fruen. „Det er meget pænt. See, det er nu alle vore Navne! ja, lad mig see, om Hr Thostrup kan gjætte, hvem det er? Her ere alle Tallene! de ere syede med Hulsting. Skibet der er Jagten Mariane, som blev kaldt op efter mig; det er Lemvig Vaaben: et Taarn staaende paa nogle Vandbølger, og her i Hjørnet læses, med eens og ueens Sting, hendes Navn „Maren, den 24 October 1828." Ja, det er nu to Aar siden. Nu har hun broderet til Sophaen en Liggepude, der er en Tyrk paa. Den gik rundt i Byen, Alle vilde de jo gjerne see den! det er forfærdeligt, hvor Maren kan bruge sine Hænder!"

Rosalie spurgte efter den fortræffelige Pige.

„Hun laver til!" sagde Fruen. „Her kommer et Par gode Venner iaften. Secretairen kommer ogsaa; saa skal han musicere med Maren. De har vel rigtignok hørt noget mere deiligt i Kjøbenhavn, vort er ganske simpelt; men de synge da efter Noder, og jeg tænker nok, Secretairen tager sin Spilledaase med. Det er deiligt! han sang forleden en lille een til Daasen, det var nydeligere, end til det store Instrument, for jeg maa sige Dem, han har nu ikke det stærke Bryst, som Maren!"

Først ved Middagsbordet samledes hele Familien. De to Personer, som der havde den nederste Plads, syntes de meest originale. De vare Boutiksvenden og Moster. Begge disse havde kun den Ære at samles med Familien ved Middagsbordet; fra Aftenselskaberne vare de aldeles udelukkede.

Svenden, der i Boutikken var den Første og nok der kunde sige nogle Ord, sad her som en stille og forknyt Skabning, med Haaret kæmmet til den ene Side af Hovedet og viste to røde, ophovnede Hænder. Ikke en Lyd undslap hans Læber; at trykke et Kys paa Fruens Haand ved Indtrædelsen, og eet ved Bortgangen, var Alt, hvad han gjorde, med Undtagelse af at spise.

Moster, som hun ikke blot kaldtes i Familien, men af alle Folk i Lemvig, var lige saa ordknap, men hendes Ansigt loe bestandigt. En blommet, rød, Kattuns Kappe sluttede sig tæt om det magre Ansigt, som store Kindbeen og hængende Læber gave noget Characteristisk. „Hun hjalp til i Huset, men kunde ikke tage Deel i fiint Selskab," som Fruen udtrykkede sig. Aldrig kunde hun glemme Moster det, hvorledes hun paa Reformationsfesten, da kun de Musikalske sang i Kirken, begyndte at synge med op af Psalmebogen, saa Graveren maatte bede hende at tie stille; men det blev hun vred over og sagde, at hun havde Lov til at prise sin Gud, ligesaavel som de Andre, og saa sang hun paa Trods! havde hun ikke været „Moster", der var af saadan en Familie, som hun var, havde man bestemt sat hende udenfor.

Hun var nu den Sidste, som kom ind og tog Plads ved Bordet. En halv Time havde de søgt efter hende, tilsidst var hun fundet. Hun stod i det yderste Hjørne af Haven, op til Trægitteret der. Udenfor var Græsset slaaet og reist i en Stak; for at see paa denne, var hun gaaet hen til Gitteret; Duften havde virket behageligt, hun havde da trykket Kindbenene op mod Rækværkets Sparrer, og nu var hun under Beskuelsen faldet i Tanker, eller rettere, ud af Tanker; man fandt hende og ruskede Bevægelse i den Drømmende. Nu var hun livlig nok, hun loe, hver Gang Otto saae paa hende. Hans Plads faldt ved det øverste Hjørne, mellem Fruen og Maren. Denne var en ret net Pige; lille, noget fyldig, hvid og rød, med gode Klæder paa. Lidt for

mange Sloifer og altfor mange Couleurer, var hendes svage Side. Hun læste i denne Tid „Kabale og Kjærlighed."

„Den læser Du jo paa Tydsk!" sagde Moderen. „Ja, den skal være saa deilig! jeg kan nu meget godt tale det Tydske, men naar jeg skal læse det, saa gaaer det saa langtsomt, og jeg vil nu have Ende paa en Bog!"

Manden havde den øverste Plads ved Bordet. En lille sort Hætte sad glat om hans graa Haar, et Par kloge Oine spillede ham i Hovedet. Med foldede Hænder læste han stille en Bon og boiede derpaa Hovedet, før han lod skride til Anretningen. Rosalie var hans Borddame. Hendes Naboe til Hoire syntes meget veltalende. Det var en gammel Militair, som i sit fyrretyvende Aar var gaaet af som Lieutenant ved de Annecteerte, og havde Tilladelse til at bære Uniformen, derfor sad han i en Slags militair Frakke og med stivt Halsbind. Han var alt dybt inde i Polignacs Ministerium og Julidagenes Triumph, men havde altid det Uheld at forblande Lafitte og Lafayette med hinanden. Sonnen af Huset talte kun om Tyrekalve. Hans Borddame var en lille Jomfru fra Holstebro, hun sad pyntet som en Confirmant, med sort Silkekjole og med rodt Langshawl. Hun var i Stads, for hun var jo i Besogelse. Samme Jomfru kunde ellers sye Skræddersyning og blæse paa Floite, dette Sidste gjorde hun med en Slags Undseelse; ellers talte hun godt for sig, især om sorgelige Begivenheder. Viinflasken gik kun om ved den øverste Deel af Bordet; Svenden og Moster drak Ol; men det bruusede deiligt, der var Rosinstilke paa.

„Det er en brav Mand, Contoirchefen, som De faaer til Curator, Hr. Thostrup!" sagde Herren i Huset. „Jeg staaer i Rapport med ham."

„Men det er dog besynderligt," afbrod Fruen, „at han kun har een af sine fem Dottre forlovet. Gaaer Pigerne ikke bedre af i Kjøbenhavn, hvad skal man saa sige herovre?"

„Nu hjælper vel Hr. Thostrup paa een af dem!" sagde Manden. „Der er Penge, og De har jo ogsaa en Skilling; faaer De saa et Embede, kan De leve in floribus!»

Maren rødmede, skjøndt der ikke var Noget at blive rød over; hun slog endogsaa Øinene ned.

„Hvad skal Hr. Thostrup med een af dem?" tog Fruen Ordet. „Han skal have en jydsk Pige! der er jo kjønne Frøkener nok herovre paa Herregaardene!" tilføiede hun og lagde det bedste Stykke paa hans Tallerken.

„Give de kongelige Skuespillere nogle kjønne Syngestykker?" spurgte Maren og gav Samtalen en anden Retning.

Otto nævnede forskjellige Stykker, deriblandt: Jægerbruden.

„Det skal være forfærdeligt!" sagde Lieutenanten. „Ulveslugten skal være saa naturligt, med et Vandfald og en Ugle, der slaaer med Vingerne. Borgemesterens Mimi har faaet Brev fra en Jomfrue i Aarhuus, som har været i Kjøbenhavn og seet det. Det var saa skrækkeligt, at hun holdt for Øinene og havde nær faaet Ondt paa Comedien. Det er et prægtigt Theater, de have!"

„Ja, men vort lille Theater var dog ganske net!" sagde Fruen. „Det var ret kjedeligt, at det Dramatiske saaledes skulde gaae ind. Det sidste Stykke, vi gave, det husker jeg saa godt. Det var: „de Sandsesløse"; da laae jeg syg. Jeg vilde saa gjerne see det, og saa var hele Personalet saa galant at spille det nok engang, og det hjemme her i Salen, hvor jeg laae paa Sophaen og saae til. Det var en overordentlig Opmærksomhed af dem. De kan tænke, Borgemesteren spillede selv med!"

Til Ære for de Fremmede skulde man efter Bordet drikke Caffe i Haven, hvor der under Blommetræerne var en Gynge. Siden var arrangeret en Seiltour paa

Fjorden. En lille Jagt af Kjøbmandens laae just udlosset ved Skibsbroen.

Otto fandt Maren og Jomfruen fra Holstebro siddende i Lysthuset. De skjulte forskrækket Noget, da han kom.

„Mine Damer har Hemmeligheder! Tør man ikke blive indviet i disse?“

„Næ, slets ikke!“ svarede Maren.

„Det er skrevne Digte, De har i den lille Bog!“ sagde Otto og nærmede sig dristigt. „Maaskee eget Arbeide?“

„O, det er bare min Tankebog!“ sagde Maren og rødmede. „Naar jeg læser noget rigtigt Kjønt, saa skriver jeg det af, for vi kunne ikke beholde Bøgerne.“

„Da tør jeg nok see det!“ sagde Otto. Hans Øie faldt paa det skrevne Blad:

„So fließen nun zwey Wasser
Wohl zwischen mir und dir.
Das eine sind die Thränen,
Das andre ist der See!“ *)

læste han. „Det er meget smukt. „Der verlorne Schwimmer“ hedder Digtet. Ikke sandt?“

„Ja, jeg har skrevet det ud af Secretairens Tankebog; han har saa mange nydelige Stykker!“

„Den Secretair har mange Fortræffeligheder!“ sagde Otto smilende. „Tankebog, Spilledaase —!“

„Og en Seglsamling!“ tilføiede Jomfruen fra Holstebro.

„Jeg maa læse flere!“ sagde Otto, men Damerne flygtede med blussende Kinder.

„Er De allerede paa Spil, Hr. Thostrup!“ sagde Fruen, som traadte ud i Haven. „Ja, De veed ikke, hvor Maren har længtes efter Dem, hvor meget hun har talt om Dem. De skrev os aldrig til; vi fik ingen Ting at vide, uden naar Jomfru Rosalie fortalte

---

*) „Des Knaben Wunderhorn.“

os lidt af Deres Breve. Det var ikke smukt af Dem! De og Maren har dog altid været kaldt Kjærestefolk. De var to kjønne Børn begge to, og De har ikke taget Skade af at voxe." —

Klokken Fire samledes allerede Aftenselskabet, en heel Flok unge Damer, et Par gamle og Secretairen, der udmærkede sig ved en Samling af Signeter, som i et langt Uhrbaand ideligt slog ham paa Siden af Maven, og ved et skinnende, hvidt Kalvekryds, stive Flipper og en Hanekam, hvori hvert Haar syntes at ligge i en affecteret Stilling. De vandrede Alle ned mod Fjorden. Otto havde nogle Forretninger, saa han kom noget efter. I det han ene gik gjennem Gaarden, hørte han fra Baghuset et frygteligt vildt Skrig, der gik over i en hæs Hulken, forskrækket traadte han nærmere, og saae nu Moster sidde midt oppe mellem de store Klyner*). Præstinden i Delphi kunde ikke see mere forstyrret ud. Hun havde revet sin Kattuns Kappe af Hovedet, det lange graa Haar fløi hende om Skuldrene, med Føddrene trampede hun som et arrigt Barn paa de store Tørv, saa enkelte fløi i forskjellig Retning. I det hun saae Otto, blev hun øieblikkelig rolig, men snart knugede hun de magre Hænder for Ansigtet og hulkede høit. At faae Svar paa, hvad hun feilede, var ikke tænkeligt.

„O, hun er kun krakilsk!" sagde Pigen, som Otto henvendte sig til. „Moster er vred, fordi hun ikke er inviteret med ud at seile. Saaledes bærer hun sig altid ad! hun kan være ond! forleden hun skulde hjælpe mig at vride Lagener, vred hun altid til den samme Side som jeg, saa vi aldrig kunde blive færdige, og det gjorde saa ondt i mine Hænder!"

Otto vandrede til Fjorden. Seilet blev heiset, Secretairen tog sin Spilledaase frem, og saa glede de under Toner hen over Vandet i det brændende Solskin.

---

*) Tørv.

Ovre paa den anden Side skulde drikkes Thevand, og saa skulde Maren synge. Moderen bad hende om den med de stærke Toner i, for Otto skulde høre det Bryst, hun havde.

Hun sang „Dannevang". Der var en ualmindelig Styrke i Stemmen, men ingen Skole, intet Foredrag.

„Saadan en Stemme troer jeg ikke, de har ved Theatret i Kjøbenhavn!" sagde Secretairen med afgjørende Alvor.

„De maatte ønske sig saadant et Bryst!" sagde Lieutenanten.

Nu skulde Secretairen synge, men han var noget forkjølet, det var han da altid.

„De maa synge til Daasen!" sagde Fruen, og hendes Ønske blev opfyldt; havde Maren begyndt med, kunde man have troet, at det var en Leeg mellem Boreas og Zephyr.

Nu blev der spadseret, drukket Thee, og saa skulde man hjem for at have lidt at leve af, Fisk, Steg, lidt kogt Skinke og andre gode Sager.

At tænke paa Afreise næste Morgen, kunde paa ingen Maade tillades Otto; et Par Dage skulde han blive, samle Kræfter til at tage fat ovre i Kjøbenhavn. Kun een Dag endnu vilde han nyde alle de Goder, man overvældede ham med. Han længtes efter andre Mennesker, efter en mere aandrig Omgivning. For to Aar siden havde han ypperligt smeltet sammen med Alle disse her, fundet dem interessante og aandfulde, nu følte han, at Lemvig var en lille By og Menneskene fortræffelige, gode Mennesker.

Næste Dag bragte atter prægtige Anretninger, god Mad og Viin, det var til Ære for „Hr. Thostrup." Hans Skaal blev drukket, Maren var mere fortrolig, Moster havde glemt sin Sorg og sad igjen med det leende Ansigt ved Siden af den forknytte Boutiksvend. Der maatte ellers skyndes lidt med Taffelet, thi Byens Sprøite skulde ud at prøves, og den Stads,

meente man, Otto skulde tage med, eftersom det traf sig saa heldigt.

„Men hvor kan Mo'er troe, at det vil more Hr. Thostrup?" sagde Maren. „Det er jo ikke Noget at see!"

„Det har før moret ham!" svarede Fruen. „Det er ogsaa til at lee af, naar Drengene løbe under Sprøite-Regnen og faae Straalen lige i Nakken."

Hun talte om Otto før og nu; han var bleven saa kjøbenhavnsk, ja saa fiin og net, baade i Snittet paa Klæderne og i Manererne; dog fandt hun Leilighed til at give ham endnu et lille Vink til det Finere; tænk dog! han tog med Fingrene det hvide Sukker til sin Caffe.

„Men hvor er Sølvtangen? den massive Sølvtang?" sagde hun. „Maren, lader Du ham tage med Fingrene?"

„Det er beqvemmere!" svarede Otto. „Det gjør jeg altid."

„Ja, men havde her været Fremmede," sagde Fruen i en venlig belærende Tone, „saa havde vi, ligesom De veed Madammen gjorde, maattet kaste Sukkeret ud af Vinduet!"

„I de høiere Selskaber, hvor man har rene Fingre, bruger man disse!" sagde Otto. „Det fik aldrig Ende at tage med Tangen!"

„Den er af massivt Sølv!" sagde Fruen og veiede den i Haanden.

Mod Aften gik Rosalie i Haven under Blommetræerne. „Disse minde mig ogsaa om mine Bjerge. Denne Frugt er den eneste, som der ret vil trives. Lemvig ligger, som Le Locle, i en Dal!" hun pegede smilende paa Bakkerne rundt om. „Hvor det ellers er en stor Forandring at være her, imod hjemme paa din Bedstefaders Gaard. Der er jeg bleven saa vant til Ensomhed, at her næsten er mig alt for levende. Den ene Adspredelse følger jo ovenpaa den anden."

Det var just det, Otto savnede. Kjøbstadslivets Smaalighed trættede ham, han kunde ikke more sig derved, ikke gribe ind deri.

Næste Morgen tidlig vilde han tage bort. Det vilde blive for slemt at kjøre i Solheden den tørre Vei, sagde de Allesammen, han maatte og skulde blive til ud paa Eftermiddagen, da blev det kjøligt, det var ogsaa langt behageligere at reise om Natten. Rosalies Bønner gjorde Udslaget. Altsaa efter Middagsbordet og Caffen skulde Vognen være forspændt.

Det var den sidste Dag. Maren var noget alvorligt stemt. Hun havde et Stamblad, som Otto maatte skrive paa; nu kom han nok aldrig mere til Lemvig, meente hun. Som Børn havde de dog leget sammen. Siden han kom til Kjøbenhavn, havde hun mangen Aften sat sig op i Gyngen ved Lysthuset og tænkt paa ham i Kjøbenhavn. Hvo veed, om hun ikke havde gjort det Samme, da hun skrev ud af Secretairens Tankebog:

„So fließen nun zwey Wasser
Wohl zwischen mir und dir —"

Havet strømmede jo mellem Aarhuus og Kjøbenhavn.

„Maren kommer maaskee derover til Vinter!" sagde Fruen. „Men vi tør ikke endnu snakke høit derom, da det ikke er afgjort. Det vilde rigtig muntre hende! hun er i den sidste Tid bleven saa trist, skjøndt vor Herre veed, vi negte hende ingen Fornøielse!"

Nu arriverede en Snees Breve fra forskjellige Bekjendtere og fra deres Bekjendtskab: om ikke Hr. Thostrup vilde uleilige sig med at besøge dette til Viborg, disse til Aarhuus, og de andre til Kjøbenhavn; en heel Ladning var der, som man faaer den i Stæderne, ligesom der ingen Post gik gjennem Landet.

Vognen holdt for Døren.

Rosalie brast i Graad. „Skriv mig til!" sagde

hun. „Dig selv seer jeg aldrig meer! Hils mit Schweits, naar Du kommer der!"

De Andre vare lystige. Fruen sang:

„O gid jeg flyve kunde, som en Sky!"

Jomfruen fra Holstebro neiede med et Stamblad i Haanden, som hun endnu maatte bede Hr. Thostrup at skrive paa. Maren rakte ham Haanden, rødmede og trak sig tilbage, men da Vognen rullede afsted, viftede hendes hvide Lommetørklæde fra det aabne Vindne: „Lev vel! Lev vel!"

XX.

Holdt! saa raabte med Kraft og med tordnende Stemme Patroklos.
Iliaden ved Wilster.

Skilsmissen fra Rosalie, Familiens Gjæstfrihed og deres oprigtige Deeltagelse rørte Otto; han tænkte paa de sidste Dage, paa hele sit Ophold i Hjemmet. Bedstefaderens Død gjorde dette til et Livs-Afsnit af Betydenhed. Den stille Aften og den eensomme Vei stemte endnu mere Sindet til Eftertanke.

Hvor oplivende og interessant havde ikke i gamle Dage et Besøg i Lemvig været for ham! Det gav da Stof til flere Ugers Samtale med Rosalie, nu laae det betydningsløst for ham. Menneskene der vare jo dog de samme, hos ham maatte altsaa Forandringen ligge. Han tænkte paa Kjøbenhavn, som stod ham saa høit, tænkte paa Menneskene der.

„I Grunden er Forskjellen dog ikke stor!" sagde han. „I Kjøbenhavn ere de selskabelige Brændpunkter flere, Interesserne mere forskjellige; Dagen selv bringer Variation i Samtalen, og man kan vælge sit Selskab, Massen derimod har noget Spidsborgerligt, det titter frem, selv under Balkjolen, som viser sig ved Hoffet;

det kommer til Syne i den rige Grosserers Salon, som hos Brændeviinsbrænderen, hvis Eiendomme kunne gjøre ham og to af Bryggerknægtene valgbare. Det er den samme Ret, der præsenteres os; i Smaabyerne faaer man den paa Pottemagerleer, i Kjøbenhavn derimod paa Fajance. Har man kun Mod, i de saakaldte høiere Kredse, at trænge gjennem den Glasur, som kun er skabt ved et større Selskabs Liv, ved at leve med i Verden, da skal man hos mange Damer af Stand, hos mangen Adelsmand, der sidder paa første Bænk, ikke blot i Theatrets Parquet, snart finde det tomme tonløse Leertøi; som hos Fruen i Lemvig, kan en Dejeuner eller Soirée beskjæftige baade før og efter, som en Verdens-begivenhed. Et Hofbal, hvor Sønnen eller Datteren figurerede, er liig med det brillanteste Udfald af en Embeds-Examen. Autoriteterne i Lemvig smile vi af, og saa løber dog Mængden hos os kun efter Autoriteter og Blade. Det er saadan en Art Uskyldigheds-Tilstand. Hvor mangen fattig Officeer eller Student maa ikke ved den Riges Bord spille Boutiksvendens forknytte Rolle, og taknemlig kysse Haanden paa Fruen, som har Ret til at fordre Taknemlighed. Hvad gjør ikke, hos Mængden i Theatret: „et forfærdeligt Bryst“ —? Kraft i Stemmen, der ret kan trænge gjennem Aandens Pundtlæder, erholder et stormende Bifald, medens Smag og Foredrag kun opfattes af de Enkelte. Skuespilleren kan være vis paa Bifaldsklap, dersom han kan tordne frem sin Udgangs-Replik. Komikeren er vissere paa Bravoraab, naar han gjør en Plathed, gnider Benene mod hinanden, end naar han siger en lille Replik med Aand og Genialitet. Det massive Sølvtøi i Huset giver mangen Frue Dristighed til at belære, hvor hun kunde have godt af at lære. Mangen Dame gaaer, som Jomfruen fra Holstebro, altid i Silke og med Langshawl; spørger man hende om hendes Metier, da er denne i det Høieste Skræddersyning, hun har ikke engang det lille Bitalent at kunne blæse paa Fløite. Hvormange skrive ikke, som Maren, ud af

Andres Tankebøger, og excellere ikke Spilledaaserne, saa hører man dog megen Daase-Musik og opvartes med Stemmer, der ere lige saa ubetydelige, som Secretairens."

Disse vare omtrent Ottos Reflexioner, og det var vist en god Følelse, som laae til Grund for dem. Vi, i vor Dom, maa huske, at han var saa ung: kun i et Aar havde han kjendt Kjøbenhavn, ellers havde han vist tænkt ganske anderledes.

Natten udbredte sig over Heden, Himlen var klar. Kun langtsomt bevægede Vognen sig fremad, i det dybe Sand. Den eensformige Lyd, den uforandrede Bevægelse, Alt virkede søvnbringende paa Otto. Et Stjerneskud spillede, som en Ildstøtte hen ad Himlen, det vakte ham et Øieblik, men snart bøiede Hovedet sig igjen, og han sov dybt og fast.

Det var alt en Time over Midnat, da han vaktes ved et høit Raab. Vognen holdt pludselig stille. Han foer op; en Ild brændte foran, og mellem den og Hestene stode to Skikkelser, som havde taget fast i Lædertøiet. Tæt ved laae en Karre, under hvilken var redt et Slags Seng, hvori sov en Kone og nogle Børn.

„Vil I kjøre op i Suppekjedelen?" spurgte en barsk Stemme, i det den Anden skjendte i et Kaudervelsk, Otto ikke forstod.

Det var gaaet Kudsken, som ham, kun at denne lidt senere var faldet i Søvn; Hestene vare komne ud af Sporet, og, uvist hvorlænge, havde de nu kjørt hen over den veiløse Deel af Heden. En Trop af de saakaldte Natmændsfolk, der nomadisk drage om i disse Egne, havde her opslaaet deres Natteqvarteer, gjort Ild og hængt Kjedelen over for at tage nogle Stykker af et Lam, de havde erobret paa Reisen.

De vare omtrent en halv Time borte fra Landeveien, sagde en gammelagtig Kone, som lagde afskaaren Lyngtop under Kjedelen.

„En halv Time?" gjentog en Stemme paa den

anden Side af Vognen, og Otto saae der en Mand, indsvøbt i en stor graa Rytterkappe, strække sig i Lyngen. „Det er intet Qvarteer til Veien, naar man veed at styre ad den rette Kant."

Mandens Udtale klang vel lidt fremmed, men den var reen og ublandet for det Kaudervelske, de Andre blandede i deres Tale. Stemmen syntes Otto bekjendt, hans Øre veiede hver Betoning, og Blodet løb ham hurtigere gjennem Aarene: „det er tydske Heinrich, mit Livs onde Engel!" følte han, og trak sin Kappe tættere op om sig, saa Ansigtet skjultes.

En halvvoxen Dreng reiste sig og tilbød at være Fører.

„Men to Mark maa Grumslingen have!" sagde Konen.

Otto nikkede bejaende og saae endnu engang ned paa Manden, i hvem han troede at gjenkjende tydske Heinrich; denne havde atter ligegyldigt strakt sig ud i Lyngen og syntes ikke at ville indlade sig i videre Samtale.

Konen forlangte forud Betaling og fik den. Drengen dreiede Hestene til Siden, Ilden blussede i det Samme høit imellem Klynerne, en stor Hund med et løst Reeb om Halsen sprang frem og fulgte gjøende med Vognen hen over Heden i den slumrende Nat.

O. T.

Anden Deel.

I.

Die Poesie braucht nicht immer Schmerzen, der Regenbogen wölbt sich auch im unbewölkten blauen Himmel.

Jean Paul.

Vi ere igjen i Kjøbenhavn, hvor vi finde Otto, og kunne hver Dag vente Vilhelm, Frøken Sophie, og den fortræffelige Mama; dennes Ophold var kun bestemt til nogle Uger. For at høre om Ankomsten, besluttede Otto at aflægge en Visit, hvor de vare i Vente; vi kjende Huset, vi have før været der til en Julefest; her fik Otto sit adelige Stamtræ.

Vi ville gjøre lidt nøiere Bekjendtskab med Menneskene der. Manden selv var, hvad man kalder, et godt Hoved, havde en fortræffelig Viinkjælder og var, som een af Vennerne sagde, en god L'Hombre-Spiller. Men Sjælen i Huset, den oplivende Genius, som drog Alt, hvad der havde Aand og Ungdommelighed, til denne Kreds, var Fruen. Smuk kunde hun slet ikke kaldes, men man glemte det efter faa Minutter, fortryllet af hendes naturlige Livlighed, Aand og Ligefremhed. En sjelden Lethed i at gribe komiske Smaatræk af Hverdagslivet, en godmodig Originalitet i at fremsætte disse, gav hende altid rigeligt Stof til Underholdning. Det var, som om Naturen, i Tankeløshed, havde skabt et intetsigende Ansigt, men derpaa havde stræbt at gjøre Feilen god igjen, ved at indaande det

en Sjæl, der kunde vise sin Skjønhed, selv gjennem matte blaa Øine, blege Kinder og almindelige Former.

Idet Otto traadte ind i Værelset, hørte han Musik. Han lyttede. Weyse eller Gerson maatte det være.

„Det er Professoren!“ sagde Tjeneren, og Otto aabnede sagte Døren, uden at banke paa.

Astrallampen brændte paa Bordet. I Sophaen sad to unge Damer. Fruen tilnikkede Otto et mildt Velkommen, men lagde derpaa smilende Fingeren paa Munden for at tyde Taushed, pegede paa en Stol, hvor han satte sig og lyttede til de bløde Toner, der, som Aander, bølgede fra Fortepianoet, hvor Kunstneren sad. Det var, som om Sjælens henslumrende Tanker og Følelser, beslægtede i hvert Bryst hos de forskjellige Nationer, havde faaet Stemme og Sprog. Phantasierne hendøde i et blødt aandigt Piano. Saa let har Raphael aandet Madonna di Foligno paa Skyen; hun hviler der, som Sæbeboblen hviler, naar den berører et Fløiel. Tonernes Hendøen var som den Elskendes Kjærlighedstanke, idet Øiet lukker sig og Hjertets levende Drøm umærkeligen glider over og forsvinder i Søvnen. Virkeligheden er forbi.

Ogsaa her taug Tonerne.

„Der Bettelvogt von Ninive,
Zog hinab zum Genfersee,
Hm, hm!“ *)

begyndte igjen Kunstneren med en Originalitet og et Lune, som greb hele Selskabet. Alt for snart brød han op, efter at have fortryllet ved sine egne Skatte og Folkelivets Curiosa fra Tonernes Verden. Først da han var borte, fik Beundringen Stemme. Hans Phantasier klang endnu i hvert Hjerte.

„Han fortjente at være europæisk bekjendt!“ sagde

*) En gammel tydsk Folkevise.

Fruen. „Hvor Faa i Verden kjende Weyse og Kuhlau!"

„Det er det Ulykkelige for en Kunstner," sagde Otto, „at blive født i et lille Land. Hans Arbeider blive kun Manuscript for Venner. Vor Høresal strækker sig fra Skagen til Kiel; der lukkes Døren!"

„Man maa trøste sig med," sagde Fætteren af Huset, hvem vi kjende fra hans Vers ved Juletræet, „alt Stort og Godt kommer eengang til Erkjendelse. Nationerne ville vide Besked med alt Herligt i Aandens Rige, enten det blomstrer i et lille eller i et stort Land; Imidlertid er Kunstneren rigtignok død, men saa maa han faae Opreisning i en anden Verden!"

„Jeg troer nok," sagde Fruen, „han ønskede lidt forud hernede, hvor det nu engang er saaledes arrangeret, at den Udødelige maa bøie sig for den Dødelige."

„Vist nok!" svarede Otto. „Tidsalderens store Mænd ere som Bjerghøiderne; det er disse, som vise Landet i det Fjerne og give det Anseelse, men selv have de det magert og koldt. Man kjender ikke engang ret deres Høider."

„Meget smukt!" sagde Fruen, „De taler som en Jean Paul!"

Døren aabnedes i det Samme, og man overraskedes ved Frøken Sophies, Vilhelms og den kjære Mamas Indtrædelse. Først næste Aften havde man ventet dem. De havde reist den hele Dag gjennem Sjælland.

„Vi vare komne til Middagsbordet," sagde Sophie, „men min Broder kunde ikke blive færdig i Roskilde, aa havde han glemt at bestille Heste, og saa var der andre smaa Malheurer. Vi bleve der hele sex Timer! Mama fik sig der en Inclination, hun forelskede sig formeligt i en ung Pige, den smukke Eva!"

„Ja, hun er nydelig!" sagde den gamle Frue. „Har jeg ikke Ret, Hr. Thostrup? De og min Vilhelm havde jo allerede gjort hende interessant for

mig. Hun har noget saa Nobelt, saa Fiint, som man sjelden finder hos den simplere Classe; hun fortjente at komme mellem mere dannede Mennesker."

„Otto, hvad skal vore Hjerter sige," udbrød Vilhelm leende, „naar det gaaer saaledes med Mama?"

Man samlede sig om Theebordet. Vilhelm tiltalte Otto med det fortrolige Du, som jo denne selv havde opfordret ham til. „Vi ville klinke med Theevand og forny e Broderskabet!"

Otto smilede, men saa forunderlig veemodigt, uden at sige et Ord.

„Det er Erindringen om den gamle Bedstefader!" tænkte Vilhelm og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Du hilses da fra Kammerjunkeren og hans Damer. Jeg troer, Jomfruen lagde Dig gjerne i sin Syæske, lod det sig gjøre!"

Otto blev taus; men i hans Sjel var en forunderlig Bevægelse: det bliver en ,egen Sag at fremvise Motivet, der saa ganske laae i hans Eiendommelighed; det greb ind i Sjælens Mysterier; Mængden kalder det Særhed hos den Enkelte, Psychologen finder deri en dybere Betydning, som Forstanden ikke kan udgrunde. Man har Exempler paa, at Mænd, der ellers viste Kraft paa Legeme og Sjæl, have ved Duften af en Rose følt Afmagt; Andre ere bragte i krampagtig Tilstand ved Berørelsen af graat Papiir. Det lader sig ikke forklare; det er een af Naturens Gaader. En lignende slappende Fornemmelse opfyldte Otto, idet han første Gang hørte Vilhelm tiltale ham med et Du. Det var, som om det sjælelige Baand, der holdt dem sammen, løstes, og Vilhelm blev ham fremmed. En Umulighed var det for Otto at svare igjen med „Du"; dog følte han paa samme Tid det Urigtige i sin Opførsel, denne Særhed, og han vilde bekjæmpe den, han gjorde Vold paa sig selv, fik en Art Veltalenhed, men intet Du kom over hans Læber.

„Din Skaal, Otto!" sagde Vilhelm og stødte Koppen imod hans.

„Skaal!" svarede Otto med et Smiil.

„Det er sandt!" begyndte Fætteren, „jeg lovede forleden at bringe mine Avertissementer med; første Bind er sluttet!" og han trak en Bog op af Lommen, hvori var indklæbet en Samling af de meest originale Adresseavis-Bekjendtgjørelser, som man endnu daglig finder dem.

„Ja, jeg har et til dem!" sagde Fruen, „jeg fandt det forleden, det er fortræffeligt! „En Kone ønsker sig et lille Barn paa Flaske!"

„Her er ogsaa et meget godt!" sagde Vilhelm, som begyndte at bladdre i Bogen: „En Dreng, ogsaa af den mosaiske Troesbekjendelse, kan blive antagen i Snedkerlære; men uden at han vil spise Alt, hvad der falder i Huset, kan det ikke nytte han melder sig!" — „Det er rigtignok en haard Betingelse for den arme Dreng!"

„Næsten hver Dag kan man læse," sagde Fætteren, „til Skuespillet iaften eller imorgen kan erholdes en god Plads i tredie Etage i Christenbernikovstræde!" det er dog en temmelig god Strækning borte fra Theatret!"

„Theatret!" udbrød Herren i Huset, der netop traadte ind, for at tage Plads ved Theebordet. „Man kan strax høre, hvo det er, som taler! Nu er han ved Theatret igjen! det Menneske kan ikke tale om Andet! der maa virkelig sættes en Mulct, som han erlægger, hvergang han siger det Ord: Theatret! jeg vil ikke sætte den høiere end til to Skilling, og jeg tør love for, at før Maaneden er ude, har han maatte give alle sine Lommepenge, Kjole og Støvler oven i Kjøbet, til at betale Mulct og Bøder. Det er en sand Manie hos det Menneske! Jeg kjender ingen blandt mine unge Venner," tilføiede han med et ironisk Smiil til Vilhelm, „slet ingen, der har en saadan staaende Kjephest, som vor gode Fætter!"

„Her gjør Du ham Uret!" sagde Fruen, „sæt ham ikke i Mulct, ellers sætter han Dig ind i en Vaudeville! Desuden, Du lever i Politik, Fætter i Theater-

væsen, Vilhelm i Generalbas og Hr. Thostrup i lærde Materier! saaledes er enhver af Eder en lille Nagle i de forskjellige Verdens Hjul; den, som foragter den Anden, viser derved, at han anseer sit Hjul for det første, eller troer, at Verden er en Hjulbør, som gaaer paa eet Hjul! nei, den er en mere kunstig Maskine."

Ud paa Aftenen, da Selskabet brød op, fulgtes Otto og Vilhelm ad.

„Jeg troer ikke," sagde denne, „at Du endnu har sagt Du til mig. Det er Dig dog kjært?"

„Det var mit eget Ønske, min egen Bøn!" svarede Otto. „Jeg har ikke lagt Mærke til, hvad Udtryk jeg brugte!" Han blev taus. Vilhelm selv syntes at være beskjæftiget med fremmede Tanker, i hvilke han pludselig udbrød: „Det er dog en Velsignelsens Gave at leve! Aldrig bør man skabe sig Sorger, som ikke ere til. Carpe diem, siger den gamle Horats!"

„Det ville vi!" sagde Otto, „men nu maae vi først tænke paa Examen."

De trykkede hinanden i Haanden og bøde Farvel.

„Jeg hørte da intet Du!" sagde Vilhelm ved sig selv. „Han er en Original, og dog holder jeg af ham! deri bestaaer maaskee min Originalitet!"

Han kom paa sit Værelse, her havde Vertinden pyntet op, saaet Bøger og Papirer i den ziirligste Orden, det vilde da for Vilhelm sige: Uorden; Papirerne mellem hverandre og Bøgerne i Række. Selv Lampen havde faaet en ny Plads; det kaldtes at ordne.

Smilende satte han sig ved Claveret, det var saa længe siden, de to havde sagt hinanden god Dag! Han gjorde nogle Løb, og snart gik det over i Phantasier. „Det er smukt!" udbrød han. „Men det er ikke mit eget! hvor hører det hjemme? Det smelter sammen med mine egne Følelser!" han spillede igjen. Det var et Thema af Tancredi. Altsaa af Rossini, just af den Componist, vor musikalske Ven meest saae ned paa;

hvor kunde han da gjætte, hvem der havde skabt disse Toner, som nu talte til hans Hjerte? Han følte sit hele Væsen gjennemtrængt af en Velværen, en Livsglæde, hvis Aarsag han ikke erkjendte. Han tænkte paa Otto med en Varme, som dennes sælsomme Opførsel ikke fortjente. Alle Kjære foresvævede ham saa elskelige. Det var eet af de Øieblikke, som alle Gode kjende; man føler sig at være et Led i den store Kjærligheds-Kjæde, som sammenholder Skabningen.

Saalænge Rosens Knop er sammenfoldet, synes den uden Duft; dog behøves der kun een Morgen, og den aabner sig; den fine Aande strømmer fra Purpurmunden. Det er kun et Moment, det er en ny Tilværelses Begynden, der alt længe laae skjult i Knoppen selv, men man seer ikke Tryllestaven, som bevirkede Forandringen. Denne Aandens Berøren skete muligt Timen forud. Maaskee den sidste Aftenstraale, som faldt paa Bladene, gjemte disse Kræfter! Havens Roser maae aabne sig, Hjertets følge de samme Love. Var dette Kjærlighed? Den er jo, som Digteren siger, en Liden, den er, som Sygdommen hos Muslingdyret, ved hvilken Perlerne blive skabte. Men Vilhelm var ikke syg, han følte sig just fuld af Kraft og Livslyst. Digterens Billede med Muslingen og Perlen klinger smukt, men det er falskt. De fleste Poeter ere ikke stærke i Naturhistorien, og derfor begaae de mange Synder mod denne. Perlen fremkommer ikke ved Sygdom hos Muslingen; naar en Fjende angriber den, udsender den til Forsvar Draaber, som forvandle sig til Perler. Det er just en Kraft og ingen Svaghed, der skaber det Skjønne. Urigtigt bliver det, at kalde Kjærlighed en Liden, en Sygelighed; den er just en Livskraft, som Gud har nedlagt i det menneskelige Bryst, den opfylder vort hele Væsen, som Duften opfylder hvert Blad paa Rosen, og aabenbarer sig da, under Livets Kampe, som Perler af Værd.

Disse Tanker vare ganske Vilhelms, og dog var

det ham ikke fuldkomment klart, at han elskede med hele sin Sjæl, som man kun een Gang elsker.

Næste Formiddag aflagde han Visit hos Weyse.

„De tager til Roskilde?“ sagde Vilhelm; „nu har jeg saa ofte hørt Dem paa Orgel her i Frue Kirke; jeg kunde ogsaa have Lyst at høre Dem der ude i Domkirken. Naar jeg nu gjorde denne Reise, vilde De da phantasere for mig?“

„De kommer ikke!“ sagde Kunstneren.

„Jeg kommer!“ sagde Vilhelm og holdt Ord. To Dage efter denne Samtale rullede han gjennem Roskildegader.

„Jeg kommer for et Væddemaals Skyld! Jeg skal høre Weyse spille paa Orgel!“ sagde han til Verten, skjøndt han behøvede ingen Undskyldning til ham.

Bulwer har i sin Roman: Pilgrimen ved Rhinen med uendelig megen Ynde og Fiinhed fremmanet en Alfeverden. De aandige Smaa bølge der, som Luftningen over den materielle Virkelighed, man nødes til at troe paa deres Tilværelse. En Genius, stærk som den, der begeistrede Bulwer, herlig som hiin, der tilaandede Shakespeare den Duft, vi finde udbredt over Skjærsommernatsdrømmen, opfyldte Vilhelm. Weyses Toner, Orgelets dybe Melodier i den gamle Domkirke kaldte ham jo til den stille By! Hjertets mægtige Toner kaldte! Ved disse fik selv det Hverdags en Colorit, et Skjønheds Udtryk, som det, Byron viser os i Ordene, Thorvaldsen i den haarde Steen og Correggio i Farverne.

Vi have af Goethe et deiligt Digt: Amor als Landschaftsmaler. Digteren sidder paa en Fjeldspids, og seer frem for sig i Taagen, der udspændt, som Lærredet paa Staffeliet, dækker Alt i Høide og Brede; da kommer Kjærlighedsguden og lærer ham at male et Billede derpaa. Den Lille tegner nu med sin rosenrøde Finger et Billede, som Naturen og Goethe giver os det. Var Digteren her, vi kunde ikke byde ham et Fjeld at tage Plads paa, men dog noget, ved

Sagn og Sange lige saa Herligt. Han vilde da synge: Jeg satte mig paa den mosgroede Steen over Kjæmpehøien; Taagen var, som et udspændt Liin. Kjærlighedsguden begyndte sin Tegning derpaa. Øverst malede han en deilig Sol; dens Straaler blændede! Skyernes Kanter gjorde han som Guld og lod Straalerne trænge igjennem dem; malede da de fine, lette Grene af friske, duftende Træer; drog Høiene, den ene efter den anden. Halvskjult bag disse laae en lille By, men en mægtig Kirke hævede sig over den, to stolte Taarne, med høie Spiir, ragede op i Luften, og under Kirken, til langt ud hvor Skove begrændsede Horizonten, tegnede han en Fjord, saa naturlig, den syntes at lege med Solstraalerne, det var, som om de skvulpede mod Kysten. Nu kom Blomster! Mark og Eng gav han Farve, som Fløiel og Ædelstene; og paa hiin Side Fjorden hensmeltede de sorte Skove i en blaalig Taage. „Jeg kan male!" sagde den Lille, „dog det Sværeste er tilbage!" og nu tegnede han med den fine Finger, just der, hvor Solen virkede meest kraftig med sine Straaler, en Pige, saa yndig, saa fiin, med mørkeblaa Øine og Kinder saa røde, som den purpurrøde Finger, der dannede Billedet. Og see! en Luftning rørte sig, Træernes Blade bævede, Vandets Flade krusedes, Pigens Kjortel bevægede sig, Pigen selv kom nærmere, Billedet selv var Virkelighed! og saaledes var hos Vilhelm Skuet af den gamle Kongestad, Domkirkens Taarne, Fjorden, de fjerne Skove og — Eva.

Det rene Hjertes første Kjærlighed er hellig! Det Hellige kan antydes men ikke udtales — —! Vi vende tilbage til Otto.

II.

Det er Mennesket, der vinder
Betydning for en Digters Phantasie,
Og ilkun da, naar hans Geni
For vor Betragtning levende har stillet
Et klarere, men ei forædlet Billed'
Af Mennesker og Ting, der existere,
Har han forstaaet at idealisere.
H. Hertz.

Vi rykke nogle Uger fremad. Det var mod Slutningen af September, Examen philosophicum var nær. Beskjæftigelsen med denne havde været en Undskyldning for Otto, at han endnu ikke havde aflagt Besøg i sin Curators, Contoirchef Bergers Familiekreds. Dette blev imidlertid indledet ved at træffe Fruen i Contoirchefens Stue, en Dag Otto kom til ham, for at aftale nogle Sager. Vi vide, her er fem Døttre i Huset, kun den ene er forlovet, og dog er det dannede Piger, huuslige Piger, som Moderen ved flere Leiligheder forsikkrede.

„Saa har jeg endelig den Ære, at gjøre Deres Bekjendtskab!" sagde Fru Berger. „Ja, mig og Børnene gjælder rigtig nok ikke Visitten. Men nu slipper De ikke, før De har drukket en Kop Caffe med os. Det seer rigtig nok lidt forstyrret ud derinde. Pigerne sye Kaaber, for Vinteren staaer paa. Vi ville ikke genere os for Dem! De skal være, som et Led af Familien, men saa maa De smukt komme til os. Hver Torsdag spiser vor Svigersøn hos os, vil De da tage til Takke? Nu skal De lære mine Døttre at kjende."

„Og jeg maa paa Contoiret! sagde Manden. „Altsaa lad det være en Aftale med Torsdagen! Vi spise Klokken Tre, og ved Caffen musicerer Laide!"

Fruen førte nu Otto ind i Dagligstuen, hvor han fandt de fire Døttre med Syjomfruen i fuld Virksomhed; den femte Datter, Julie, var, som han erfarede, i Boutikker for at tage Prøver; hun havde ogsaa løbet igaar, men af dem, hun fik, kunde Couleurerne ikke holde sig.

Fruen nævnede enhver af dem ved Navn; det Særegne hos hver lærte han naturligviis først senere.

Alle fem Søstre havde den Idee, at de vare saa overordentligt forskjellige, og saa lignede de dog ganske hinanden. Adelaide eller Laide, som hun ogsaa kaldtes, var jo rigtignok den smukkeste, det vidste hun da ogsaa nok, derfor vilde hun have Pels og ikke Kaabe; man skulde see Figuren. Christiane var, hvad man kunde kalde en praktisk Pige, hun forstod at benytte enhver Ting. Alvilde havde altid en lille Tandpine. Julie gik i Boutikker, og Frøken Grethe, ja, det var den Forlovede. Hun var ogsaa musikalsk og gjaldt for at være morsom. Saaledes sagde hun en Aften, da Porten blev lukket i, og den hvinede fælt paa Hængslerne: „see, nu faae vi Portviin efter Bordet!" Broderen, eneste Søn i Huset, som vi nærmere skal lære at kjende, havde skrevet Indfaldet op. „Det var nu for at være grov!" sagde da Frøken Grethe. „Saa gode Ting siger jeg hver Time paa Dagen!"

Vi maae iøvrigt ellers slet ikke tænke os noget Naragtigt hos de fortræffelige Piger, de vare meget vakkre og nydelige. Elskeren, Hr. Kopist Svane, slog ogsaa med største Iver ind i det Vittige, han var saa livlig, hed det. Enhver, som han blev lidt fortrolig med, kaldte han strax Hr. Petersen, og det var meget moersomt.

„Nu har Fader inviteret Hr. Thostrup til om Torsdagen!" sagde Fruen. „Jeg tænker ogsaa, at naar vi rykke lidt sammen i Logen, kan der nok blive en Plads for ham! der er rigtignok meget knapt!"

Otto bad, at man ikke maatte genere sig.

„O, det er en stor Loge!" sagde Fruen; men hun talte slet ikke om, hvormange de alt vare i den. Alene af Damer i Familien kom der elleve. De maatte i tre Afdelinger gaae til Theatret, for at ikke, naar de Alle kom paa eengang, Folk skulde troe, der var Opløb. Een Aften, da Logens Besætning var atten Mennesker, foruden et Par tolv Aars Børn, som havde siddet paa Skjødet og staaet foran, vare de samlede gaaet hjem og stode nu

ved deres Port for at komme ind; strax strømmede da Folk til, i den Tanke, at her var Spektakel, eller at En havde Krampe. Man spurgte: „hvad er det dog?“ og Frøken Grethe gav rask Svaret: „det er sluttet Selskab.“ Fra denne Aften gik de imidlertid ogsaa hjem portionsviis.

„Det er rigtig en god Loge!“ sagde Alvilde, „naar vi bare havde andre Naboer; Døren gaaer der, og man faaer en Træk, som ikke er god for Tænderne, og saa tale de saa høit, jeg hørte forleden ikke eet Ord af den kjønne Sang om Danmark!“

„Men tabte De meget derved, min Frøken?“ spurgte Otto smilende, og snart vare de Begge som gamle Bekjendte i stor Uenighed. „Jeg gjør nu ikke saa meget af disse patriotiske Floskler, hvor Digteren i sin Svaghed støtter sig paa den smukke Følelse hos Folket, at elske sit Fædreland. De vil tilstaae mig, her klapper jo virkelig Mængden, naar der bare siges „Fædreland og Christian den Fjerde!“ Digteren bør give noget Mere! det er en keitet Patriotisme. Man skulde troe, Danmark var det eneste Land i Verden!“

„Fy, Hr. Thostrup!“ sagde Fruen, „holder De ikke af Deres Fædreland?“

„Jeg troer just, at jeg elsker det!“ svarede han, „men da her virkelig er saa meget Fortræffeligt, vil jeg, at kun det Ægte skal gjælde, kun det Ægte vurderes!“

„Jeg holder i Grunden med Hr. Thostrup!“ sagde Frøken Grethe, som sprættede sin Kaabe op og vendte den, for, som hun sagde: at faae ogsaa den anden Side fordærvet. „Jeg finder, han har Ret! men naar en Ting bliver godt sagt fra Theatret, saa har det en Slags Virkning. Det gaaer med det, som med Kjoletøi, det kan være af daarlig Bonitet og et uheldigt Mønster, men kommer det paa en smuk Figur, tager det sig dog ud!“

„Jeg ærgrer mig tidt over Publicum!“ sagde Otto. „Det klapper paa gale Steder! viser imellem saadan en underlig Uskyldighed!“

„Det er de Herrer i Aandernes Rige!“ *) sagde Frøken Grethe med et Smiil.

„Nei, Naboerne!“ svarede Otto hurtigt.

I det Samme traadte Frøken Julie ind. Hun havde saaledes været i Boutikker, sagde hun, at hun snart ikke var Menneske mere! næsten af alle Hylder havde hun havt Tøiet nede og endelig bragt det til at erholde otte smaa Lapper: deilige Prøver, som hun kaldte det; og hun vidste nu ypperlig Beskjed med, hvor man fik det, hvor bredt Tøiet var, og hvad Alenen kostede. „Og hvem mødte jeg?“ sagde hun. „Tænk, midt paa Østergade kom Skuespiller — I veed nok! Inclinationen! han er virkelig nydelig, ogsaa udenfor!“

„Mødte Du ham?“ sagde Laide. „Den Pige har ogsaa altid Lykken med sig!“

„Det er Hr. Thostrup!“ sagde Fruen, thi det syntes, som Frøkenen ganske glemte ham over sit Møde og sine Prøver.

Julie neiede og sagde, at hun havde seet ham før, han havde nok hørt Mynster, og da stod han lige op til Stolen, hvori hun sad, han havde en olivengrøn Kjole paa.

„Naa, saa kjende I jo hinanden!“ sagde Fruen. „Hun er den Frommeste af Børnene. Naar de Andre sværme for Spindler og Johanne Schoppenhauer, saa sværmer hun for Præsten, som har confirmeret hende. Miu Søn kjender De da? Han blev Student Aaret før Dem! Han seer Dem sommetider i Foreningen.“

„Der vil De have seet ham nydeligere, end De finder ham her hjemme,“ sagde Adelaide. „Vor Herre veed, han er ikke galant imod sine Søstre!“

„Søde Laide, hvor kan Du sige saadanne Noget!“ udbrød Moderen. „Du er altid saa ubillig mod den gode Hans Peter! naar De kommer til at kjende ham,

---

*) „Vi ere Herrer i Aandernes Rige,
Vi er' den Stamme, der aldrig forgaaer!“
Studentersang af Christian Winther.

Hr. Thostrup, vil De holde af ham! han er ret saadant et solidt, ungt Menneske af en uforfærvet Tænkemaade. Kan Du huske, Laide, hvor han peeb i Theatret, den Aften de gav det umoralske Stykke. Og hvor han er vred paa Rødhætten! O, den gode Dreng! Ellers vil De snart her i Familien træffe en Bekjendt. Om fjorten Dage kommer her en Dame fra Jylland. Hun bliver her Vinteren over. Gjætter De ikke? En lille Frøken fra Lemvig!"

„Maren!" udbrød Otto.

„Ja vist!" sagde Fruen. „Hun skal have saadan en deilig Stemme!"

„Ja, i Lemvig!" udbrød Adelaide. „Og hvor det er et forskrækkeligt Navn, hun har! Vi maae døbe hende om, naar hun kommer. Hun skal kaldes Mara eller Massa!"

„Vi kunne kalde hende Massa-Carrara!" sagde Grethe.

„Nei, hun skal hedde Maja, ligesom i Hverdagshistorien!" sagde Christiane.

„Jeg er paa Partie med Jane!" sagde Moderen. „Vi døbe hende saa om til Maja."

III.

„Die Menschen sind nicht immer was sie scheinen!"
Lessing.

Vor Fortælling er intet Phantasiebillede, men Virkeligheden, vi leve i, Blod af vort Blod og Kjød af vort Kjød. Vi skulle see vore Dage, vor Tids Mennesker. Dog er det ikke blot Hverdagslivet, ikke blot en Dvælen ved Overfladens Mosarter; det hele Træ, fra Rødderne til de duftende Blade, ville vi beskue. Den tunge Jord

skal trykke Roden, Hverdagslivets Mos og Bark binde sig om Stammen, de stærke Grene brede sig ud med Blad og Blomst, medens Poesiens Sol skinner ind mellem dem og viser Farver, Duft og qviddrende Fugle. Men Virkelighedens Træ kan ikke skyde frem med den hurtige Væxt, som Phantasiens, som Trylletræet i Tiecks Alfer. Vi maae søge vort Forbillede i Naturen. Ofte kan det synes, som var her en Stilleståaen, men den finder ikke Sted. Ligesaa i vor Fortælling; medens vore Characterer ved gjensidig Tale træde frem for Øiet, finder der, som med de enkelte Grene paa Træet, en usynlig Forvikling Sted. Grenen, som høit skyder ud, som vilde den adskille sig fra Moderstammen, stræber just frem for at danne Kronen, give Træet Heelhed. De fra det fælles Midtpunkt divergerende Linier skulle just skabe Harmonien.

Snart ville vi saaledes see, at disse Scener af Hverdagslivet ingen Udskeielse ere fra Hovedbegivenheden, eller noget Episodisk, der kunde overspringes. For hurtigere at komme til en klar Beskuelse heraf, ville vi endnu nogle Øieblikke dvæle i Contoirchefens, Hr. Bergers, Huus, men vi ere rykkede tre Uger frem i Tiden. Examen philosophicum er lykkelig overstaaet for Vilhelm og Otto. Denne havde et Par Gange aflagt Visit og var alt som en gammel Ven i Huset. Elsteren tiltalte ham med det morsomme: „God Dag, Hr. Petersen!“ og Grethe var pikant over det melankolske Blik, han ikke altid vidste at bekjæmpe. Hun kaldte det: „at skiære Ansigt!“ og bad ham at møde med det paa hendes Begravelsesdag.

De fem Søstres første og platoniske Kjærlighed havde været for Broderen; han var af dem Alle blevet overvældet med Kjærtegn og Ømhed, beundret og tilbedt; „det lille Mandfolk!“ kaldte de ham, de havde jo intet andet! Men Hans Peter var saa uartig og drillende mod de kjære Sødskende, at disse maatte opgive ham, saasnart blot den ene fik sig en Elsker; ham klyngede de sig nu Alle om; hver syntes at have en Part i ham. Han var jo Grethes Kjæreste, skulde være deres Svo=

ger; ham turde de nok tiltale med det fortrolige Du, ja give et lille Kys.

Ved Ottos Indtrædelse i Familien begyndte dog disse Straaler at divergere. Otto var smuk og havde Formue, een af Delene er ofte nok til at bøie et qvindeligt Hjerte. Skjønhed bestikker den Letsindige, Rigdom den Fornuftige.

Maren eller, som hun her kaldtes, Maja, var arriveret. Frøknerne havde alt pillet nogle af Sløiferne af hende, faaet Haaret anderledes sat og skaaret et af Silketørklæderne itu til Forklæde; men uagtet alle disse Finesser var hun endnu Damen fra Lemvig. Dialecten kunde de ikke pille Sløifer af. Hjemme stod hun som den Første, her kunde hun ikke komme i samme Nummer. Denne Aften skulde hun første Gang i Theatret, see Balletten Søvngjængersken.

„Den er fransk!" sagde Hans Peter, „frivol, ligesom Alt, hvad vi have derfra!"

„Ja, Scenen i anden Act, hvor hun kommer ind af Vinduet!" sagde Contoirchefen. „Det er meget opbyggeligt for Ungdommen!"

„Men sidste Act er nydelig!" udbrød Fruen. „Den anden Act er rigtignok, som Hans Peter meget rigtigt siger, temmelig fransk! Herre Gud! han bliver ganske rød i Ansigtet, den søde Dreng!" Hun rakte ham Haanden og nikkede smilende til ham, hvorpaa Hans Peter udviklede sig meget net om det Umoralske paa Theatret. Faderen gjorde ligeledes et Par træffende Bemærkninger.

„Ja, vare alle Mænd som Du," sagde Fruen, „og alle unge Mennesker som Hans Peter, saa talte de ogsaa i en anden Tone fra Theatret og klædte dem anderledes! det er fælt i Dandsen, Tøiet er saa snævert og uanstændigt, ligesom de havde ingen Ting paa. Ellers maa man dog sige: Søvngjængersken er deilig! igrunden er hun jo ogsaa uskyldig!"

Man kom nu meer og meer ind i Moralen, den holdt ud til Caffebordet.

Marens Hjerte bankede stærkere, deels ved For=

ventning efter Skuespillet, deels ved at høre om al den Fordærvelse, her var i det kjøbenhavnske Sodoma. Hun hørte Otto forsvare de franske Stykker, hørte ham tale om Snerperi. Skulde han alt være fordærvet? Hvor gjerne havde hun ikke hørt ham holde den smukke Tale om Sædelighed, som Hans Peter holdt. Stakkels Otto! tænkte hun. Saaledes er det, ikke at have Familie, men maatte tumle sig alene i Verden.

Contoirchefen brød imidlertid op, han kunde ikke komme i Theatret, han skulde i Forretninger og siden i „Kjæden“ hvor han igaar havde forbyttet sin Hat.

„Naa, det er ligesom Hans Peter!“ sagde Fruen. „Han fik ogsaa en Andens Hat igaar paa Collegierne! Men det er jo den, Du staaer med!“ udbrød hun pludseligt, i det hendes Øine faldt paa den Hat, Manden havde faaet i Haanden. „Det er jo Hans Peters Hat! Nu skal man see, han har din. I have forbyttet dem herhjemme; den Ene kjender ikke den Andens og troer saa, det er skeet ude!“

Een af Søstrene hentede nu den Hat, Hans Peter havde faaet. Jo, det var virkelig Faderens. Altsaa en Forvexling hjemme, et lille Intermezzo, der naturligviis i Øieblikket, for sin Ubetydeligheds Skyld, var glemt af Alle, kun ikke af de to Paagjældende; thi for dem var det et Livsmoment og for os, som vi skulle see, et Afsnit af Betydenhed, juft det, som har bragt os til at dvæle saalænge i denne Kreds. I det afsides Værelse ville vi, som usynlige Aander, belure Fader og Søn; de ere ene, Familien er alt i Theatret. Vi tør nok lure, det er jo to Moralister, det er Fader og Søn, det er kun Moral over Hatte.

Men Faderens Øine rullede, Kinderne brændte, Ordene faldt som Sværdslag og maatte gjøre Indtryk paa ethvert Gemyt, der var saa blødt, som Sønnens; men denne od rolig, med et fast Blik, et Smiil om Læberne, so.. Moralen giver det. „Du har været i Sideværelset!“ svarede han. „Hvor det er passende for Dig at komme, er det ogsaa for mig!“

„Dreng!" raabte Faderen og nævnede Stedet, men vi kjende det ikke, kjende ei heller Beboerne. Victor Hugo indeslutter dem i Barnets Bønner, i sit skjønne Digt: La prière pour tous. Barnet beder for Alle, selv: „for dem, som sælge Kjærligheds søde Navn!" *).

„Lad os tie med hinanden!" sagde Sønnen. „Jeg er indviet i flere Historier! jeg kjender en anden om den smukke Eva —!"

„Eva!" gjentog Faderen. — — — —

Vi ville ikke høre mere! det er hæsligt at lure. Vi see Fader og Søn række hinanden Haanden. Det synes en Forsoningsscene. De skilles; Faderen gaaer til sine Forretninger, Hans Peter skal i Theatret og ærgre sig over det Umoralske i anden Act af Søvngjængersken.

IV.

L'amour est pour les coeurs
Ce que l'aurore est pour les fleurs,
Et le printems pour la nature.
Vigné.

„Kjærlighed er en Børne-Sygdom, ligesom Kopperne. Nogle døe deraf. Enkelte vorde vanskabte derved, Andre beholde større eller mindre Ar derefter, paa Andre kan man slet ikke mærke, at de have havt Sygdommen."
Guldmageren af C. Hauch.

„Vær oprigtig, Otto!" sagde Vilhelm, da denne en Dag besøgte ham. „De kan ikke komme ud af det med at sige Du til mig. Nu, saa lad være! derfor ere vi lige gode Venner. Det er jo dog kun en Form!

---

*) »Prie —
Pour les femmes échevelées,
Qui vendent le doux nom d'amour!»

Skjøndt De maae indrømme mig, at i Grunden er De heri en stor Nar."

Otto udviklede, hvilken sælsom Uvillie han havde følt, hvilken piinlig Følelse der havde betaget ham og gjort ham det umuligt.

„Der har De nu gaaet og spillet Martyr!" sagde Vilhelm leende. „Kunde De ikke strax have sagt, hvorledes De havde det? Saaledes ere de fleste Mennesker! de opelske sig en Sorg, naar de ingen have, de ville heller staae i den kolde Skygge, end i det varme Solskin, og Valget mellem begge staaer os dog frit for. Kjære Ven, husk paa: nu ere vi paa Strømmen! snart puttes vi i de store Forretningsflasker, hvor vi, som smaa Galgemænd, skulle række og strække os, uden nogensinde at komme ud, før Livet er af os!" — Han lagde fortroligt sin Arm over Ottos Skulder — „Tidt har jeg villet tale med Dem om eet Punkt! — Ja, jeg forlanger ikke, at De skal skrifte mig hvert Ord og hver Tanke; jeg veed allerede, at jeg bliver istand til at bevise Dem, at den Sag ligger i en Region, hvor den ikke kan have de Kræfter, De tillægger den. I de kolde Zoner virker et giftigt Bid ikke, som i de varme, en Sorg i Barndommen kan ikke ryste os, som een i den modnere Alder. Hvad Ulykke De end har prøvet som Lille, om De da i Vildskab — De siger selv, De var ellevild — hvad De end da har gjort, kan ikke og bør ikke have Indflydelse paa hele Livet. Deres Forstand kunde sige Dem det bedre, end jeg. I vor Alder ere vi i Glædens Land, eller ogsaa komme vi der aldrig!"

„De er et lykkeligt Menneske!" udbrød Otto og saae med sit veemodige Blik frem for sig. „Deres Barndom var kun Glæde og Forhaabninger! Husk, i hvilken Eensomhed jeg tilbragte min. Mellem Vestkystens Sandklitter glede Dagene eensomt hen; min Bedstefader var mørk og opfarende; vor gamle Præst levede kun tilbage i en Tid, jeg ikke kjendte, og Rosalie betragtede Verden gjennem Veemodighedens Briller. En saadan Omgivning kunde nok kaste Skygge over min Livsglæde. Selv i

Klæder stikker man jo underlig af, naar man fra en fjern Provinds kommer over til Hovedstaden; først der faae disse et andet Snit, og man smelter sammen med sin Omgivning. Det Samme finder Sted i sjælelig Henseende, men man omstøber ikke saa hurtigt sit Væsen og sine Begreber, som Snittet paa sine Klæder. Endnu har jeg været saa kort ude. Og hvo veed?" tilføiede han med et veemodigt Smiil, „maaskee naar jeg engang faaer en rigtig, stor Ulykke, som ret kan ryste mig, jeg da ved den kommer i Ligevægt, kan vise den samme Ligegyldighed, det samme Phlegma, som Mængden."

„En rigtig, stor Ulykke!" gjentog Vilhelm. „De siger Noget. Det var en meget original Cuur, men De er ogsaa et originalt Menneske. Maaskee De virkelig saaledes kunde komme Dem. Snoe ikke Ankertoug af Spindelvæv! siger en berømt Poet, hvis Navn jeg ikke husker. Men Sententsen er god, den skulde De lade brodere paa Deres Vest, at De strax kan have den for Oie, naar De hænger med Hovedet! See dog ikke saa alvorlig ud! vi ere Venner! ikke sandt? Af alle unge Bekjendtere er De mig kjærest; alligevel gives der Oieblikke, i hvilke jeg slet ikke veed, hvorledes det egentlig staaer sig med os. Jeg kunde betroe Dem enhver Hemmelighed, men jeg er ikke vis paa, om De vilde være ligesaa aabenhjertig mod mig. Ja, bliv ikke vred, Kjære! der er vistnok Hemmeligheder af en saa fiin Natur, at man ikke engang tør udtale dem for sin kjæreste Ven. Saalænge vi holde vor Hemmelighed, er den vor Fange, men lade vi den flyve, ere vi dens. Og dog, Otto! De er mig saa kjær, jeg troer paa Dem, som paa mit eget Hjerte! Det bærer juist en Hemmelighed, som gjennemstrømmer mig med Livslyst og Glæde! Jeg trænger til at udtale mig. Men De maa gaae ind i min Glæde, dele den med mig, eller ogsaa ikke sige et Ord. De har da Intet hørt! slet Intet! Otto, jeg elsker! derfor er jeg lykkelig! derfor er der Solskin i mit Hjerte, Livslyst i mit Blod! Jeg elsker Eva! den smukke, elskelige Eva!"

Otto trykkede hans Haand, men blev taus.

„Nei, ikke saaledes!" udbrod Vilhelm. „Siig dog et Ord! begrib den Verden, der er gaaet op for mig!"

„Eva er smuk! meget smuk!" sagde Otto langsomt. „Hun er vist uskyldig og god! hvad kan man onske mere? Jeg kan tænke mig, hvorledes hun ganske opfylder Deres Hjerte! men vil hun altid kunne det? Hun bliver ikke altid ung, ikke altid smuk! Har hun da Sjæl nok til at kunne være Dem Alt. Vil den øieblikkelige Lykke, De skaber hende og Dem, være stor nok til at opveie den — jeg vil ikke sige Sorg, men Utilfredshed, som denne Forbindelse vil bevirke i Deres Familie? For Guds Skyld, overtænk Alt!"

„Kjære Menneske!" sagde Vilhelm, „nu taler virkelig Deres gamle Præst gjennem Dem! men det er det Samme, jeg kan bestaae Skriftemaalet. Jeg svarer ja, ja! mit fulde Hjertes Ja! Hvorfor vil De nu have mig fra mit Solskin over i Skyggen? Hvorfor skal jeg, i min Glæde over at Rosen er saa smuk, mindes om, at Duft og Farve ville forgaae, Bladene falde af? Det gaaer ligedan med Livet! men skal man derfor tænke paa Graven? tænke paa Finalen, idet Acten begynder?"

„Kjærlighed er en fix Idee!" sagde Otto, „den kan bekjæmpes, den beroer alene paa vor Villie!"

„Det kjender De slet ikke til!" sagde Vilhelm. „Men det kommer nok, og da bliver De langt hæftigere, end vi Andre! hvo veed? maaskee det er den Sorg, De før talte om, den Ulykke, der sætter Ligevægt i Deres hele Væsen. Det var nu ogsaa saadan en Griben efter det Triste. Jeg vil ret ønske Dem, at Deres Hjerte maa blive opfyldt af Kjærlighed, som mit er det, og da ville alle Indvirkninger fra Sandklitterne dunste bort, og da vil De tale med mig, som De bor, og som min Tillid fortjener!"

„Det vil jeg!" svarede Otto. „De gjør den stakkels Pige ulykkelig! nu elsker De hende, men De vil ikke altid kunne det. Afstanden er for stor imellem Dem og hende. Og jeg begriber ikke, hvorledes et Ansigts Skjønhed saaledes kan opfylde Dem. En Opvartningspige! ja, jeg gjentager Navnet, som skurrer i Deres Øre: En

Opvartningspige! Det vil man gjentage rundtom. Og De? Ingen kan mindre end jeg tage Hensyn til en Adel, som kun Fødselen giver; den er Intet, og der vil komme en Tid, at en saadan slet ikke vurderes, at Aandens Adel er den eneste. Jeg siger det aabent til Dem, som selv er Adelsmand. Jo større Aandsudvikling, des flere Ahner! men Eva har Intet, kan Intet have, uden et smukt Ansigt, det er det, som har bundet Dem, De er blevet Opvarter hos Opvartningspigen, og det er at nedværdige Dem og deres Aands Adel!"

„Hr. Thostrup!" udbrød Vilhelm. „De fornærmer mig! Det er da ikke første Gang! men nu er jeg kjed deraf! Jeg har viist formegen Godmodighed, og det er den ulykkeligste Feil, et Menneske kan besidde!" Han satte sig ved Claveret og hamrede paa Tangenterne.

Otto blev et Øieblik taus, hans Kinder brændte, men snart var han igjen rolig og begyndte i en spøgende Tone: „Lad ikke Vreden gaae ud over det stakkels Instrument, fordi vi To divergere i vore Anskuelser. Det er lutter Dissonantser, De spiller! De skjære mig i Øret værre, end Deres Vrede!"

„Dissonantser!" gjentog Vilhelm: „Kan De ikke høre, det er Harmonier? Der er Meget, De har et daarligt Øre for!"

Otto vidste at lede hans Vrede meer og meer hen paa forskjellige Punkter, hvori de før havde været uenige, men førte Ordet med en saadan Mildhed, at Vreden mere opløstes, end vandt Styrke.

De vare Venner igjen, men om Eva blev ikke talt et Ord.

„Jeg var ham ikke ærlig og tro, lod jeg ham synke i denne Malstrøm!" sagde Otto, da han var i sin Eensomhed. „Endnu er han god og uskyldig; men i hans Alder, med hans lette Sind! — Jeg maa advare Eva! og snart! snart! den Snee, som eengang er betraadt, er ikke længer reen! Vilhelm vil neppe tilgive mig det! men jeg maa!"

Næste Dag at tage til Roskilde var umuligt,

det kunde først skee den efterfølgende, men da vilde og skulde han.

Endnu i den tidlige Morgenstund beskjæftigede Eva ham; hun beskjæftigede ogsaa Vilhelm, men paa en ganske anden Maade; dog i Villiens Reenhed mødte de hinanden. Der var en Tredie, hvis Blod ogsaa var bragt i Bevægelse ved hendes Navn, en Tredie, som sagde: „Den smukke Eva er der Opvartningspige! Man maa tale med hende. Familien kan jo gjøre en Lysttour."

„I søde Børn!" sagde Contoirchefens Frue, „det er et velsignet Efteraar, meget bedre end hele Sommeren! Fader vil ogsaa iovermorgen, dersom Veiret bliver ved, gjøre en Tour med os til Lethraborg, saa skulle vi gaae i den deilige Herthadal og ligge Natten over i Roskilde. Det vil blive to søde Dage! Det er en velsignet Fader, I har! Skal vi ikke invitere Hr. Thostrup med? vi ere ellers saa mange Damer, og det seer godt ud at have et Par unge Cavalerer. Grethe, Du maa skrive en Indbydelse! Du kan gjerne sætte Faders Navn under!"

V.

Disse Digterbreve ere saa aldeles baggesenske, at man kunde fristes til at holde Efterretningen om hans Død for falsk, saa velbekræftet vi end maa tilstaae, at den er.
Maanedsskrift for Litteratur.

Hun er saa rank som Poppelpilen, —
Saa flygtig let, som Vandets Ilen,
En Maiblomst duftende og sød,
H. P. Holst.

„— Ei, hvor blev Rosen af? —"
Lulu af Güntelberg.

Aftenen før Otto skulde reise med Contoirchefens til Roskilde, var han i Besøg hos Familien, hvor

Frøken Sophie opholdt sig. Hendes kjære Mama var netop afreist for tre Dage siden. Vilhelm vilde have ledsaget hende til Roskilde, men Moderen ønskede det ikke.

„Vi have idag havt en Nydelse!“ sagde Sophie. „En Nydelse, vi længe ville have godt af! Har De seet den nye Bog: Gjengangerbrevene? Det er Baggesen selv i sin største Skjønhed! det er Musik, som jeg aldrig troede kunde lægges i Ordene. Det er en Digter! Han gjør Julidage i Danmarks Poesi! Den naturlige Tanke er saa betegnende og dog simpelt udtalt! man kommer til at troe, at man selv kunde skrive Vers, saa lette falde de!“

„Det er som Prosa,“ sagde Fruen, „og dog de skjønneste, meest fuldendte Vers, jeg kjender. De maa læse den Bog, Hr. Thostrup!“

„Maaskee for os, i denne Aften!“ sagde Sophie. „Jeg hører den gjerne strax forfra igjen.“

„Anden Gang vil man endnu bedre gaae ind i de enkelte Skjønheder!“ sagde Fruen.

„Jeg bliver og hører derpaa!“ sagde Herren i Huset.

„Det maa være et Mesterstykke!“ udbrød Otto. „Et sandt Mesterstykke, efterdi de Alle ere saa henrevne deraf!“

„Det er Baggesen selv! og som han maa synge i den anden Verden, hvor alt Menneskeligt forædles!“

„Engene dufted', beskylled' af Voven;
Himmelblaa Bækken
Runned' og iilte med Hast gjennem Skoven.“

begyndte Otto, og det aandige Batailleſtykke, med Skjønhed og Toner, fremsteeg meer og meer; man var midt i Musernes Vinterleir, hvor Digteren med:

„— Lyren om Skulderen, Sværdet ved Siden,“
Iler at kjæmpe med Musernes Fjender!“

Ottos mørke Blik fik under Læsningen et livligere Udtryk. „Fortræffeligt!“ udbrød han, „det er, hvad jeg

selv har tænkt og følt, men desværre ikke har kunnet udsige!"

„Jeg er nu en forunderlig Pige!" sagde Sophie. „Hvergang jeg læser en ny Digter af eminent Talent, anseer jeg denne for den største. Saaledes gik det mig med Byron og Victor Hugo: „Cain" rystede mig, «Notre Dame» opfyldte mig. Engang kunde jeg ikke tænke mig en større Digter end Walter Scott, og jeg har dog glemt ham for Oehlenschläger, ja Heiberg, ved sine Vaudeviller, blev eengang næsten Nummer Eet mellem mine Udvalgte. Jeg kjender saaledes nok mig selv og min Bevægelighed; men med dette Værk troer jeg bestemt, jeg gjør en Undtagelse. Hos de andre Digtere var det Noget udenfor mig, man bragte mig til at beskue, her er det Noget i mig selv, det er min egen Tanke, mit eget Jeg, der er givet mig, og derfor vil jeg altid have samme Interesse for Gjengangerbrevene."

„De ere en sand Aandsbespiisning!" sagde Otto. „De ere Ord i rette Tid; der maa være Bevægelse i Søen, ellers bliver den en Sump!"

„Forfatteren er skarp mod de Paagjældende!" sagde Fruen, „men han fører, hvad man kalder en sød Kniv! Et Saar af en skarp Klinge smerter ikke, som eet af en rusten Kniv med Skaar i."

„Hvo kan det være?" sagde Sophie.

„Gid vi aldrig maae faae det at vide!" svarede Otto. „Det Uvisse giver ogsaa Bogen noget Pikant! I et lille Land, som vort, er det godt for Autor, ikke at være kjendt. Her staae vi jo lige op paa hinanden, og see ind i Klædernes Folder; det Personlige gjør meget Udslaget; og saa komme Bladene, hvor Ven eller Uven har en Hjælpers Hjælper, som med Anonymitetens Adels-Patent sætter Seglet paa. Gid man aldrig kjendte en Forfatter! hvad kommer ogsaa hans Person os ved, naar kun Bogen er fortræffelig!"

„— Split og knuus den overgivne Klynge,
Der tramper paa din Sangers Grav!"

læste Otto, og Tonedigtningen var endt. Alle vare de opfyldte deraf. Otto alene havde nogle smaa Indvendinger! at Muserne ikke skulde komme „med Piber og Trommer," at der i et Digt af denne Skiønhed ikke maatte gives saa mange Ord af den Slags som: „slaae paa Snuden, Mudderkassser" og deslige.

„Men naar det nu er det Plumpe, Digteren vil bekjæmpe," sagde Sophie, „maa han jo ogsaa nævne det ved sit Navn. Den prosaiske Slam præsenterer han os Prøver af i en Sæbeboble. Vi skulle see, men ikke gribe deri. Jeg finder, at De har Uret!"

„Begrebet om Ideen og Formen," sagde Otto, „synes mig heller ikke tydeligt nok fremsat; begge smelte jo sammen. Selv Prosa er en Form!"

„Men Formen selv er det vigtigste!" sagde Fruen. „Det er med Poesie, som med Billedhuggerkunst, Formen er det, som giver Betydning!"

„Nei, De vil tillade mig!" sagde Otto. „Det er med Poesie som med Træet, Gud lader voxe. Den indre Kraft udtaler sig i Formen; begge blive lige vigtige, men jeg anseer det Indre for helligere. Det er ogsaa her Digterens Tanke. Meningen, han siger, griber os lige saa meget, som den smukke Indklædning, i hvilken den bliver sagt."

Nu begyndte da en Strid om Form og Stof, saaledes som den siden førtes over hele Kjøbenhavn.

Jeg vil altid beundre „Gjengangerbrevene!" sagde Sophie, „altid sværme for disse Vers! inat drømmer jeg ene og alene om dette Kunstværk!"

Hvorlidet man kan, hvad man vil, lærte Øieblikket.

Naar vi i Kikkerten beskue Fixstjernen og tabe os i Beskuelsen, kan et lille Haar skjule os det store Legeme, et Støvgran bringe os bort fra de ophøiede Tanker. Der kom et Brev til Frøken Sophie. En Reisende havde bragt det fra den kjære Moder, hun var alt i Fyen, og tilmeldte sin lykkelige Reise.

„Og Nyhederne?" spurgte Fruen.

„Mama har fæstet en ny Pige, eller rettere, taget

sig af en elskværdig, ung Pige, den nydelige Eva i Roskilde. Hr. Thostrup og Vilhelm fortalte os i Sommer nogle Træk om hende, som gjorde hende interessant. Vi saae hende nu paa Reisen hertil, hvor Mama blev indtaget i hendes bly Væsen. Nu har Pigen paa Tilbagetouren ganske vundet hende. Det var virkelig ogsaa Synd, at en saa smuk og skikkelig Pige skulde blive i et Vertshuus. Hun er meget smuk! ikke sandt, Hr. Thostrup?"

„Ret smuk!" svarede Otto, og blev blodrød, thi Sophie sagde det med en Betoning, som var ikke uden Betydning.

Næste Dag, i den tidlige Morgenstund, var Otto hos Contoirchefens.

Uagtet det foranderlige Veir i vort Klima, vare alle Damerne i deres bedste Klæder. Der maatte tre Personer paa hvert Sæde. Hans Peter og Elskeren fik Plads hos Kudsken. Det varede da syv lange og syv brede, før det kolde Kjøkken, og det var Proviant for flere Dage, blev indpakket, og før hele Selskabet kom til Sæde.

Da de endelig vare ude af Byen, huskede Christiane paa, at de havde glemt Paraplyer, og disse kunde være ganske gode at have med. Kudsken maatte da tilbage for at hente dem, imidlertid holdt Vognen ved Frihedsstøtten. Den stakkels Skildvagt der maatte da være Gjenstand for Frøken Grethes Vittighed. Han saae et Par Gange ned foran paa sin Mundering. Han var da, sagde hun, en Krähwinkler, som „saa paa sin Fordeel." En Karl, som kjørte forbi paa et Læs Halm, „var høit paa Straa." — Det var meget morsomt!

Otto søgte at give Conversationen en anden Retning. „Har De seet det nye Digt, der er udkommet: Gjengangerbrevene?" Nu udviklede han disses Skjønhed og Tendents.

„Deri faae de nok rigtig Klaps!" sagde Hr. Berger. „Manden skal være vittig, Baggesen op ad Dage!"

„Kjøbenhavnsposten bliver kaldt Pumpen!“ sagde Hans Peter.

„Det er superb!“ udbrød Grethe. „Hvem Flere gaaer det ud over?“

„Dem i Sorø, og denne „hellig Andersen,“ som han kalder ham.“

„Faaer han ogsaa?“ sagde Laide. „Det kan han have godt af for sit: „Pjat, Pjat!“ Han var saa uartig mod Damerne!“

„Jeg holder meget af, at de saaledes skjendes!“ sagde Fruen. „Heiberg faaer vel ogsaa lidt? saa svarer han noget moersomt.“

„Ja,“ sagde Hr. Berger, „han veed altid at dreie det saaledes, at Folk komme til at lee, og saa kan det være os det Samme, om han har Ret eller ei.“

„Denne Bog er ganske for Heiberg,“ sagde Otto. „Forfatteren er anonym; det er en dygtig Mand!“

„Gud, det skulde dog ikke være Dem, Hr. Thostrup?“ raabte Julle, og saae ham stivt ind i Øinene. „De kan gaae med saadan Noget! ja, De holder ogsaa saa meget af Heiberg! jeg kan nok huske alt det Nydelige, De sagde om hans Pottemager Walter og om Psyche!“

Otto forsikkrede, han ikke kunde vedkjende sig Æren.

Ud paa Formiddagen var man i Roskilde. Eva tog ikke imod dem. Touren til Lethraborg blev arrangeret; henad Aftenen vilde man være her i Vertshuset igjen, da kom viistnok Eva tilsyne.

Selskabet spadserede i Haven ved Lethraborg; Udsigten fra Terrasserne var smuk, man kigede ind af Vinduerne, og blev endelig enig om, at det dog var bedst at komme derindenfor.

„Der skal være saadanne deilige Malerier!“ sagde Elskeren.

„Dem maae vi see!“ udbrød alle Damerne.

„Besøger De ofte Billedgalleriet paa Christiansborg?“ spurgte Otto.

„Nei, det kan jeg ikke sige!“ sagde Fruen, „De veed

nok, at hvad man har saa nær ved sig, faaer man sjeldent at see, tager man det ikke overtvert, og det have vi endnu ikke! der kommer nok heller ikke mange Mennesker derop! det er saa trættende at gaae i de store Sale!"

Vi have herlige Stykker af Ruysdal!" sagde Otto. „Salvator Rosas prægtige Jonas er det nok værd at see!"

„Ja, vi maae rigtig eengang derop, mens vor lille Maja er her. Det koster jo ikke mere, end til Udstillingen, og der vare vi tre Gange ifjor. Udsigten fra Slotsvinduerne skal jo være saa deilig, baade den til Canalen og den til Volden!"

Selskabet beskuede nu det Indre af Lethraborg, spadserede derpaa i Haven og Skoven. Alle Løvtræerne stode vel med gule Blade, men det Hele frembød en Variation, langt rigere, end den findes om Sommeren. De mørke Graner, de gule Bøge, og Egene, som havde skudt lysegrønne Skud i de yderste Grene, frembøde noget høist Malerisk og vare en pragtfuld Forgrund til Udsigten over det gamle Leire, Kongestaden, som nu var en lille Landsby; som Baggrund saaes Fjorden og den prægtige Domkirke.

„Det er ligesom et Theater!" sagde Fruen, og saa var hele Selskabet strax inde i det Dramatiske.

„Saadan en Decoration skulde de have paa det kongelige Theater!" sagde Hans Peter.

„Ja, de skulde have saa Meget!" sagde Grethe. „De skulde have nogle andre Stykker, end de have! Jeg veed ikke, hvorledes det er med vore Digtere, de have ingen Opfindelse! fortæl den morsomme Idee, Du forleden fik til et Stykke!" sagde hun, og klappede sin Kjæreste paa Kinden.

„O," sagde han, og affecterede en Slags Ligegyldighed, „det var nu saadan en Idee, som man kan have saa mange af. Men det kunde blive et ganske net Stykke. Jeg vilde have, at naar Teppet gik op, skulde man, lige henne ved Lamperne, see Gavlene af to Huse. Det skraa

Tag maatte gaae lige ned paa Theatergulvet, saa at dette kun var en halv Alen bredt, og forestillede en lang Vandrende mellem de to Huse. Nu skulde der i hvert Tagkammer boe en pæn Familie, som var ulykkelig, og saa skulde de træde ud i Tagrenden. Der maatte hele Stykket foregaae!"

„Men hvad skulde der egentlig skee?" spurgte Otto.

„Ja," sagde Elskeren, „det har jeg nu ikke tænkt paa, men see, Ideen er der jo! jeg er nu ikke saadan Digter, jeg har saameget at gjøre paa Contoiret, ellers kunde man vel nok skrive saadant et lille Stykke!"

„Gud, den Idee skulde rigtig Heiberg have!" sagde Grethe.

„Nei, saa blev det en Vaudeville," sagde Elskeren, „og det kan jeg ikke lide!"

„O, det kunde blive nydeligt!" udbrød Grethe. „Jeg kan see hele Stykket! hvor de kravle om paa Taget. Det er en original Idee! Du søde Ven!"

Ud paa Aftenen var Familien igjen i Roskilde.

Contoirchefen søgte efter Eva. Otto spurgte efter hende, Hans Peter gjorde samme Spørgsmaal, og alle Tre fik det samme Svar: „hun er her ikke længer i Huset."

VI.

Wär' ich die Luft, um die Flügel zu schlagen,
Wolken zu jagen,
Ueber die Gipfel der Berge zu streben,
Das wär' ein Leben.
F. Rückert.

Den første Aften, efterat Otto igjen var kommet tilbage til Kjøbenhavn og tilbragte Aftenen i Frøken Sophies Nærhed, dreiede Samtalen sig om denne hans lille Reise. „Den smukke Eva var forsvundet!" sagde han.

„De havde glædet Dem til dettte Møde?" spurgte Sophie.

„O, aldeles ikke!" svarede Otto.

„Det vil De bilde mig ind! hun er virkelig smuk, har noget saa usigelig Fiint, som nok kan indtage en ung Herre. Med min Broder er det heller ikke saa rigtigt i dette Capitel; men, ærligt talt, Dem, Hr. Thostrup, er jeg i større Frygt for. Det stille Vand — De kjender jo nok den Talemaade? De har altsaa søgt om den smukke Eva? Jeg kunde have sparet Dem den Uleilighed. I det Brev, jeg fik forleden Aften, stod hendes Afreise. Mama har ført hende med sig. Hun har syntes, at det var Synd, den nydelige, uskyldige Pige skulde blive paa et Vertshuus. Manden og Konen der ere fødte paa vort Gods, gjøre usigeligt meget af Mama, og da Eva vistnok vinder ved Byttet, er det Hele gaaet meget hurtigt af. Det er godt, hun er kommet under Mamas Varetægt!"

„Pigen er mig næsten ligegyldig!" sagde Otto.

„Næsten," gjentog Sophie. „Men dette næsten, hvormange Graders Varme indeslutter det?"

«O, Verité! où sont tes autels, et tes prêtres?» *) tilføiede hun og hævede leende Pegefingeren.

„Tiden vil vise Dem, hvorledes De tager Feil!" svarede Otto med megen Rolighed.

Fruen traadte ind, hun havde været flere Steder i Besøg, overalt taltes om Gjengangerbrevene; her tog Samtalen samme Retning.

Den blev oftere fornyet; Otto var en meget flittig Gjæst af Huset. Damerne sad ved deres Kanevas og syede Pragtstykker, Otto maatte atter læse Gjengangerbrevene, siden begyndte han paa Calderon, hos hvem Sophie fandt noget Beslægtet med den anonyme Forfatter. Digterværkerne gave Stof til Samtale, Dagliver slyngede sine lette, spraglede Baand derimellem; kom nu Vilhelm til, da maatte han musicere, og Alle bemærkede,

*) Voyage de Pythagore.

at hans Phantasier vare blevne langt blødere, langt mere afrundede. Sit Piano havde han afluret Weyse, sagde de. Ingen tænkte paa, hvormeget man kan lære af sit Hjerte. Ellers var han, som før, den samme muntre, livsglade Ungersvend. Ingen tænkte i samme Øieblik paa ham og Eva. Siden hiin Aften, Vennerne nær vare blevne uenige, havde han ikke nævnet hendes Navn; men Otto havde bemærket, hvorledes Vilhelms Øie flammede ved hver qvindelig Skikkelse, der gik dem forbi, hvorledes han i Selskab altid udpegede de Smukkeste. Otto kaldte det spøgende: at han fik østerlandske Tanker. Oehlenschlägers Helge og Goethes italienske Sonetter vare nu Vilhelms kjæreste Læsning. Det Yppige i disse flød sammen med de Drømme, hans varme Blod fødte. Det var Skjønheden hos Eva, alene Skjønheden, der havde vakt den første Følelse hos ham; Blyferdigheden og det Tækkelige hos den fattige Pige bandt ham fastere, bragte ham til at glemme Stand og Forhold. I det Øieblik, han vilde nærme sig hende, var hun borte. Nu var Giften i Blodet. Hans lette, lykkelige Sind lod ham ikke synke hen i Veemod og Grublen, hans Skjønhedssands var vakt, som han kaldte det. I Tanken trykkede han Skjønheden til sit Hjerte, men kun i Tankerne — dog dette selv, siger Skriften, er en Synd.

Otto bevægede sig derimod i Philosophiens og Poesiens Enemærker. Det Skjønne der opfattede hans Sjæl; begeistret udtalte han det, og Sophies Øie funklede og hvilede med Velbehag paa ham. Det smigrede og hævede Begeistringen. Ingen Vinter var i mange Aar gledet saa behagelig hen, saa riig paa Afvexling, som denne; han greb efter den flagrende Glæde, og dog var der Øieblikke, hvori han syntes: „Livet gaaer, jeg nyder det ikke!“ Midt i sin bedste Velværen følte han en forunderlig Længsel efter det bevægelige Reiseliv. Paris glimrede for ham som en Lykkestjerne.

„Derud i den levende Verden!“ sagde han saa ofte til Vilhelm, at samme Tanke vaktes hos denne. „Til Foraaret reise vi!“ — Planer bleve lagte, Omstændig=

hederne føiede sig gunstigt. I det kommende Foraar, hen i April, skulde altsaa lykkeligere Dage begynde.

„Vi flyve til Paris," sagde Vilhelm, „til Glæde og Lystighed!"

Denne var ogsaa at finde i Hjemmet, og blev fundet, vi ville gribe Aftenen, som ciede den; maaskee kunne vi endnu finde Mere der, end Glæde og Lystighed.

VII.

En St. Hansdags Lystighed,
Men, hvordan? I Februar?
Ja! kom hid, see, hvad vi har!
Dr. Balfungo.

Hos os danne Studenterne ingen Burschenschafter, have ikke bestemte Farver. Professorerne staae ikke kun fra Cathedret i Berørelse med dem; Forskjellen er kun den, der er imellem yngre og ældre Videnskabsmænd. Saaledes mødes de, saaledes tage de Deel i hinandens Glæde. Vi ville saaledes tilbringe en Aften i Studenter-Foreningen, og da selv see, hvorvidt Frøken Sophie har Ret, naar hun ønsker sig, at hun var et Mandfolk, blot for at blive Student og kunne komme ind i Foreningen. Vi vælge en bestemt Aften, ikke blot for at søge et Glandspunkt, men fordi denne Aften vil kunne bringe os Mere, end en Beskrivelse.

Ofte var der i Foreningen blevet talt om, at gjore en Tour til Dyrehaven; man skulde leie Dampskibet Caledonia. Men i Sommermaanederne er Antallet af Foreningens Medlemmer færre, Størstedelen er flagret til Provindserne, for at besøge deres Familie. Vinteren derimod samler dem Alle. Denne Tid er altsaa den bedste til store Foretagender. Den længe omtalte Dyrehavstour blev altsaa bestemt til Fastelavnsmandag den

14de Febr. 1831. Saaledes lød ogsaa Indbydelsen til Professorerne og de ældre Medlemmer. „Det bliver mig for koldt“ svarede Een. „Skal man selv besørge Vogn?“ spurgte en Anden. Nei, Dyrehaven var besørget til Kjøbenhavn. I Studenter-Foreningen selv, i den røde Gaard i Boldhuusgaden Nr. 225 stod Dyrehavsbakken med sine grønne Træer, sine Gynger og Kunster. See, det kunde kun de af den sorte Skole finde paa!

Aftenen den 14de Februar kom. Gjæsterne samledes i Værelserne paa første Sal. Alt var imidlertid arrangeret ovenover. De, som præsenterede Gjøglere, vare paa deres Pladser. En mægtig Knaldperle var Signalskud fra Dampskibet, og saa foer man til Dyrehaven, stormende op af Trapperne, hvor to store Sale med Smag og Genialitet vare omskabte til Dyrehavsbakken. Store Grantræer skjulte Væggene, man var fuldkommen i en Skov. Døren, der forbandt de to Sale, var saaledes decoreret med Lagener, at den syntes et Telt, man gik igjennem. Lirekasser spillede, Trommer og Trompeter skraldede, fra Telte og Stilladser skreg Opraaberne i Munden paa hinanden; det var en Larm, som hvor den culminerer i den virkelige Dyrehave. Dennes meest glimrende Requisiter fandtes ogsaa her, og de vare ikke eftergjorte, det var de samme Ting. Man havde leiet Mester Jakels egne Dukker; en Student, som udmærkede sig ved paa det meest Skuffende at kunne tale efter Theatrets første Subjecter, lod disse optræde i de mesterjakelske Masker. Frederiksteens Fæstning var den samme, som vi havde seet derude. „Det hele Cafalleri og Infanteri, een uden Vangeneet, der en Vangeneet uden Een!“ Den gamle Jøde sad under Træet, hvor Verset forkyndte hans halvtredsindstyveaarige Dyrehaugsjubilæum; Een aad Blaar, Een viiste en Bjørn; P o l i g n a c stod, som Vorbukke, udenfor Voxcabinettet, Magdalenestiftelsen havde sin Bosse, Tambourmajoren slog Hvirvler, og virkelige varme Vafler duftede fra den nabolige Boutik. Selv Kilden, der præsenteredes i det forreste Værelse, var betydningsfuld. Rigtignok var det kun en Theema-

skine, der stod skjult mellem Stene og Mos, men det var oprigtigt Kildevand, hentet fra Kilden paa Christiansborg. Overraskende og af stor Virkning var den Mængde nydelige Piger, her viste sig. Flere af de yngste Studenter, med qvindelige Træk, vare godt paaklædte, som Damer; nogle kunde virkelig kaldes smukke. Hvo har seet og siden glemt den Skjønne med Tambourinen? Man flokkede sig om disse, de gamle Professorer gjorte ordentligt Cour, og, hvad der var ypperligt, et Par af Damerne, som gjorde mindre Lykke, bleve jaloux paa de Andre. Otto var meget oprømt, det Hele rundt om var saa levende gjengivet: Støien, Trængselen, de forskjellige Mennesker. Der kom Brandmajoren med sin Kone og den lille Datterdatter; her tre nydelige Amagerkoner, der det hele Botaniseer-Selskab med deres virkelige Professor. Otto satte sig op i en Gynge; en forløben Clarinetspiller og en Trommeslager bedøvede ham med Disharmonier. En ung Dame, een af Skjønhederne, i hvid Kjole og med et tyndt Klæde over Skuldrene, kom til og kastede sig i hans Arme. Det var Vilhelm; men Otto fandt en Liighed hos ham med Frøken Sophie, den han før aldrig havde fundet saa stor; derfor steg Blodet ham op i Kinderne, idet den Smukke omslyngede ham og lagde sin Kind til hans, han saae mere af Sophie, end af Vilhelm, i denne Skikkelse. Vel vare Trækkene hos denne stærkere, den hele Figur større, men det syntes dog at være Sophie, og derfor saaredes hans Øie ved disse markeerte Bevægelser, denne Tumlen om med de andre Studenter. Idet Vilhelm satte sig paa hans Skjød og trykkede sin Kind imod hans, følte han sit Hjerte banke som i Feber; der strømmede Ild gjennem Blodet, han stødte ham bort, men den Skjønne vedblev at overvælde ham med Kjærtegn.

Nu begyndte Comedien paa et lille saakaldet Krähwinklertheater, hvor man gav Fremstillinger af de da grasserende „Kjældermænd.“ Damen klyngede sig til Otto og fløi dandsende med ham ind imellem Mængden. Varmen, Støien og især den altfor overdrevne Snøren

virkede ind paa Vilhelm, han fik ondt; Otto ledede ham hen paa en Vænt og vilde aabne ham Kjolen, men alle de unge Damer sprang til, og, deres Rolle troe, stødte de Otto til Side, omringede den Syge og skjulte hende, medens man sprættede hende op i Ryggen, for at hun kunde faae Luft; men Gud! det turde ingen Herre see paa.

Henad Aftenen istemtes en Sang, et Skud plaffede, og sidste Vers forkyndte:

„Nu Skuddet er faldet, og Skibet maa flye,
Til Staden fra Skovenes Gammen. —
— — Kom Venner, nu vil vi til Bordene tye,
I Bunterad, Herren med Damen *)."

Og nu, med et Dampskibs Flugt, stormede de Alle ned af Trappen, og snart sad de i Bunterad om de dækkede Borde.

Vilhelm var Ottos Dame, Baronen kaldtes Baronessen, og Glassene klinkede og Sangene begyndte.

„Saa drikke vi vor Konges Skaal,
Den drikke her hans tro Studenter**)"

og den patriotiske Sang:

„Jeg veed et Land i høien Nord,
Hvor der er godt at være!"

den endte med

„Et Hurra
For Kongen og Rescriptet.***)

I Glæden bor man gribe alt Glædeligt, og det greb man; her var Ungdomsglæde, Ungdomshjerter!

„Ingen Stand er som Studentens,
Han har valgt den bedste Vei!"

---

*) Fastelavnsviise i Dyrehaven af Felix Purelli.
**) En Anonym.
***) N. David.

lød Refrainet i den næste Sang, den sluttede med Skaalen:

— Selv for hende, Hjertet drømmer,
Men som Læben dølge maa!"*)

Da var det, som Ild og Lue gjennemglødede Vilhelm, han stødte saa heftigt sit Glas imod Ottos, saa dennes gik itu og Vinen spildtes.

„Damernes Skaal!" raabte en af Seniorerne. „Damernes Skaal!" lød det gjennem de forskjellige Værelser, der alle vare forvandlede til Spisesale.

Damerne reiste sig, stege op paa deres Stole, et Par Stykker kom ogsaa op paa Bordet, neiede og takkede for Skaalen.

„Nei, nei!" hviskede Otto til Vilhelm, idet han drog ham ned. „I disse Klæder ligner De Deres Søster saa meget, at det er mig afskyeligt, at De saaledes kan gaa ud af hendes Rolle!"

„Og Deres Øine," sagde Vilhelm leende, „ligne et Par Øine, som har naaet mit Hjerte! Den første Kjærligheds Skaal!" sagde han og klinkede, saa den halve Viin igjen spildtes for Otto.

Champagnen skummede, og under Støi og Latter, som i Carnevalsglæden, fornyede en lystig Sang Billedet af den Dyrehave, de nylig havde forladt.

„Stod ei Træerne herinde
Friske, som paa Bakken hist,
Hørte vi ei Kilden rinde,
Saae vi den dog ganske vist!
Teltene var' fyldte med
Alting uden Kjærlighed!

— — — —

Her gik gratis Børstedrenge,
Alle dog med Artium! —
— Her stod, hvad vel før er hændt,
Som Trompeter en Student!"**)

---

*) H. C. Andersen.
**) Dr. Balfungo.

„Hendes Skaal, hvis Dine ligne mine!" hviskede Otto, revet med i Munterheden.

„Den have vi alt drukket!" svarede Vilhelm, „men vi kunne gjøre det om igjen.

„De tænker altsaa endnu paa Eva?"

„Hun var smuk! nydelig! hvo veed, hvad Ende det vilde have taget, var hun blevet her. Nu har Mama spillet Skjebne! nu maa hun og den anden høie Nemesis styre Historien; jeg vadsker mine Hænder!"

„De er helbredet?" spurgte Otto, „men naar De nu seer hende igjen til Sommer —?"

„Haaber jeg ikke at blive syg!" svarede Vilhelm. „Jeg har en stærk Constitution! Men nu maae vi op at dandse!"

Alle stormede fra Bordene og op, hvor Dyrehaven var præsenteret. Nu saae man her kun den grønne Skov. Theatre og Boutikker vare skaffede bort, brogede Papirslygter hængte i det Grønne; et stort Orchester spillede, og et halv bacchantisk Skovbal begyndte. Vilhelm var Ottos Dandserinde, men efter første Dands søgte Damen sig en livligere Cavaleer.

Otto trak sig op til Væggen, hvor Vinduerne vare skjulte med Grangrene. Hans Øie fulgte Vilhelm; dennes Liighed med Sophie var saa stor, at Otto blev forstemt; hans Haand gled tilfældigt ind mellem Grenene og berørte Vinduesrammen; der laae en lille Fugl, den var død.

Man havde, for at gjøre Illusionen større, kjøbt en heel Deel levende Fugle, der under Dyrehavs-Scenen skulde flyve om mellem Træerne, men de stakkels Smaa døde alle af Skræk ved den vilde Larm. De laae døde i Vinduer og Kroge. Een af disse Fugle var det, Otto fandt.

„See, den er død!" sagde han til Vilhelm, som nærmede sig.

„Naa, det var jo deiligt!" svarede denne, „saa har De der Noget at være sentimental over!"

Otto vilde ikke svare derpaa.

„Skal vi have en Skotsk!“ spurgte Vilhelm leende, og Vinen og Ungdomsblodet brændte i hans Kinder.

„Jeg var tilfreds, at De snart var i Deres egne Klæder!“ sagde Otto, „De ligner, som sagt, Deres Søster —!“

„Jeg er ogsaa min Søster!“ afbrød han i Overgivenhed. „Og til Tak for din nydelige Oplæsning, din fortræffelige Underholdning, og hele piquante Elskværdighed, saa skal Du nu belønnes med et lille Kys!“ han trykkede sine Læber mod Ottos Pande. Otto stødte ham bort og forlod Selskabet.

Der hengik et Par Timer, før han kunde falde i Søvn; tilsidst maatte han smile over sin Ærgrelse; hvad gjorde det, at Vilhelm lignede sin Søster?

Næste Formiddag aflagde Otto hende en Visit, og Alle der hørte med levende Interesse hans Skildring af den morsomme St. Hansdag i Februarmaaned. Han fortalte da ogsaa, hvormeget Vilhelm havde lignet sin Søster, hvor ubehageligt dette havde været ham, og man loe; men under Fortællingen kunde Otto dog ikke lade være at gjøre Sammenligning. Hvilken stor Forskjel fandt han ikke nu! Sophie var dog langt anderledes smuk! aldrig havde han saaledes betragtet hende. Om Kyssene, som Vilhelm gav ham, blev der naturligviis ikke talt, men Otto tænkte derpaa, tænkte anderledes end nogensinde før, og — Amors Veie ere forunderlige! vi ville nu see, hvorledes Sagerne staae, naar vi rykke fjorten Dage fremad. —

VIII.

„Hurra for Kjøbenhavn og Paris,
De blomstre begge to!"
De Danske i Paris af J. L. Heiberg.

———

Vilhelms Fætter, Joachim, var indtruffet fra Paris. Vi erindre den unge Officeer, af hvis Brev Vilhelm sendte Otto en Skildring af Julidagenes Kamp. Som en begeistret Frihedshelt var han vendt tilbage, det kjæmpende Polen havde hans levende Interesse, gjerne havde han kjæmpet i Warschaus Geleder. Hans Aand og Veltalenhed gjorde ham dobbelt interessant. Julidagenes Kamp, den han selv havde været Dienvidne til, blev dem Alle saa beskuelig. Joachim var smuk: et fiint Ansigt med skarpe Træk, noget bleg vel, svækket kunde man kalde det, havde ikke de mørke Dine besiddet en saa stor Glands, der tiltog under hans Talen. De fine sorte Dienbryn, ja selv de smaa Moustacher, gave Ansigtet et eget Udtryk, der mindede om de fine engelske Staalstik. Figuren var lille, spinkel kunde man kalde den, men Forholdene smukke. Franskmandens Livlighed udtalte sig i hver Bevægelse, men der laae tillige hos ham en Bestemthed, som syntes at sige: „man kjender sine egne aandelige Fortrinligheder!"

Han interesserede dem Alle: ogsaa Otto lyttede gjerne til, naar Fætter Joachim fortalte; men naar Alles Dine vare henvendte paa den Fortællende, fæstede Otto pludseligt sine paa Frøken Sophie, og fandt, hun kunde nok moderere sin Opmærksomhed. Joachim henvendte sin Tale til dem Alle, men ved Hovedmomenterne hvilede Blikket ene paa den smukke Cousine! „Hun interesserer ham!" sagde Otto ved sig selv, „og Fætteren? Ja, han fortæller godt, men havde vi Andre reist, kunde vi vist gjøre ligesaa!"

„Carl den Tiende var Jesuit!" sagde Joachim, „et uindskrænket Despotie stræbte han efter og forgreb sig da paa Chartet. Toget mod Algier var kun et glim=

rende Fyrværk, foranstaltet for at smigre Nationalstoltheden. Alt Skin og Falskhed. Som Peyronnet vilde han ved Omfavnelse dræbe Chartet!"

Nu gik det ud over Jesuiter, Chartet og Polignac. De enkelte smaa Træk, som kun Øienvidnet kan give, gjorde Kampen beskuelig. Man saae den sidste Nat, den sælsomme Travlhed paa Pladserne, hvor Kuglerne bleve støbte, og i Gaderne, hvor Barricader reistes. Omstyrtede Vogne og Karrer, Tønder og Stene, dyngedes paa hinanden, selv Boulevardens hundredaarige Træer omhuggedes til Forskandsning. Og Kampen begyndte, Franske kjæmpede mod Franske, for Frihed og Fædreland offrede de Livet*), og han skildrede Seiren og Louis Philippe, hvem han beundrede og elskede.

„Det var en Verdensbegivenhed!" sagde Forretningsmanden. „Den electriserede Konger og Folk. De føle endnu Bevægelsen. Forrige Aar var et mærkværdigt Aar!"

„Ogsaa for Kjøbenhavnerne," sagde Otto, „spillede det med tre Farver. Tre Ting greb Mængden med lige Interesse: Julirevolutionen, Gjengangerbrevene og Kjældermændene!"

„Der er De nu bitter, Hr. Thostrup!" sagde Fruen. „Den virkelig Dannede beskjæftigede sig ikke med disse berlinske „Eckensteher," som Hoben nationaliserede!"

„De gik dog ind i Kjærnen!" sagde Otto, „de fandt Optagelse i Embedsklassen og hos Borgeren!"

„Ja, det vil jeg troe!" udbrød Joachim. „Det ligner dem herhjemme!"

„Det ligner dem derude!" sagde Fruen. „I Paris flagre de endnu lettere fra en Revolution, de selv spillede

*) Ceux qui pieusement sont morts pour la patrie
Ont droit qu'a leur cercueil la foule vienne et prie.
Entre les plus beaux noms, leur nom est le plus beau.
Toute gloire près d'eux, passe et tombe éphémère;
Et, comme ferait une mère,
La voix d'un peuple entier les berce en leur tombeau!
Victor Hugo.

med i, til en Critik af Jules Janin eller nogle nye Pas af Taglioni og derpaa til en histoire scandaleuse!"

„Nei, min naadige Frue, den sidste tager man ikke Notits af, den hører til Dagens Orden!"

„Det vil jeg troe," sagde Frøken Sophie.

Nu spurgte Forretningsmanden om Kamrene. Fætterens Svar var fyldestgjørende. Fruen vilde høre om Blomstertorvet, om de indhegnede, nydelige Smaahaver paa Pladserne. Sophie ønskede at høre om Victor Hugo; hun fik en Skildring om ham, hans Bolig paa Place royale og hele Europe littéraire ovenikjøbet. Fætter Joachim var høist interessant!

Otto aflagde ikke i to Dage Visit.

Hvor har De været saa længe? spurgte Sophie, da han kom der igjen.

„Studeret!" svarede han; der laae noget Mørkt i hans Øie.

„O, De skulde være kommet for en halv Time siden, da var Fætter her! han skildrede for mig Jardin des plantes i Paris. O, ganske fortræffeligt!"

„Det er en interessant, ung Mand! sagde Otto.

„Den deilige Have!" vedblev Sophie, uden at bemærke Betoningen, hvormed Otto havde svaret. „Husker De, Hr. Thostrup, hvorledes Barthelemy characteriserer den?

»Ou tout homme, qui rêve à son pays absent,
Retrouve ses parfums et son air caressant.»

Derinde er en heel Allee med Bure, hvori sidde vilde Dyr, Løver og Tigre. I smaa Gaarde gaae Elephanter og Uroxer frit om. Giraffer nippe af de høie Træers Grene. Midt i Haven ere Bjørnegaarde, kun en Fordybning, og dernede gaae Bjørnene. Der er intet Rækværk ovenfor, man staaer paa den bratte Rand. Der har Fætter staaet!"

„Men han styrtede jo ikke ned! sagde Otto ligegyldigt.

„Hvad feiler Dem?" spurgte Sophie. „Er De nu i Deres elegiske Humeur? De seer ud, som jeg tænker mig Victor Hugo, naar han endnu ikke er blevet enig med sig selv om den tragiske Catastrophes Behandling!"

„Det er min medfødte Særhed!" svarede Otto. „Jeg kunde have Lyst at springe ned til Bjørnene, som De fortæller om!"

„Og døe? spurgte Sophie. „Nei, De maa leve —

«C'est le bonheur de vivre,
Qui fait la gloire de mourir » *)

„De taler i Dag meget Fransk!" sagde Otto med en Venlighed, der skulde formilde Bitterheden i Udtrykket. „Maaskee Conversationen med Hr. Lieutenanten var paa dette Sprog?"

„Fransk interesserer mig meest!" svarede hun. „Jeg vil bede Fætter at tale det ret ofte med mig. Hans Accent er saa ypperlig, og det er et meget behageligt Menneske!"

„Særdeles!" svarede Otto.

„De bliver hos os til Middag!" sagde Fruen, som traadte ind.

Otto befandt sig ikke vel.

„Det er kun Griller!" sagde Sophie.

Damerne spøgte derover, og Otto blev. Fætter Joachim kom og var interessant, meget interessant, sagde de Alle. Han fortalte om Paris, talte ogsaa om Kjøbenhavn og gjorde Sammenligninger. Stilheden her hjemme havde især gjort dybt Indtryk paa ham.

„Folk her," sagde han, „gaae virkelig, som om de bare paa en stor Sorg eller Glæde, de ikke turde udtale. Kommer man ind paa en Café, da er der, som i et Sørgehuus. Hver sætter sig stille hen med sin Avis i Haanden. Det frapperer, naar man kommer

---

*) Victor Hugo.

fra Paris! Man nødes til at udbryde: men kan det Par Grader Nord paa sætte saa megen Kulde i Blodet? I vort Theater er den samme Ro. Jeg elsker nu det bevægelige Liv! Den eneste Dristighed, Publicum her har, er at pibe en syndig Forfatter ud; men et Spektakkel af Sanger, der ei har Tone eller Maneer, en elendig Skuespillerinde, taales, ja beklappes af gode Venner eller af Medlidenhed; hun skal være saa bange! hun skal være saa god! I Paris piber man. Maskinmesteren, Regisseuren, hver faae de deres Bifald og deres Klaps. Directionen selv skal der pibes af, naar den bærer sig keitet ad!"

„Der prædiker De jo formelig Revolution i vor Theaterstat!" sagde Fruen. „Kjøbenhavneren kan nu ikke være Pariser og skal ikke være det!"

„Theatret er her, som der, Folkelivets mægtigste Organ. Det er af en stor Indvirkning; og vort staaer høit, meget høit, naar man betænker, i hvilke forskjellige Retninger det maae udstrække sin Virksomhed. Vort ene Theater maa gribe ind i, sætte sig liig med Théâtre français, den store Opera, Vaudevillen og Saint Martin; det maa omfatte alle Genre. De samme Skuespillere hos os, som i Aften træde op i Tragoedien, maae i Morgen vise sig i Lystspillet og Vaudevillen. Vi have Subjecter, der kunne maale sig med de bedste i Paris; kun een der staaer over alle vore, men ogsaa over alle, jeg har seet i Europa; denne Ene er Mademoiselle Mars. De vil vist finde forunderligt, hvad der hos mig især giver hende den øverste Plads. Det er hendes Alder, den hun saa ganske bringer os til at glemme. Hun er smuk endnu; fyldig, uden at kunne kaldes feed. Det er ikke ved Sminke, ikke ved forlorne Haar og Tænder, hun skaber sin Ungdommelighed, denne ligger i hendes Sjæl, derfra strømmer den ud i hvert Led; hver Bevægelse bliver graticus! Hun forbauser! hendes Øie er fuldt af Udtryk, og hendes Organ det meest sonore, jeg kjender. Det er Musik! Hvor kan man tænke paa Alder, hvor man gribes af en udødelig

Sjæl! Jeg sværmer for Leontine Fay, men den gamle Mars har mit Hjerte. Der er endnu en Tredie, som Pariserne sætte høit: Jenny Vertpré paa Gymnase-dramatique; men hun vilde snart fordunkles, saae Pariserne vor Jomfru Pätges. Hun er et Talent, der vil glimre paa enhver Scene. Vertpré har hendes Livlighed, hendes Lune, men ikke hendes Proteus-Genie, hendes Adel. Jeg saae Vertpré i «La reine de seize ans,» et Stykke, vi endnu ikke have, men Vertpré var mig kun en næsviis Soubrette i kongelig Pragt, en Holbergs Pernille, som en Pariserinde vil give den. Vi have Mad. Wexschall, og vi have Frydendal —! Var Danmark kun et større Land, da vilde disse Navne klinge over Europa!"

Nu beskrev han dem Decorationerne i Sylphiden, i Nathalie og flere Balletter, den hele Rigdom og Pragt.

„Men vort Orchester er ypperligt" sagde Frøken Sophie.

„Det har vistnok enkelte udmærkede Mænd, svarede Joachim, „men skal man tale om Udførelsen af det Hele —! Ja, De veed, jeg er ikke musikalsk, kan derfor ikke kunstnerisk udtrykke mig om Musik; men det er vist, at der ligger Noget i mit Øre, Noget i min Følelse, som i Paris hviskede: det er fortræffeligt! her derimod raaber det: kiil ikke paa! kiil ikke paa! Syngestemmen er dog det Første, den er Damen, Instrumenterne derimod Cavaleren, som skal føre denne frem for Publicum! smukt skal han lede hende ved Haanden, hun maa staae allerforrest, men her puffe de hende til Side, og det er mig, som om hvert Instrument vilde have første Plads og idelig raabte: her er jeg! her er jeg!"

„Det klinger nu ganske smukt!" sagde Sophie, „men man kan ikke troe Dem! De har forelsket Dem i det Fremmede, derfor skal Alt hjemme staae tilbage!"

„Paa ingen Maade! de danske Damer, for Exempel, synes de smukkeste, de blyfærdigste, jeg har kjendt!"

„Synes?" gjentog Otto.

„Joachim har Veltalenhed!“ sagde Fruen.

„Den er blevet udviklet ude!“ svarede han; „her hjemme har den kun to Steder til at blive offentlig: fra Prædikestolen og ved et Gilde paa Skydebanen. Dog, det er sandt, nu faae vi jo Stænder, faae et mere politisk Liv. Jeg forudføler den første Indvirkning. Alle ville kun leve derfor, Bladene ville gaae op i Politik, Digterne synge Politik, Malerne gribe Sujets af det politiske Liv. C'est un Uebergang! som Madam La Fleche siger.*) Kjøbenhavn er for lille til at være en stor Stad og for stor til at være en lille! See, det er Feilen!“

Otto følte en uimodstaaelig Lyst til at modsige ham i de fleste Ting, han fremsatte om Hjemmet. Ved hvert kjækt Slag parerede Fætteren af med en Spøg.

Kjøbenhavn skulde være det nordiske Paris, sagde han, og det vilde det nok blive om halvtredsindstyve eller dobbelt saa mange Aar. Beliggenheden selv var langt skjønnere, end Seinestadens. Marmorkirken skulde reise sig og blive et Pantheon, smykket med Thorwaldsens og andre Kunstens Værker. Christiansborg vilde blive et Louvre, hvis Gallerie blev besøgt, Østergade og Pedermadsensgang blive Passager, som i Paris, med Glastage over, Fliseguly, Boutikker paa Siderne, og om Aftenen, naar tusinde Gaslamper brændte, var her Promenade; Grønningen blev Champs Elysées med Gynger og Rutschbaner, Musik og Mats de Cocagne.**) Paa Peblingesøen gives, som paa Seinen, smaa, festlige Søetourneringer. Voilà!» udbrød han tilsidst, „det bliver glimrende!“

„Det kunde blive guddommeligt!“ sagde Sophie.

Der laae Liv og Tanke i Fætterens Aasyn; de

*) Holbergs: Jean de France.

**) En høi, glat Stang er reist op, øverst oppe er hængt Madvarer, Klædningsstykker eller Penge. Folk af Almueklassen forsøge nu, hvor høit de kunne klavre op og gribe Gevinsterne. De bedste Sager hænge allerøverst.

fine Træk bleve markeerte ved Udtrykket. Billedet af ham saaledes afprægede sig i Ottos Sjæl, stillede sig ved Siden af Sophies, som stod der med de store, brune Øine, der omsluttede Tanke og Smiil, idet de hvilede paa Fætteren. Den smuktformede, hvide Haand, med de spidse Fingre, legede med Haarlokken, som gled hende ned over Kinden.

Otto vilde ikke tænke derpaa.

IX.

Und hab' ich einsam auch geweint,
So ist's mein eigner Schmerz.
Göthe.

I den sidste Tid havde Otto kun sjeldent været hos Hr. Bergers. Contoirchefens Huus havde han ingen Interesse for. Hans Besøg bleve saaledes sjeldnere. Forretningssager førte ham just derhen en Dag.

Tilfældet eller Skjæbnen, som man kalder det, naar blot en Skygge af Følger aabenbarer sig, vilde, at Maren skulde komme igjennem Forværelset, idet Otto vilde gaae bort. Hun var den eneste af Damerne, som var hjemme. Om tre Uger skulde hun igjen reise til Lemvig. Hun yttrede, at hun ikke skulde kunne sige, hun meget tidt havde nydt Hr. Thostrups Selskab.

„Deres gamle Venner interessere Dem ikke meer!" tilføiede hun noget alvorlig. Ellers havde hun moret sig godt her i Byen, seet Alt, paa de udstoppede Fugle nær, men der skulde hun hen imorgen. I Theatret havde hun været sytten Gange, seet to Gange Søvngjængersken, derimod havde hun ikke seet Jægerbruden, og den ønskede hun især at see, for Ulvesvælgets Skyld. Ovre ved Aarhuus var der et Sted i Skoven, som de kaldte Ulvesvælget, det kjendte hun og nu vilde hun see, om det lignede det paa Theatret.

„Jeg skal vel hilse Rosalie fra Dem?“ spurgte hun tilsidst.

„De bliver her endnu i tre Uger“, sagde Otto, „det er altsaa endnu for tidligt at tale om Afskeden.“

De kommer her jo næsten aldrig,“ svarede hun. „De har bedre Steder! Baronens Søster seer Dem nok lidt oftere; hun skal være en smuk og meget klog Pige; maaskee man snart tør gratulere?“

Otto blev blodrød.

„Til Foraaret vil De reise udenlands,“ vedblev hun, „vi faae Dem da ikke at see i Jylland, ja maaskee kommer De aldrig mere der! det vil bedrøve den gamle Rosalie. Hun holder saa utroligt meget af Dem. I alle de Breve, jeg her har faaet, vare Hilsener til Hr. Thostrup. Ja, jeg har en heel Deel til Dem; men De kommer ikke for at modtage dem, og jeg kan jo ikke gjøre saadan en ung Herre Visit. For gammelt Venskabs Skyld lader De mig vel være den Første, der kan fortælle dem hjemme om Forlovelsen!“

„Hvor kan De falde paa den Tanke?“ svarede Otto. „Jeg kommer i saa mange Huse, hvor der er unge Damer; skulde Hjertet have Deel deri, da saae det slemt ud. Jeg har megen Agtelse for Frøken Sophie, jeg taler med hende som med Dem. Det er det Hele. Jeg mærker, den kjøbenhavnske Luft har virket ind paa Dem; her i Byen skal man nu altid forlove Folk. Det kommer fra de andre Damer her i Huset. Hvor kan De tro paa slige Historier!“

Maren spøgte nu ogsaa derover, men da de skiltes ad, satte hun sig hen i Krogen, kastede det lille Forklæde op over Ansigtet og græd — — maaskee, fordi hun snart skulde forlade den levende Hovedstad, hvor hun havde været sytten Gange paa Comedie, og dog ikke seet Ulvesvælget.

„Forlovet!“ gjentog Otto for sig selv, og han tænkte paa Sophie, paa Fætteren og sin egen Barndom, den stod som en tung Uveirssky paa hans Himmel. Mange Tanker gik gjennem hans Sjæl? han erindrede

sig ogsaa hiin Juleaften, da han første Gang mødte Sophie, da hun, som Livets Parce, rakte ham Lykkenummeret. Han fik treogtredive, hun fireogtredive; de forenedes ved Tallenes Række. Han vandt jo Stamtræet, og blev hævet til hendes Adel. Den hele Spøg fik Betydning for ham. Han gjennemlæste atter Verset, som fulgte med. Slutningen deraf vedblev at tone i hans Øre.

„— Fra denne Time her Du adlet være,
Du vil ei glemme Ridderpligt og Ære!"

„O, Sophie!" udbrød han høit, og den Flamme, som længe havde ulmet i hans Sjæl, men uden at han vilde erkjende den, slog op i Lue. „Sophie! Dig maa jeg trykke til mit Hjerte!" Han tabte sig i Drømme. Mørke Skikkelser forstyrrede disse. „Kan hun da blive lykkelig? Kan jeg? Billedet, hun fik, hvor Iisfladen var brudt, og den tro Hund ventede forgjæves, er betydningsfuldt. Det er Forhaabningernes Opfyldelse. Jeg synker og skal aldrig vende tilbage!"

Fætterens Billede blandede sig i hans Drømme. Det fine Ansigt med de smaae Moustacher tittede næsviist og sladdrende frem, og Sophies Øine saae han hvile paa Fætteren, medens hendes hvide Haand legede med den brune Lok, som fløb hende ned over Kinden.

„O, Sophie!" sukkede Otto og slumrede ind.

X.

— Andre leben wir,
Noch Andre denken wir zu sein; wir scheinen
Noch Andre — Andre macht die Zeit aus uns.
Schefer.

„Naar Træerne springe ud, da springe vi med!" havde Otto og Vilhelm ofte sagt. Det var deres Plan, at reise om Foraaret lige til Paris, men paa

Veien først at besøge Rhinen, og seile fra Cöln til Strasburg.

„Ja, Rhinen bør man først see!" sagde Fætter Joachim, „naar man har seet Schweits og Italien, kan den ikke tage sig ud. Den maa være det første Skue! men den skal ikke sees om Foraaret, nei, mod Høsten. Naar Viinløvet har sit Farvespil og de tunge Druer hænge om Stokkene, see, da træde de gamle Ruiner frem; da er det Rhinens Galladage. En anden Fordeel, De har af at komme der paa den Tid, er, at De da indtræffer mod Vinteren til Paris, og det bør man; da kommer man ikke post festum, da culminerer der Glæden, Theatre, Soireer og Alt, hvad som maa interessere beau monde!"

Uagtet Otto ellers ikke lagde stor Vægt paa Fætterens Ord, gik han dog denne Gang forunderligt over i dennes Anskuelser. „Det vilde vistnok være klogest, at begynde Reisen henimod Høsten", meente han, „man havde jo ogsaa godt af at forberede sig lidt mere!"

„Det er altid godt!" sagde Joachim, „men hvad der ude er langt gavnligere end al Forberedelse hjemme, er sagt med tre Ord: „opgiv alle Landsmænd!" Nu reise alle Mennesker! Paris er ikke længere fra os nu, end Hamborg for tredive Aar siden. Da jeg var i Paris, fandt jeg der sexten, sytten Landsmænd. O, hvor de klinede sig sammen! de boede elleve i eet Hotel, de drak Caffe sammen, spadserede sammen, gik til Restaurateuren sammen og tog en halv Bænk sammen i Theatret. See, det er det Galeste, man kan gjøre! jeg anseer det gavnligt for Enhver, at han reiser, og det fra Fyrsten ned til Haandværkssvenden. Men vi lade for Mange reise! vi ere ikke rige, derfor skulde der gjøres Indskrænkninger. Den bildende Kunstner, Digteren, Polytechnikeren og Lægen, de bør reise, men hvad Theologerne skulle afsted for, maa vor Herre vide! de kunne blive gale nok her hjemme. Der kommer de i katholske Lande, og saa ere de reent fra det. Hvorfor

skulle Bogormene afsted? De mure sig fast i Diligencen og paa deres Værelser, rode lidt om i Bibliothekerne, men vi have ikke en Snuus for det, naar de komme tilbage! de, som koste meest, gjøre sædvanligt mindst Gavn og bringe mindst Ære over Landet! jeg har, Gud skee Lov, selv betalt min Reise, jeg har da Lov til at sige min Mening!"

Vi ville nu høre, hvad Frøken Sophie siger, og rykke derfor et Par Dage fremad.

„Vi beholde Dem jo til August!" sagde hun et Øieblik, hun sad ene med Otto. „Det er fornuftigt! saa kan De være nogen Tid hos os i Fyen, samle Kræfter til Reisen. Ja, den Reise vil De have godt af!"

„Jeg haaber det!" svarede Otto. „Jeg er maaskee istand til at blive ligesaa interessant, som Deres Fætter! ligesaa elskværdig!"

„Det var formeget forlangt af Dem!" sagde Sophie drillende. „De faaer ikke hans Lune, hans Lethed at gribe Verden paa. De vil kun prædike mod Paris's Fordærvelse, kun opfatte Schweits's melankolske Storhed og Eensomheden i de ungarske Skove!"

„De gjør mig til en Misanthrop, som jeg slet ikke er!"

„Men et medfødt Talent har De for denne Characteer!" svarede Sophie. „Noget vil jo blive slebet af paa Reisen, og det er denne Forandring, jeg glæder mig til!"

„Man maa altsaa være et let, flagrende Gemyt, for at behage Dem, min Frøken?" spurgte Otto.

„Javist!" svarede Sophie ironisk.

„Saa er det dog Sandhed, hvad Deres Hr. Fætter har forsikkret mig!" sagde Otto, „vil man gjøre Lykke hos Damerne, da maa man i det Mindste være noget letfærdig, livsnydende, flagrende, det gjør os interessante. Ja, han har gjort sig bekjendt med Verden, han har en Erfarenhed i Alt!"

„Ja fuldkomment!" sagde Sophie, og loe høit.

Otto blev taus, og stod med rynket Bryn.

„Jeg ønsker Solskin!" sagde Sophie og hævede smilende Pegefingeren. Otto blev uforandret, hun rynkede Panden.

„De maa forandre Dem meget!" sagde hun halv alvorligt og hoppede ud af Værelset.

Tre Uger gik hen med store Begivenheder i Hjertets Stat; det var endnu en diplomatisk Hemmelighed, men Øinene forraadte den ved deres mimiske Sprog; Munden alene taug, og den er dog den afgjørende Magt.

Otto besøgte Contoirchefens. Maren var netop reist Dagen forud. Forgjæves havde hun i tre Uger ventet hans Besøg.

„De glemmer reent Deres sande Venner!" sagde Damerne. „De kan troe, Maja var ogsaa lidt vred paa Dem, alligevel have vi Hilsener. Nu seiler hun paa den salte Sø!"

Det var dog ikke Tilfældet, hun var alt kommen i Land; hun kjørte just i dette Øieblik over den brune Lynghede, tænkte paa Kjøbenhavn, paa Glæderne der, og Sorgen — det er bedrøveligt at være glemt af en Ungdomsven! — Otto var saa smuk, saa klog — hun drømte slet ikke om, hvor smuk og klog hun selv skulde optræde i Hjemmet. Skjønhed og Klogskab fandt man hos hende, før hun reiste, nu havde hun været i Hovedstaden, og det giver Relief.

De smaa Fugle flagrede om Vognen; maaskee qviddrede de for hende, hvad der to Aar efter vilde gaae i Opfyldelse. „Du bliver Brud, Secretairens nydelige Brud; skal eie baade ham og Spilledaasen! bliver den fineste Dame i Byen og dog den fortræffeligste Moder. Din første Datter skal kaldes Maja — det er et smukt Navn, og det minder Dig om de forbigangne Dage."

———

XI.

Endnu man kalder Klostret Andersskov,
Til Minde om den fromme Anders Bolig.
— — — — — Den Høi, hvorpaa
Han vaagned' trøstet op af Søvnen sin,
End kaldes Hvilehøi. Et Kors mon staae
Deroppe med en Indskrift paa Latin,
Som halv er slettet ud. —

J. L. Heiberg.

Det var Vaar, den friske livfødende Vaar. Kun een Dag og een Nat, og Trækfuglene vare tilbage, Skovene fornyede med grønne, duftende Blade, Sundet havde sit svømmende Venedig af riigladte Skibe; kun een Dag og een Nat, og Sophie var borte fra Otto, de vare skilte ved Sø og salten Vand; men der var Vaar i hans Hjerte, fra dette fløi Tanken, som Trækfugle til den fynske Ø, og qviddrede Sommer. Haabet gav ham „Guld og grønne Skove," meer end Skibene førte gjennem Sundet, meer end Sjællands Bøge kunde vise. Sophie havde ved Afskeden trykket hans Haand. I hendes Øie laae, hvad Hjertet turde haabe og drømme.

Han glemte, at Haab og Drøm er netop det Modsatte af Virkelighed.

Fætter Joachim var gaaet til Stockholm, og kom slet ikke til Fyen i dette Foraar eller i den kommende Sommer. Derimod skulde Otto tilbringe nogle Uger her paa Gaarden, først hen i August vilde han og Vilhelm reise; der maatte altsaa kunne gives eet lykkeligt Øieblik, og mange næsten lige saa lykkelige. I hans Værelse stod et Rosentræ, de første Knopper formede sig og aabnede den røde Purpurmund; saa skjære og fine som disse Blade vare Sophies Kinder; han bøiede sig over Blomsten, smiilte derved og læste der yndige Tanker, beslægtede med hans Kjærligheds. En Rosenknop er et sødt Mysterie!

„De Blade gjør' saa mange
Smaa Labyrinthers Gange
Og dufte Luften op:
Du deilige Rosenknop!" *)

Dagen kom, da Otto efter vel overstaaede Afskeds-Visiter rullede, midt paa Dagen, i Selskab med tre unge Studenter, afsted gjennem Sjælland. De havde taget Vogn sammen til Slagelse, hvor de, som Abrahams og Loths Hyrder, skiltes til Høire og Venstre; Otto alene blev, for om Natten at gaae med Posten til Nyborg.

Klokken var kun Fire paa Eftermiddagen, Otto havde her intet Bekjendiskab, det var altsaa bedst at spadsere.

„Der staaer jo endnu en lille Rest af det gamle Antvorskov?" **) spurgte han.

„Ja, det er meget lidet, hvad der staaer!" svarede Verten. „Klosteret blev gjort til Slot, Slottet blev en privat Mands Eiendom, og nu er der i de sidste Aar pillet og pillet for Stenenes Skyld. De finder ikke noget af det Antike, uden hist og her i Haven en Stump rød Muur, som titter frem. Men Beliggenheden er jo kjøn! vil De saa følge Veien henimod den store Bondeby, Landsgrav hedder den, da er De paa Korsørveien og tæt ved hellig Anders' Kors. Det er en ret smuk Tour!"

„Klosterruin og Helgenkors!" sagde Otto. „Det klinger jo ganske romantiskt!" og han begyndte sin Vandring.

Et Par af Latinskolens Disciple, med Bøgerne i en Rem, og senere en fiirskaaren Landseneer, som militærisk hilsede en gammelagtig Jomfrue, bag Geranier og Gyldenlakker, vare det eneste Møde. Derimod bemærkede Otto, at rundt om aabnede sig paa Klem et Vindue;

*) Ambrosius Stub. Død 1758.
**) Andersskov- eller Antvorskov-Kloster blev stiftet af Valdemar den Første, 1177.

man vilde see, hvem den Fremmede kunde være, som gik ned ad Gaden.

En lang Allee førte fra Byen til Slottet. Paa begge Sider laae Parcelbygninger med en lille Blomsterhave foran. Snart naaede Otto den sidste Rest af det gamle Antvorskov. Veien var rød af de omslængte Muurstene, der her var kjørte i Gruus. Store Muurbrokker, hvor Kalk og Steen udgjorde eet Stykke, laae næsten skjulte mellem de høie Nelder. Længere borte stod et eensomt to Etages Huus; det var smalt og hvidmalet, en tyk Muurpille, som man seer den paa Kirker, understøttede den stærke Muur. Det var Halvdelen af den sidste Slotsfløi, en Mellemting af Antikt og Moderne, af Ruin og Vaaningshuus.

Otto gik ind i Haven, der var anlagt paa selve Bakken og dens Terrasser. Her var kun unge Træer, men Gangene og Alt rundtom tilgroet. Udsigten strakte sig vidt ud over Egnen til Beltet og Fyen. Han steeg fra Terrassen ned til den nederste Muur; i den var, endnu fra Klosterets Tid, indmuret et Stykke af en Gravsteen, hvorpaa man saae Rester af en qvindelig Skikkelse, ved dennes Side en Beenrad, omsnoet af en Slange. Otto stod hensjunken i Beskuelsen, idet en gammel Karl, med to Spande i et Aag over Skulderen, traadte hen til Brønden tæt ved.

Den Gamle var meget villig til at knytte en Samtale, fortalte om Opgravninger og om Løngangen, som ikke var fundet, men vist var det, sagde han, at en saadan existerede. Endnu havde de kun opdaget nogle smaa murede Rum, som rimeligviis havde været Cachotter; i een af dem sad jo en Jernlænke i Muren. Men med Løngangen havde man ikke truffet paa det rette Sted, thi den maatte findes! den gik herfra, dybt under Søen og Skoven, lige til Sorøby. Store Jernporte vare dernede, ved Juletider kunde man høre, hvor de bleve slaaede op og i. „Den, der havde, hvad der er gjemt," sagde Karlen, „kunde blive en holden Mand og behøvede ikke at slide og slæbe!"

Otto betragtede den eensomme Floi, der hævede sig frem paa Terrassen. Hvor prægtigt havde ikke her været i ældre Tider!

Tæt op til den store, milelange Skov, som strækker sig hiin Side Sorø ned mod Kongeaaens Bredder, laae det rige Kloster, hvor Hans Tausen talte, som Aanden indgjød ham. Tiderne vexle. Klosteret forsvandt.

„— — gyldne Sale
Paa de samme Steder prale
Hvor de ringe Celler stod."*)

Hvor Munkene sang Psalmer, dandsede Riddere og Fruer til klingende Spil; men ogsaa disse Toner taug, de blomstrende Kinder bleve Støv. Der blev atter stille. Mangen god Gang red da Holberg herned fra Sorø, gjennem den grønne Skov, og besøgte Slotsforvalteren paa Antvorskov. Otto erindrede sig, hvad en Datter af denne havde, som gammel Kone, fortalt een af hans Venner. Hun var et Barn og laae i Vugge, da den gamle Holberg kom ridende med sit Hvedebrød og sin Syltekrukke, hans sædvanlige Proviant paa slige smaa Udflugter. Slotsforvalterens unge Kone sad ved sin Rok. Holberg og Manden gik op og ned af Gulvet; de talte om Politik; det interesserede Konen, og hun blandede sig deri. Da dreiede Holberg Hovedet om: „Jeg troer, Rokkehovedet taler!" sagde han. Det kunde Madammen aldrig glemme ham.**)

Otto smilede ved Tanken om den vittige, men ugalante Digter, og vandrede fra Haven, gjennem en bugtet Huulvei, hvor den frodige Bukketjørn hang i riig Fylde ud over Steengjerdet. Slagelse, med de høie Banker bagved, tog sig malerisk ud. Snart naaede

---

*) Anders-Skov af Oehlenschläger.

**) Den nu afdøde Mad. Jürgensen, Moder til vor berømte Uhrmager Urban Jürgensen, har fortalt ovenstaaende Anecdote. Den passerede hos hendes Forældre; hun selv var Barnet, der da laae i Vugge.

han Landsgrav. Solen gik ned, idet han betraadte Marken, hvor Trækorset stod med Frelserens Billede, til en Erindring om den hellige Anders.

Deroppe ved det sad en Mand, han syntes at knæle, den ene Haand hvilede fast paa Træet, den anden førte en spids Kniv, hvormed han rimeligviis udskar sit Navn. Han bemærkede ikke Otto. Tæt ved Manden stod en Kasse, overtrukket med Voxdug, ved Siden laae en Randsel, et Par Støvler og en Knortestok. Det maatte være en Haandværkssvend eller en Bissekræmmer.

Otto vilde alt vende om igjen, da den Fremmede reiste sig og blev ham vaer. Otto stod som naglet til Stedet, det var tydske Heinrich, han saae.

„Er det ikke Otto Thostrup?" sagde Manden, og det fæle sledske Smiil spillede ham om Munden. „Nei, det havde jeg dog aldrig ventet!"

„Det gaaer ham godt, Heinrich?" spurgte Otto.

„Det slæber af!" svarede Heinrich. „Ham gaaer det bedre! Herre Gud, at han vilde blive en saadan fornem Herre, hvo skulde have tænkt det, den Gang han red paa mit Knæ, og da jeg prikkede ham i Armen? Ja, det gaaer besynderligt i Verden? Har han seet noget til sin Søster? Ja, hun blev ikke saaledes trukket frem, som han! Hun var dog et kjønt Barn!"

„Jeg har ikke, som Ældre, seet hende!" svarede Otto med en Skjælven, han forgjæves søgte at bekjæmpe. „Veed han, hvor hun er?"

„Jeg er nu saadanne altid paa Reise!" sagde Heinrich, „men saavidt jeg veed, er hun nok i Fyen. Ja, hun maa nu faae en af vor Lige, saadan en simpel Mand! Han kan tage sig en fiin Frøken. Det er at have Lykken med. Han bliver Herskab. Saa faaer den gamle Heinrich vel Lov til at gjøre Kunstner paa hans Gaard? Men Ingen af os ville snakke om gamle Dage! om den røde Gaard ved Odense Aa!" Det Sidste hviskede han ganske sagte. „Jeg faaer vel en Marks-Penge af ham?" spurgte han.

„Han skal faae mere!“ sagde Otto og gav ham det. „Men jeg ønsker nok, at vi blive fremmede for hinanden, som vi ere det!“

„Ja vist! ja vist!“ sagde Heinrich og nikkede bejaende med Hovedet, medens hans Øie hvilede paa Gaven, Otto rakte ham. „Herren er da ikke længer vred for min Spøg derovre i Jylland!“ spurgte han med et sledsk Smiil og kyssede Ottos Haand. „Jeg havde ikke kjendt ham den Gang. Havde han ikke viist mig sin Skulder, og jeg der havde seet det O og T, jeg selv havde prikket, var jeg aldrig faldet paa, at vi kjendte hinanden. Men saa var det, der gik et Lys op for mig. Otto Thostrup, skulde jeg have sagt; men saa sagde jeg: Odense Tugthuus. Det var ikke net af mig, da han er saa god en Herre!“

„Ja, nu Levvel!“ sagde Otto og rakte ham uvillig Haanden.

„Der seer vor Herre ned paa os!“ sagde tydske Heinrich, og vendte Øinene mod Billedet paa Korset. „Saa sandt han der lever, kan han være vis paa Taushed fra min Mund. Det er min Forløser, som her hænger paa Korset, som han er prikket i min egen Hud, og som han staaer ved Veiene i mit Fædreland. Her er det eneste Sted i Landet, hvor Korsets Tegn staaer under aaben Himmel, her holder jeg min Andagt; for han veed, Hr. Thostrup, jeg er ikke af hans Tro, men af Jomfru Marias. Her har jeg skaaret det hellige Tegn i Træet, som det staaer over hver Dør i mit Fædreland. Et I. et H. og dette S.*) Deri ligger mit eget Navn, for H. siger Heinrich, men I. siger Jeg, og S. siger Synder. Det er: jeg Heinrich Synderen. Nu har jeg holdt min Andagt, og nu har han givet mig en net Skilling, nu gaaer jeg i Aften til min Seng i Kroen, og er Pigen smuk og lader sig besnakke, saa er jeg ung endnu, og saa vil

*) I. H. S. ɔ: Jesus Hominum Salvator, (Jesus Menneskenes Frelser).

jeg bilde mig ind, jeg er Hr. Thostrup, og har vundet den deiligste, fine Frøken. Juchhei! det er Comediantspillerliv, vi føre!"

Otto forlod ham, men hørte, hvor Heinrich sang:

„Tra ri ro,
Der Sommer der ist do!
Zum Biere, zum Biere,
Der Winter liegt gefangen,
Und wer nicht dazu kommt,
Den schlagen wir mit Stangen.
Jo, jo!
Der Sommer, der ist do!"*)

Som paa den klare solbelyste Dag pludselig en Taage kan skyde sig frem, slukke det varme Sollys, skjule den grønne Kyst og forandre Alt til Graat i Graat, saaledes blev det for Otto, der nylig følte sig saa lykkelig og ungdomsglad.

„De kan roligt sove!" sagde Verten, da Otto kom tilbage til Slagelse. „De skal betids nok blive kaldet paa, at De kan komme med Posten."

Men hans Hvile var, som den Febersyges.

Posthornet lød i den tomme Gade. De rullede afsted; det var ved Daggry.

„Er det et Rettersted?" spurgte een af de Reisende, og pegede paa Høien, hvor, i denne Afstand, Korset kun tog sig ud som en Pæl.

„Det er hellig Anders' Kors!" svarede Otto, og levende stod for ham Erindringen fra Aftenen forud.

„Existerer det virkeligt?" sagde den Fremmede. „Jeg har læst om det i Gjengangerbrevene."

Det var en smuk Morgen, Solen brændte varmt, Søen var blikstille, desbedre gik da Dampskibet. Børten, som alt var seilet ud to Timer tidligere, laae endnu

*) Büschings Volkslieder.

neppe en halv Miil fra Land. Seilene hang slappe, ikke en Luftning rørte sig.

Dampskibet gled tæt forbi; Bortpassagererne, meest Kudske, Haandværkssvende og Bønder, stode ved Relingen, nysgjerrige efter at see det; de hilsede. En af de Forreste støttede sig til sin Knortestok, løftede paa Huen og raabte høit: „Godmorgen, mine høie Herskaber!" Det var tydske Heinrich. Han vilde altsaa ogsaa til Fyen.

Ottos Hjerte bankede stærkere, han stirrede i den brusende Sø, der skummede om Hjulet, hvor Solstraalerne malede en deilig Regnbue.

„Det er smukt!" sagde tætved een af de Fremmede. „Meget smukt!" svarede Otto, og undertrykkede det Suk, som vilde trænge frem fra hans Bryst.

Neppe to Timer vare til Ende, — Rebene kastedes op paa Nyborg Skibsbroe, og Skibet gjordes landfast med Øen Fyen.

XII.

Det er saa sødt, naar Vennehænder
Til kjærlig Velkomst bydes Dig,
Saa kjært, hvorhen Du Øiet vender
Bekjendte Træk da vise sig.
Du faaer saa hyggeligt, saa stille
Om Dig og i dit eget Bryst.
Henriette Hanck.

Otto bestilte strax Vogn og indtraf saaledes til Gaarden, omtrent ved Familiens Spisetid. I det mellemste Gaardsrum holdt to Calecher og en holstensk Vogn, to fremmede Kudske med Tresser om Hattene stode i en dyb Passiar, idet Otto rullede ind af Porten. Hans Postillon blæste i Hornet.

„Stille dog!" udbrød Otto.

„Her er Fremmede i Dag paa Gaarden!" sagde Postillonen, „jeg vilde lade dem vide, at her kommer Een til!"

Otto stirrede hen imod Haven, saae op mod Vinduerne, om ingen af Damerne viste sig der; kun fra Sidelaagen tittede et qvindeligt Hoved frem, paa hvilket Haaret var skudt tilbage under Huen. Otto kjendte de sammengroede Øienbryn. „Er hun den Første, jeg her skal see!" sukkede han, og Vognen rullede ind i den inderste Gaard. Hundene gjøede, de kalkunske Haner klukkede, men ingen Vilhelm viste sig; Kammerjunkeren kom, den fortræffelige Nabo, og lidt efter Sophie, begge tilraabte leende: „Velkommen!"

„See, der have vi vor Mand!" sagde Kammerjunkeren, „ham kunne vi bruge til Comedien!"

„Det var deiligt, De kom!" raabte Sophie, „vi tage Dem strax i Arbeide." Hun rakte ham Haanden, han trykkede den til sine Læber. „Vi ville have Tableaux i Aften," sagde hun. „Præsten har aldrig seet det; Vilhelm have vi da ingen Gavn af, han er i Svendborg og kommer først hjem om to Dage. De maa være Officieren, Kammerjunkeren skal være Søvngjængersken, der kommer med Lyset ind ad Vinduet. Vil De ikke nok?"

„Alt, hvad De forlanger!" sagde Otto.

„Tal ikke derom!" udbrød Sophie og lagde Fingeren paa Munden. Mama kom ned af Trappen.

„Kjære Thostrup!" sagde hun og trykkede med sand Inderlighed begge hans Hænder. „Jeg har rigtig længtes efter Dem! nu er Vilhelm borte! De maa i hele to Dage tage tiltakke med os."

Otto gik igjennem den lange Gang, hvor de gamle Billeder hang; det var, som ogsaa disse ønskede ham Velkommen. Een Nat med mange Drømme syntes ham kun at være hengaaet, siden han var her sidst; eet Aar i Tidens Løb er jo heller ikke saameget, som een Vinternat i Menneskets Liv.

Her var saa hyggeligt, saa hjemligt; Ingen skulde

see paa Træerne udenfor, at de siden havde staaet bladløse, bedækkede med Snee; frodigt grønne bevægede de sig i Solvarmen, som da Otto sidst saae ud af dette Vindue.

Han fik det røde Kammer som ifjor. Middagsklokken ringede.

Louise mødte ham paa Gangen.

„Thostrup!" raabte hun glad og greb hans Haand. „Nu er det snart Aar og Dag siden, jeg saae Dem!"

„Ja, der er skeet Meget i det Aar!" sagde Kammerjunkeren. „Kom snart over til Mit, saa skal De see, hvad jeg har ladet gjøre til Fornøielse: en Keglebane! Frøken Sophie har slaaet sin Potte derovre!"

Kammerjunkeren tog Mama til Bords. Otto nærmede sig Sophie.

„Vil De ikke tage Kammerjunkerens Søster?" hviskede hun.

Mekanisk gjorde Otto sin Compliment for Frøken Jakoba.

„Tag De een af de Unge!" sagde hun, „det vil De dog heller!"

Otto bukkede, kastede et Blik til Sophie, hun havde den gamle Præst; Otto smilede og førte Jakoba til Bordet.

Jomfruen, bekjendt ved sin Syæske, kom paa hans venstre Side. Han betragtede nu Selskabet, der, foruden de alt Omtalte, bestod af et Par Damer og Herrer, han ikke kjendte. Een Stol stod tom, men den blev snart besat, en ung Pige, beskeden i sin Pynt, ganske klædt som Louise, traadte ind.

„Hvorfor kommer Du bag efter?" spurgte Sophie leende.

„Det veed nok Eva og jeg!" sagde Louise og smilte til den Indtrædende.

Eva satte sig. Det var maaskee det fuldkommen Eensartede i hendes og Louises Paaklædning, der ledte Otto til saa nøie at betragte disse To, og imod

hans Villie at gjøre Sammenligning. En simpel mørke-bruun Kjole havde de hver; et lille, seladongrønt Silketørklæde skjulte Halsen. Louise forekom ham yndig, smuk kunde hun ikke kaldes; Eva derimod var idealsk, der var Noget hos hende, som bragte ham til at tænke paa de blegrøde, fine Hyacinter. Hvert Menneske har sin usynlige Engel, siger Mythen, begge ere de forskjellige og dog hinanden lige. Eva var Engelen, Louise derimod det menneskelige Væsen i al dets Reenhed. Ottos Øie mødte Sophies. Hvilken Kraft, hvilken Skjønhed! følte han. Hendes Aand staaer høit over Louises, og i Skjønhed er hun en Pragtblomst og ikke, som Eva, en fiin, skjør Hyacint. Han drak Veltalenhed af disse Øine og blev interessant, som Fætteren, skjøndt han ikke havde været i Paris.

Kammerjunkeren talte om Grise, men det var ogsaa underholdende; han drak maaskee sin Begeistring af de samme Kilder, som Otto. Om den grønne Boghvedes Kraft var det, han talte, hvorledes Svinene, der aad den, bleve, som de vare gale! derfra skrev det sig vist om Djævelen, der var faret i Svinene; kun kulsorte Svin kunde fordøie den grønne Boghvede, havde de een eneste hvid Plet paa Kroppen, saa blev den ene Plet syg. „Det er mærkeligt!" udbrød han.

I Begeistringen blev hans Tale næsten Skrig, hvorfor ogsaa Frøken Jakoba sagde, man skulde næsten troe, at han selv havde spiist grøn Boghvede.

Otto udskar imidlertid af den grønne Melonskal en Mand, og lod denne ride paa Randen af sit Viinglas; det drog Sophies Opmærsomhed fra Kammerjunkeren. Hele Selskabet fandt Udskjæringen meget net, og Jomfruen fremstammede en Bøn om at faae den, saa skulde den ligge i hendes Sypæske.

Ud paa Aftenen var Alt i Bevægelse til de fore-staaende Grupperinger.

Eva maatte være Hero. Med en Fakkel i Haanden skulde hun knæle paa et Bord, der var drapperet til en Balkon. Den stakkels Pige følte sig ganske ulykkelig

ved saaledes at træde frem; Sophie loe af hendes Frygt, og forsikkrede, at hun vilde blive beundret, og derfor maatte og skulde hun.

„Foi min Søster deri!“ sagde Louise bedende, og Eva var villig, løste sit lange brune Haar, og lod Sophie ordne Drapperiet.

Otto maatte iføre sig en Officierdragt. Han præsenterede sig for Søstrene.

„Guldet er jo ikke riet paa Kraven!“ sagde Sophie, og paatog sig dette Arbeide. „Han kunde godt beholde Kjolen paa, mens hun gjorde det,“ sagde hun. Hendes fine Haand kom til at berøre Ottos Kind, det var ham som et electrisk Slag, hans Blod brændte, hvor gjerne havde han ikke vovet at trykke denne Haand til sine Læber.

De brast Alle i Latter, da Kammerjunkeren kom i et hvidt Skjørt, der naaede ham til lidt under Knæerne, og med en stor hvid Dametrøie; Frøken Sophie maatte sætte hans Krøller. Hun arrangerede det nydeligt, hendes Haand strøg Haaret fra hans Pande, gled over hans Kinder, han kyssede paa den, hun slog ham over Ansigtet, bad ham ikke glemme sig; „vi ere Damer!“ sagde han, og reiste sig i sin hele Pynt. Alle loe, Otto kunde det ikke, han følte Lyst til at prygle ham. Tilskuerne samledes i et mørkt Værelse; Floidøren aabnedes.

Eva, som Hero, i et hvidt Liin, Haaret ned over Skulderen og Faklen i Haanden, stirrede ud over Havet. Ingen Maler kunde tænke sig det skjønnere; de store mørkeblaae Øine udtalte Veemod og Kjærlighed: det var fuldkommen Evas naturlige Blik, kun her saae man hende rolig. De fine sorte Øienbryn hævede Udtrykket, den hele Skikkelse var som aandet frem.

Nu fulgte et nyt Billede, Faust og Margrethe i Løvhytten, bag ved stod Mephistopheles med sit djævelske Smiil. Kammerjunkerens Jomfru var Grethe; saasnart Døren aabnedes, gav hun et høit Skrig og løb sin Vei, hun vilde ikke, hun var saa bange. Gruppen var forstyrret, man loe og fandt det morsomt; men Kammer-

junkeren skjændte høit, og bandede, at hun skulde derind igjen; herved tiltog Tilskuernes Latter, og denne blev da ikke svagere, da Kammerjunkeren, forglemmende sin Habit som Søvngjængerske, traadte halvt ind i Rammen, hvor Billedet fremstilledes, og satte Jomfruen ned paa Bænken. Det var kun en kort Tid, man saae denne Gruppe. Dørene lukkedes; Tilskuerne applauderede, men der lod sig ogsaa en Fløiten høre. Latter og Tale bruste gjennem Stuen; det var ikke muligt at faae fuldkommen Ro, uagtet alt et nyt Billede straalede fra Rammen. Det var Sophie, som Correggios Magdalene; den rige Haarvæxt bølgede over Skulderen og den runde Arm, foran laae Dødninghovedet og den hellige Bog.

Ottos Blod kom i hurtigere Bevægelse, aldrig havde han endnu seet Sophie skjønnere. Publicum derimod kunde endnu ikke ganske glemme den komiske Scene forud, man hørte derfor en undertrykt, svag Latter.

Den fik endelig Lov at tumle sig ved det følgende Billede, hvor Kammerjunkeren, som Søvngjængersken, med Haanden halvt bøiet om det slukte Lys, viste sig ved det aabne Vindue.

Et stormende Bifald skjænkedes alle de Spillende.

„Frøken Sophie har gjort det Hele!" raabte Kammerjunkeren, og nu lød hendes Navn fra Publicums Læber.

Først to Dage efter indtraf Vilhelm. Han og Otto sov i Værelse sammen. Denne fortalte om Grupperingerne og sagde, hvor smuk Eva havde været som Hero.

„Det kan jeg tænke!" svarede Vilhelm, men gik ikke videre ind derpaa; han loe af Kammerjunkeren og den forstyrrede Gruppe.

Otto nævnede endnu engang Eva, men Vilhelm gled med sine Svar let hen derover. Otto kom ikke efter, hvorledes Forholdene stode.

„Skal vi nu ikke sove?" sagde Vilhelm; de bøde hinanden god Nat, og det blev stille.

Den gamle Mand, Søvnen, som Tieck har

tegnet ham, med Kassen, hvoraf han tager sine Drømme-marionetter, begyndte nu sine natlige dramatiske Eventyr, der varede ved, til Solen skinnede ind af Vinduerne.

XIII.

Og nær og nærmere han rykker hende, —
— „O giv mit Haab et Svar i denne Nellike!"
Hun sukker: — „o jeg vil — dog nei! — jeg vil ikke."
Dandserinden af Paludan-Müller.

„Jeg skal nok komme efter det!" meente Otto. „Den stærke Kjærlighed kan dog ikke være dustet bort?" Han lagde noie Mærke til hvert lille Træk. Eva var den stille, blyfærdige Skabning, som før, en Huusalf, som virkede venligt ind paa det Hele. Vilhelm talte med hende, men ikke lidenskabeligt, heller ikke med affecteert Ligegyldighed. Alligevel kunne vi ikke ganske stole paa Ottos Jagttagelses-Evne, hans Blik sloi for ofte til en kjærere Gjenstand, Sophie tilhørte dog egentlig hans Opmærksomhed.

De spadserede i Haven.

„Engang, som De vistnok veed", sagde Otto, sværmede Deres Broder for den smukke Eva. Er det da ikke lidt farligt, at hun er her? Har kun Mama været forsigtig?"

„For Vilhelm er jeg fuldkommen rolig!" svarede Sophie. „Bare De tager Dem iagt! Eva er meget elskværdig og har taget sig betydeligt op til sin Fordeel, siden hun kom her. Min Søster Louise sværmer nu formeligt for hende, og Mama betragter hende næsten som et Pleiebarn. De har nok seet, at hun ikke bliver tilsidesat. Hun er ellers svag, hun ligner de fine Bjerg-blomster, som i Snee og Kulde trives, men i den lune Bjergkloft, hvor Solen skinner, boie Hovedet. Jeg synes virkelig, hun er blevet svagere, siden hun fik Pleie og

gode Dage. Da jeg i Roskilde saae hende, var hun langt mere livsblomstrende!"

„Maaskee tænker hun paa Deres Broder! tænker paa ham med stille Liden!"

„Det troer jeg ikke!" svarede Sophie. „Ellers vidste nok Louise Noget om det, hun har Evas hele Fortrolighed. De kan berolige Dem, hvis De er skinsyg!"

„Hvor falder De paa det? Min Tanke seer opad og ikke nedad!" sagde han med en Slags Stolthed. „Jeg føler det, aldrig kunde jeg blive forelsket i Eva. Fatte Kjærlighed til hende, nei! idet jeg tænker derpaa, synes jeg ordentligt, at jeg faaer Noget imod hende. Men De siger det af Spøg, De vil drille mig, som De saa ofte har gjort. Snart skulle vi skilles ad! om to Maaneder er jeg ikke længer her i Danmark! to lange Aar ude —! hvor Meget kan der ikke skee i disse? Vil De tænke paa mig? Ret tænke paa mig, Frøken?" Han bøiede sig og kyssede hendes Haand.

Sophie blev blodrød. Begge taug.

„Staae I To her!" sagde Moderen, som kom fra Sidegangen.

Otto bøiede sig dybere og knækkede en af de smukke Levkøier, som hang ud over Rabatten.

„Tager De Louises kjæreste Blomster?" sagde hun smilende. „Dette Bed er der just lyst Fred over!"

„Jeg var saa uheldig at knække den!" sagde Otto forvirret.

„Det var den mørkerøde Nellike, han vilde plukke til min Krands paa Middagsbordet!" sagde Sophie. „Naar han tog den, havde jeg min Samvittighed fri!"

Og de spadserede alle Tre, de talte om Kirsebær, Stikkelsbær, Lærredet paa Blegen og om den varme Sommerdag.

Om Aftenen sad Eva og begge Søstrene ved deres Haandarbeide, Otto og Vilhelm havde taget Plads ved Siden af. Der taltes om Kjøbenhavn.

Sophie vidste at fremsætte en Mængde komiske Smaatræk, hun havde grebet hos de unge Damer der.

Otto gik over i hendes Ideer, og vidste snildt at understøtte det, hun fremsatte. Hvad der egentlig interesserede den qvindelige Ungdom, blev nu bragt paa Bane.

„I det Pigen bliver confirmeret, vaagner allerede Sværmeriet!“ sagde Otto. „Man sporer en Slags Henboien mod det mandlige Hjerte. Endnu tør hun ikke ret udtale den, uden for to Fremmede: Præsten og Doctoren. De To sværmer hun for, især den Første; ham staaer hun i et Slags aandelig Rapport til. Hans legemlige Elskværdighed smelter over i den aandelige. Hendes første Kjærlighed kan man saaledes bedst kalde Præste-Kjærligheden.“

„Det er ypperligt sagt!“ udbrød Sophie.

„Han prædiker sig dybere ind i Hjertet!“ vedblev Otto. „Hun smelter i Taarer, kysser hans Haand, gaaer i Kirke, men ikke for Guds Skyld, men for den søde Præst!“

„O, det kjender jeg saa godt!“ sagde Sophie og loe.

„Fy, det mener Du ikke med!“ sagde Louise. „Og jeg veed ikke, hvorledes De, Hr. Thostrup, kan sige Sligt. Det er jo hæsligt! De kjender ikke en ung Piges Sjæl! kjender ikke den rene Følelse, hvormed hun bøier sig mod den Mand, som aabner hende Religionens Helligdomme. Spot dog ikke med det Uskyldige, det Rene, der staaer langt fra hvert jordisk Indtryk!“

„Jeg forsikkrer“, sagde Otto smilende, „var jeg Digter, jeg vilde da i hundrede vittige Epigrammer latterliggjøre denne Præste-Kjærlighed; og var jeg Lærer, jeg skulde fra Kathedret protestere mod den!“

„Det vilde være at kaste Gift i en Brønd!“ sagde Louise. „De, som Mand, kan ikke føle det Rene, det Hellige, der bevæger sig i en ung Piges Bryst. Eva, Du holder vist med mig?“

„Det er heller ikke Hr. Thostrups Alvor!“ svarede hun, og saae med mild Alvor paa ham.

Vilhelm loe høit.

XIV.

Ach, ich bin kein starker Baum —
Ach, ich bin die Blume nur,
Die des Maies Kuß geweckt,
Und von der nicht bleibt die Spur,
Wie das weiße Grab sie deckt!

Rückert.

Næste Formiddag kom Besøg, det var to unge Damer fra Nyborg, Veninder af Sophie og Louise. Før Middagsbordet vilde man spadsere, gjennem Skoven ud til „Hoie-Lykke“, hvor Hørren stod i Blomster. Otto skulde ledsage dem.

„Jeg er med!“ sagde Kammerjunkeren, der i fuld Trav satte ind i Gaarden, just som Damerne med Otto begyndte deres Udflugt. Hele Selskabet bestod saaledes af fem Damer og to Herrer.

„Qvæget er dog ikke paa de Marker, vi skulle over?“ spurgte Eva.

„Nei, min gode Pige!“ sagde Sophie, „Du kan være ganske rolig! Desuden have vi jo to Herrer med!“

„Ja, de skulle ikke kunne forsvare os mod de uvorne Tyre!“ svarede Louise. „Men vi have Intet at frygte! der, hvor vi gaae, kommer først Qvæget efter Malkning. Jeg er heller ingen Helt! desuden er det ikke længe siden, at den ene Tyr nær havde stanget Rogteren ihjel. Den flængede forleden et heelt Stykke af Armen paa Sidsel, De husker nok hende med de sammengroede Øienbryn!“

„Ja, her er da i Skoven en vild So med elleve Grise!“ sagde Sophie med ironisk Alvor, „den vil ikke være god at møde!“

„Den bliver ligesaa slem som Tyrene!“ sagde Kammerjunkeren, og loe af Eva.

Samtalen tog en anden Retning.

„Skulle vi ikke besøge Peer Krøbling?“ spurgte Sophie. „Saa kunne Herrerne see den smukke Smededatter; hun er dog virkelig for kjøn til at være hans Kone!“

„Er Peer Krobling blevet gift?" spurgte Otto.

„Nei, han skal først paa Søndag!" svarede Kammerjunkeren. „Men Bruden er alt i Huset. I Søndags otte Dage blev der første Gang lyst for dem, og strax flytttede de sammen. Tidt skeer det endda tidligere, naar Manden ikke kan undvære en Kone. — Hun har taget ham for det rene Væsen, han har paa Kistebunden!"

„Ja, hos Bonden er det sjeldent Kjærlighed, som gjør Udslaget!" sagde Louise. „Ifjor havde vi en ganske ung Pige, som giftede sig med en Mand, der kunde være hendes Bedstefader. Hun tog ham ene og alene, sagde hun, fordi han havde saadant godt Leertøi!"

„Det var skrøbelige Sager, at gifte sig paa!" udbrød Otto.

De vare imidlertid komne til Udkanten af Skoven. Her laae et lille Huus, Humleranken hang frodig ud over Gjærdet, Katten stod og skjød Ryg paa det brøstfældige Rækværk om Brønden.

Sophie, i Spidsen for det hele Selskab, traadte ind i Stuen, hvor Peer Krøbling sad midt paa Bordet og syede; men let og puslende, som en Kobold, foer han ned af Bordet for at give dem Haandkys. Den smukke Smededatter rørte i Gryden paa Ildstedet. Sancthans Urter, stukne ind mellem Bjelken og Loftet, skjøde frem i frodig Væxt, og spaaede Husets Beboere en lang Levetid. Paa det røgede Loft glindsede Sildesjæle, som man kalder en bestemt Deel af Sildens Indvold, og hvilken Peer Krøbling, efter Almuetro, havde slængt op under Loftet, forvisset om, at, saalænge den hang der, vilde han slippe for: „den Kale"*).

Otto tog ingen Deel i Conversationen, men bladrede i et Bundt Viser, han fandt; de vare med Naal og Traad hæftede sammen i et Stykke blaat Karduuspapir. Størstedelen vare: „nye, sorgelige Viser" — „om det gruelige Mord —", „den frække Forbryder —" „Fanden

---

*) „Den Kale" ɔ: den Kolde, saaledes kalder den svenske Almue Koldfeberen.

i Laxegaden —", „Roats Fald", og lignende Sager, som nu have fortrængt hos Bonden de bedre gamle Folkeviser.

Med Louise, Eva og een af Damerne fra Nyborg gik Otto langsomt foran de Andre, som endnu havde nogen Spøg at sige, før de forlod Peer Krøbling og hans Brud.

„Skal vi gaae over Marken hen til Kjæmpehøiene?" sagde Louise. „Det er klart i Veiret idag, vi ville kunne see Sjælland. De Andre komme nok efter os, her fra Stien opdage de os strax."

Otto aabnede Ledet, og de gik hen over Marken. De vare alt et betydeligt Stykke derinde, da Kammerjunkeren med sine to Damer betraadte Stien, hvorfra de kunde see dem.

„De vil op til Kjæmpehøiene!" sagde han.

„Der vil de nok faae en lille Skræk!" sagde Sophie. „Nede i Hjørnet af Marken ligger Ungqvæget. De kan let, i den Afstand de der see det, falde paa, at det er Køerne og de uvorne Tyre!"

„Skal vi ikke hellere kalde dem tilbage?" spurgte den anden Dame.

„Lidt bange maae vi dog gjøre dem!" sagde Sophie. „Raab til dem: der er Qvæg!"

„Ja, det kan jeg raabe med en god Samvittighed!" sagde Kammerjunkeren, og nu skreg han, saa høit han kunde: „der er Qvæg! vend om! vend om!"

Eva hørte det først. „O Gud!" sagde hun, „hør, hvad de raabe"

Otto saae rundt omkring, men opdagede intet Qvæg.

„Nu staae de stille!" sagde Frøken Sophie, „raab nok en Gang!"

Kammerjunkeren raabte som før, og Sophie efterlignede Køernes Brølen. Ved denne Larm reiste Ungqvæget sig.

Nu blev Louise det vaer. „O Gud!" udbrød hun. „Ja, dernede i Hjørnet af Marken er alt Qvæget!"

„Lad os løbe!" raabte Eva og tog Flugten.

„For Guds Skyld, løb ikke!" raabte Otto. „Gaae stille og langsomt, ellers kunne de komme!"

„Skynd Dem! skynd Dem!" lød det fra Skoven.

„O Gud!" skreg Eva høit, idet hun saae Qvæget løfte Halen iveiret ved at see de Flygtende.

„Nu komme de!" raabte Damen, som var med, og udstødte et høit Skrig.

Eva flygtede foran, som baaret af Vinden, Damen fulgte hende, Louise løb bagefter.

Nu saae Otto virkeligt alt Qvæget, der, ved Damernes Flugt, instinctmæssig satte efter, jage hen over Marken, i samme Retning, som de.

Der var nu Intet at gjøre, uden som de Andre at komme hen til Ledet. Dette fik han aabnet og lukket igjen. Qvæget var tæt ved dem, men Ingen havde Tid for at see, om det var stort eller smaat.

„Nu er der ingen Fare meer!" raabte Otto, saasnart han havde Ledet vel tillukket, men Damerne flygtede alligevel i en stor Halvkreds om Træerne, henimod det Sted, hvor Kammerjunkeren med sine to Damer stod i en livsalig Latter.

Sophie maatte, over denne Morskab, støtte sig op til et Træ. Det havde været et ubetaleligt Skuespil, at see denne Flugt! Eva i Spidsen, og Hr. Thostrup, der foer forbi, for at aabne Ledet.

Louise var bleg som en Død, hun rystede over sit hele Legeme; Veninden hvilede Arme og Pande op mod et Træ og trak tungt Veiret.

„Bu!" raabte endnu Sophie og loe.

„Men hvor er Eva?" spurgte Otto, og raabte hendes Navn.

„Hun løb foran mig!" sagde Louise. „Hun staaer vist ogsaa ved et Træ og samler Kræfter.

„Eva!" raabte Sophie. „Hvor bliver min Helt: «I want a hero!» *)"

---

*) Byrons Don Juan.

Otto gik tilbage for at søge efter hende. I det Samme kom Vilhelm.

Kammerjunkeren beklagede, at han ikke havde faaet det Væddeløb at see; og nu fortalte han ham Historien.

„O, kom dog! kom dog!" hørte man Otto raabe. De fandt ham knælende i det høie Græs. Eva laae udstrakt paa Jorden, hun var hvid i Ansigtet, som en Død, hendes Hoved hvilede paa Ottos Skjød.

„Gud i Himlen!" raabte Vilhelm og kastede sig ned foran hende. „Eva, Eva! o, hun er død! det er din Skyld, Sophie! Du har dræbt hende!" Bebreidende fæstede han sit Blik paa Søsteren, hun brast i Graad og skjulte sit Ansigt med Hænderne.

Otto løb til Bondehuset og bragte Vand. Peer Krøbling selv hoppede, som en Bjergpusling, bag efter ham, mellem de høie Nælder og store Skræpper, der af og til sloge sammen over ham.

Kammerjunkeren tog Eva paa sine stærke Arme og bar hende til Bondehuset, Vilhelm slap ikke hendes Haand. De Øvrige fulgte tause efter.

„See at faae hende hjem!" sagde Vilhelm, „selv vil jeg hente Lægen!" og han styrtede ud af Huset, foer gjennem Skoven, hen til Gaarden, hvor han befalede et Par Karle at bringe en Bærestol til den Syge; fik derpaa en af de letteste Vogne forspændt, satte sig selv i den som Kudsk, og jog afsted mod Nyborg, den nærmeste By, der dog var næsten tre Mile borte.

Sophie var utrøstelig. „Det er min Skyld!" sagde hun og græd.

Otto fandt hende siddende udenfor Huset ved Hyldebusken. Hun kunde ikke udholde at see Evas Blegheb.

„De er uskyldig deri!" sagde Otto. „Tro mig, imorgen vil Eva være fuldkommen rask igjen! „Hun selv," tilføiede han beroligende, „bar sig saa uklogt ad. Jeg varede hende, hun skulde ikke løbe. Hendes egen Frygtsomhed er Skyld i Alt."

„Nei, nei!" sagde Sophie, „min Taabelighed, min Overgivenhed har gjort den hele Ulykke!"

„Nu er det meget bedre!“ sagde Kammerjunkeren, der traadte ud af Huset. „Det er ogsaa Satans, hvor fiin hun er! og er det at løbe for nogle Kalve, noget Unggvæg! jeg kan ikke lade være endnu at lee, naar jeg tænker derpaa, skjøndt det tog den Ende!“

Nu indtraf Karlene, som Vilhelm havde sendt med Bærestolen.

Eva troede nok, at hun kunde gaae, naar hun maatte støtte sig paa Een af dem. Bedre var det, hun blev baaret, meente de.

„Du føler ingen Smerter?“ spurgte Louise, og kyssede hende søsterligt paa Panden.

„Nei, slet ikke!“ svarede Eva. „Vær ikke vred paa mig, fordi jeg saaledes har forskrækket Eder. Jeg er saa frygtsom, og Tyrene vare tæt ved!“

„Det var, Gud hjælpe mig, kun Kalve!“ sagde Kammerjunkeren. „De vilde lege! de løb, fordi de Andre løb!“

„Det var en daarlig Spøg af mig!“ sagde Sophie og greb Evas Haand. „Jeg er meget ulykkelig derover!“

„O, nei!“ sagde Eva, og smilede saa veemodig glad. „Imorgen er jeg vist ganske rask igjen!“ hendes Øie syntes at søge Nogen.

Otto forstod disse Blik. „Der er sendt Bud efter Lægen! Vilhelm er selv kjørt.“

De vare omtrent midt i Skoven, da Moderen kom dem imøde, hun var ligesaa bleg som Eva.

De søgte Alle at berolige hende: Eva bøiede Hovedet, for at kysse hendes Haand. Kammerjunkeren fortalte hende Historien, og hun rystede med Hovedet. „Hvilken uklog, taabelig Spøg!“ sagde hun, „der see vi Følgerne!“

Først seent paa Eftermiddagen kom Vilhelm og Lægen, denne fandt Patienten uden al Fare, og forordnede, hvad der endnu maatte gjøres. Rolighed og den varme Sommerluft vilde være det Bedste for hende.

„Seer De,“ sagde Otto, da han mod Aften mødte

Sophie i Haven! „idag skjulte Vilhelm ikke sin Følelse!"

„Jeg frygter, De har Ret!" sagde Sophie, „han elsker Eva! det er dog meget ulykkeligt. Siig mig, hvad De veed derom."

„Jeg veed saa godt som Intet!" sagde Otto, og fortalte om den lille Jonas, og om det første Møde.

„Ja, Alt det har han selv sagt os! men veed De intet Mere?" Hendes Stemme blev blød og fortrolig, hendes Øie hvilede paa Ottos.

Han sagde hende den korte Samtale, han sidste Efteraar havde med Vilhelm, hvorledes denne var blevet vred for hans oprigtige Advarsel, og hvorledes de siden aldrig meer havde talt sammen om Eva. „Jeg maa sige min Frygt til Mama!" sagde Sophie. „Næsten glæder jeg mig nu til, at han reiser bort herfra om to Maaneder, skjøndt vi da ogsaa miste Dem!"

Og Ottos Hjerte bankede, hans Hjertes Hemmelighed laae paa Læberne, hvert Øieblik vilde han udtale den. Men Sophie havde altid et Spørgsmaal endnu om Broderen; de vare alt ude af Haven, alt inde i Gaarden; Otto havde Intet sagt.

Derfor var han saa taus, da han og Vilhelm seent om Aftenen kom ind paa deres Værelse. Vilhelm sagde heller ikke eet Ord, men hans Øie hvilede flere Gange forventningsfuldt paa Otto, som ventede han, at denne skulde bryde Tausheden. Vilhelm gik til det aabne Vindue, inddrak den friske Luft, pludseligt vendte han sig om, slyngede sine Arme om Otto, og udbrød: „Jeg kan ikke udholde det! Een maa jeg sige det! jeg elsker hende, vil aldrig opgive hende, om de end Alle ere derimod! Nu har jeg flere Maaneder stille skjult mine Følelser, jeg kan det ikke længer, eller jeg bliver en sygelig Skrantning, og dertil er jeg ikke skabt!" —

„Hun veed det?" spurgte Otto.

„Nei, og ja! Jeg veed ikke, hvad jeg skal svare! her hjemme har jeg aldrig talt ene med hende. Sidste Gang, da Weyse spillede paa Orgel i Roskilde, havde jeg

kjøbt et smukt Silketørklæde, som jeg bragte med; jeg veed ikke, jeg vilde gjøre hende en Glæde. Da kom der en Kone forbi med smukke Levkoier; jeg stod i det aabne Vindue, hun tilbod mig en Bouquet og jeg kjøbte den. Det er smukke Blomster! sagde Eva, da hun traadte ind! For mig ville de visne, sagde jeg! sæt De dem i Vand og behold dem! Hun vilde kun have een eneste, jeg nødte hende dem alle paa, hun blev rød, hendes Øine saae mig forunderligt dybt i Sjælen. Jeg veed ikke, hvilket Menneske jeg blev, men det var mig umuligt at give hende Tørklædet, jeg syntes det var en Fornærmelse. Eva gik med Blomsterne. Men næste Morgen forekom det mig, at hun var urolig, at hun blev rød og bleg, da jeg sagde Levvel! — Hun maa have læst Tanken i min Sjæl —!—"

„Og Tørklædet —!" afbrød Otto.

„Ja, det forærede jeg min Søster Sophie!" sagde Vilhelm.

XV.

Sage mir,
Was mein Herz begehrt? —
Mein Herz ist bei dir,
Halt' es werth.

West-østlicher Divan von Goethe.

Hist paa Gulvet staaer nu atter
Manden med det skumle Aasyn.

Reiseminder af B. S. Ingemann.

Nogle Dage gik, den fine Rødme vendte igjen tilbage paa Evas Kinder. Hendes første Udflugt med de Andre var at see Rapsfoderet blive brændt. Det var kjørt sammen i to uhyre Bunker. Om Morgenen, paa en bestemt Time, som var kundgjort i Egnen, for at

Ingen skulde troe, det var Ildebrand, blev Foderet antændt. Det laae paa den nærmeste Mark, tæt udenfor Gaarden, hvor Rapsen var tærsket paa et udspændt Seil.

Landskabsmaleren Dahl har givet os et Malerie af det brændende Vesuv, hvor den røde Lava strømmer ned af Bjergsiden; i Baggrunden seer man ud over Bugten til Neapel og Ischia; det er et Stykke af megen Virkning. En saa glimrende Situation findes ikke i det flade Danmark, der ikke eier store Naturscener; dog frembød denne Morgen her et Malerie med samme Farvespil. Vi beskue det. Forgrunden er et Gjærde med Hasselbuske, Nødderne hænge i store Kløvser, og stikke stærkt af med deres lyse Grønne imod de mørke Blade; den blaa Cichorieblomst og de blodrøde Papaver skyde op paa Siden af Grøften ved den høie Stente, hvor Damerne hoppe over; den fine Sylpheskikkelse er Eva. Inde paa Marken, hvor kun de gule Stubbe rage frem, staae Otto og Vilhelm; to prægtige Jagthunde logre ved Siden. Til Venstre en lille Sø, næsten tilgroet med Siv og Aakandeblade, de gule Engblommer danne Rabatten. Forud, hvor Skoven bøier sig, ligger, som en stor Ladebygning, det sammenkjørte Foder; Karlen har slaaet Ild og tænder den yderste Kant, og med en Flugt, som den nedadstrømmende Lava, løber nu den røde Ild op ad den kjæmpehøie Bunke. Det knittrer og summer derinde. I et Øieblik er Alt en brændende Høi, den røde Lue slaaer høit op i den blaa Luft, høit op over Skoven, som nu ikke sees. En tyk, sort Røg stiger op i den klare Luft, den hviler som en Sky deroppe. I Luen selv og i Røgen løfter Vinden store Ildkager, de gnistre og knage, Vinden driver dem hen mod Skoven, det seer ængsteligt ud, hvor de hæfte sig paa de nærmeste Træer og svie Grene og Blade.

„Lad os gaae længer bort,“ sagde Sophie, „Varmen er her for stærk.“ De droge henimod Grøften.

„Nei, hvilken Mængde Nødder!“ udbrød Vilhelm, „og af disse faaer jeg ikke een eneste! jeg er borte, naar de ere modne!“

„Men De faaer Druer og andre deilige Frugter!" sagde Eva smilende. „Vi have vort Smukke her hjemme —!"

„Ja, her er smukt, meget smukt hjemme!" udbrød Vilhelm, „deilige Blomster, vilde Nødder, og her have vi jo Vesuv foran os!" han pegede paa Baalet.

„Nei!" sagde Sophie, „jeg synes, det ligner mere det Baal, hvorpaa de hinduiske Enker levende lade sig brænde! det maa være rædsomt!"

„Man er vist strax død!" sagde Eva.

„Vilde Du virkelig lade Dig brænde, naar Du var en hinduisk Enke, efter — for Exempel, Hr. Thostrup, eller efter Vilhelm," sagde hun med en let Henkasten, „naar han laae død i Ilden?"

„Var det Landets Skik, og jeg virkelig havde mistet den eneste Støtte, jeg havde i Verden, ja, saa vilde jeg det!"

„O, nei, nei!" sagde Louise.

„I Grunden er det brillant!" udbrød Sophie.

„Den Brænden er maaskee ikke den piinligste!" sagde Otto og pillede adspredt Nødder af Hækken. „Jeg kan et Eventyr om en værre Brænden."

„Hvorledes lyder den?" spurgte Vilhelm.

„Ja, det lader sig ikke fortælle i stort Selskab, det maa kun høres, naar man sidder To og To. Ved Leilighed skal jeg fortælle det!"

„O, det kjender jeg!" sagde Vilhelm! „De kan jo fortælle een af mine Søstre det, hvem De helst vil! saa skal jeg — ja, jeg maa vel fortælle Eva det!"

„Det er for tidligt paa Dagen til at høre Eventyr!" sagde Louise! „lad os hellere synge en Sang!"

„Nei, saa skal vi græde inden Aften!" svarede Vilhelm, og de fik hverken Sang eller Eventyr.

Mama kom vandrende med Vasserine, den gamle tro Hund, de To skulde ogsaa ud at see, hvor deiligt det brændte. Rapshalmen var det paa Heldingen med; den anden Brand, som Eventyret kunde fortælle om, ja, der

kom det ikke endnu til Udbrud! Men man kunde vente det hver Time paa Dagen.

Ud paa Aftenen spadserede Otto ene gjennem den store Kastanie=Allee. Maanen skinnede klart mellem Træ=grenene. I det han traadte ind i den mellemste Gaard, hoppede Vilhelm og Sophie ham imøde, men det var sagte, ganske sagte. Haanden hævede sig tyssende.

„Kom at se!“ sagde Sophie, „det er en Scene, der kunde males! — der er lystigt inde i Borgstuen, man kan deiligt see gjennem Vinduet!“

„Ja, kom!“ sagde Vilhelm.

Otto listede sig derhen. Lyset skinnede ud.

Indenfor blev leet og talt høit, Een slog i Bordet, en Anden sang:

„Og jeg vil reise til Preussenland,
Hurra!
Og da jeg kom til Preussenland,
Hurra!“ *). —

Otto kigede ind af Ruden.

Nogle Karle og Piger sad derinde ved det lange Træbord, for Enden af dette stod Sidsel i en bøiet Stilling, Ansigtet var glindsende rødt, hun bandede en høi Eed og loe; Ingen tænkte paa, at man belurede dem. Alles Øine vare henvendte paa en stor Karl, der stod med opsmøgede Skjorteærmer og et Tinbæger i hve Haand. Det var tydske Heinrich, som gjorde sine Kunster for dem. Otto blegnede; havde en Død reist sig paa Liigbaaren for ham, det havde ikke rystet ham mere.

„Hokuspokus Larifari!“ raabte Heinrich derinde, og rakte Bægeret til en halvvoxen Knøs, i Alder mellem Dreng og Ungkarl! „Har Du allerede faaet Kjæreste, saa bliver Kornet heri til Meel, men er Du en Gjøgeunge endnu, bliver det kun Gryn!“

---

*) Folkevise.

„Naa, Anders Peersen!" sagde alle Pigerne og loe, „nu skal vi see, om Du er en rigtig Karl!"

Sophie hoppede bort.

Den skingrende Latter og Klappen i Hænderne viste Udfaldet.

„Er det ikke den Samme, der gjorde Kunster i Dyrehaven?" spurgte Vilhelm."

„Jo vist," svarede Otto. „Han er mig modbydelig!" og nu fulgte han efter Froken Sophie.

Seent paa Aftenen, da Enhver forfoiede sig til Ro, foreslog Vilhelm Otto, at de skulde gjøre en lille Rund, som han kaldte det. „Jeg troer, Meg Merrilies, som min Søster kalder Sidsel, har faaet Gjøgleren til Kjæreste, han kunde da være hendes Fader! de travede Begge ned ad Alleen, de havde meget at hviske, rimeligviis skal han inat sove i een af Loerne. Jeg gad nok seet efter; der ligger han og ryger af sin Tobakspibe, og kan stikke os Ild paa Gaarden! skulle vi gaae derned? Vi tage Vasserine og Fingal med!"

„Lad ham sove!" sagde Otto! „han er vel ikke gal at ryge Tobak i Halmen! oprigtigt talt, gider jeg ikke blive seet af ham. Han var nogle Gange paa min Bedstefaders Gaard, der har jeg talt med ham, og nu plager han mig, jeg vil ikke see ham!"

„Saa gaaer jeg alene!" sagde Vilhelm.

Ottos Hjerte bankede voldsomt, han stod ved det aabne Vindue, og saae ud over den mørke Skov, som Maanen beskinnede. Nede i Gaarden hørte han Vilhelm floite af Hundene. Han hørte een Stemme til, det var Forvalterens, og saa blev det atter stille. Otto tænkte paa tydske Heinrich og paa Sophie, sit Livs gode og onde Engel, og han udmalede sig, hvor hun rakte ham Haanden, var hans Brud, og Heinrich oprev for hende de Erindringer, der bragte hans Blod til at standse. Det var, som forestod der ham denne Aften noget Ondt. „Jeg forudføler det!" sagde han høit.

Vilhelm kom endnu ikke.

Næsten en Time gik saaledes. Vilhelm indtraf,

begge Hundene fulgte med, de vare smudsige til op paa Bugen.

„Traf De Nogen?“ spurgte Otto.

„Ja, Nogen var der!“ sagde Vilhelm, „men ikke i Loen. De dumme Hunde mistede deres Natur, det var, som om Een sneg sig langs med Muren, og om mellem Rørene i Voldgraven. Hundene foer der ind! see, hvor de see ud! de kom øieblikkelig igjen tilbage, pebe og lode Hale og Øre hænge. Jeg kunde ikke faae dem derind igjen. Saa blev Forvalteren overtroisk! men det har dog været Gjøgleren, eller een af Karlene, som havde et Stævne. Hvor ellers Nogen kan komme ud i Rørene, uden at synke i til Halsen, begriber jeg ikke!“

Alt var igjen ganske stille udenfor. Vennerne gik til det aabne Vindue, slyngede Armene om hinandens Skuldre, og saae ud i den tause Nat.

XVI.

Bring' häusliche Hülfe
Incubus! Incubus.
Tritt hervor und mache den Schluß!
Goethes Faust

Es giebt so bange Zeiten,
Es giebt so trüben Muth!
Novalis.

Næste Morgen fortalte Vilhelm, ved Caffebordet, sit Aften-Eventyr; Søstrene loe deraf. Mama var derimod taus, forlod Værelset og kom efter nogen Tid tilbage.

„Her har været Tyve,“ sagde hun, „og næsten skulde man troe, at det havde været af Gaardens egne Folk. De have været ved Skabet, hvor Dækketøiet ligger, og ikke været for skaansomme. Det smukke gamle Sølvbæ-

ger, jeg fik efter Grandmama, er ogsaa borte. Jeg vilde meget heller have givet dem Sølvets Værdie, end miste det Stykke."

„Vil ikke Fruen, at Soldet skal gaae?" spurgte den gamle Tjener. „Det er temmelig sikkert!"

„Det er kun Overtro!" svarede hun, „derved kan det saa let gaae ud over den Uskyldige."

„Som Fruen vil!" sagde Tjeneren, og rystede med Hovedet.

Der blev imidlertid anstillet Huusundersøgelse. Folkenes Kister bleve eftersеete. Man fandt Intet.

„Vilde De bare lade Soldet gaae!" sagde den gamle Tjener.

Ud paa Eftermiddagen gik Otto i Haven; han kom i Samtale med Gartneren, de talte om Tyveriet, der var skeet.

„Det kan ærgre Enhver af os," sagde han, „for vi holde af Fruen og af det hele Herskab. Een maa dog blive mistænkt. Vi troede, det var Sidsel, for hun er et Skarn! vi Folk lod, mellem os selv, Soldet gaae, men ved hendes Navn rørte det sig ikke ud af Stedet. Vi havde sat det paa Knivspidsen, nævnet alle Navnene paa Gaarden; men det stod, som det var spiget fast! vi fik jo rigtignok Noget at see, Ingen skulde have troet; jeg vil ikke føre det frem, skjøndt vi havde hver vor egen Tanke. Jeg vilde have forsvoret det."

Otto trængte paa ham, hvem man havde mistænkt.

„Ja, Dem kan jeg jo nok sige det!" sagde han, „men De skal ikke lade Dem mærke med det. Da vi, i Middags, stode om Soldet, og det ikke rørte sig ved Sidsels Navn, blev hun ivrig, for der var faldet Ord, som ikke kunde være hende behagelige, naar hun var uskyldig. Hun reiste sig lige op i Veiret og sagde til os: men her paa Gaarden ere jo ogsaa flere Folk, end vi, som maa slide og slæbe! Fremmede ere her, og den fine Jomfrue og Forpagteren. Ja, jeg tyder Ingen, men hver bør nævnes!"

„Saa gjorde vi det. Ja, vi nævnede ogsaa Deres

Navn, Hr. Thostrup, skjøndt vi nok vidste, at De var fri derfor, men vi vilde slet Ingen forbigaae. Soldet stod ogsaa ganske stille, lige til vi sagde: Eva, saa vippede det. Ingen af os vilde troe derpaa, og Peer Tjener sagde ogsaa, at det var Træk fra Skorstenen. Vi sagde da nok engang alle Navne om, og Soldet stod, til vi kom til Evas, da saae vi ganske tydeligt en Bevægelse; Peer Tjener slog i det Samme til Soldet, saa at det foer hen ad Gulvet, og han bandede, at det var Løgn, han turde svare for Eva. Det vilde jeg ogsaa have gjort; men det var dog besynderligt med Soldet. De Fleste have da nu ogsaa deres egne Tanker, men Ingen gider sagt dem til Herskabet, som holder saa meget af hende. Jeg vil endnu heller ikke rigtig faae det i mit Hoved!"

„Hun er uskyldig!" sagde Otto, og det bedrøvede ham, at der hos Nogen skulde hvile den mindste Skygge paa Eva. Han tænkte paa tydske Heinrich og Sidsel, de alene forekom ham mistænkelige. Da faldt der ham et Experiment ind, som han engang havde hørt af Rosalie; han fandt det anvendeligt og i psychologisk Henseende langt mere sikkert, end det med Soldet.

„Muligt leder det til en Opdagelse!" sagde han efter at have meddeelt Sophie og Forvalteren den hele Plan.

„Ja, det maae vi gjøre!" sagde hun. „Det er ypperligt! Jeg skal da ogsaa med paa Prøve, skjøndt jeg er indviet i Mysteriet!"

„Ja, De, Deres Søster, Vilhelm, Eva. vi Alle maae med!" sagde Otto. „Jeg vil kun ikke staae for det! det maa Forvalteren."

„Det er rigtigt, meget rigtigt!" svarede denne. „Altsaa iaften, naar det er mørkt."

Tiden kom, Forvalteren kaldte Folkene sammen. „Nu veed jeg," sagde han, „hvorledes vi finde Tyven!" Alle skulde de blive i dette forreste Værelse; inde i det ved Siden af var ganske mørkt, og i Krogen til Høire stod en Kobberkjædel, til den skulde de hver, i det de,

een ad Gangen, bleve lukkede ind, gaae hen og lægge Haanden ned paa den flade Bund. Den, som var uskyldig, hans Haand blev hvid og reen, men den Skyldiges Haand vilde brænde fast og blive sort som et Kul.

„Hvo der nu," sagde han, „har en god Samvittighed, gaaer med den og vor Herre derind, rører ved Bunden af Kjædelen, begiver sig derpaa ind i det inderste Værelse, og viser mig der sin Haand. Nu gaaer jeg, for at tage mod dem!"

Døttrene gik, Vennerne, Eva og alle Folkene. Forvalteren spurgte hver, som kom: „Svar mig, paa din Samvittighed, rørte din Haand ved den flade Bund af Kjædelen?"

Alle svarede „ja!"

„Saa viis mig Haanden!" sagde han, og de viste den, og paa dem Alle var den sort; Sidsels alene var hvid.

„Du er Tyven!" sagde Forvalteren. „Din onde Samvittighed har slaaet dig. Du har ikke rørt ved Kjædelen, ikke lagt din Haand i den; ellers var den blevet som de Andres. Kjædelen var smurt indeni med Kjønrøg; de, som med god Samvittighed nærmede sig, vidste paa, at deres Haand vilde blive reen, som deres Samvittighed, bleve just sorte! Du har dømt Dig selv. Tilstaae, eller det gaaer Dig værre!"

Sidsel udstødte et afskyeligt Skrig, kastede sig ned paa sine Knæ. „O, Gud hjælpe mig!" sagde hun og tilstod, at hun var Tyven. Et Kammer, høit oppe i Gavlen over Loftet, blev indrettet til Fængsel; her indespærredes Delinqventinden, til Sagen, næste Dag, kunde indmeldes for Herredsfogeden.

Hun skal til Odense og spinde paa Skotrok!" sagde Vilhelm, „der hører hun hjemme!" —

Familien samledes ved Theebordet. Sophie spøgte over Dagens Begivenheder. „Den stakkels Sidsel!" sagde Eva.

„I England vilde hun da blive hængt," sagde Vilhelm, „det maa være artigt at see!"

„Afskyeligt!" svarede Louise, „de maae døe af Skræk paa Veien derhen!"

„Nei, det er just lystigt," sagde Vilhelm. „Nu skal Du høre, hvilken deilig Musik der er sat til det af Rossini!" og han spillede af gazza ladra Marschen, hvor den unge Pige føres til Galgen. „Er det ikke lystigt? jo, det er en Componist!"

„Jeg synes just, det er characteristisk!" svarede Otto. „Det er ikke Pigens Følelser, Componisten her vilde udtrykke; det er den raa Hobs Glæde, over at see Executionen, det er denne herlige Øienfest, som spiller i disse lystige Toner; det er ingen tragisk Opera, og derfor valgte han just her denne Farve."

„Det er nu bare for at sige imod!" svarede Vilhelm. „Hvad De der siger, har jeg endnu ikke hørt af noget Menneske!"

„Naar Soldaten løber Spidsrod, spilles der just en lystig Musik!" svarede Otto. „Contrasten her frembringer den største Virkning!"

Tjeneren, som traadte ind, fortalte smaaleende, at Peer Krøbling, den Nygifte, som han kaldte ham, var udenfor og vilde tale med Baron Vilhelm. „Det er nok om en Vals, Hr. Baronen har lovet ham!"

„Det er sildigt, han kommer paa Gaarden!" sagde Sophie. „Ellers gaae jo Bønderne i Seng med Solen!"

Ude paa Gangen stod den Anmeldte, paa Strømpesokkerne, med Huen i den ene Haand og en stor Stok i den anden. Han vidste, sagde han, at det endnu var Dag for Herskabet; han var just kommen forbi Gaarden, og havde da tænkt, han maaskee kunde faae den Vals fra Kjøbenhavn, som Baronen havde lovet ham; han skulde just imorgen Nat spille til Bryllup, og saa vilde han gjerne have den, men maatte øve sig først paa den.

Sophie spurgte til hans unge Kone, og sagde nogen Spøg, Louise gav ham en Kop Thee, han stod i Gangen og drak den, Otto saae paa ham fra den aabne Dør; Manden gjorde nogle komiske Grimasser,

det var næsten, som han vilde tale med ham. Otto traadte nærmere. Peer Krobling stak ham et Papir i Haanden, idet han, med et meget talende Blik, tydede Taushed.

Otto gik til Side, betragtede den smudsige Lap Papir, der var sammenlagt som et Pulver, og forseglet med en Klump Lak. Uden paa stod, halv ulæseligt, skrevet:

„Til vaLbördie Hr. Odto Tustraab."

Han forsøgte først ved Maaneskinnet at stave sig igjennem, men det lod sig neppe gjøre selv ved Lys.

Efter megen Anstrængelse fik han da Mening ud af dette halvtydske, halvdanske Caudervelsk, af hvis Orthographie vi have en Prove i Udskriften. Brevet var fra tyske Heinrich. Han bad, at Otto endnu i denne Aften vilde komme ud til ham i Skoven ved Peer Kroblings Huus. Han vilde da give ham en Oplysning, der nok skulde være den Gang værd. Det vilde blive Hr. Thostrup til stor Bedrøvelse og stor Elende, kom han ikke.

En sælsom Angst gjennemfoer Otto. Hvorledes slap han bort, uden at blive savnet? Bort maatte og skulde han; en forunderlig Angst drev ham afsted. „Jo tidligere jo bedre!" sagde han, ilede ned ad Trappen og svingede sig ihast over det lave Gitter foran Haven, Laagen havde maaskee gjort Støi. Snart var han i Skoven, han hørte sit eget Hjerte banke. „Evige Gud, styrk min Sjæl! befri mig fra denne Angst, som overvælder mig! led Alt til det Bedste!" Nu var han ved Peer Kroblings Huus. En Skikkelse lænede sig op til Bronden; Otto standsede, maalte med Øinene, hvem det var, og kjendte tydske Heinrich.

„Hvad vil han sige mig?" spurgte Otto.

Heinrich hævede tyssende Haanden, vinkede og aabnede en lille Laage, der førte om bag Huset. Otto fulgte mekanisk efter.

„Det er jo slemt, som det er gaaet til paa Gaarden!" sagde Heinrich. „Sidsel er jo sat i Cachot, og

kommer nok imorgen til Odense i den røde Gaard ved Aaen."

„Det er kun efter Fortjeneste!" sagde Otto, „mig vedkommer det ikke."

„O, nei!" svarede Heinrich! „paa en Maade kommer det Ingen af os ved! men De maa lægge et godt Ord ind for hende! De maa see til, at hun ikke faaer denne Straf!"

„Men den er billig!" svarede Otto, „og hvor kan jeg blande mig deri? Hvad har han at sige mig?"

„Ja, den gode Herre maa ikke blive vred!" begyndte Heinrich igjen, „men det gjør mig ondt for Pigen. Jeg kan jo nok tænke mig, da han ikke kjender hende, saa rører det ham ikke; men naar jeg nu hvisker ham et lille Ord i Øret. Det er hans egen Søster, Hr. Thostrup!"

Det sortnede for Ottos Øine, en Dødskulde gik gjennem hans Blod, hans Hænder greb fast paa den kolde Muur, ellers var han sjunken til Jorden, ikke en Lyd undslap hans Læber.

Tydske Heinrich lagde, med en Slags Fortrolighed, sin Haand paa hans Skulder og vedblev i en sledsk bevægelig Tone: „Ja, det er haardt for ham at høre! jeg kjæmpede ogsaa længe med mig selv, om jeg skulde sige ham det. Men heller en lille Sorg, end en stor! Jeg talte igaar med hende; men jeg nævnede ikke ham, skjøndt det var mig underligt i mit Hjerte, at Broderen sad til Høibords med Frøkenerne, og Søsteren var Gaardens Svinepige. Nu have de hende i Cachot! jeg har ondt af hende og af ham med, Hr. Thostrup, kommer Herredsfogeden imorgen, og hun falder i de røde Engles Kløer, saa er hun ikke saa let at faae løs igjen! men endnu kunde De maaskee hjælpe hende. Saaledes hen paa Natten —! Jeg skal nok passe Snittet —! jeg vil være i den store Allee udenfor Gaarden. Kommer hun saavidt, skal hun være sikker; jeg vil føre hende bort fra denne Kant af Landet. Jeg maa sige ham, vi bleve saadan igaar halv Kjærestefolk! hun følger med mig, og

han snakker for Fruen paa Gaarden, at hun lader Fuglen flyve!"

„Men hvor kan jeg? Hvor kan jeg?" udbrød Otto.

„Det er dog altid hans Søster!" sagde Heinrich, og de bleve Begge tause et Øieblik. „Saa vil jeg da Klokken Tolv, naar der er stille paa Gaarden, vente i Alleen!" sagde Heinrich.

„Jeg maa!" udbrød Otto! „jeg maa! Gud hjælpe mig!" —

„Jesu Maria hjælpe!" sagde Heinrich, og Otto forlod ham.

„Hun er min Søster! hun, den skrækkeligste af dem Alle!" sukkede han; hans Knæ vaklede, han knugede sig op til et Træ, hans Ansigt var som den Dødes; kolde Sveddraaber stod paa hans Pande. Rundtom udbredte Skoven mørk Nat; kun til Venstre mellem Krattet skinnede Maanens Straaler tilbage fra Søen.

„Derud!" sukkede han. „Alt er da glemt, min Jammer er forbi! — hvad er dog min Skyld? Var jeg til, før jeg fødtes paa denne Klode? Skal jeg her lide for Synder, jeg hist begik?" — Det mørke Øie stirrede stivt fra det blege Ansigt. Saaledes sidder den Døde paa sin Grav, i den tause Midnat, saaledes skuer Søvngjængeren paa den levende Verden om sig. — „Dette Øieblik har jeg forudfølt; dette Øieblik, som nu er nær, var Kilden, hvorfra flød Gift over hver Ungdomsdag. Hun er min Søster! hun? Jeg Ulykkelige!" Taarer brast ud af hans Øine; det var Krampegraad, han hulkede høit, det var ham umuligt at dæmpe sin Stemme; han sank halvt ned ved Træet og græd, thi der var Nat i hans Sjæl; tunge bittre Taarer strømmede, som Blodet strømmer, naar Hjertet gjennembores. Hvo kunde her aande Trøst? Der laae ingen Balsom i den klare Sommernats milde Luftninger, i Skovens Duft, i den hellige, tause Natur. Stakkels Otto!

— Græd kun, ja græd, saa faaer Du Ro,
Hver Taare er en Verden jo,
En Verden fuld af Sorg og Lyst,
Der ruller fra det snevre Bryst.

Og har Du grædt dit Øie træt
Da bliver Du om Hjertet let.
Thi Sorgen, om den end er stor,
I hine Taareverdner boer!

Troer Du, at han, som skuer glad
Selv Krybet paa det mindste Blad,
Han, som det Hele stræber til,
At han en Verden glemme vil?

XVII.

Mourir! c'est un instant de supplice . . . mais vivre

Frederic Soulié.

Lægen fra Nyborg, som havde besøgt en Syg paa een af Nabogaardene, aflagde sin Visit hos Familien og hørte til Evas Sundhed. Man havde bedet ham at overnatte, hellere at kjøre hjem i Morgenstunden, end saa seent paa Aftenen. Han lod sig overtale. Otto fandt ved sin Tilbagekomst ham og Familien i dyb Conversation. De talte om Gjengangerbrevene.

„Hvor har De været?" spurgte Frøken Sophie, da Otto traadte ind.

„De seer saa bleg ud!" sagde Louise. „Er De syg?"

„Jeg følte mig ikke vel!" svarede Otto. „Derfor gik jeg lidt ned i Haven. Nu er jeg fuldkommen bedre." Og han tog Deel i Conversationen.

Den sønderknusende Smerte havde opløst sig i Taarer, Tanken havde reist sig igjen fra sin Bedøvelse og søgte et Lyspunkt at slutte sig til. Man fortæller om Maastrichts mægtige Huler, hvorledes de strække sig i dybe Gange og mægtige Pladser, i hvilke Lyden taber sig, og hvor Lyset, der ikke kan naae de nærmeste Gjenstande, kun brænder som et Ildpunkt. For at fatte denne Tom=

hed og dette Mørke, lader man Føreren slukke sin Fakkel, og Alt er Nat; man ligesom gjennemstrømmes af Mørket, Haanden griber efter en Muur, for dog at søge Vished, at der endnu er en Sands at stole paa; Øiet seer Intet, Øret hører Intet. Forfærdelse griber den Stærkeste. Det samme Mørke, den samme beslægtede Følelse havde Heinrichs Ord aandet i Ottos Sjæl; derfor sank han som Vandreren til Jorden; men som dennes hele Sjæl gjennem Øiet hæfter sig til den første Gnist, der skinner, for at tænde Fakkelen, der atter leder ham ud af denne Grav, klyngede Otto sig til den første opvaagnende Tanke om Hjælp: „Vilhelm? Hans Sjæl er ædel og god, ham maa jeg indvie i min smertelige Hemmelighed, den han engang ved Hændelsen selv har beskuet!“ men Tanken slukkedes igjen, som den første Gnist slukkes, der flyver fra Staalet. Han kunde ikke betroe sig til Vilhelm; det Forhold, som derved fødtes, maatte fjerne dem fra hinanden. Det var ydmygende, sønderknusende. Men for Sophie? Nei, hvorledes kunde han da siden udtale Hjertets Kjærlighed? Hvor dybt under hende vilde han da staae, og som en Søn af Armod og Skjændsel. Men Moderen i Huset? Ja, hun var mild og god, med moderligt Sind rakte hun ham Haanden, betragtede ham som en Nærbeslægtet. Hans Tanke svulmede, Hænderne foldede sig til Bøn. „Hvo ikkun lader Herren raade!“ bævede uvilkaarligt fra hans Læber. Modet strømmede vedergvægende tilbage i Hjertet. Menneskets Hjælp var som Gnisterne, der slukkedes, Gud var den evige Fakkel, der lyste og vilde lede ud af Mørket. „Almægtige Gud! Du alene kan og vil!“ sagde han, „Du, som kjender Hjerterne, Du alene hjælpe og lede mig!“ Hans Beslutning var fast. Til intet Menneske vilde han betroe sig; ene vilde han føre den Fangne ud og overgive hende til Heinrich. Han tænkte paa Fremtiden, og endnu mere mørk og tung, end før, traadte denne frem for ham. Hvo, som troer paa Gud, kan aldrig forsage. Det var nu kun om at faae Nøglen til det Værelse, hvor Sid=

sel sad. Da vilde han, naar de Alle paa Gaarden sov, vove, hvad der maatte voves.

Enhver kraftig Sjæl faaer Mod og Rolighed, naar den først seer Mulighed for at udføre sit Værk. Med paatagen Livlighed blandede Otto sig i Samtalen, Ingen anede, hvilken Kamp hans Sjæl havde kjæmpet.

Der blev disputeret. Vilhelm var i sit Veltalenheds-Lune. Doctoren ansaae Gjengangerbrevene for den første og meest fuldendte Bog i den danske Litteratur. Eengang havde Sophie været af samme Mening, nu foretrak hun Coopers Romaner for denne og for alle Bøger.

„Man glemmer saa let det Gode for det Nye!" sagde Vilhelm. „Er nu det Nye noget Overraskende, anseer let Mængden Autor for den største Forfatter. Nationen er, æsthetisk betragtet, endnu i sin Udviklingsperiode. Enhver virkelig Dannet, der staaer mellem de Bedste af sin Tidsalder, faaer ved at betragte sin egen Fremskriden i Aandens Rige, Klarhed over sin Nations Udvikling. Den har, ligesom han, sine forskjellige Perioder; hos ham kan et stort Livsmoment, hos denne en rystende Verdensbegivenhed, undertiden bevirke et pludseligt Spring fremad. Publicum er ustadigt, idag strøer det Palmer, imorgen raaber det: korsfæst ham! men det betragter jeg som et Udviklingsmoment. De vil tillade, jeg bruger et Billede for at tydeliggjøre mig. Botanikeren gjennemstreifer Mark og Skov, samler Blomster og Planter; hver af disse enkelt, idet han plukker den, har hans hele Interesse, hans hele Tanke, men Indtrykket af hver viger for det næste. Først efter en længere Tid kan han nyde hele sin Skat, ordne den efter Værd og Sjeldenhed. Publicum griber ligeledes efter Blomst og Væxt, vi høre dets travle Beskjæftigelse med det Øieblikkelige, endnu er det ikke kommet til Besiddelsen af det Hele. Een Tid stod det Sentimentale øverst; den Digter kaldtes størst, som bedst vidste at gribe disse Strænge; saa gik man til det Pebrede, faldt ind i lutter Røver- og Ridderhistorier. Nu syntes man om det pro-

faiske Liv, og Schrøder og Iffland paaskjønnedes. For os aabnede Nordens Kraft, Helte og Guder en ny betydningsfuld Scene. Da stod os Tragedien øverst. Senere have vi begyndt at føle, at dette ikke er Tids-øieblikkets Kjød og Blod. Den lille flagrende Fugl, Vaudevillen, fik os bort fra den mørke Skov, lokkede os ind i vor egen Stue, hvor der er luunt og hyggeligt, hvor man har Lov at lee, og lee er nu en Trang for de Danske. Man maa ikke, med Mængden, ubetinget sætte det øverst, som svømmer paa Bølgen, men skatte det Gode af enhver Tid, og siden ordne, som Botanikeren ordner sine Planter. Ethvert Folk maa under det poetiske Solskin have sin Følsomheds Periode, sin Berserkegang, sin Fornøielse i at være hjemme og sin letsindige Flagren uden om; det maa tabe sig i Enkelthederne, før det opfatter Skjønheden af det Hele. Det er ulykkeligt med Poeterne, hver troer om sig, at han er Tidens Hjul, og saa er han dog med hele sit sværmende Parti, som Menzel siger, kun et enkelt Hjul i den store Maskine, et lille Led i den uendelige Skjønheds Kjæde!"

„Du taler som en Plato!" sagde Sophie.

„Kunde vi saaledes stemme overeens i Musik, som i Poesie," sagde Otto, „da vilde vi være ganske enige i vore Kunstanskuelser. Jeg lider bedst den Musik, som gaaer gjennem Øret til Hjertet og river mig med sig; derimod, naar den ene kan beundres af Forstanden, er den mig fremmed!"

„Ja, det er Deres gale Anskuelser! kjære Ven!" sagde Vilhelm. „I Æsthetik er De paa det Rene; men i Musik er De langt ude i Forgaarden, hvor Hoben dandser med Cymbler og Trompeter om den musikalske Guldkalv!"

Nu bragte den æsthetiske Enighed dem i en musikalsk Uenighed. Ved lignende Leiligheder havde Otto endnu aldrig veget Pladsen, han vidste altid ved træffende eller originale Bemærkninger at imponere den Angribende; iaften var Otto bevægelig nok, exalteret kunde man sige,

men der viste sig ikke den Ro, den Bestemthed i hans Tanker og Ord, som ellers bragte ham Seiren.

Det var en lang Time, og een endnu længere, fuld af Qvaler, begyndte ved Aftensbordet. Samtalen dreiede sig om Dagens Begivenheder. Otto greb ind deri og søgte at drage Nytte deraf; det var en Sjæle-Lidelse. Sophie roste høit hans Opfindsomhed.

„Havde Hr. Thostrup ikke været!“ sagde hun, „da var neppe Tyven bleven opdaget. Hr. Thostrup maae vi takke derfor, og især for det virkeligt morsomme Skuespil!“

Man spøgte derover og loe, Otto maatte lee med.

„Nu sidder hun som Fange oppe i Gavlen, i et lille Kammer!“ sagde han. „Det maa være en ubehagelig Nat!“

„O, hun sover maaskee bedre, end nogen af os Andre!“ sagde Vilhelm. „Det kan ikke genere hende!“

„Hun sidder jo i Qvistværelset ud til Gaarden?“ spurgte Otto. „Der har hun ikke engang Maaneskin!“

„Jovist har hun!“ svarede Sophie. „Det er i Qvisten til Høire, ud mod Skoven, hun sidder. Vi have sat hende Maanen saa nær, vi kunde. Qvisten paa det øverste Loft er vort Fangetaarn!“

„Men er der lukket godt for hende? spurgte Otto.

„Der er en Hængelaas og en stor Pind for Døren; dem bryder hun ikke op, og Ingen her paa Gaarden gjør et Skridt for hende. De mene hende det ilde Allesammen!“

De stode op fra Bordet, Klokken var snart Elleve.

„Baronen maa endnu spille os et lille Stykke!“ sagde Lægen.

„Saa synger Hr. Thostrup os den smukke jydske Sang af Steen-Blicher!“ udbrød Louise.

„O, ja!“ sagde Moderen og klappede Otto paa Skulderen.

Vilhelm spillede.

Otto undskyldte sig for at synge.

„Syng væk!" sagde Vilhelm. Alle bade derom, og Otto sang den jydske Vise for dem.

„See, den sang De ret med Lune!" sagde Sophie, og tilklappede ham Bifald. Idet de derpaa Alle brøde op, gav hun ham Haanden og tilhviskede ham, dog saaledes, at Søsteren hørte det: „iaften har De ret været elskværdig!"

Otto og Vilhelm kom til deres Soveværelse.

„Men, min gode Ven," sagde Vilhelm, „hvad gjorde De nu egentlig i Haven før? Vær saa god at skrifte for mig! De var ikke syg! De gik heller ikke kun i Haven! De gik ind i Skoven, og De blev længe der. Jeg har seet det! De gjorde vel ikke Visitter hos den smukke Kone, mens Spillemanden var her? Jeg troer Dem ikke saa rigtigt!"

„De spøger!" svarede Otto.

„Ja, ja," vedblev Vilhelm. „Det er en nydelig lille Kone! husker De ikke ogsaa, hvorledes jeg ifjor, ved Slaagildet, kastede Roser til hende; nu er hun Peer Krøblings Kone. Kommer hun med sin Gemal, da have vi livagtigt „Skjønheden og Bæstet."

Det var Otto om at gjøre, at Vilhelm snart kom til at sove, derfor vilde han ikke modsige ham; han tilstod endogsaa, at den unge Kone var smuk, men tilføiede, at hun, som Peer Krøblings Kone, var ham, som en deilig Blomst, Skruptudsen havde siddet paa, han vilde væmmes ved at trykke den Blomst til sine Læber.

Snart var Vennerne tilsengs. De sagde hinanden god Nat, og syntes nu Begge at sove; med Vilhelm var dette ogsaa Tilfældet.

Otto laae vaagen, hans Puls gik Slag i Slag.

Nu slog Hovedgaardens Uhr Tolv. Alt var stille, ganske stille; men Otto vovede endnu ikke at reise sig. Den slog et Qvarteer til Eet. Da hævede han sig langsomt i Veiret, saae hen til Sengen, hvor Vilhelm sov med Ryggen vendt til ham, Otto steg ud, klædte sig paa; han dæmpede sit Aandedrag. En Jagtkniv, der hang paa Væggen, og tilhørte Vilhelm, stak han i

Lommen, loftede ganske sagte Ildtangen, med den vilde han bryde Jernhægterne ud, som holdt Hængelaasen. Endnu engang saae han hen til Vilhelm, han sov fast. Nu aabnede han Døren, og traadte paa Strompesokker udenfor.

Fra Gangvinduerne speidede han, om paa intet Sted endnu viste sig Lys. Alt var stille, Alle vare til Ro. Hvad han nu frygtede meest, var, om en af Hundene skulde ligge paa Gangen, og begynde at gjøe. Der var ingen. Han steeg op af Trappen og gik hen over Loftet.

Kun een eneste Gang før havde han været her; nu var Alt Nat. Med Hænderne greb han for sig.

Endelig fandt han en smal Trappe, som førte til det øverste Loft. Lemmen deroppe var lukket, han maatte anvende al sin Kraft, for at aabne den. Endelig gav den efter med en stærk Knagen. Det var ikke den egentlige Opgang, denne fandtes i den modsatte Ende af Loftet; der vilde han have fundet aabent, hvorimod Lemmen her ikke i lang Tid havde været rørt.

Det værkede i hans Nakke og Ryg, som var den knækket; men han var deroppe, stod tæt foran Døren, som Maanen, gjennem en aaben Loftsluge, skinnede ind paa.

Med Jagtkniven og Ildtangen fik han snart, og uden betydelig Støi, Døren brækket op. Han saae ind i et lille, lavt Kammer, hvor der paa Gulvet var henslængt nogle smudsige Dyner.

Sidsel sov dybt og fast, med aaben Mund. En lang Tot Haar stod fra Huen over Panden; Maaneskinnet faldt gjennem en Rude i Taget ind paa hendes Ansigt. Otto bøiede sig over hende, og beskuede de raae, hæslige Træk. De tykke, sorte Øienbryn syntes kun een uordentlig Streg.

„Hun er min Søster!" var den Tanke, som gjennemzittrede ham. „Hun hvilede under det samme Hjerte, som jeg! Blodet i disse Lemmer er beslægtet med mit! hun var den Forskudte, den Tilsidesatte!" Han bævede

af Smerte og Angst; men Tiden var kort. „Staae op!" raabte han, og rørte ved den Sovende.

„Ih, jane dou!*) hvad er det?" raabte hun halv forskrækket, og hæftede vildt sine onde Øine paa ham.

„Skynd Dem, med mig!" sagde Otto, og hans Stemme skjælvede. „Tydske Heinrich venter i Alleen! jeg vil hjælpe Dem ud! bort herfra! imorgen er det for sildigt!"

„Hvad siger han?" spurgte hun, og saae endnu forstyrret paa ham.

Otto gjentog det.

„Troer han, jeg kan komme afsted?" spurgte hun, og greb ham om Armen, i det hun rask sprang ud paa Gulvet og klædte sig paa.

„Kun sagte og forsigtig!" sagde Otto.

„Det havde jeg ikke troet om ham!" sagde hun. „Men siig mig, hvorfor han gjør det?"

Otto skjælvede; det var ham umuligt at sige Grunden, at udtale Ordene: „Du er min Søster!" Hans Læbe taug.

„Mangen Karl," sagde hun, „har jeg været bedre imod, end jeg burde; men see, om nogen af dem tænker paa Sidsel! og han gjør det! han, som er saa fiin og fornem!"

Otto pressede sine Øine til; han hørte hendes Tale, dyrisk Raahed blandede sig med en Slags Fortrolighed, der maatte sønderknuse ham. „Hun er min Søster!" lød det i hans Sjæl.

„Kom dog! kom dog!" sagde han, og steg ned af Stigen; hun fulgte efter.

„Jeg kjender en bedre Vei!" sagde hun, da de kom paa det nederste Loft. Hun greb hans Arm, og de stege igjen ned af en Trappe.

Pludseligt aabnede sig en Dør, og Louise, endnu paaklædt, traadte ud med et Lys. Hun udstødte et svagt Skrig, hendes Øine fæstede sig paa de To tæt foran hende.

---

*) Hos den fynske Almue en Interjection, som udtrykker Skræk.

Men skrækkeligere og mere voldsomt rystede Mødet Otto. Hans Fødder vaklede, Alt bevægede sig i et Øieblik i brogede Farver for hans Øine. Det var hans Lidelses høieste Moment. Han styrtede frem mod Louise, greb hendes Haand, og dødbleg, med livløse stirrende Øine, halv knælende, bad han med sagte Stemme: „For Guds Skyld, siig til Ingen, hvad De har seet! jeg maa redde hende, hun er min Søster! røber De min Hemmelighed, er jeg tabt for denne Verden! jeg maa døe! først i denne Aften har jeg faaet det at vide. Dem siger jeg Alt, men forraad mig ikke! forhindre imorgen, at man sætter efter hende! — O, Louise! ved Deres Sjæls Salighed, føl min Sjæleangst! jeg dræber mig, dersom De forraader mig!"

„O, Gud!" stammede Louise. „Alt vil jeg! Alt! jeg er taus! faae hende bort! hurtigt, at De Ingen møder!" Hun greb Ottos Haand, han sank paa Knæ foran hende, og syntes et Marmorbillede, der udtrykkede Skjønhed og Smerte.

Louise bøiede sig søsterlig over ham, Taarerne strømmede hende ned af Kinderne, hendes Tale skjælvede, men den var beroligende, som en god Engels Trøst. Med et Blik fuldt af Fortrøstning rev Otto sig løs. Sidsel fulgte ham, de talte ikke et Ord.

Han førte hende ned i den nederste Etage, aabnede sagte et Vindue; gjennem dette kunde hun stige ned i Haven, og da let komme til Alleen, hvor tydske Heinrich ventede. Selv at følge længer med, var ikke fornødent, det var at vove uden Aarsag. Hun stod alt oppe i Vinduet, Otto trykkede hende nogle Penge i Haanden.

„Vor Herre er over os!" sagde han med høitidelig Stemme. „Husk altid paa ham, og bliv god —! bliv bedre —! Alt kan blive godt!" uvilkaarligt trykkede han hendes Haand i sin. „Hav altid Gud i Tanker!" sagde han.

„Jeg skal nok styre Codillen!" sagde hun, og var nede i Haven; hun nikkede og forsvandt bag Hækken.

Otto stod længe og lyttede, om ingen Støi hørtes, om ingen af Hundene gjøede. Han frygtede for hendes Sikkerhed. Alt var stille.

Som tidt en gammel Melodie pludseligt kan vækkes i vor Erindring, tone for vort Øre, saaledes klang et Bibelsted for hans Tanke: „Herre! — vilde jeg tage Morgenrødens Vinge, vilde jeg boe ved det yderste Hav, Du skulde dog føre mig, din høire Haand holde mig fast! — Du er os nær! Du kan og vil vort Vel. Du alene hjælper!" Stille læste han sin Bøn.

Mere rolig vendte han tilbage til sit Værelse. Vilhelm syntes at sove, men da Otto nærmede sig sin Seng, hævede han pludseligt Hovedet og saae speidende omkring sig.

„Hvad for noget?" udbrød han, „De er i Klæderne! Hvor har De været?" Han trængte mere ind paa ham.

Otto gav en spøgende Grund.

„Maa jeg faae Deres Haand!" sagde han. Otto rakte ham den, han følte paa Pulsen. „Jo, ganske rigtig!" sagde han, „Blodet er endnu i Bevægelse! Der seer man, Ingen kan man sværge for! Her sover jeg i al Uskyldighed, og saa løber han paa Eventyr. Din slemme Fugl!"

Med hurtig Flugt bevægede Tankerne sig i Ottos Sjæl: vilde kun Louise være taus, Ingen kunde da drømme om Muligheden i, at han havde Deel i Sidsels Flugt. Vilhelms Spøg maatte han roligt lade glide forbi.

„Har jeg ikke Ret?" sagde Vilhelm.

„Og om nu saa er!" svarede Otto, „vilde De da fortælle det til Nogen?"

„Troer De, jeg er saa keitet?" svarede Vilhelm. „Vi ere jo alle skrøbelige Mennesker."

Otto greb hans Haand: „vær taus!"

„Ja vist!" sagde Vilhelm, og bandede mod Sædvane en Eed. „Nu har jeg svoret paa det; men ved Leilighed maa De fortælle mig lidt om den Deilige!"

„Ja vist!“ sagde Otto med et dybt Suk. For Vennen stod han ikke længer reen og uskyldig.

De sov. Ottos Søvn var kun hæslige Drømme.

XVIII.

— Wie entzückend
Und süß ist es, in einer schönen Seele
Verherrlicht uns zu fühlen, es zu wissen,
Daß uns're Freude fremde Wangen röthet,
Daß uns're Angst in fremden Busen zittert,
Daß uns're Leiden fremde Augen nässen.

Schiller.

„Hvor bleg!“ sagde Vilhelm næste Morgen til Otto. „See, det har man af sit Nattesværmerie!“

„Hvorledes?“ spurgte Otto.

Vilhelm spøgede derover.

„Det har De drømt!“ sagde Otto.

„Hvad for noget?“ svarede Vilhelm. „Vil De bilde mig det ind? Jeg var jo lys vaagen! vi talte jo derom! jeg er bleven den Indviede. Rigtignok kunde jeg have Lyst til at holde en moralsk Forelæsning; det skulde have været mig! jo, De vilde have prædiket!“

De bleve kaldte til Theebordet. Ottos Bryst var ved at sprænges. Hvad maatte han faae at høre? Hvad vilde blive sagt?

Sophie var meget oprømt.

„Have de Herrer hørt til Noget i Nat?“ spurgte hun. „Begge have De sovet?“

„Ja vist!“ svarede Vilhelm, og saae uvilkaarligt paa Otto.

„Fuglen er da borte!“ sagde hun. „Den er fløiet ud af Dueslaget!“

„Hvilken Fugl?“ spurgte Vilhelm.

„Sidsel!“ svarede hun; „og hvad der er det Morsomste ved hele Historien, Louise har løst hendes

Vinger. Louise er traadt op i det Romantiske. Tænk! hun er i Nat gaaet op paa det øverste Loft, har lukket Fangetaarnet op, holdt en moralsk Prædiken for Sidsel, og derpaa ladet hende vandre. Imorges kommer da Louise, fortæller Mama det Hele, og siger mange rørende Ting!"

„Ja, jeg begriber ikke," sagde Moderen, „hvor Du fik det Mod fra, at gaae derop saa silde, og gaae op til hende. Smukt var det ellers af Dig! lad hende kun løbe! det er, som Du siger, ogsaa det Bedste. Det skulde vi alt have gjort iaftes!"

„Det gjorde mig saa ondt for hende!" sagde Louise. „Nu traf det sig, jeg havde Noget at pudsle med, længe efter at I Andre var tilsengs. Alt var saa stille; jeg syntes, jeg kunde høre Sidsel sukke, vistnok var det kun min Indbildning, men jeg havde ondt af hende! Hun var saa ulykkelig! jeg lod hende derfor slippe bort!"

„Er Du blevet gal?" spurgte Vilhelm. „Hvad er det for Historier? Løber Du saaledes paa Loftet om Natten? Det er en tosset Medlidenhed!"

„Det var smukt!" sagde Otto, bøiede sig uvilkaarligt og kyssede Louises Haand.

„Ja, det er Vand paa hans Mølle!" udbrød Vilhelm. „Jeg synes nu slet ikke om det!"

„Vi ville ikke tale om det til Nogen!" sagde Moderen, „Forvalteren skal heller ikke gjøre videre. Vi fik jo det gamle Sølvbæger. At det var borte, var min største Sorg. Vi ville takke vor Gud, fordi vi ere vel af med hende! Stakkel, hun kommer dog i Ulykke!"

„Er De syg endnu, Hr. Thostrup!" sagde Sophie, og saae paa ham.

„Jeg har lidt Feber!" svarede han. „Jeg vil gaae en ret lang Tour, saa bliver det nok bedre!"

„De skulde tage nogle Draaber!" sagde Fruen.

„O, han kommer sig nok!" sagde Vilhelm. „Han skal have Motion! det er ikke dødeligt med hans Sygdom!"

Otto gik i Skoven. Den var ham en Guds Kirke,

hans Hjerte istemte der Takkens Lovsang. Louise havde været hans gode Engel. Han følte forvist, hun vilde aldrig røbe hans Hemmelighed. Med Tillid klyngede sig Tanken til hende. „Er De syg endnu?“ havde Sophie sagt. Tonen alene var som Duften af de helbredende Urter, i hendes Øie fandt han Medfølelse og — Kjærlighed. „O, Sophie!“ sukkede han da. Begge Søstrene foresvævede ham saa elskelige.

Han traadte ind i Haven, gik gjennem den store Allee; her kom Louise ham imøde, næsten tør man troe, hun søgte ham. Der var ingen Anden end hende at see i Alleen.

Otto trykkede hendes Haand til sine Læber. „De har frelst mit Liv!“ sagde han.

„Kjære Thostrup!“ svarede hun, „forraad Dem kun ikke selv. Hun kom jo lykkelig bort! Gud være lovet! min lille Usandhed har dækket det Hele. Ellers har jeg en Formodning —! ja, jeg kan ikke slippe den. Skulde det Hele ikke være en Feiltagelse? Hun kan umuligt være den, De sagde! siig mig, hvad De tør lade mig vide. Her fra Bænken kunne vi see Enhver, som kommer ind i Alleen. Ingen kan høre os!“

„Ja, Dem alene kan jeg betroe det!“ sagde Otto, „Dem alene vil jeg sige det!“ Han fortalte nu, hvad vi vide: om Fabrikken, som han havde kaldt det Huus, i hvilket tydske Heinrich først havde seet ham, og tatoveret Navnetrækket paa hans Skulder; dernæst Mødet i Dyrehaven, og det senere Sammentræf ved hellig Anders' Kors.

Louise skjælvede, hendes Blik hvilede deeltagende paa Ottos blege, smukke Ansigt. Han viste hende Brevet, han fik igaar Aftes, og fortalte Heinrichs Ord.

„Det maa da være saa!“ sagde Louise. „Dog hele Morgenen har det klart staaet for mig, at De er blevet bedraget. Intet Træk hos hende ligner Deres! kan Broder og Søster være saa forskjellige, som De og hun. Dog, om Visheden er der, lov mig, at De ikke

vil tænke for meget derpaa. Der er en god Gud, som kan vende Alt til det Bedste!" —

„Disse skrækkelige Livsforhold," sagde Otto, „have berovet mig min Ungdoms Munterhed. De gribe forstyrrende ind i min hele Fremtid! ikke Vilhelm — nei, Ingen har jeg kunnet betroe mig til. De veed Alt! Gud vilde, at De skulde det! jeg stoler trygt paa Dem!" han trykkede hendes Haand. Tause, med Tillidens og Trofasthedens faste Blikke, saae de paa hinanden. „Jeg forlader snart mit Fædreland!" sagde Otto. „Gid det maatte være for stedse! med Angst vil jeg vende tilbage til Hjemmet, hvor ingen Lykke venter mig! jeg staaer saa ganske ene i Verden!"

„Men De har Venner," sagde Louise, „oprigtige Venner! Os maa De regne med mellem disse. De maa tænke med Glæde paa at komme hjem til Danmark igjen. Min Moder holder af Dem, som var hun Deres Moder. Vilhelm og Sophie — ja, vi ville betragte Dem, som en Broder!"

„Ogsaa Sophie?" udbrød Otto.

„Ja, kan De tvivle?" spurgte Louise.

„Hun kjender mig ikke, som De kjender mig! og om hun gjorde det?" — Han knugede Hænderne for Oinene og brast i Graad. „De veed Alt! De veed mere, end jeg kunde sige hende!" sukkede han. „Jeg er ulykkeligere, end De troer! aldrig kan jeg glemme hende! — aldrig!"

„For Guds Skyld sat Dem!" sagde Louise og reiste sig. „Der kunde komme Nogen! De vil ikke kunne skjule den Bevægelse, De er i! Alt kan blive godt! Stol paa Gud i Himlen!"

„Siig ikke Deres Søster, hvad jeg har sagt! siig Ingen det! Dem har jeg indviet i enhver Hemmelighed, min Sjæl eier!"

„Jeg vil være Dem en god Søster!" sagde Louise og trykkede hans Haand.

Stille vandrede de ned af Alleen. —

— Søstrene sov i samme Værelse.

Om Aftenen, da Sophie alt en Stund havde været til Sengs, kom først Louise ind til hende.

„Du er blevet saadant et Nattespøgelse!“ sagde Sophie. „Hvor bliver Du dog af? I Nat vil Du dog ikke paa Loftet igjen, Du løierlige Pige! Havde det været Vilhelm, Thostrup eller mig selv, der havde fundet paa Sligt, det havde været naturligt, men Du!“

„Saa jeg er da saa ganske forskjellig fra Eder?“ spurgte Louise! „Jeg skulde ligne min Søster mindre, end selv Hr. Thostrup ligner hende. I To, som ere saa forskjellige!“

„I vore Anskuelser, i vor Begeistring ligne vi meget hinanden!“ sagde Sophie.

„Han er vist ikke lykkelig!“ udbrød Louise. „Man kan ogsaa læse det i hans Øine!“

„Ja, men det er just det, som gjør ham interessant!“ sagde Sophie. „Han er saadan en smuk Slagskygge i Hverdagslivet!“

„Det siger Du saa rolig!“ sagde Louise og bøiede sig over Søsteren. „Jeg kunde næsten troe, det var Kjærlighed --!“

„Kjærlighed!“ afbrød Sophie hende og reiste sig op i Sengen; nu blev Louise hende interessant. „Hvem troer Du, han elsker?“

„Dig!“ svarede Louise og greb Søsterens Haand.

„Maaskee?“ svarede Sophie. „Jeg driller ham ogsaa! det gik rigtignok bedre, da Fætter var her! stakkels Thostrup!“

„Og Du, Sophie?“ spurgte Louise. „Har Du ham kjær igjen?“

„Det er jo ordentlig et Skriftemaal, Du forlanger!“ svarede Sophie. „Han er forelsket, det er alle unge Herrer. Fætter, kan Du troe, sagde mig mange nydelige Ting. Kammerjunkeren selv flagrer med, saa godt han kan, den gode Sjæl! Jeg har nu sat mig for, at være en fornuftig Pige! Du kan troe, Thostrup bliver gnaven!“ —

„Om nu Kammerjunkeren friede til Dig, gav Du

ham da Ja?" spurgte Louise, og satte sig paa Kanten af Søsterens Seng.

„Hvor falder Du derpaa?" spurgte hun. „Har Du hørt Noget? Du gjør mig angst! O, Louise! jeg spøger nok, siger saa meget, men jeg er dog slet ikke glad, kan Du troe!"

De talte om Kammerjunkeren, om Otto og om den franske Fætter. Det var langt ud paa Natten. Store Taarer stode i Sophies Øine, men hun loe tillige, og endte med et Citat af Jean Paul. — En halv Time efter sov og drømte hun, den runde, hvide Arm laae ud paa Teppet, og Læberne rørte sig sagte,

„Med Smiil, som nys en Engel
Havde kysset hendes Mund"*).

Louise trykkede Ansigtet mod den lette Pude og — græd.

XIX.

„— En Mylren af Farver, en Støien og Skrigen,
Musik og Spectakler, en Støden, Undvigen.
En Løben og Dandsen, en Kjøren og Rumlen
Henriver den Gabende med sig i Tumlen."
Th. Overskou.

Et Par Dage gik, Otto hørte Intet om tydske Heinrich eller om Søsteren. Peer Krøbling syntes ikke at være indviet i Forholdene. Alt, hvad han vidste, var, at Brevet, han overrakte Otto, skulde være en Hemmelighed for enhver Anden. Hvad tydske Heinrich angik, meente han, da var denne vist nu paa en anden Kant af Landet, men til Sanct Knuds Marked i Odense vilde han vist indfinde sig.

*) Christian Winther.

I Otto Sjæl var en forunderlig Kamp. Louises Ord: at han vist var bedraget, udviklede Forhaabninger umærkeligt, som Sennepskornet skyder sine grønne Blade. „Kan ikke tydske Heinrich, for at faae sine Planer udførte, have benyttet sig af min Frygt?" tænkte han. „Jeg maa tale med ham! han skal tilsværge mig Sandheden." Han sammenlignede de hæslige, raae Træk hos Sidsel, med det Billede, Erindringen svagt fremtaagede ham af Søsteren, som Lille. En fiin Dukke med store Øine havde hun syntes ham. Han huskede endnu, at hans Omgivning da havde sagt, „hun var en Kattekilling, man neppe kunde holde Livet i!" Hvorledes skulde hun nu være denne fiirkantede, hæslige Skabning, med de onde Øine og de sammengroede Bryn. „Jeg vil tale med Heinrich!" besluttede han. „Hun kan ikke være min Søster! saa tungt vil Gud ikke prøve mig!" Ved Tanken herom følte han sig noget roligere. Elskovs Stjerne kunde i Øieblikke afspeile sig i hans Livssø.

Kjærligheden til Sophie var ikke længer en fangen Fugl i hans Bryst, Vingerne vare løste, Louise vidste dens Tilværelse; den maatte flagre mod Maalet.

Sanct Knuds Marked indtraf; Familien vilde derfor tage til Odense. Eva var den eneste, som blev hjemme; det ønskede hun.

„Odense var nok værd for Dig, at see!" sagde Sophie, „men Du vil nu aldrig udvide dine geographiske Kundskaber! alligevel skal jeg bringe Dig Markedsgave: en Mand af Honningkage pyntet med Mandler."

Vilhelm meente ogsaa, hun burde gribe den flygtige Glæde, og følge med. Men Eva bad, og hun fik sin Villie.

„Her er megen Fornøielse i Verden!" sagde Vilhelm, „naar man kun vil tage imod den. Er een Dag i Paris en Glimmerblomst, een Dag paa Odense Marked er ogsaa en Blomst! det er en morsom, deilig Verden, vi leve i! jeg er nærved at sige med Kong Valdemar, at maa jeg beholde — ja, jeg vil nu sige Jorden, —

saa maa vor Herre gjerne beholde Himlen. Her er meget bedre, end vi kunne forlange, og Gud veed, om man ikke i den anden Verden ogsaa faaer Længsel efter det Gamle her!"

„Efter Odense Marked?" spurgte Sophie ironisk.

Otto stod indesluttet i sig selv. Denne Dag vilde blive, følte han, een af de mærkeligste i hans Liv. Tydske Heinrich skulde give ham en Erklæring. Sophie skulde det ogsaa! kunde han vel haabe den lykkebringende hos Begge? Vilde ikke Sorg og Smerte blive hans Markedsgave? Vognen rullede afsted.

Fra de forskjellige Biveie kom Herskabs- og Bondervogne, den ene jog forbi den anden, og som Frankrigs og Englands Canal samler Skibene fra Atlanterhavet, samlede Kongeveien de Kjørende. Ridende og Gaaende.

Bag ved de fleste Bondervogne vare bundne et Par Heste, som travede med. Jomfruerne fra Gaardene sade med store Handsker paa de røde Arme og Hænder. De holdt Paraplyer udspændte mod Støv og Sol, for deres rødmossede Ansigter.

„Kammerjunkerens maa være kjørt tidligere end vi!" sagde Sophie. „Ellers havde de nok indhentet os."

Otto saae spørgende paa hende. Hun tænkte paa Kammerjunkeren!

„Ved Fraugde Kirke skal vi holde!" sagde Sophie. „Hr. Thostrup maa see Kingos Grav*), see, hvor Psalmedigteren ligger. Nogle sande Basun-Engle, i hvilke man ret kan see, hvor tungt Marmoret er, flyve med Bispestav og Hue derinde i Capellet!"

Otto smilede; hun tænkte dog ogsaa paa at glæde ham.

Kirken blev seet, Graven besøgt, og snart rullede de ad Kongeveien mod Odense, hvis Domkirkes høie Taarn milevidt havde hilset dem.

Vi forlange af Portraitmaleren, ikke blot at han

*) Døde, som Biskop over Fyens Stift, 1703.

skal opfatte Personen, men opfatte ham i hans heldigste Moment. Det grimme, saavel som det ubetydelige Ansigt bør Maleren give enhver eiendommelig Skjønhed. Ethvert Menneske har Øieblikke, hvori noget Aandigt eller Charakteristiskt fremtræder. Naturen, selv hvor den frembyder den meest nogne Egn, har de samme Øieblikke. Belysning og Skygge giver den et fremtrædende Moment. Digteren maa ligne Maleren, han maa gribe dette Øieblik hos Menneskene, som i Naturen.

Var Læseren et Barn, der levede i Odense, behøvede man kun at sige Ordene: „Sanct Knuds Marked“ og dette selv, smykket med Barnephantasiens Straaler, vilde staae for ham i de meest glimrende Farver. Vor Skildring vil kun blive en Skygge, nu bliver den da maaskee, som Mængden vil finde den.

Alt i Forstaden forkyndte Menneskevrimmelen og Pottemagernes udstillede Potter, der ganske bedækkede Fortougene, at Markedet var i fuld Gang.

Vognen kjørte henad Broen over Odense-Aa.

„See, hvor smukt her er!“ udbrød Vilhelm.

Mellem Byens Haver og Engen med Bleg bugtede sig Aaen. Den prægtige Sanct Knuds Kirke, med sit høie Taarn, sluttede Prospectet.

„Hvad var den røde Gaard for en?“ udbrød Otto, i det de alt havde tabt Udsigten.

„Frøkenklosteret!“ svarede Louise, og følte Tanken, der var opstaaet hos ham.

„Der stod, i Grevens Feide, den gamle Bispegaard, hvor Andersen-Beldenak residerede!“ sagde Sophie. „Der foran i Aaen er Klokkedybet, hvor en Klokke er fløiet ud fra Sanct Albani Taarn. Der er bundløst! Hvergang rige Folk i Odense døe, saa ringer det under Vandet!“

„Det er en hæslig Tanke!“ sagde Otto; „at det ringer i Dybet, naar de skulle døe.“

„Saaledes maa man nu ikke tage det!“ sagde Sophie leende og flagrede fra den Historie. „Odense har mange Mærkværdigheder,“ sagde hun, „lige fra en

Kongenshave med Svaner i, til et stort grundmuret Theater, som har det tilfælles med La scala og flere italienske, at det er bygget paa Rudera af et Kloster *)

„I Odense holdt sig Aristokratie og Demokratie længst!" sagde Vilhelm leende, „endnu i min Barndom, naar Adelen og de Borgerlige ved Kongens Fødselsfest modtes paa Raadstueballet, dandsede vi hver for sig.

„Vare da de Borgerlige ikke stærke nok til at kaste den lette Adel ud af Vinduet!" spurgte Otto.

„De glemmer nok, Hr. Thostrup, „at De selv er adlet!" sagde Sophie. „Jeg var jo Skjæbnens Gudinde, som rakte Dem Stamtræet!"

„De erindrer endnu hiin Aften?" sagde Otto med blod Stemme, og Tankerne bølgede ligesaa broget gjennem hans Sjæl, som Vrimmelen bølgede op og ned ad Gaden, de kjørte igjennem.

Omtrent midt i Byen modtes fem Gader, Overskjæringspunktet danner en lille Plads, som kaldes „Korsgaden", her ligger en Gjæstgivergaard, i denne tog Familien ind.

„To Timer og et Qvarteer for sildigt!" sagde Kammerjunkeren, som kom dem imøde paa Trappen. „Godt Markedsveir og gode Heste! jeg har allerede været ude af Vesterport, og faaet to prægtige Hopper. Den ene slog bag ud, og havde nær givet mig Een for Brystet, saa jeg kunde have sagt, jeg havde faaet Markedsgave! Jakoba er i Visitter, drikker Chocolade og dypper Bakkelse, det er Peer Bagers. Jomfruen er ude at see paa Sigter. Nu veed De vor Historie!"

Damerne gik til deres Værelse, Herrerne bleve i Salen.

„Ja, her skal De see en By og et Marked, Hr. Thostrup!" sagde Kammerjunkeren og slog Otto paa Skulderen.

---

*) De Sortebrødres.

„Odense var engang min første Hovedstad!" sagde Vilhelm. Endnu er Sanct Knuds Kirke mig den prægtigste, jeg kjender. Gud veed, om Sanct Peters-Kirken i Rom vil paa mig, som Ældre, gjøre det Indtryk, denne har gjort paa mig som Barn!"

„I Sanct Knuds Kirke ligger Jomfruen med Kattene!" sagde Kammerjunkeren.

„Bispinden maa De sige!" tog Vilhelm Ordet. „Sagnet fortæller, at der er en Bispinde Mus, der i den Grad elskede sine Katte, at hun lod befale, at de skulde følge med i Kisten*). Vi skulle siden faae det at see!"

„Ja, baade Bispinden og Kattene," sagde Kammerjunkeren, „see ud, som tør Klipfisk! De maa da ogsaa see Frøken-Klosteret og det militaire Bibliothek."

„Hospitalet og Tugthuset!" tilføiede Vilhelm leende.

En Trommehvirvel ude paa Gaden drog dem hen til Vinduet. Byens Trommeslager, i stribede Hvergarns Buxer og Trøie, og med et guult Bandeleer over Skulderen, stod derude, slog paa Tromme og raabte derpaa op af et Papiir flere til Byen indtrufne Herligheder.

„Han slaaer en god Tromme!" sagde Kammerjunkeren.

„Det vilde vist fornøie Rossini og Spontini at høre den Karl!" sagde Vilhelm. „I Grunden er Odense, saaledes ved Nytaarstider, en By for disse to Componister. De maa vide, at paa den Tid excellerer her Trommer og Piber. Man trommer Nytaar ind. Syv, otte smaa Trommeslagere og Pibere gaae fra Dør til Dør, ledsagede af Børn og gamle Kjærlinger, saa trommes her baade Tappenstreg og Reveille. Det faae de Penge for. Er saa Nytaar vel indtrommet i Byen,

*) Levningerne af Liget, saavelsom Skeletterne af Kattene, ere der endnu at see i et Capel ved Kirkens venstre Sidegang.

drage de ud paa Landet og tromme for Flesk og Gryn. Der er en „Trommen Nytaar ind", lige til Fastelavn!"

„Og da have vi nye Loier!" sagde Kammerjunkeren. „Da komme Sofolkene fra Stige*) med fuld Musik og paa Skuldrene en Baad pyntet med alle Flagene. Siden lægge de et Brædt imellem to Baade, og der brydes to af de Yngste og Raskeste, saalænge til een falder i Vandet. I de sidste Aaringer lade de sig Begge falde. Det er fra den Gang af, at een af dem, som faldt ud, ærgrede sig saaledes over Spotten, der fulgte med, at han samme Dag forsvandt fra Fiskerleiet, Ingen har seet ham siden. Al den Lystighed taber sig ellers nu. I mine Drengeaar var Morskaben anderledes i Gang! Det var en Stads, naar Laugene flyttede Skilt, og Harlequin løb i Spidsen! og ved Fastelavn, naar Slagterne førte om en Stud pyntet med Baand og Fastelavnsriis; paa Ryggen sad en lille Dreng i Skjorte og med Vinger. Tyrkisk Musik havde de dertil, med Bækkener! See, Alt det har jeg oplevet, skjøndt jeg ikke er saa gammel endda. Baron Vilhelm maa have seet Stude-Stadsen! Nu er det forbi! nu er man blevet forfinet. Sanct Knuds Marked er heller ikke, hvad det har været!"

„Alligevel glæder jeg mig dertil!" sagde Vilhelm. „Vi skulle paa Torvet besøge Kronjyderne, hvor de sidde midt i Lyngen, mellem deres Potter. De er istand til, Hr. Thostrup, at træffe Bekjendte. Faae nu kun ikke Hjemvee, naar De lugter Lyngen og hører Lyden af de skrattende Potter!"

Nu kom Damerne til. Før Visitterne vilde man gjøre en Tour over Torvet. Kammerjunkeren bød Fruen sin Arm. Otto saae dette med hemmelig Glæde, og nærmede sig Sophie; hun tog gjerne en Ledsager, de skulde jo i Trængsel.

Ligesom, i Middelalderen, de forskjellige Professioni-

---

*) Et Fiskerleie ved Odense Fiord.

ster havde deres særskilte Gader og Qvarterer, havde de det ogsaa her. Strædet, som førte til Torvet, og som dagligdags kaldes „Skomagerstrædet," svarede fuldkomment til sit Navn. Side ved Side havde her Skomagerne opstillet deres Diske. Vægge og de opreiste Stænger vare behængte med alle Slags Fodtøi, Diskene selv overlæssede med kluntede Skoe og tyksaalede Støvler. Bag ved stod den skikkelige Mester, i sin lange Søndags-Frakke, og med den velbørstede Filtehat paa Hovedet.

Hvor Skomagernes Qvarteer holdt op, tog Hattemagernes sin Begyndelse, og derpaa var man midt inde paa det store Torv, hvor Telte og Borde dannede flere parallelløbende Gader. Galanterieboutikker, Guldsmede- og Conditor-Boder, de fleste af Lærred, enkelte derimod Træhuse, vare Glandspunkterne. Rundt om flagrede Baand og Tørklæder, rundt om var Larm og Trængsel. Bønderpigerne fra samme By gik altid i Række, syv, otte Uadskillelige, med Hænderne fast knyttede i hinanden; det var umuligt at bryde Kjæden, trængte man paa, rullede den hele Flok sig sammen i en Klump.

Bag ved Boutikkerne udbredte sig store Bede med Træskoe, Leertøi, Rokkedreier- og Sadelmagerarbeide. Paa Bordene stod Legetøi, sædvanlig kluntet og broget. Rundt om prøvede Børnene de smaa Trompeter og dreiede paa Spilleværker. Bønderpigerne dreiede og vendte baade Skjæsker og sig selv mange Gange, før Handelen blev sluttet. Luften var tyk og qvalm af Uddunstninger, som krydredes ved Duften af Honningkager.

Her mødte Bekjendte hinanden, et Par Bønderpiger, maaskee barnfødte i samme By, men siden skilte ad. „Go Dau!*) udbrød de, toge hinanden i Hænderne, svingede med Armene og loe. „Fa'vel!" — Det var hele Conversationen; en lignende førtes paa flere Steder.

„Der er Lyng!" udbrød Otto, da de nærmede

---

*) God Dag!

sig det Qvarteer, hvor Jydepotterne havde deres Stade. „Hvor Duften forfrisker!“ han bøiede sig og greb en Green, frisk og grøn, som om den igaar var afskaaret.

„Ei, min Jesus dog!“ er det ikke Hr. Otto?“ udbrød en qvindelig Stemme tæt ved, og en ung jydsk Bondekone hoppede over alle Potterne henimod ham. Otto kjendte hende. Det var den lille Maria, Aalebondens Datter, der, som vi erindre, ved Ottos Besøg hos Fiskerne, var draget til Ringkjøbing og havde der ladet sig fæste til Michelsdag for Hø- og Kornhøsten, den raske Maria, „Tøsen,“ som Faderen kaldte hende. Hun var i Ringkjøbing blevet forlovet og gift med den rige Pottesælger, og kommen over salten Vand til Odense Marked, hvor hun skulde træffe Hr. Otto.

„Hendes Forældre boede ved min Bedstefaders Gaard!“ sagde Otto til Frøken Sophie, der leende betragtede den unge Kones Glæde over Mødet med en Barndoms Bekjendt. Ægtemanden var i fuld Handel med sine Varer, han hørte Intet af dette.

„Nei, hvor han dog er blevet fiin og kjøn!“ sagde den unge Kone. „Men, see, jeg kjendte ham dog! Fa'ermo'er, kan han tro, tænker artigt paa ham. Det gamle Menneske er saa vever og lebendig, det gjør hende ikke en bitte, at hun ikke kan see! Han er den anden Bekjendt, jeg har her truffet paa Markedet. Det er forfærdeligt, hvor de her komme fra alle Verdens Kanter! Comediantspilleren er her ogsaa! Han husker jo nok, den tydske Heinrich. See ovre i den graa Gaard, der paa Hjørnet af Torvet, gjør han Comedie i Porten!“

„Det glæder mig at have seet hende!“ sagde Otto og nikkede venligt. „Hils dem hjemme og Farmoder med!“

„Hils ogsaa fra mig!“ sagde Sophie leende. „De, Hr. Thostrup, maa for Bekjendtskabets Skyld gjøre Handel. De bør ogsaa give mig Markedsgave, jeg ønsker den store Potte der!“

„Hvor blive I af?" raabte Vilhelm, og kom tilbage, de Andre vare et Stykke forud.

„Vi kjøbe Potter!" sagde Sophie. „Souvenir de Jutlande. Den der har en glimrende Tegning!" —

„De skal faae den!" sagde Otto: „Men om jeg forlangte en Markedsgave af Dem, forlangte — bad, vilde jeg sige; —"

„— Om hvad der muligt fik Priis ved min Haand!" sagde Sophie smilende. „Jeg forstaaer Dem nok! en Lyngblomst? Jeg røver!" sagde hun til den unge Kone, i det hun tog lidt Lyng og leende stak den i Ottos Knaphul. „Hils Fa'rmo'ren!"

Otto og Sophie gik.

„Det var en sær griinagtig Een, den!" sagde Konen halvt høit og saa efter dem, hendes Blik fulgte Otto, Hænderne foldede sig, hun tænkte maaskee paa Barndomsdagene.

Paa Sanct Knuds Kirkegaard indhentede Otto og Sophie de Øvrige. De vilde ind i Kirken. Markedsdagene var den og alle Begravelserne derinde aabne.

Fra hvilken Side man udenfor betragter den prægtige, gamle Bygning, har den især ved sit høie Taarn og Spiir noget Imponerende; det Indvendige er af samme, ja næsten af større Virkning; men da Hovedindgangen, gjennem Vaabenhuset, saa vel som de mindre Indgange ere paa Siden af Kirken, gjør den ikke sin Virkning paa os, idet man træder ind, man maa først gaae hen for Enden af Hovedindgangen, før man ret gribes. Alt er da stort, smukt og lyst. Det hele Indre hvidt med Forgyldning. Oppe i den høie Hvælving prange, endnu fra gammel Tid, en Mængde gyldne Stjerner. Paa begge Sider øverst oppe, høiere end Kirkens Sidegange, ere store gothiske Vinduer, fra hvilke Lyset strømmer ned. Sidegangene ere pyntede med gamle Malerier, der fremstille hele Familier, Koner og Børn, alle geistligt klædte, med lange Kjortler og store Pibekraver. Sædvanlig ere Figurerne opstillede efter

Alder, først den ældste og da nedad til det mindste Barn, alle staae de med foldede Hænder og see fromt hen for sig, til eengang ogsaa disse Farver henfalde i Støv.

Lige overfor Kirkens Indgang sees indmuret i Væggen en Steen med Basreliefs, foran er en Grav. Den tiltrak sig Ottos Opmærksomhed.

„Det er Kong Hans's Dronning Christinas, Prinds Franceſcos og Christian den Andens Grav!"*) sagde Vilhelm, „de ligge alle i det lille Grav=Kammer!"

„Christian den Anden!" udbrød Otto. „Danmarks kloge, kjække Konge?"

„Christian den Onde!" sagde Kammerjunkeren, forundret over den Begeistrings Tone, hvormed Otto havde udtalt Navnet.

„Christian den Onde?" gjentog Otto. „Ja, det er nu en Talemaade at sige saa. Men det skulle vi ikke! Vi bør huske paa, hvorledes svensk og dansk Adel da opførte sig, hvilke Grusomheder de begik, og at det er fra een af det fornærmede Partie, vi have Christian den Andens Historie. Skribenten smigrede for den Regjerende. En Fyrste maa have begaaet Forbrydelser eller have mistet sin Magt, skulle hans Feil ret blive prægede for de kommende Slægter! Man glemte det Herlige hos Christian, pegede altid paa hans Skyggesider, til hvilke Tidsalderen gav sin Part!"

Kammerjunkeren glemte ikke det svenske Blodbad, Torben Oxes Henrettelse og Alt, hvad der kan siges mod den ulykkelige Konge.

Otto slog ham kjækt af Marken, vistnok af Begeistring for Christian den Anden, men ogsaa

---

*) Ved Graabrødre=Kirkes Nedbrydelse bleve disse Levninger af de kongelige Forældre og to af deres Børn samlede i een Kiste og henſatte her i Sanct Knuds Kirke. Det omtalte Gravsted blev først senere indrettet.

meget, fordi det var Kammerjunkeren, han bestred. Sophie tog Ottos Partie, hendes Øine tilfunklede ham Bifald, og Seiren maatte jo blive hans.

„Hvad siger Digteren om en Konges Lod?“ sagde Sophie.

— Beklag ham!
Der skeer i Verden mere Ondt end Godt!
Det Gode vil Enhver tilregne sig,
Men Tidens Laster hvile kun paa ham!“ *)

„Havde Christian været heldig i at betvinge den oprørske Adel!“ udbrød Otto, „havde han faaet sine kjække Planer udførte, da havde de kaldt ham Christian den Store! det er ikke den skabende Aand, men Udfaldet af Værket, Verden dømmer!“

Louise holdt alligevel med Kammerjunkeren, derfor gik de To sammen op ad Gangen mod den glorupske Begravelse. Mama og Vilhelm vare alt forud.

„Jeg misunder Dem Deres Veltalenhed!“ sagde Sophie og saae Otto ret kjærligt ind i Øiet; hun bøiede sig derpaa over Gitteret, foran Graven, og stirrede tankefuld ned paa Stenen. I Ottos Sjæl bevægede sig Kjærlighedstanken.

„Aand og Hjerte,“ udbrød han, „maa beundre det Store, Begge eier De —!“ han greb hendes Haand.

En let Rødme gik over Sophies Kinder. „De Andre ere forud!“ sagde hun, „kom, skulle vi gaae op til Choret!“

„Op til Alteret!“ sagde Otto. „Det er en dristig Gang for hele Livet!“

Sophie saae spørgende paa ham. „Seer De Gravstenen i Pillen der?“ spurgte hun efter et kort Ophold. „Damen med korslagte Arme og det colorerede Ansigt. Hun skal i een Nat have dandset tolv Riddere

---

*) Oehlenschlægers Erik og Abel.

ihjel; den trettende, som hun bod op, overskar i Dandsen hendes Belte, og da sank hun død til Jorden!"*)

„En nordisk Turandot har hun været!" sagde Otto, „Marmorhjertet maatte selv briste og forbløde. Der ligger noget Spottende i, at Stenen er coloreret. For de kommende Slægter staaer hun, som da hun levede, et Steenbillede, hvid og rød, en Skjønheds Larve kun. Hun advarer de unge Damer —!"

„Ja, fra at dandse!" sagde Sophie og flagrede let om Ottos sælsomme Alvor.

„Alligevel maa det være lyksaligt," udbrød han, „meget lyksaligt, under bølgende Toner, Arm i Arm med den Elskede, at kunne dandse Livet bort, og synke blødende for hendes Fødder!"

„Og netop faae at see, hvorledes hun dandsede med en Ny!" sagde Sophie,"

„Nei, nei!" udbrød Otto, „det kunde De ikke! det vilde De ikke! O, Sophie, dersom De vidste —!" han nærmede sig hende endnu mere, bøiede sit Hoved henimod hendes, hans Øie fik dobbelt Ild og Udtryk —.

„De maa komme med os, for at see Kattene!" sagde Kammerjunkeren og sprang frem imellem dem.

„Ja, det var herligt!" sagde Sophie. „De, Hr. Thostrup, faaer da Leilighed til at moralisere over den qvindelige Skjønheds Forfængelighed!"

„Iaften, naar vi kjøre sammen," trøstede Otto sig,

---

*) I Thieles danske Folkesagn fortælles, at det var en Jomfru Margrethe Skofgaard til Sanderumgaard, og at hun fandt sin Død paa et Bal, hvor hun dandsede sig ihjel med tolv Riddere. Almuen har en Variation, saaledes som ovenfor; muligt er det vel, at den har blandet dermed et andet Sagn, f. Ex. det om Blodpletterne paa Koldinghuus, hvori fortælles om en gammel Konge, der blev sin Datter saa ond, at han lod hende døe ved, at hans Riddere, den ene efter den anden, skulde dandse med hende, til hun opgav Aanden. Hun dandsede da ni trætte, nu kom Kongen som den tiende, men, da han selv blev træt, overskar han hendes Belte, da foer Blodet ud af hendes Mund, og hun omkom.

„paa Hjemveien, i den milde Sommeraften, skal ingen Kammerjunker forstyrre mig. Det maa, det skal afgjøres! Ulykken kunde kue mit Barndoms-Vildskab, men den gav mig Trods, sløvede aldrig min Selvstændighed; Kjærlighed har gjort mig blød, gjort mig svag. Mon jeg derved skal vinde en Qvinde?" Alvorlig, med mørke Blikke, fulgte han efter Sophie og hendes Ledsager.

XX.

Was er gesucht, blieb unerreicht,
Der Abend trüb' und trüber.
Ludolf Schley.

Siehst du das Vögelein,
Nisten im Wald?
Willst du mein Weibchen sein?
Werd es doch bald! —
— Bräutigam bin ich!
Arion. 2 Band.

Tæt ved Sancts Knuds Kirke, hvor eengang Munkeklosteret stod, ligger nu en Privatmands Bolig. Den fortræffelige Værtinde, som eengang paa den danske Scene fortryllede, som Ida Münster*), ventede Familien til Middag.

Efter Bordet blev spadseret i Haven, den strækker sig ned til Odense-Aa.

I Aftenskumringen vilde Otto opsøge tydske Heinrich, han havde sagt det til Louise, og hun lovede at fjerne Opmærksomheden fra ham, medens han var borte.

Selskabet drak Caffe i Lysthuset, Otto gik stille, grundende i Alleen langs med Aaen. Det smukke Partie foran fængslede hans Øie. Tæt ved laae en Vandmølle; Aaen brusede, mælkehvid, ud over de to

*) See „Fyens Reisen" af Oehlenschläger.

store Hjul. Bagved var slaaet en Bro, hvor Folk kjørte og gik. Møllersvenden stod paa Altanen og fløitede en Vise. Det var et Malerie, som Christian Winther og Uhland giver os det i deres malende Sange. Paa hiin Side Møllen reiste sig høie Popler, halvt skjulte de den grønne Eng, hvor „Nonnebakken" ligger; en Nonne har druknet sig, hvor nu den vilde Timian voxer.

Et stærkt Sollys beskinnede det Hele. Alt var Ro og Sommervarme. Pludseligt lød for Ottos Øre dybe, mægtige Orgeltoner; han dreiede sig om. Tonerne, som naaede hans Hjerte, kom fra Sanct Knuds Kirke, der laae tæt bag ved, op til Haven. Landskabets Solskin og Tonernes Styrke gav ogsaa ham Lys og Styrke til det Mørke, han snart skulde gaae imøde.

Solen var ved at gaae ned, da Otto vandrede alene over Torvet henimod den gamle Hjørnegaard, hvor tydske Heinrich gjorde sin Kunster. Paa dette Sted stod Sanct Albani Kirke, hvor Knud den Hellige, forraadt af sin Tjener Blake*), blev dræbt af Oprørerne. Almuen troer, at der fra den dybe Kjelder, under Gaarden, skal gaae en underjordisk Gang, ud til den saakaldte „Nonnebakke". Hver Midnat høre endnu Beboerne, rundt om, en Buldren under Torvet, det er, som styrtede der pludseligt et Vandfald. Den mere Oplyste forklarer sig dette, ved et skjult, naturligt Vandløb, der staaer i Forbindelse med den nærliggende Aa. I vor Tid har den gamle Gaard været Fabrik; de itueslagne Ruder, hvor Aabningerne hist og her vare tættede med Træspaaner eller Papir, de mange Menneskeknokler, man fandt i Haven, fra den Tid her var Kirkegaard, gave hele Gaarden en egen Interesse for den odenseiske Almue.

I det man træder ind i Gaarden, er man endnu paa den samme Flade, Torvet danner; fra Baghuset ned til Haven er derimod pludselig en Dybde, tykke

*) Derefter haves endnu den Talebrug: at være en falsk Blake.

gamle Mure ere Grundlaget. Beliggenheden er saaledes romantisk: tætved det gamle Frøkenkloster, med de takkede Gavle, og nær ved Aaen, i hvis Dyb, Almuen paastaaer, lever et dæmonisk Væsen: „Aamanden," der aarlig forlanger sit Menneskerov, men varsler derom Natten forud. Bagved ligger Engen, Landsbyer og grønne Skove.

Det var over Gaarden i en Bagport, tydske Heinrich havde sin Skueplads. Indgangen kostede otte Skilling Rangspersoner betalte efter Behag.

Otto kom midt under en Forestilling. Et Lagen udgjorde det hele sceniske Arrangement. Midt paa Gulvet sad et skrækkeligt Utyske, med sortsværtet Morians Ansigt og Krølhaar om Hovedet. Et gammelt Sengetæppe skjulte Figuren, dog saae man, at den var et Fruentimmers.

Publicum bestod af nogle Bønderfolk og nogle Gadedrenge. Otto holdt sig tilbage, og blev ikke bemærket af Heinrich.

Forestillingen var snart tilende, og Hoben trak sig bort. Da først traadte Otto frem.

„Vi maae tale nogle Ord sammen!" sagde han. „Heinrich, han har ikke været ærlig mod mig! Pigen er jo ikke den, han foregav! han har bedraget mig! jeg fordrer en Forklaring!"

Tydske Heinrich stod taus, men hver Mine havde Veltalenhed, først Forundring, derpaa Snuhed og List. Det sledske, onde Blik maalte Otto fra Top til Taa.

„Naa, saa er Hr. Thostrup saa vis paa, at jeg har narret ham!" sagde han. „Men hvorfor kommer han da til mig? Saa behoves jo ingen Forklaring. Spørg hende selv ad!" han pegede paa den Sortmalede.

„Du maa ikke være hoven paa det, Otto!" sagde hun leende, „Du kunde nok kjendes ved din Søster, fordi hun har lidt Sværte paa Ansigtet!"

Otto fæstede et mørkt, uvilligt Blik paa hende, pressede sine Læber sammen og søgte at samle sig.

„Det er min faste Bestemmelse at lade Sagen undersøge!" sagde han med tiltvungen Rolighed.

„Ja, men det vil blive ham Ubehageligheder!" sagde Heinrich, og smaaloe.

„Lee ikke saa, naar jeg taler med ham!" udbrød Otto med blussende Kinder.

Heinrich lænede sig roligt op til Døren, som førte ud til Haven.

„Jeg kjender Politimesteren," sagde Otto, „ham kan jeg overlade det Hele. Men jeg har valgt en mildere Vei, jeg kommer her selv. Snart forlader jeg Danmark, reiser flere hundrede Mile bort, kommer, muligt, aldrig mere her tilbage; altsaa seer han, den største Grund, hvorfor jeg kommer til ham, er en Grille; jeg vilde vide, hvorfor han bedrog mig, jeg vil vide, hvad Forhold han staaer i til hende!"

„Naa, saa det er det, han vil?" sagde Heinrich med ondt Blik. „Ja, seer han, hun er min Kjæreste, hun skal ogsaa være min Kone —! men hans Søster er hun alligevel, og derved staaer det!"

„Du kunde gjerne give mig Lidt, inden Du reiser!" sagde Sidsel, der ved Heinrichs Tale ligesom oplivedes mere og fortrak sit sortmalede Ansigt.

Otto saae med rynket Bryn paa hende.

„Ja, jeg siger Du til Dig!" sagde hun, „det maa Du finde Dig i! den Smule Fornøielse maa en Søster dog have!"

„Ja, han burde give hende Haanden!" sagde Heinrich, og loe.

„Elendige!" udbrød Otto. „Hun er ikke den, han har sagt! jeg vil opsøge min virkelige Søster! jeg vil have Beviser ihænde for Sandheden! og jeg skal vise mig som Broder, jeg skal sørge for hendes Fremtid. Bring mig hendes Dødeseddel, bring mig kun een eneste Vitterligheds Attest —! men før otte Dage er omme! her er min Adresse, det er en Convolut af et Brev, slaae denne om de Papirer, der kunne gives, og send

dem ufortøvet. Men Beviser, eller han er et større Asskum, end jeg vilde troe!"

„Lad os bare tale et Par fornuftige Ord!" sagde Heinrich, med dæmpet, indsmigrende Stemme. „Han giver mig femten Rigsdaler, og da skal han aldrig faae nogen Uleilighed meer af os: see, det er jo langt nemmere!"

„Jeg har sagt, hvad jeg har at sige!" svarede Otto. „Vi have ikke mere at tale sammen." Han vendte dem Ryggen for at gaae.

Heinrich greb ham i Kjolen.

„Hvad vil han?" spurgte Otto.

„Jeg meente," sagde Heinrich, „om han saa ikke havde betænkt sig med de femten Rigsdaler —!"

„Skurk!" skreg Otto, hans Aarer svulmede i Panden, han stødte med en saadan Magt Heinrich fra sig, at denne tørnede med Ryggen mod den ormstukne Dør ud til Haven; Fyldningen gik ud; havde Heinrich ikke grebet for sig med begge Hænder, var han gaaet samme Vei. Otto stod et Øieblik taus med flammede Øine, derpaa sparkede han Convoluten, hvorpaa hans Adresse stod, hen for Heinrichs Fødder og gik.

I Gjæstgivergaarden var Karlen alt ifærd med at spænde for, da Otto indtraf der.

„Har De gode Efterretninger?" hviskede Louise.

„Jeg er i Grunden ikke videre end før!" svarede han, „kun at min egen Følelse siger mig, stærkere end nogensinde, at jeg er bedraget af ham!" Han fortalte hende den korte Samtale.

Kammerjunkerens Vogn var nu ogsaa kjørt frem. Paa den var meer end god Plads til To, derimod sad de for mange paa den anden. Kammerjunkeren tilbød derfor, at man vilde benytte sig af det mageligere Sæde, og Otto saae Mama og Sophie stige op i Kammerjunkerens Vogn. Denne Omflytning vilde før ganske have forstemt Otto, nu havde han mindre derimod. Hans Tanker vare endnu saa beskjæftigede med Besøget hos tydske Heinrich, hans Sjæl opfyldt med en

Bitterhed, der for et Øieblik adspredte Trangen til at udtale for Sophie hans stærke Kjærlighed. „Heinrichs Legetoi, hans Redskab har jeg været!" tænkte han, „nu spotter han mig, og jeg maa taale det! Den Skrækkelige kan ikke være min Søster! Hun kan ikke være det!"

Det var nu blevet stille paa Gaden. De stege i Vognen. I Hjornegaarden ligeoverfor var stort Selskab. Lyset strømmede gjennem de lange Gardiner; en blød Tenor og en høi klangfuld Sopran smeltede sammen i Mozarts „andiam, andiam, mio bene."

„Den Fugl tør ikke flagre fra mit Hjerte!" sukkede Otto og satte sig ved Siden af Louise. Vognen rullede afsted.

Fuldmaanen skinnede, den vilde Spirea duftede fra Grøfterne, Mosegrundene dampede, den hvide Dunst svævede hen over Engen, som Elverkongens Døttre.

Louise sad stille og forstemt. En Sorg tyngede hendes Hjerte. Otto var ogsaa taus.

Kammerjunkeren kjørte foran, smældede med Pidsken og istemte nogle vilde Hallo.

Vilhelm begyndte Sangen: „Herlig en Sommer=nat!" og Kammerjunkeren faldt ind deri.

„Syng med, Menneske!" raabte Vilhelm til den tause Otto, og snart vare begge Selskaberne en syngende Karavane.

Sildigt kom de til Gaarden.

XXI.

Das Schicksal reißt oft Blätter an uns ab, wie beim Weinstock geschieht, damit die Früchte früher reifen. Jean Paul.

Det var alt henimod Morgenstunden, før Otto faldt i Søvn.

Man lod ham og Vilhelm hvile sig i Mag,

saaledes blev det høit paa Dagen, før begge Herrerne viste sig ved Kaffebordet; Kammerjunkeren var allerede herovre paa Gaarden, og mere pyntet, end sædvanligt.

„Hr. Thostrup skal være een af de Indviede!" sagde Fruen. „Iaften først saae de Fremmede det at vide. Kammerjunkeren og min Sophie ere blevne forlovede."

„See, det var i det klare Maaneskin, Hr. Thostrup, at jeg blev saa heldig en Mand!" sagde Kammerjunkeren og kyssede Sophie paa Fingerspidserne. Han rakte den anden Haand til Otto.

Dennes Ansigt blev uforandret, et Smiil spillede ham om Læberne: „Jeg gratulerer!" sagde han. „Det er jo altsaa en Glædesdag! Var jeg Digter, skulde jeg skrive Dem en Vise!"

Louise saae paa ham med et forunderligt Udtryk af Smerte.

Vilhelm kaldte Kammerjunkeren Svoger og rystede leende begge hans Hænder.

Otto var udsædvanligt oprømt, spøgte og loe. Damerne gik til deres Toilet, Otto i Haven.

Han havde været saa vis paa Sophies Gjenkjærlighed. Hvor gjerne hørte hun ham fortælle, med hvilket Udtryk hvilede da ikke hendes Øie paa ham. Hendes smaae Drillerier havde været ham Stadfæstelse paa, at det Haab, han nærede, ikke var Selvskuffelse. Hun var det Lys, hvorom hans Tanker havde dreiet sig. Kjærligheden til hende var ham en god Engel, der sang ham Trøst og Livslykke i hans mørke Øieblikke.

Nu — var pludseligt Alt forbi. Det var, som Engelen havde forladt ham; den Kjærlighedsflamme, der saa ganske opfyldte Sjælen, var i eet Moment slukket til den sidste Gnist. Han følte ingen Smerte, ingen Liden, men en Tomhed. Det var, som Aanden havde forladt hans 'Sjælelige. Sophie var blevet ham fremmed, hendes aandfulde Øine, som smilede Kjærlighed til Kammerjunkeren, syntes ham Automatets sjælløse

Blik. En slappende Ligegyldighed gik igjennem ham, dødbringende, som Giften, der flyder over i Menneskets Blod. „Den forfængelige Pige! hun troer, idet hun støder et trofast Hjerte fra sig, at hun er den Mægtigere! hun skulde see, hvor forvandlet hendes Billede staaer i mit Bryst. Alle de Svagheder, som min Kjærlighed for oversaae, fremtræde nu med haarde Træk! Ikke et Ord er faldet til Jorden. Diamanten har tabt sin Glands, jeg føler kun dens skarpe Kanter!"

Sophie havde foretrukket en Mand, der i aandelig Henseende stod dybt under Otto. Sophie, der syntes begeistret for Kunst og Skjønhed, for alt Herligt i Aandens Rige, kunde saaledet have skuffet ham.

Vi see Søstrene paa deres Værelse.

Louise syntes veemodig, stille saae hun hen for sig.

Sophie stod grundende, med Smiil paa Læben.

„Kammerjunkeren er dog ret kjøn!" udbrød hun. „Han seer saa mandig ud!"

„Du bør finde ham elskværdig!" sagde Louise.

„Ja," svarede Søsteren, „altid har jeg syntes om disse kraftfulde Ansigter! han er en Axel, en nordisk sortskjægget Vildmand. De Ansigter, som Vilhelms, see ud som Fruentimmers! — Og han er saa god! Strax efter Brylluppet, har han sagt, skulle vi gjøre en Tour til Hambourg. — Hvilken Kjole synes Du, jeg skal tage paa?"

„Naar Du reiser til Hamborg?" spurgte Louise.

„O nei, Pigebarn! i Dag meente jeg. Thostrup var jo meget nydelig! han gratulerede. Jeg var ellers lidt underlig om Hjertet, da det blev sagt ham. Jeg havde nu ventet en Scene! Nær havde jeg bedet Dig, at sige ham det først. Han skulde have være forberedet. Men han var jo ellers ganske fornuftig! det havde jeg ikke troet ham til. Jeg ønsker ham virkelig alt Godt, men han er en underlig Characteer! saa melankolsk! Troer Du, han tager sig det nær med min Forlovelse! Jeg lagde Mærke til, at da jeg blev kysset, dreiede han

sig pludseligt om mod Vinduet og legede med Blomsterne. Jeg var tilfreds, at han snart var borte! den Udenlandsreise vil gjøre ham godt! ude glemmer han vel ogsaa sin Hjertesorg. Imorgen vil jeg skrive Fætter Joachim til, han vil da ogsaa blive overrasket!"

Ud paa Eftermiddagen kom Jakoba, Jomfruen, Præsten og endnu et Par andre Gjæster.

Om Aftenen var Bordet festligt dækket. De Forlovede sad sammen, og Otto havde Hæderspladsen, han sad ved Siden af Sophie. Præsten havde skrevet en Vise til Melodie: „Vær Du vor Selskabs Skytsgudinde," den blev afsjunget. Ottos Stemme klang smukt og stærkt; han klinkede med de Forlovede, og Kammerjunkeren sagde, at nu maatte Hr. Thostrup ogsaa snart søge sig en Brud op.

„Hun er funden!" svarede Otto; „men endnu bliver det en Hemmelighed."

„Brudens Skaal!" sagde Sophie og klinkede; men snart igjen hvilede hendes aandsfulde Blik kun paa Kammerjunkeren, der talte om at toire paa Spargel og staldfodre med Kløver, dog dette hendes Blik bragte ham igjen tilbage til hans Kjærligheds Lykke.

Det var en meget munter Aften. Seent ud paa Natten brød Selskabet op. Vennerne gik til deres Værelse.

„Min kjære, trofaste Otto!" sagde Vilhelm og lagde Haanden om hans Skulder. „De var ret munter og nydelig i Aften! Bliv altid saaledes ved!"

„Det haaber jeg!" svarede Otto; „maatte vi kun altid have saa glade Aftener som denne!"

„Forunderlige Menneske!" sagde Vilhelm og rystede med Hovedet. „Nu reise vi snart, og fange da Glæden, den deilige Guldfugl!"

„Og slippe den ikke!" udbrød Otto. „For sagde jeg: imorgen! imorgen! nu siger jeg: idag og alle Dage! bort med Griller og Klynkerie. Jeg begriber, hvad De engang sagde til mig, man kan være lykkelig, naar kun man vil!"

Vilhelm tog hans Haand og saae ham halv veemodig ind i Ansigtet.

„Bliver De følsom?“ spurgte Otto.

„Jeg affecterer kun, hvad jeg ikke er!“ svarede Vilhelm, idet han hurtig vendte tilbage fra Øieblikkets naturlige Alvor til sin sædvanlige Munterhed. —

Dagene, som fulgte, glede hen med Besøg og Gjenvisitter. Hver Postdag gjennemsøgte Otto forgjæves Postbudets Lædertaske, men fandt intet Brev fra tydske Heinrich, og hørte Intet om ham. „Jeg er bedraget, og føler mig glad derved! hun, den Skrækkelige, er ikke min Søster!“

Det var ham en Trang at komme bort, ret langt fra Hjemmet, dog følte han ingen Længsel efter Schweits's Bjerge eller Sydens Yppighed!

„Naturen vil blødgjøre! den vil jeg ikke søge! jeg trænger til Mennesker! disse egoistiske, falske Skabninger, Tingenes Herrer! Hvor kunne vi ikke kjæle for vore Svagheder, beundre vore Dyder! Det, som gaaer ind i Kredsen for vore Ønskers Maal, det finde vi fortræffeligt. Dem, som elske os, give vi vor Kjærlighed! I Grunden, hvem elsker jeg, uden mig selv? Vilhelm? Mit Venskab for ham er bygget paa den Grundsteen: jeg kan ikke undvære Dig! Venskabet er mig en Fornødenhed. Var jeg ikke engang forvisset om, at jeg tilbad Sophie, at jeg aldrig kunde udholde at miste hende? og dog behøvedes kun Forvisningen om: hun elsker Dig ikke! og min stærke Følelse var død; Sophie selv syntes mig mindre skjøn, jeg saae Feil, hvor jeg før kun opdagede Elskværdighed. Nu er hun mig næsten ganske fremmed. Som jeg er, saaledes ere de Alle. Hvo føler ret levende, trofast for mig, uden at være ledet af egen Interesse? Rosalie? Min gamle, ærlige Rosalie? Jeg er voxet op for hendes Øine, som Planten, hun opelskede! jeg er hende kjær, som den! Da hendes Kanarifugl en Morgen laae død i Buret, græd hun dybt og tungt; hun skulde ikke høre den synge, hun skulde ikke kunne pusle med dens Buur og Føde. Det

var Savnet, som bragte hende til at græde. Hun mistede, hvad der havde hendes Interesse. Ogsaa jeg interesserer hende. Interesse er Navnet for, hvad Verden kalder Kjærlighed. Louise —!" næsten høit udtalte han Navnet, og Tankerne dvælede med sælsomme Omslyngninger ved dette Navn. „Hun viste sig trofast, opoffrende — men er hun ikke ogsaa forskjellig fra alle de Andre? Hvor ofte hørte jeg ikke Sophie spotte hende derfor, seende ned paa hende!" og Ottos bittre Følelse søgte forgjæves efter en Skygge af Egenkjærlighed hos Louise, en eneste egennyttig Grund til hendes ædle Opførsel. „Bort fra Danmark! til nye Mennesker! lykkelig den, som altid kan flagre forbi, stifte Bekjendskab, og strax derpaa skilles. Ved det første Møde have Menneskene deres aandelige Søndagsklæder paa; alle Lyspunkterne træde frem; men snart er Festdagen forbi, og Glandspunkterne forsvundne!"

„Vi reise i næste Uge!" sagde Vilhelm. Da skulde det gaae

„Over det ilende, skumblaa Vand,
Langs med den smilende, grønne Strand!"*)

Hen over Heden, opad Rhinen, gjennem Champagnelandet til Byernes By: det livsbevægelige Paris.

XXII.

„— Sinnend stand
Ein Mädchen, sanft und milde.
Ich reichte dem freundlichen Kinde die Hand,
Doch scheu das liebliche Reh entschwand — —.
— Es wohnen die Mädchen von Rheine zum Belt
Gar fein und lieblich in Schloß und Zelt;
Doch keines kann mir gefallen.
Schmidt von Lübeck.

Den sidste Dag i Hjemmet var netop Frøken Sophies Fødselsdag. Om Eftermiddagen var hele

*) F. J. Hansen.

Familien inviteret hos Kammerjunkeren, hvor Jakoba og Jomfruen vilde glimre ved deres Kogekunst.

Et Bord opfyldt med Presenter, alle fra Kammerjunkeren, ventede paa Frøken Sophie. Det var første Gang, han bragte hendes Fødselsdag Sligt, og han havde nu, af sig selv eller Andre, faaet den meget gode Idee, at give hende et Stykke for hvert Aar, hun havde levet. Hver Present var afpasset efter de forskjellige Aldere, saaledes begyndte det med et Kræmmerhuus fuldt af Sukkergodt, og endte med Silketøi til en prægtig Pels; men mellem disse to vare Ting, af hvilke flere end Halvdelen kunde kaldes solide: Guldørenringe, Boa, franske Handsker og en Ridehest. Denne sidste stod naturligviis ikke paa Bordet. Det var en Glæde og Lyksalighed; man spadserede og fordeelte sig efterhaanden i Partier.

Den Eneste, man savnede, var Eva. Hun blev altid helst hjemme. Dog havde hun maaskee i Dag ladet sig overtale, havde hun ikke følt sig saa forunderligt afkræftet.

Stille og eensom sad hun nu hjemme paa Gaarden i den store, tomme Dagligstue. Det var i Skumringen, hun lod Arbeidet hvile, de smukke, tankefulde Øine saae hen for sig; Tanker, vi ikke tør afsløre, bevægede sig i hendes Bryst.

Pludselig gik Døren op, og Vilhelm stod foran hende. Under Spadseretouren havde han listet sig bort. Eva var alene hjemme, vidste han; Ingen vilde falde paa, at han besøgte hende, Ingen vilde drømme om deres Samtale.

„De her!“ udbrød Eva, i det hun saae ham.

„Nødvendigheden!“ svarede han. „Jeg har listet mig fra de Andre, Ingen veed, jeg er her. Jeg maa tale med Dem, Eva. Imorgen reiser jeg bort; men jeg kan ikke reise rolig og glad, uden at vide — hvad dette Øieblik maa afgjøre!“

Eva reiste sig, hendes Kinder brændte, hendes Øine saae mod Jorden. „Hr. Baron —!“ stammede

hun. „Det passer sig ikke, at jeg bliver her —!“ hun vilde forlade Værelset.

„Eva!“ sagde Vilhelm, og greb hendes Haand. „De veed, jeg elsker Dem! min Følelse er oprigtig! giv mig et Ja, og det skal være mig helligt som en Eed. Da reiser jeg livsglad, som man skal reise. Det skal staae i mit Hjerte, lyde for mine Øren, hver Gang Synd og Fristelse møde mig! det vil holde mig opreist, bringe mig god og ufordærvet tilbage! Eva! i Guds Navn, gjør mig ikke til en sygelig, livskjed Skrantning.“

„O Gud!“ udbrød hun, og brast i Graaad, „jeg kan ikke og — vil ikke! De glemmer, jeg kun er en fattig Pige, der skylder Deres Moder Alt! mit Ja vilde bedrøve hende, og eengang fortryde Dem! jeg kan ikke —! jeg elsker Dem ikke!“ tilføiede hun med skjælvende Stemme.

Vilhelm stod taus.

Pludseligt greb Eva i Klokkestrengen.

„Hvad gjør De?“ udbrød han.

Tjeneren traadte ind.

„Vil De bringe Lys!“ sagde hun, „men først maa De hjælpe mig disse Blomster ned i Haven. De have godt af at staae i Natteduggen!“

Tjeneren adlød, hun tog selv en af Potterne, og forlod Værelset.

„Jeg elsker Dem ikke!“ gjentog Vilhelm stille for sig selv, og vandrede tilbage til Selskabet, hvor Alt aandede Glæde og Lykke.

I Haven var Aftensbordet dækket, Lysene brændte i den frie Luft, uden at Luen viftede; det var en Sommeraften, deilig, som Sydens October; Resedaerne duftede, og mellem de høie Fyrretræer, Nordens Pinier, knaldede Kanonen, da Sophies Skaal blev drukket.

Næste Morgen sad Veemod paa de Ansigter, som igaar smiilte saa glade. Reisevognen holdt for Døren. Den kjære Moder og Søstrene græd, de kyssede Vilhelm og rakte Otto Haanden.

„Farvel!“ sagde Louise, „glem os ikke!“ og

hendes grædende Blik hvilede paa Otto. Eva stod taus og bleg.

„De vil ikke glemme mig!“ hviskede Otto, i det han greb Louises Haand. „Deres Søster skal jeg glemme!“

Vognen rullede afsted; Vilhelm kastede sig tilbage i et Hjørne af den; Otto saae endnu eengang tilbage, de stode Alle og viftede med hvide Tørklæder.

XXIII.

„In one short speaking silence all conveys —
And looks a sigh and weep without a tear.“
Barretts Women.

„Erlaß uns unsere Schulden,
Wie selbst wir Andern gethan;
Entfern von uns den Versucher,
Verschließ uns des Bösen Bahn.
A. v. Chamisso.

Vi følge ikke med Vennerne, men blive tilbage i Fyen, hvor vi ville gjøre en dristigere Reise, end de, nemlig een og tyve Aar tilbage i Tiden. Vi ville lade Begivenhederne ved Ottos Fødsel synligt træde frem for os. Det er altsaa et Spring tilbage, fra 1830 til 1809. Vi blive i Odense, den gamle By, som skal have sit Navn efter Odin.

Almuen der har endnu et Sagn om Oprindelsen til Byens Navn. Paa Næsbyhoveds Bakke*) stod engang et Slot; der boede Kong Odin med sin Gemalinde; da var Odense endnu ikke til, men dens første Gaard stod under Bygning.**) Hoffet var uenigt om, hvad den nye By skulde kaldes; efter lang Uvished

*) Ikke langt fra Byen, ved Odense Kanal; den findes beskrevet i Vedel Simonsens: Borgruiner.
**) Stedet angives at være ved den nu saakaldte „Korsgade.“

blev man enig om, at de første Ord, Kongen eller Dronningen kom til at sige næste Morgen, skulde blive dens Navn. I den tidlige Morgen vaagnede Dronningen, og saae fra Vinduet hen over Skoven. Byens første Gaard var reist, Tømmermændene havde hængt en stor Krands med Glimmerguld høit over Tagets Sparreværk. „Odin see!" raabte Dronningen. Da blev Byen kaldt „Odinsee," hvilket Navn siden ved daglig Tale er udartet til Odense.

Spørger man et Barn i Kjøbenhavn, hvorfra vel de smaa Børn hentes, da er Svaret: „ude fra Peblingesøen." De odenseiske Smaa kjende ikke til Peblingesøen, de sige: „vi ere hentede fra Rosenbækken," en lille Bæk, som først i de sidste Aar er blevet nobiliteret, ligesom i Kjøbenhavn „Krystalgaden," med et det forrige modsat Navn; den løber midt igjennem Odense, og skal i ældre Tider, forenet med Odense Aa, have dannet en Ø, hvorpaa Byen dengang laae; herfra udlede Andre Navnet Odense som: Odins Ei eller Odins Ø. Hvorledes det nu har sig eller ikke, Bækken løber der endnu og, 1809, da den saakaldte Piledam ved Vesterport ikke var fyldt, stod den, især om Foraaret, dyb og vandrig. Ofte gik den over sine Bredder, op i de smaa Haver, der omslutte den paa begge Sider. Den løber saaledes skjult gjennem Byen, indtil den naaer Nørregade, her træder den et Øieblik frem, men dukker derpaa ind under selve Gaden, og som en lille Flod strømmer igjennem Kjælderen af den gamle Amtsstue, som den berømte Oluf Bagger*) har bygget.

Det var ud paa Eftermiddagen i Sommeren 1809; Vandet var temmelig høit i Bækken, dog stode to

---

*) Han var saa riig, at da engang Frederik den Anden besøgte ham, lod han Værelset varme med Kaneel. Mere om denne mærkværdige Mand findes i Thieles danske Folkesagn, anden Samling; hans Slægt lever endnu i Odense, nemlig: Bogtrykker Ch. Iversens Familie, der opbevarer flere Curiosa, som have tilhørt ham.

Vadskerkoner derude, Sivmatten var bundet dem fast om Livet; med Tærskelen bankede de Tøiet paa deres Toestol. De vare i en dyb Samtale, men Arbeidet gik uforstyrret.

„Ja," sagde den Ene, „heller Lidet med Ære, end Meget med Vanære! hun er dømt! imorgen skal hun gaae med Fiddelen. Det er vist og sandt! jeg veed det af Trompeterens Karen og af Stodderkongens Kone! de To fare ikke med Løgn!"

„Ih, min Jesus!" udbrød den Anden og lod Tærskelen synke, „skal Johanne Marie gaae med Fiddelen? den kjønne Pige, der saae saa skikkelig ud og klædte sig saa godt!"

„Ja, det var Ulykken!" sagde den Anden; „stort skulde det være —! Nei, lad Enhver beholde Sit! siger jeg hver Dag til mine Børn. Ovenpaa den søde Kløe kommer den bittre Svie! Heller maa man arbeide, saa Blodet staaer En ud af Neglerødderne."

„Ih, see dog!" sagde den Anden, „der gaaer det gamle Skind, Johanne Maries Fader. Det er en honet Mand, han var saa glad for den Datter, og imorgen skal han selv binde hende Fiddelen paa. Men skulde hun virkelig have stjaalet?"

„Hun har selv tilstaaet!" sagde den Anden, „og Obersten er strix paa det. Jeg troer, Gevaldigeren*) gik derind."

„Obersten skulde holde sin egen Søn i Tømme. Det er en slem Knægt; forleden da jeg bøgede Garn der, og jeg var lystig, som jeg altid er, kaldte han mig „Qvind"; havde han sagt „Qvinde," det skulde jeg ikke have kæret mig om, for det har en anden Mening, men „Qvind" er grovt! — — Ei, der seiler hele Menuetten!" skreg hun pludseligt, idet Lagenet, hun havde slynget om Toestolen, gik løst og flød med Strømmen; hun løb efter, og Samtalen var afbrudt.

---

*) Profos ved de Militaire; blandt andre af hans Forretninger er den, at skjære Pileqvistene til Spidsrodløben.

Den gamle Mand, de havde seet og beklaget, gik ind i den store Gaard tætved, hvor Obersten boede; hans Blik hvilede paa Jorden, en dyb, stille Smerte laae i det rynkede Ansigt; sagte drog han i Klokkestrængen og bukkede dybt for den sortklædte Dame, som aabnede for ham.

Vi kjende hende, det var den gamle Rosalie, dengang tyve Aar yngre, end da vi saae hende paa Jyllands Vestkyst.

„Gode gamle Mand!" sagde hun og lagde venligt sin Haand paa hans Skulder. „Oberst Thostrup er nok streng, men umenneskelig er han ikke, og det vilde han være, lod han ham imorgen gjøre Tjeneste. Obersten har sagt, at Gevaldigeren kunde blive hjemme!"

„Nei!" sagde den Gamle. „Vor Herre vil give mig Styrke! Gud skee Lov, at Johanne Maries Moder har lukket sine Øine, hun skal ikke see den Elendighed! Vi have ingen Skyld deri!"

„Ærlige Mand!" sagde Rosalie. „Johanne var altid saa god og skikkelig og nu —!" hun rystede med Hovedet. „Jeg vilde have svoret for hende; men hun har jo selv tilstaaet!"

„Retten maa have sin Gang!" sagde den Gamle, og Taarerne strømmede ham ned over Kinderne.

I det Samme gik Døren op, og Oberst Thostrup, en høi, mager Mand med et skarpt Blik, stod foran dem. Rosalie forlod Værelset.

„Gevaldiger!" sagde han, „imorgen er han fritaget!"

„Hr. Oberst, det er min Pligt at være der, og, tør jeg sige et ringe Ord: Folk vilde tale ilde om det, blev jeg borte."

Næste Formiddag var alt fra den tidlige Morgenstund Pladsen, hvor Raadstue og Hovedvagt ligger, opfyldt med Mennesker; de vilde see den kjønne Pige gaae med Fiddelen. Tiden begyndte at blive dem lang, og endnu viste sig Intet af, hvad de ventede paa. Skildvagten, som gik sine afmaalte Skridt fra Skilderhuset og tilbage igjen, kunde heller ikke give Besked. Raadhuus-

doren var lukket. Alt gav saaledes Anledning til det Rygte, der pludseligt udbredte sig, at den smukke Johanne Marie allerede for en Time siden havde gaaet med Fiddelen inde i Raadstuegaarden, og at saaledes Ingen fik det at see. Uagtet det ganske stred mod sund Fornuft, da jo Straffen just bestod i Offentligheden, fandt det megen Tiltro og vakte stor Uvillie.

„Det er lumpent!" sagde en simpel Kone, i hvem vi gjenkjende den ene Vadskerkone, „det er lumpent, saaledes at holde Folk for Nar! Slidt og slæbt, som et Øg, har jeg igaar, og saa skal man her, i to Klokketimer, staae sig stiv i Benene, uden at faae Noget at see!"

„Det tænkte jeg nok," sagde en anden Kone, „et glat Ansigt har mange Venner! hun har nok vidst at vinde de Store for sig!"

„Troer Du ikke," spurgte en Tredie, „at hun har været gode Venner med Oberstens Søn?"

„Ja, før vilde jeg have sagt nei, for hun saae meget skikkelig ud, og Forældrene har der aldrig været at sætte ud paa; men har hun stjaalet, som vi veed, hun har, da kan hun ogsaa have været løs paa Traaden. Oberstens Søn er en vild Fugl. Svire og sværme gjør han i Smug! Vi Andre veed meer, end Faderen; han har avet ham galt; for megen Haardhed sætter ondt Blod!"

„Gud hjælpe mig, nu gaaer det an!" afbrød den anden Kone, idet en Afdeling Soldater marscherede ud af Vagten, i Afstand fra hinanden, indesluttende en fri Plads. Nu aabnedes Døren til Raadhuset, og to Politibetjente, samt et Par Vægtere, ledsagede den Dømte, der var iført Fiddelen. Denne er et Træaag, lagt over Delinqventens Skulder; et Stykke af Træet gaaer frem foran, heri ere Hænderne knæblede; ovenover staae to Jernboiler, den forreste med en lille Klokke, den anden derimod med en lang Rævehale, som hænger den Dømte ned ad Ryggen.

Pigen syntes neppe mere end nitten Aar, og var af en usædvanlig smuk Figur, Ansigtet ædelt og fiint formet, men dødblegt; dog saae man intet Udtryk af

Smerte eller Skam, hun syntes Billedet af en Bodfærdig, som stille fuldfører sin Poenitentse.

Hendes gamle Fader, Gevaldigeren, fulgte langsomt efter, hans Blik var fast, ingen Mine antydede, hvad der foregik i hans Sjæl; taus tog han Plads ved en af de murede Piller foran Vagten.

En stærk Mumlen opstod blandt Mængden, da den saae den smukke Pige og den stakkels gamle Fader, der selv maatte see paa Datterens Vanære.

En spættet Køterhund slap ind i den aabne Kreds; Pigens eensformige Gang midt paa Pladsen, den lille Klokkes Ringning og Rævehalen, som bevægede sig i Vinden, tirrede Hunden, den begyndte at gjøe og vilde bide i Rævehalen. Vægterne joge Hunden bort, men den kom snart tilbage igjen, vovede sig vel ikke ind i Kredsen, men stak Hovedet frem og udstødte sin Bjæffen.

Mængden, som alt ved Pigens Skjønhed og ved Synet af den gamle Fader var bragt til Medlidenhed, bragte nu dette Tilfælde igjen i et lystigt Lune; man loe og fandt det Hele saare morsomt.

Timen var omme, Fiddelen skulde løses af. Gevaldigeren nærmede sig, men idet han hævede Haanden op mod Aaget, vaklede den gamle Mand og sank i det Samme tilbage paa den haarde Steenbro.

Rundt om afpressede dette et Skrig, kun den unge Pige stod taus og ubevægelig; hendes Tanke syntes langt borte, dog troede Enkelte at have seet hende presse Øinene til, men det havde da været kun øieblikkelig. En Betjent løste hende fra Fiddelen; hendes gamle Fader blev baaret ind i Vagten, to Betjente førte hende ind paa Raadhuset.

„See, nu er det forbi!“ sagde en gammel Handskemager, der var blandt Tilskuerne. „Næste Gang kommer hun da i Tugthuset!“

„O, derinde have de det ikke saa galt!“ svarede en Anden. „De synge og tralleraller hele Dagen, og behøve ikke at sørge for Føden!“

„Ja, men det er ogsaa Føde derefter!“

„Den er ikke saa gal! mangt et fattigt Menneske vilde takke sin Gud for den, og Johanne Marie fik nok det Bedste! hendes Moster er jo Spisekone derinde, og det veed vi, Spisekonen og Inspecteuren, de hænge sammen. Den Historie, kan jeg tænke, tager da Livet af den Gamle. Han fik rigtig et godt Bump, da han faldt i Steenbroen; man kunde høre, hvor det dunkede!"

Mængden skiltes ad.

Den Sidstes onde Stemme spaaede Sandhed.

Tre Uger efter bare sex Soldater en slettet, guul Straakiste ud fra et fattigt Huus i „Paaskestræde." Den gamle Gevaldiger laae, med brustne Øine og foldede Hænder, i Kisten. Inde i Kammeret sad paa Sengefjælen Johanne Marie, hvid i Ansigtet som den Døde, man bar bort. En medlidende Nabokone greb hendes Haand, nævnede hende et Par Gange ved Navn, før hun hørte det.

„Johanne, kom ind til mit! spiis en Skaal Ærter og hold Livet i sig, om ikke for hendes egen Skyld, saa dog for Barnet, hun bærer under Hjertet!"

Pigen udstønnede et forunderligt Suk. „Nei, det er ikke saa!" sagde hun og pressede Øinene sammen.

Godlidende drog Nabokonen hende med sig.

Et Par Dage gik; da traadte en Morgen to Politibetjente ind i det fattige Kammer, hvor Gevaldigeren havde boet. Johanne Marie kaldtes igjen for Retten.

Et nyt Tyverie var begaaet hos Oberstens. Rosalie sagde, at hun alt i mange Tider havde savnet det Bortkomne, men meente, at det var bedst at glemme det. Oberstens heftige Gemyt og hans Forbittrelse paa Johanne Marie, der, som han sagde, havde ved sin slette Opførsel dræbt den gamle, skikkelige Fader, fordrede hende igjen for Retten, at Tingen nøiere kunde undersøges.

Rosalie, der, indtaget af Pigens Skjønhed og nydelige Væsen, endnu holdt meget af hende, var denne Gang rolig, vis paa, at hun vilde benægte Alt, Tyveriet var jo skeet i de sidste Dage. Dette kom man ogsaa snart efter; Johanne Marie var neppe deelagtig deri;

men til de Flestes Forundring tilstod hun strax, hun havde taget det, og tilstod med en Rolighed, som forbausede Alle. Hendes ædle, smuktformede Ansigt syntes blodløst, de mørkeblaae Øine straalede med en Glands, som den Febersyges; Skjønheden, den tilsyneladende Ro og dog denne Forhærdelse i Last, frembragte et forunderligt Indtryk paa Tilskuerne.

Hun dømtes til Odense Tugthuus. Foragtet og forskudt af den bedre Menneskehed gik hun til sin Straf. Ingen havde drømt om, at under en saa smuk Maske kunde være et saa fordærvet Sind.

Hun blev sat til Skotrokken; stille, indesluttet i sig selv, fuldførte hun der det Arbeide, man paalagde hende. De andre Fangers raa Glæde tog hun ingen Deel i.

„Du skal ikke lade Dig forknytte, Johanne Marie!“ sagde tydske Heinrich, som sad ved Væven. „Syng med, saa det ryster i Jernstængerne!“

„Johanne, Du har lagt din Fader i Graven!“ sagde Spisekonen, hendes Beslægtede. „Hvo har faaet Dig paa de gale Veie?“

Johanne Marie taug; de store, mørke Øine saae stille hen for sig, medens hun dreiede Rokken.

Fem Maaneder gik hen, hun blev syg, dødsyg, fødte en Dreng og en Pige, to smukke, velskabte Børn, kun at Pigen var saa spæd og fiin, som om Livet hang ved en Traad.

Den døende Moder kyssede de Smaa og græd; det var første Gang, man herinde havde seet hende græde. Spisekonen sad alene hos hende ved Sengen.

„Slaa ikke Haanden af de uskyldige Børn!“ sagde Johanne Marie. „Siig dem engang, naar de blive større, at deres Moder var uskyldig! Min evige Frelser veed det, jeg har aldrig stjaalet! uskyldig er jeg og var det, da jeg gik til Spot udenfor Vagten, og nu, jeg sidder her!“

„Ih Jesus dog! hvad siger Du?“ udbrød Konen.

„Sandhed!“ svarede den Døende. „Gud være mig naadig! — mine Børn —!“

Hun sank tilbage paa Leiet og var død!

XXIV.

O wunderschön ist Gottes Erde,
Und werth, darauf vergnügt zu seyn!
Hölty.

Vi vende igjen tilbage til den fyenske Herregaard, til Familien, vi for forlod; men Efteraar og Vinter ere gaaede, medens vi dvælede i Fortiden. Otto og Vilhelm have alt været ti Maaneder borte. Det er Foraaret 1832.

Kammerjunkerens og Sophies Bryllup stod, efter hendes Ønske, den anden April, da den Dato vil være udødelig i Danmarks Aarbøger. I Hjemmet, hvor kun Mama, Louise og Eva levede, var nu blevet stille. Hele Vinteren igjennem havde Eva skrantet. Maaned for Maaned blev hun svagere, dog lignede hun ikke Blomsterne, der henvisne; man fandt intet Udtryk af Sygelighed hos hende, det var meer, som om det Sjælelige overvældede det Legemlige, hun lignede Astrallampen, der opfyldes af Straaler og næsten synes en ætherisk Gjenstand. De mørkeblaa Øine havde et eget Udtryk af Aand og Følelse, som greb selv det simple Tyende paa Gaarden. Lægen forsikkrede, at Evas Bryst var stærkt, hendes Sygdom var en Gaade. En smuk Sommer vilde virke velgjørende paa hende.

Vilhelm og Otto skreve skifteviis. Det var en Festdag, hvergang Brev indtraf, da blev Kortet og Grundtegningerne af de store Byer tagne frem. Louise og Eva gjorde da Reisen med.

„I Dag ere de der! imorgen der!" udbrøde de.

„Hvor jeg ret under dem Begge at see disse Herligheder!" sagde Louise.

„Det deilige Schweits! sukkede Eva, „hvor den Luft maa være frisk at aande! hvor man der maa føle sig vel."

„Kunde Du komme derhen, Eva," sagde Louise, „da blev Du vist nok rask."

„Her har jeg det saa godt, her er jeg saa lykkelig!" svarede hun. „Jeg er ogsaa Gud ret taknemmelig derfor! hvor kunde jeg have haabet en saadan Fremtid, som denne? Gud belønne Dem og Deres gode Moder derfor! Eengang var jeg saa ulykkelig, men nu har jeg dobbelt faaet Opreisning for al min Sorg og Tilsidesættelse. Jeg er saa glad, og derfor vil jeg saa gjerne leve."

„Ja, leve skal Du just!" sagde Louise, „hvor kommer Du nu til at tænke paa Døden? Til Sommer bliver Du fuldkommen rask, siger Lægen. Kan Du for mig skjule nogen Sorg? — Eva, jeg veed nok, min Broder elsker Dig!" —

„Det vil han glemme derude!" sagde Eva, „det maa han glemme! kunde jeg være utaknemmelig? Vi passe ikke for hinanden!" Hun talte om sin Barndom, om forsvundne sørgelige Dage. Louise lagde sin Arm paa hendes Skulder, de talte til langt ud paa Aftenen, og Taarerne stode Louise i Øinene.

„Kun Dem kunde jeg fortælle det!" sagde Eva. „Det er mig som en Synd, og dog er jeg uskyldig; min Moder var det ogsaa, min stakkels Moder! Hendes Synd var Kjærlighed, hun opoffrede Alt, mere, end en Qvinde maa. Den gamle Oberst var stræng og heftig, hans Vrede skal være gaaet til Raserie, hvori han ikke vidste, hvad han gjorde. Sønnen var ung og vild, min stakkels Moder en fattig Pige, men saare smuk, sagde man; han talte for hende, og hun blev et ulykkeligt Væsen; det følte hun selv. Oberstens Søn bestjal sin Fader, og en gammel Dame der i Huset. Man savnede det, som var taget. Faderen havde dræbt Sønnen, havde han erfaret, hvorledes det egentligt var; derfor søgte Sønnen i sin Nød til min stakkels Moder, talte for hende, bad hende hjælpe og tage Skylden paa sig. Det Hele, som vilde møde hende, var kun at komme af Tjenesten, meente han. Hun syntes, med Æren var Alt tabt, hun havde jo alt givet ham det Bedste, hun eiede; i Smerte og overvældet ved hans Bønner, sagde hun: ja! — Min Fader har været ond og fordærvet!" — Eva brast i Graad. —

„Du kjære, gode Pige!" sagde Louise og kyssede hende paa Panden.

„Min stakkels Moder blev dømt til en vanærende Straf. Jeg kan ikke nævne den. Derfor har jeg aldrig havt Lyst til at komme til Odense. — Den gamle Dame i Oberstens Huus skjulte, af Godhed, sit Tab, men ved en Hændelse kom man efter det. Obersten blev meget forbittret; min Moder var overvældet af Skam og Ulykke, den første Feil havde styrtet hende i dem alle. — Hun kom i Straffeanstalten i Odense. Oberstens Søn gik kort efter bort med et Skib. Min ulykkelige Moder var foragtet; Ingen vidste, at hun af Fortvivlelse og Kjærlighed bar en Skjændsel, hun ikke fortjente; først paa sit Dødsleie, da min Broder og jeg bleve fødte, sagde hun en Beslægtet, at hun var uskyldig. Som en Forbryderske blev hun en Morgenstund baaret i en Straakiste til Graven. Et stort og ædelt Hjerte blev ukjendt bragt til de Døde!"

„Du havde en Broder?" spurgte Louise, og hendes Hjerte bankede stærkere. Døde han? Hvor bleve I stakkels Børn?" —

„Spisekonen derinde beholdt os. Jeg var lille og svag, min Broder derimod stærk og fuld af Liv. Han levede meest mellem Fangerne, jeg sad i det lille Kammer med min Dukke. Vi vare nok i vort sjette Aar. Da bleve vi Børn hentede op til den gamle Oberst. Sønnen var død ude i fremmede Lande, men før sin Død havde han skrevet den Gamle til, fortalt ham sin Forbrydelse, min Moders Uskyldighed, og at vi vare hans Børn! Jeg skal have lignet min Fader saa meget. Den Gamle sagde strax saa vredt, da han saae mig: „Hende vil jeg ikke have!" Jeg blev hos min Pleiemoder. Min Broder saae jeg aldrig siden, Obersten forlod Byen med ham!"

„O Gud!" sagde Louise! „Du har dog nogle Papirer derom. Kjender Du ikke din Broder? Det er umuligt andet, — Du er Ottos Søster!"

„O Gud!" sagde Eva, hendes Hænder skjælvede, hun blev bleg som et Liig.

„Du besvimer!" raabte Louise og slyngede sin Arm om hendes Liv, kyssede hende paa Øine og Kinder. „Eva! han er din Broder! den kjære gode Otto! O! han vil ogsaa blive lykkelig ved Dig! ja, dine Øine ere hans! Eva, Du elskelige Pige!" —

Louise fortalte hende da, hvad Otto havde betroet hende, fortalte om tydske Heinrich, og hvorledes Otto hjalp Sidsel bort, hvorledes de mødtes.

Eva brast i Graad. „Min Broder! O Gud, maa jeg dog leve! leve og see ham! Livet er saa smukt! Jeg vil ikke døe!"

„Glæden vil gjøre Dig stærk! der er ingen Tvivl om, han er din Broder. Vi maae fortælle Mama det! O Gud, hvor hun ogsaa vil blive fornøiet, og Otto vil ikke længer sørge og lide, som før. Dig kan han være stolt og glad ved! O, kom, kom!" hun førte Eva med til Moderen, der alt var til Sengs, men hvor kunde Louise blive til næste Morgen?

„Herren velsigne Dig, mit gode Barn!" sagde Fruen og trykkede et Kys paa hendes Pande.

Eva fortalte dem nu, hvorledes Obersten havde givet hendes Pleiemoder en bestemt Sum, men det var eengang for alle, havde han sagt. Da siden Pleiemoderen døde, fik dog Eva endnu to hundrede Rigsdaler, og for disse tog den Afdødes Søster hende til sig; med hende kom hun til Kjøbenhavn og ud i Nyboder, hun var da ti Aar gammel. Hun maatte vugge et lille Barn, Broder kaldte hun det, den lille Jonas var det. Alt som hun voxte til, fortalte de hende, at hun var smuk. Det var nu henved fire Aar siden, da blev hun en Aften forfulgt af to unge Herrer, den ene kjende vi, vor moralske Hans Peter. En Morgen kom Evas Pleiemoder med et Forslag, som bragte Pigen til Fortvivlelse. Contoirchefen havde seet hende, og vilde nu kjøbe den smukke Blomst; hans egen hjemme var jo alt en gammel Papaver, som havde skudt sine sex Aflæggere. Da forlod Eva Huset, og kom til de brave Folk i Roskilde, og fra den Dag havde Gud ret været hende god. Hun sank

knælende ned for den gamle Frues Seng. Hun var ikke mellem Fremmede; en Moder og en Søster græd med den Lykkelige.

„O, maatte jeg leve!“ bad Eva i sit Hjertes Dybde. Som en Forklaret stod hun for dem. Gjennem Taarer straalede Oiet Glæde.

Næste Morgen følte hun sig forunderligt angrebet. Hendes Fod vaklede, Kinderne vare som Marmor. Hun satte sig i den varme Sol, som strømmede gjennem Ruderne. Udenfor stode Træerne med store, halvt udsprungne Knopper, een mild Nat kunde gjøre Skoven grøn, bringe Sommer. Men Sommeren var alt i Evas Hjerte, der var Livslyst og Glæde. De store tankefulde Oine hævede sig taknemmeligt mod Himlen. „Lad mig ikke doe nu, gode Gud!“ bad hun, og Læberne bevægede sig i blode Melodier, sagte, som naar Luftningen gaaer over de spændte Strænge.

Det varme Solskin, Blomstens Duft,
O lad mig det ei miste!
Jeg drikke vil den friske Luft,
Ei lægges i min Kiste!
Derind ei Lysets Straaler naae,
Ei Menneskenes Stemme!
Der savner jeg de Blomster smaa
Og Vennerne mig glemme!

Nu Livet jeg at skatte veed,
Jeg vil det fast omarme!
I Graven er ei Kjærlighed,
Ei Toner, Lys og Varme!
Der ligger Jorden fast og tung,
Jeg kan ei Laaget hæve —!
Mit Blod er varmt, min Sjæl er ung!
Jeg vil saa gjerne leve!

XXV.

Kennst Du den Berg, und seinen Wolkensteg?
Das Maulthier sucht im Nebel seinen Weg.
Goethe.

Brevet var fra Vilhelm; hver Linie aandede Livslyst og Glæde.

«Mia cara sorella!»

„Klinger det ikke smukt? Det er Italiensk! Nu er jeg da i det besjungne Paradis, men af den meget omtalte blaa Luft har jeg endnu ikke seet betydeligt. Her er graat, graat, som i Danmark. Otto siger rigtignok, at det er smukt, at vi have Hjemmets Himmel med os, men jeg er nu ikke saa poetisk. Maden er slet ikke god, og Griseriet stikker forfærdeligt af, mod hvad vi ere vante til i Schweits, det fortryllende Schweits! Ja, det er en Natur! vi have ogsaa krydset den, kan Du troe. Men Du skal kun høre om Afreisen, og om Indtrædelsen i la bella Italia, som endnu staaer mig under alle mine Forventninger. Jeg kan nu engang ikke lide dette kraftløse Folk, ikke udstaae denne Munkedunst og Uvidenhed, og saa komme vi ogsaa lige fra Schweitsernaturen, fra Skyer og Gletscher, fra Storhed og Kraft. Vi reiste noget hurtigt gjennem Rhonedalen, Veiret var graat, men herved fik det Hele en egen Characteer. Skovene paa de høie Klipper saae ud som Lyngbuske, Dalen selv syntes en Have med Kjøkkenurter, Viin og grønne Enge. Skyerne seilede over og under hinanden, mens Bjergene med Snee forunderligt tittede frem derimellem. Det var en sønderrevet Skyverden, der drog forbi! den vilde Jagt, som ved Dagslyset havde formummet sig. Den tyssede, i Flugten, Pissevache. Det Vandfald er slet ikke at foragte. I Brieg hvilede vi nogle Timer, men Klokken To efter Midnat begyndte Reisen igjen op over Simplon. Det er denne Reise, jeg vil gjøre Eder beskuelig. Otto og jeg sad i Coupeen. Tænk Eder os, i hvide Bluser, Schawlsmützer og med grønne Saffians

Tøfler, thi Fanden maa reise i Støvler, de pine Fødderne. Vi have begge To Moustacher! jeg har forført Otto. De klæde forbandet godt, og give os noget Imponerende, og det er meget godt, nu vi komme ind i Kjæltringelandet, der maa man see at frappere Røverne. Altsaa, vi kjørte. Det var mørk Nat og dødsstille, som i det Moment, Ouverturen begynder til en Opera. Snart skulde jo ogsaa det store Simplon-Teppe rulle op, og vi beskue Tonernes Land. Allerede tæt uden for Byen begyndte Veien at stige, vi kunde ikke see en Haand for os, rundt om styrtede og brusede Vandløb, det var, som hørte vi Naturens Pulse banke. Tæt hen over Vognen gik de hvide Skyer, de syntes gjennemsigtige Marmorplader, der bleve skudte hen over os. Vi havde Daggry, dybt i Dalen laae endnu Nattens Mørke, en Time gik, før det dæmrede der nede mellem de smaa Træhuse.

Det er en Vei, hugget opad Klippen! Giganten Napoleon har furet den gjennem Jordens Rygrad. Ørnen, Napoleons Fugl, fløi, som et levende Vaabenbillede, hen over Mesterens Kjæmpeværk. Her var koldt og graat, Skyer over os, Skyer under os, og Mellemgrunden steile Klippevægge.

I bestemt Afstand fra hinanden findes her Huse, (Relais) opførte for de Reisende, i et saadant drak vi vor Caffe. Passagererne sad paa Bænke og Borde rundt om den store Kaminild, hvor Granbrændet knittrede. Over tusinde Navne vare skrevne paa Væggen. Jeg morede mig med at skrive Mamas, dit, Sophies og Evas; nu staae de der, Folk ville troe, I have været paa Simplon. Ude i Forstuen ridsede jeg Jomfruens Navn, og tilføiede: „uden Spæske." Otto var i Tankerne hos Eder. Vi sladdrede vort, for de Andre, cauderveldske Sprog, da jeg med Eet udbrød: „det er jo Evas Geburtsdag!" jeg huskede det først. I Byen Simplon vilde vi drikke hendes Skaal. Nu gik det afsted. Hvor Gletscherne kunne styrte ned og ødelægge Veien, ere Klipperne sprængte og danne store „Gallerier," gjennem hvilke man ruller tryg mod Faren. Det ene

Vandfald fulgte det andet. Intet Rækværk for Veien, kun den sorte, dybe Afgrund, hvor Granerne hævede sig til en uhyre Høide, og dog stak frem kun som Pindeværk i den mægtige Klippemuur. Snart voxte intet Træ mere. Det store Hospice laae i Snee og Skyer. Vi kom til en Dal. Hvilken Eensomhed! hvilket Øde! kun nogne Klipper. De syntes af Metal, alle havde de et spanskgrønt Skjær. De meest forskjellige Mosarter vexlede; foran os kneisede en mægtig Gletscher, den saae ud, som grønt Flaskeglas, pyntet med Snee. Hundekoldt var her, men i Simplon var fyret i Kakkelovnen, Champagnen knaldede, Evas Skaal blev drukket, og tænk, i samme Moment var en Lavine saa galant at styrte. Det var en Kanonade, en Rullen mellem Bjergene. Det maa have sjunget for Evas Øren. Spørg hende ad. Jeg kan see, hvor hun smiler.

Nu gik Reisen mod Italien; men koldt var det, og koldt blev det, Naturen tog til i Vildhed, vi kjørte mellem steile Klipper. Tænk Dig paa begge Sider en Kampesteen af en halv Miils Længde, og næsten den halve Høide, dertil Veien ikke bredere, end at netop to Vogne kunde krydse, da har Du et Billede deraf. Vilde man see Himmelen, saa maatte man have Hovedet ud af Vognen og kige opad, og da var det, som saae man nede fra Bunden af den dybeste Brønd, dunkelt og snevert. Hvert Øieblik tænkte jeg: naa! skjøde disse Vægge sammen? Vi med Vogn og Heste vare kun, som Myrer paa en Bautasteen. Det var Jordens Ribbeen, vi kjørte igjennem! Vandet brusede, Skyerne hang, som Fnug ved de graa Klippesider. I en lille Dal gik Drenge og Piger svøbte ind i Lammehuder, raae, som de vare trukne af Dyrene.

Med Eet blev Luften forunderlig mild. Vi saae det første Figentræ ved Veien. Kastanierne hang os ud over Hovedet, vi vare ved Isella, Italiens Grændseby. Otto sang og var ellevild; jeg studerede de første italienske Vertshuusskildte: «Tabacco e vino.» Hvilken frodig Natur! Maismarker og Viinranker —! ja, det var

ikke Pindeværk, som i Tydskland! nei, Vinen hang i yppige Guirlander, i store Løvhytter! deilige Børn sprang paa Veien, men Himlen var graa — og det havde jeg ikke ventet i Italien. Fra Domo d'Ossola saae jeg tilbage paa mit kjære Schweits! ja, det vender rigtignok den smukkeste Side mod Italien. Men jeg fik ikke Lov at see, kjøre skulde vi, i Vognen sad en gammel Signorina, hun reciterede Vers og gjorde Dine «che bella cosa!»

Klokken Ti vare vi i Baveno, drak Thee og sov, mens Lago maggiore skvulpede under vore Vinduer. Den Sø fik vi da at see ved Dagen og de borromæiske Øer med! Herre Gud, tænkte jeg, er dette det Hele? Saa stille og smilende have vi det ogsaa hjemme. Fyen skal herefter kaldes Isola bella, og Østersøen er vel stor nok til at kunne kaldes Lago maggiore. Vi kom paa et Dampskib forbi den hellige Borromæus*) til Sesto di Calende; en Præst havde vi ombord, han var særdeles forbauset over, at vi kom saa langveis fra. Jeg viste ham et stort Reisekort, jeg havde, hvor Lago maggiore var nederst, Hamborg øverst. „Endnu længere borte!" sagde jeg, „høiere der oppe!" og han slog Hænderne sammen, ved at høre, at vi vare fra den anden Side det store Landkort. Han spurgte, om vi vare Calvinister.

Deilige Landskaber fløi vi igjennem. Alperne saae ud, som Glasbjergene i Eventyret. De laae bag ved os. Luften var sommervarm, men let som paa de høie Bjerge. Fruentimmerne kastede Kys til os, men de vare ikke kjønne, de gode Damer.

Fortæl Kammerjunkeren, at de italienske Grise ikke have Børster, men en kulsort, glindsende Hud som Morianer.

Om Natten kom vi til Milano, hvor vi boe hos Reichmann, faae god Mad og have velsignede Senge, det seer jeg paa! længe vil nok denne Lyksalighed ikke

---

*) En kolossal Statue ved Bredden af Lago maggiore.

vare! paa den anden Side Appenninerne skal man gaae i Snavs til Ørene, og maa døie Oliver, syltede i Olie, men lad gaae! Otto tager sig ypperlig op, begynder at blive lystig; det er da paa Tiden. Jeg har ogsaa gjort et Slags Svingom, jeg holder af italiensk Musik, men det er ogsaa en Forskjel at høre den paa Stedet. Der er mere end Melodier, der er Charakteer. Det Yppige i Naturen og i Qvindens Former, den lette Henflagren hos Folket, hvor selv Smerten er Melodie, har vundet mit Hjerte og min Forstand. Ja, Reisen forandrer et Menneske!

Kys Mama fra mig! fortæl Eva om Skaalen paa Simplon, og om Lavinen, som rullede, glem det ikke! det er just point'et i mit Brev! fortæl mig saa, hvorledes Eva rødmer derover, smiler, og siger: „han tænkte paa mig!" Ja, i Grunden er det nobelt gjort af mig. Min søde Sophie og hendes Kammerjunker, Jakoba og Jomfruen faae en Bouquet af Hilsener, som nu ordentligt maa fordeles. Bare I kunde see mig og Otto med Moustacher! vi gjøre Indtryk, og det er høist behageligt. Gik kun Dagene ikke saa hurtigt, Livet saa gesvindt.

Questa vita mortale
Che par si bella, e quasi piuma al vento
Che la porta e la perde in un momento.*)

Sige vi Italienere. Du kan vel nok forstaae det?

Din elskværdige Broder
Vilhelm."

Otto havde skrevet i Marginen af Brevet: „Italien er et Paradiis! her er Himlen tre Gange saa høi, som hjemme. Jeg elsker de stolte Pinier og de mørkeblaae Bjerge. Gid at alle Mennesker kunde see disse Herligheder!"

Vilhelm havde tilføiet: „Det er Brøvl, hvad han skriver om den italienske Himmel. Vor, der hjemme, er

*) Guarini.

lige saa god. Han er et Skabedyr, veed Du nok! Addio! A rivederci!»

XXVI.

— Où peut on être mieux
Qu'au sein de sa famille?
Vieil air.

Du bist Herr in deiner Welt,
Hast Du dich, so hast Du alles!
Mahlmann.

I Sommeren 1833 havde Vennerne været to Aar borte. I eet Aar havde violette Levkoier smykket en Grav paa den lille Landsbykirkegaard.

»Et Hjerte fuldt af Kjærlighed
Indgik til Kjærlighed og Gud!»

læste man paa Stenen.

En vissen Bouquet af Levkoier havde Louise fundet gjemt ved Evas Døbeseddel og Psalmebog. Det var disse Blomster, Vilhelm gav hende hiin Aften i Roskilde. Mellem de tørre Stilke sad et lille Papiir, hvorpaa hun havde skrevet: „Som disse Blomster visne, lad i min Sjæl den Følelse hendøe, som Blomsterne lærte mig!“

Over Graven duftede nu Levkoien, hendes Kjærligheds Blomst.

Det var Søndag, Solen skinnede varmt; Menigheden, Gamle og Unge, flokkedes under det store Lindetræ, nær ved Evas Grav. De ventede deres unge Præst, der denne Dag skulde prædike tredie Gang.

Herskabet kom vist ogsaa, meente de, for den unge Baron var jo kommet hjem der udenlands fra; den anden Herre var med, han, som vist skulde have Frøken Louise.

„Vor nye Præst er nok værd at høre!" sagde een af Bønderkonerne. „Saadan en ung Mand, der prædiker rigtigt den gamle Tro! saa mild og sagtmodig i Tale, ligesom han var een af vore Lige! Og paa Prædikestolen —! Gud bevar os! det gik mig lige ned i mine Been, sidst da han talte om Fordømmelsen!"

„Der er Fader!" udbrod Mængden, og Unges og Gamles Hoveder blottedes, Fruentimmerne neiede dybt, i det en ung Mand i Præstekjole gik ind af Kirkedøren. Hans Øine og Læber bevægede sig til et fromt Smiil, Haaret var glattet over den blege Pande. „God Dag, Born!" sagde han.

Det var Hans Peter. Han havde jo „bedste Charakteer," havde altsaa faaet det gode Kald og prædikede om Djævelen og alle hans Gjerninger.

Menighedens Sange tonede ud over Gravene, hvor Solen skinnede, hvor Levkøierne duftede og Eva sov, hun, hvis sidste Ønske var at leve:

„I Graven er ei Kjærlighed,
Ei Toner, Lys og Varme!"

Jorden laae fast og tung hen over Kistelaaget.

Ved den anden Psalme holdt en herskabelig Vogn udenfor Kirkegaarden. Begge Vennerne, der nylig vare komne til Hjemmet i Danmark, gik med Fruen og Louise ind i Kirken. Vilhelm havde Reisen og de to Aar gjort noget ældre, der laae en Skygge af Alvor i det ellers aabne livsglade Ansigt. Otto syntes smukkere, end før; det mørke Udtryk var formildet; klog og tænkende skuede han frem for sig, og der stod Smiil paa Læberne, naar han talte med Louise.

I Prædiken vare Hentydninger paa de Hjemkomne, forresten et blomstrende Sprog og mange Bibelsteder. Menigheden græd derved; de gode skikkelige Folk forstode det nok, at deres unge Baron var uskadt kommet hjem fra alle de Farer, som gives i fremmede Lande.

Til Middag var Præsten inviteret hjem paa Gaar-

den. Kammerjunkeren og Sophie indtraf ogsaa; men det varede syv lange og syv brede, som Frøken Jakoba udtrykkede sig, før de bleve færdige med Udpakningen og kunde komme ind i Stuen, for de havde med sig deres lille Søn: Fergus, opkaldt efter den kraftige Skotlænder i Walter Scotts Wawerley. Det var Sophies Ønske. Kammerjunkeren gjorde Navnet Fergus til Gussemann, og Jakoba paastod, det var et Hundenavn.

„Nu skal I see min Tykkert!" sagde Kammerjunkeren og frembar selv den firskaarne Dreng, der, med røde tykke Kinder og Pølsearme, saae paa dem. „Det er en Kraftmand! her er Noget at tage paa! tralla=ralla=ralla!" og nu dandsede han rundt i Stuen.

Sophie loe og rakte Otto Haanden.

Vilhelm henvendte sig til Huusjomfruen: „Jeg har Noget til Dem! Noget, jeg haaber faaer Plads i Skæsken. En Mand af bitte smaae Muslingskaller; den er fra Venedig!"

„Gud, derovre fra!" sagde hun og neiede.

Efter Bordet spadserede man i Haven.

Vilhelm talte allerede om, at han næste Aar gik til Paris igjen.

„Satan!" sagde Kammerjunkeren. „Nei, saa kan jeg bedre lide Hr. Thostrup! han er patriotisk! han sætter sine Penge i en Gaard. Det er godt Kjøb, De har faaet den for, og ved Veile er kjønt! der er Bjerge og Dale!"

„Der skal min gamle Rosalie boe hos mig!" sagde Otto. „Der vil hun finde sit Schweits! Køerne skal faae Klokker om Halsen!"

„Herre Gud! skal nu ogsaa de gjøres til Nar!" udbrød Jakoba, „det er accurat, ligesom det var Sophie."

De gik gjennem Alleen, hvor Otto for to Aar siden, grædende, udtalte for Louise sin Smerte. Han erindrede det, et let Suk gled fra hans Læber, men Øiet smilede til Louise.

„Nu føler De Dem dog glad i Hjemmet?" spurgte hun. „En smukkere Sommerdag, end denne, havde De vist ikke ude?"

„Hvert Land har sine Skjønheder!" svarede Otto. „Vort Danmark har ikke været Stedbarn. Her hjemme ere Menneskene mig kjærest; dem kjender jeg ogsaa bedst. De, og ikke Naturen, er det, som gjør det hyggeligt. Danmark er et godt Land! her vil ogsaa jeg finde Lykke!" han greb Louises Haand, hun rødmede og blev taus.

Glade Timer fulgte.

Hver Søndag samledes denne Kreds, men tredie Gang var Glæden større, den var festligere.

Naturen selv havde samme Udtryk. Aftenen var saa smuk, Fuldmaanen skinnede; prægtige sorteblaae Skyer hævede sig, som Bjerge, hiin Side Beltet. Langt ude seilede Skibe, alle Seil vare heisede for at opfange hver Luftning.

Hen under Maanen gik en kulsort Sky, den vilde bringe Kastevinde.

En lille Jagt gled roligt frem paa Søen. Ved Roret sad en Dreng, halv Barn syntes han, det var Jonas, den lille Sangfugl, som Vilhelm engang havde kaldt ham. Sidste Pindse blev han confirmeret, og da var hans Sangerdrøm forbi; dog, det havde ikke bedrøvet ham, derimod havde det ret ligget ham tungt paa Hjertet, at han ikke maatte blive Piber. Hans høieste Ønske havde været, at see sig som Regiments-Piberdreng, da skulde han staae til Confirmation i den røde Uniform, bære Sabel ved Siden og i Chacoen en Fjer, halv saa lang som han selv; saaledes pyntet kunde han da gaae med Pigerne hen i Kongens Have og op paa Rundetaarn, den sædvanlige Tour for fattige Børn i Kjøbenhavn. Confirmationsdagen bestige de det høie Taarn, ret som om de vilde faae et frit Blik paa Verden. Lille Jonas blev derimod confirmeret som Matrosdreng, og sad nu allerede ved Roret i den stille Nat.

Paa Dækket laae to Mænd og sov; en Tredie gik

roligt op og ned. Pludseligt ruskede denne i een af dem og foer derpaa til Seilene. En Kastevind reiste sig med en Hurtighed og Kraft, saa at Skibet øieblikkelig gik over paa den ene Side. Mast og Seil dykkede ned i Vandet. Den lille Jonas udstødte et Skrig. Intet Skib var at see i Nærheden. De to Sovende foer netop saa betids op, at de kunde klynge sig til Masten. Kraftigt grebe de i Tougene, men forgjæves, Seilene hang, som Bly, i Vandet, Skibet reiste sig ikke.

„Joseph Maria!" udbrød den Ene, en Mand med graat Haar og hæslige Træk. „Vi synke! Vandet trænger ind i Rummet!"

Alle Tre kravlede ud i den yderste Deel af Skibet, hvor en lille Baad slæbte efter. Den Ene sprang deri.

„Min Datter!" raabte den Ældre og bøiede sig mod den snevre Nedgang til Kahytten. „Sidsel, red dit Liv!" selv sprang han nu i Baaden. „Vi maae have min Datter ud!" raabte han. Skibets ene Kahytsvindue var under Vandet; han sparkede det andet Vindue ind. „Vi synke!" raabte han, og man hørte et hæsligt Skrig derinde.

Den Gamle var tydske Heinrich, som vilde med dette Skib fra Kjøbenhavn til Sønder-Jylland. Sidsel var Heinrichs Datter, derfor var det, han nu anden Gang vilde have hende reddet.

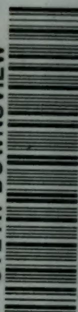
Vandet trængte meer og meer ind i Skibet. Heinrich jog sin Arm gjennem Kahytsvinduet, greb i Vandet derinde; pludseligt fik han fat om et Stykke af en Kjole, han trak til sig, det fulgte med, men det var kun Skipperens Piekkert, ikke Datteren, som han haabede.

„Skibet synker!" skreg den Anden og greb vildt i Tougет, som holdt Baaden fast; forgjæves skar han i det med sin Foldekniv, Skibet hvirvlede rundt, med Baad og Alt; Luft og Bølger brødes derinde og, som i en Malstrøm, gik det Hele til Dybet. Søen bevægede sig i en voldsom Brænding henover Stedet, og den blev atter stille. Maanen skinnede roligt paa Fladen, som før; man saae intet Vrag, saae Ingen kjæmpe med Døden.

Det var Klokken tre Qvarteer til Eet. I samme Moment slukkedes det sidste Lys paa Herregaarden. Alle vare til Ro.

„Til Paris vil jeg!" sagde Vilhelm, „til mit herlige Schweits! her hjemme bliver man tungsindig; Levkøierne paa Graven have en Duft, fuld af veemodige Erindringer! jeg maa aande Bjergluft, tumle mig i Brimlen, saa bliver man lystig, og det er det Bedste i denne Verden!"

Otto lukkede sine Øine, hans Hænder foldede sig. „Louise elsker mig! Jeg er saa lykkelig, at jeg frygter for, at der snart maa møde mig en stor Sorg, saaledes pleier det jo altid at skee. Var dog tydske Heinrich død! Først naar han er borte, kan jeg blive fuldkommen rolig, fuldkommen lykkelig."

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 09 03 08 008 6